

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ - ΑΠΟΨΕΙΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΔΙΟΝΥΣΙΟ ΤΟΝ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗ

**Φεραίου NANH
Προέδρου Δ.Σ. Λάρισας**

Σήμερα οι δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί, οι Δικηγόροι και οι Γραμματείς των Δικαστηρίων, που όλοι μαζί και ο κάθε κλάδος με τον διακριτό του ρόλο χωριστά υπηρετούμε τη Δικαιοσύνη, γιορτάζουμε τον προστάτη της Δ/νης τον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη. Γι' αυτό παρευρισκόμαστε στη σημερινή πανηγυρική θεία λειτουργία και γι' αυτό προσκαλέσαμε και τις Αρχές του Νομού και της πόλης και όλο το λαό να τιμήσουμε τη μνήμη του προστάτη μας Αγίου Διονυσίου.

Γεννήθηκε στην Αθήνα από αριστοκρατική και πλούσια οικογένεια, σπούδασε την πάσα γνώση και επιστήμη της εποχής του, διακρίθηκε στην πόλη των Αθηνών για τη σοφία του και τις πολλές αρετές του και γι' αυτό εκδέχτηκε από τους Αθηναίους ως ένα από τα εννέα μέλη του Αρείου Πάγου, που ήταν το Ανώτατο Δικαστήριο των Αθηνών, στο οποίο δικάζονταν όλα τα κακουργήματα όπως φόνοι, ιεροσυλίες, ακολασίες κλπ, αμείβονταν δε οι ενάρετοι και χρηστοί πολίτες από τους δικαστές αυτούς, που επιλέγονταν από τους πλέον ευπόλωπους, σπουδαίους και ακεραίου χαρακτήρα πολίτες, που προϋπηρέτησαν τον τόπο με ακεραιότητα και άμεμπτο ήθος και είχαν καταξιωθεί στη συνείδηση του λαού από τα έργα τους.

Όταν οι φιλόσοφοι των Αθηνών πληροφορίθηκαν την έλευσην του Απ. Παύλου στην Αθήνα και το κήρυγμά του για νέα, ξένη και άγνωστη σ' αυτούς θεότητα, αμέσως τον κάλεσαν στον Άρειο Πάγο για ν' απολογηθεί για τη νέα αυτή διδασκαλία. Στο πολυσπληθές ακροατήριο συγκεντρώθηκαν όλοι οι περίεργοι, οι σοφιστές, οι σοφοί, φιλόσοφοι και ιδίως οι Στωικοί και Επικούρειοι. Ενώπιον αυτού του περιώνυμου κέντρου της δικαιοσύνης και της σοφίας αλλά και της άκρας ειδωλολατρίας, που ανθούσε τότε στην Αθήνα, παρέστη με προθυμία ο Απ. Παύλος, που ως έμπειρος αλιέας ψυχών τους σαγίνευσε με την γλυκύτατη διδασκαλία του και με τον επιδέξιο τρόπο του χωρίς να τους προκαλεί και να τους προσβάλλει, διότι γνώριζε ότι το ακροατήριό του δεν αποτελούνταν από βαρβάρους αλλά από παιδευμένους και σκεπτόμενους δημοκρατικούς πολίτες όπως ήταν τότε οι Αθηναίοι. “Ακούσαντες δε ανάστασιν νεκρών” γράφει ο Ευαγγελιστής Λουκάς στις πράξεις των Αποστόλων “Οι μεν εχλεύαζον, οι δε είπον ακουσόμεθά σου πάλιν περί τούτου... Τινές δε ἄνδρες κολληθέντες αυτῷ επίστευσαν, εν οἷς καὶ Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης καὶ γυννὴ ονόματι Δάμαρις καὶ ἔτεροι συν αυτοῖς”. Δεν χρειάστηκε μεγάλη φιλοσοφική ανάλυση ο Διονύσιος ούτε σύγκριση με άλλες θρησκείες και φιλοσοφικά ρεύματα για να δεχθεί το κήρυγμα του Παύλου. Η ταπεινοφροσύνη, η αυτογνωσία, η σωστή φιλοσοφική ενατένιση του κόσμου τούτου και της ζωής, η καθαρότητα του βίου του και οι πολλές του αρετές του είχαν προετοιμάσει για το μεγάλο άλμα της εγκατάλειψης της ειδωλολατρίας και της πίστεως στον Ιησού Χριστό. Ο ίδιος ο Διονύσιος όταν την ημέρα της σταυρώσεως του Χριστού βρισκόταν στην Ηλιούπολη της Αιγάνης και παρατήρησε την έκλειψη του ηλίου κατά την ώρα της σταυρώσεως είπε: “Η Θεός πάσχει ή το παν απόλλυται”. Από τότε ο Άγιος Διονύσιος απέδειξε ότι πλην της σοφίας του διακρινόταν και για την

ευσέβειά του και την ταπείνωσή του, ενώ άλλοι από τους συμπατριώτες του Αθηναίους φιλοσόφους περιφρονούσαν τον Παύλο, τον ενέπαιζαν και τον αποκαλούσαν σπερμολόγο και φλύαρο. Δεν μπόρεσαν να ξεπεράσουν την αυτάρκειά τους, τον ορθολογισμό τους και τη λογική τους και να ασπασθούν το Σταυρό του Χριστού, που ήταν και παραμένει και σήμερα “μωρία τοις Ελλησι και σκάνδαλον τοις Ιουδαίοις”, για τους Χριστιανούς όμως “Θεού δύναμις και Θεού σοφία”. Ως μαθητής του φιλοσόφου Πρόκλου και στη συνέχεια διδάσκαλος της φιλοσοφίας και Αρεοπαγίτης ο Διονύσιος διακρινόταν για την ευφυΐα του, την πολύπλευρη παιδεία του, το ήθος του και την αντικειμενικότητά του στην απονομή της Δικαιοσύνης. Αυτός ο μεγάλος αξιωματούχος και χαρισματικός άνθρωπος, κοσμούνταν επιπλέον με το χάρισμα της ταπεινοφροσύνης και την καθαρότητα του νου και της ψυχής και διέθετε όλα τα προσόντα ενός συγκροτημένου και ολοκληρωμένου Δικαστή, ασπάστηκε το κίρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο, έγινε διαπύσιος κήρυκας του Ευαγγελίου, επίσκοπος Αθηνών και μάρτυρας της Εκκλησίας.

Ούτε το αξίωμα του Αρεοπαγίτη, ούτε η σοφία του, ούτε ο πλούτος, ούτε η δόξα, οι τιμές, η κοινωνική καταξίωση και προβολή στάθηκαν ικανά να τον δελεάσουν, να τον καταστήσουν αυτάρκη και εγωιστή, όπως συνήθως συμβαίνει σε παρόμοιες περιπτώσεις, και να τον εμποδίσουν να ακούσει με ταπείνωση και ευλάβεια το κίρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο για τον άγνωστο Θεό και να τον ενστερνισθεί αμέσως.

Ακολούθησε τον Παύλο, οργάνωσε την πρώτη Εκκλησία των Αθηνών και έγινε Επίσκοπός της, όπως ο Ιερόθεος. Εγκατέλειψε το αξίωμα του Αρεοπαγίτη και έγινε ο διαπρύσιος κήρυκας του Ευαγγελίου όχι μόνο στην Αθήνα αλλά και στην Ευρώπη, την Αίγυπτο, τη Μικρά Ασία, τον Εύξεινο Πόντο και αλλού. Είχε μαρτυρικό τέλος με αποκεφαλισμό του το 96 μ.Χ επί αυτοκράτορος Δομιτιανού. Ο Άγιος Διονύσιος κάτοχος πάσης επιστήμης της εποχής του, κορυφαίος φιλόσοφος και ανώτατος Δικαστής με πλούσια δικαστική εμπειρία αναδείχθηκε στη συνέχεια σε μεγάλο μύστη της Θεολογίας και βαθύστοχαστο συγγραφέα θεολογικών συγγραμμάτων. Σ' αυτόν αποδίδονται σπουδαία θεολογικά συγγράμματα και επιστολές. Για να περιγράψει κανείς το βίο του Αγίου Διονυσίου και ν' αναλύσει το συγγραφικό του έργο απαιτούνται ειδικές γνώσεις και χρόνος πολύς. Αρκεί να αναφέρω ότι ο Θωμάς ο Ακινάτης παραπέμπει στα έργα του Αγίου Διονυσίου 1700 φορές, περισσότερες διλαδόν από κάθε άλλο συγγραφέα μετά την Αγία Γραφή, και του δίνει υψηλότερη θέση ακόμη και από τον Αυγουστίνο, ενώ ο Dante τον τοποθετεί ανάμεσα στους μεγάλους θεολόγους της Εκκλησίας. Τα ίκνη των ιδεών του Διονυσίου είναι έντονα στη δομή της σκέψης του Dante. Εκείνο όμως, το οποίο πρέπει να επισημανθεί σε όλους εμάς που υπηρετούμε στο χώρο της Δικαιοσύνης, Δικαστές, Δικηγόρους και Γραμματείς των Δικαστηρίων, αλλά και σε όλους τους συνανθρώπους μας γενικότερα είναι η μίμηση του σήμερα τιμωμένου Αγίου από όλους μας, διότι ο βίος και το παράδειγμά του είναι πάντα επίκαιρα, χρήσιμα και διδακτικά. Ούτε η υπεροψία της θέσεως, ούτε ο κομπασμός του πλούτου και της δυνάμεως, ούτε η σοφία και η κοινωνική προβολή έχουν αξία και δίνουν νόημα στη zωή, αν ο άνθρωπος ξεπερνώντας τη ματαιοδοξία και τις εφήμερες χαρές της zωής αυτής δεν έχει δάσσει τη σωστή λύση στο υπαρξιακό του πρόβλημα, αν δεν iεραρχίσει τις αξίες και προτεραιότητες της zωής του, αν δεν γνωρίζει γιατί zει και που πορεύεται, και γενικά δεν αγαπά και δεν υπηρετεί τους συνανθρώπους του. Όλα τα προσόντα για τη διάκριση και καταξίωση στην παρούσα zωή τα διέθετε ο Διονύσιος. Όμως όλα τα υπέταξε στην κλήση του Θεού και τα χρησιμοποίησε στην υπηρεσία

των συνανθρώπων του, για τον ευαγγελισμό των οποίων πολύ κοπίασε και τελικά αποκεφαλίστηκε. Με την άμεση αποδοχή του κηρύγματος του Παύλου και την αφοσίωσή του στον Ιησού Χριστό απέδειξε ότι στο χώρο της Εκκλησίας δεν είναι ασυμβίβαστη η επιστήμη, η παιδεία και η σοφία με την πίστη στον Θεό, όπως πολλοί, άγευστοι από εκκλησιαστικό φρόνημα, διακηρύσσουν. Ο Άγιος Διονύσιος αλλά και όλοι οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας μας ήταν μεγάλα πνεύματα της εποχής τους, άριστοι γνώστες της αρχαίας ελληνικής παιδείας και σκέψεως, κατείχαν την πάσαν σοφία της εποχής τους, συνέδεσαν την αρχαία ελληνική παιδεία και σκέψη με το Χριστιανισμό και συνδύασαν άριστα τη σοφία, την επιστήμη και τη γνώση τους με την πίστη τους στο Θεό και την αγάπη τους προς τον συνάνθρωπό τους. Αφιέρωσαν τη ζωή τους στο κήρυγμα του Ευαγγελίου της ειρήνης, της δικαιούσυνης και της αγάπης, που είναι αιώνιες και διαχρονικές αξίες και ουδέποτε εκπίπτουν, υπηρετώντας έμπρακτα τον πάσχοντα συνάνθρωπό τους. Δυστυχώς οι άνθρωποι, που έμειναν και είναι προσκολλημένοι στον ορθολογισμό τους και την ατομική τους αυτάρκεια, που σχεδιάζουν ζωή πολλών εκαπονταειών, είναι κλεισμένοι στον εαυτό τους και την απόκτηση αξιωμάτων, δόξας και πλούτου, δεν αγαπούν και δεν ενδιαφέρονται για το συνάνθρωπό τους και κυρίως ζουν μακριά από το Θεό, δεν μπορούν να κατανοήσουν το μυστικό και το μεγαλείο της πίστεως στο Θεό και την ενατένιση της παρούσας ζωής με τα κριτήρια του πιστού χριστιανού.

Γνώρισε και γνωρίζει η κοινωνία μας τις συνέπειες της απομάκρυνσης του σύγχρονου ανθρώπου από το Θεό, την πίστη των πατέρων του και τις παραδοσιακές αξίες του λαού μας. Καταστρέφουμε με μανία τον πλανήτη που μας φιλοξενεί και ανέλεγκτα μολύνουμε το περιβάλλον. Δημιουργήσαμε ένα πολιτισμό με τρομακτική όντως πρόσοδο στην τεχνολογία και τις γνώσεις γενικότερα, αλλά με τρομερές αντιφάσεις και αδικίες, που μόνον ευτυχή δεν έκαναν τον άνθρωπο.

Βλέπουμε με αγωνία την υπάρχουσα αλλά διαρκώς αυξανόμενη με την παγκοσμιοποίηση διεύρυνση του χάσματος πλουσίων και πτωχών, τη διευρυμένη κοινωνική αδικία, την ανεργία, την αδιαφορία για τα ωτικά προβλήματα της κοινωνίας, τον πολιτιστικό υποσιτισμό των νέων μας, την τρομοκρατία, την ακαλίνωτη παραπληροφόρηση των ΜΜΕ και την απουσία οιουδήποτε υγιούς προσανατολισμού, και διερωτώμαστε που πορευόμαστε.

Η νέα τάξη πραγμάτων, που παγκοσμίως επιβλήθηκε στα τελευταία χρόνια, με την αλαζονεία της δυνάμεως, που την διακρίνει και την περιφρόνησή της προς τις υπανάπτυκτες χώρες του τρίτου κόσμου δεν σέβεται το διεθνές δίκαιο και τη διεθνή νομιμότητα, ώστε να επικρατήσει κάποτε δικαιούσνη και ειρήνη στον κόσμο. Με κομμένη την ανάσα παρακολουθούμε όλοι τον τρίτο παγκόσμιο τρομοπόλεμο, που ουσιαστικά άρχισε και κανένας δεν μπορεί να προβλέψει τις μελλοντικές εξελίξεις.

Γι' αυτό ο μνήμη του Αγίου Διονυσίου σήμερα επιβλήλει να προβληματιστούμε όλοι, ν' αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων, να διαπιστώσουμε τα αίτια της ατομικής και συλλογικής κοινωνικής μας κακοδαιμονίας στον παραπαίοντα τούτο κόσμο, να καταλάβουμε καλά και ως διεθνής κοινότητα και ως πολιτεία και ως άτομα ότι μόνη η οικονομική ανάπτυξη και μάλιστα υπέρ των ολίγων, δεν αρκεί και δεν σώζει τον άνθρωπο και τους λαούς, αν δεν συνδυάζεται με την εσωτερική ελευθερία, καλλιέργεια και αναγέννηση του ανθρώπου και τη δημιουργία ιδανικών και αξιών στη ζωή σύμφωνα με την ελληνική και ορθόδοξη παράδοσή μας. Η πίστη στο Θεό και η επικράτηση της Χριστιανικής αγάπης

στον άνθρωπο, στην οικογένεια και στην κοινωνία αποτελούν δοκιμασμένο θεμέλιο αληθινής και ουσιαστικής ατομικής και κοινωνικής προόδου. Γι' αυτό και εμείς που ασχολούμαστε με την απονομή της δικαιοσύνης, στην οποία “συλλήβδην πάσα αρετή εστίν” επιβάλλεται να βλέπουμε τους συνανθρώπους μας που καταφεύγουν με οποιαδήποτε ιδιότητα στα δικαστήρια, με κατανόηση και ουσιαστική αγάπη. Μπροστά στους δύσκολους αυτούς καιρούς καλούμαστε όλοι οι παράγοντες της Δ/νης να σταθούμε όρθιοι, αντικειμενικοί και δίκαιοι, ουσιαστικοί εγγυητές των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών των συμπολιτών μας και γενικά της νομιμότητας στον τόπο μας. Να αποτελούμε το ασφαλές καταφύγιο των αδικουμένων και των αδυνάτων, που με εμπιστοσύνη θα προσφεύγουν στη Δ/νη της χώρας ζητώντας πάντοτε δίκαιη δίκη, όπως επιτάσσει και η συνθήκη της Ρώμης. Δύσκολη ήταν πάντοτε από τη φύση της η αποστολή των λειτουργών της Δικαιοσύνης, ιδιαίτερα δε σήμερα που η κρίση θεσμών και αξιών έγινε αισθητή και η διαφθορά καθιερώθηκε ως εθνική αρετή. Είναι αναγκαίο και δίκαιο να τονιστεί την πανηγυρική αυτή ώρα ότι σήμερα όντως παράγεται σοβαρό και υπεύθυνο έργο στο χώρο της Δ/νης και πρέπει ο λαός να την εμπιστεύεται. Αν όμως η Πολιτεία βοηθήσει περισσότερο στην αύξηση των οργανικών θέσεων των Δικαστών και Γραμματέων και βελτιώσει την υλικοτεχνική υποδομή των Δικαστηρίων μας, όλοι δε εμείς που υπηρετούμε τη Δ/νη συνεργαζόμαστε μεταξύ μας με αριθμό σεβασμό, διάλογο και κατανόηση των δυσχερειών στο έργο ενός εκάστου κλάδου, τότε το παραγόμενο έργο θα είναι και ποσοτικά περισσότερο και ποιοτικά καλύτερο.

Ευχαριστώ όλους σας για τη συμμετοχή σας στη θεία λειτουργία και σας εύχομαι Χρόνια Πολλά.

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ Νομολογιακή αντιμετώπιση

ΙΩΑΝΝΗ ΖΩΗ
Προέδρου Πρωτοδικών Λάρισας

Α. ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

1. Άρση του άδικου χαρακτήρα της προσβολής

Από τα άρθρα 57 εδ. α', 59 εδ. α' και 932 ΑΚ, σε συνδυασμό και προς τα άρθρα 361, 362, 363 και 367 ΠΚ, συνάγονται τα εξής: Όποιος παράνομα προσβάλλεται στην προσωπικότητά του, νοούμενη ως το προστατευόμενο από το Σύνταγμα (άρθ. 2 παρ. 1) πλέγμα των αξιών που απαρτίζουν την ηθική υπόσταση του ανθρώπου, και ειδικότερα προσβάλλεται στην, προστατευόμενη από το Σύνταγμα (άρθ. 5 παρ. 2 και 9 παρ. 1), από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ, Ν.Δ. 53/1974, άρθ. 8) και από το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ, ν. 2462/1997, άρθ. 17 και 22), τιμή του ή την υπόληψή του και μάλιστα εκείνη που σχετίζεται με την ιδιωτική ή την οικογενειακή ζωή του, με συκοφαντία ή δυσφήμηση ή εξύθριση, έχει δικαιώμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Σε περίπτωση που η προαναφερόμενη προσβολή υπήρξε και υπαίτια, το δικαστήριο μπορεί επιπλέον, αφού λάβει υπόψη το είδος της προσβολής, να καταδικάσει τον προσβολέα να ικανοποιήσει την ηθική θλάβη αυτού που έχει προσβληθεί. Ο άδικος όμως χαρακτήρας της προσβολής με δυσφήμηση ή εξύθριση αίρεται σε περίπτωση που ο προσβολέας προβαίνει στις δυσφημητικές ή υθριστικές εκδηλώσεις από δικαιολογημένο ενδιαφέρον. Τέτοιο ενδιαφέρον απορρέει και από την, προστατευόμενη από το Σύνταγμα (άρθ. 14), από την ΕΣΔΑ (άρθ. 10) και από το ΔΣΑΠΔ (άρθ. 19), ελευθερία του τύπου, όσον αφορά τη δημοσίευση ειδήσεων και γεγονότων σχετικά με τη συμπεριφορά φυσικών προσώπων, ιδίως δε αυτών που ασκούν δημόσιο λειτούργημα, και κατέχουν αξιώματα, διότι ευλόγως ενδιαφέρουν το κοινωνικό σύνολο. Παρέπειται ότι μέσα στα πλαίσια αυτά, επιπρέπεται η δια του τύπου δημοσίευση, προς πληροφόρηση, ενημέρωση και κατατόπιση του κοινού, δυσμενών κρίσεων ή μειωτικών αξιολογήσεων, ακόμη και με οξεία κριτική, των προβεβλημένων, ως άνω, προσώπων, που ασκούν δημόσιο λειτούργημα ή κατέχουν δημόσιο αξιώμα.

Σε κάθε περίπτωση πάντως θα εξετάζεται αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 367 ΠΚ και κυρίως κατά πόσο η προσβλητική για την τιμή του άλλου συμπεριφορά του δράστη συνιστά το αναγκαίο μέσο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Σύμφωνα με την 9975/1986 απόφαση του Εφετείου Αθηνών (Ελλ.Δν 28.299): "τα δημοσιεύματα ναι μεν ήταν αντικειμενικώς ανακριθή..... πρόσφορος όμως τρόπος εξακριβώσεως του βασίμου ή μη των σχετικών καταγγελιών δεν υπήρχε άλλος, λόγω ακριθώς της ιδιάζουσας φύσεως της υποθέσεως, παρά εκείνος της υποβολής ερωτήματος. Δηλ. η ασκηθείσα κριτική καλύπτεται από τα τασσόμενα από το Σύνταγμα και με το άρθρο 367 του Π.Κ όρια της ελευθεροτυπίας και του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος.....ώστε δεν συνιστά παράνομο, κατά τα άρθρα 914 και 932 ΑΚ". Επίσης, με την 3801/1986 απόφαση του Εφετείου Αθηνών (ΕλλΔν 27.968), κρίθηκε, ότι οι ειδήσεις αν και ψευδείς δημοσιεύτηκαν από δημοσιογραφικό καθήκον και επομένως ότι δεν υπάρχει δυσφήμηση απλή ή συκοφαντική αλλά ούτε και εξύθριση (βλ.ακό-

μη ΑΠ 825/2002 Ελλ.Δνη 2003.987, ΑΠ 854/2002 Ελλ.Δνη 2003.1368, Συμβ ΑΠ 470/1998 ΝοΒ 1998.1485, ΣυμβΑΠ 641/1985 ΝοΒ 33.886, ΑΠ 1653/1983 ΝοΒ 32.543, ΑΠ 60/1979 ΝοΒ 27.843, ΕΑ 6277/1999 Ελλ.Δνη 2000.1431, ΕΑ 1112/1997 Ελλ.Δνη 1997.1599, ΣυμβΕφθεσ 422/1993 Αρμεν. 47.657, ΕΑ 594/1992 Ελλ.Δνη 34.1515, ΕΑ 10745/1991 ΝοΒ 40.290, ΕΑ 1747/1988 ΑρχΝ 40.16, ΕΑ 1652/1988 Ελλ.Δνη 30.814, ΕΑ 2456/1988 Ελλ.Δνη 30.810, ΕΑ 3129/1988 ΝοΒ 36.1243, ΕΑ 1653/1988 Ελλ.Δνη 30.1188, ΕΑ 2323/1986 Ελλ.Δνη 27.695, ΠολΠρ.θεσ 18905/2002 Αρμεν. 2003.630, ΠολΠρΑθ. 709/1999 ΝοΒ 1999.1438, ΠολΠρΑθ. 4703/1998 ΑρχΝ 1998.523)

2. Διατήρηση -μη άρση- του άδικου χαρακτήρα της δια του τύπου προσβολής της προσωπικότητας

α) Προσβολή από δημοσίευμα

Δεν αίρεται ο άδικος χαρακτήρας του δημοσιεύματος, αναφορικά με τις υβριστικές ή δυσφριμιστικές εκφράσεις που περιέχει και συνεπώς παραμένει η υποχρέωση για αποζημίωση κατά το αστικό δίκαιο, αν συντρέχει περίπτωση συκοφαντικής δυσφημίσεως ή προκύπτει σκοπός εξυβρίσεως (Π.Κ 367), μέσω του δημοσιεύματος, όπως άλλωστε προεκτέθηκε. Ειδικός δε σκοπός εξυβρίσεως, που ως νομική έννοια ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο, υπάρχει κατά τη νομολογία στον τρόπο εκδηλώσεως της προσβλητικής της τιμής του άλλου συμπεριφοράς, όταν αυτός δεν πάταν αντικειμενικά αναγκαίος για τη δέουσα απόδοση του περιεχομένου της σκέψης αυτού, που φαίνεται ότι ενεργεί από δικαιολογημένο ενδιαφέρον και ο οποίος, μολονότι αυτό το γνώριζε, χρησιμοποίησε τον τρόπο αυτό για να προσβάλει την τιμή του άλλου. Η δημοσίευση σχολίων και πραγματικών περιστατικών που θίγουν την τιμή και την υπόληψη ενός προσώπου, καθώς και εκφράσεων που περιέχουν “ονειδισμό” ή αμφισβήτηση της προσωπικής ή επαγγελματικής εντιμότητας του προσώπου, γεννά υποχρέωση αποζημίωσεως. Χαρακτηρισμοί όπως “το πολιτικό απόβλητο της βουλής”, “ο μεταξοσκώληκας της πολιτικής”, “το αμφιβόλο είδος του”, κρίθηκαν (ΑΠ 1407/87 ΝοΒ 37.1207) ως εξυβριστικοί και θεωρήθηκε ότι χρησιμοποιήθηκαν από το συντάκτη και τον εκδότη για να θλάψουν την τιμή και την υπόληψη του αναιρεσιβλήτου (βλ.ακόμη ΑΠ 1003/2001 ΝοΒ 2002.413, ΑΠ 167/2000 Ελλ.Δνη 41.772, ΑΠ 876/2000 ΧρΙΔ 2001.226, ΑΠ 355/1999 ΝοΒ 1999.1337, ΑΠ 611/1995 Ελλ.Δνη 38.628, ΑΠ 1407/1988 ΝοΒ 37.1207, ΑΠ 1283/1987 ΝοΒ 35.1455, ΑΠ 457/1987 ΝοΒ 35.1273,ΑΠ 2109/1986 ΝοΒ 35.1241, ΑΠ 729/1985 ΝοΒ 33.1075, ΑΠ 1238/1985 ΝοΒ 33.1740, ΑΠ 1683/1983 ΝοΒ 32.543, Εφθεσ 1625/2003 Αρμεν. 2003.1582, Εφθεσ 208/2000 Αρμεν 2000.1369, Εφθεσ 207/2000 Αρμεν. 2000.1204, Εφ-Δωδ. 116/2000 Αρμεν. 2003.316, ΕφΑθ. 5593/2001 Αρμεν. 2002.201, ΕφΑθ 5594/2001 Αρμεν. 2002.1291, ΕφΑθ. 6277/1999 Ελλ.Δνη 2000.1431, ΕφΑθ. 624/1999 Ελλ.Δνη 1999.1198, Εφθεσ 769/1999 Αρμεν. 1999.932, ΕΑ 4054/1992 ΝοΒ 40.923, ΕΑ 8268/1991 Ελλ.Δνη 34.1510, ΕΑ 12123/1987 Ελλ.Δνη 29.1232, ΕΑ 9975/1986 Ελλ.Δνη 28.299, Πολ-Πρ.θεσ 7891/2003 Αρμεν. 2004.202, ΠολΠρ.θεσ 8989/2001 Αρμεν. 2001.1191)

β) Προσβολή από φωτογράφηση

Η εικόνα του προσώπου, ως έκφανση της προσωπικότητας αυτού, παριστάνει την εξωτερική μορφή του ανθρώπου και καθώς αυτός εμφανίζεται δημόσια μόνον όταν ο ίδιος θέλει, έτσι και η εικόνα του δεν ανήκει στο κοινό αλλά μόνο στο πρόσωπο που παριστάνει. Για τον λόγο αυτό δεν επιτρέπεται, καταρχήν, σε κανένα να αποτυπώσει ή να εμφανίσει δημόσια την

εικόνα άλλου, χωρίς τη συναίνεσή του. Στην απαγόρευση αυτήν εμπίπτει όχι μόνον η φωτογραφική αλλά και η κινηματογραφική απεικόνιση του προσώπου, καθώς και η εμφάνιση αυτού στην τηλεόραση.

Εξαιρετικώς επιτρέπεται η φωτογράφηση προσώπου και η περαιτέρω αναπαραγωγή ή έκθεση της φωτογραφίας, εφόσον υφίσταται συναίνεση του εικονιζομένου, ή πρόκειται για φωτογραφίες καθημερινής επικαιρότητας ή προσώπων που ανήκουν στη σύγχρονη ιστορία. Πέρα από τη φωτογράφηση, τα πρόσωπα της επικαιρότητας οφείλουν να ανέχονται και τη γελοιογραφική απεικόνιση της μορφής τους. Με τη γελοιογραφική απεικόνιση ενός, προσώπου ασκείται κριτική που, εφόσον συνδέεται με την ιδιότητα ή το λειτούργημα του απεικονιζομένου και δεν προκύπτει ή δεν διαφαίνεται σκοπός εξυβρίσεως ή δυσφημίσεως, τα πρόσωπα της επικαιρότητας οφείλουν να ανέχονται.

Μόνη η αποτύπωση ή και η εμφάνιση στο κοινό της εικόνας κάποιου προσώπου, χωρίς τη συναίνεσή του, προσβάλλει αυτοτελώς την προσωπικότητά του και δεν απαιτείται γι' αυτό να προσβάλλεται συγχρόνως και άλλο αγαθό της προσωπικότητας, όπως είναι η τιμή και η υπόληψη του εικονιζομένου. Αν συμβεί κάπι τέτοιο, δηλαδή αν το εικονιζόμενο πρόσωπο εμφανίζεται κάτω από συνθήκες που μειώνουν την υπόληψή του ή παραβιάζουν το απόρρητο της ιδιωτικής του ζωής, προσβάλλονται περισσότερες εκφάνσεις της προσωπικότητας και η προσβολή αυτής είναι οπωδήποτε σοβαρότερη.

Η φωτογράφηση και έκθεση της φωτογραφίας προσώπων με σωματική μειονεξία, λόγω ακριβώς της παρεκκλίσεώς τους από τα φυσιολογικά μέτρα, συνιστά όχι μόνο προσβολή της εικόνας, αλλά και ανεπίτρεπτη προσβολή του ψυχικού κόσμου του ανθρώπου. Υπάρχει προσβολή της προσωπικότητας “όταν το φωτογραφίζομενο άτομο εμφανίζει στην επίμαχη φωτογραφία κάποια σωματική του μειονεξία (αναπνοή, δυσμορφία, παχυσαρκία), απεικονίζεται γυμνό ή ημίγυμνο ή η φωτογραφία του συνοδεύει δημοσίευμα στο οποίο τονίζονται σωματικές μειονεξίες, άμεσα σχετιζόμενες με τη δική του σωματική μειονεξία, όπως στην προκειμένη περίπτωση την παχυσαρκία” (ΕφΑΘ. 8908/1988 ΝοΒ 36.1665). Επίσης, έχει κριθεί νομολογιακά (ΕφΑΘ 4887/1992 ΕλλΔν 1993.1516), ότι αποτελεί προσβολή της προσωπικότητας και συγκεκριμένα του δικαιώματος στην εικόνα και της τιμής και υπολήψεως, η δημοσίευση φωτογραφιών γυναικών, που τις εμφάνιζαν νοσηλευόμενες σε νοσοκομείο “από ξυλοκόπιμα των συζύγων τους” και συνόδευναν δημοσίευμα σχετικό με τις κακοποιήσεις γυναικών από τους συντρόφους τους, ενώ αυτές είχαν νοσηλεύεται στο νοσοκομείο λόγω του τραυματισμού τους από τροχαίο ατύχημα, με αποτέλεσμα να δημιουργείται στο ευρύ κοινό λανθασμένη και μη ανταποκρινόμενη στην πραγματικότητα εντύπωση σχετικά με την αιτία της νοσηλείας τους. Στο ίδιο συμπέρασμα κατέληξε και το Πολ. Πρωτ. Αθηνών στην 7795/2000 απόφασή του (Επισκ. ΕΔ 2000.829), σχετικά με την παρεμβολή εικόνας γυναικός, προερχόμενης από τανία μικρού μήκους με μουσικό περιεχόμενο, σε τηλεοπτικό ρεπορτάζ, που παρουσιάστηκε σε κεντρικό δελτίο ειδήσεων τηλεοπτικού σταθμού εθνικής εμβέλειας, με θέμα “Κυκλώματα μαστροπίας”, με αποτέλεσμα να δημιουργείται η πεποίθηση στον τηλεθεατή, ότι η συγκεκριμένη γυναίκα έχει εμπλακεί στο κύκλωμα αυτό(βλ.ακόμη ΑΠ 411/2002 Χρ. ΙΔ 2002.399, Εφθεσ 2147/2001 Αρμεν 2002.1161, ΕφΑΘ. 5783/1997 Ελλ.Δν 39.667, ΕφΠειρ 927/1997 ΔΕΕ 3.1075, ΕφΑΘ. 3346/1996 Ελλ.Δν 1998.665, ΕφΑΘ 2003/1993 ΑρχΝ 44.334, Εφ.Θεσ 3427/1989 Αρμεν. 43.1205, Μον.Πρ.Αθ. 1639/2001 ΔΕΕ 2001.858)

γ) Προσβολή από διαφήμιση

Η παράγραφος 18 του άρθρου 3 του ν. 2328/95, ορίζει, ότι οι διαφημίσεις που μεταδίδουν οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την

τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου ή την εικόνα του ή το όνομά του καθώς και στοιχεία της ταυτότητάς του. Εξάλλου, το άρθρο 5 παρ. 6 π.δ. 100/2000, ορίζει, ότι η τηλεοπτική διαφήμιση δεν πρέπει να απέδει στο σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Η χρήση της εικόνας ενός προσώπου για διαφημιστικούς σκοπούς, χωρίς τη συναίνεσή του, συνιστά παράνομη προσβολή της προσωπικότητάς του, ακόμα και όταν δεν είναι μειωτική της τιμής του. Παράνομη είναι και η χρήση του ονόματος ή της επωνυμίας νομικού προσώπου για διαφημιστικούς σκοπούς, όταν ο χρησιμοποιών αυτό δεν έχει σχετική άδεια. Προσβολή της προσωπικότητας συνιστά, εκτός από την χρήση του ονόματος και της εικόνας, και η αναφορά στοιχείων του ιδιωτικού βίου ή άλλων που προσδιορίζουν την ταυτότητα του θιγομένου.

Στις ως άνω αναφερόμενες περιπτώσεις, ο προσθληθείς στην προσωπικότητά του προστατεύεται με τις γενικές αστικές και ενδεχομένως ποινικές διατάξεις περί προσβολών της τιμής. Δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 1178/81 περί αστικής ευθύνης του τύπου (ο οποίος εφαρμόζεται και στην ραδιοτηλεόραση, άρθρο 4 ν. 2328/95), αφού αυτές αφορούν δημοσιεύματα ή εκπομπές στην έννοια των οπίων δεν εμπίπτει η διαφήμιση. Δεν συντρέχει, συνεπώς, η ειδική (ν. 1178/81) αντικειμενική αλλά η γενική (βάσει του ΑΚ και του ν. 2328/95) ευθύνη των ΜΜΕ, παραλλήλως προς την ευθύνη της διαφημιστικής εταιρείας (προστιθείσα) και του διαφημιζομένου (προστίσαντος), δυνάμει των άρθρων ΑΚ 56,59 και 914, 922,920, 932, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παρ. ΙΙΙ ν. 2328/95 (ΑΠ 940/1995 ΝοΒ 1997.1109, ΕφΑθ. 2006/93 Αρχ. Ν ΜΔ' 334, ΕφΑθ 2149/78 Αρμεν 11.786)

Β. ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΆΛΛΑ Μ.Μ.Ε.

ΑΠ 167/2000 (ραδιόφωνο, άρση του παράνομου χαρακτήρα της προσβολής) ΝοΒ 2001.248

Εφ.Αθ. 7630/2001 (ραδιόφωνο) ΝοΒ 50.534

Εφ.Πειρ. 954/1999 (τηλεόραση) ΕπισκΕΔ 1999.1168

Πολ.Πρ.Αθ. 1189/2001 (τηλεόραση, άρση του παράνομου χαρακτήρα της προσβολής) Χρ ΙΔ 2001.416

Πολ.Πρ.Αθ.7795/2000(τηλεόραση)ΕπισκΕΔ 2000.829 Συμβ.Πλ.Δράμας 196/1991 (ραδιόφωνο) Ελλ.Δνν 34.465 Μον.Πρ.Αθ. 3832/1993 (ραδιόφωνο) αδημοσίευτη Μον.Πρ.Αθ. 17115/1988 (κινηματογράφος) ΝοΒ 37.270

Γ. ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Η αγωγή αποζημιώσεως και χρηματικής ικανοποίησεως για ηθική βλάβη, λόγω του επιλήψιμου δημοσιεύματος, εκδικάζεται, όπως ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 1178/1981, με την εφαρμογή των διατάξεων της ειδικής διαδικασίας των εργατικών διαφορών (άρθρο 681Δ' ΚΠολΔ), από το καθ' ύλην, λόγω ποσού, αρμόδιο δικαστήριο (ΕφΑθ 2152/1997 Αρμ ΝΒ'(1998) 483, ΝοΒ 46(1998) 664 ΠολΠρΘεσ 33163/1999 ό.π.). Σύμφωνα με την κρατούσα γνώμη, η ρύθμιση αυτή αναφέρεται τόσο στην αντικειμενική ευθύνη του ιδιοκτήτη του εντύπου, όσο και στην ευθύνη του συντάκτη του δημοσιεύματος ή του εκδότη του εντύπου, αν αυτός δεν ταυτίζεται με τον ιδιοκτήτη (ΑΠ 922/1999 ΕλλΔν 41 (2000) 140, ΜονΠρΘεσ 5679/1996 Αρμ Ν'(1996) 495, ΜονΠρΑθ 880/1994 ΕΕμπΔ ΜΣΤ'(1995) 130).

**Η ΙΔΙΑΖΟΥΣΑ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥΝΤΟΣ ΩΣ ΑΓΓΕΛΟΥ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ
ΚΑΙ Η ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΩΣ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΑ
ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΗ ΛΥΣΗ**

**Χαράλαμπου Δ. ΠΕΤΡΩΤΟΥ
Δικηγόρου Λάρισας**

Είναι σύνηθες στην καθημερινή ποινική δικαστική πρακτική -ιδία μετά το επιτρεπτό της μη υποχρεωτικής αυτοπρόσωπης εμφάνισης του κατηγορουμένου στο ακροατήριο των ποινικών δικαστηρίων λόγω ανωτέρας βίας ή άλλου ανυπέρβλητου κωλύματος- οι κατηγορούμενοι να εκπροσωπούνται στην ποινική δίκη επ' ακροατηρίω από συνήγορο υπεράσπισης της επιλογής τους κατόπιν εγγράφου εξουσιοδοτίσεως τους.

Το ότι στο πρόσωπο του κατηγορουμένου πρέπει να συντρέχει νόμιμο κώλυμα (λόγος ανωτέρας βίας ή ανυπέρβλητο κώλυμα) για την μη αυτοπρόσωπη εμφάνιση του στο ακροατήριο και εκπροσώπησή του από συνήγορο υπεράσπισης δυνάμει ειδικής προς τούτο εξουσιοδοτίσεως προκύπτει τόσο από τις διατάξεις του ΚΠΔ (340 §1 περ. α', 340 §2 περ.γ' και δ', 346, 501 §3) όσο και από την νομολογία του Αρείου Πάγου (ΑΠ 1440/2002).

Η έγγραφη αυτή εξουσιοδότηση, στην οποία πρέπει να περιγράφεται ρητώς (πέραν της αναγραφής των στοιχείων ταυτότητος του πληρεξουσίου Δικηγόρου και του Δικαστηρίου ενώπιον του οποίου απευθύνεται καθώς και η πράξη του κατηγορητηρίου για την οποία διώκεται ποινικά ο κατηγορούμενος) ο λόγος της ανωτέρας βίας ή το ανυπέρβλητο κώλυμα που καθιστούν αδύνατη την αυτοπρόσωπη εμφάνιση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο αποτελεί το μέσον νομιμοποίησεως του πληρεξουσίου Δικηγόρου προς εκπροσώπηση του απόντος κατηγορουμένου και είναι απαραίτητη για την τυπική¹ έναρξη της κυρίας επ' ακροατηρίω διαδικασίας της ποινικής δίκης. Ως και την ουσιαστική έναρξη της κυρίας επ' ακροατηρίω διαδικασίας πρέπει να έχουν προταθεί όλες οι ενδεχόμενες αιτήσεις, αντιρρήσεις και ενστάσεις, στις οποίες χωρίς την παραμικρή αμφιβολία περιλαμβάνεται και η υποβολή αιτήματος αναβολής της συζητήσεως της υπόθεσης σε μεταγενέστερη δικασίμο.

Συνεπώς, νομίμως και παραδεκτώς ο εξουσιοδοτούμενος προς εκπροσώπηση του απόντος κατηγορουμένου συνήγορος υπεράσπισης υποβάλλει μετά την τυπική έναρξη της κυρίας διαδικασίας αίτημα αναβολής, δεδομένου ότι και το αίτημα αναβολής αποτελεί πράξη εκπροσώπησης του απόντος κατηγορουμένου, για την οποία ρητώς και εγγράφως εξουσιοδοτεί τον νομιμοποιούμενο διά της εξουσιοδοτίσεως, πληρεξούσιο Δικηγόρο. Όπως δηλαδή ο κατηγορούμενος στο στάδιο αυτό της κυρίας επ' ακροατηρίω διαδικασίας δικαιούται να υποβάλλει αίτημα αναβολής εκδίκασης της υπόθεσης έτσι και ο συνήγορος του, εφόσον του επιτραπεί να εκπροσωπήσει επ' ακροατηρίω τον απόντα κατηγορούμενο, δικαιούται να πράξει το ίδιο.

1. "Τυπική και ουσιαστική έναρξη της κυρίας επ' ακροατηριώ διαδικασίας" Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο Α. Καρρά

Είναι επίσης σύνθετες, ωστόσο, στην καθημερινή δικαστική πρακτική και επιτρεπτώς, καθ' όσον προβλέπεται υπό του νόμου, το αίτημα αναβολής να υποβάλλεται μετά την τυπική έναρξη της κυρίας επ' ακροατηρίω διαδικασίας από συγγενή του κατηγορούμενου, ο οποίος διά της μαρτυρίας του ύστερα από την επιβαλλόμενη (κατά το 218 §1 ΚΠΔ εν συνδυασμῷ με το 408 ΚΠολΔ) δόση του όρκου γνωστοποιεί στο δικάζον Δικαστήριο το λόγο ανωτέρας βίας ή το ανυπέρβλητο κάλυμα και την συνεπακόλουθη αδυναμία του κατηγορούμενου περί αυτοπροσώπου εμφανίσεως του στο ακροατήριο, ως επίσης συνήθης είναι και η υποβολή του αιτήματος αναβολής από τον ίδιο τον κατηγορούμενο ενώπιον του δικάζοντος ποινικού Δικαστηρίου για λόγους, που ανάγονται μεν στο πρόσωπο του ιδίου, που δεν αφορούν όμως στην δυνατότητα της αυτοπροσώπου εμφάνισης του αλλά σε διάφορους άλλους λόγους. Πόσες φορές επί παραδείγματι δεν προτείνεται από τον ίδιο τον εμφανισθέντα στο ακροατήριο κατηγορούμενο αίτημα αναβολής (και γίνεται δεκτό) για την πράξη της παρανόμου οδηγού σε μεταγενέστερη δικάσιμο, μέχρις ότου ο τελευταίος προμηθευθεί την απαιτούμενη προαναφερθείσα άδεια;

Στις δύο βέβαια τελευταίες περιπτώσεις της προηγουμένης παραγράφου (του αγγέλου στην πρώτη και του ίδιου εμφανισθέντος στο ακροατήριο κατηγορούμενου) ευνόητον είναι, ότι δεν παρίσταται για τον κατηγορούμενο συνήγορος υπεράσπισης και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο το αίτημα αναβολής εκδικάσεως της προς συζήτηση φερομένης υποθέσεως υποβάλλεται είτε από τον άγγελο (α' περίπτωση προηγουμένης παραγράφου) είτε από τον ίδιο τον κατηγορούμενο (β' περίπτωση προηγουμένης παραγράφου).

Σ' αυτό το σημείο γεννάται το εξής ερώτημα: Νομίμως, ο πληρεξούσιος Δικηγόρος στην περίπτωση κατά την οποία δι' εγγράφου εξουσιοδοτήσεως του κατηγορούμενου νομιμοποιείται να τον εκπροσωπίσει επ' ακροατηρίω, υποβάλλει προ της ουσιαστικής ενάρξεως της κυρίας επ' ακροατηρίω διαδικασίας αίτημα αναβολής για εκδίκαση της υποθέσεως σε μεταγενέστερη δικάσιμο για λόγο που ανάγεται στο πρόσωπο του κατηγορούμενου ή καλύτερα κατ' αντιστροφή του ερωτήματος, νομίμως ο πληρεξούσιος Δικηγόρος μη παριστάμενος κατά την δικονομική του όρου έννοια υποβάλλει αίτημα αναβολής, μετατρέπων κατά την στιγμή εκείνη εαυτόν σε άγγελο γεγονότων την αλήθεια των οποίων ενδεχομένως και ο ίδιος να αμφισβητεί και για πρόσωπα μάλιστα που εκ των πραγμάτων ελάχιστα δύναται να γνωρίζει;

Βέβαιον είναι ότι και οι δύο προαναφερθέντες στο ανωτέρω ερώτημα τρόποι υποβολής του αιτήματος αναβολής εκ μέρους των συνηγόρων υπεράσπισης διά λογαριασμὸ των εντολέων τους κατηγορούμενων οδηγούν στο ίδιο αποτέλεσμα με την έκδοση θετικής ή αρνητικής, μη οριστικής επ' αυτού αποφάσεως του δικάζοντος Δικαστηρίου κατά την κυριαρχική αυτού κρίση² και κατά κανόνα στην πράξη αφίεται στην διακριτική ευχέρεια του συνηγόρου υπεράσπισης να αποφασίσει (ανάλογα και με τα αποδεικτικά μέσα που πολλές φορές διαθέτει) την μία ή την άλλη μέθοδο. Αναμφίβολα όμως, είναι επίσης βέβαιο, ότι ο ένας από τους δύο προαναφερθέντες τρόπους συνάδει περισσότερο με το πνεύμα των οικείων διατάξεων του Ποινικού Δικονομικού μας οικοδομήματος.

Για να καταστεί ευκολότερα κατανοητός ο προβληματισμός παραθέτω το επόμενο παράδειγμα:

2. Μπουρόπουλος Ποιν. Χρον. Ζ', σελ. 76, ΑΠ 1348/2002

Νεαρός, ο οποίος κατηγορείται για μια συγκεκριμένη αξιόποιν πράξη καλείται ενώπιον του Μον. Πλημμελειοδικείου να δικαστεί κατά την δικάσιμο της 20ης Νοεμβρίου 2005. Για τον σκοπό αυτό και γνωρίζοντας το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του να εκπροσωπηθεί από συνήγορο υπεράσπισης της επιλογής του επισκέπτεται στις 15 Νοεμβρίου 2005 Δικηγορικό Γραφείο, πλην όμως ως προκύπτει εκ της συζητήσεως η δικάσιμος της 20ης Νοεμβρίου 2005 συμπίπτει με την ορκομοσία του ιδίου του κατηγορουμένου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης για την απόκτηση του πτυχίου της Νομικής και συνεπώς συντρέχει κατά νόμο στο πρόσωπο του σπουδαίος λόγος για την μη αυτοπρόσωπη εμφάνιση του στο ακροατήριο. Ο ίδιος βέβαια δηλώνει στον πληρεξούσιο Δικηγόρο, πως επιθυμεί να αναβληθεί η εκδίκαση της υπόθεσης σε μεταγενέστερη δικάσιμο, ώστε να είναι και ο ίδιος παρών. Συντάσσεται η εξουσιοδότηση, υπογράφεται από τον εξουσιοδοτούντα, βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής, η αμοιβή συμφωνείται και προκαταβάλλεται. Την 20η Νοεμβρίου 2005 η κυρία επ' ακροατηρίω διαδικασία ξεκινά τυπικώς, αντιλαμβάνεται ωστόσο ο συνήγορος υπεράσπισης ότι απώλεσε την εξουσιοδότηση, που ο ίδιος κατέστη του κατηγορουμένου είχε συντάξει. Ψύχραιμα, βεβαιώνει ενόρκως ότι γνωρίζει τον κατηγορούμενο (ως άγγελος πλέον) και επαναλαμβάνει τον λόγο που αναγραφόταν στο σώμα της εξουσιοδοτήσεως. Την στιγμή εκείνη ο συνήγορος του πολιτικώς ενάγοντος αποκρούει δι' ενστάσεως το υποβληθέν αίτημα αναβολής εκδικάσεως της υπόθεσης, ως μη νόμιμο και ειδικότερον ως ψευδές και ο ίδιος ο πολιτικώς ενάγων καταθέτει εν συνεχεία ενόρκως, ότι ο κατηγορούμενος ευρίσκεται όπισθεν του Δικαστικού Μεγάρου και απολαμβάνει το ρόφημα του σε γνωστό καφέ-μπαρ. Διατάσσεται η κατά νόμο βίαια προσαγωγή του κατηγορουμένου (340 §2 εδ. 4 ΚΠΔ) και αποδεικνύεται πράγματι αληθής ο ισχυρισμός του πολιτικώς ενάγοντος.

Το ακραίο ίσως, διόλου όμως απίθανο να συμβεί στο μέλλον παράδειγμα, καταδεικνύει, πιστεύω με σαφή τρόπο την διαφορά, που υφίσταται, όταν πρόσωπο που φέρει την ιδιότητα του Δικηγόρου υποβάλλει αίτημα αναβολής εκδικάσεως της υπόθεσης για λόγο αναγόμενο στο πρόσωπο του κατηγορουμένου με την ιδιότητα του πληρεξουσίου Δικηγόρου και όταν απεκδυνόμενο της ιδιότητος του αυτής γνωστοποιεί ένα γεγονός ενώπιον του Δικαστηρίου, που δικάζει την υπόθεση, ως άγγελος.

Στην περίπτωση κατά την οποία ενεργεί κατόπιν εντολής και εγγράφου εξουσιοδοτήσεως του κατηγορουμένου προς αυτόν τότε ο συνήγορος υπεράσπισης όχι μόνο ΔΥΝΑΤΑΙ αλλά ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ εκπροσωπώντας τον κατηγορούμενο να προθεί στις απαραίτητες ενέργειες για την υπεράσπισή του κινούμενος εντός των πλαισίων και του σκοπού για τον οποίο δίδεται η εξουσιοδότηση υπό του κατηγορουμένου (άρθρο 47 Κωδ. Δικηγ. εν συνδυασμώ με το 233 ΠΚ). Αυτό άλλωστε επιτρέπεται και λόγω της ιδιάζουσας θέσης του συνηγόρου υπεράσπισης, που κατά την επιγραμματική διατύπωση του Roeder “ο, τιδήποτε λέγει ο συνήγορος υπεράσπισης πρέπει να είναι αληθές, δεν χρειάζεται όμως και να λέγει ούτε την αληθεία”. Το αν το περιεχόμενο της συνταχθείσης εξουσιοδοτήσεως είναι αληθής ή όχι αυτό αφορά στο πρόσωπο του κατηγορουμένου, που υπαγορεύει και υπογράφει το κείμενο της εξουσιοδοτήσεως και δεν μπορεί να ελεγχθεί η βασιμότητα και το αληθές αυτής (εκτός και αν είναι προδήλως ψευδής) περαιτέρω υπό του πληρεξουσίου Δικηγόρου, παρά μόνο από το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου η υπόθεση φέρεται προς δικαιοδοτική κρίση.

Η ιδιάζουσα θέση αυτή του συνηγόρου υπεράσπισης κάμπτεται-έξαφανίζεται, όταν το

πρόσωπο, που φέρει μεν την ιδιότητα του Δικηγόρου, μη παριστάμενο όμως κατά τον επιβαλλόμενο δικονομικό τύπο επ' ακροατηρίω (ως συνήγορος υπεράσπισης δηλαδή) αλλά ως άγγελος, γνωστοποιεί στο Δικαστήριο το κώλυμα στο πρόσωπο του κατηγορουμένου και την αδυναμία του περί αυτοπροσώπου εμφανίσεως του στο ακροατήριο. Αν όμως το ανωτέρω παράδειγμα ήταν πραγματικό, τότε ο προαναφερθείς και εκ των πραγμάτων εξαπατηθείς (και κατ' επέκταση ατυχής) Δικηγόρος θα είχε συντελέσει την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της ψευδορκίας, ασχέτως αν στην επ' ακροατηρίω αποδεικτική διαδικασία αποδεικνύσταν εκ των υστέρων ότι ετύγχανε σε συγγνωστή πραγματική πλάνη ως προς τα παραγωγικά αίτια του αξιοποίου (30 ΠΚ) και αθωωνόταν, αφού θα εξέλιπε από το πρόσωπο του η τυπική υπόσταση του εγκλήματος της ψευδορκίας³. Θα είχε όμως προηγηθεί ο διασυρμός του ενώπιον των Δικαστών, των παρισταμένων συναδέλφων και του συνόλου του ακροατηρίου και θα ήταν βαρύτατο το πλήγμα που θα είχε υποστεί στην τιμή και την υπόληψη του με ανυπολόγιστη ζημία στην φήμη του και την επαγγελματική του εξέλιξην.

Άξιο, πιστεύω, επισήμανσης στο σημείο αυτό είναι και το γεγονός, ότι η αμοιβή στον πληρεξούσιο Δικηγόρο δεν καταβάλλεται ως αντάλλαγμα μιας μαρτυρικής κατάθεσης αλλά ως αντάλλαγμα για την παροχή εκ μέρους του των ενεργειών εκείνων, που συμβάλλουν στην καλύτερη κατά το δυνατόν υπεράσπιση του κατηγορουμένου.

Συνεπώς, εν κατακλείδι του όλου προβληματισμού φρονώ, ότι οι διατάξεις του Ποινικού Δικονομικού μας συστήματος, με την πληρότητα και την σαφήνεια που κατά κανόνα διαθέτουν, είναι αυτές που πρέπει να αποτελούν την αφετηρία αλλά και το ασφαλές καταφύγιο των φορέων απονομής της ποινικής δικαιοσύνης της χώρας μας.

3. “Ο Δικηγόρος ως πιθικός αυτουργός και ως συνεργός εις στο έγκλημα της ψευδορκίας” Α. Παπανδρέου ΕλΔν 1964 σελ. 166

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

700/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Αθαν. Σαμαρτζής

Δικηγόροι: Αναστ. Πίσπας, Ελένη Κουτσουβέλη-Βάνα Παπακωνσταντίνου

Βίαιη διακοπή δίκης, λόγω θανάτου διαδίκου. Χωρίς έννομη επιρροή η καταχώριση στα πρακτικά προηγούμενης συζήτησης ανακριθών δηλώσεων για διακοπή της δίκης από μη δικαιούχους ή ως προς το χαρακτήρα της ομοδικίας των εναγομένων.

Εάν κατά την άσκηση έφεσης ο εκκαλών αγνοούσε το θάνατο διαδίκου, η δίκη εγκύρως συνεχίζεται με τους υπεισελθόντες κληρονόμους του.

Απλή ομοδικία μεταξύ πλειστων εναγομένων σε αναγνωριστική αγωγή κυριότητας.

Αμάχητο τεκμήριο κυριότητας του Δημοσίου στις περιλαμβανόμενες στα όρια του Ελληνικού κράτους κατά το 1836 δασικές εκτάσεις, εκτός αυτών που κατά την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα ανήκαν σε ιδιώτες, οι οποίοι ιδιοκτησίας των οποίων αναγνωρίσθηκαν εμπρόθεσμα και αρμόδια.

Εννοια δάσους.

Για την κτήση κυριότητας με έκτακτη χρονικησία επί δημόσιων κτημάτων και δασών έπρεπε η 30ετής νομή να είχε συμπληρωθεί μέχρι 11-9-1915.

Εθνικοί βοσκήσιμοι τόποι είναι εκείνοι στους οποίους το Δημόσιο είχε μέχρι το 1864 έναντι των ιδιωτών τη νομική κατοχή, την οποία διατήρησε και με την τοποθέτηση ποιμνίων. Το Δημόσιο θεωρείται, κατά πλάσμα νόμου, ότι διατήρησε τη νομή και αν ακόμη εξουσιάζονταν από τρί-

τους, οι οποίοι δεν μπορούσαν να χρησιδεσπόσουν, εκτός αν το Δημόσιο έκασε την κατοχή τούτων με δικαστική απόφαση ή ρητή παραίτηση.

{...}II. Η υπό κρίση έφεση κατά της υπ' αρ. 372/1995 οριστικής αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βόλου, το οποίο δίκασε κατά την τακτική διαδικασία την αναγνωριστική της κυριότητας ακινήτου αγωγή των εκκαλούντων κατά των εφεσιβλήτων που απορρίφθηκε ως ουσιαστικά αβάσιμη, έχει ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως. Πρέπει, επομένως, να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί κατά τη διαδικασία που δίκασε και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο η ουσιαστική βασιμότητα των λόγων της. Μετά την επανάληψη της βιαίως διακοπέας δίκης (με το θάνατο των τέταρτου και πέμπτου των εφεσιβλήτων), κατά τα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας, είναι χωρίς έννομη επιρροή το αν στα πρακτικά της προηγούμενης συζήτησης, κατά την οποία εκδόθηκε η προαναφερόμενη υπ' αρ. 63/2003 παρεμπίπτουσα απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, έχουν περιληφθεί ανακριθείσεις δηλώσεις για βίαιη διακοπή της δίκης από μη δικαιούχους και ως προς το χαρακτήρα της ομοδικίας μεταξύ των εναγομένων. Επίσης δεν καθίσταται απαράδεκτη η έφεση επειδή κατά το χρόνο ασκήσεώς της είχαν αποβιώσει οι τέταρτος και πέμπτος από τους εφεσιβλήτους X. Z. και Π. Z., δεδομένου ότι οι εκκαλούντες αγνοούσαν το θάνατο αυτών των εφεσιβλήτων και η δίκη εγκύρως διεξάγεται στη συνέχεια με τους κληρονόμους των θανόντων, που υπεισήλθαν στη θέση τους. (ΑΠ 863/1980 ΕΕΝ 48/34, ΑΠ

919/1994). Κατά συνέπεια, όσα αντιθέτως υποστηρίζουν με τις έγγραφες προτάσεις τους, οι τρεις πρώτοι εκκαλούντες περί απαραδέκτου της εφέσεως για τους ανωτέρω λόγους πρέπει να απορριφθούν, κατά μεν το πρώτο σκέλος τους, που αναφέρεται σε εσφαλμένες, από παραδρομή, περικοπές των υπ' αρ. 63/2002 πρακτικών συνεδρίασης του Δικαστηρίου τούτου, ως προβαλλόμενα χωρίς έννομο συμφέρον, κατά δε τα λοιπά ως μη νόμιμα.

Περαιτέρω οι προαναφερόμενοι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι των τέταρτου και πέμπτου από τους εφεσιβλήτους, έχουν κλητευθεί κατά τα προαναφερόμενα νομοτύπως και εμπροθέσμως. Επίσης, νομοτύπως και εμπροθέσμως, κλητεύθηκαν και οι τέσσερις τελευταίοι από τους εφεσιβλήτους Α. Ζ., Π. Ζ., Μ. Κ. και Γ. Ζ., οι οποίοι είκαν υπεισέλθει στη θέση του αποβιώσαντος αρχικού ενάγοντος Χ. Ζ. (βλ. από 2-3-2003, 20-3-2003, 20-3-2002 και 20-3-2003 αποδεικτικά επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας Κ.Τ.). Επομένως, εφόσον αυτοί δεν εμφανίσθηκαν κατά την εκφώνηση της υποθέσεως από τη σειρά του πινακίου πρέπει να δικασθούν ερήμην και να ερευνηθεί η υπόθεση σαν να ήταν και αυτοί παρόντες (άρθρ. 531 Κ.ΠολΔ, το οποίο εφαρμόζεται όπως ίσχυε πριν από την κατάργησή του με το άρθρο 16 v. 2195/2001, σύμφωνα με το άρθρο 22 του νόμου αυτού, ως εκ του χρόνου ασκήσεως της εφέσεως).

Τέλος, ο έκτος εφεσιβλητος Κ. Κ. δεν έχει κλητευθεί στην παρούσα δίκη, αφού δεν γίνεται επίκληση ούτε προσκομίζεται αποδεικτικό επιδόσεως της κλίσης της Γραμματέα του Δικαστηρίου τούτου προς αυτόν και πρέπει, έναντι αυτού, να κηρυχθεί απαράδεκτη η συζήτηση της έφεσης (άρθρο 271 σε συνδυασμό με 524 παρ. 1 ΚΠολΔ) και τούτο επειδή μεταξύ των περισσοτέρων εφεσιβλήτων που έχουν ενα-

χθεί με την αναγνωριστική της κυριότητας αγωγή, δημιουργείται σχέση απλής ομοδικίας (ΑΠ 252/1974 ΕΕΝ 1974/806) και το δικαστήριο αυτό δεν κρίνει αναγκαία την ενιαία διεξαγωγή της δίκης (άρθρο 75 παρ. 2 σε συνδυασμό με 524 παρ. 1 ΚΠολΔ).

III. Κατά τη διάταξη του άρθρου 1, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 2 και 3 του β.δ. της 16/11/1836 “περί ιδιωτικών δασών”, που επέχει ισχύ νόμου, αναγνωρίζεται η κυριότητα του Δημοσίου, κατ' αμάκητο τεκμήριο, σε όλες τις περιλαμβανόμενες στα όρια του Ελληνικού κράτους, κατά την έναρξη ισχύος του διατάγματος αυτού, εκτάσεις που αποτελούσαν δάση, εκτός από εκείνες που κατά την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα ανήκαν σε 1-διώτες και των οποίων οι τίτλοι ιδιοκτησίας ήθελαν αναγνωρισθεί από τη Γραμματεία του Υπουργείου Οικονομικών, στο οποίο έπρεπε να υποβληθούν μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός έτους από τη δημοσίευση του εν λόγω διατάγματος (ΑΠ 1125/1980 ΝοΒ 29/518, ΑΠ 60/1978 ΝοΒ 26/1353, ΑΠ 699/1977 ΝοΒ 26/370, ΑΠ 426/1987 ΝοΒ 36/912). Κατά τα ανωτέρω, λοιπόν, η ιδιότητα ενός ακινήτου ως δάσους, αρκεί για την επ' αυτού θεμελίωση της κυριότητας του δημοσίου (ΑΠ 864/1998 Ελλ.Δ/νη 40/85). Ως δάσος, κατά την έννοια του ανωτέρω διατάγματος, θεωρείται κάθε έκταση εδάφους, η οποία καλύπτεται ολικώς ή μερικώς από άγρια ξυλώδη φυτά οποιωνδήποτε διαστάσεων και πλικίας, τα οποία προορίζονται για την παραγωγή ξυλείας ή και άλλων προϊόντων, σύμφωνα με τον ορισμό του δάσους που περιέχεται στη διάταξη του άρθρου 1 του ν. ΑΧΝ/1888 “περί διαικίσεως και οριοθεσίας των δασών”, η οποία περιλαμβάνει ως άρθρο 57 στο ν. 3077/1924, ως άρθρο 45 παρ. 1 στο ν. 4173/1929 και ως άρθρο 1 στο ν.δ.

86/1969 και βασικά δεν διαφέρει από τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 και 2 του ν. 998/1979 (ΑΠ 191/1997 Ε.Δ. 38.1543, 552/1998 Ε.Δ. 39.1284, 60/1978 ΝοΒ 26.1353). Κατά την επιστήμη της δασικής οικολογίας, στην οποία παραπέμπει ο συντακτικός νομοθέτης για την κατανόηση της έννοιας του δάσους και της δασικής εκτάσεως, κρίσιμη είναι η οργανική ενότητα της δασικής (δενδρώδους ή θαμνώδους) βλαστίσεως, από την ύπαρξη της οποίας ως αυτονόητη και αυταπόδεικτη είναι η συνυπάρχουσα θεμελιώδης λειτουργία παντός δασικού οικοσυστήματος που συμβάλλει στην ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος, ήτοι ο κύριος ρόλος του στον κύκλο του άνθρακα και στην παραγωγή οξυγόνου, η συγκράτηση των ομβρίων υδάτων και του χώματος κ.ο.κ. Με την έννοια αυτή δάσος είναι σύνολο αγρίων φυτών με ξυλώδη κορμό στην επιφάνεια του εδάφους, τα οποία μαζί με την συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα αποτελούν, δια της αμοιβαίας αλληλεξαρτήσεως και αλληλεπιδράσεώς τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα και ιδιαίτερο (δασογενένες) φυσικό περιβάλλον, ενώ δασική έκταση υπάρχει όταν στο ανωτέρω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης είναι αραιή (Ανωτ. Ειδ. Δικ. 27/1999 ΕΔ 41.945 Βλ. και ΑΠ 60/1978 ΝοΒ 26/1353, ΑΠ 311/1974 ΝοΒ 22/1288). Δεν είναι δάσος έκταση άγονη και βραχώδης κατάλληλη για βοσκή και καλυπτόμενη από ποώδη και φρυγανώδη είδη και από θάμνους νανώδους μορφής που δεν μπορεί να παραγάγει δασικά προϊόντα κατόπιν δασικής εκμεταλλεύσεως (ΑΠ 519/1977 ΝοΒ 46.515) ή περιλαμβάνουσα τόσα αραιά άγρια ξυλώδη φυτά ώστε να υπολείπεται κατ' αναλογία του ενός κατά στρέμμα (ΑΠ 60/1978 ΝοΒ 26.1353, 311/1978 ΝοΒ 22.1288).

Εξάλλου κατά τις διατάξεις των νόμων

8 παρ. 1 Κάδ. (7-39), 9 παρ. 1 Βασ. (50-14), 2 παρ. 20 Πανδ. (41-4), 5 παρ. 1 Πανδ. (44-3), 76 παρ. 1 Πανδ. (18-1) και 7 παρ. 3 Πανδ. (23-3), οι οποίες κατά το άρθρο 51 του Εισ. ΝΑΚ έχουν εφαρμογή και για τον πριν από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα χρόνο, μπορούσε να αποκτηθεί κυριότητα επί ακινήτου και με έκτακτη χρησικτησία, κατόπιν άσκησης επ' αυτού νομής με διάνοια κυρίου και καλή πίστη επί συνεχή τριακονταετία, εκείνος δε που χρησιδέσποζε μπορούσε να συνυπολογίσει στο χρόνο της δικής του νομής και το χρόνο όμοιας νομής του δικαιοπαρόχου του, εφόσον είχε γίνει με νόμιμο τρόπο καθολικός ή ειδικός διάδοχος αυτού. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προς εκείνες των άρθρων 18 και 21 του νόμου της 21-6/3-7-1937 “περί διακρίσεως δημοσίων κτημάτων”, του ν. ΔΞΗ/1912 και των διαταγμάτων “περί δικαιοστασίου” που εκδόθηκαν βάσει αυτού και του άρθρου 21 του ν.δ. 22-4/16-5-1926 “περί διοικητικής αποβολής από των κτημάτων της Αεροπορικής Αμύνης”, συνάγεται ότι προκειμένου περί δημοσίων κτημάτων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα δημόσια δάση, για την κτίση επ' αυτών κυριότητας με έκτακτη χρησικτοία έπρεπε η τριακονταετής νομή να είχε συμπληρωθεί μέχρι και την 11-9-1915 (Ολ. ΑΠ 75/1987, ΑΠ 191/1997 Ε.Δ. 38.1543, 1284/1983 ΝοΒ 32.854, 237/1977 ΝοΒ 25.1182, 571/1974 ΝοΒ 23.432).

Περαιτέρω κατά το άρθρο 3 του ν. ΨΠΖ/1880 εθνικοί βοσκήσιμοι τόποι είναι εκείνοι στους οποίους το Δημόσιο είχε μέχρι το έτος 1864 έναντι των ιδιωτών τη νομική κατοχή, την οποία διατήρησε μεταξύ άλλων και με την τοποθέτηση ποιμίων, κατά το άρθρο 11 του ν. NE/1847 (ΑΠ 59/1975 ΝοΒ 23/880, 368/1973 ΝοΒ 21/1194, 499/1967 ΝοΒ 16/82). Κα-

τά τα άρθρα 1 του 8.δ. της 3/15-12-1833, 60 του ΣΟΖ/1855, 1 του ν. ΚΘ/1864, 1, 3 του ν. ΨΠΖ/1880, το Δημόσιο θεωρείται κατά πλάσμα του νόμου ότι διατήρησε τη νομή των εθνικών βοσκήσιμων εκτάσεων και αν ακόμη αυτές εξουσιάζονταν από τρίτους, οι οποίοι γι' αυτό δεν μπορούσαν να τις χρησιδεσπόσουν, εκτός αν το Δημόσιο έχασε την κατοχή των εκτάσεων αυτών με δικαστική απόφαση ή ρρητή παραίτηση (ΑΠ 499/1977 ΝοΒ 26.370, 474/1970 ΝΒ 18.1317, 499/1967 ΝοΒ 16.82, 330/1966 ΝοΒ 15.38, 113/1962 ΝοΒ 10.649).

Τελος από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 524 παρ. 1, 529, 533, 535, 339 ΚΠολΔικ συνάγεται ότι το εφετείο δεν κωλύεται για την ολοκλήρωση της έρευνάς του ως προς τη βασιμότητα των λόγων της έφεσης και την ενδελεχέστερη διάγνωση της διαφοράς να διατάξει, χωρίς να εξαφανίσει την εκκαλούμενη απόφαση, νέες ή συμπληρωματικές αποδείξεις, έτσι ώστε να είναι σε θέση να κρίνει αν είναι εσφαλμένη η πληπτόμενη με την έφεση απόφαση (βλ. Ολ. ΑΠ 1235/1982 ΝοΒ 31.219), ανεξάρτητα από την υποβολή ειδικού περί τούτου λόγου έφεσης (ΑΠ 668/1992 ΕΔ 35.93, 52/1985 ΝοΒ 34.196).

Στη προκειμένη περίπτωση οι ενάγοντες-εκκαλούντος εκθέτουν με την ένδικη αγωγή τους ότι κατέστησαν συγκύριοι ενός “αγροτικού κτήματος 1900 στρεμμάτων αποτελουμένου εκ λιθαδίων καταλλήλων δια αιγοτροφίαν και προβατοτροφίαν ως και καλλιεργουμένων και καλλιεργησίμων εκτάσεων 250 στρεμμάτων”, όπως ειδικότερα αυτό κατά θέση και ότι περιγράφεται στην αγωγή. Το εν λόγω ακίνητο αποτελούσε με μεγαλύτερη έκταση συνολικού εμβαδού 3.815 περίπου στρεμμάτων, ενιαίο αγροτικό ακίνητο που ανήκε από την απελευθέρωση του Ελληνικού Κράτους, κατά το έτος 1830, στον Κ. Κ., από τον ο-

ποίο με αλληλοδιάδοχες μεταβιβαστικές της κυριότητα του ακινήτου αυτού δικαιοπραξίες, περιήλθε κατά το έτος 1917 στους αδελφούς Δ. και Ι. Δ. Οι τελευταίοι προέβησαν κατά το έτος 1922 σε άτυπη διανομή του ακινήτου και το μερίδιο του Ι. Δ. περιήλθε με αλλεπάλληλες κληρονομικές διαδοχές στους ενάγοντες. Κατέστησαν έτσι οι ενάγοντες συγκύριοι του επιδίκου κατά τρόπο παράγωγο, αλλά και πρωτότυπο με τακτική και έκτακτη χρησικτησία, καθ' όσον το νεμίθηκαν καλόπιστα αυτοί και οι δικαιοπάροχοί τους (με βόσκηση ποιμνίων και εκμίσθωση) από το έτος 1830 μέχρι την άσκηση της αγωγής. Ζητούν δε οι ενάγοντες να αναγνωρισθεί η κυριότητά τους έναντι των εναγομένων που την αμφισβητούν. Με αυτό το περιεχόμενο η αγωγή είναι ορισμένη και νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1710, 1033, 1193, 1198, 1041, 1045, 1051 ΑΚ, 70 ΚΠολΔικ και τις εφαρμοζόμενες κατά τα άρθρα 51, 55, 64, 65 και 92 Εισ. NAK διατάξεις του προϊσχύσαντος Βυζαντινορωμαϊκού δικαίου για την κληρονομική διαδοχή και για την απόκτηση κυριότητας σε ακίνητο με έκτακτη χρησικτησία, ήτοι τους ν. 8 παρ. 1 Κωδ. (7-39), 9 παρ. 1 Πανδ. (50-14), 2 παρ. 20 Πανδ. (41-4), 5α παρ. 1 Πανδ. (44-3), ν. 76 παρ. 1 Πανδ. (18-1), ν. 7 παρ. 3 Πανδ. (23-3) και τους νόμους 27 Πανδ. (18-1), 15 παρ. 3 48 Πανδ. (41-3), 2 παρ. 7, 11 Πανδ. (51-4), 5 παρ. 1 Πανδ. (41-10), 109 Πανδ. (50-16) 8 παρ. 1 Κωδ. (7-39) και 9 παρ. 1 Βασ. (50-14), με εξαίρεση τη βάση της έκτακτης χρησικτησίας για το προγενέστερο του έτους 1922 χρονικό διάστημα, που είναι ως προς τους ενάγοντες νόμιμη γιατί κτίση της νομής από δικαιοπάροχο των εναγόντων Ι. Δ. συντελέσθηκε με άτυπη διανομή που δεν συνιστά νόμιμη αιτία μεταβιβασης της κυριότητας ακινήτου, ώστε να συνυπολογίζεται η νομή των προκτητό-

ρων για την προσαύξηση του χρόνου χρονιδεσποτείας του Ι. Δ. κατά το προϊσχύσαν Βυζαντινορωμαϊκό δίκαιο (πρβλ. ΑΠ 13/1980 ΝοΒ 28.1133, 918/1977 ΝοΒ 26.721, 918/1977 ΝοΒ 26.720).

Οι εναγόμενοι με τις έγγραφες προτάσεις τους της πρώτης σε πρώτο βαθμό συζητήσεως της αγωγής κατόπιν της γενικής αρνήσεως πρόβαλαν δύο ισχυρισμούς, ήτοι: 1) το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο ισχυρίσθηκε ότι η επίδικη έκταση ήταν ανέκαθεν δασική έκταση ως καλυπτόμενη από αείφυλλα και πλατύφυλλα κυρίως πουρνάρια νανώδους μορφής αλλά και παλιούρια, κέδρους, φιλίκια κ.λ.π. και περιήλθε στην κυριότητά του ως διάδοχο του Τουρκικού Δημοσίου από τη σύσταση του Ελληνικού Κράτους μη επιδεχόμενο την χρονιδεσποτεία. 2) οι λοιποί εναγόμενοι ισχυρίσθηκαν πέραν των ισχυρισμών του Δημοσίου με τους οποίους συντάχθηκαν, ότι το επίδικο ήταν ανέκαθεν βοσκότοπος, στον οποίο έβοσκον και βόσκουν τα πρόβατά τους οι κτηνοτρόφοι του χωριού Σούρπη, γιατί είχε αφεθεί από το Δημόσιο στη κοινή χρήση των κατοίκων αυτού του χωριού και ήταν γι' αυτό ανεπίδεκτο χρονικτησίας. Με τα επικαλούμενα από τους εναγομένους περιστατικά αυτά, αν και δεν χαρακτηρίζεται το επίδικο ευθέως ως εθνικός βοσκότοπος, γίνεται σαφής επίκληση ότι είχε αυτό τέτοιο χαρακτήρα από την απελευθέρωση του Ελληνικού Κράτους και εφεξής. Οι ισχυρισμοί αυτοί των εναγομένων συνιστούν ανατρεπτικές της αγωγής ενστάσεις, στηριζόμενες στις διατάξεις των άρθρων 1, 3 του Δ/τος της 17/29-11-1936, 1 του ν. ΑΧΝ/1888, 1, 3 του ν. ΨΠΖ/1880, 11 του ν. ΝΕ/1847, 1 του β.δ. της 3/15-12-1835, 1 του ν. ΚΘ/1864, Πρωτόκολλο της Συνθήκης του Λονδίνου από 3-2/4-6/19-7-1830, άρθρα 18 και 21 του ν. της 21-6/3-7-1837, 21 του ν.δ. από 22-4/16-5-1926, ν. ΔΞΗ/1912, 3 του ν. ΨΠΖ/1880, 1 του β.δ.

της 3/15-12-1833, 60 ν. ΣΟΖ/1855, 1 του ν. ΚΘ/1864 και 3 ν. ΨΗΖ/1880, δεδομένου ότι συνιστά εξαίρεση από τον κανόνα η επίκληση της συνδρομής λόγου για τον οποίο ένα πράγμα δεν είναι δεκτικό χρονικτησίας και γι' αυτό το βάρος αποδείξεως φέρει ο επικαλούμενος ότι το πράγμα είναι ανεπίδεκτο χρονικτησίας (ΑΠ 1836/1981 ΕΕΝ 49.912 Γ. Μπαλί Εμπρ.Δικ. παρ. 67.4). Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο όμως εκτίμησε τους πιο πάνω ισχυρισμούς των εναγομένων ως άρνηση της αγωγής και δεν έταξε το οικείο θέμα αποδείξεως σε βάρος των ενισταμένων εναγομένων, με την υπ' αρ. 518/1982 προδικαστική απόφασή του.

Κατόπιν τούτου συντρέχει νόμιμος λόγος να διαταχθούν συμπληρωματικές αποδείξεις, χωρίς να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση και να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να αποδείξουν τα αμφισβητούμενα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν τη βάση των ενστάσεων τους με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο και μάρτυρες, που επιτρέπονται γιατί υπάρχει φυσική αδυναμία απόκτησης έγγραφης απόδειξης (άρθρα 393 και 394 παρ. 1 β ΚΠολΔικ). Επίσης πρέπει να διαταχθεί και πραγματογνωμοσύνη, με έναν πραγματογνώμονα που θα διορισθεί από το σχετικό κατάλογο πραγματογνωμόνων, καθ' όσον για την αντίληψη του ζητήματος της ιδιότητας ή μη του επιδίκου ως δάσους ή δασικής εκτάσεως απαιτούνται ειδικές γνώσεις της επιστήμης της δασολογίας (άρθρο 368 του ΚΠολΔικ) {...}

773/2003

Πρόεδρος: Δημ. Στάθης

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατζαλέξης

Δικηγόροι: Παρασκευή Φατσλιά-Ζαχαρίδου, Παν. Νικολέρης

Δήλωση αναγνώρισης χρέους μη μνημονεύοντα την αιτία, λογίζεται, σε περίπτωση αμφιβολίας, ότι έγινε με σκοπό να γεννηθεί ενοχή ανεξάρτητη από την αιτία του χρέους.

Η αιτιώδης αναγνώριση χρέους δεν απαιτεί συστατικό τύπο. Η επιβεβαιωτική απλώς δήλωση είναι καταρχήν αποδεικτική (εξώδικη ομολογία), μπορεί όμως να επάγεται διακοπή της παραγραφής ή και άλλα έννομα αποτελέσματα.

Αν, παρά τη μνεία της αιτίας του χρέους, προκύπτει από την ερμηνεία της βούλησης των συμβαλλομένων ότι θελήθηκε η ίδρυση νέας ανεξάρτητης ενοχής (αναιτιώδης αναγνώριση), απαιτείται έγγραφος τύπος και ο οφειλέτης μπορεί να προσβάλει τη δήλωση αναγνώρισης λόγω ελαττωμάτων, όχι όμως να προτείνει ενστάσεις από την παλιά ενοχική σχέση.

Επί αγωγής ερειδόμενης σε αφρομένη αναγνώριση χρέους απαιτείται μνεία ότι τα μέρη θέλησαν τη σύσταση αναιτιώδους ενοχής.

Ακύρωση δικαιοπραξίας λόγω απάτης. Εννοια απάτης. Αναδρομική ανατροπή των παραχθέντων εννόμων αποτελεσμάτων. Αν η δήλωση απευθύνεται σε άλλον και η απάτη έγινε από τρίτον, η ακύρωση μπορεί να πητυθεί μόνον εφόσον ο προσ ον η δήλωση ή ο τρίτος που απέκτησε αμέσως δικαίωμα από αυτήν γνώριζε ή διφειλε να γνωρίζει την απάτη. Δεν εξετάζεται το καταλογιστό του απατήσαντος, αφού λόγος της ακύρωσης δεν είναι η υπαιτιότητά του, αλλά το ελάπτωμα της βούλησης του απατηθέντος, ούτε αν η πλάνη είναι συγγνωστή ή ασύγγνωστη, ουσιώδης ή επουσιώδης.

Στο δάνειο είναι δυνατή η μεταβίβαση του δανείσματος αμέσως ή εμμέσως από το δανειστή ή προς τον οφειλέτη, όπως όταν αντί το δάνεισμα να καταβληθεί αμέσως στο δανειζόμενο, αυτός εκτάσσει το δα-

νείζοντα να το καταβάλλει για λογαριασμό του σε τρίτο.

{...}II. Κατά τη διάταξη του άρθρου 873 Α.Κ. η σύμβαση με την οποία γίνεται υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους κατά τρόπο αφρομένο, έτσι ώστε να γεννιέται ενοχή ανεξάρτητη από την αιτία, είναι έγκυρη αν η υπόσχεση ή η αναγνώριση γίνεται έγγραφως. Έγγραφη υπόσχεση, ή δήλωση αναγνώρισης, στην οποία δεν αναφέρεται η αιτία του χρέους, λογίζεται, σε περίπτωση αμφιβολίας, ότι έγινε με το σκοπό να γεννηθεί ενοχή, μη εξαρτώμενη από την αιτία του χρέους. Αν στην έγγραφη υπόσχεση ή στην αναγνωριστική δήλωση μνημονεύεται η αιτία του χρέους, δεν αποκλείεται και πάλι να πρόκειται για ενοχή αναιτιώδη, εφόσον τα μέρη ήθελαν να αποσυνδέσουν το χρέος από την αιτία του, διότι η διάταξη του εδ. β του ως άνω άρθρου εισάγει απλώς ερμηνευτικό κανόνα, προσδιδόντας στη δήλωση αυτή ορισμένη έννοια μόνο ενόσω δεν προκύπτει το αντίθετο (σε περίπτωση αμφιβολίας). Κατά κανόνα όμως σε τέτοιες περιπτώσεις πρόκειται για αιτιώδη αναγνώριση χρέους, η οποία δεν προβλέπεται μεν ως επώνυμη συμβατική σχέση, εντάσσεται όμως στη γενική αρχή της συμβατικής ελευθερίας (Α.Κ. 361). Αυτή η αιτιώδης αναγνώριση δεν υποβάλλεται σε συστατικό τύπο, ούτε όμως, παράγεται από αυτήν αυτοτελής αιτία ενοχής, αφού εξαρτάται από την αναφερόμενη αιτία. Η σημασία μιας τέτοιας επιβεβαιωτικής απλώς δήλωσης είναι καταρχήν αποδεικτική (εξώδικη ομολογία), μπορεί όμως να επάγεται και διακοπή της παραγραφής, ως αναγνώριση (Α.Κ. 260) ή να έχει και άλλα νομικά αποτελέσματα (λ.χ. Α.Κ. 272 παρ. 2 εδ. β, 437, 156). Αν όμως, παρά τη μνεία στη δήλωση της αιτίας του χρέους, προκύπτει, από την ερμηνεία της βουλήσεως

των συμβαλλομένων, ότι οι τελευταίοι δεν απέβλεψαν στην απλή επιβεβαίωση υπάρχουσας ήδη ενοχίς, ή στην δημιουργία απλώς ενός αποδεικτικού μέσου προϋφισταμένης ενοχίς, αλλά θέλησαν την ίδρυση νέας ενοχίς, απαλλαγμένης από ενδεχόμενα ελαττώματα της αιτίας, απαιτείται έγγραφος τύπος (Α.Κ. 873, 361). Στην περίπτωση αυτή ο οφειλέτης, εναγόμενος προς εκπλήρωση της παροχής, μπορεί να προσβάλει αυτή καθεαυτή τη σύμβαση αναγνωρίσεως λόγω ελαττωμάτων της, όχι όμως και να προτείνει ενστάσεις που, πηγάζουν από την παλαιά ενοχική σχέση, εφόσον τούτο ηθέλησαν οι συμβαλλόμενοι (ΑΠ 523/2001, Νόμος, βλ. και ΑΠ 843/2000 Νόμος, κατά την οποία η καταρτιζόμενη ατύπως αναγνώριση χρέους από ορισμένη αιτία ιδρύει νέα ενοχική σχέση που αποτελεί αυτοτελή βάση υποχρεώσεως προς εκπλήρωση της παροχής, με την έννοια ότι ο οφειλέτης δεν μπορεί να προσβάλλει ενστάσεις που πηγάζουν από την παλαιά ενοχική σχέση, η οποία δεν εξετάζεται πλέον, ΕφΑθ 555/2000, Νόμος και ΔΕΕ 2000, 632).

Περαιτέρω, για την θεμελίωση της βάσης της αγωγής επί της αφορημένης αναγνωρίσεως του χρέους, απαιτείται να επικαλείται ο ενάγων ότι τα μέρη θέλησαν να συστήσουν ενοχή ανεξάρτητη από την αιτία (βλ. ΕφΑθ 8967/98 Δvn 40,446, ΕφΑθ 1861/93Δvn 37,1437).

Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 147 ΑΚ, όποιος παρασύρεται με απάτη σε δήλωση βουλήσεως, έχει δικαίωμα να ζητήσει να ακυρωθεί η δικαιοπραξία. Αν η δήλωση απευθύνεται σε άλλον και η απάτη έγινε από τρίτον, η ακύρωση μπορεί να ζητηθεί μόνο εφόσον εκείνος προς τον οποίο απευθύνεται η δήλωση ή τρίτος που απέκτησε αμέσως δικαίωμα από αυτήν, γνώριζε ή δύφειλε να γνωρίζει την απάτη. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, α-

πάτη αποτελεί κάθε συμπεριφορά από πρόθεση που τείνει να παραγάγει ή ενισχύσει ή διατηρήσει πλανημένη αντίληψη ή εντύπωση, είτε η συμπεριφορά αυτή συνίσταται σε παράσταση φευδών γεγονότων ως αληθών, είτε σε απόκρυψη ή αποσιώπηση ή ατελή ανακοίνωση των αληθών γεγονότων, των οποίων η αποκάλυψη στο συμβαλλόμενο που τα αγνοούσε ήταν επιβεβλημένη από την καλή πίστη ή από την υπάρχουσα ιδιαίτερη σχέση μεταξύ του δηλούντος και εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται η δήλωση, η συμπεριφορά δε αυτή αποσκοπεί στην πρόκληση δηλώσεως βουλήσεως του απατηθέντος, η οποία και προκλήθηκε πράγματι από την απάτη (ΑΠ 1458/2001, Νόμος). Απαιτείται δε προς ακύρωση της δικαιοπραξίας λόγω απάτης, όπως αυτή παραχθεί με σκοπό προκλήσεως της δηλώσεως βουλήσεως του απατηθέντος και να προκλήθηκε πραγματικά αυτή εξαιτίας της απάτης, χωρίς περαιτέρω να εξετάζεται ούτε το καταλογιστό του απατήσαντος, αφού ο λόγος της ακυρώσεως δεν είναι η υπαιτίοτητά του, αλλά το ελάττωμα της βουλήσεως του απατηθέντος, ούτε αν η πλάνη που δημιουργήθηκε είναι συγγνωστή ή ασύγγνωστη, ουσιώδης ή επουσιώδης, αρκεί να υφίσταται κατά το χρόνο της δηλώσεως βουλήσεως (ΑΠ 1734/1998, Νομός, Εφ. Λαρ. 15/2000, Δικογραφία 2000, 189). Η ποινική απάτη του άρθρου 386 ΠΚ, δεν συμπίπτει αναγκαίως με την αστική απάτη του άρθρου 147 ΑΚ, που μπορεί να στοιχειοθετηθεί και με τη δόλια παράσταση περιστατικών που ανάγονται στο μέλλον από τα οποία προκαλείται η ζημία (Εφ. Λαρ. 15/2000 ο.π. και εκεί παραπομπές). Η ακύρωση της δικαιοπραξίας λόγω απάτης επέρχεται με δικαστική απόφαση κατόπιν αγωγής ή και ενστάσεως με την οποία επέρχεται αναδρομικώς η ανατροπή των εννόμων αποτελεσμάτων

που παρήχθησαν (Εφ.Αθ. 5262/1998 ΑρχN 1999, 792).

Τέλος, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 806 ΑΚ, με τη σύμβαση έντοκου δανείου, η οποία είναι ενοχική, διαρκής, αμφοτεροθαρής και άτυπη σύμβαση, ο ένας από τους συμβαλλόμενους μεταβιβάζει στον άλλο κατά κυριότητα χρήματα ή άλλα αντικαταστατά πράγματα και αυτός έχει υποχρέωση να αποδώσει άλλα πράγματα, της ίδιας ποσότητας και ποιότητας. Με βάση τον παραδοτικό χαρακτήρα της συμβάσεως δανείου, η μεταβιβάση του δανείσματος κατά κυριότητα στο δανειολήπτη αποτελεί στοιχείο για την τελείωση του δανείου. Ο δανείζων έχει την υποχρέωση από τη σύμβαση δανείου να αποχωρίσει από την περιουσία του το αντικείμενο του δανείου το οποίο οριστικά να εισφέρει στην περιουσία του λήπτη, ο οποίος έτσι αποκτά την εξουσία και δυνατότητα για διάθεση του αντικειμένου του δανείου. Η μεταβιβάση της κυριότητας στον οφειλέτη του αποτελούντος το αντικείμενο δανείου αποτελεί προϋπόθεση για την απόδοση του δανείου και της υποχρεώσεως για καταβολή τόκων, αν τέτοιοι συμφωνήθηκαν (ΑΠ 1327/2001, Νόμος, ΕφΑθ 8577/2001, ΕλλΔν 44, 817, 88. και ΕφΑθ 635/2001, ΕλλΔν 2001, 765, για την έννοια της υποσχετικής σύμβασης δανείου και τις έννομες συνέπειες της καταρτίσεως της). Αφού το άρθρο 806 ΑΚ δεν διακρίνει είναι αδιάφορο αν η μεταβιβάση της κυριότητος του δανείσματος γίνεται αμέσως ή εμμέσως από τον δανειστή ή αμέσως ή εμμέσως προς τον οφειλέτη. Έμμεση μεταβιβάση του δανείσματος έχουμε και στην περίπτωση, κατά την οποία, αντί το δάνεισμα να καταβληθεί αμέσως στον δανειζόμενο, αυτός εκτάσσει τον δανείζοντα να καταβάλλει τούτο για λογαριασμό του σε τρίτο, συνήθως δανειστή του. Η υπό του

δανείζοντος (εκτασσομένου) γενομένη στον τρίτο (υπερού ή έκταξη) καταβολή, επέχει θέση καταβολής του δανείσματος προς τον δανειζόμενο (εκτάσσοντα) και συνεπώς μόλις γίνει αυτή η καταβολή συνιστάται μεταξύ τούτων δάνειο (ΕφΑθ 8577/2001 ο.π., Βουζίκας ΕρμΑΚ άρθρο 806 αριθ. 25, 27).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από την επαναχιολόγηση ... αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι ενάγουσες και η εναγομένη είναι αδελφές. Η εναγομένη όμως υιοθετήθηκε και από τους θετούς γονείς της είχε ακίνητη περιουσία, στην οποία περιλαμβανόταν, μεταξύ των άλλων, και οικόπεδο, κείμενο στην πόλη του Βόλου και επί της συμβολής των οδών Φ.Ι. και Α.Γ., εντός του οποίου υπήρχαν δύο παλαιές διώροφες οικίες. Παρά την υιοθεσία της διατηρούσε αριστερες σχέσεις με τις ενάγουσες αδελφές της. Στο πλαίσιο των πολύ καλών αυτών σχέσεων και με διάθεση εξυπηρετήσεως, άλλα και συμπαραστάσεως της πρώτης ενάγουσας, όταν η τελευταία, με τα ... και .../8-8-1977 δανειστικά συμβόλαια του τότε συμβολαιογράφου Δ.Π. έλαβε από την ΕΚΤΕ ενυπόθηκα δάνεια 300.000 και 200.000 δραχμών, αντίστοιχα, προκειμένου να αγοράσει το εκεί αναφερόμενο διαμέρισμα, συνέπραξε σ αυτά και παραχώρησε στην δανειστρια Τράπεζα, προς εξασφάλιση της απαιτήσεως της, δικαίωμα εγγραφής υποθήκης επί του ανωτέρω ακινήτου της, η οποία και εγγράφηκε στον τόμο ... και αριθμούς ... των Βιβλίων υποθηκών του Υποθηκοφυλακείου Β. Κατά τον ίδιο τρόπο, για τον αυτό ως άνω λόγο, ενήργησε η εναγομένη και όταν η δεύτερη ενάγουσα με το υπ' αριθ. .../18-5-1978 δανειστικό συμβόλαιο του αυτού ως άνω συμβολαιογράφου έλαβε επισκευαστικό δάνειο 100.000 δραχμών α-

πό την αυτή ως άνω Τράπεζα και, προς εξασφάλιση της απαιτήσεως της, παραχώρησε σ αυτήν δικαίωμα εγγραφής υποθήκης, επί του ιδίου ως άνω ακινήτου της, η οποία και εγγράφηκε στον τόμο ... και αριθμό ... των αυτών ως άνω βιβλίων υποθηκών. Ενδεικτικό επίσης των πολύ καλών σχέσεων που διατηρούσε η εναγομένη με τις αδελφές της και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης που χαρακτήριζε τις σχέσεις αυτές είναι και το γεγονός ότι, όταν έλαβε από την αυτή ως άνω Τράπεζα δάνεια 120.000, 30.000 και 150.000 δραχμών, η δεύτερη ενάγουσα συνέπραξε, ως πληρεξούσιά της, στα δανειστικά συμβόλαια και εκταμίευσε το προϊόν του δανείου, το οποίο στη συνέχεια απέδωσε βέβαια στην εναγομένη (βλ. .../11-8-1976, .../15-10-1976 και .../12-3-1977 δανειστικά συμβόλαια του αυτού ως άνω συμβολαιογράφου).

Επόμενο λοιπόν ήταν, ενόψει της σχέσεως αυτής που διατηρούσε η εναγομένη, μετά των εναγουσών αδελφών της, ότι ταν το έτος 1979, βρέθηκε σε οικονομική αδυναμία να προσφύγει στην πρώτη ενάγουσα και να ζητήσει να της χορηγήσει έντοκο δάνειο 220.000 δραχμών, όπως και έγινε, εφόσον η χειρονομία αυτή αποτελούσε ανταπόδοση της διευκολύνσεως που, κατά τα άνω, της είχε κάνει, διευκόλυνσην η οποία και της επέτρεψε να αποκτήσει ιδιόκτητη στέγην. Χρόνος αποδόσεως του δανείου δεν ορίσθηκε, όπως ήταν φυσικό, ενόψει της σχέσεως τους αυτής, αλλά θα το επέτρεψε όταν θα της το επέτρεπαν οι οικονομικές της δυνατότητες. Επίσης, όταν το έτος 1984 η εναγομένη βρέθηκε σε αδυναμία καταβολής των δόσεων των δανείων που είχε λάβει, διότι έπρεπε να καλύψει τις έκτατες δαπάνες του τραυματισμού του γιού της Β., για τον αυτό ως άνω λόγο, προσέφυγε στην δεύτερη ενάγουσα και της ζήτησε να κα-

ταβάλλει αυτή τις δόσεις των δανείων, που είχε συνάψει, πράγμα που η τελευταία δέχθηκε και έτοι διέθεσε για το σκοπό αυτό ποσό 180.000 δραχμών, το οποίο αποτελούσε το δάνεισμα της με τον τρόπο αυτό, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, καταρτισθείσης συμβάσεως δανείου, που επίσης η εναγομένη θα επέστρεφε, εντόκως, όταν θα διευκολυνόταν οικονομικώς.

Περί της καταρτίσεως των δανείων αυτών και με τους ανωτέρω όρους καταθέτουν και οι δύο μάρτυρες της εναγομένης, ο πρώτος των οποίων τυχάνει γαμβρός της, ο δε δεύτερος αδελφός του πρώτου συζύγου της, ο μετά του οποίου γάμος λύθηκε, οι οποίοι γνωρίζουν τα όσα καταθέτουν πάνω στο ζήτημα αυτό από τις συχνές τακτικές επαφές που είχαν με την εναγομένη. Ο ισχυρισμός της πρώτης, αλλά και της δεύτερης ενάγουσας, (τον οποίον επιβεβαιώνουν οι μάρτυρες των, η πρώτη των οποίων τυχάνει κόρη της πρώτης απ αυτές και ό,τι καταθέτει το γνωρίζει από συζητήσεις με την μπτέρα της και τις θείες της, η δε δεύτερη, επί έτη μοδίστρα της πρώτης, μεταφέρει απλώς όσα της είπαν, κατά καιρούς, οι ενάγουσες πάνω στο ζήτημα αυτό), ότι τα ποσά αυτά δόθηκαν με την συμφωνία, αντί της αποδόσεως τούτων, να τους καταβάλλει την αξία διαμερίσματος εμβαδού 40 τ.μ. κατά τον χρόνο της αποπερατώσεώς του, εξ εκείνων που θα παρέμειναν στην κυριότητά της, όταν θα ανήγειρε, με το σύστημα αντιπαροχής, πολυώροφη οικοδομή επί του ανωτέρω οικοπέδου της, δεν συμπορεύεται με τα πορίσματα της κοινής λογικής και πείρας.

Ειδικότερα, κατά τον χρόνο καταρτίσεως των ανωτέρω συμβάσεων δανείου, η εναγομένη ούτε στο εγγύς, ούτε στο απώτερο μέλλον, σκόπευε να ανεγείρει επί του ανωτέρω οικοπέδου της πολυώροφη

οικοδομή, είτε με δικά της μέσα, είτε με το σύστημα της αντιπαροχής, αφού τότε με τα δάνεια που κατά τα άνω είχε λάβει, καθώς και με άλλα δύο από 100.000 δραχμές το καθένα, που έλαβε με τα υπ' αριθ.30-7-1975 και10-4-1976 δανειστικά συμβόλαια του αυτού ως άνω συμβολαιογράφου, δηλαδή συνολικά 500.000 δραχμών, διενήργησε, όπως πολύ καλά γνώριζαν οι ενάγουσες, εκτεταμένες επισκευές και διαρρυθμίσεις στα δύο σπίτια που υπήρχαν στα οικόπεδα, τα οποία μετά ταύτα εκμίσθωντες σε τρίτους πραγματοποιώντας σημαντικό εισόδημα. Η δαπάνη δε, αν όχι όλου του προϊόντος των δανείων, οπωσδήποτε όμως του απαιτηθέντος για τις επισκευές αυτές, την διενέργεια των οπίων επιβεβαίωσε και η μάρτυρας των εναγουσών, κόρη της πρώτης απ αυτές, σημαντικού για την εποχή εκείνη ποσού, απομάκρυνε σε μεγάλο βάθος χρόνου και το ενδεχόμενο ακόμη κατεδαφίσεως των ανακαινισθέντων και υποστάντων εκτεταμένες επισκευές οικομάτων και ανεγέρσεως επί του οικοπέδου πολύωροφης οικοδομής. Άλλωστε η χρονική απόσταση των 5 ετών από την κατάρτιση της δευτέρας συμβάσεως δανείου, η κατάρτιση της οποίας ούτε ήταν γνωστή, ούτε διαφαινόταν, έστω και σε βαθμό μεγάλης πιθανότητας, θέτει το εύλογο ερώτημα, γιατί συμφώνησε η εναγομένη με την πρώτη ενάγουσα, όπως καταθέτει και η κόρη της, την απόδοση, αντί του ποσού του δανείου των 220.000 δραχμών, της αξίας και μάλιστα σε απροσδιόριστο χρονικό ορίζοντα 40 τ.μ. διαμερίσματος της οικοδομής, που τυχόν θα ανήγειρε επί του οικοπέδου της, αξία η οποία ήταν κατά πολύ ανώτερη και υπερκάλυπτε τον νόμιμο τόκο, όπως καταδεικνύεται και από τα όσα θα εκτεθούν, από τα οποία προκύπτει η μεγάλη διαφορά μεταξύ του αιτουμένου ποσού των 8.000.000 δραχμών,

ως αξία των 40 τ.μ., το έτος 1992 και εκείνου του 1.422.836 δραχμών, στο οποίο ανήλθε συνολικά και για τα δύο δάνεια, το ποσό που έπρεπε να αποδοθεί μετά των νομίμων τόκων και όπως θα λεχθεί καταβλήθηκε.

Τα λογικά αδιέξοδα στα οποία οδηγεί η αποδοχή του ισχυρισμού αυτού, προσπάθησαν οι ενάγουσες να παρακάμψουν με την προβολή του ισχυρισμού, που επιβεβαίωντες η αυτή ως άνω μάρτυρας τους, ότι το ποσό των 180.000 δραχμών της το έδωσε η δεύτερη αυτοβούλως και χωρίς να της το ζητήσει η εναγομένη, προκειμένου, δια της προσθήκης του στο ήδη καταβληθέν ποσό των 220.000 δραχμών, να καλυφθεί η αξία των 40 τ.μ. διαμερίσματος, που έπρεπε να αποδοθεί για το δανεισθέν ποσό. Ο ισχυρισμός αυτός δεν αντέχει βέβαια σε λογική βάσανο, αφού οι ενάγουσες, όπως θα λεχθεί, παρά το ότι είχαν τύχει προηγουμένως της ανωτέρω ιδιαίτερα ευμενούς μεταχειρίσεως εκ μέρους της εναγομένης, που δεν δίστασε να υποθηκεύσει την ακίνητη περιουσία της, προκειμένου να επιτύχουν την δανειοδότησή τους, δεν επέδειξαν ανάλογα αισθήματα ευγνωμοσύνης, τα οποία θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν μια τέτοια ευαισθησία. Άλλωστε και η συμφωνία για απόδοση του εντόκου δανείου στον χρόνο που η εναγομένη δανειολήπτρια θα διέθετε την προς τούτο οικονομική ευχέρεια ήταν απολύτως σύμφωνη με τον στενό συγγενικό δεσμό τους, τον οποίο διατηρούσαν ενεργό και την προηγηθείσα οικονομική διευκόλυνση που η εναγομένη, κατά τα άνω, τους παρέσκε, διευκόλυνση, η οποία καταδεικνύει υψηλού βαθμού ευαισθησία έναντι των οικονομικών προβλημάτων των αδελφών της και διάθεση συμβολής στην αντιμετώπιση τους, επιπλέον δε και απόλυτη εμπιστοσύνη προς αυτές.

Τον Νοέμβριο του 1987 η εναγομένη συνήψε δεύτερο γάμο με τον συνταξιούχο ανώτερο υπάλληλο του Υπουργείου Οικονομικών Α. Μ. και βελτιώθηκε η οικονομική της κατάσταση, από το επόμενο δε έτος άρχισε να εξοφλεί τα δάνεια που είχε κατά τα άνω λάθει, τα οποία και αποπλήρωσε μέχρι το έτος 1992, όταν και, σήμερα προκύπτει από τα προσκομιζόμενα έγγραφα (αντίγραφα των οικείων σελίδων του ανωτέρω βιβλίου υποθηκών), επέτυχε την εξάλειψη των υποθηκών που είχαν εγγραφεί επί του ανωτέρω ακινήτου της. Το προηγούμενο έτος άρχισε να διαπραγματεύεται με εργολάθους οικοδομών την ανέγερση επί του ανωτέρω ακινήτου της πολυώροφης οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής, διαπραγματεύσεις οι οποίες κατέληξαν στην υπογραφή της υπ' αριθ. 3871/1991 εργολαβικής συμβάσεως του συμβολαιογράφου Ι. Ζ., δυνάμει της οποίας ανέθεσε στον Κ. Σ., πολιτικό μηχανικό, την ανέγερση επί του οικοπέδου πολυώροφης οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής. Επακολούθησε η κατάρτιση της υπ' αριθ. 5403/29-5-1992 πράξεως σύστασης οριζοντίου ιδιοκτησίας του αυτού ως άνω συμβολαιογράφου, που μεταγράφηκε νόμιμα, στην οποία αναφέρονται οι διαιρετοί χώροι της οικοδομής που παρέμειναν στην κυριότητα της εναγομένης και εκείνοι που περιήλθαν στον εργολάθο, ως εργολαβικό αντάλλαγμα. Μόλις άρχισαν οι εργασίες ανεγέρσεως της οικοδομής οι ενάγουσες, σκέφθηκαν ότι και αυτές έπρεπε να επωφεληθούν από το γεγονός της ανεγέρσεως της πολυώροφης οικοδομής και έτσι πρόβαλαν για πρώτη φορά αξίωση για καταβολή της αξίας 40 τ.μ. από το πρώτο διαμέρισμα που θα πωλούσε η εναγομένη. Η τελευταία βέβαια αρνήθηκε να ικανοποιήσει την όψιμη αυτή αξίωση των εναγουσών, με αποτέλεσμα αυτές και ο

σύζυγος της πρώτης να αρχίσουν να ασκούν έντονες πιέσεις, προκειμένου να επιτύχουν την ικανοποίηση της αξιώσεως αυτής, εκμεταλλευόμενοι και το γεγονός ότι ο σύζυγος της είναι καρδιοπαθής και είχε υποστεί το έτος 1990 επέμβαση ανοικτής καρδιάς (μπαϊ-πάς) στην Αγγλία (βλ. από 22-11-1990 ιατρική έκθεση του Νοσοκομείου του Β.).

Αποκορύφωμα των πιέσεων αυτών αποτέλεσε περιστατικό που έλαβε χώρα στις 1-8-1992, κατά το οποίο ο σύζυγος της πρώτης Α. Χ. εισέβαλε στο σπίτι της εναγομένης και αξίωσε, απευθύνοντας της τις υβριστικές λέξεις “πουτάνα, γαϊδούρα, άτιμη απατεώνισα” και τις απειλητικές φράσεις “θα σε σκοτώσω, θα σου σπάσω το κεφάλι, δεν θα τα χαρείς”, να υπογράψει έγγραφο με το οποίο ανεγνώριζε την υποχρέωση καταβολής στις ενάγουσες ποσού 14.000.000 δραχμών. Βέβαια στις απειλές και πιέσεις αυτές δεν ενέδωσε η εναγομένη ο δε ανωτέρω απομακρύνθηκε από το σπίτι της με την επέμβαση της αμέσου δράσεως. Για τις πράξεις της εξυβρίσεως και απειλής, για τις οποίες και παραπέμφθηκε ο ανωτέρω, στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Βόλου, με το υπ' αριθ. .../1994 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου, που επικυρώθηκε με το υπ' αριθ. .../1994 βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών Λαρίσης, ενώ για το αδίκημα της εκβίασης δεν έγινε σε βάρος του κατηγορία, καταδικάσθηκε με την υπ' αριθ. .../1995 αμετάκλητη απόφαση του ανωτέρω Δικαστηρίου.

Μετά λίγες μέρες από το επεισόδιο αυτό, στο πλαίσιο πάντοτε του σχεδίου ικανοποίησεως της από την ανωτέρω αιτία αξιώσεως τους αυτής και αποσπάσεως από την εναγομένη δηλώσεως για αναγνώριση της αξιώσεως τους αυτής και αναλήψεως της υποχρέωσεως προς ικανοποίησή της, επισκέφθηκε την εναγομένη, ενώ

απουσίαζε ο σύνυγός της, η πρώτη μάρτυρας των εναγουσών και κόρη, όπως λέχθηκε, της πρώτης, η οποία προηγουμένως είχε συνεννοθεί μαζί τους, τελούσαν δε σε γνώση της μεθοδεύσεως αυτής, μετά της οποίας, όπως και η ίδια η μάρτυρας δέχεται, διατηρούσε καλές σχέσεις. Κατά την διάρκεια της επισκέψεως αυτής έγινε αναφορά στο προηγούμενο κατά τα άνω έντονο επεισόδιο και η μάρτυρας παρέστησε ψευδώς ότι ο πατέρας της, συνεπεία του επεισοδίου και της συγχύσεως και ταραχής του, κατ αυτό, υπέστη καρδιακή προσβολή και νοσηλεύεται σε κρίσιμη κατάσταση στο Νοσοκομείο, της πρότεινε δε, όπως καταθέτουν και οι δύο μάρτυρες της, για να τον πρεμήσει και να αποτραπεί η επιδείνωση της καταστάσεως του, που θα μπορούσε να αποβεί μοιραία και για τη ζωή του ακόμη, να υπογράψει ένα έγγραφο με το οποίο να αναγνωρίζει την υποχρέωση καταθολής της αξίας 40 τ.μ. από διαμέρισμα της υπό ανέγερση οικοδομής, μόλις θα πουλιόταν ένα από τα διαμερίσματα που κατά τα άνω είχε παραμένει στην κυριότητά της, το οποίο και θα του έδειχναν για να τον καθησυχάσουν και να βελτιωθεί έτσι η εν γένει κατάσταση της υγείας του.

Στις φυεδείς αυτές παραστάσεις της μάρτυρος πείσθηκε η εναγομένη και επειδή δεν ήθελε να θεωρηθεί υπαίτια μιας δυσμενούς εξελίξεως της καταστάσεως της υγείας του ανωτέρω και της τυχόν επελεύσεως του μοιραίου, παρά το επεισόδιο που είχε προηγούμενο, επειδή επρόκειτο για τον σύνυγο της αδελφής της, υπέγραψε την υπό ιδίαν ημερομηνία "Δύλωση αναλήψεως υποχρεώσεως" με το προαναφερθέν περιεχόμενο, όπως ζήτησε η μάρτυρας και το οποίο βέβαια δεν θα υπέγραψε αν γνώριζε την αλήθεια. Όπως όμως αποδείχθηκε και συνομολογείται από τις εναγουσές ο σύνυγος της πρώ-

της έχαιρε άκρας υγείας και ουδέποτε είχε νοσηλευθεί σε οποιοδήποτε νοσηλευτικό ίδρυμα για την προαναφερθείσα αιτία ή για κάποια άλλη, ούτε η ζωή του διέτρεξε ποτέ κίνδυνο και φυσικά οι εναγουσές αρνήθηκαν να της επιστρέψουν την ανωτέρω δίλλωση της, η οποία, ενόψει του ανωτέρω περιεχομένου της και του σκοπού στον οποίο απέβλεψαν τα συμβαλλόμενα μέρη που δεν ήταν η δημιουργία νέας ενοχής ανεξάρτητης από την κατά τις εναγουσές ανωτέρω αιτία της οφειλής αυτής, αλλά ο εφοδιασμός τους με αποδεικτικό μέσο (εξώδικη ομολογία) της από την αιτία αυτή οφειλής, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, έφερε τον χαρακτήρα αιτιώδους αναγνωρίσεως χρέους, παρότι σ αυτή δεν αναφέρεται η αιτία του χρέους. Την επίσκεψη στο σπίτι της εναγομένης παραδέχεται και η ανωτέρω μάρτυρας των εναγουσών, αρνείται βέβαια ότι προέβη στην ανωτέρω ενέργεια και προσθέτει ότι κατά την συνάντησή τους αυτή η εναγομένη ήταν εκείνη που της εγχείρησε το έγγραφο υπογεγραμμένο.

Οι εναγουσές επικαλούνται, προς απόδειξη του ισχυρισμού τους ότι η δίλλωση αποτέλεσε αντικείμενο της ελεύθερης θουλήσεως της εναγομένης, την κατάθεση του συζύγου της στην δίκη ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου, με αντικείμενο την εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης, προς εξασφάλιση της ένδικης απαίτησής τους, τον οποίο φέρουν να κατέθεσε ότι το έγγραφο το συνέταξε η εναγομένη και το υπέγραψε, χωρίς βέβαια την παρουσία του. Δεδομένου ότι στην δίκη εκείνη δεν τηρήθηκαν, ενόψει του είδους της διαδικασίας πρακτικά, δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί το ακριβές περιεχόμενο της καταθέσεως αυτής, αλλά θα εκτιμηθεί το σχετικό με αυτή σκεπτικό της εκδοθείσης

1089/1994 αποφάσεως, όπου αναφέρεται ότι "... ο σύνυγος της καθής (εδώ εναγομένη) καταθέτει ότι πράγματι το έγγραφο το συνέταξε η καθής-σύνυγός του και τα υπέγραψε ερήμην του, χωρίς να προσάπτει κάποια μομφή για την υπογραφή αυτού στις αιτούσες (εδώ εναγομένες)....". Προκύπτει λοιπόν από την κατάθεση αυτή, όπως η εκτίμηση της, από το Δικαστήριο εκείνο, παρατίθεται στο σκεπτικό της αποφάσεως, ότι η υπογραφή του εγγράφου έγινε απόντος του συζύγου της εναγομένης και έτσι δεν γνωρίζει τι προηγήθηκε της υπογραφής της και πως επηρεάσθηκε η βούληση της συζύγου του για να μεταβάλλει αιφνιδίως στάση και από την σταθερή και επίμονή άρνησή της να υπογράψει το χρεωστικό ομόλογο, που απετέλεσε την αιτία του προαναφερθέντος βίαιου επεισοδίου, στις 1-8-92, να συντάξει το ίδιον περιεχομένου ανωτέρω έγγραφο και να το υπογράψει αιτοβούλως.

Το γεγονός ότι το έγγραφο, όπως προκύπτει από το προσκομιζόμενο από τις ενάγουσες φωτοαντίγραφό του, είναι γραμμένο σε γραφομηχανή καταρρίπτει τον ισχυρισμό των εναγουσών, που επιβεβαιώνει η ανωτέρω μάρτυράς τους και άμεσα εμπλεκόμενη στο περιστατικό, ότι το συνέταξε η ίδια η εναγομένη, διότι σε τέτοια περίπτωση θα το συνέτασσε ιδιοχείρως και δεν είχε κανένα λόγο να το γράψει σε γραφομηχανή, αν βέβαια γνώριζε να γράφει με αυτή, κάτι το οποίο ουδόλως αποδείχθηκε. Αντιθέτως το δικτυλογραφημένο κείμενο είναι καθοριστικό αποδεικτικό στοιχείο υπέρ της γενόμενης δεκτίς από το Δικαστήριο βασιμότητας του ισχυρισμού της εναγομένης, που απετέλεσε και την βάση της οικείας ενστάσεως της, ότι το έγγραφο προσκομίσθηκε στην εναγομένη από την μάρτυρα, συντεταγμένο, η οποία και το υπέγραψε μετά από την προεκτεθείσα απατηλή συμπερι-

φορά της, στην οποία προέβη σε συνεννόηση με τις ενάγουσες, που, όπως λέχθηκε τελούσαν σε γνώση της μεθοδεύσεως αυτής.

Η αιτιώδης αυτή αναγνώριση χρέους όμως ήταν αποτέλεσμα της ανωτέρω συμπεριφοράς της κόρης της πρώτης ενάγουσας, της οποίας τελούσαν σε γνώση και οι δύο ενάγουσες, συμπεριφορά η οποία, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, συνιστά απάτη με την εκεί εκτεθείσα έννοια, η οποία την καθιστά ακυρώσιμη και πρέπει, κατά παραδοκή της οικείας ενστάσεως της εναγομένης, ως βάσιμης, να ακυρωθεί και, κατόπιν αυτού, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, προς απόδειξη της επί της αιτιώδους αυτής αναγνωρίσεως χρέους θεμελιούμενης βάσης της αγωγής, (προτάσσεται σ' αυτήν η αιτία της οφειλής κατά τις ενάγουσες, της εναγομένης) η οποία και ερευνάται, όπως λέχθηκε, στο πλαίσιο της παρούσης δίκης. Οι ενάγουσες, στηριζόμενες στο ανωτέρω έγγραφο αναγνωρίσεως χρέους, επέμεναν να απαιτούν, για την απόδοση των κατά τα άνω δανεισθέντων ποσών, την αξία 40 τ.μ. διαμερίσματος της πολυώροφης οικοδομής της, και αρνούνταν να δεχθούν το ποσό που η κάθε μία, κατά τα άνω, της δάνεισε πλέον των νομίμων τόκων, το οποίο και ανερχόταν σε 992.936 και 429.900 δραχμές, αντίστοιχα, κατά τις συμβάσεις δε, που, κατά τα άνω, κατάρτισαν ήταν εκείνο που δικαιούταν η κάθε μία και τους προσφέρθηκε από την εναγομένη, οπότε και κατέστησαν υπερήμερες δανείστριες.

Κατόπιν τούτου η εναγομένη, όπως προκύπτει από τις από 30-10-1992 εξώδικες δηλώσεις προς αυτές, που τους επιδόθηκαν νομίμως (θλ. .../2-11-1992 εκθέσεις επιδόσεως του δικαστικού επιμελητού Π. Κ.), γνωστοποίησε σ αυτές ότι παρακατέθεσε στο Γραφείο Παρακαταθη-

κών της Δ.Ο.Υ. Βόλου και στο όνομα της κάθε μιας, το ως άνω ποσό που δικαιούταν, προς απόδοση του δανεισθέντος ποσού, συνταγέντων των .../29-10-1992, γραμματίων σύστασης παρακαταθήκης, αντίστοιχα και τις καλούσε να τα αναλάβουν από την αναφερόμενη σ αυτές συμβολαιογράφο, στην οποία και επρόκειτο να τα καταθέσει. Η κατάθεση έλαβε χώρα στη συνέχεια και συντάχθηκαν οι .../9-11-1992 και .../5-11-1992 πράξεις κατάθεσης της συμβολαιογράφου Ε.Α., που επιδόθηκαν στις ενάγουσες, νόμιμα, όπως προκύπτει από τις .../16-11-1992 εκθέσεις επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας Κ. Μ., αντίστοιχα. Η παρακατάθεση αυτή επέφερε κατά νόμο απόσθεση της εκ των δανείων, που, κατά τα προεκτεθέντα, χορήγησαν οι ενάγουσες στην εναγομένη, αξιώσεως τους προς απόδοση του δανεισθέντος ποσού πλέον των νομίμων τόκων (άρθρα 427, 430 και 431 ΑΚ), κατά τον βάσιμο περί τούτου ισχυρισμό της εναγομένης, που απετέλεσε και τη βάση της ενστάσεως εξοφλήσεως που πρόβαλε κατά την πρώτη συζήτηση της αγωγής, για την οποία και τάχθηκε σε βάρος της το οικείο θέμα αποδείξεως με την ανωτέρω προδικαστική απόφαση.

Κατ' ακολούθιαν των ανωτέρω, ουδόλως αποδείχθηκε η κατάρτιση της επικαλούμενης από τις ενάγουσες συμφωνίας με το ανωτέρω περιεχόμενο, την οποία και υποχρεώθηκαν να αποδείξουν με την προδικαστική απόφασην αλλ' αντιθέτως αποδείχθηκε η κατάρτιση της επικαλούμενης από την εναγομένη σύμβασης δανείου με κάθε μία από τις ενάγουσες και η απόσθεση της αξιώσεως των τελευταίων προς απόδοση του δανείσματος μετά των νομίμων τόκων, δια της κατά τα άνω νομίμου δημοσίας καταθέσεως του οφειλόμενου ποσού, που εξομοιώνεται, κατ' αποτέλεσμα, με καταβολή ψητήματα για τα ο-

ποία τέθηκαν σε βάρος της τα οικεία θέματα αποδείξεως. Συνεπώς η κρινόμενη αγωγή τυχάνει αβάσιμη κατ' ουσίαν και απορριπτέα {...}.

801/2003

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα

Εισηγητής: Παν. Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι: Κών. Χαραράς, Ιωαν. Βαϊόπουλος

Για το ορισμένο αγωγής ιδιαίτερης αποζημίωσης λόγω αναπηρίας (ή παραμόρφωσης) πρέπει να εκτίθενται συγκεκριμένα στοιχεία της αναπηρίας, ο τρόπος με τον οποίο αυτή αποκλείει ή περιορίζει την επαγγελματική, οικονομική ή κανονική εξέλιξη του παθόντος, καθώς και πούσα και πόσο είναι η ζημία εξαιτίας της αναπηρίας.

Υπαιτιόπτη του οδηγού που σε κατοικημένη περιοχή ανέπυξε μεγαλύτερη της επιτρεπόμενης ταχύτητα, υπό την επίδραση οινοπνεύματος και, προκειμένου να αποφύγει την πρόσκρουση σε ομορρόπως και προ αυτού παρεμβληθέν από πάροδο αυτ/του, εισήλθε στο αντίθετο ρεύμα και συγκρούσθηκε με αντιθέτως κανονικώς κινούμενο.

Αδυναμία χρησιμοποίησης βλαβέντος αυτ/του. Συντρέχον πταίσμα του ιδιοκτήτη του στην επαύξηση της ζημίας, διότι χρησιμοποίησε ταξί για μετακινήσεις του, ενώ μπορούσε να μετακινηθεί με τακτικά δρομολόγια μέσων μαζικής μεταφοράς. Η παθόντα δεν μπορεί να αξιώσει αποζημίωση λόγω ανικανότητας να απασχοληθεί στο κατάστημα του συζύγου της, όχι δυνάμει σύμβασης εργασίας αλλά στο πλαίσιο του οικογενειακού τους βίου, καθόσον την αξιώση αυτή νομιμοποιείται να ζητήσει ο σύζυγός της, ως στέρηση παροχής υπηρεσιών της παθούσας.

{...} Από τη διάταξη του άρθρου 931 ΑΚ, κατά την οποία “Η αναπηρία ή η παραμόρφωση που προξενήθηκε στον παθόντα λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη κατά την εκδίκαση της αποζημίωσης αν επιδρά στο μέλλον του”, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 298, 299, 914, 929 και 932 ΑΚ, προκύπτει ότι η αναπηρία ή η παραμόρφωση που προξενείται στον παθόντα, ανεξαρτήτως φύλου, εκτός από την επιδραση, που μπορεί να ασκήσει τόσο στο ύψος των οποιωνδήποτε χρηματικών ποσών που θα στερείται ο παθών στο μέλλον ή θα ξοδεύει επί πλέον εξαιτίας της αύξησης των δαπανών του σε περίπτωση βλάβης του σώματος ή της υγείας του, όσο και στο ύψος της χρηματικής ικανοποίησης, που θα επιδικαστεί για την ηθική βλάβη, μπορεί να θεμελιώσει και αυτοτελή αξίωση για αποζημίωση αν επιδρά στο μέλλον του. Η διατύπωση της διάταξης του άρθρου 931 ΑΚ παρέχει βάση για τέτοια αξίωση αν και εφόσον η αναπηρία ή η παραμόρφωση επιδρά στο οικονομικό μέλλον του παθόντος που δεν μπορεί να καλυφθεί εντελώς με τις παροχές που προβλέπονται από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 929 και 932 ΑΚ. Επομένως για τη θεμελίωση της αυτοτελούς αξίωσης από το άρθρο 931 ΑΚ απαιτείται να συντρέχουν περιστατικά πέραν εκείνων που απαιτούνται για τη θεμελίωση αξιώσεων με βάση τα άρθρα 929 και 932 ΑΚ, τα οποία θα συνθέτουν την παραπάνω έννοια της επιδρασης της αναπηρίας ή της παραμόρφωσης στο μέλλον. (ΑΠ 1582/2001 Ελλ. Δ/νη 43 σελ. 701 επ. ΑΠ 477/2001 Ελλ.Δ/νη 43/383 επ.). Για την πληρότητα του δικογράφου της αγωγής με την οποία επιδιώκεται αποζημίωση βάσει του άρθρου 931 ΑΚ πρέπει να αναφέρεται σε αυτήν κατά τρόπο σαφή και ορισμένο η ζημία την οποία έπαθε ο ενάγων, πέρα από αυτήν που ζήτησε ή

πρόκειται να υποστεί στο μέλλον. Ιδιαίτερα πρέπει να τονίζεται ότι η αποζημίωση είναι συνέπεια, όχι απλώς της ανικανότητας για εργασία και απόκτησης από αυτήν εισοδημάτων, εφόσον η αποκατάσταση της ζημίας αυτής επιδιώκεται μέσω της αξιώσεως αποζημιώσεως από το άρθρο 929 ΑΚ, αλλά ειδικά συνέπεια της αναπηρίας ή της παραμορφώσεως. Πρέπει δηλαδή να εκτίθενται συγκεκριμένα στοιχεία που να συγκροτούν την έννοια της αναπηρίας ή της παραμορφώσεως, ο τρόπος με τον οποίος τέτοια συνέπεια αποκλείει ή περιορίζει την επαγγελματική, οικονομική ή κανονική εξέλιξη του παθόντος, καθώς και ποιά και πόση είναι η ζημία που παθαίνει αυτός εξαιτίας της αναπηρίας ή της παραμορφώσεως του (ΑΠ 1073/2001 Ελλ.Δ/νη 44, 415 επ.).

Στην προκειμένη περίπτωση η δεύτερη ενάγουσα, διϊσχυριζομένη ότι μέχρι του χρόνου που επισυνέθη το επιδίκιο ατύχημα αυτήν ειργάζετο ως ιδιωτική υπάλληλος και δη ως πωλήτρια σε εμπορικά καταστήματα, και ότι αυτήν υπέστη κάταγμα αριστερού βραχιονίου οστού, που δεν κειρουργήθηκε αλλά η ίαση του επιδιώχθηκε με συντηρητική αγωγή διά της τοποθετήσεως αυτού σε νάρθηκα, πλην όμως και μετά την πάροδο 13 μηνών από του ως άνω τραυματισμού της και παρά την υποβολή της σε φυσιοθεραπείες και κινησιοθεραπείες διαπιστώθηκε η εξακολούθηση της ύπαρξης δυσκαμψίας του αριστερού βραχιονός της, που θέλει παραμείνει εφ' όρου ζωής της με συνέπεια το αριστερό της χέρι να αδυνατεί να ενεργήσει κινήσεις πέραν της vontής οριζοντίου γραμμής, αδυνατεί να υποστεί κόπωση κλπ. Χωρίς δε αυτήν να επικαλείται ότι έχει καταστεί ανίκανη προς ασκηση του ως άνω επαγγελματός της, ολικά ή μερικά, για τον πέραν των 15 περίπου μηνών από του ως άνω τραυματισμού της χρόνο, ή ό-

τι εκ της παραπάνω αναπηρίας της αποκλείεται ή περιορίζεται σε αυτήν η άσκηση ορισμένων επαγγελματικών ή οικονομικών δραστηριοτήτων, τις οποίες δεν προσδιορίζει, και τις οποίες αυτή, αν δεν επισυνέβαινε η ως άνω αναπηρία της, θα μπορούσε να μετέλθει βάσει των επαγγελματικών της προσόντων, των γνώσεών της και των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αυτή είχε ήδη αποκτήσει ή που θα αποκτούσε στο μέλλον κατά τη συνήθη των πραγμάτων πορείαν κλπ, και χωρίς να ισχυρίζεται ότι εκ του ως άνω τραυματισμού της εμειώθηκαν τα εισοδήματά της λόγω ολικής ή μερικής ανικανότητος προς άσκηση του ως άνω επαγγελματός της για το πέραν από τον δεκαπενταμήνου από του ως άνω τραυματισμού της χρόνο (κατ' άρθρον 929 ΑΚ) ζήτησε την υποχρέωση του εναγομένου να της καταβάλει το ποσό των 2.000.000 δραχμών ως αποζημίωσή της κατ' άρθρον 931 ΑΚ. Επομένως η ως άνω αξίωση της ενάγουσας παρίστατο ως αόριστη αφού δεν εκτίθεται σε αυτήν ο τρόπος αποκλεισμού ή περιορισμού της επαγγελματικής ή οικονομικής ή κοινωνικής εξέλιξής της ως και η απολεσθείσα ικανότητα αυτής για κτίση εισοδημάτων, που δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκην με το ποσοστό της αναπηρίας της, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή της παρούσας. Ως εκ τούτου απορρίψασα η εκκαλούμενη απόφαση το ως άνω κονδύλιο ως αόριστο σωστά τις προαναφερθείσες διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε και τα αντίθετα με την ένδικη έφεση υποστηριζόμενα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα κατ' ουσίαν.

Από την κατάθεση του μάρτυρος... αποδείχθηκαν τα εξής: Περί ώραν 20:45' της 17ης Οκτωβρίου 1995 ο εναγόμενος οδηγούσε το υπ' αριθμόν κυκλ. ΤΗ-.... Ι.Χ.Φ. αυτοκίνητό του και εκινείτο δι' αυτού στην οδό Α. της Γιάννουλης, η οποία

είναι ασφαλτοστρωμένη και αποτελείται από δύο λωρίδες κυκλοφορίας ταυτιζόμενες με τα δύο αντιθέτως βαίνοντα ρεύματα πορεία αυτής, κατευθυνόμενος από Φαλάνη προς Γιάννουλη. Ενώ όμως αυτός είχε εισέλθει και εκινείτο εντός κατοικημένης περιοχής, όπου το ανώτατο επιτρεπόμενο δι' αυτόν όριο ταχύτητας ορίζετο, βάσει πινακίδας κάθετης σήμανσης, σε 40 χιλιόμετρα την ώρα, από αμέλειά του και ανεπιτιθείστηκα του να οδηγεί και υπό την επίδραση οινοπνευματωδών ουσιών ευρισκόμενος, (διαπιστώθηκε η ύπαρξη ποσότητας ενός γραμμαρίου και σαράντα δύο εκατοστών του γραμμαρίου, 1,42 %, ανά δίτρο αίματός του) εξακολουθούσε να κινείται με υπερβολική ταχύτητα και δη τοιαύτην 70 χιλιομέτρων την ώρα, και προκειμένου να αποφύγει την πρόσκρουση αυτού σε ομορρόπως και προ αυτού κινούμενου αυτοκινήτου, που παρεμβλήθηκε στην πορεία του προερχόμενο από πάροδο της οδού Α., ενήργησε εσφαλμένο αποφευκτικό ελιγμό δια της εισόδου του αυτοκινήτου του στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας, στο οποίο όμως εκινούντο άλλα αυτοκίνητα, με συνέπεια να συγκρουσθεί αυτό με το εμπρόσθιο αριστερό μέρος του με το αντιθέτως κανονικώς κινούμενο υπ' αριθμόν κυκλ. PIB-.... Ι.Χ.επιβατηγό αυτοκίνητο του πρώτου ενάγοντος, το οποίο οδηγούσε ο ίδιος και στο οποίο συνεπέβαινε η δευτέρη ενάγουσα σύγυγος του, και με το εμπρόσθιο αριστερό τμήμα αυτού. Η σύγκρουση των ως άνω αυτοκινήτων έλαβε χώραν σε σημείο που βρίσκεται σε απόσταση 1,30 μέτρων εσώτερον του απωτάτου προς τα δεξιά άκρου του οδοστρώματος του κατά την πορεία του ενάγοντος ρεύματος πορείας και παρά τον επιχειρηθέντα υπ' αυτού ελιγμό, δια της κατευθύνσεως του αυτοκινήτου του στο άκρο δεξιό τμήμα του ρεύματος πορείας του. Α-

πό την σύγκρουση των ως άνω αυτοκινήτων υπέστησαν βλάβες αυτά και ακόμη ετραυματίσθηκε ο ενάγων οδηγός ο οποίος υπέστη κάκωση κεφαλής και θλάση θώρακα καθώς και η δεύτερη ενάγουσα η οποία υπέστη κάταγμα αριστερού βραχιονίου. Η σύγκρουση των ως άνω αυτοκινήτων και οι εντεύθεν προκληθέντες στους ενάγοντες τραυματισμοί οφείλονται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του εναγομένου οδηγού όπως ορθώς εκτιμώντας τις αποδείξεις δέχθηκε και το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο με την επικαλουμένη απόφασή του.

Ο πρώτος ενάγων συνεπεία του ως άνω τραυματισμού του νοσηλεύθηκε στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας κατά το από 17.10.1995 μέχρι της 19.10.1995 χρονικό διάστημα, ήτοι παρέμεινε σ' αυτό επί δύο εργάσιμες ημέρες ήτοι της 18ης και της 19ης Οκτωβρίου αφού διακομίσθηκε σ' αυτό κατά το βράδυ της 17ης Οκτωβρίου, και μετά την έξοδό του από αυτό παρέμεινε στην οικία του ακολουθώντας θεραπευτική αγωγή. Κατά το από της 18ης Οκτωβρίου έως της 3ης Νοεμβρίου 1995 χρονικό διάστημα 17 ημερών και μετ' αφαίρεση των Κυριακών της 23ης Οκτωβρίου και 30ης Οκτωβρίου και της αργίας της 28ης Οκτωβρίου, αυτός, όντας ανίκανος προς άσκηση του επαγγέλματός του, αποτράπικε από την άσκηση της εργασίας του ως εμπόρου διατηρούντος κατάστημα παιδικών ειδών εδώ στη Λάρισα, με συνέπεια να απωλέσει τα εισοδήματα 14 εργασίμων ημερών που ανήρχοντο κατά μέσο όρο στο ποσό των 25.000 δραχμών ημεροσίως και ως εκ τούτου ζημιώθηκε αυτός από την ως άνω αιτία κατά το ποσό των (14 ημέρες επί 25.000 δραχμές ημεροσίως ίσον) 350.000 δραχμών. Πραγματοποίησε εκ μέρους του ενάγοντος μεγαλυτέρων ή μικροτέρων εισοδημάτων από το ως άνω ποσό των 25.000

δραχμών ημεροσίως δεν αποδείχθηκε, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψη ότι ο ενάγων αυτός δεν προσκομίζει αντίγραφον της φορολογικής δίλωσής του που υπέβαλε αρμοδίως για το έτος 1995.

Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι ο ίδιος ενάγων και λόγω της αποστέρησης της χρήσεως του από την παραπάνω σύγκρουση καταστραφέντος άνω αυτοκινήτου του προέβη στη μίσθωση αυτοκινήτων TAXI για την για επαγγελματικούς λόγους μετακίνησή του από τη Λάρισα προς την Αθήνα και Πάτρα και την επιστροφή του στη Λάρισα κατά την 24.5.1996, την 5.7.1996 και την 7.11.1996 και από τη Λάρισα προς την Άμφισσα, Ιτέα και Λειβαδιά και την επιστροφή του στη Λάρισα, δαπανήσας προς τούτο τα ποσά των 85.000 δραχμών, 85.000 δραχμών, 84.000 δραχμών και 73.000 δραχμών αντιστοίχως, που ανέρχονται στο συνολικό ποσό των 327.000 δραχμών το οποίο επιδιάσθηκε σε αυτόν ολόκληρο και ως εκ τούτου δεν παραπονείται περί αυτού.

Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι ο ενάγων αυτός και κατά το έτος 1996 επραγματοποίησε επιπλέον 39 ταξίδια προς Αθήνα και Θεσσαλονίκη για τον ίδιο ως άνω σκοπό και για τις μετακινήσεις του αυτές αυτός εμίσθων τη χρήση αυτοκινήτων TAXI και για την αιτία αυτή δαπάνησε αυτός το συνολικό ποσό των 1.705.000 δραχμών. Όμως αυτός από υπαιτιότητά του επαύξησε το μέγεθος της από την παραπάνω αιτία ζημίας του με το να χρησιμοποιεί TAXI για τις ως άνω μετακινήσεις του ενώ μπορούσε να μετακινηθεί με τα μέσα μαζικής μεταφοράς (λεωφορεία του ΚΤΕΛ ή τραίνα), τα οποία έχουν τακτικά δρομολόγια για τις ως άνω πόλεις (Αθήνα και Θεσσαλονίκη) και φθάνουν στον προορισμό τους σε χρόνο περίπου όμοιον με εκείνον των αυτοκινήτων TAXI. Ως εκ τούτου έπρεπε κατά παραδοχήν ως

εν μέρει βάσιμης κατ' ουσίαν της εκ μέρους του εναγομένου εγκαίρως προβληθείσης ένστασης περί συντρέχοντος πταισματος του πρώτου ενάγοντος στην πρόκληση της ως άνω ζημίας του ως παραδείψαντος να περιορίσει αυτήν, επιστριζομένης στη διάταξη του άρθρου 300 ΑΚ, να επιδικαστεί σαντόν αντί του ως άνω ποσού των 1.705.000 δραχμών το τοιούτον των 500.000 δραχμών και συνολικώς για τις παραπάνω αιτίες το ποσό των (327.000 δραχμές συν 500.000 δραχμές ίσον) 827.000 δραχμών.

Ως εκ τούτου κρίνασα η εκκαλουμένη απόφαση ότι ο πρώτος ενάγων απώλεσε τα εισοδήματα του εν λόγω καταστήματός του μόνο επί 12 ημέρες αντί των 14 τοιούτων, επιδικάσασα σε αυτόν το ποσό των 300.000 δραχμών αντί του τοιούτου των 350.000 δραχμών και κρίνασα ότι ο ενάγων αυτός μπορούσε να πραγματοποιήσει τις ως άνω μετακινήσεις του προς Αθήνα και Θεσσαλονίκη δαπανώντας προς τούτο μόνο το ποσό των 150.000 δραχμών αντί εκείνου των 500.000 δραχμών, εσφαλμένα τις προσκομισθείσες αποδείξεις εκτίμησε και γι' αυτό πρέπει όπως κατά παραδοχήν ως εν μέρει βάσιμης κατ' ουσίαν της ένδικης έφεσης του πρώτου ενάγοντος να εξαφανιστεί στο σύνολό της, καθ' ο μέρος αποφάνθηκε επί της αγωγής αυτού, χάριν της διευκολύνσεως των αναγκών της αναγκαστικής εκτέλεσης και επιδικαστούν σε αυτόν πλέον των επιδικασθέντων σε αυτόν ποσών των 950.000 δραχμών (αξία καταστραφέντος αυτοκινήτου του) 327.000 δραχμών (δαπάνη μετακινήσεών του προς Άμφισσα, Ιτέα και Λειβαδιά) και 200.000 δραχμών (χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης) και τα ποσά των 350.000 δραχμών (απώλεια εισοδημάτων 14 ημερών εκ του καταστήματος του) και 500.000 δραχμών (δαπάνη μετακινήσεών του προς Αθήνα και Θεσσαλονίκη) και έτοι επιδικαστεί σ' αυτόν το συνολικό ποσό

των 2.327.000 δραχμών και ήδη το σε Ευρώ ισάξιο αυτών, νομιμοτόκως κλπ και με προσωπική κράτηση του εναγομένου ως ενεχομένου από αδίκημα, απορριφθεί δε η αντέφεση αυτού ως αβάσιμη κατ' ουσίαν.

Περαιτέρω από το ίδιο ως άνω αποδεικτικό υλικό και σε σχέση με την δεύτερη ενάγουσα αποδείχθηκαν τα εξής: Από την προαναφερθείσα σύγκρουση των ως άνω αυτοκινήτων η ενάγουσα αυτή υπέστη κάταγμα αριστερού βραχιονίου και γι' αυτό το λόγο αυτή νοσηλεύθηκε στην ορθοπεδική κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας κατά το από 17.10.1995 έως 20.10.1995 χρονικό διάστημα. Για την θεραπεία αυτής εκ του ως άνω κατάγματος αυτή δεν υποβλήθηκε σε εγχείριση αλλά η κατάστασή της αντιμετωπίσθηκε συντρητικά με την τοποθέτηση νάρθηκα στον αριστερό της ώμο για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών. Κατά σύσταση των θεραπόντων ιατρών της και προς επίτευξη της αποκατάστασης της υγείας της (πώρωση του κατάγματος) αυτή ελάμβανε κατά το από 20.10.1995 έως 31.12.1996 χρονικό διάστημα 438 ημερών βελτιωμένη διατροφή και προς το σκοπό τούτο δαπάνησε επί πλέον το ποσό των 500 δραχμών κατά μέσο όρο ημεροσίως με συνέπεια να ζημιώθει αυτή από την ως άνω αιτία κατά το συνολικό ποσό των (438 ημέρες επί 500 δραχμές ημεροσίως ίσον) 219.000 δραχμών κατά το οποίο και ζημιώθηκε. Ο ισχυρισμός του αντεφεσείοντος περί αοριστίας του ως άνω κονδυλίου ως εκ του μη επακριβούς προσδιορισμού στην ένδικη αγωγή των καθ' ημέραν καταναλωθέντων από την ενάγουσα αυτή ποσοτήτων γάλακτος, τυρού, κρέατων κλπ είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, αφού αρκούντως έχει εξειδικευθεί το ως άνω κονδύλιο που δαπανήθηκε για τη λήψη επιπλέον του συνήθους ποσοτήτων τροφίμων πλούσιων σε ασθέστιο και φώ-

σφόρο όπως γάλακτος, τυρού, κρέατος μόσχου κλπ.

Περαιτέρω δεν αποδείχθηκε ότι η ενάγουσα αυτή και εξ αιτίας του ως άνω τραυματισμού της αναγκάσθηκε να προσλάβει οικιακή βοηθό καθ' όλον το από της 1.11.1995 έως της 31.12.1996 χρονικό διάστημα προς την οποία και να κατέβαλε το ποσό των 120.000 δραχμών το μήνα, αφού ούτε ο εξετασθείς μάρτυς ούτε οι ενόρκως βεβαιώσαντες προσδιόρισαν το ονοματεπώνυμο αυτής, το οποίο άλλωστε δεν προσδιόρισε ούτε η ενάγουσα καθ' οιονδήποτε τρόπο (είτε με την αγωγή είτε με την έφεση είτε με τις προτάσεις της) καθ' όλη τη διάρκεια της προκειμένης δίκης.

Τέλος αποδείχθηκε ότι η ενάγουσα αυτή και κατά τα έτη 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993 και 1994, ειργάζετο ως ιδιωτική υπαλληλος στην επιχείρηση με την επωνυμία "F. T." πλην όμως από της 9.5.1994 και εφεξής αυτή έπαυσε να εργάζεται στην ως άνω επιχείρηση και έκτοτε και μέχρι της 8.5.1995 ελάμβανε επίδομα ανεργίας. Ασφάλιση της ενάγουσας αυτής ως απασχολούμενης στο κατάστημα του συζύγου της κατά τον κρίσιμο χρόνο του τραυματισμού της δεν προκύπτει παρά τα εναντία υπ' αυτής υποστηρίζομενα. (Δεν επικαλείται, ούτε προσκομίζει έγγραφο από το οποίο να προκύπτει τοιαύτη ασφάλιση της). Πρόσληψη της ενάγουσας αυτής στην επιχείρηση του συζύγου της με σύμβαση εργασίας αντί αμοιβής της 120.000 δραχμών το μήνα δεν αποδείχθηκε. Έτσι καθίσταται φανερό ότι η απασχόληση της ενάγουσας στο ως άνω κατάστημα του συζύγου της ελάμβανε χώραν όχι δυνάμει συμβάσεως εργασίας αλλά στο πλαίσιο του οικογενειακού τους βίου και εντεύθεν την σχετική αξίωση αποζημιώσεως εκ της ως άνω αιτίας κέκτηται όχι η ενάγουσα αυτή αλλά ο

σύζυγός της ως νομιμοποιούμενος προς τούτο ενεργητικά σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 929 εδ. Β ΑΚ, κατά την οποία υποχρέωση αποζημίωσης υπάρχει και προς τον τρίτο, ο οποίος είχε κατά το νόμο δικαίωμα να απαιτήσει την παροχή υπηρεσιών από τον παθόντα και τις στερείται. Κατ' ακολουθίαν όλων των παραπάνω σωστά με την εκκαλουμένη απόφαση εκρίθηκε ως ωρισμένο το κονδύλιο περί βελτιωμένης διατροφής της ενάγουσας αυτής και κατ' ορθή εκτίμηση των προσκομισθεισών αποδείξεων επιδικάσθηκε σε αυτήν ποσό 500 δραχμών ημερησίως και συνολικώς το ποσό των 219.000 δραχμών, προς δε κατ' ορθή εκτίμηση των προσκομισθεισών αποδείξεων απορρίφθηκε το κονδύλιο της αγωγής περί επιδικάσεως αποζημιώσεως για την κάλυψη δαπάνης πρόσληψης οικιακής βοηθού και κατ' ορθήν ερμηνείαν και εφαρμογήν των διατάξεων των άρθρων 298, 299, 914, 929, 931 και 932 ΑΚ απορρίφθηκε ως αόριστο το κονδύλιο περί επιδικάσεως σε αυτήν πρόσθετης αποζημίωσης κατ' άρθρον 931 ΑΚ, κατά τα σε προηγουμένη σκέψη εκτεθέντα, και τα αντίθετα με την ένδικη έφεση και την ένδικη αντέφεση είναι απορριπτέα ως αβάσιμα κατ' ουσίαν.

Το κονδύλιο όμως της ενάγουσας αυτής περί επιδικάσεως σε αυτήν ποσού 1.740.000 δραχμών σε αναπλήρωση απωλεσθέντων εισοδημάτων της από την μη άσκηση του επαγγέλματος της ως ιδιωτικής υπαλλήλου εσφαλμένα απορρίφθηκε με την εκκαλουμένη απόφαση ως αόριστο, ως εκ της μη αναγραφής σ' αυτή του προσώπου του εργοδότου της και γι' αυτό πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση αυτής ως βάσιμη κατ' ουσίαν και αφού εξαφανιστεί η εκκαλουμένη απόφαση κατά το μέρος που αποφάνθηκε για την αγωγή αυτής, κρατηθεί και εκδικαστεί από το Δι-

καστήριο αυτό η ένδικη υπόθεσί της και μετ' απόρριψη των με στοιχεία B2 και B6 κονδυλίων αυτής (απώλεια εισοδημάτων από τη μη άσκηση του επαγγέλματος της και αποζημίωσης για πρόσληψη οικιακής βοηθού) ως αβάσιμων κατ' ουσίαν και του με στοιχεία B2 τοιούτου (αποζημίωση κατ' άρθρον 931 ΑΚ) ως αδριστου, γίνει εν μέρει δεκτή αυτή ως βάσιμη κατ' ουσίαν και επιδικαστεί σ' αυτήν το πρωτοδίκως επιδικασθέν για τις λοιπές αιτίες ποσό των 790.760 δραχμών, και ήδη το εκ 2.320,25 Ευρώ ισάξιο αυτών, νομιμοτόκως από της επιδόσεως της αγωγής μέχρις εξοφλήσεως.

885/2003

Πρόεδρος: Αλ. Αντωνακούδη

Εισηγητής: Ναп. Ζούκας

Δικηγόροι: Αν. Ψάρρας, Ανδόνης Δημητρίου

Προϋπόθεση επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση είναι η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, δηλαδή μόνον αναγκαστικά, αλλά και εκούσια, εφόσον είναι απότοκη της με προσωρινή εκτελεστότητα εξοπλισθείσας απαίτησης. Αν η επαναφορά των πραγμάτων συνίσταται σε απόδοση χρημάτων, είναι αποδοτέοι και οι τόκοι από το χρόνο επίδοσης της απόφασης που διατάσσει την απόδοσή τους.

{...} Κατά τη διάταξη του άρθρου 914 του ΚΠολΔ αν το δικαστήριο δεχτεί την ανακοπή ή την έφεση οριστικά και κατ' ουσία και απορρίψει, ολικά ή εν μέρει την αγωγή, την ανταγωγή ή την κύρια παρέμβαση, εφόσον αποδειχθεί ότι η απόφαση που προσβάλλεται εκτελέστηκε, διατάζει, αν το ζητήσει εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση, την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που βρισκόταν πριν

εκτελεστεί η απόφαση που εξαφανίστηκε ή μεταρρυθμίστηκε. Η αίτηση υποβάλλεται είτε με το δικόγραφο της ανακοπής ή της έφεσης και των πρόσθετων λόγων είτε με τις προτάσεις είτε με χωριστό δικόγραφο που κοινοποιείται στον αντίδικο. Η εκτέλεση της απόφασης πρέπει να προαποδεικνύεται. Από τη διάταξη αυτή σαφώς προκύπτει ότι για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου απαιτείται η οριστική και κατ' ουσία παραδοχή της ανακοπής ή της έφεσης και η εν όλω ή εν μέρει απόρριψη της αγωγής, ανταγωγής ή της κύριας παρέμβασης και περαιτέρω η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία δεν περιορίζεται μόνο στο πεδίο της αναγκαστικής εκτέλεσης, αλλά εκτείνεται και στο πεδίο της εκούσιας εκτέλεσης, εφόσον αυτή είναι απότοκη της επιδικασθείσας και με προσωρινή εκτελεστότητα εξοπλισθείσας απαίτησης. Αν η επαναφορά της πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση συνίσταται στην απόδοση χρημάτων, το ποσό αποδίδεται με αίτηση του δικαιούχου με τους τόκους από το χρόνο επίδοσης στον αντίδικο του δικαιουμένου σε επαναφορά της απόφασης που ανατρέπει την απόφαση που εκτελέστηκε, διότι μέχρι την έκδοση της απόφασης κατέχει τα διοθέντα με βάση την απόφαση ως νόμιμο τίτλο, περιέχεται δε σε υπερημερία ως προς την απόδοση του ποσού με την γνώση την ανατροπής (βλ. ΑΠ.1451/1991 ΕλλΔν 34.62-832/1994 ΕλλΔν 38.1092-649/1997 ΕλλΔν 40.302 - ΕφΑΘ 5639/1997 ΕλλΔν 39.436-1119/1998 ΕλλΔν 39.629 - 8766/1998 ΕλλΔν 40.1592 - Μπρίνια Αναγκ.Εκτ. έκδ. Β' παρ. 66 σελ. 182).

Στην προκειμένη περίπτωση οι εκκαλούσες-εναγόμενες με αίτησή τους που περιέχεται στο δικόγραφο της έφεσής τους και στις προτάσεις τους, επικαλούμενες εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, καθόσον αυτή κηρύχθηκε προσωρινά εκτε-

λεστή, ζητούν την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. Ειδικότερα ζητούν να υποχρεωθούν οι εφεσίβλητοι ενάγοντες να τους αποδώσουν τα ήδη από αυτές εκουσίως καταβληθέντα στον καθένα τους ποσά, τα οποία προσδιορίζουν στις προτάσεις τους σε εκτέλεση της κατά τα ανωτέρω εξαφανισθείσας απόφασης, με το νόμιμο τόκο από την καταβολή τους (18-2-2002) μέχρι την εξόφλησή τους. Η αίτηση αυτή των εκκαλουσών, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, είναι παραδεκτή και νόμιμη. Στηρίζεται στην προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 914 του Κ.ΠολΔ. Το αίτημα δύναται για καταβολή τόκων είναι νόμιμο από το χρόνο της επίδοσης της απόφασης που διατάσσει την απόδοση των ποσών αυτών, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή αυτής της σκέψης. Πρέπει δε να γίνει δεκτή ως βάσιμη και από ουσιαστική άποψη, καθόσον από την προσκομιζόμενη και επικαλούμενη σε φωτοαντίγραφο από 18-2-2002 απόδειξη εξόφλησης των πληρεξουσίων δικηγόρων των εναγόντων Β. Σ. και Α. Δ. αποδεικνύεται ότι καταβλήθηκαν σ' αυτούς εκουσίως τα ποσά που τους επιδικάσθηκαν με την εξαφανισθείσα ως άνω 503/2001 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας. Τα ποσά που επιδικάσθηκαν στους ενάγοντες με την απόφαση αυτή με την απόφαση αυτή (και αιτούμενα) ανέρχονται: 1) για τον πρώτο εφεσίβλητο σε 77.881 δραχ. (αιτούμενο δύναται 22.882 δρχ.), 2) για το δεύτερο εφεσίβλητο σε 143.519 δρχ., 3) για τον τρίτο εφεσίβλητο σε 333.148 δρχ., 4) για τον τέταρτο εφεσίβλητο σε 341.599 δρχ., 5) για τον πέμπτο εφεσίβλητο σε 174.272 δρχ., 6) για τον έκτο εφεσίβλητο σε 85.987 δρχ., 7) για τον έβδομο εφεσίβλητο σε 168.117 δρχ., 8) για τον ογδόο εφεσίβλητο σε 175.041 δρχ., 9) για τον ένατο εφεσίβλητο σε 320.044 δρχ., 10) για το δέκατο εφεσίβλητο σε 251.867

δρχ. και για τον ενδέκατο σε 134.134 δρχ. τα ποσά αυτά υποχρεούνται να αποδώσουν οι εφεσίβλητοι στις εκκαλούσες με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της απόφασης αυτής μέχρις εξόφλησεως, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο διατακτικό.

7/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδην

Εισηγητής: Ναπολ. Ζούκας

**Δικηγόροι: Κων. Ευθυμίου-Νικ. Καλλές,
Βασ. Τζιάνης**

Οροφοκτησία. Ενσωμάτωση κοινόχροστου χώρου λεβητοστασίου σε διηρημένη ιδιοκτησία. Προσβολή συνιδιοκτητών. Άλλαγή διαχειριστή. Συνέκιση δίκης από το νέο.

Οι αυτοτελείς ισχυρισμοί πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να περιέχονται στις προτάσεις της πρώτης συζήτησης, εκτός αν τείνουν στην αντίκρουση προταθέντων ισχυρισμάν, οπότε μπορούν να περιληφθούν στη μεταγενέστερη της συζήτησης προσθήκη-αντίκρουση.

Απόρριψη ένστασης κατάχρησης δικαιώματος που προτάθηκε το πρώτον με την προσθήκη - αντίκρουση μετά τη συζήτηση.

Οι νέοι ισχυρισμοί στην κατέφεση δίκης είναι απαράδεκτοι, αν δεν αναφέρεται λόγος βραδείας επίκλησης τους.

{...} Μετά την άσκηση της κρινόμενης έφεσης επίπληθε άλλαγή στο πρόσωπο του εφεσίβλητου ως διαχειριστή της αναφερόμενης σ' αυτή πολυκατοικίας, λόγω λήξης της θητείας του και αντικαταστάθηκε από την ορισθείσα τριμελή επιτροπή, όπως τούτο προκύπτει από το επικαλούμενο και προσκομιζόμενο νομίμως φωτοαντίγραφο του από 17-6-2002 πρακτικού της γενικής συνέλευσης των συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας. Επομένως νομίμως συνεχίζεται

η προκείμενη δίκη στα πρόσωπα των παραστάντων ως άνω νέων διαχειριστών ως εκπροσώπων κι εντολοδόχων των συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας (βλ. ΑΠ 775/1979 ΝοΒ 28.59- Εφ.Αθ. 93753/1979 ΝοΒ 28.525-2872/1985 ΕΔΠ 1985).-

Με την ένδικη αγωγή του ο αρχικός εφεσίθλητος με την ιδιότητά του ως διαχειριστή και ιδιοκτήτη διαμερίσματος της πολυκατοικίας που αναφέρει σ' αυτή, ζήτησε να υποχρεωθεί ο εκκαλών να ελευθερώσει το χώρο του λεβητοστασίου της πολυκατοικίας, διαφορετικά να επιτραπεί αυτό στον ίδιο με δαπάνες του εκκαλούντος. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, η οποία, αφού έκρινε νόμιμη την αγωγή, την έκαμε δεκτή ως βάσιμη και από ουσιαστική άποψη. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται με την κρινόμενη έφεση ο εναγόμενος για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων, ζητώντας να εξαφανιστεί η προσβαλλόμενη απόφαση, ώστε να απορριφθεί η αγωγή.-

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων, ενός από κάθε πλευρά που περιέχονται στα πρακτικά συνεδρίασης του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, τα οποία νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι και όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα που οι ίδιοι επικαλούνται και προσκομίζουν είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα είτε για να χρησιμεύσουν ως δικαστικά τεκμήρια, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με την 22.419/9-3-1979 πράξη του συμβολαιογράφου Δ. Α., που μεταγράφηκε νομότυπα, οι συγκύριοι του περιγραφόμενου σ' αυτή οικοπέδου, εμβαδού 632 τ.μ., το οποίο βρίσκεται στη συμβολή των οδών Γ. και Α. της πόλης των Τρικάλων, συνέστησαν οριζόντια ιδιοκτησία, προκειμένου να ανεγείρουν επ' αυτού πολυόροφη οικοδομή. Με την πράξη αυτή προβλέπετο η κατα-

σκευή ισογείου με το αντίστοιχο υπόγειο και πέντε υπέρ το ισόγειο ορόφων κι έγινε η διανομή μεταξύ των συγκυρίων των μελλοκτίστων αυτοτελών οριζόντιων ιδιοκτησιών. Στο ισόγειο προβλέπετο η κατασκευή δεκατεσσάρων καταστημάτων με τα αντίστοιχα υπόγεια τους. Οι οικοπεδούχοι ανήγειραν κι αποπεράτωσαν μόνο το ισόγειο της οικοδομής με το αντίστοιχο υπόγειο. Την ανέγερση δε και την αποπεράτωση των υπέρ το ισόγειο ορόφων ανέθεσαν με το σύστημα της αντιπαροχής στην ομόρρυθμη εταιρία με την επωνυμία “Αφοί Λ. Ν. - Μ. Π. Ο.Ε.”. Συντάχθηκε δε προς τούτο το 6534/27-11-1982 εργοδασικό συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Ε. Β.-Π. Με την 6533/27-11-1982 πράξη της ίδιας συμβολαιογράφου, η οποία μεταγράφηκε νομότυπα, προέβησαν στην τροποποίηση της πράξης σύστασης οριζοντίου ιδιοκτησίας και μάλιστα ως προς τους υπέρ το ισόγειο ορόφους, στην αναδιανομή των ορόφων αυτών και κατάρτισαν τον κανονισμό της πολυκατοικίας. Στην πράξη αυτή ορίστηκε ρητά ότι ουδεμία επέρχεται τροποποίηση του ισογείου με το αντίστοιχο υπόγειο και ότι αυτό παραμένει όπως περιγράφεται στην πράξη σύστασης οριζοντίου ιδιοκτησίας (22.419/1979). Στην πράξη αυτή τη συστατική της οριζοντίου ιδιοκτησίας και στους αριθμούς 11 και 12 περιγράφονται τα με στοιχεία K11 και K12 καταστήματα του ισογείου της οικοδομής με τα αντίστοιχα υπόγεια τους. Ειδικότερα το κατάστημα με στοιχείο K11, εμβαδού 41,51 τ.μ. φέρεται να συνορεύει βόρεια με την είσοδο της πολυκατοικίας και με το κλιμακοστάσιο. Το δε με στοιχείο K12 κατάστημα, εμβαδού 33,71 τ.μ., φέρεται να συνορεύει προς νότο με την είσοδο της πολυκατοικίας και το κλιμακοστάσιο. Τα καταστήματα αυτά βρίσκονται από το ένα κι από το άλλο μέρος της κυρίας εισόδου της

οικοδομής ανήκουν κατά επικαρπία στην Α. συζ. Β. Κ., μπέρα του εκκαλούντος και κατά ψηλή κυριότητα στον τελευταίο. Το δέκατο τρίτο φύλλο της συστατικής πράξης και στην πίσω σελίδα σε παραπομπή ορίζεται ότι σε καθένα των άνω καταστημάτων ανήκει και το αντίστοιχο υπόγειο.

Από όλα τα ανωτέρω σαφώς συνάγεται ότι ο χώρος του υπογείου που βρίσκεται κάτω από την κύρια είσοδο της οικοδομής και ο οποίος είναι ο επίδικος χώρος δεν ανήκει στην κυριότητα ούτε του Δ. Α., όπως ισχυρίζεται ο εκκαλών, ούτε του ίδιου ούτε οποιουδήποτε άλλου από τους υπόλοιπους οικοπεδούχους. Στο χώρο αυτό του υπογείου κάτω από την κεντρική είσοδο της οικοδομής σύμφωνα με τη .../1983 οικοδομική άδεια προβλέπεται η κατασκευή του λεβητοστασίου (βλ. τα .../17-11-1999 και .../3-2-2000 έγγραφα του τμήματος πολεοδομίας της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Τ.). Στο άρθρο 14 της από 27-11-1982 γενικής συγγραφής υποχρεώσεων της εργολάντηριας εταιρίας ριπτά ορίζεται ότι οι Α, Β και Γ όροφοι θα θερμανθούν με την κατασκευή νέου λεβητοστασίου στο υπάρχον υπόγειο. Προφανές είναι ότι γίνεται λόγος για το υπόγειο κάτω από την κεντρική είσοδο. Στην 6533/1982 συστατική πράξη της οροφοκτησίας ο χώρος του λεβητοστασίου αναφέρεται στα κοινόκτητα και κοινόχροτα μέρη της οικοδομής. Τα περιστατικά αυτά προκύπτουν τόσο από τα σχετικά έγγραφα που προαναφέρθηκαν, όσο και από τη σαφή και πειστική κατάθεση του μάρτυρος αποδείξεως, ο οποίος, ως ιδιοκτήτης διαμερίσματος της πολυκατοικίας, καταθέτει με λόγο πλήρους γνώσης. Δεν αποκρούονται δε με πειστικότητα από κανένα άλλο στοιχείο ούτε και από την κατάθεση της μάρτυρος ανταπόδειξης, συζύγου του εκκα-

λούντος, της οποίας η κατάθεση έρχεται σε αντίθεση με τα περιστατικά που προκύπτουν από τα προεκτεθέντα δημόσια έγγραφα.

Από τα ίδια αποδεικτικά στοιχεία αποδειχθηκε ότι αρχικά το λεβητοστάσιο για τη θέρμανση των τριών ορόφων της οικοδομής δεν κατασκευάστηκε στην προβλεπόμενη από την οικοδομική άδεια θέση, αλλά σε κάποιο ημιυπόγειο χώρο, που αποτελούσε κάποια προέκταση του υπογείου προς τον ακάλυπτο χώρο, διότι ο προορισμένος γι' αυτό χώρος δεν αποδόθηκε ποτέ από τον εκκαλούντα σε κοινή χρήση. Ας σημειωθεί ότι η Πολεοδομική Υπηρεσία μετά από γενόμενη αυτοψία συνέταξε την .../15-12-1999 έκθεση αυθαιρέτου και επέβαλε τα σχετικά πρόστιμα. Ο εκκαλών τον επίδικο χώρο τον προσάρτισε στον αντίστοιχο χώρο του υπογείου του ενός εκ των δύο άνω καταστημάτων του με την κατασκευή τοίχων και λοιπών αυθαιρέτων επεμβάσεων κι απέκλεισε έτσι την πρόσθαση των λοιπών συνιδιοκτητών της οικοδομής προς αυτόν (χώρο), προσβάλλοντας με τον τρόπο αυτό το δικαίωμά τους χρήσης αυτού.

Από τα ανωτέρω αποδεικτικά στοιχεία το Δικαστήριο σκημάτισε πλήρη δικανική πεποίθηση και δεν κρίνει αναγκαία τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, προκειμένου να διαπιστωθεί που πάντα το λεβητοστάσιο, που μπορεί να εγκατασταθεί και ποίες είναι οι προϋποθέσεις, ούτε την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων για την παροχή διασαφήσεων σχετικών με την υπόθεση. Για το λόγο αυτό τα σχετικά αιτήματα του εκκαλούντος που υποβάλλονται το πρώτο, πρέπει να απορριφθούν. Εφόσον η εκκαλούμενη δέχθηκε τα ίδια κι έκαμε δεκτή την ένδικη αγωγή του αρχικού εφεσιβλήτου, προέβη σε σύννομη και προσκίουσα εκτίμηση των αποδείξεων που προσκομίστηκαν και εί-

ναι επαρκώς αιτιολογημένην. Τα αντίθετα δε υποστηριζόμενα με τους δύο πρώτους λόγους του εφετηρίου είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.-

Κατά τη διάταξη του άρθρου 269 παρ. 1 εδ. α' του ΚΠολΔ, όπως ίσχυε πριν την εφαρμογή του Ν. 2915/2001, μέσα επίθεσης και άμυνας προβάλλονται κατά την πρώτη συζήτηση με τις προτάσεις, διαφορετικά είναι απαράδεκτα. Κατά δε τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 237 του ίδιου Κώδικα με την προσθίκη νέοι ισχυρισμοί μπορούν να προταθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών σαφώς συνάγεται ότι όλοι οι αυτοτελείς ισχυρισμοί πρέπει να περιέχονται στις προτάσεις που κατατίθενται στην πρώτη συζήτηση, εκτός εκείνων που τείνουν στην αντίκρουση ισχυρισμών που έχουν ήδη προταθεί, οι οποίοι μόνο μπορούν να περιληφθούν στη μεταγενέστερη της συζήτησης προσθίκη-αντίκρουση. Άρα ισχυρισμοί που προτείνονται για πρώτη φορά μετά τη συζήτηση με την προσθίκη-αντίκρουση, χωρίς να εμπίπτουν στην ειδική εξαίρεση που προνοεί το άρθρο 237 παρ. 3 εδ. γ', πάσχουν όχι ως προς το χρόνο, αλλά ως προς τον τρόπο προβολής και απορρίπτονται κι αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτοι (βλ. ΑΠ 472/1986 Ελλ.Δνη 28.450 - 194/1998 Ελλ.Δνη 39.854 - Εφ. Αθ. 8801/1981 Αρμ. 36.210 - 2806/1983 Ελλ.Δνη 24.1056 - Εφ.Πατρ. 664/1983 Ελλ.Δνη 25.593 - Βαθρακοκοίλη Ερμ. Κ-ΠολΔ άρθρο 237 αριθ. 7α και 27).

Στην προκειμένη περίπτωση ο εκκαλών με τις προτάσεις του που κατέθεσε ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου αρνήθηκε την αγωγή. Με την προσθίκη - αντίκρουση για πρώτη φορά μετά τη συζήτηση πρότεινε την ένσταση του άρθρου 281 του ΑΚ. Το πρωτοβαθμίο δικαστήριο με την εκκαλούμένη απόφασή του απέρριψε την ισχυρι-

σμό αυτό του εκκαλούντος ως απαράδεκτο. Έτσι που έκρινε ορθώς ερμήνευσε κι εφάρμοσε τις διατάξεις που προεκτέθηκαν και τα αντίθετα υποστηριζόμενα με τον τρίτο λόγο του εφετηρίου είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι στην έννοια των νέων ισχυρισμών του άρθρου 527 του ΚΠολΔ εντάσσονται και εκείνοι που απορρίφθηκαν ως καθυστερημένοι στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο και συνεπώς μπορούν να προταθούν στην κατ' έφεση δίκη αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 527 του ΚΠολΔ (βλ. Βαθρακοκοίλη ο.π. άρθρο 527 αριθ. 47) και πάλι ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, αφού ο εκκαλών δεν αποδεικνύει ούτε και επικαλείται για τη βραδεία αυτή επίκληση λόγους από εκείνους που αναφέρονται στο άρθρο 269 παρ. 2 του ΚΠολΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 527 του ίδιου Κώδικα (βλ. ΑΠ 318/1986 Ελλ.Δνη 28.283 - 285/1987 Ελλ.Δνη 29.1363 - 99/1988 Ελλ.Δνη 29.1593 - Εφ.Αθ. 6822/1990 Ελλ.Δνη 33.883). Μετά τις σκέψεις αυτές η έφεση, που δεν περιλαμβάνει άλλο λόγο, πρέπει να απορριφθεί...

9/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδην

Εισηγητής: Ναп. Ζούκας

Δικηγόροι: Βασ. Διβάνης, Βασ. Μπαλάνης

Επί καταστροφής αυτοκινήτου δε χρειάζεται να αναφέρονται στην αγωγή και οι επί μέρους φθορές ή η δαπάνη αποκατάστασής τους, ούτε αν αυτό κατά το χρόνο της αγοράς ήταν καινούριο ή μεταχειρισμένο, καθώς και τα κιλιόμετρα που διάνυσε, καθόσον μπορούν να προκύψουν από τις αποδείξεις.

Για το ορισμένο αγωγής, με την οποία ο παθών ζητεί την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την εκμίσθωση άλλου αυτοκινήτου, σε αναπλήρωση του κατα-

στραφέντος, προς εκτέλεση συμβατικού έργου, δεν είναι αναγκαίο να αναφέρονται οι συμβάσεις έργων, ούτε το χρονικό διάστημα εκτέλεσης αυτών.

{...} Όπως συνάγεται από τα άρθρα 297-298 του ΑΚ σε περίπτωση καταστροφής πράγματος η ζημία συνίσταται στην αξία αυτού, αντίστοιχα προς την οποία μειώνεται η υπάρχουσα περιουσία του ζημιώθεντα και το ποσό αυτής αποτελεί την αποζημίωση που θα επιδικαστεί, όταν αυτή παρέχεται σε χρήμα. Η αναγραφή δε του στοιχείου του ίδιου αρκεί για την πληρότητα του δικογράφου της αγωγής περί αποζημίωσης κατά την έννοια του άρθρου 216 του ΚΠολΔ, χωρίς να είναι απαραίτητο επί καταστροφής αυτοκινήτου να αναφέρονται και οι επί μέρους φθορές ή η δαπάνη αποκατάστασης αυτών, ούτε και αν αυτό κατά το χρόνο της αγοράς ήταν καινούριο ή μεταχειρισμένο, καθώς και τα κιλόμετρα τα οποία διάνυσε, καθόσον αυτά δεν ανάγονται στην ιστορική βάση της αγωγής και μπορούν να προκύψουν από τις αποδείξεις (βλ. ΑΠ 1051/1998 ΕΕΝ 1999. 877 - Εφ.Αθ. 220/1994 Επ.Συγκ.Δ. 1991. 427 - 5453/1997 Επ.Συγκ.Δ 2000. 202 - 9689/1998 Ελλ.Δνν 41.454 - 2715/1999 Ελλ.Δνν 42.451 - Κρητικό "Αποζημίωση από τροχαία αυτοκινητικά ατυχήματα" 1998 αριθ. 828 και Συμπλήρωμα 2002 αριθ. 828 α'). Ορθώς επομένως η εκκαλουμένη απόφαση έκρινε ορισμένη την ένδικη αγωγή της εφεσίβλητου με την οποία ζητεί, εκτός των άλλων, να της επιδικαστεί ως αποζημίωση λόγω καταστροφής του αναφερομένου σ' αυτή IXΕ αυτοκινήτου της, αφού στο δικόγραφό της αναφέρει ότι αυτό καταστράφηκε ολοσχερώς, αλλά και ότι η δαπάνη αποκατάστασης των βλαβών του είναι οικονομικά ασύμφορη, διότι αυτή υπερβαίνει το κόστος απόκτησης ενός άλλου ισάξιου με το ζημιώμενο

αυτοκίνητο του οποίου (ζημιώμενου αυτοκινήτου) η αξία κατά το χρόνο του ατυχήματος ανερχόταν στο ποσό των 4.500.000 δρχ. τα αντίθετα δε υποστηρίζομενα με το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου της έφεσης είναι απορριπτέα ως αβάσιμα {...}.

{...} Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι η εφεσίβλητος κατασκευαστική εταιρία έχει ως αντικείμενο εργασιών της την εκτέλεση δημοσίων έργων. Κατά δε το χρόνο του ατυχήματος εκτελούσε διάφορα δημόσια έργα στην Κοζάνη, την Κομοτηνή, τις Σέρρες και τη Λάρισα. Το ζημιώμενο αυτοκίνητο το χρησιμοποιούσε το προσωπικό της για τη μετάβαση στους τόπους εκτέλεσης των δημοσίων έργων που αυτή είχε αναλάβει. Εξ αιτίας δε της καταστροφής του αυτοκινήτου της στερήθηκε τη χρήση του για χρονικό διάστημα ένδεκα (11) μηνών κατά το οποίο αναγκάσθηκε να μισθώσει άλλο αυτοκίνητο για τις μετακινήσεις του προσωπικού της. Ειδικότερα μίσθωσε από την ανώνυμη εταιρία ενοικιάσεων αυτοκινήτων "A. R. CAR" το με αριθμό κυκλοφορίας YZZ I.X.E. αυτοκίνητο κατά το χρονικό διάστημα από Δεκέμβριο 1998 έως και Οκτώβριο 1999, αντί μηνιαίου μισθώματος 185.000 δρχ. και επί πλέον Φ.Π.Α. από 33.300 δρχ. (βλ. προσκομιζόμενες 11 αποδείξεις παροχής υπηρεσιών της πιο πάνω εταιρίας). Από την ανωτέρω αιτία η εφεσίβλητος υπέστη θετική ζημία που ανέρχεται στο ποσό των 2.401.300 δρχ. [(185.000 + 33.300) X 11]. Σημειωτέον ότι για το ορισμένο της αγωγής, που ζητείται η επιδίκαση αποζημίωσης για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την εκμίσθωση άλλου αυτοκινήτου, δεν είναι αναγκαίο να αναφέρονται οι συμβάσεις δυνάμει των οποίων ανέλαβε την εκτέλεση των έργων, καθώς και το χρονικό διάστημα εκτέλεσης αυτών. Είναι αλήθεια ότι η

εφεσίβληπτος διέθετε άλλα τρία αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, πλην όμως τα αυτοκίνητα αυτά χρησιμοποιούσαν άλλα στελέχη αυτής για τις μετακινήσεις τους στα διάφορα έργα που αυτή είχε αναλάβει και γι' αυτό είχε προβεί και στην αγορά του ζημιωμένου αυτοκινήτου και προς αναπλήρωσή του μετά το ατύχημα εκμίσθωσε το ανωτέρω I.X.E. αυτοκίνητο, το οποίο χρησιμοποιούσε για τις μετακινήσεις του στα διάφορα έργα αυτής το στέλεχός της Η Δ.

Εφόσον η εκκαλούμενη απόφαση δέχθηκε τα ίδια σωστά εκτίμησης τις αποδείξεις και τα περί του αντιθέτου υποστηριζόμενα με τον πρώτο λόγο της έφεσης και τα δεύτερο και τρίτο σκέλη του δευτέρου λόγου αυτής, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

14/2004

Πρόεδρος: Άλικη Αντωνακούδη
Εισηγήτρια: Άννα Τσέτσου
Δικηγόροι: Αντων. Μπουρτζής, Νικ. Παπαπέτρου

Μέχρι την εισαγωγή του ΑΚ το χαρακτήρα του κοινοχρήστου σε ακίνητο, μπορούσε να προσδώσει: α) η πράξη της αρμόδιας διοικητικής αρχής που περιλάμβανε αυτό σε ρυμοτομικό διάγραμμα του σχεδίου πόλης, β) η βούληση του ιδιοκτήμονα, που εκδηλώνοταν με δικαιοπραξία και γ) η παραγραφή του αμνημόνευτου χρόνου. Η αμνημόνευτη αρχαιότητα υπάρχει όταν δύο σε συνέχεια γενιές, καθεμία από τις οποίες νοείται ότι εκτείνεται σε σαράντα χρόνια, έτσι γνώρισαν την παρούσα κατάσταση, με την προϋπόθεση ότι αυτή (αρχαιότητα) ήταν συμπληρωμένη μέχρι την εισαγωγή του ΑΚ, μετά την οποία αποκλείεται η συμπλήρωση, γιατί ο ΑΚ δεν την προβλέπει.

Κοινόχρονα πράγματα είναι εκείνα τα ο-

ποία έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί ευρύτερος, αόριστος, αλλά όχι κατ' ανάγκη απεριόριστος, αριθμός προσώπων.

Τέτοια είναι και οι προορισθείσες για την κοινή χρήση οδοί και οι πλατείες, που, εφόσον δεν ανήκουν σε δίμο ή κοινότητα ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο.

Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα έφεσης. Το Εφετείο, εφόσον ο εκκαλών ςπεί με την έφεση να εξαφανιστεί η εκκαλούμενη απόφαση για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων, έχει την εξουσία, και χωρίς ειδικό παράπονο, να εξετάσει αν τάχθηκαν τα προσκόντα θέματα απόδειξης. Αν παραλείφθηκε να διαταχθεί απόδειξη σε ουσιώδη για την έκβαση της δίκης ισχυρισμό, το Εφετείο τάσσει την προσκουραστική απόδειξη, χωρίς προπηγουμένως να εξαφανίσει την εκκαλούμενη απόφαση, γιατί η ουσιαστική έρευνα της έφεσης γίνεται με όλο το αποδεικτικό υλικό που προσκομίζεται σε αυτό.

{...} Οι ενάγοντες και ήδη εφεσίβληπτοι με την από 16-9-1997 (αριθ. εκθ. κατάθ. 469/17-9-1997) αγωγή τους, εκθέτουν ότι είναι κύριοι των ακινήτων (οικοπέδων), που περιγράφονται σ' αυτή σαφώς και ορισμένα κατά θέση, όρια και έκταση. Έγιναν κύριοι αφενός μεν με παράγωγο τρόπο από κληρονομία του πατέρα τους Ε. Κ., που πέθανε στις 24-11-1985 και ειδικότερα δυνάμει της υπ' αριθ. 21008/1980 δημόσιας διαθήκης του, που συντάχθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου Κ. Κ. και δημοσιεύτηκε νόμιμα στο ακροατήριο του Πρωτοδικείου, την οποία (κληρονομία) αποδέχτηκαν με τις υπ' αριθ. 299/1992 και 293/2003, αντίστοιχα, πράξεις αποδοχής του ίδιου, ως άνω, συμβολαιογράφου, αφετέρου δε με πρωτότυπο τρόπο, δηλαδή με έκτακτη χρησικησία, αφού νεμήθηκαν αυτά με

διάνοια κυρίου και ασκούσαν τις αναφερόμενες διακατοχικές πράξεις από την άνω κτήση τους και κατά προσμέτρηση και του χρόνου νομής του δικαιοπαρόχου τους από το έτος 1953 μέχρι τον Ιούλιο του έτους 1996, που ο εναγόμενος αμφισβήτησε την κυριότητά τους στα αναφερόμενα και περιγραφόμενα τμήματα των, ως άνω, ακινήτων, ισχυριζόμενος ότι αποτελούν κοινόχρονη έκταση. Βάσει του ιστορικού αυτού υποτούν, όπως από την εκτίμηση του δικογράφου της σαφώς προκύπτει, να αναγνωριστεί ότι ο εναγόμενος δεν έχει κανένα δικαίωμα άξιο προστασίας στις επιδικες εκτάσεις, αφού αυτές ανήκουν στους ίδιους κατά κυριότητα και δεν ήταν ποτέ κοινόχρονες. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, με την προαναφερόμενη 399/2001 απόφασή του δέχτηκε την αγωγή ως βάσιμη και κατ' ουσίαν. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται ο εναγόμενος με την έφεσή του και, για τους εκτιθέμενους σ' αυτή λόγους, ζητεί την εξαφάνισή της, ώστε να απορριφθεί η αγωγή.

Μέχρι την εισαγωγή του ΑΚ το χαρτίρια του κοινοχρήστου σε ακίνητο, μπορούσε να προσδώσει α) η πράξη της αρμόδιας διοικητικής αρχής που σύμφωνα με τις διατάξεις περί σχεδίου πόλεων περιελάμβανε αυτό σε ρυμοτομικό διάγραμμα του σχεδίου πόλεως, β) η βούληση του ιδιοκτήμονα που εκδηλωνόταν με δικαιοπραξία κατά το νομ. 6 παρ. 2 πανδ. 34.2 και γ) η παραγραφή του αμνημόνευτου χρόνου, κατά το νομ. 3 παρ. 2 πανδ. 43-7. Η αμνημονεύτου δε χρόνου αρχαιότητα υπάρχει, όταν δύο σε συνέχεια γενιές, καθημία από τις οποίες νοείται ότι εκτείνεται σε σαράντα χρόνια, έτσι γνώρισαν την παρούσα κατάσταση, με την προϋπόθεση πάντως, ότι η αμνημόνευτη αυτή αρχαιότητα ήταν συμπληρωμένη μέχρι την εισαγωγή, στις 23-2-1946, του ΑΚ, μετά

την οποία αποκλείεται η συμπλήρωση αυτή, γιατί την αμνημόνευτη με την πιο πάνω έννοια αρχαιότητα, δεν προβλέπει ο ΑΚ. Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 967 και 968 ΑΚ και αυτές των άρθρων 51 και 55 ΕισΝΑΚ, συνάγεται ότι μεταξύ των κοινοχρήστων πραγμάτων περιλαμβάνονται, εκτός των άλλων, και οι προορισθείσες για την κοινή χρήση οδοί αδιακρίτως και οι πλατείες, που, εφόσον δεν ανήκουν σε δήμο ή κοινότητα, ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο. Πράγματα δε κοινής χρήσεως είναι εκείνα, τα οποία έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί ευρύτερος, αόριστος, αλλά όχι κατ' ανάγκη απεριόριστος, αριθμός προσώπων (ΑΠ 872/2001 ΕλλΔν 2002-763, ΑΠ 1167/2000 ΕλλΔν 2001-1344, ΑΠ 171/1998 ΕλλΔν 1998-1324, ΑΠ 134/1995 ΕλλΔν 1996-658, ΕφΑΘ 9093/2000 ΕλλΔν 2001-812).

Περαιτέρω, λόγω του μεταβιβαστικού αποτελέσματος της έφεσης (άρθρο 522 ΚΠολΔ), το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, εφόσον ο εκκαλών ζητεί με την έφεση να εξαφανιστεί η εκκαλούμενη απόφαση για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων, έχει την εξουσία και χωρίς ειδικό παράπονο να εξετάσει αν τάχθηκαν τα προστκόντα θέματα απόδειξης με την εκκαλούμενη απόφαση. Αν από την έρευνα διαπιστωθεί ότι παραλείφθηκε να διαταχθεί απόδειξη σε ισχυρισμό που οπωσδήποτε ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο αναβάλλει την έκδοση της οριστικής του απόφασης επί του λόγου της έφεσης περί εσφαλμένης εκτιμήσεως των αποδείξεων και τάσσει την προσκόντα απόδειξη, χωρίς όμως προηγουμένως να εξαφανίσει την εκκαλούμενη απόφαση, γιατί η ουσιαστική έρευνα της έφεσης γίνεται με βάση όλο το αποδεικτικό υλικό που προσκομίστηκε σ' αυτό, στο οποίο περιλαμ-

βάνεται, εκτός από εκείνο που προσκομίστηκε στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, και εκείνο που για πρώτη φορά προσκομίζεται στην έκκληση δίκη (βλ. ΟΔΑΠ 1285/1982 ΝοΒ 31-1182, ΑΠ 662/1992 ΕλλΔν 1994-93, ΕφΘεσ. 880/2000 Αρμ. 2002-211, ΕφΘεσ. 1310/2000 Αρμ. 2001-348, Σ.Σαμουνίδ, Η έφεση κατά τον ΚΠολΔ, έκδ. Δ', σημ. 908, σελ. 275).

Στην εξεταζόμενη περίπτωση, ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών, με τις προτάσεις του στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αποκρούντας την αγωγή, προέβαλε τον ισχυρισμό ότι η επίδικη έκταση με την αμνημονεύτου χρόνου προ της 23-2-1946 χρήση της, σύμφωνα με τον προορισμό αυτής, από τους κατοίκους του Δήμου και άλλους, προσέλαβε κοινόχρηστο χαρακτήρα και κατέστη δημοτική οδός ανήκουσα ως τέτοια κατά κυριότητα στον ίδιο (εναγόμενο δήμο). Εξακολούθησε μάλιστα να χρησιμοποιείται από τους κατοίκους του και μετά την 23-2-1946 μέχρι το Μάρτιο του 1996, που οι ενάγοντες, παράνομα και με σκοπό να καταστήσουν την οδό αυτή μέρος της ιδιοκτησίας τους, κατέλαβαν την επίδικη έκταση με την τοποθέτηση καλουπωμάτων για την ανέγερση μανδρότοιχου, με αποτέλεσμα να γίνει αδύνατη η χρήση της από τους δημότες του. Επί του ισχυρισμού αυτού, ο οποίος συνιστά ένταση ορισμένη, αφού προδιορίζεται ο νόμιμος τρόπος με τον οποίο απέκτησε η επίδικη έκταση την ιδιότητα της δημοτικής οδού και νόμιμη (βλ. και ΑΠ 262/1987 ΕλλΔν 29-1360, ΕφΠειρ 1548/1987 ΕλλΔν 29-756, Κ. Παπαδόπουλου, Αγωγές Εμπραγμάτου Δικαίου, τόμ. Β', σελ. 571-573, Π. Ζιάννη, Αστικά και Δικονομικά μελέται, έκδ. 1984, παρ. 35, κεφ. 2 εδ. β', σελ. 80 και την παρατίθέμενη ειδική βιβλιογραφία), σύμφωνα, άλλωστε, και με όσα εκτίθενται στη νομική σκέψη της παρούσας, το πρωτοβάθμιο

δικαστήριο δεν έταξε θέμα αποδείξεως.

Κατά συνέπεια, αφού ο εναγόμενος παραπονείται με την έφεσή του για την απόρριψη της ανωτέρω έντασής του και ζητεί την εξαφάνιση της εκκαλουμένης απόφασης και την απόρριψη της ένδικης αρνητικής αγωγής, πρέπει το δικαστήριο τούτο να τάξει σε βάρος αυτού αποδείξεις, χωρίς να εξαφανίσει την προσβαλλόμενη απόφαση, για τα περιστατικά που θεμελιώνουν την ένταση. Η απόδειξη θα γίνει με οποιοδήποτε νόμιμο αποδεικτικό μέσο και με μάρτυρες, λόγω της φύσεως των αποδεικτέων (άρθρο 394 παρ. 1δ' ΚΠολΔ), όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

19/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδη

Εισηγήτρια: Σοφία Καραχάλιου

Δικηγόροι: Αναστ. Ψάρρας, Αντ. Μαργαρίτης

Μεταβίβαση περιουσίας ή επικείρωσης. Σωρευτική αναδοχή, εκ του νόμου, για τα χρέα του μεταβιβάζοντος μεταξύ αυτού και του αποκτώντος την περιουσία, εφ' όσον ο τελευταίος τελούσε σε γνώση της περιουσιακής κατάστασης του μεταβιβάζοντος και μπορούσε να αντιληφθεί ότι το μεταβιβασθέν αποτελούσε το σύνολο ή το σημαντικότερο μέρος της περιουσίας. Ευθύνη του αποκτώντος μέχρι την αξία της περιουσίας και δι' αυτών των στοιχείων αυτής, εκτός αν δεν υπάρχουν στον αποκτώντα, οπότε υποκαθίσταται σε αυτά το τυχόν ληφθέν τίμημα ή άλλο αντάλλαγμα. Εντάσεις αντιτασσόμενες και κατά του αποκτώντος.

Απόσθεση της υποχρέωσης προς απόδοση του πλουτισμού, που επήλθε με τη λήψη χρημάτων, λαμβάνει χώρα και όταν ο λήπτης αναλίσκει το ληφθέν χρηματικό ποσό πραγματοποιώντας συγκεκριμένες

δαπάνες στις οποίες άλλως δε θα προέβαινε.

{...} Επειδή, κατά την διάταξη του άρθρου 479 § 1 ΑΚ “αν με σύμβαση μεταβιβάσθηκε περιουσία ή επιχείρηση, αυτός που αποκτά ευθύνεται απέναντι στο δανειστή έως την αξία των μεταβιβαζομένων στοιχείων για χρέον που ανήκουν στην περιουσία ή στην επιχείρηση. Η ευθύνη αυτού που μεταβιβάζει εξακολουθεί να υπάρχει”. Από την διάταξη αυτή συνάγεται, ότι επί μεταβιβάσεως περιουσίας ή επιχειρήσεως, δημιουργείται σωρευτική αναδοχή, εκ του νόμου, διά τα χρέη του μεταβιβάζοντος μεταξύ αυτού και του αποκτώντος την περιουσία, εφ’ όσον ο τελευταίος εγνώριζε ότι μετεβιβάσθη εις αυτόν ο λόγκληρος η περιουσία, ως ομάς, ή το σημαντικότερο μέρος αυτής και εις περίπτωσην μεταβιβάσεως μεμονωμένου αντικειμένου ότι τούτο αποτελεί το σημαντικότερο στοιχείο της περιουσίας του μεταβιβάζοντος. Η γνώση αυτή θεωρείται ότι υπάρχει εις τον αποκτώντα, όταν, λόγω των συνθηκών, υπό τις οποίες έγινε η μεταβίβαση, αυτός ετέλει εν γνώσει της περιουσιακής καταστάσεως του μεταβιβάζοντος και ηδύνατο να αντιληφθεί ότι το αντικείμενο που μετεβιβάσθη απετέλει το σύνολο ή το σημαντικότερο μέρος της περιουσίας εκείνου. Συνεπεία της εν λόγω μεταβιβάσεως ευθύνεται ο αποκτών μέχρι της αξίας της περιουσίας και δι’ αυτών τούτων των στοιχείων αυτής, εκτός αν δεν υπάρχουν εις τον αποκτώντα, οπότε υποκαθίσταται εις αυτά, κατ’ ανάλογον εφαρμογή του άρθρου 1945, το τυχόν ληφθέν τίμημα ή άλλο αντάλλαγμα (βλ. Μικαλίδην - Νουάρο εις Ερμ. ΑΚ, υπ’ άρθ. 479, αριθμ. 22μ ΑΠ 1129/1983 NoB 32,667, ΑΠ 571/1970 NoB 20,1428, Εφ.Αθ. 1811/1998 Ελλ.Δ/νη 39 (1998), 663).

Εξ άλλου, εφ’ όσον διά της, ως άνω,

σωρευτικής αναδοχής ο αποκτών υπέχει έναντι του δανειστού την ίδια υποχρέωση όπως ο μεταβιβάζων οφειλέτης, έχει τα ίδια με αυτόν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα όσον αφορά τα χρέη, όμως οι ενοχές των δύο αυτών συνοφειλετών είναι αυτοτελείς ως προς την ύπαρξη και εξέλιξη των και εκάστη τούτων υπόκειται εις γεγονότα υποκειμενικά και αντικειμενικά. Εκ τούτου έπειται ότι ενστάσεις που είχαν γεννηθή, κατά τον χρόνο της μεταβιβάσεως, υπέρ του μεταβιβάζοντος ή υπέρ του δανειστού αντιτάσσονται και κατά του αποκτώντος. Όμως, μετά την μεταβίβαση, αντιτάσσονται μόνον όσα γεγονότα ενεργούν αντικειμενικά (άρθρ. 483-485 ΑΚ) και όχι εκείνα που ενεργούν υποκειμενικά (ΑΠ 1695/1998 Ελ.Δ/νη 40 (1999), 630).

Τέλος, η κατά το άρθρο 909 ΑΚ υποχρέωση προς απόδοση του πλουτισμού αποσβέννυται, εφ’ όσον ο λήπτης δεν είναι πλέον πλουσιότερος κατά τον χρόνο επιδόσεως της αγωγής. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, απόσβεση της υποχρέωσης προς απόδοση του πλουτισμού, ο οποίος επήλθε με την λήψη χρημάτων χωρίς νόμιμη αιτία ή διά αιτία που δεν επηκολούθησε ή έληξε ή είναι παράνομη ή ανθίθηκη, λαμβάνει χώρα και όταν ο λήπτης αναλίσκει το ληφθέν χρηματικό ποσό πραγματοποιώντας δαπάνες στις οποίες άλλως δεν θα προέβαινε. Εις την περίπτωση, όμως, αυτή, διά την πληρότητα του σχετικού ισχυρισμού, πρέπει ο ενάγων να επικαλεσθή συγκεκριμένες δαπάνες και επί πλέον να διαλάβει ότι δεν θα προέβαινε στις δαπάνες αυτές, χωρίς την λήψη του πλουτισμού (ΑΠ 1420/1996 Ελ.Δ/νη 39 (1998), 1614).

Εις την παρούσα περίπτωση, από την δέοντα εκτίμηση της καταθέσεως... αποδεικνύονται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα κατωτέρω πραγματικά περιστατι-

κά: Ο μη διάδικος, Χ. Χ., διετέρει εις Καρδίσα και επί της επαρχιακής οδού Κ.-Μ. (Λ. Π.), επί ακινήτου της ιδιοκτησίας του, βιοτεχνία-παρασκευαστήριο φυραμάτων. Εις την επικείρωσή του αυτή παρείχε την εργασία του ο ενάγων, ως υπάλληλος και οδηγός αυτοκινήτου, από τους έτους 1992 έως του μηνός Οκτωβρίου 1998, ότε και απελύθη. Διά προφορικής, όμως, συμφωνίας η οποία κατηρτίσθη μεταξύ αυτών από την ανοίξεως του αυτού έτους, συνωμολογήθη σώπως, διά την καλυτέρα λειτουργία της επικειρόσεως, συμμετάσχει εις αυτήν ο ενάγων, ως εταίρος, με την μεταβίβαση εις αυτόν αναλόγου εταιρικού μεριδίου και την καταβολή από αυτόν αντιστοίχου εταιρικής εισφοράς. Προς τον σκοπό αυτό, ο ενάγων κατέβαλε τμηματικώς, εις τον ρηθέντα Χ. Χ., μέχρι του μηνός Οκτωβρίου 1998, ότε αυτός τον απέλυσε, το ποσό των 13.500.000 δραχμών, Όμως, ο τελευταίος δεν επέρησε τα συμφωνηθέντα και δεν προέβη εις την σύσταση της μεταξύ τούτων εταιρείας, ενώ δεν απέδωσε εις τον ενάγοντα το καταβληθέν εις αυτόν ποσό. Τελικώς, την 8-1-1999, κατέβαλε εις τον ενάγοντα, έναντι της ανωτέρω απαίτησεώς του, το ποσό των 500.000 δραχμών, ενώ διά το υπόλοιπο ποσό επεδέχθη αυθημερόν συναλλαγματικές, αντιστοίχου ποσού, εκδόσεως του ενάγοντος και ειδικότερον: 1) μία συναλλαγματική ποσού 500.000 δραχμών, λήξεως την 13-1-1999, 2) δύο συναλ/κές, ποσού 500.000 δραχμών εκάστη, λήξεως την 20-1-1999, 3) ένδεκα συναλ/κές, ποσού 500.000 δραχμών εκάστη, λήξεως την 31-1-1999, 4) μία συναλ/κή, ποσού 3.000.000 δραχμών, λήξεως την 15-2-1999, 5) μία συναλ/κή, ποσού 3.000.000 δραχμών, λήξεως την 5-3-1999. Από τις συναλ/κές αυτές, εξόφλισε κατά την λίξη των την συναλ/κή λήξεως την 13-1-1999, τις δύο συναλ/κές, λήξεως την 20-1-1999 και τέσσερις συναλ/κές από αυτές λήξεως την 31-1-1999.

Συνεπεία μη εξοφλήσεως από αυτόν των υπολοίπων συναλ/κών, κατόπιν αιτήσεως του ενάγοντος, εξεδόθη η υπ' αριθμ. 125/1999 διαταγή πληρωμής του Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίσας, διά της οποίας αυτός υπεχρεώθη να καταβάλη εις τον ενάγοντα το ποσό των 9.500.000 δραχμών, πλέον των τόκων και των εξόδων. Αντίγραφο της τοιαύτης διαταγής πληρωμής επεδόθη εις αυτόν την 20-4-1999 (όπως μνημονεύεται εις την προσκομιζομένη και επικαλούμενη υπ' αριθμ. 7607/28-7-1999 έκθεση πλειστηριασμού κινητού του Συμβ/φου Κ. Μ.), με επιταγή προς πληρωμή εις τον ενάγοντα ποσού 10.329.700 δραχμών συνολικώς, από το οποίο ποσό 9.500.000 δραχμών αφορά εις το επιδικασθέν κεφάλαιο, ποσό 352.000 δραχμών εις δεδουλευμένους μέχρι του χρόνου αυτού τόκους, ποσό 157.700 δραχμών εις δικαστική δαπάνη, ποσό 6.000 δραχμών εις εξόδα εκδόσεως απογράφου και ποσό 315.000 δραχμών εις αμοιβή του πληρεξούσιου δικηγόρου του ενάγοντος διά σύνταξην επιταγής, εις επίδοση ανακοπή ούτε μετά την δευτέρα επίδοση αυτής, αντιγραφικά δικαιώματα, οδοιπορικά κ.λ.π. Κατά της τοιαύτης δε διαταγής πληρωμής ο ρηθείς οφειλέτης δεν ήσκησε ανακοπή ούτε μετά την δευτέρα επίδοση αυτής, που έλαβε χώρα την 9-5-2001, αλλά έναντι του ανωτέρω ποσού κατέβαλε εις τον ενάγοντα: 1) την 5-5-1999 1.000.000 δραχμές, 2) την 7-5-1999 1.000.000 δραχμές, 3) την 5-5-1999 1.500.000 δραχμές, 5) την 30-6-1999 1.000.000 δραχμές, απομείναντος υπολοίπου από 4.637.300 δραχμές, εις το οποίο περιλαμβάνεται και το ποσό των 307.500 δραχμών, που αφορά εις νομίμους τόκους μέχρι την 30-6-1999.

Η απαίτηση αυτή του ενάγοντος δεν ικανοποιήθη ούτε κατά ένα μέρος ακολούθως, από το πλειστηριασμα δύο φορτηγών αυτοκινήτων του οφειλέτου, Χ., Χ., που επετεύχθη εις αναγκαστικό πλειστ-

ριασμό αυτών, ο οποίος έλαβε χώρα την 3-11-1999, με την επίσπευση του ιδίου. Ωστόσο, ο ρηθείς οφειλέτης, διά του υπ' αριθμ. 7591/22-7-1999 πωλητηρίου συμβολαίου του Συμβ/φου Κ. Μ., που μετεγγράφη νομίμως εις τόμο ...και αριθμό ... των Βιβλίων Μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Κ., μετεβίβασε εις τους εναγομένους, κατά ποσοστό 34% εις τον πρώτο και 66% εις τον δεύτερο, το μόνο σημαντικό περιουσιακό του στοιχείο και ειδικότερον το υπ' αριθμ. 467 αγροτεμάχιο του αγροκτήματος Γ. του Δήμου Μ. εμβαδού 3.760 Μ2, το οποίο συνορεύει βορείως με την επαρχιακή οδό Κ.-Μ., νοτίως με ιδιοκτησία Β. Κ., δυτικώς με κτιριακές εγκαταστάσεις της Φ.-ΕΠΕ και ανατολικώς με αγροτικό δρόμο, αντί τιμήματος 18.399.053 δραχμών, ενώ η αξία αυτού είχε εκτιμηθή προσωρινώς, από την Δ.Ο.Υ. Καρδίτσας, εις το ποσό των 27.180.000 δραχμών. Επί του αγροτεμάχιου αυτού, επί του οποίου υφίσταντο ένα διόροφο οίκημα, δύο αποθήκες-παρασκευαστήρια (εμβαδού 460,88 και 60 Μ2, αντιστοίχως), δύο σιλό και λοιπές πρόχειρες εγκαταστάσεις (βλ. και προσκομιζόμενες και επικαλούμενες φωτογραφίες), ο ρηθείς οφειλέτης ήσκει την επιχείρηση που προανεφέρθη, η οποία, ως σύνολο πραγμάτων και δικαιωμάτων, οργανωμένων εις οικονομική ενότητα, μετεβιβάσθη εις τους εναγομένους, οι οποίοι διά της αγοράς του ρηθέντος ακινήτου και των επ' αυτού εγκαταστάσεων, απέβλεπαν εις την καθ' οιονδήποτε τρόπο συνέχιση αυτής. Οι ίδιοι, επί τη βάσει των συνθηκών, υπό τις οποίες έλαβε χώρα η ανωτέρω μεταβίβαση, ετέλουν εν γνώσει ή ηδύναντο να αντιληφθούν ότι το μεταβιβασθέν εις αυτούς ακίνητο μετά της ασκουμένης εις αυτό επιχειρήσεως παρασκευής φυραμάτων, απετέλει το μόνο σημαντικό περιουσιακό στοιχείο του μεταβιβάζοντος.

Ειδικότερον, οι διαπραγματεύσεις διά την κατάρτιση της, ως άνω, συμβάσεως, μετά του προαναφερομένου Χ. Χ., εγένοντο, διά λογαριασμό των εναγομένων, από τον προταθέντα από τους ιδίους και εξεισθέντα ως μάρτυρα ενώπιον του Πρωτοδίκου Δικαστηρίου, Ν. Α., πατέρα του πρώτου και πενθερού του δευτέρου, ο οποίος παρέστη και υπέγραψε, ως αντιπρόσωπος του πρώτου εναγομένου, το ανωτέρω πωλητήριο συμβόλαιο. Αυτός (ΝΑ) ήτο φίλος του οφειλέτου Χ. Χ. και εγνώριζε την οικονομική και περιουσιακή κατάσταση αυτού, σύνυγος δε της Φ. Α., μέλους της Ο.Ε. υπό την επωνυμία "Α. Κ. - Φ. Α.", η οποία, με την μεσοδάθηση του ιδίου, δανειοδοτούσε τον ρηθέντα Χ. Χ. με μεγάλα ποσά, διά τις ανάγκες της επιχειρήσεώς του. Μάλιστα, προς εξασφάλιση σχετικής απαίτησεώς της, εκ δραχμών 60.000.000, η ανωτέρω Ο.Ε. είχε εγγράψει προσημείωση υποθήκης επί του μεταβιβασθέντος εις τους εναγομένους ακινήτου, μετά των επ' αυτού κτιριακών εγκαταστάσεων, διά της υπ' αριθμ. 541/1998 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας. Από την έρευνα, ως εκ τούτου, που διενεργήθη, προς διαπίστωση της περιουσιακής καταστάσεως του οφειλέτου Χ. Χ. και εγγραφή της, ως άνω, προσημειώσεως, κατέστη γνωστό εις τον Ν. Α., που ενεργούσε διά λογαριασμό των εναγομένων, ότι το μεταβιβασθέν εις αυτούς ακίνητο, μετά της ασκουμένης επ' αυτού επιχειρήσεως, απετέλει το μόνο σημαντικό περιουσιακό στοιχείο αυτού (ανεξαρτήτως της τοιαύτης γνώσεώς του, συνεπεία της σχέσεως του με τον μεταβιβάσαντα). Η αξία δε της μεταβιβασθείσης εις τους εναγομένους περιουσίας υπερέβαινε, κατά τον χρόνο της μεταβιβάσεως, το ποσό των 47.000.000 δραχμών.

Περί των ανωτέρω πραγματικών περιστατικών καταθέτει ο μάρτυς Α. Γ. (πενθε-

ρός του ενάγοντος), διά της καταθέσεώς του, που περιέχεται εις τα υπ' αριθμ. 51/2001 πρακτικά συνεδριάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας (τα οποία αφορούν εις την συζήτηση προηγουμένων ομοίας αγωγής του ενάγοντος, που απερρίφθη ως αόριστος), κατά την οποία “... Ο Χ. έκανε πρόταση στο γαμβρό μου να γίνει συνεταίρος του, θα έδινε 13.000.000 δραχμές, τα έδωσε και συνεταίρος δεν έγινε... Χρωστούσε πολλά χρήματα ο Χ. στον Α. (ως άνω μάρτυρα), έπρεπε να τον πληρώσει... Πάνω στην ασφαλτό είναι η επιχείρηση, οικόπεδο είναι δεν είναι χωράφι... Ο Χ. πούλησε στον Α. οικόπεδο, κτίσματα και μηχανήματα... Τα χρέη του Χ. τα έκλεισαν στο οικόπεδο...”. Η κρίση δε περί του ότι εις τους εναγομένους μετεβιβάσθη και η επιχείρηση του ανωτέρω οφειλέτου, Χ. Χ., συνάγεται και από την κατάθεση του πατέρα και πενθερού των εναγομένων, Ν. Α., που περιέχεται εις τα αυτά πρακτικά του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, ο οποίος και αναφέρεται εις την “αγορά του εργοστασίου”. Ειδικότερον, κατά την κατάθεση τούτου “... Πριν το εργοστάσιο δεν το δούλευε κανένας... Το 1999 το αγόρασα ως αντιπρόσωπος του γιού μου Α., που ήταν φαντάρος και του γαμβρού μου που είναι στρατιωτικός. Το αγόρασα γιατί ίθελα να δώσω στα παιδιά μου μια δουλειά. Ο Χ. είναι φίλος μου... με μεσολάβηση δική μου η εταιρεία Α.-Κ. δάνεισε στον Χ. χρήματα για να αγοράσει καλαμπόκια...”. Ενισχύεται δε και από το γεγονός ότι, μετά την, ως άνω, μεταβίβαση εις τους εναγομένους, ο μεταβιβάσας Χ.Χ. έπαυσε να ασκεί την προαναφερομένη επιχείρηση, ενώ από 30-11-1999 την επιχείρηση αυτή ασκεί Ομόρυθμος Εταιρεία με μέλη την σύζυγο του δευτέρου εναγομένου και αδελφή του πρώτου (θυγατέρα του προαναφερομέ-

νου μάρτυρος), Σ. Α. και τον ρηθέντα Χ. Χ., κατά ποσοστό 60% και 40%, αντιστοίχως, επί τη βάσει της από 9-12-1999 συμβάσεως μισθώσεως ακινήτου μετά των εναγομένων. Δεν πρέπει δε να παραβλεφθή και το γεγονός ότι αυτοί, ενδιαφερόμενοι διά την απόκτηση του, ως άνω, ακινήτου, ως εργοστασίου, εν όψει του ότι αυτό είχε κατασκεθή, με την επίσπευση της Ε. Τραπέζης της Ελλάδος, προς ικανοποίηση απαιτήσεως αυτής, εις εκτελεσην της υπ' αριθμ. 277/1998 διαταγής πληρωμής του Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, είχε δε ορισθή ως χρόνος διενεργείας του πλειστηριασμού αυτού η 30-6-1999 (βλ. υπ' αριθμ. .../1999 Α΄. Επαναληπτική Περιληψη Κατασκευηρίας Εκθέσεως του Δικαστικού Επιμελητού Θ. Κ.), κατέβαλαν οι ίδιοι το ποσό των 7.345.000 δραχμών, προς ικανοποίηση της απαιτήσεως της Ε. Τραπέζης της Ελλάδος και ήρθη από τα σχετικά Βιβλία Κατασκέσεων η εγγεγραμμένη από 11-1-1999 αναγκαστική κατάσκεψη (βλ. και κατάθεση του μάρτυρος Ν. Α.).

Ο ισχυρισμός των εναγομένων-εκκαλούντων, που προτάθηκε από αυτούς ενώπιον του Πρωτοδίκου Δικαστηρίου και αποτελεί σχετικό λόγο της ενδίκου εφέσεως των, ότι το κατά τα ανωτέρω μεταβιβασθέν εις τους ιδίους ακίνητο δεν απετέλει το μοναδικό ή το πλέον σημαντικό στοιχείο της περιουσίας του Χ. Χ., εφ' όσον αυτός διέθετε μηχανήματα και διάφορα κινητά πράγματα καθώς και εμπορεύματα (φυράματα), αξίας 10.000.000 δραχμών, παρίσταται ως αβάσιμος και πρέπει να απορριφθῇ. Και τούτο, διότι τα επικαλούμενα από αυτούς κινητά πράγματα δεν δύνανται να θεωρηθούν ως αξιόλογο περιουσιακό στοιχείο, εφ' όσον η αξία των ανήρχετο μόνο εις 437.662 δραχμές (συμφώνως προς το προσκομιζόμενο και επικαλούμενο από τους ιδίους

τιμολόγιο-δελτίο αποστολής), ενώ δεν απεδείχθη η ύπαρξη εμπορευμάτων (φυραμάτων) εις το κατάστημα του ρηθέντος Χ. Χ. που ελειπούργει ως πρατήριο της επιχειρήσεώς του εις Καρδίσα.

Ωσαύτως, πρέπει να απορριφθή και ο ισχυρισμός αυτών, περί του ότι η απαίτηση του ενάγοντος, απορρέουσα από αδικαιολόγητο πλουτισμό, είχε αποσθεθή κατά τον χρόνο της, ως άνω, μεταβιβάσεως, εφ' όσον ο πλουτισμός δεν εσώζετο εις το πρόσωπο του λήπτου, δεδομένου ότι αυτός κατεπιπλάσης τα χρήματα εις δραστηριότητες, στις οποίες δεν θα προέβαινε, διαβιώνοντας με ασυνήθη πολυτέλεια και παρέχοντας δώρα εις τρίτα πρόσωπα, που αποτελεί σχετικόν λόγο της ενδίκου εφέσεώς των. Και τούτο, διότι η απαίτηση του ενάγοντος δεν έχει εν προκειμένω ως βάση τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, εν όψει του ότι ο οφειλέτης, Χ.Χ., ανεγνώρισε το χρέος του, από την προεκτείσα αιτία (της συμμετοχής του ενάγοντος εις εταιρεία), που δεν επνκολούθησε, και απεδέχθη τις, ως άνω, συναλ/κές (επί τη βάσει των οποίων εξεδόθη η υπ' αριθμ. 125/1999 διαταγή πληρωμής του Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίσας, η οποία κατέστη τελεσίδικος), δημιουργηθείσης έτσι νέας βασικής σχέσεως. Ανεξαρτήτως, όμως, τούτου, διά την πληρότητα του ανωτέρω ισχυρισμού των, ο οποίος προτείνεται παραδεκτός, συμφώνως προς όσα εκτίθενται εις την μείζονα σκέψη, δεν προσδιορίζονται ειδικώς οι δαπάνες στις οποίες προέβη ο οφειλέτης, Χ. Χ., στις οποίες άλλως δεν θα προέβαινε, τα περιστατικά που προσδιορίζουν την ασυνήθη πολυτέλεια διαβιώσεως τούτου καθώς και το είδος των δώρων και τα πρόσωπα εις τα οποία παρείχε αυτά.

Τέλος, και ο ισχυρισμός των εναγομένων-εκκαλούντων (που αποτελεί σχετικό

λόγο της ενδίκου εφέσεώς των), περί του ότι αυτοί, ευθυνόμενοι μέχρι της αξίας του μεταβιβασθέντος ακινήτου, την οποία προσδιορίζουν εις 27.180.000 δραχμές (προσωρινή εκτίμηση από την Δ.Ο.Υ. Καρδίσας), κατέβαλαν προ της εγέρσεως της κρινομένης αγωγής : 1) Εις την Ε. Τράπεζα την 22-7-1999 (ημέρα καταρτίσεως του πωλητηρίου συμβολαίου) 7.345.386 δραχμές, 8) Εις την Ο.Ε. "Κ. - Α. Ο.Ε.", την 23-7-1999, 27.000.000 δραχμές και την 5-8-1999 10.000.000 δραχμές, ήτοι συνολικώς 44.345.386 δραχμές, που υπερβαίνουν την αξία αυτού, πρέπει να απορριφθή. Και τούτο, διότι η αξία του μεταβιβασθέντος ακινήτου υπερέβαινε το ποσό των 47.000.000 δραχμών (βλ. και κατά τα ανωτέρω κατάθεση του μάρτυρος Α. Γ., που προσδιορίζει την αξία αυτού και της επ' αυτού ασκουμένης επιχειρήσεως εις 80.000.000 δραχμές), κατά τον χρόνο της μεταβιβάσεως, ενώ τα ποσά αυτά κατεβλήθησαν από τους ιδίους, ως μέρος του τιμήματος, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψιν ότι ουδέν ποσόν κατεβλήθη εις τον μεταβιβάσαντα, Χ. Χ., παρουσία του Συμβ/φου, κατά τον χρόνο της καταρτίσεως και υπογραφής του πωλητηρίου συμβολαίου, διά του οποίου έλαβε χώρα η μεταβιβαση. Άλλωστε, το ποσό των 7.345.386 δραχμών κατεβλήθη εις την Ε. Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου να αρθή η επιβληθείσα από αυτή αναγκαστική κατάσκεψη επί του ρηθέντος ακινήτου, κατά τα προεκτεθέντα.

Κατ' ακολουθίαν τούτων και εν όψει του ότι η αξία του μεταβιβασθέντος εις έκαστον εναγόμενο εξ αδιαιρέτου μερίδιο του ρηθέντος ακινήτου είναι μεγαλύτερο της απαιτήσεως του ενάγοντος, πρέπει να γίνη δεκτή η αγωγή και να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν εις τον ενάγοντα το εις Ευρώ ισάξιο 4.692.955 δραχμών, εκ των οποίων αυτό των

4.329.800 δραχμών εντόκως νομίμως από της επομένης της μεταβιβάσεως, ήτοι από 23-7-1999, που αποτελεί χρόνο μεταγενέστερο αυτού της επιδόσεως της επιταγής προς πληρωμή εις τον ρηθέντα Χ. Χ.(20-4-1999), μέχρις εξοφλήσεως. Το πρωτόδικο, δόθεν, Δικαστήριο, το οποίο, διά της προσβαλλομένης αποφάσεως του, έκρινε ομοίως, δεν έσφαλε περί την εφαρμογή του νόμου και την εκτίμηση των αποδείξεων που ετέθησαν υπό την κρίση του και πρέπει όλοι οι λόγοι της εφέσεως και αυτή εις το σύνολό της να απορριφθούν, ως κατ' ουσίαν αβάσιμοι. Ακόμη, πρέπει να καταδικασθούν οι εκκαλούντες εις τα δικαστικά έξοδα του εφεσιβλήτου, του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, ως ηπώμενοι (άρθρ. 176, 183 ΚΠολΔ).

Επειδή, απορριπτομένης της κρινομένης εφέσεως, η αίτηση που περιέχεται εις το δικόγραφο των νομίμως κατατεθεισών εγγράφων προτάσεων των εναγομένων-εκκαλούντων, περί επαναφοράς των πραγμάτων εις την προτέρα κατάσταση, συνεπεία της εκουσίας από αυτούς καταβολής του επιδικασθέντος, διά της προσβαλλομένης αποφάσεως, ποσού εις τον ενάγοντα-εφεσιβλητο, παρίσταται ως άνευ αντικειμένου και πρέπει να απορριφθῇ.

30/2004

Πρόεδρος: Διανέλλος Διανελλάκης
Εισηγητής: Ελευθ. Παπαγιάννης
Δικηγόροι: Λεων. Τσιάρας, Σπύρος Βακουφτσής

Στην έννοια των “καθυστερουμένων προσδών” περιλαμβάνονται καρποί, φυσικοί ή πολιτικοί, και ωφελήματα από τη χρησιμοποίηση του πράγματος.

Η αξιώση του κυρίου περί καταβολής σε αυτόν των εξαχθέντων ωφελημάτων από

το νομέα που κατέχει και χρησιμοποιεί το ακίνητο υπόκειται σε πενταετή παραγραφή, αρχόμενη από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε.

{...} Επειδή, με το άρθρο 250 αρ. 17 ΑΚ, θεσπίζεται εξαίρεση της κατά το άρθρο 249 αυτού παραγραφής των αξιώσεων και σύμφωνα με το πρώτο σε 5ετή παραγραφή υπόκεινται οι αξιώσεις μισθών, παντός είδους καθυστερουμένων προσόδων κλπ. Κατά την έννοια του όρου “καθυστερουμένων προσόδων” περιλαμβάνονται και καρποί φυσικοί ή πολιτικοί και ωφελήματα που παρέχει η χρησιμοποίηση του πράγματος, εις δε την 5ετή παραγραφή υπόκειται και η αξιώση του κυρίου περί καταβολής εις αυτόν των από τον νομέα κατέχοντος και χρησιμοποιούντος το ακίνητο εξαχθέντων ωφελημάτων κατά τα άρθρα 780, 1096, 1098 ΑΚ (θλ. Γ. Μπαλή Γεν. Αρχ. υπ' άρθρ. 250, παρ. 44, ΑΠ 590/1980 ΝοΒ 28, 1966, ΑΠ 510/1972 ΝοΒ 20,1313, ΕφΑθ. 590/1980 ΝοΒ 28,1966). Η τοιαύτη παραγραφή των ανωτέρω αξιώσεων αρχίζει μόλις λήξει το έτος μέσα στο οποίο γεννήθηκε η αξιώση και είναι δυνατή η δικαστική της επιδίωξη (άρθρ. 251, 253 ΑΚ).

Στην προκειμένη περίπτωση οι εναγόμενοι με τις έγγραφες προτάσεις των στην πρώτη συζήτηση της αγωγής ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού επρότειναν την ένσταση παραγραφής της αγωγικής αξιώσεως περί αποδόσεως των καρπών του ακινήτου της εναγούσης που περιγράφεται στην αγωγή διά το χρονικό διάστημα πριν από την 5ετία από την επίδοση της αγωγής. Με την υπ' αρ. 28/2002 προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου αυτού εσφαλμένα έγινε δεκτό ότι η ανωτέρω αξιώση της εναγούσης υπόκειται στην 20ετή παραγραφή του άρθρου 249 ΑΚ και εκ τούτου πρέπει να ανακληθεί η ανωτέρω

απόφασην κατά το σημείο της αυτό. Στη συνέχεια το Δικαστήριο πρέπει να προχωρήσει στην κατ' ουσίαν έρευνα της ως άνω εντάσεως και την κατ' ουσίαν αποδοχή της, χωρίς να εκδοθεί νέα προδικαστική απόφαση, αφού αποδεικνύεται ότι η επίδοση της υπ' αρ. κατ. 734/9.7.1999 κρινομένης αγωγής της εναγούσης Ε. Τ. επιδόθηκε στους εναγομένους Β., Α. και Σ. Ν. την 26.7.99 (βλ. τις υπ' αρ. .../26.7.1999 εκθέσεις επιδόσεως του δικαστικού επιμελητού Τρικάλων Θ. Τ., που προσκομίζονται με επίκληση από την ενάγουσα.

Επειδή, από τις καταθέσεις ... αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η ενάγουσα άσκησε κατά των εναγομένων την υπ' αρ. κατ. 32/29.1.1985 διεκδικητική ακινήτου αγωγή, την οποία επέδωσε σ' αυτούς την 8.2.1985 και επ' αυτής εκδόθηκε η υπ' αρ. 260/1997 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων, που επικυρώθηκε με την υπ' αρ. 808/1998 οριστική απόφαση του Εφετείου Λαρίσης. Αντικείμενο της ανωτέρω δίκης ήταν η κυριότητα του υπ' αρ. 350 κληροτεμαχίου (αγρού) εκτάσεως 7.938 τ.μ., κείμενο στη θέση "Μ." κτηματικής περιφερείας Μ.-Τ., του οποίου η ενάγουσα με τις ανωτέρω αποφάσεις αναγνωρίσθηκε αποκλειστική κυρία και διατάχθηκε η απόδοσή του σ' αυτήν. Η ως άνω πρωτόδικη απόφαση, μετά την τελεσιδικία της εκτελέσθηκε την 15-4-1999 (βλ. τις υπ' αρ. .../15.4.1999 εκθέσεις αποβολής και επιδόσεως αντίστοιχα του δικαστικού επιμελητού Θ. Τ., πλην όμως οι εναγόμενοι επανακατέλαβαν το ως άνω ακίνητο. Έκ των εναγομένων ο πρώτος Β. Ν. κατείχε το δυτικό τμήμα του αγρού εκτάσεως 2.646 τετρ. μέτρων, η δε δεύτερη Α. Ν. και ο τρίτος Σ. Ν. το ανατολικό τμήμα εκτάσεως 5.292 τετρ. μέτρων, τα οποία μέχρι την άσκηση της αγωγής καλλιεργούσαν ή ηδύνατο να καλλιεργήσουν

με βαμβάκι. Ο ανωτέρω αγρός από του έτους 1990 είναι ποτιστικός σ' όλη την την έκταση και οι εναγόμενοι κατά το από 26.7.1994 μέχρι 26.7.1999 χρονικό διάστημα, κατά το οποίο διερευνάται η κρινομένη αγωγή λόγω παραγραφής της αγωγικής αξιώσεως της εναγούσης από 8.2.1985 μέχρι 25.7.1994, που καλλιεργούσαν αυτόν με βαμβάκι παρήγαγον ή ηδύναντο να παραγάγουν (α) ο πρώτος των εναγομένων ποσότητα βάμβακος 529,2 κιλ/μα ετησίως (2,646 στρεμ. X 200 κιλ.), δεδομένου ότι η κατά στρέμμα απόδοση του ανωτέρω αγρού ανέρχονταν σε 350 κιλ/μα και μετά την αφαίρεση των εξόδων παραγωγής από 150 κιλ/μα, σε 200 κιλ/μα ανά στρέμμα και συνολικά σε 2.646 κιλ/μα (529,2 κιλ/μα X 5 έτη), (β) η δεύτερη και τρίτος τούτων ποσότητα βάμβακος 1.058,4 κιλ/μα ετησίως (5,292 στρεμ. X 200 κιλ/μα) και συνολικά 5.292 κιλ/μα (1.058,4 κιλ/μα X 5 έτη), δεδομένου δε ότι η αξία του βάμβακος κατά τον χρόνο συντητήσεως της αγωγής στο Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο (15.3.2000) ανέρχονταν στο ποσό των 300 δραχμών ανά κιλ/μο, η συνολική αξία της ανωτέρω ποσότητος διά τον πρώτο εναγόμενο ανέρχονταν στο ποσό των 793.800 δραχμών (2.646 κιλ/μα X 300 δραχ.)., που ισούται σε 2.329,57 ΕΥΡΩ και διά τους δεύτερη και τρίτο εναγόμενο στο ποσό του 1.587.600 δραχμών (5.292 κιλ/μα X 300 δραχ.), που ισούται σε 4.659,13 ΕΥΡΩ.

Οι ισχυρισμοί των εναγομένων ότι η ενάγουσα παρητήθη του δικαιώματος να αξιώσει παρ' αυτών την απόδοση των ωφελημάτων από τα τμήματα του αγρού που κατείχαν οι ίδιοι και ότι η άσκηση του ενδίκου δικαιώματος αυτής υπερβαίνει προφανώς τα όρια τα επιβαλλόμενα από την καλή πίστη και τα χροντά ήθη, δεν αποδείχθηκαν βάσιμοι από τα προσαγόμενα παρ' αυτών αποδεικτικά μέσα. Ειδικό-

τερα η παρ' αυτών εξετασθείσα μάρτυς Β. Ν. δεν κατέθεσε κανένα πραγματικό περιστατικό προς θεμελίωση των ανωτέρω ισχυρισμών των εναγομένων, ενώ τουναντίον ο μάρτυρας αποδείξεως Η. Τ. καταθέτει ότι δεν υπήρξε συμφωνία των διαδίκων περί παραιτήσεως της εναγούσης του δικαιώματος αποδόσεως των ωφελημάτων.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω πρέπει να γίνει δεκτή εν μέρει η υπ' αρ. κατ. 734/9.7.1999 αγωγή και υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν στην ενάγουσα (α) η πρώτη τούτων ποσότητα βάμβακος 2.646 κιλ/μων αξίας 2.329,57 ΕΥΡΩ και σε περίπτωση που δεν σώζεται το ανωτέρω προϊόν την αξία αυτού, (β) οι δε δεύτερη και τρίτης ποσότητα βάμβακος 5.292 κιλ/μων αξίας 4.659,13 ΕΥΡΩ και σε περίπτωση που δεν σώζεται το ανωτέρω προϊόν την αξία αυτού, με τον νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής μέχρι την εξόφληση...

42/2004

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα

Εισηγήτρια: Αγλαΐα Κωτούλα

Δικηγόροι: Χρ. Σταυρίδης, Εμμαν. Παπαπαναγιώτου

Στη μίσθωση έργου, επί υπερημερίας του εργολάβου, ο εργοδότης, αφού τάξει εύλογη προθεσμία εκπλήρωσης, δικαιούται μετά την άπρακτη πάροδό της να ζητήσει αποζημίωση για τη μη εκπλήρωση, ή να υπαναχωρίσει.

Εάν επιλέξει και ασκήσει το δικαίωμα της υπαναχώρωσης μπορεί να ζητήσει αθροιστικά: α) απόδοση των παροχών που εκπλήρωσε προς τον εργολάβο, κατά τις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού και β) εύλογη αποζημίωση για την πραγματική ζημία, που υπέστη από τη μη εκτέλεση της σύμβασης, ο καθορισμός της ο-

ποίας γίνεται με κριτήρια τη βαρύτητα του τυχόν υπάρχοντος πταίσματος, τη δυνατότητα κάλυψης από άλλη πηγή, την οικονομική κατάσταση των μερών, καθώς και άλλες ειδικές περιστάσεις.

Σύμφωνα με το άρθρ. 686 Α.Κ, εάν ο εργολάβος δεν κάνει εγκαίρως έναρξη της εκτέλεσης του έργου ή εάν χωρίς υπαιτιότητα του εργοδότου επιβραδύνει την εκτέλεση κατά τρόπο που αντίκειται στη σύμβαση και καθιστά ανέφικτη την έγκαιρη περάτωση του έργου, μπορεί ο εργοδότης να υπαναχωρίσει της συμβάσεως, χωρίς να αναμένει το χρόνο παραδόσεως αυτού. Εάν όμως υπάρχει υπερημερία του εργολάβου, τα εξ αυτής δικαιώματα του εργοδότου διατηρούνται ακέραια. Τέτοια δικαιώματα είναι αυτά που ορίζουν τα άρθρ. 383 έως 387 Α.Κ, από τα οποία προκύπτει, ότι, εφ' όσον ο ένας των συμβαλλομένων περιήλθε σε υπερημερία περί την παροχή αυτού, ο άλλος δικαιούται να του τάξει εύλογη προθεσμία εκπληρώσεως, δηλώνοντας συνάμα ότι μετά την πάροδο αυτής αποκρούει την παροχή. Εάν δεν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία τότε αυτός δικαιούται: α) ή να απαιτήσει αποζημίωση για τη μη εκπλήρωση, ή β) να υπαναχωρίσει της συμβάσεως, δικαιούμενος μόνο ευλόγου αποζημιώσεως για την τυχόν εκ της μη εκπληρώσεως ζημία (ΟΔΑΠ 568/1975 ΝοΒ 23,1080). Στην περίπτωση που ο εργοδότης επιλέξει και ασκήσει το δικαίωμα της υπαναχώρωσης μπορεί να ζητήσει αθροιστικά: α) να υποχρεωθεί ο εργολάβος να του αποδώσει την παροχή την οποία ολικά ή μερικά εξεπλήρωσε, κατά τις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού και β) να επιδικαστεί σ' αυτόν εύλογη κατά την κρίση του δικαστηρίου αποζημίωση για την πραγματική ζημία την οποία υπέστη από την μη εκτέλεση της συμβάσεως.

Βάση για τον καθορισμό της εύλογης αποζημίωσης είναι η πραγματική ζημία που υπέστη ο δανειστής από την μη εκπλήρωση (αρνητικό διαφέρον), στην οποία περιλαμβάνεται η θετική και αποθετική ζημία και ο καθορισμός του ύψους της εύλογης αποζημίωσης, θα γίνει στη συνέχεια με κριτήρια, όπως η βαρύτητα του τυχόν υπάρχοντος πταίσματος, το αν αυτή μπορεί να καλυφθεί από άλλη πηγή, η οικονομική κατάσταση των μερών, καθώς και άλλες ειδικές περιστάσεις (βλ. Γεωργιάδης Σταθόπουλος Ερμ. ΑΚ άρθρ. 297, 198 παρ. II, σημ. 17γ και παρ. IV).

Ο εναγόμενος, με τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση εφέσεώς του, ισχυρίζεται ότι η μη έγκαιρη περάτωση του έργου οφείλεται, α) σε υπαιτιότητα του ενάγοντος, ο οποίος συνεχώς του ανέθετε επιπρόσθετες εργασίες και β) σε ανώτερη βία, που συνίσταται στο γεγονός, ότι οι εργαζόμενοι αδυνατούσαν λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών (υπερβολικό ψύχος) να εργαστούν. Οι ανώτεροι ισχυρισμοί, τους οποίους ο εναγόμενος προέβαλε και πρωτοδίκιως και απορρίφθηκαν, ως απαραδέκτως ασκηθέντες, κατ' άρθρ. 269 ΚΠολΔ, εφ' όσον προβλήθηκαν το πρώτον με τις προτάσεις της δεύτερης συζήτησης, παρεκτός του ότι δεν ήταν και επαρκώς ορισμένοι, πρέπει επίσης να απορριφθούν ως απαραδέκτοι, καθώς και ο σχετικός δεύτερος λόγος της κρινομένης εφέσεως.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως...αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει συμβάσεως έργου, η οποία καταρτίστηκε εγγράφως την 12-1-1995 μεταξύ των διαδίκων, ο εναγόμενος ανέλαβε το κτίσμα της τοιχοποίιας στην οικία του ενάγοντος, που βρίσκεται στη Θέση Κ. της κοινότητας Π. στο Πήλιο, έναντι αμοιβής που ανέρχονταν σε 600 δραχμές, 1200

δραχμές, 1800 δραχμές και 900 δραχμές ανά τετραγωνικό μέτρο, για το δρομικό, μπατικό, υπερμπατικό κτίσμα και σενάρι οντίστοιχα, και η οποία (αμοιβή) θα καταβάλλονταν τμηματικά και ειδικότερα ποσό 150.000 δραχμών κατά την έναρξη των εργασιών και ποσό 100.000 δραχμών στο τέλος κάθε εβδομάδος εργασιών. Περαιτέρω, συμφωνήθηκε ότι τα υλικά θα τα χορηγεί ο ενάγων, οι εργασίες θα ξεκινούσαν την 20-1-1995 και θα ολοκληρώνονταν εντός 35 ημερών από την έναρξη αυτών, ήτοι την 28-2-1995 και ότι κατά τη διάρκεια εκτελέσεως του εν λόγω έργου ο εναγόμενος δεν θα ανελάμβανε εργασία σε άλλη οικοδομή (όρος 8 του συμφωνητικού).

Πράγματι, την 20-1-1995 ξεκίνησαν οι εργασίες, πλην όμως δεν αποπερατώθηκαν εντός της νομίμου συμφωνηθείσης προθεσμίας. Μετά όμως την πάροδο των τριάντα πέντε (35) ημερών και μέχρι τα τέλη Απριλίου του έτους 1995 ο εναγόμενος παρά τις οχλήσεις του ενάγοντα και τις συνεχείς διαβεβαιώσεις του ότι θα αποπερατώσει τις ημιτελείς εργασίες, ο πρώτος δεν προέβη στο κτίσμα του λουτρού, στη δυτική πλευρά του ισογείου, όπως προέβλεπε το σχέδιο του αρχιτέκτονος Ι. Λ., δεν κατασκεύασε σφρηνώματα στη συναρμογή του επάνω μέρους ορισμένων τοιχοποιών με το δοκάρι ή την πλάκα, ενώ άλλες τοιχοποιίες τις εγκατέλειψε ημιτελείς, όπως οι μπατικές τοιχοποιίες του υπογείου είχαν το ήμισυ του προβλεπομένου πάχους. Την 29-5-1995, ο ενάγων εξ αιτίας της καθυστερήσεως αυτής, που οφείλονταν σε υπαιτιότητα του εναγόμενου-εργολάβου έστειλε εξώδικη δήλωσή του, την οποία και επέδωσε στον τελευταίο στην 31-5-1995, με την οποία τον κάλεσε να προσέλθει εντός τριών (3) ημερών για να ολοκληρώσει το συμφωνηθέν έργο, να γίνει η επιμέτρηση των

εργασιών και να τακτοποιηθούν οι μεταξύ τους οικονομικές εκκρεμότητες, δηλώνοντας ταυτόχρονα ότι με την πάροδο της προθεσμίας αποκρούει την παροχή και υπαναχωρεί από τη σύμβαση. Πράγματι η εν λόγω προθεσμία παρήλθε άπρακτη και έτσι η μεταξύ των διαδίκων σύμβαση ανετράπη αναδρομικώς, συνεπεία της διά του εξωδίκου ασκηθείσας υπαναχωρίσεως του ενάγοντος.

Περαιτέρω, αποδείχθηκε, ότι κατά τη διάρκεια εκτελέσεως της επιδίκου συμβάσεως, ο εναγόμενος κατασκεύασε 237 τμ με δρομικό κτίσιμο, 224 τμ με μπατικό κτίσιμο, 77 τμ με υπερμπατικό και 210 τμ σενάζι, συνολικής αξίας 738.600 δραχμών. Ειδικότερα η αξία των ανωτέρω εργασιών ανέρχονταν σε: α) ποσό 142.200 δραχμών, ήτοι 237 τμ X 600 δραχμές για δρομικό κτίσιμο, β) ποσό 268.800 δραχμών, ήτοι 224 τμ X 1200 δρχ. για μπατικό κτίσιμο, γ) ποσό 138.600, ήτοι 77 τμ X 1800 δραχμές για υπερμπατικό κτίσιμο και δ) ποσό 189.000 δραχμών, ήτοι 210 τμ X 900 δραχμές για σενάζι. Συνεπώς, εφ' όσον ο ενάγων κατέβαλε κατά τη διάρκεια εκτελέσεως της συμβάσεως ποσό 1.610.000 δραχμές, το οποίο άλλωστε δεν αμφισβητείται και προκύπτει από τις προσκομιζόμενες αποδείξεις, πρέπει ο εναγόμενος να του αποδώσει ποσό 871.400 (1.610.000 - 738.600) δραχμών. Τα ανωτέρω προκύπτουν αβίαστα από τις σαφείς και πειστικές καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και δεν αναιρούνται από την αόριστη και υπεκφεύγουσα κατάθεση του μάρτυρος ανταποδείξεως. Άλλωστε, περί της μη έγκαιρης αποπεράτωσης του έργου, των κακοτεχνιών αυτού, καθώς και για τις επί μέρους κατασκευασθείσες εργασίες, οι ανωτέρω καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως επιβεβαιώνονται και από την από 5-10-1995 έκθεση πραγματογνωμοσύνης του Πολιτικού Μη-

χανικού του ΤΕΕ Μαγνησίας Κ.Π., καθώς και την από 13-5-1995 έκθεση του τεχνικού συμβούλου, Πολιτικού Μηχανικού Μ. Χ.

Ο ισχυρισμός του εναγομένου και ίδη εκκαλούντος, ότι κακώς η εκκαλούμενη έλαβε υπόψη την ανωτέρω έκθεση πραγματογνωμοσύνης, εφ' όσον η επιμέτρηση έγινε μόνο για τις αρχικές εργασίες, κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος κατ' ουσίαν δεδομένου ότι η εν λόγω έκθεση συνετάγη την 5-10-1995, έγινε όμως θεώρηση του επιδίκου την 30-7-1995, δηλαδή μετά την αποστολή της εξώδικης δηλώσης (29-5-1995) και συνεπώς πρέπει να απορριφθεί και ο σχετικός τρίτος λόγος εφέσεως.

Εξάλλου ο ενάγων, ενώ είχε προγραμματίσει η επίδικη οικοδομή του να περατωθεί τον Ιούνιο του έτους 1995, προκειμένου να προθεί εις ενοικίασή της, συνεπεία της υπαίτιας καθυστερήσεως της εκτελέσεως του έργου εκ μέρους του εναγομένου, που ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του έτους 1995, απώλεσε το ποσό των 2.400.000 δραχμών, το οποίο μετά πιθανότητος και κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων θα αποκέρδαινε από την εκμίσθωσή της σε παραθεριστές της θερινής περιόδου του 1995. Ειδικότερα, ο ενάγων, η επίδικη οικοδομή του οποίου θρίσκεται σε περιοχή με έντονο τουριστικό ενδιαφέρον, οι κάροι αυτής είναι καινούργιοι και πολυτελείς και έχουν αυξημένη zήτηση, ο ίδιος δε διατηρεί φιλικούς δεσμούς με Αγγλούς που εξεδήλωσαν ενδιαφέρον για την ενοικίασή της, θα κέρδισε από την εκμίσθωση αυτής το ποσό των 40.000 δραχμών ημεροσίως, αφού η οικοδομή διαθέτει τέσσερις αυτοτελείς κάροις (υπνοδωμάτια με αντίστοιχα μπάνια), για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, ήτοι τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, που η τουριστική κίνηση είναι εντο-

νότερη, και συνολικά το ποσό των 2.400.000 δραχμών, το οποίο και απώλεσε. Με βάση το ανωτέρω ποσό, που αποτελεί και την πραγματική ζημία που υπέστη ο ενάγων από τη μη εκπλήρωση της συμβάσεως, πρέπει να του επιδικαστεί, κατά τα αναφερόμενα στη νομική σκέψη που προηγήθηκε, αποζημίωση κατ' εύλογη κρίση, ανερχομένη στο ποσό του 1.500.000 δραχμών, λαμβανομένων υπόψη και του συνόλου των συντρεχουσών περιστάσεων, καθώς και της περιουσιακής καταστάσεως των διαδίκων.

Εν όψει αυτών, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε τα ίδια πραγματικά περιστατικά και επιδίκασε ως αποζημίωση κατ' εύλογην κρίση το ποσό του 1.500.000 δραχμών, ορθά εκτίμησε τις αποδείξεις που τέθηκαν υπό την κρίση του και συνακόλουθα τα αντίθετα που υποστηρίζει ο εναγόμενος με την έφεσή του, για πλημμελή εκτίμηση αυτών, πρέπει να απορριφθούν, ως αβάσιμα. Κατόπιν αυτών, πρέπει να απορριφθεί η κρινομένη έφεση...

50/2004

Πρόεδρος: Γεωρ. Μπαρμπάτσης
Εισηγήτρια: Χρυσούλα Χαλιαμούρδα
Δικιγόροι: Μαρία Καραγιάννη, Αντ. Αρθανάτης

Εύλογη αιτία αντικατάστασης πραγματογνώμονα μπορεί να είναι η εξαίρεση ή η αποποίηση του διορισμού του ή η αδυναμία διενέργειας απ' αυτόν της πραγματογνωμοσύνης, οπότε το δικαστήριο προβαίνει στην αντικατάσταση, χωρίς να μπορεί να ανακαλέσει προγενέστερη απόφασή του και να κρίνει μη αναγκαίο το διορισμό του πραγματογνώμονα, καθόσον κατά το στάδιο αυτό (διαδικασία αντικαταστάσεως) δεν έχει τέτοια δικαιοδοσία. Κατά την εκδίκαση τέτοιας αιτίσεως πρέπει να καλούνται από τον αιτούντα (όταν επισπεύδεται από διάδικο), ή από το δικαστήριο όλοι οι διάδικοι (Εφ.Αθ. 8386/1986 Ελ.Δνη 28,1096). Στην προκειμένη περίπτωση με την κρινόμενη αιτήση ζητείται η αντικατάσταση του πραγματογνώμονα ο οποίος διορίστηκε με την με αριθμ. 282/2000 μη οριστική απόφαση του παρόντος δικαστηρίου λόγω αδυναμίας του

Αντικατάσταση γραφολόγου, ο οποίος α-

πό εύλογη αιτία αδυνατεί να εκτελέσει την πραγματογνωμοσύνη, διότι, πριν την επίδοση της απόφασης, εξέφρασε την άποψή του σε διάδικο σχετικά με την υπόθεση.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 370 παρ. 3 Κ.Πολ.Δικ., τους πραγματογνώμονες μπορεί να τους αντικαταστήσει για εύλογη αιτία ο εισηγητής, του άρθρου 341 παρ. 3 ή ο δικαστής που τους διόρισε με αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Από τη διάταξη συνάγεται ότι τους πραγματογνώμονες μπορεί να τους αντικαταστήσει και το Εφετείο αν ο διορισμός τους έγινε με απόφαση του δικαστηρίου τουύτου και αν συντρέχει εύλογη αιτία για την αντικατάστασή τους (Εφ.Αθ.2137/1993, Ελ.Δνη 35,488) Εύλογη αιτία, εφόσον ο νόμος δεν προσδιορίζει, μπορεί να είναι λόγω της ταυτόπτητας του νομικού λόγου, η περίπτωση εξαιρέσεως του πραγματογνώμονα, ή αποποίηση του διορισμού του ή αδυναμία διενέργειας απ' αυτόν της πραγματογνωμοσύνης. Όταν συντρέχει τέτοια περίπτωση αντικαταστάσεως του πραγματογνώμονα το δικαστήριο οφείλει να προβεί στην αντικατάσταση και δεν μπορεί να ανακαλέσει προγενέστερη απόφαση αυτού και να κρίνει μη αναγκαίο στο διορισμό του πραγματογνώμονα, καθόσον κατά το στάδιο αυτό (διαδικασία αντικαταστάσεως) δεν έχει τέτοια δικαιοδοσία. Κατά την εκδίκαση τέτοιας αιτίσεως πρέπει να καλούνται από τον αιτούντα (όταν επισπεύδεται από διάδικο), ή από το δικαστήριο όλοι οι διάδικοι (Εφ.Αθ. 8386/1986 Ελ.Δνη 28,1096). Στην προκειμένη περίπτωση με την κρινόμενη αιτήση ζητείται η αντικατάσταση του πραγματογνώμονα ο οποίος διορίστηκε με την με αριθμ. 282/2000 μη οριστική απόφαση του παρόντος δικαστηρίου λόγω αδυναμίας του

να εκτελέσει τα καθήκοντά του από εύλογη αιτία. Η αίτηση είναι νόμιμη, στηριζόμενη στην προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 370 παρ. 3 Κ.Πολ.Δικ. Πρέπει επομένως να ερευνηθεί κατ' ουσίαν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρ. 686 επ. Κ.Πολ.Δικ.).

Από την εκτίμηση των εγγράφων που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα: Με την με αριθμ. 282/2000 μη οριστική απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, προκειμένου να διακριθεί η ουσιαστική βασιμότητα της με αριθμ. κατ. 1423/11-12-1998 έφεσης της νυν αιτούσας, διατάχθηκε η διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης και διορίστηκε ως πραγματογνώμονας ο Π.Τ. δικηγόρος-γραφολόγος, ο οποίος, όμως, από εύλογη αιτία αδυνατεί ήδη να εκτελέσει την πραγματογνωμοσύνη, λόγω του ότι αυτός πριν την επίδοση της άνω απόφασης, εξέφρασε την άποψή του στην εκκαλούσα σχετικά με την κρινόμενη υπόθεση (βλ. την με αριθμ. κατ. 32/2002 αίτηση του άνω πραγματογνώμονα προς το Δικαστήριο τούτο με την οποία ζητεί την αντικατάστασή του). Επομένως η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή ως βάσιμη κατ' ουσίαν και να διορισθεί νέος πραγματογνώμονας από τον οικείο κατάλογο, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο διατακτικό.

66/2004

Πρόεδρος: Γεωρ. Μπαρμπάτσος

Εισηγητής: Δημ. Τίγγας

Δικηγόροι: Δημοσθένης Γουλας, Νίκ. Εμμανουηλίδης

Σύμβαση έργου για κατασκευή γεώτρησης. Ελλειψη συμφωνημένων ιδιοτήτων, ως προς την υδροδοτική της δυνατότητα. Οι μετά την κατάρτιση της σύμβασης και την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρε-

ώσεων του εργολάθου διαθεβαιώσεις του δε θεμελιώνουν αναδρομικώς συμβατική ευθύνη για τη μειωμένη παροχή ύδατος της γεώτρησης, που οφείλεται σε αστάθμητους παράγοντες.

Οι αξιώσεις του εργοδότη για δαπάνες κατασκευής γεώτρησης, που βάρυναν συμβατικά τον εργολάθο, υπόκεινται σε δεκαετή παραγραφή, καθ' όσον μετά τον εμπνυμό της γεώτρησης κατέστη συστατικό του εδάφους και πρόκειται για "ακίνητη εγκατάσταση".

Τα άρθρα 688-690 ΑΚ ρυθμίζουν εξαντλητικά αξιώσεις του εργοδότη για ελαττώματα και ελλείψεις του έργου και δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 374 - 378 ΑΚ, εκτός αν παραδόθηκε τελείως διαφορετικό έργο από εκείνο που συμφωνήθηκε.

{...} Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων... αποδεικνύονται τα εξής: Κατόπιν συμβάσεως μισθώσεως έργου που καταρτίσθηκε προφορικά μεταξύ των διαδίκων στις αρχές Νοεμβρίου 1992 στη Λάρισα, η εναγόμενη ανέλαβε την υποχρέωση να εκτελέσει σε αγρό του πρώτου ενάγοντος Γ. Α., καλλιεργούμενο ενιαίως με τους δύο γειτονικούς αγρούς των δεύτερης και τρίτης από τους εναγομένους, συνολικού εμβαδού 100 στρεμμάτων, (ευρισκόμενους στο χωριό Π. -Φ. νομού Λάρισας), μία γεώτρηση άντλησης ύδατος ποτισμού των αγρών τους με στάθμη άντλησης ύδατος στο ύψος των 130 μέτρων, κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, έναντι συνολικής αμοιβής της εναγομένης 1.956.232 δραχμών. Για την εκτέλεση της γεώτρησης είχε προηγουμένως εκδοθεί, κατόπιν της από 18-12-1991 αιτήσεως του πρώτου ενάγοντος Γ. Α., η υπ' αρ. 21064/13-3-1992 απόφαση του Νομάρχη Λ., με την οποία κορηγήθηκε στους ενάγοντες "ενιαία άδεια χρήσης νερού-εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδα-

τικών πόρων”, που προέβλεπε, μεταξύ άλλων, 1) “την ανόρυξη γεώτρησης 8 (οκτώ) ιντσών στο αγροτεμάχιο Γ. Α. επί της νοτίου πλευράς και από το κέντρο ως προς τα δυτικά σε σημείο που να απέχει 300 μέτρα από τη γεώτρηση Γ.”, 2) τη δυνατότητα χρήσης “μέχρι 65.000 κυβ. μέτρων νερού το έτος κατά τη χρονική περίοδο από 15-5 μέχρι 30-8 για διάστημα 10 ετών.” και 3) την υποχρέωση των δικαιούχων για τοποθέτηση υδρομετρητή “για τον έλεγχο της χρησιμοποιούμενης ποσότητας νερού”.

Η εναγόμενη κατασκεύασε το έργο που ανέλαβε και παρέδωσε αυτό στους ενάγοντες κατά τις 23-11-1992, οπότε έλαβε και την αμοιβή της από 1.956.232 δραχμές, που αναλύεται ως εξής: α) Για τη γεωφυσική διασκόπηση του εδάφους της γεώτρησης 80.000 δραχμές β) Για τη διάτρηση του εδάφους μέχρι βάθους 232 μέτρων με κοπτικό γεωτρύπανο 928.000 δραχμές (232 μέτρα X 4.000 δρχ. το μ.) για τη διασωλήνωση της γεώτρησης με διάτρητους (φίλτρα) και αδιάτρητους σωλήνες διαμέτρου 8 ιντσών, πάχους 4 χιλιοστών και συνολικού μήκους 201,96 μέτρων 842.232 (201,96μ. X 4.200 δρχ. το μ.) δραχμές και δ) για την τοποθέτηση χαλικιού διαμέτρου 3-6 χιλιοστών μεταξύ του τοιχώματος της αρχικής διατρήσεως, εύρους 12 ιντσών και της στίλης των σωλήνων της διατρήσεως, διατομής 8 ιντσών, όπως και για την εμφύσηση πεπιεσμένου αέρα μέσα στις σωληνώσεις για τον καθορισμό τους ποσό 100.000 δραχμών. Το ότι ειδικότερα η μεταξύ των διαδίκων σύμβαση μισθώσεως έργου δεν περιλάμβανε τον όρο να έχει η γεώτρηση δυνατότητα παροχής 40 κυβικών μέτρων νερού την ώρα προκύπτει από την ένορκη κατάθεση του μάρτυρα των εναγόντων Κ. Α. και την χωρίς όρκο εξέταση του πρώτου ενάγοντος σύμφωνα με τις οποίες,

λόγω προφανώς αδυναμίας της εναγομένης να παράσχει διαβεβαίωση για την επιτυχία της γεώτρησης, συμφωνήθηκε μεταξύ των διαδίκων ότι “αν δεν έβγαζε νερό η γεώτρηση θα πλήρωναν τη γεώτρηση σαν αποτυχημένη (οι ενάγοντες) και θα έπαιρναν τις σωλήνες πίσω”.

Μετά την αποπεράτωση του έργου όμως και την παράδοσή του στους ενάγοντες η εναγόμενη τους υποσχέθηκε, με βάση τη δοκιμαστική λειτουργία της γεώτρησης, ότι μπορούσε αυτή να αποδώσει 40 κυβ. μέτρα νερού την ώρα. Τούτο προκύπτει ειδικότερα από την επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από 29-3-1993 υπεύθυνη δήλωση (κατ’ άρθρο 8 ν.1599/1986) με συνοδευτικές αναλυτικές καταστάσεις του νόμιμου εκπροσώπου της εναγομένης Θ. Τ., γεωλόγου, προς την Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων Λ., η οποία στη συνέχεια εξέδωσε την υπ’ αρ. πρωτ. .../31-3-1993 βεβαίωση για το ότι “η γεώτρηση ανορύχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κανονισμού 795/75/EOK και η παροχή της είναι $P= 40 \text{ M3}/\text{την ώρα με στάθμη άντλησης } \Sigma A=130 \text{ μέτρα}$ ”.

Οι μετά την κατάρτιση της σύμβασης και την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων της εναγόμενης εργολάβου διαβεβαιώσεις της όμως δεν θεμελιώνουν αναδρομικώς συμβατική ευθύνη της για τη μειωμένη δυνατότητα παροχής ύδατος της γεώτρησης, οφειλόμενη σε αστάθμητους παράγοντες για τους οποίους προνόησαν οι διάδικοι και είναι αδιάφορο για την παρούσα δίκη το αν ενδεχομένως υφίσταται ευθύνη της εναγομένης κατά τη διάταξη του άρθρου 729 ΑΚ.

Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι παρά την αρχική πρόσβλεψη ότι θα είχε η γεώτρηση ικανότητα άντλησης 40 τουλάχιστον κυβικών μέτρων νερού την ώρα η γενόμενη κατά το μήνα Απρίλιο του 1993 δοκιμαστική χρήση της και ακολούθως από το

μήνα Μάιο του 1993 κανονική χρήση της από τους ενάγοντες απέδειξε ότι είχε ικανότητα άντλησης μόνον μέχρι 20 κυβικών μέτρων νερού την ώρα, ποσότητα που ήταν ανεπαρκής για τον ποτισμό των αγρών των εναγόντων αλλά και για τη λειτουργική ενεργοποίηση καθεαυτή του αντλητικού συγκροτήματος (πομάνας), που απαιτούσε παροχή τουλάχιστον 40 κυβικών μέτρων νερού την ώρα. Η αντλούμενη ποσότητα νερού δεν αυξήθηκε και μετά τη σταδιακή μετακίνηση της αντλίας σε βάθος μέχρι 160 μέτρα κάτω από το έδαφος (εντός της γεώτρησης) καθ' υπόδειξη του εκπροσώπου της εναγομένης Θ. Τ.. Η υδροδοτική αδυναμία της γεώτρησης οφειλόταν στη χαμηλή στάθμη του υδροφόρου ορίζοντα της ευρύτερης περιοχής Φ. που εμφάνιζε πτωτική τάση από το έτος 1987 μέχρι τουλάχιστον το έτος 1994 και είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της παροχής ύδατος των γεωτρήσεων σε ποσοστά 30-40% (βλ. από 1994 μελέτη του γεωλόγου της Δ.Ε.Β Λ. Α. Ε. για την Υδροβιολογική Κατάσταση Λεκανών Λ.).

Εφόσον όμως η μη δυνατότητα λειτουργικής αξιοποίησης της γεώτρησης από τους ενάγοντες δεν οφείλεται σε πραγματικό (κατασκευαστικό) ελάττωμα ή σε έλλειψη συμφωνημένης ιδιότητας, δεν παρέχεται σ' αυτούς και δικαίωμα αποζημίωσης κατ' εφαρμογήν της διατάξεως του άρθρου 690 ΑΚ, για τη ζημία που υπέστησαν από την αγορά εξοπλισμού της γεώτρησης μετά την παράδοσή της σ' αυτούς και από τις καλλιεργητικές και συναφείς δαπάνες των αγρών τους, τα δε σχετικά αιγαγικά αιτήματα αποζημίωσης είναι απορριπτέα ως ουσιαστικά αβάσιμα.

Αντιθέτως πρέπει να γίνει δεκτό ως ουσιαστικά βάσιμο το αιγαγικό αίτημα καταβολής στους ενάγοντες αποζημιωτικώς της δαπάνης που απαιτήθηκε για τη δια-

σωλήνωση της γεώτρησης, την τοποθέτηση χαλικιού και την εμφύσηση πεπιεσμένου αέρα, συνολικού ποσού 942.232 (842.232 + 100.000) δραχμών, το οποίο κατά τη σύμβαση βάρυνε την εναγόμενη εργολάβο, ενώ οι υπόλοιπες δαπάνες κατασκευής της γεώτρησης βάρυναν τους ενάγοντες σε κάθε περίπτωση, δηλαδή ακόμα και αν δεν ήταν εκμεταλλεύσιμο το νερό της γεώτρησης. Η εν λόγῳ αξίωση των εναγόντων δεν υπέκυψε σε εξάμπλη παραγραφή και η σχετική ένσταση της εναγομένης είναι απορριπτέα ως μη νόμιμη, καθ' όσον μετά τον εμπογμό της γεώτρησης σε βάθος μέχρι 130 μέτρων κατέστησαν αυτοί συστατικά του εδάφους, ως μη δυνάμενοι χωρίς βλάβη τους να αποχωρισθούν από αυτό (βλ. άρθρο 953 ΑΚ). Ισχύει γι' αυτό, εφόσον πρόκειται για "ακίνητη εγκατάσταση" 10ετής (και όχι εξάμπλη) παραγραφή (άρθρο 693 περίπτ. β' ΑΚ) ως προς τις αξιώσεις των εναγόντων εργοδοτών κατά της εναγόμενης εργολάβου για τις προαναφερόμενες δαπάνες στις οποίες αντί προέβη γνωρίζοντας ότι θα βαρύνουν την ίδια, αν η γεώτρηση δεν απέφερε την απαιτούμενη ποσότητα ύδατος. Σημειώνεται ότι η διάταξη του άρθρου 690 (σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 361) ΑΚ εφαρμόζεται και στην προκείμενη περίπτωση ως προς την καταβλητικά ως άνω αποζημίωση των εναγόντων ενόψει του ότι τα άρθρα 688-690 ΑΚ ρυθμίζουν εξαντλητικά τις αξιώσεις του εργοδότη για ελαττώματα και ελλείψεις του έργου και δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 374 έως 378 του ΑΚ, εκτός αν παραδόθηκε τελείως διαφορετικό έργο από εκείνο που συμφωνήθηκε (βλ. ΑΠ 527/1974 ΝοΒ 1975.42, Ε.Α 2787/1986 ΕΔ 27,1160).

Κατά συνέπεια όλων αυτών και σε συνδυασμό προς όσα με την υπ' αρ. 207/1997 απόφαση του Δικαστηρίου αυ-

τού έχουν κριθεί, στην οποία και πάλι, κατά τα λοιπά, το Δικαστήριο αναφέρεται πρέπει να γίνει κατά ένα μέρος δεκτή η υπό κρίσιν αγωγή ως και ουσιαστικά βάσιμη...

75/2004

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα

Εισηγήτρια: Αγλαΐα Κωτούλα

Δικηγόροι: Κών. Τάσιος, Χρ. Νάστος

Επί ταυτότητας της διαδικασίας υφίσταται ανέλεγκτη ευχέρεια του δικαστηρίου για συνεκδίκαση αγωγών.

Επί συναφών δικών αρμόδιο κατά τόπο είναι το Δικαστήριο που επιλήφθηκε πρώτο.

Επί τηλεφωνικά καταρτιζομενών συμβάσεων τόπος κατάρτισης είναι ο τόπος δημοπρατήσεων περιήλθε στον προτείνοντα ή διάλογον για αποδοχή της πρότασης.

Επί αγωγής που έχει ως βάση την ενοκική σύμβαση πωλησης δεν υπάρχει δεδικασμένο εκ δ/γής πληρωμής που εκδόθηκε με βάση την εξ επιταγής ενοχή, ελεγίζει ταυτότητας νομικής αιτίας.

Η ενάγουσα ομόρρυθμη εταιρία, με την επωνυμία “Θ.Κ. - Σ. Π. Ο.Ε”, που εδρεύει στο 11ο χιλιόμετρο της Ε.Ο Άρτας - Τρικάλων και εκπροσωπείται νόμιμα, με την από 2-3-1999 αγωγή της, την οποία άσκησε ενώπιον του προαναφερομένου πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, ιστόρησε ότι δυνάμει συμβάσεως πωλήσεως, η οποία κατηρίσθη τηλεφωνικά με την εναγομένη εταιρία, αγόρασε και παρέλαβε τα αναφερόμενα σ’ αυτή μπχανήματα, αυτί συμφωνηθέντος συνολικά τιμήματος ύψους 5.546.000 δραχμών εκδοθέντων και των αντίστοιχων τιμολογίων, έναντι του οποίου κατέβαλε το ποσό του 1.000.000 δραχμών, παρέδωσε στην εναγομένη μία τραπεζική επιταγή (μεταχρ-

νολογημένη) ποσού 2.773.000 δραχμών, ενώ το εναπομείναν υπόλοιπο εκ 1.773.000 δραχμών, συμφώνησε να καταβάλει με την έναρξη λειτουργίας του εργοστασίου της. Ότι το αποσταλέν μπχάνημα ήταν ελαττωματικό, ενώ δεν της παραδόθηκε η απαραίτητη για τη λειτουργία του καμινάδα, με αποτέλεσμα μετά την επισκευή του να μην μπορεί να τεθεί σε λειτουργία, αναγκασθείσα να προβεί η ίδια στην αγορά και τοποθέτηση της ανωτέρω καμινάδας. Ζήτησε δε να υποχρεωθεί η εναγομένη να της καταβάλει το ποσό των 2.200.000 ως αποζημίωση, για την καθυστέρηση λειτουργίας του εργοστασίου της, συνεπεία της αντισυμβατικής συμπεριφοράς της, όπως ειδικότερα αναλύει την ζημία της στην αγωγή, με το νόμιμο τόκο από της επιδόσεως της τελευταίας.

Εξ άλλου, με την από 4-5-1999 αντίθετη αγωγή, την οποία άσκησε ενώπιον του προαναφερομένου πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, η ενάγουσα (εναγόμενη της πρώτης αγωγής) ομόρρυθμη εταιρία, με την επωνυμία “Ε.ΚΑΙ Τ. Ι και Δ. Ν. Ο.Ε” που εδρεύει στη Λάρισα και εκπροσωπείται νόμιμα, ζήτησε να υποχρεωθεί η εναγομένη να της καταβάλει συνολικά το ποσό των 4.556.000, κατά τις αναφερόμενες στην αγωγή διακρίσεις, το οποίο αποτελεί ανεξόφλητο υπόλοιπο τιμήματος, συνεπεία της συναφθείσας μεταξύ τους συμβάσεως πωλήσεως, νομιμοτόκως το μεν ποσό της επιταγής των 2.773.000 δραχμών από 15-1-1999 (ημερομηνία εκδόσεως αυτής), το δε ποσό 1.773.000 δραχμές από 1-12-1998. Επί των αγωγών αυτών, που συνεκδικάστηκαν, εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, με την οποία, αφού κρίθηκαν νόμιμες, στη συνέχεια η πρώτη αυτών, από 2-3-1999, απερρίφθη ως ουσιαστικά αβάσιμη ενώ η δεύτερη από 4-5-1999 αγωγή έγινε δεκτή. Κατά της

αποφάσεως αυτής παραπονείται ήδη η ενάγουσα ομόρρυθμη εταιρία, με την επωνυμία “Θ.Κ. - Σ. Π. Ο.Ε” για τους λόγους που αναφέρονται σ’ αυτή και οι οποίοι στο σύνολό τους εκτιμώμενοι συνιστούν αιτιάσεις για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων από το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο και ζητεί την εξαφάνιση της εκκαλουμένης, έτσι ώστε να γίνει δεκτή η από 2-3-1999 αγωγή της.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 246 ΚΠολΔ “Το δικαστήριο σε κάθε σάση της δίκης μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξει την ένωση και συνεκδίκαση περισσοτέρων εκκρεμών ενώπιον του δικών ανάμεσα στους ίδιους ή διαφορετικούς διαδίκους, αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία και κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης ή επέρχεται μείωση των εξόδων”. Με την ανωτέρω διάταξη, ή ρύθμιση της οποίας αποτελεί έκφανση της αρχής της οικονομίας της δίκης ή μείωση των εξόδων αυτής ή την αποτροπή αντιφατικών αποφάσεων παρέχεται η ευχέρεια, η οποία είναι ανέλεγκτη, στο δικαστήριο να διατάξει αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους, σε κάθε σάση της δίκης, την ένωση και συνεκδίκαση περισσοτέρων εκκρεμών ενώπιον αυτού δικών, αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία.

Στην προκειμένη περίπτωση η εναγομένη και ήδη εκκαλούσα εταιρία ισχυρίζεται, ότι κακώς η εκκαλουμένη απόφαση συνεκδίκασε τις δύο κρινόμενες αγωγές και ότι αναρμοδίως κατά τόπο εισήχθησαν για εκδίκαση στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, ισχυρισμό τον οποίο άλλωστε (ένσταση αναρμοδιότητας κατά τόπο) προέτεινε και πρωτοδίκως. Ο ισχυρισμός αυτός, όσον αφορά το πρώτο σκέλος του,

κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος, δεδομένου ότι εφ’ όσον υφίσταται ταυτότης της διαδικασίας (αμφότερες οι αγωγές εισόντησαν για να δικαστούν κατά την τακτική διαδικασία) υφίσταται διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου για την συνεκδίκαση ή μη και μάλιστα ανέλεγκτη, ενώ απορριπτέος επίσης κρίνεται, ως αβάσιμος και ο ισχυρισμός της κατά τόπον αναρμοδιότητος, κατ’ άρθρ. 31 παρ. 3 του ΚΠολΔ, σύμφωνα με το οποίο αρμόδιο Δικαστήριο επί συναφών δικών είναι αυτό που επιλήφθηκε πρώτο και εν προκειμένω το Μον. Πρωτοδικείο Λάρισας. Και τούτο διότι πρώτη κατετέθη η από 2-3-1999 αγωγή στην οποία, κατ’ άρθρ. 33 ΚΠολΔ τόπος καταρτίσεως της συμβάσεως είναι η Λάρισα, εφ’ όσον στην τελευταία περιήλθε στον προτείνοντα η δήλωση για αποδοχή της προτάσεως συνάψεως πωλήσεως (ΑΠ 405/1995 ΕΕΝ 1996 334, ΕφΑθ. 6953/95 ΝοΒ 1996 651,652) γεγονός που ισχύει και για τις συμβάσεις που καταρτίζονται τηλεφωνικώς (Εφ.Θεσ. 1686/1998, 971, ΕφΑθ. 2222/1994 ΕλλΔ/vn 1995, 1589), ως εν προκειμένω, παρεκτός της καθιερούμενης γενικής δωσιδικίας του άρθρ. 22 ΚΠολΔ. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί και ο σχετικός δεύτερος λόγος της υπό κρίση εφέσεως, ως αβάσιμος.

Η ενάγουσα και ήδη εκκαλούσα ομόρρυθμη εταιρία, με την επωνυμία “Θ. Κ. - Σ. Π. Ο.Ε”, ισχυρίζεται ότι για το αιτούμενο από την ενάγουσα εταιρία “Ε. ΚΑΙ Τ. Ι. και Δ. Ν. Ο.Ε” ποσό της ένδικης επιπαγής (δόθηκε έναντι του τιμήματος), ύψους 2.773.000 δραχμών, υφίσταται δεδικασμένο, εφ’ όσον για το ως άνω ποσό εξεδόθη η υπ’ αριθμ. 101/1999 διαταγή πληρωμής του Δικαστή αυτού του Δικαστηρίου. Ο ισχυρισμός αυτός, που αποτελεί και τον τρίτο λόγο της υπό κρίση εφέσεως, κρίνεται, ως και πρωτοδίκως, α-

πορριπτέος ως αβάσιμος, δεδομένου ότι δεν υφίσταται εν προκειμένω ταυτόπιτα νομικής αιτίας, η οποία αποτελεί μεταξύ άλλων απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη δεδικασμένου, εφ' όσον η εν λόγω διαταγή πληρωμής εξεδόθη με βάση την εξ επιταγής ενοχή, ενώ η ένδικη αγωγή (ως προς το επίδικο ποσό), έχει νομική βάση την ενοχική σύμβαση πωλήσεως. Συνεπώς πρέπει να απορριφθεί και ο σχετικός τρίτος λόγος εφέσεως ως αβάσιμος.

Περαιτέρω απορριπτέος, ως και πρωτόδικως, κρίνεται ο ισχυρισμός της ανωτέρω εκκαλούσης εταιρίας, περί συμψηφισμού ανταπαιτήσεως της συνολικού ύψους 35.405.000 δραχμών έναντι της αξιούμενης με την αγωγή απαιτήσεως της ενάγουσας εταιρίας “Ε. ΚΑΙ Τ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ Ι. και Δ. Ν. Ο.Ε”, ύψους 4.546.000 δραχμών, εφ' όσον δεν υφίστανται οι προϋποθέσεις εγκύρου προτάσεως συμψηφισμού (άρθρο 441εδ.α'), δηλαδή ωρισμένο αίτημα (απόρριψη της αγωγής) και ορισμένη ανάπτυξη των παραγωγικών της ανταπαιτήσης γεγονότων, η έλλειψη των οποίων επιφέρει αναγκαίως την απόρριψη του ισχυρισμού (ένσταση συμψηφισμού), λόγω αοριστίας.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων ... αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει προφορικής συμβάσεως (τηλεφωνικής παραγγελίας), που καταρτίστηκε τον Οκτώβριο του έτους 1998, η ενάγουσα εταιρία, με την επωνυμία “Θ.Κ.- Σ. Π. Ο.Ε”, που εδρεύει στο 11ο χιλιόμετρο της Ε.Ο Άρτας-Τρικάλων και εμπορεύεται τσίπουρο, παρήγγειλε από την εναγομένη εταιρία, με την επωνυμία “Ι. και Δ. Ν. Ο.Ε”, η οποία εμπορεύεται είδη θερμάνσεως- υγραερίου, έναν καυστήρα αερίου FBR, τύπου GAS P 100/2-

50, αντί τιμήματος 1.200.000 δραχμών πλέον ΦΠΑ 18% εκ δραχμών 216.000 και έναν ατμολέβητα δυνατότητος 1000 Kg/h μετά των εξαρτημάτων, αντί τιμήματος 3.500.000 δραχμών, πλέον ΦΠΑ 18% εκ δραχμών 630.000. Εις εκτέλεση της ανωτέρω συμβάσεως η τελευταία απέστειλε τα ανωτέρω εμπορεύματα στην ενάγουσα εταιρία, η οποία τα παρέλαβε την 6-11-1999, συνολικού τιμήματος 5.546.000 δραχμών, εκδοθέντων προς τούτο και των υπ' αριθμ. ...τιμολογίων-Δελτίων Αποστολής. Έναντι του ανωτέρω οφειλομένου ποσού η ενάγουσα κατέβαλε το ποσό του 1.000.000 δραχμών με την συμφωνία, για δε το υπόλοιπο ποσό εξέδωσε την υπ' αριθμ. ...885-1 Τραπεζική επιταγή της Ε. Τράπεζας, εκδόσεως της εταιρίας “Η. ΑΕΒΕ”, ύψους 2.773.000 δραχμών, φέρουσα ημερομηνία εκδόσεως την 15-1-1999 (μεταχρονολογημένη), ενώ συμφωνήθηκε η ολοσχερής εξόφληση του τιμήματος, δηλαδή η καταβολή και του υπολοίπου εκ δραχμών 1.773.000 δραχμών να γίνει περί τα τέλη Νοεμβρίου του 1998.

Μετά την παραλαβή των συμφωνηθέντων μπχανημάτων από την ενάγουσα εταιρία “Θ.Κ.- Σ. Π. Ο.Ε” την 6-11-1998 και τη θέση σε λειτουργία του ατμολέβητα, απεδείχθη ότι ο τελευταίος ήταν ελαττωματικός και ειδικότερα έφερε οπή στο κέντρο αυτού, η οποία καθιστούσε τη λειτουργία αδύνατη. Μετά τηλεφωνική επικοινωνία με τον εκπρόσωπο της εναγομένης πωλήτριας εταιρίας κ. Ν., απευθύνθηκαν οι ενάγοντες στην κατασκευάστρια εταιρία “Π. “, εφ' όσον το πρόβλημα ήταν κατασκευαστικό, η οποία απέστειλε δικό της τεχνικό, περί τα τέλη Νοεμβρίου 1998, που αποκατέστησε τη βλάβη. Η εν λόγω εναγομένη εταιρία (Ι.Δ. Ν. Ο.Ε) αποδείχθηκε ότι δεν γνώριζε το πραγματικό αυτό ελάπτωμα του ατμολέβητα, ούτε

ότι το τελευταίο οφείλετο σε υπαιτιότητα αυτής, ή ότι το απέκρυψε δολίως.

Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι για να λειτουργήσει ο εν λόγω ατμολέβητας, παρά την επισκευή της βλάβης, έπρεπε να τοποθετηθεί μαζί με αυτόν και η απαραίτητη για τη λειτουργία του καμινάδα, η οποία αποτελεί αυτοτελές εξάρτημα και παραγγέλλεται στην κατασκευάστρια (για καμινάδες) εταιρία ανάλογα με την κατασκευή του χώρου και τις διαστάσεις του λέβητα. Δεν αποδείχθηκε όμως, ότι η καμινάδα, ως αναγκαίο εξάρτημα του λέβητα, αποτέλεσε αντικείμενο της επιδίκου πωλήσεως μεταξύ των διαδίκων, εφ' όσον στην αποσταλείσα από την εναγομένη εταιρία προς την ενάγουσα (εταιρία) προσφορά, όπου αναφέρονται αναλυτικά τα επί μέρους εξαρτήματα, δεν περιλαμβάνεται η καμινάδα, παρεκτός του ότι η εναγομένη δεν πωλεί, ούτε κατασκευάζει καμινάδες. Εξάλλου, η ενάγουσα από την παραλαβή του μπχανίματος (ατμολέβητα), αν και δεν της παραδόθηκε καμινάδα, η οποία ήταν απαραίτητη για τη λειτουργία του τελευταίου δεν αντέδρασε άμεσα, αλλά μετά πάροδο περίπου δύο (2) μηνών ειδοποίησε γι' αυτό την εναγομένη, με την από 8-1-1999 εξώδικη διαμαρτυρία της. Τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά επιβεβαιώνονται και από την κατάθεση του μάρτυρα της εναγομένης, ο οποίος καταθέτει ως τεχνικός της εταιρίας “η καμινάδα δεν αναφέρεται συνήθως, γιατί είναι ανεξάρτητο μπχάνημα, εφόσον δεν αναφέρεται και στην προσφορά-ανάλογα με την κατασκευή του χώρου γίνεται η καμινάδα....χωρίς καμινάδα δεν μπορεί να λειτουργήσει ...Η καμινάδα παραγγέλνεται απ' την κατασκευάστρια εταιρία, ούτε κατασκευάζουμε ούτε πουλάμε καμινάδες...είναι ιδιοκατασκευή από συγκεκριμένο συνεργείο, εξειδικευμένο” και στη συνέχεια “...δεν είχε αντίρρηση

στην παραλαβή ο Κ.. Θα μάθαινα αν φώναζε για την καμινάδα. Έμαθα για το πρόβλημα στο λέβητα...δεν έτυχε ποτέ κάποιο ελάττωμα από την εταιρία Π....δεν επηρέαζεται η απόδοσή του μετά την επισκευή.... Η συγκόλληση που έγινε στην τρύπα δεν επηρέασε την απόδοση του λέβητα. ”.

Τέλος αποδείχθηκε, ότι η υπ' αριθμ. ...885-1 τραπεζική επιταγή, που δόθηκε σε μερική εξόφληση του τιμήματος της επιδίκου πωλήσεως, με ημερομηνία εκδόσεως την 15-1-1999 εμφανισθείσα εμπροθέσμως από το νόμιμο κομιστή (νόμιμο εκπρόσωπο της εναγομένης), δεν πληρώθηκε, ελλείψει αντικρύσματος, καθώς επίσης δεν κατεβλήθη και το υπόλοιπο του τιμήματος, ύψους 1.773.000 δραχμών. Κατά συνέπεια οφείλεται το ανωτέρω ποσό (1.773.000), καθώς και το ποσό της προαναφερομένης επιταγής, ύψους 2.773.000 δραχμών, ήτοι οφείλεται συνολικά το ποσό των 4.546.000 δραχμών.{...}

99/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδην

Εισηγητής: Βασ. Σταυράκης

Δικηγόροι: Κων. Καραλής, Αθαν. Σταφυλάς, Θωμάς Μανάδης

Αποκλειστική υπαιτιότητα του οδηγού, ο οποίος, κατά την είσοδο σε στροφή, εν όψει περιορισμένης ορατότητάς του, λόγω ύπαρξης βλάστησης, δε μείωσε την ταχύτητά του και δεν μπόρεσε να διακόψει την πορεία του μπροστά από ακινητοποιημένο όχημα, εισελθών στο αντίθετο ρεύμα πορείας.

Μη ευθύνη του οδηγού του ακινητοποιημένου εντός του οδοστρώματος αυτοκινήτου, αφού η ακινητοποίηση οφείλονταν σε αιφνίδια μπχανική βλάβη, χωρίς να προλάβει να το μετακινήσει στο άκρο δε-

ξιό του οδοστρώματος και να τοποθετήσει πίσω απ' αυτό τριγωνική πινακίδα.

Η υποχρέωση κίνησης των οχημάτων στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος τέθηκε προς εξασφάλιση της ακώλυτης κυκλοφορίας των κινουμένων στο ίδιο ρεύμα και δχι προς αποφυγή σύγκρουσης με αντιθέτως κινούμενα.

Mn απαγγελία προσωπικής κράτησης σε βάρος του υπαίτιου οδηγού, αφού η εναγόμενη ασφαλιστική εταιρεία είναι φερέγγυος.

{...}II. Από την εκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων... αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Την 8.9.1999 και ώρα 10:30' περίπου ο πρώτος των εφεσιθλήτων-εκκαλούντων Κ.Σ. οδηγώντας το με αριθμ. κυκλοφορίας Τ-ΚΕ-...Ι.Χ.Φ. αυτοκίνητο, που ανήκε κατά κυριότητα στον ίδιο και ήταν ασφαλισμένο για την έναντι τρίτων αστική ευθύνη στην ασφαλιστική εταιρεία με την επωνυμία "C. D. S. I. S.A.", στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της οποίας υπεισπλήθε ως καθολική διάδοχος λόγω μεταβίβασης του χαρτοφυλακίου της η δεύτερη των εφεσιθλήτων-εκκαλούντων ασφαλιστική εταιρεία ("V. Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρεία Ζημιών"), εκινείτο επί της διπλής κατεύθυνσεως επαρχιακής οδού Τρικάλων-Παραποτάμου με κατεύθυνση προς Παραπόταμο. Όταν έφθασε σε σημείο της οδού αυτής, όπου υπήρχε οριζόντια και δχι απότομη προς τα δεξιά σε σχέση με την πορεία του καμπύλη (στροφή), το με ασφάλτινη επικάλυψη οδόστρωμα είχε πλάτος οκτώ (8) μέτρα και το χωμάτινο έρεισμα ένα (1) μέτρο, υπήρχε οριζόντια σήμανση συνεχής μονή διαγράμμισης που χώριζε τις αντίθετες κατεύθυνσεις πορείας, η κατάσταση της οδού ήταν ξηρή, η κυκλοφορία αραιή και οι συνθήκες κυκλοφορίας περιορίζονταν

για τον ίδιο, λόγω υφισταμένης επί της εν λόγω στροφής βλαστήσεως, αντιλήφθηκε το με αριθμ. κυκλοφορίας ΟΜ-...Ι.Χ.Ε. αυτοκίνητο να είναι ακινητοποιημένο στο ρεύμα πορείας του. Το τελευταίο τούτο όχημα, που οδηγούσε ο πρώτος των εφεσιθλήτων της άνω υπό στοιχ. 8' έφεσης Γ.Κ. και ανήκε στον ίδιο, ήταν δε ασφαλισμένο για την έναντι τρίτων αστική ευθύνη στην δεύτερη εφεσιθλητη ασφαλιστική εταιρεία της ίδιας έφεσης με την επωνυμία "Α. Α.Ε.Γ.Α.", είχε ακινητοποιηθεί στο προαναφερόμενο σημείο της επαρχιακής οδού, στην έξοδο περίπου της αναφερθείσας στροφής, συνεπεία αιφνίδιας και απρόβλεπτης μηχανικής του βλάβης ελάχιστο χρόνο πριν φθάσει εκεί το παραπάνω Ι.Χ. φορτηγό όχημα, κωρίς ο οδηγός του να προλάβει να λάβει τα αναγκαία μέτρα ασφαλείας για την αποφυγή συγκρούσεως με άλλα οχήματα που εκινούντο στην ίδια οδό, όπως η μετακίνησή του στο άκρο της οδού και του χωμάτινου ερείσματος και η τοποθέτηση πινακίδας ή άλλης προειδοποιητικής συσκευής (τριγώνου).

Μόλις αντιλήφθηκε την παρουσία του ακινητοποιημένου τούτου οχήματος προ της πορείας του και προκειμένου να αποφύγει την πρόσκρουσή του σ' αυτό ο οδηγός του Ι.Χ. φορτηγού αυτοκινήτου (Κ.Σ.) διενήργησε αιφνίδιο ελιγμό προς τα αριστερά και εισήλθε με το εν λόγω όχημά του στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας, όπου κατά τη σπιγμή εκείνη εκινείτο κανονικά και με κατεύθυνση προς Τρίκαλα το με αριθμ. κυκλοφορίας RH-AS-.. 1-διωτικής χρήσεως επιβατικό αυτοκίνητο, που οδηγούσε ο εκκαλών-εφεσιθλητος Α. Μ. και ανήκε κατά κυριότητα στον ίδιο και στο οποίο συνεπέβαιναν η σύζυγός του Ο.Μ., ο αδελφός του Γ. Μ. και ο κουνιάδος του Β.Γ., με αποτέλεσμα να συγκρουσθούν τα οχήματα αυτά, να υπο-

στούν αμφότερα φθορές και βλάβες και να τραυματιστούν μεταξύ άλλων και οι οδηγοί τους, εκ των οποίων ο άνω εκκαλών-εφεσίβλητος (Α.Μ.) υπέστη κάκωση του τριχωτού της κεφαλής με τη μορφή εκδοράς και θλαστικό τραύμα αριστερού αγκώνα και κρανίου (βλ. με αριθ. πρωτ./17.9.1999 πιστοποιητικό της Διευθύντριας του Τμήματος Γραμματείας Εξωτερικών Ιατρείων του Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου Τρικάλων).

Με βάση τα περιστατικά αυτά αποκλειστικά υπαίτιος της προκληθείσας σύγκρουσης και των εντεύθεν συνεπειών της είναι ο οδηγός του με αριθ. κυκλοφορίας ΤΚΕ - I.Χ.Φ. αυτοκινήτου Κ. Σ., ο οποίος δεν επέδειξε την επιβαλλόμενη προσοχή και σύνεση κατά την οδηγόση του οχήματός του, όπως όφειλε ως μέσος συνετός οδηγός κάτω από τις συγκεκριμένες περιστάσεις και ειδικότερα οδηγώντας το εν λόγω όχημά του χωρίς σύνεση και διαρκώς τεταμένη την προσοχή του και δίχως να έχει τον πλήρη έλεγχο τουτού, ώστε να μπορεί σε κάθε στιγμή να εκτελεί τους απαιτούμενους χειρισμούς (άρθρα 12 παρ. 1 και 19 παρ. 1 του ν. 2696/1999), δεν ρύθμισε την ταχύτητά του, λαμβάνοντας υπόψη του τις επικρατούσες στο σημείο εκείνο της οδού συνθήκες, ιδιαίτερα δε το ότι η ορατότητά του κατά την είσοδο στην ως άνω στροφή περιοριζόταν από την ύπαρξη βλάστησης, κατά τρόπον ώστε να είναι σε θέση να διακόψει την πορεία του μπροστά από το εμπόδιο, δηλαδή το ακινητοποιημένο κατά τα ανωτέρω με αριθμ. κυκλοφορίας ΟΜ-.... I.Χ.Ε. αυτοκίνητο, που μπορούσε να προβλεφθεί και το οποίο βρέθηκε στο ορατό απ' αυτόν μπροστινό τμήμα της οδού (άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 2696/1999) και εισόλθε με αυτό (όχημά του) στο οδόστρωμα που προοριζόταν για την αντίθετη προς την κατεύθυνση του κυκλοφορία

(άρθρ. 16 παρ. 4 του ν. 2696/1999).

Στην πρόκληση της σύγκρουσης αυτής καμμία απολύτως συνυπαιτιότητα δεν φέρει ο οδηγός του με αριθ. κυκλ. RH-AS-.... I.Χ.Ε. αυτοκινήτου Α.Μ., αφού αυτός εκινείτο με κανονική ταχύτητα στο δικό του ρεύμα κυκλοφορίας, με κατεύθυνση προς Τρίκαλα, κινούμενος στο μέσον περίπου της λωρίδας κυκλοφορίας του και δεν μπορούσε να προβλέψει, ως μέσος συνετός οδηγός και κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, την είσοδο στο δικό του ρεύμα κυκλοφορίας του κινουμένου αντιθέτως κατά τα άνω I.Χ. φορτηγού αυτοκινήτου που οδηγούσε ο διάδικτος Κ.Σ., ώστε να ενεργήσει αποφευκτικά. Η υποχρέωση τουτου, άλλωστε, να κινείται στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος τέθηκε προς εξασφάλιση της ακώλυτης κυκλοφορίας των κινουμένων στο ίδιο ρεύμα και όχι προς αποφυγή συγκρούσεως με αντιθέτως κινούμενα οχήματα (ΑΠ 923/1984 Ε.Συγκ.Δ. ΙΓ'-29). Συνεπώς η ένσταση περί συνυπαιτιότητας του άνω διαδίκου (Α. Μ.) στην ένδικη σύγκρουση και των εντεύθεν συνεπειών, που προέβαλαν οι αντίδικοί του, κατά την άμυνά τους στην ασκηθείσα εναντίον τους αγωγή, νομίμως στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο και παραδεκτώς επαναφέρουν αυτοί στην παρούσα κατ' έφεση δίκη, πρέπει ν' απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβάσιμη.

Περαιτέρω, από τα ίδια ως άνω αποδεικτικά στοιχεία δεν αποδείχθηκε, ότι στην πρόκληση της περιγραφείσας σύγκρουσης βαρύνεται με οποιαδήποτε συνυπαιτιότητα και ο οδηγός του ακινητοποιημένου εντός του οδοστρώματος της επαρχιακής οδού με αριθ. κυκλοφορίας ΟΜ-.... I.Χ.Ε αυτοκινήτου Γ. Κ., αφού η ακινητοποίησή του οφείλετο στην αιφνίδια μποχανική βλάβη του χωρίς αυτός να προλάβει, μέχρι της εμφανίσεως του οχήματος που οδηγούσε ο Κ. Σ., να μετακινήσει

τούτο στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος καταλαμβάνοντας ολόκληρο το πλάτος του υπάρχοντος εκεί χωμάτινου ερείσματος και να τοποθετίσει πίσω απ' αυτό τριγωνική πινακίδα ή άλλη προειδοποιητική συσκευή, η οποία θα ειδοποιούσε από απόσταση τους οδηγούς που πλησίαζαν και συνεπώς δεν μπορεί να γίνει λόγος για παράθαση εκ μέρους του των διατάξεων των άρθρων 29 παρ. 3 και 34 παρ. 2 περ. z' εδ. 2 και 9 του ν. 2696/1999. Ο ισχυρισμός εξάλλου του οδηγού του ςημιούντος I.X. φορτηγού οχήματος Κ.Σ. ότι ο οδηγός του πιο πάνω με αριθ. κυκλοφορίας ΟΜ-...I.X.E. αυτοκινήτου Γ.Κ. διενεργούσε, κατά την στιγμή του ατυχήματος, κίνηση προς τα πίσω (οπισθοπορεία) προκειμένου να εισέλθει σε παρόδιο δρόμο, που οδηγούσε σε βιοτεχνία παραγωγής φυραμάτων στην οποία και είχε σκοπό να μεταβεί, δεν αποδείχθηκε. Ο ισχυρισμός αυτός προσεπιβεβαιώνεται μόνον από την ένορκη προανακριτική κατάθεση της συνεπιβαίνουσας στο αυτοκίνητο του συζύγου του, ενώ αντίθετα, διαψεύδεται, από τις προανακριτικές καταθέσεις όλων των επιβαινόντων στο συγκρουσθέν και κινούμενο προς την αντίθετη κατεύθυνση (προς Τρίκαλα) με αριθ. κυκλοφορίας RH-AS-.. I.X.E. αυτοκίνητο, που οδηγούσε ο Α.Μ. και τις οποίες το Δικαστήριο θεωρεί ειλικρινείς, αφού οι επιβαινόντες στο τελευταίο τούτο όχημα δεν είκαναν κανένα απολύτως λόγο να αποκρύψουν την αλήθεια, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έτσι περιοριζόταν ο κύκλος των προσώπων που ευθύνονταν έναντι αυτών για την αποκατάσταση των ςημιών τους από το ατύχημα, αφού πέραν του οδηγού (Α. Μ.) τραυματίστηκαν και οι λοιποί επιβαίνοντες στο όχημα τούτο. Την αιτία μάλιστα αυτή της ακινητοποίησής του, δηλαδή την ύπαρξη μηχανικής του βλάβης, ανέφερε ο οδηγός του Γ. Κ. στα

αρμόδια αστυνομικά όργανα, που ειδοποιήθηκαν και επιλήφθηκαν του ατυχήματος και καταχωρίθηκε στη συνταχθείσα έκθεση αυτοφίας, η βασιμότητα δε της αιτίας αυτής ενισχύεται από το γεγονός ότι το αυτοκίνητο τούτο μετακινήθηκε, αργότερα, χωρίς αυτοδύναμη μηχανική λειτουργία του, από παρευρισκόμενα στον χώρο του ατυχήματος πρόσωπα σε γειτονικό χώρο (βιοτεχνία Γ.Μ.) όπου και μετέβη μηχανικός για τον έλεγχο και την επισκευή του.

Σημειώνεται, ότι σχετικά με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έλαβε χώρα η ένδικη σύγκρουση, τα ίδια, ως άνω (δηλ. αποκλειστική υπαιτιότητα του οδηγού του I.X.Φ. αυτοκινήτου Κ. Σ.), δέχεται και η με αριθ. 123/2002 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων, που επικύρωσε την με αριθ. 129/2001 απόφαση του Ειρηνοδικείου Τρικάλων, η οποία εκδόθηκε επί της από 17-3-2000 αγωγής (κύριας) του Β. Κ., που επέβαινε στο όχημα του διαδίκου της παρούσας δίκης Α.Μ. και τραυματίστηκε από την σύγκρουση, κατά των αυτών εναγομένων και επί της από 15-12-2000 παρεμπίπουσας αγωγής των τελευταίων κατά του Γ.Κ. Πλην, από την άνω απόφαση (του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων), δεν παράγεται δεδικασμένο ως προς τις συνθήκες της ένδικης σύγκρουσης για την εκδικάζομενη υπόθεση, όπως αβάσιμα υποστήριζουν με τις προτάσεις τους οι εφεσί-βλητοι, αφού στην προκειμένη δίκη δεν υπάρχει ταυτότητα προσώπων, στοιχείο απαραίτητο κατ' άρθρο 324 του ΚΠολΔ για την ύπαρξη δεδικασμένου{...}

{...} Επίσης, το Δικαστήριο κρίνει, ότι δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί προσωπική κράτηση σε βάρος του εναγόμενου Κ. Σ., ως μέσον αναγκαστικής εκτελέσεως σε βάρος του της απόφασης, αφού η δεύτερη εναγόμενη ασφαλιστική εταιρεία

είναι φερέγγυος και ως εκ τουτού δεν προκύπτει κίνδυνος να μη ικανοποιηθεί η συνεκδικαζόμενη απαίτηση, πράγμα το οποίο άλλωστε δέχθηκε και η εκκαλούμενη απόφαση, χωρίς να προσβάλλεται ως προς το σημείο της τούτο...

108/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδη
Εισηγητής: Παν. Θεοδωρόπουλος
Δικηγόροι: Δέσποινα Σθερώνη, Αρχοντί^η
 Γιαννούχου

Εργατικό ατύχημα. Αμελής συμπεριφορά υπευθύνου που δε μερίμνησε για την τοποθέτηση προστατευτικών ικριωμάτων περιμετρικώς των εξωστών της οικοδομής, δε χορήγησε στον παθόντα προστατευτικό κράνος και δεν του υπέδειξε να προσδεθεί με ζώνη ασφάλειας.

Απορριπτέα ένστασην εναγομένου για έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης ως εκ του ότι δεν είχε προσλάβει αυτός τον παθόντα για να εργασθεί στην οικοδομή με σύμβαση εργασίας, διότι η ευθύνη του δεν είναι δικαιοπρακτική αλλά αδικοπρακτική.

Απαράδεκτος ο λόγος αντέφεσης που αφορά την απόρριψη της ένστασης συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος, αφού το κεφάλαιο τούτο δε συνέχεται αναγκαίως με το εκκληθέν τοιούτο για το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης.

{...} Από τις καταθέσεις των μαρτύρων... αποδείχθηκαν τα εξής: Δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως έργου η οπία συνομολογήθηκε στην Αλόννησο μεταξύ της Σ. Α., ιδιοκτήτριας νεοανεγειρόμενης εκεί οικοδομής και του Ι. Α., εργολάβου οικοδομών, συμφωνήθηκε η εκ μέρους του Ι. Α. κατασκευή του έργου των επιχρισμάτων της ως άνω οικοδομής αντί της

συμφωνηθείσης αμοιβής του. Για την εκτέλεση του έργου αυτού ο Ι. Α., όντας τεχνίτης σοβατζής, συγκρότησε συνεργείο συγκείμενο από τον τεχνίτη σοβατζή Α. Μ., τον διαθέτοντα σχετική εμπειρία στην άσκηση της ως άνω δραστηριότητας εικοσαετή νιό του Χ. Α. ως εργάτη και από τον άπειρο περί την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών ενάγοντα Α. Κ. ως εργάτη, οι οποίοι υπό τις οδηγίες του προέβαιναν στην εκτέλεση των αναγκαίων προς τούτο εργασιών προς επίτευξη του ως άνω σκοπού, χρησιμοποιούντες προς τούτο και μηχανήματα αναμείξεως - αναδεύσεως των αναγκαιούντων υλικών (άμμου, ασβέστου, τσιμέντου και ύδατος), και παρασκευής και εκτόξευσης, δια σωλήνως, της απαιτούμενης ασθεστόλασπης, το οποίο ήταν εγκατεστημένο έξω από την ως άνω οικοδομή και επί του ακαλύπτου χώρου του γύρω από αυτήν οικοπέδου. Ο Χ. Α. και ο ενάγων ποσκολούντο κυρίως με την τροφοδοσίαν του εν λόγω μηχανήματος δι' υλικών παραγωγής ασθεστόλασπης, εργαζόμενοι κατά κανόνα επί του εδάφους, ο δε εναγόμενος και ο Α. Μ. ποσκολούντο με τον κειρισμό του εκτοξεύοντος την ασθεστόλασπη σωλήνως, στην απόληξη αυτού, στοχεύοντες την επικάθηση της εκτοξευομένης ασθεστόλασπης επί των προς επίκρηση προωριζομένων τοιχείων και την περαιτέρω επεξεργασίαν αυτής (λείανση των επιφανειών δια μυστρίου ή αφρολέξ κλπ), εργαζόμενοι κατά κανόνα επί της οικοδομής, είτε εσωτερικώς είτε εξωτερικώς αυτής. Περί ώραν 11:00' της 5ης Νοεμβρίου 1997 το ως άνω συνεργείο προέβαινε στην τοποθέτηση επιχρισμάτων επί της εξωτερικής πλευράς των περιμετρικών τοίχων (εξωτερικό σοβάτισμα) του τρίτου ορόφου της ως άνω οικοδομής. Προς το σκοπό αυτό το ως άνω συνεργείο είχε τοποθετήσει προηγουμένως "σκαλωσιάν", με κιαστί (σανίδες ή

μεταλλικές ράβδους) και μαδέρια, για την εκ μέρους των ως άνω τεχνικών (Ι.Α.και Α. Μ.) ασφαλή προσέγγιση και εκτέλεση εργασιών σοβατίσματος επί της εξωτερικής πλευράς των περιμετρικών τοίχων της εν λόγω οικοδομής, αλλά μόνο στα σημεία όπου δεν υπήρχαν εξώστες. Δηλαδή δεν είχαν τοποθετηθεί “σκαλωσιές” και στα σημεία που ευρίσκοντο εξώστες και έχω από αυτούς, αφού η ύπαρξη των εξωτικών διευκόλυνε το σοβάτισμα των ύπερθεν αυτών τοιχωμάτων του κάθε ορόφου (των προσβλεπόντων προς τους εξώστες).

Ειδικότερον κατά τον ως άνω χρόνο ο εναγόμενος Ι. Α. ενώ ευρισκόταν επί της ως άνω σκαλωσιάς και με τη χρήση του εκτοξευτή της ασθετόλασπης προέβαινε στο σοβάτισμα του εξωτερικού μέρους της παραπάνω οικοδομής, αντιμετώπισε αδυναμία περαιτέρω ανυψώσεως του παροχετεύοντος την ασθετόλασπη σωλήνος και γι' αυτό το λόγο εζήτησε να ανέλθει κάποιος από τους εργάτες (ήτοι είτε ο ενάγων είτε ο Χ. Α.) στον πλησίον αυτού ευρισκόμενον εξώστη του δευτέρου ορόφου της ως άνω οικοδομής προκειμένου να υποβαστάσει τον σωλήνα παροχετεύσεως ασθετόλασπης ως και τον συνοδευτικόν αυτού σωλήνα αέρος και ωθήσει αυτούς προς τα άνω ώστε να κατορθώσει αυτός να επιχρίσει συγκεκριμένο μέρος εξωτερικού τοίχου της οικοδομής που προφανώς δεν μπορούσε από μόνος του να επιτύχει. Κατόπιν της τοιαύτης προσκλήσεως του Ι. Α. ο ενάγων ανήλθε στον υποδειχθέντα εξώστη του δευτέρου ορόφου της ως άνω οικοδομής και με τα χέρια του ωθούσε τους ως άνω σωλήνες για να ανέλθουν όσον το δυνατόν υψηλότερον. Ενώ όμως στον εν λόγω εξώστη δεν είχε ακόμη τοποθετηθεί περιμετρικά κιγκλίδωμα ή προστατευτικό ικρίωμα, ο εναγόμενος από αμέλειά του παρέλειψε να υποδείξει στον ενάγοντα να τοποθετή-

σει επί της κεφαλής του προστατευτικό κράνος ως και να προσδεθεί με zώνη ασφαλείας από ασφαλές σημείο της οικοδομής ώστε να μην διατρέχει κίνδυνο πτώσεώς του από την οικοδομή, με συνέπεια όταν ο αυτός (: Ι. Α.) επανέθεσε σε λειτουργία τον σωλήνα εκτόξευσης ασθετόλασπης του ως άνω μηχανήματος αυτός να προκαλέσει, άγνωστο ακριβώς από ποια αιτία, πιθανώς όμως από “μπούκωμά του” λόγω στερεοποιήσεως της ασθετόλασπης, αιφνίδιον και βίαιον κραδασμόν συνεπεία του οποίου ο ενάγων εκπινάχθηκε από τον εξώστη και κατέπεσε στο έδαφος όπου και προσέκρουσε με την κεφαλήν και τα χέρια του με συνέπεια να υποστεί οιδήματα βλεφάρου, κάταγμα μετωπιαίου οστού με αέρα στον μετωπιάδιο ενδοκράνιο, χωρίς παρεκτόπιση το κάταγμα, με υποσκληρίδιο μικρό φλοιώδους μορφής, δεξιά μετωποθρεγματοκροταφικά, μικρό επισκληρίδιο αριστερά μετωπιάδια, συντριπτικό κάταγμα δεξιού αγκώνα και κάταγμα πηχεοκαρπικής αριστερά.

Μετά τον ως άνω τραυματισμό του ο ενάγων διακομίσθηκε με ελικόπτερο στο Π.Νοσοκομείο “Γ.Γ.”, όπου και νοσηλεύθηκε κατά το από 5.11.1997 έως 13.11.1997 χρονικό διάστημα υποβληθείς σε εγχείρηση, με tension band, κατάγματος ΔΕ ωλεκράνου, ως και κατάγματος κεφαλής κερκίδας ΔΕ με αντικατάσταση κεφαλής κερκίδας. Ο ως άνω παθών εμφάνισε μετατραυματική ανοσμία και κατά την έξοδό του από το ως άνω νοσοκομείο κρίθηκε ότι έκριζε αναρρωτικής αδείας 2 μηνών και επανεξέταση (βλ. προσκομιζόμενες Ιατρική Έκθεση από 16.12.1997 του Ιατρού του Περ. Ιατρείου Αλοννήσου και τρεις βεβαιώσεις νοσηλείας που εξέδωσε ο Διευθυντής του Νοσ. “Γ.Γ.”).

Η πρόκληση του ως άνω ατυχήματος και ο εντεύθεν επελθών τραυματισμός

του Α. Κ. ωφείλετο στην προεκτεθείσα αμελή συμπεριφορά του εναγομένου ο οποίος δεν είχε μεριμνήσει για την τοποθέτηση προστατευτικών ικριωμάτων, σε κιαστί συνήθως διάταξη, περιμετρικώς των εξωστών της ως άνω οικοδομής, δεν χορήγησε στον παθόντα και κατ' επέκταση δεν παρώτρυνε αυτόν να τοποθετήσει - φορέσει προστατευτικό κράνος στο κεφάλι του και ακόμη δεν υπέδειξε στον να προσδεθεί με zώνη ασφαλείας. Αντιθέτως για την πρόκληση του ως άνω ατυχήματος και τον εντεύθεν επελθόντα τραυματισμό του ενάγοντος ουδεμία συνέβαλε αμελής συμπεριφορά του παθόντος. Ομοίως αποφάνθηκε για το ζήτημα αυτό και η εκκαλουμένη απόφαση και περί αυτού ευλόγως δεν επιφέρεται κάποιο παράπονο εκ μέρους του ενάγοντος με την ένδικη έφεσή του. Ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος ο λόγος της ένδικης αντέφεσης με τον οποίο ο αντεκκαλών παραπονείται για την εκ μέρους της εκκαλουμένης απόφασης απόρριψη ως αβάσιμης κατ' ουσίαν της εκ μέρους του προβληθείσης ένστασης περί συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος στον ως άνω τραυματισμό του, επιστριζομένης στη διάταξη του άρθρου 300 ΑΚ, αφού αυτός βάλει κατά κεφαλαίου που δεν εκκλήθηκε με την ένδικη έφεση και δεν συνέχεται αναγκαστικά με τα εκκληθέντα τοιαύτα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 523 § 1 ΚΠολΔ.

Περαιτέρω και λαμβανομένου υπ' όψη ότι η ευθύνη του εναγομένου-αντεκκαλούντος εδράζεται επί της προαναφερθείσης αδικοπρακτικής συμπεριφοράς αυτού, καθ' ον χρόνον αυτός είχε προσπεί στην εκτέλεση του έργου των επιχρισμάτων της προαναφερθείσης οικοδομής της Σ. Α., υπ' αυτής ως κυρίας του ως άνω έργου, είτε βάσει συμβάσεως έργου, είτε βάσει συμβάσεως εργασίας, ο 1-

σχυρισμός αυτού περί ελλείψεως παθητικής νομιμοποιήσεώς του ως εκ του ότι δεν είχε προσλάβει αυτός τον παθόντα να εργασθεί στην ως άνω οικοδομή, με σύμβαση εργασίας που να καταρτίσθηκε μεταξύ τους, και αληθής υποτιθέμενος παρίσταται ως άνευ τινός εννόμου επιρροής και συνεπείας, αφού η ευθύνη του δεν είναι δικαιοπρακτική και δη από σύμβαση (ex contractu) αλλά αδικοπρακτική τοιαύτη (ex delicto) και ως εκ τούτου ο σχετικός λόγος της ένδικης αντέφεσής του πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμος.

Κατ' ακολούθιαν όλων των παραπάνω έπρεπε λαμβανομένων υπ' όψη των συνθηκών επελεύσεως του ως άνω ατυχήματος και του εξ αυτού προκληθέντος βαρυτάτου τραυματισμού του ενάγοντος, της αποκλειστικής υπαιτιότητας του εναγομένου Ι. Α. στην πρόκληση αυτού, της ανυπαρξίας συντρέχοντος πταίσματος του ενάγοντος στην πρόκληση του ως άνω ατυχήματος και του εξ αυτού επελθόντος τραυματισμού του, του νεαρού της ηλικίας του ενάγοντος ο οποίος κατά τον χρόνο του ως άνω τραυματισμού του ήταν ηλικίας 23 ετών, της όχι καλής οικονομικής και κοινωνικής καταστάσεως του παθόντος σε αντίθεση με την οπωδόποτε καλλιτέρη οικονομική και κοινωνική κατάσταση του εναγομένου, του πόνου που υπέστη και του κινδύνου ψεύτης που διέτρεψε ο ενάγων, ο οποίος εφ' όρου ψεύτης θα στερείται της αισθήσεως της οισμής και ο οποίος θα εξακολουθεί να υφίσταται άλλη συνεπεία των πολλαπλών ως άνω καταγμάτων του εφ' όρου ψεύτης, έπρεπε, να γίνει εν μέρει δεκτή η ένδικη ως άνω αγωγή του και επιδικαστεί στον το ποσό των 4.000.000 δραχμών, και ήδη το σε Ευρώ ισάξιο αυτών, απαγγελομένης άμα και προσωπικής κρατήσεως σε βάρος του εναγομένου διαρκείας οκτώ (8) μηνών, ως μέσον αναγκαστικής εκτέλεσης της

παρούσας και ως εκ του ότι αυτός ενέχεται από αδικοπραξία. Τα αντίθετα με την ένδικη αντέφεση υποστηριζόμενα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα κατ' ουσίαν. Ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της η ένδικη αντέφεση.

Αντιθέτως και αφού η εκκαλουμένη απόφαση κατ' εσφαλμένη εκτίμηση των προσκομισθεισών αποδείξεων επεδίκασε στον ενάγοντα μόνο το ποσό των 2.000.000 δραχμών, και κατ' εσφαλμένη του άρθρου 1047 § 1 εδ. β ΚΠολΔ εφαρμογή δεν απάγγειλε κατ' αυτού προσωπική κράτηση, πρέπει κατά παραδοχήν ως βάσιμων και κατ' ουσίαν των οικείων λόγων της ένδικης έφεσης να γίνει δεκτή αυτή ως βάσιμη κατ' ουσίαν και αφού εξαφανιστεί η εκκαλουμένη απόφαση στο σύνολό της, κρατηθεί η ένδικη υπόθεση και εκδικασθεί από το Δικαστήριο αυτό, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 535 § 1 ΚΠολΔ, και επιδικαστεί στον ενάγοντα το ποσό των 4.000.000 δραχμών και ήδη το σε Ευρώ ισάξιο αυτών, νομιμοτόκως από της επομένης της επίδοσης της ένδικης αγωγής, απαγγελθεί σε βάρος του εναγομένου, ως από αδίκημα ενεχομένου προσωπική κράτηση οκτώ (8) μηνών ως μέσον αναγκαστικής εκτέλεσης της παρούσας...

109/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδη

Εισηγητής: Παν. Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι: Άγις Παπαστεργίου, Αλεξ.

Χριστοδούλου

Απόλυτη συνδικαλιστή χωρίς τίρηση των νόμιμων διατυπώσεων. Μη ακυρότητα αυτής, εάν ο εργοδότης ανυπαίτια αγνοούσε τη συνδικαλιστική ιδιότητα. Ο αλουμινικατασκευαστής είναι εργάτης.

Η καταβολή στον απολυθέντα επουσιωδώς μικρότερης αποζημίωσης, οφειλόμε-

νη σε συγγνωστή πλάνη εργοδότη, δεν καθιστά άκυρη την καταγγελία.

Επιπρεπτή υποβολή ισχυρισμού το πρώτον στην κατ' έφεση δίκη προς απόκρουση της έφεσης.

{...} Ο ήδη εκκαλών με την από 15.6.1999 αγωγή του που άσκησε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας ιστόρησε ότι δυνάμει συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας, αορίστου χρόνου, που συνομολογήθηκε στην Λάρισα την 1.2.1993, προσδίλφηθηκε στην επιχείρηση-βιοτεχνία σιδηροκατασκευών και αλουμινικατασκευών που διατηρεί και εκμεταλλεύεται ο εναγόμενος στην 7η χιλιομετρική θέση της οδού Λάρισας-Ομορφοχωρίου στην οποία και προσέφερε τις υπηρεσίες του ως Προϊσταμένου του Τμήματος αλουμινικατασκευών, υπό τις διαταγές και οδηγίες του οποίου ειργάζοντο 3-5 άτομα - αλουμινικατασκευαστές, αντί των νομίμων εκάστοτε αποδοχών του. Ότι ο εναγόμενος όμως στις 11.6.1999, ότε αυτός είχε εκλεγεί νομίμως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του εργασιακού σωματείου με την επωνυμία "Ένωση εργατοτεχνιών μετάλλου Ν. Λάρισας" και το ημερομίσθιο του ως υπαλλήλου ανήρχετο στο ποσό των 14.625 δραχμών, χωρίς να λάβει την από το νόμο προβλεπομένη άδεια της επιτροπής προστασίας συνδικαλιστικών στελεχών κατίγγειλε την ως άνω σύμβαση καταβάλλοντας ως αποζημίωσή του το ποσό των 278.940 δραχμών. Ζήτησε δε όπως αναγνωριζομένης της ακυρότητας της ως άνω καταγγελίας της εργασιακής του σύμβασης λόγω μη τηρήσεως της διαδικασίας της προβλεπομένης για την προστασία των συνδικαλιστικών στελεχών, αλλιώς λόγω της μη καταβολής σ αυτόν ως αποζημίωσης της σε υπάλληλο αρμοδιούσης τοιαύτης εξ 1.828.125 δραχμών,

αλλιώς λόγω της μη καταβολής σε αυτόν ως αποζημιώσεως της σε εργατοτεχνίτη αρμοζούσης τοιαύτης εκ 325.340 δραχμών, (κατά θελτιώση της αγωγής του που επέφερε με τις έγγραφες προτάσεις του που κατέθεσε ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου), υποχρεωθεί ο εναγόμενος να του καταβάλει το ποσό των 1.366.806 δραχμών, ως μισθούς υπερημερίας του, ως εργατοτεχνίτη, του από 12.6.1999 έως 26.11.1999 χρονικού διαστήματος (147 ημερομίσθια επί 9.298 δραχμές το ημερομίσθιο ίσον: 1.366.866 δραχμές), νομιμοτόκως από της επιδόσεως της αγωγής, αλλιώς το ποσό των 1.549.185 δραχμών, ως υπολειπομένην διαφοράν αποζημιώσεώς του λόγω απολύσεώς του ως υπαλλήλου (1.828.125 δραχμές μείον 278.940 δραχμές ίσον 1.549.185 δραχμές), αλλιώς το ποσό των 46.490 δραχμών, ως υπολειπομένην διαφοράν αποζημιώσεώς του λόγω απολύσεώς του ως εργατοτεχνίτη (325.340 δραχμές μείον 278.940 δραχμές ίσον 46.490 δραχμές), νομιμοτόκως από της 12.6.1999 (Κύριο αίτημα καταβολής μισθών υπερημερίας αρμοζόντων στις αποδοχές εργατοτεχνίτη, και όχι υπαλλήλου, εδραζόμενο επί κύριας βάσης, άκυρης απόλυσής του ως συνδικαλιστή, σε πρώτη επικουρική βάση, λόγω μη καταβολής πλήρους αποζημίωσης απολύσεώς του ως υπαλλήλου και σε δεύτερη επικουρική βάση, λόγω μη καταβολής πλήρους αποζημίωσης απολύσεώς του ως εργάτη Επικουρικό αίτημα καταβολής διαφοράς αποζημίωσης απόλυσης υπολογιζομένης βάσει των αποδοχών του υπαλλήλου, κύρια βάση, αλλιώς εκείνων του εργάτη, επικουρική βάση). Στην αγωγή αυτή εκδόθηκε, κατ' αντιμωλίαν των διαδίκων, η εκκαλουμένη απόφαση, με την οποία αφού κρίθηκε ως νόμιμη έγινε εν μέρει δεκτή ως βάσιμη κατ' ουσίαν και υποχρεώθηκε ο εναγόμενος να καταβάλει

στον ενάγοντα το ποσό των 46.490 δραχμών ως υπολειπομένην διαφοράν αποζημιώσεώς του λόγω απολύσεώς του ως εργατοτεχνίτη (325.430 δραχμές μείον 278.940 δραχμές ίσον 46.490 δραχμές) νομιμοτόκως από της 12.6.1999. Κατ' αυτής παραπονείται ο ενάγων με την ένδικη έφεσή του και για τους σε αυτήν αναφερομένους λόγους, αιτούμενος την εξαφάνισή της προς το σκοπό της παραδοχής της ως άνω αγωγής του ως βάσιμης κατ' ουσίαν κατά το κύριο αίτημά της και δη κατά την κύρια ή πρώτη επικουρική ή δεύτερη επικουρική βάση της (καταβολής μισθών υπερημερίας εργατοτεχνίτη λόγω της παράνομης απόλυσής του ως συνδικαλιστή, αλλιώς ως εκ της μη καταβολής σε αυτόν της προσποκούσης αποζημιώσεώς του λόγω απολύσεώς του ως εργατοτεχνίτη) ή κατά το επικουρικό αίτημά της και δη κατά την κύρια βάση του (της καταβολής διαφορών αποζημίωσης λόγω απόλυσής του υπολογιζομένης βάσει των σε υπάλληλο αρμοζουσών αποδοχών).-

Όπως σαφώς συνάγεται από το συνδυασμό των άρθρων 5 § 3 v. 3198/1955, 656 και 288 AK, εάν η μη καταβολή πλήρους της κατά το v. 2112/1920 αποζημιώσεως εν περιπτώσει καταγγελίας της αορίστου χρόνου συμβάσεως εργασίας οφείλεται υπό τας εκάστοτε συγκεκριμένας συνθήκας σε δικαιολογημένη αμφιβολία του εργοδότη, όπως σε περίπτωση συνδρομής συγγνωστής πλάνης του, δεν επέρχεται ακυρότης της εγκύρου κατά τα δοιπά καταγγελίας της συμβάσεως, αλλά γεννάται δικαίωμα του μισθωτού μόνον προς συμπλήρωση της αποζημιώσεώς του, πλην ο σχετικός περί δικαιολογημένης αμφιβολίας ισχυρισμός του εργοδότου, που συνιστά καταλυτική ένσταση κα-

τά της εναντίον του αγωγής περί πληρωμής αποδοχών υπερημερίας από άκυρη απόλυτη, είναι απαράδεκτος το πρώτον εφεσίμως προβαλλόμενος και ως τοιούτος αυτεπαγγέλτως απορριπτέος υπό του δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 269 και 527 ΚΠολΔ, που τυγχάνουν εφαρμογής και επί της ειδικής διαδικασίας των εργατικών διαφορών κατ' άρθρον 591 § 1 του ίδιου Κώδικα, εκτός αν προτείνεται υπό του εργοδότου ως εφεσιβλήτου ως υπεράσπιση κατά της έφεσης ή αποδεικνύεται εγγράφως ή δια δικαστικής ομολογίας του αντιδίκου του ή κατά την κρίση του δικαστηρίου δεν προβλήθηκε εγκαίρως από δικαιολογημένη αιτία (ΑΠ 548/1974 ΝοΒ 29.139).

Στην προκειμένη περίπτωση από τις καταθέσεις των μαρτύρων αποδειξεως... αποδειχθήκαν τα εξής: Δυνάμει συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου που συνομολογήθηκε προφορικά στη Λάρισα την 1.2.1993 ο ενάγων προσλήφθηκε στην βιοτεχνία σιδηροκατασκευών και αλουμινοκατασκευών που ο εναγόμενος διατηρεί και εκμεταλλεύεται σε ακίντη που βρίσκεται στην 7η χιλιομετρική θέση της οδού Λάρισας-Ομορφοχωρίου, στον οποίο έκτοτε και προσέφερε τις υπηρεσίες του ως εργατοτεχνίτης αλουμινοκατασκευαστής και όχι ως προϊστάμενος-εργοδηνής του τμήματος των αλουμινοκατασκευών της ως άνω επιχείρησης του εναγομένου, αμειβόμενος, καθ' όλον το από της προσλήψεώς του έως της 11.6.1999 χρονικό διάστημα, με τις εκάστοτε ισχύουσες, σύμφωνα με το νόμο και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, αποδοχές του εργατοτεχνίτη αλουμινοκατασκευών, αλουμινοκατασκευαστή, και όχι με εκείνες που άρμοζαν σε Προϊστάμενο Τμήματος αλουμινοκατασκευών, ήτοι σε υπάλληλο-εργοδηνή, που κατά μήνα Ιούνιο 1999 ανήρχοντο στο ποσό των

232.450 δραχμών (ημερομίσθιο εξ 9.298 δραχμών). Σε όλα τα έγγραφα που εξέδιδε ο εναγόμενος και αφορούσαν τη σχέση του με τον ενάγοντα όπως βεβαιώσεις αποδοχών προοριζόμενες να υποβληθούν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., πίνακες ωρών εργασίας και αναπαύσεως του πρωσωπικού της επιχείρησης του κλπ ενεφάνιζε τον ενάγοντα ως σιδηρουργόν, ως εργάτην σιδηρουργόν ή σιδηρουργόν-αλουμινοκατασκευαστήν.

Κατόπιν αιτήσεως του ενάγοντος, ως ενδιαφερομένου να προσληφθεί στο Δημόσιο, ο εναγόμενος εξέδωσε την από 9.7.1997 βεβαίωση στην οποία εβεβαίωσε ότι ο ενάγων εργάζεται συνεχώς στην επιχείρησή του από της 1.2.1993 και εφεξής ως σιδηροαλουμινοκατασκευαστής. Καθήκοντα προϊσταμένου στο Τμήμα αλουμινοκατασκευών της επιχείρησης του εναγόμενου, στο οποίο απασχολούντο 3-6 άτομα περίπου, ασκούσε ο ίδιος ο εναγόμενος. Τέτοια καθήκοντα ουδέποτε ανατέθηκαν στον ενάγοντα και ουδέποτε άσκησε αυτός τοιαύτα. Αυτός καθ' όλο το από της 1.2.1993 έως της 11.6.1999 χρονικό διάστημα ουδέποτε διαμαρτυρήθηκε για το ότι ο εναγόμενος τον εμφάνιζε κατά τα άνω ως εργάτην σιδηρουργόν, ή σιδηρουργόν-αλουμινοκατασκευαστή ως και για το ότι άμοιβε αυτόν με αποδοχές εργατοτεχνίτη και όχι υπαλλήλου.

Από της 2.2.1998 ο ενάγων είχε εκλεγεί ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του εργασιακού σωματείου με την επωνυμία “Ενωση εργατοτεχνιτών μετάλλου Ν. Λάρισας”, το οποίο αποτελείται από 1.000 και πλέον μέλη που εργάζονται σε όλο το Νομό Λάρισας, πλην όμως την συνδικαλιστική αυτή δραστηριότητα του ενάγοντος την αγνοούσε ο εναγόμενος. Τούτο προδήλωσε επισυνέβαινε ως εκ του ότι το παραπάνω σωματείο δεν δρούσε στα στενά πλαίσια της επιχείρησης του ε-

ναγομένου αλλά δρούσε σε νομαρχιακό επίπεδο, και επιπλέον ούτε αυτό (ως άνω σωματείο) ούτε ο ενάγων εμερίμνησαν να γνωστοποιήσουν στον εναγόμενο το παραπάνω περιστατικό. Στις 11.6.1999 ο εναγόμενος αγνοώντας την ως άνω συνδικαλιστική δράση του ενάγοντος προέβη στην έγγραφη καταγγελία της συνδεούσης αυτούς εργασιακής συμβάσεως καταβαλών αμέσως σα αυτόν κατά την ως άνω ημεροχρονολογία, ως αποζημίωσή του λόγω της απολύσεώς του, το ποσό των 278.940 δραχμών, που υπολογίσθηκε βάσει των αποδοχών αυτού ως εργάτη, αμοιβομένου με ημερομίσθιο 9.298 δραχμών και όχι ως υπαλλήλου, κωρίς να τηρήσει τη διαδικασία που προβλέπεται από το Ν. 1264/1982 “για τον εκδημοκρατισμό του Συνδικαλιστικού Κινήματος και την κατοχύρωση των συνδικαλιστικών ελευθεριών των εργαζομένων”.

Κατά το χρόνο της ως άνω απόλυσής του το ημερομίσθιο του ενάγοντος ανήρχετο, όπως εκατέρωθεν συνομολογείται στο ποσό των 9.298 δραχμών. Κατά το χρόνο της απόλυσής του ο ενάγων εδικαίουτο να λάβει ως αποζημίωσή του λόγω της απολύσεώς του 30 ημερομίσθια προσαυξημένα κατά 1/6 προς κάλυψη και των επιδομάτων εορτών Πάσχα και Χριστουγέννων, επιδόματος αδείας κλπ., και εν δψει του ότι αυτός είχε συμπληρώσει πέντε ετών υπηρεσία, που ανήρχοντο στο ποσό των (35 ημερομίσθια επί 9.298 δραχμές ίσον) 325.430 δραχμών. (Για τον υπολογισμό της αποζημίωσης λόγω απολύσεως των εργαζομένων με την ιδιότητα του εργάτη βλ. Λεων. Ντάσιου Εργατικό Δικονομικό Δίκαιο Τόμος Α1 έκδοση Δ' §§ 3 και 6 και 387 σελ. 474 επ.). Αντ' αυτού όμως καταβλήθηκε σα αυτόν όπως προαναφέρθηκε για την ως άνω αιτία το ποσό των 278.940 δραχμών, ήτοι υπολείπεται η καταβληθείσα αποζημίωση από ε-

κείνη που έπρεπε να καταβληθεί, κατά το ποσό των (325.430 δραχμές μείον 278.940 δραχμές ίσον) 46.490 δραχμών. Η παραπάνω όμως ελλιπής καταβολή δεν ωφείλετο σε πρόθεση του εναγομένου να θλάψει τον ενάγοντα αλλά αυτή ωφείλετο, ως και εκ του μικρού ποσού της διαφοράς καταμαρτυρείται, σε συγγνωστή νομική πλάνη του συνισταμένη στον από άγνοια μη συνυπολογισμό στις τακτικές αποδοχές του ενάγοντος της κατά ποσοστόν 1/6 προσαύξησης των ημερομίσθιών αυτού προς κάλυψη των επιδομάτων Εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και επιδόματος αδείας.

Εφ' όσον λοιπόν ο εναγόμενος παραδεκτώς προτείνει το πρώτον κατ' έφεση τον ως άνω ισχυρισμό του περί δικαιολογημένης αμφιβολίας του ως προς το ακριβές ποσό της αποζημίωσεως που εδικαιούτο ο ενάγων, αφού προτείνεται ως υπεράσπιση κατά της ένδικης έφεσης, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή της παρούσας και αφού η βασιμότητα αυτού αποδεικνύεται από τα συμπαροματούντα εκτεθέντα κατά τα άνω πραγματικά περιστατικά, έπρεπε να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσίαν η ένδικη ως άνω αγωγή ως προς το κύριο αίτημά της περί καταβολής μισθών υπερημερίας το εδραζόμενο επί των τριών βάσεών του ως και ως προς το επικουρικό αίτημά της το εδραζόμενο επί της κύριας βάσης του, περί συμπλήρωσεως της αποζημίωσής του λόγω απολύσεως του ως υπαλλήλου, και να εγίνετο δεκτή αυτή ως προς το επικουρικό αίτημά της το εδραζόμενο επί της επικουρικής βάσης του, περί συμπλήρωσης της αποζημίωσής του, λόγω της απολύσεώς του, ως εργάτη, ως βάσιμη κατ' ουσίαν και να επεδικάζετο σα αυτόν η προαναφερθείσα διαφορά των 46.490 δραχμών, νομιμοτόκως από της 12.6.1999.

Ως εκ τούτου τα ίδια δεχθείσα ως προ-

κύψαντα πραγματικά περιστατικά και η εκκαλουμένη απόφαση και απορρίψασα την ένδικη αγωγή ως αβάσιμη κατ' ουσίαν κατά το κύριο αίτημά της ως και κατά το επικουρικό τοιούτο το εδραζόμενο επί της κύριας βάσης του και κρίνασα αυτήν ως βάσιμη κατ' ουσίαν μόνον κατά το επικουρικό αίτημά της το στηριζόμενο επί της επικουρικής βάσης του και επιδικάσσα στον ενάγοντα τη διαφορά της αποζημιώσεως του λόγω της απολύσεως του ως εργάτη εκ δραχμών 46.490, νομιμοτόκως από της 12.6.1999, σωστά τις προσκομισθείσες αποδείξεις εκτίμησε και εις ορθόν πάθη διατακτικόν παρά το ότι έλαβε υπ' όψη του πράγματα που δεν του είχαν προταθεί (την ένσταση περί δικαιολογημένης αμφιβολίας του εναγομένου, λόγω συγγνωστής πλάνης του, ως προς το ύψος της οφειλομένης αποζημιώσεως) και γι' αυτό πρέπει αντικαθιστωμένων των αιτιολογιών της ως προς το παραδεκτό και τη νομιμότητα της ως άνω ένστασης με αυτές της παρούσης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 534 ΚΠολΔ, να απορριφθεί η ένδικη έφεση ως αβάσιμη κατ' ουσίαν...

114/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδη
Εισηγήτρια: Άννα Τσέτσου
Δικηγόροι: Αχιλ. Αργυρίου, Βασιλική Τσουκαλά-Αλβίζου

Η αποδοχή της πρωτόδικης απόφασης που καθιστά απαράδεκτη την έφεση, μπορεί να γίνει και σιωπηρά με πράξεις από τις οποίες συνάγεται σαφώς η αποδοχή της.

Τέτοια πράξη συνιστά η από τον εναχθέντα ως οφειλέτη καταβολή μαζί με το προσωρινώς εκτελεστό ποσό, και της δικαστικής δαπάνης, ως προς την οποία η απόφαση δεν κηρύσσεται προσωρινά ε-

κτελεστή, εφόσον η καταβολή γίνει χωρίς επιφύλαξη ή και πριν την επίδοση της εκκαλουμένης.

Από τις διατάξεις των άρθρων 298 και 299 του ΚΠολΔ προκύπτει ότι αποδοχή της πρωτόδικης απόφασης, που καθιστά απαράδεκτη την έφεση κατ' αυτής, μπορεί να γίνει και σιωπηρά με πράξεις από τις οποίες συνάγεται σαφώς η αποδοχή της. Τέτοια πράξη συνιστά και η από τον εναχθέντα ως οφειλέτη καταβολή του χρηματικού ποσού που επιδικάστηκε στον ενάγοντα με την πρωτόδικη απόφαση, ακόμη και με διάταξη προσωρινά εκτελεστή, καθώς και της δικαστικής δαπάνης, ως προς την οποία η απόφαση δεν κηρύσσεται προσωρινά εκτελεστή (άρθρο 909 αρ. 2 ΚΠολΔ), εφόσον η καταβολή γίνει χωρίς επιφύλαξη (ΑΠ 86/1977 ΕλλΔν 1998-313, ΑΠ 227/1986 ΕλλΔν 1986-1285).

Στην προκείμενη περίπτωση, με την υπ' αριθ. 219/2001 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, που εκδόθηκε κατά την ειδική διαδικασία των διαφορών που αφορούν τη διατροφή και επιμέλεια τέκνων (άρθρο 681 Β' ΚΠολΔ), έγινε δεκτή κατά ένα μέρος ως ουσιαστικά βάσιμη η από 31-10-2000 (αριθ. έκθ. κατάθ. 1199/2000) αγωγή της ενάγουσας και ήδη εφεσίβλητης. Συνακόλουθα, υποχρεώθηκε ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών να καταβάλει, μεταξύ άλλων, ως μηνιαία διατροφή στην ενάγουσα ατομικά το ποσό των 45.000 δραχμών. Ο εναγόμενος, συμμορφώθηκε πλήρως με το διατακτικό της εν λόγω απόφασης και κατέβαλε τόσο το επιδικασθέν ως προσωρινά εκτελεστό ποσό επί διετία από την επίδοση της αγωγής (ίτοι από την 16-11-2000, σύμφωνα με την επικαλούμενη και νόμιμη προσκομιζόμενη με αριθ. .../15-11-2000 έκθεση επίδοσης του δικαστικού ε-

πιμελοτή Ν.Σ.) όσο και τη δικαστική δαπάνη, στις 11-5-2001, πριν από την επίδοση της, ως άνω, απόφασης, που έλαβε χώρα στις 16-5-2001 (σχετ. υπ' αριθ. .../16-5-2001 έκθεση επίδοσης του ίδιου, πιο πάνω δικαστικού επιμελοτή), χωρίς να διατυπώσει οποιαδήποτε επιφύλαξη. Με βάση τα προεκτεθέντα, η υπό κρίση από 9-6-2001 έφεση του εναγόμενου κατά της προαναφερόμενης απόφασης ελέγχεται απορριπτέα ως απαράδεκτη, λόγω σιωπηρής αποδοχής της εκκαλουμένης απόφασης, κατά παραδοχή του σχετικού ισχυρισμού της εφεσίθλητης.

118/2004

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα

Εισηγήτρια: Αγλαΐα Κωτούλα

Δικηγόροι: Χρ. Μπραζιώτης, Δημ. Ντέφας, Νικ. Μπραζιώτης

Στη δίκη διανομής καθιδρύεται από το νόμο αναγκαστική ομοδικία.

Η ένσταση επίσκεσης για επωφελείς δαπάνες στο διανεμητέο ακίνητο πρέπει να διαλαμβάνει αν η διενέργεια των δαπανών έγινε με απόφαση της παμψηφίας ή της πλειοψηφίας των συγκυρίων, ή με δικαστική απόφαση, ή λόγω επικειμένου κινδύνου για τη συντήρηση του, ή προς το συμφέρον του καθ ου η ένσταση και σύμφωνα με την πραγματική ή εικαζόμενη βούληση του, ή αν αυξήθηκε με τις δαπάνες αυτές η αξία του ακινήτου.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 76 παρ. 1 ΚΠολΔ, σε δίκη διεξαγόμενη με αναγκαστική ομοδικία, υφισταμένη και στην περίπτωση κατά την οποία η διαφορά επιδέχεται ενιαία μόνο ρύθμιση, εκ του λόγου ότι υφίσταται υποχρεωτική κοινή νομιμοποίηση, οι νομίμως μετέχοντες στη δίκη ομόδικοι, απολειπόμενοι, θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από τους

παρισταμένους. Εξ άλλου, από τη διάταξη του άρθρου 478 ΚΠολΔ συνάγεται ότι στη δίκη περί διανομής μεταξύ πλειόνων συγκυρίων, καθιδρύεται από τον νόμο υποχρεωτική κοινή νομιμοποίηση και παράγεται από αυτή αναγκαστική ομοδικία (ΟΔ.ΑΠ 321/83 ΝοΒ 31,1575, ΑΠ 550/1990 ΕΕΝ 1991, 119, ΑΠ 1309/1983 Δ 15,503), τυχόν δε απολειπόμενοι αναγκαίοι ομόδικοι θεωρούνται παρισταμένοι ως αντιπροσωπεύομενοι από τους παρισταμένους. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τις υπ' αριθμ. ... εκθέσεις επιδόσεως των δικαστικών επιμελοτών Γ. Σ., Π. Κ. και Δ. Ρ., ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο της από 12-3-2002 κλήσεως της πρώτης εφεσιθλήτου Α. Μ. (επισπεύδουσας), επιδόθηκε νομίμως και εμπροθέσμως στους δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο των καθ' ων η κλήση-εφεσιθλήτων, με πράξη ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση για την αναφερομένη στην αρχή της παρούσης δικασίμο. Όμως κατά την εκφώνηση της εν λόγω υποθέσεως από τη σειρά του οικείου πινακίου οι ανωτέρω εφεσίθλητοι δεν παραστάθηκαν και πρέπει να δικαστούν ερήμην. Το Δικαστήριο ωστόσο, πρέπει να προχωρήσει στην έρευνα της υποθέσεως, σα να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι, λόγω της αναγκαστικής ομοδικίας μεταξύ αυτών, κατά τα προαναφερόμενα, και συνακόλουθα της εκπροσωπίσεως των απολειπομένων από την παρισταμένη ομόδικο, πρώτη εφεσίθλητη (Α. Μ.). Ομοίως, σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι θα δικαστούν και οι δεύτερο, τρίτος, τέταρτος, πέμπτος και έκτος των καθ' ων η κυρία παρέμβαση, εκπροσωπούμενοι από την πρώτη αυτών παρισταμένη ομόδικό τους Α. Μ., δεδομένου ότι οι ανωτέρω κλητεύθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα για να παραστούν στη δικασίμο της 12-4-2002 και μετ' αναβολήν εκ

του πινακίου για την αναφερομένη στην αρχή της παρούσας (7-3-2003), όπως προκύπτει από τις υπ' αριθμ.... εκθέσεις επιδόσεως των δικαστικών επιμελητών Γ. Σ., Π. Κ. και Δ. Ρ.. Επίσης, δεν θα οριστεί παράβολο για να καταβληθεί από τους απολειπομένους, εφ' όσον δεν επιτρέπεται σ' αυτούς η άσκηση ανακοπής ερημοδικίας (ΑΠ 1405/83 αδ., Εφ.Θεσ. 37/1990 Αρμ. 1990, 109) {...}.

{...} Περαιτέρω, ο δεύτερος εναγόμενος ισχυρίζεται ότι κακώς απερρίφθη, σιωπηρώς, η ένσταση επισχέσεως από την εκκαλούμενη απόφαση, ισχυρίζομενος ότι αξιοποίησε το επίκοινο ακίνητο και προέβη σε επωφελείς δαπάνες, συνολικού ύψους 18.100.000 δραχμών, όπως ειδικότερα επιμερίζει τις δαπάνες αυτές. Ο ισχυρισμός αυτός, ο οποίος απερρίφθη ορθώς και πρωτοδίκως (με την 882/1995 προδικαστική απόφαση), πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, εφ' όσον ο δεύτερος εναγόμενος δεν αναφέρει ότι προέβη στις εν λόγω δαπάνες μετά από απόφαση της παμψηφίας ή της πλειοψηφίας των συγκυρίων διαδίκων ή μετά από δικαστική απόφαση ή λόγω επικειμένου κινδύνου για τη συντήρηση του κοινού ακινήτου, ούτε αναφέρει αν τις έκανε προς το συμφέρον της ενάγουσας και σύμφωνα με την πραγματική ή εικαζομένη βούληση της, ούτε αν αυξήθηκε με τις δαπάνες αυτές η αξία του ακινήτου. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί και ο σχετικός δεύτερος λόγος της υπό κρίση εφέσεως, ως αβάσιμος{...}

125/2004

Πρόεδρος: Διανέλλος Διανελλάκης

Εισηγητής: Γεωργ. Μπατζαλέξης

Δικηγόροι: Κων. Ευθυμίου-Χρ. Κατσαούνης, Ιωαν. Μπαλασούλης

Η στράτευση υπαλλήλου, που εργάστηκε πλέον του εξαμήνου, δε λύει τη σύμβαση.

Μετά την εκ του στρατού απόλυτη ο μι-

σθωτός εντός μηνός οφείλει να δηλώσει στον εργοδότη αν προτίθεται να επαναλάβει την εργασία του και να προσέλθει σε δέκα πέντε μέρες από τη δηλώση, οπότε δεν επιτρέπεται η απόλυτη του επί ένα έτος, παρά μόνο για δικαιολογημένη αιτία που κρίνεται από την αρμόδια επιτροπή. Αν ο μισθωτός θεωρήσει έγκυρη την καταγγελία, δικαιούται να λάβει αποζημίωση απόλυτης και πρόσθιτη, που ισούται με τις αποδοχές έξι μηνών, που λάμβανε πριν τη στράτευση.

Η εκούσια ή εξαναγκασμένη παροχή εργασίας κατά την ημέρα εβδομαδιαίας ανάπαυσης (Κυριακή ή Σάββατο) είναι άκυρη και γεννά απαίτηση απόδοσης της ωφέλειας του εργοδότη εκ του αδικαιολόγητου πλουτισμού, για το ορισμένο δε του κονδυλίου αυτού δεν απαιτείται ο προσδιορισμός ημεροχρονολογιακώς της έκτης ημέρας, αλλά αρκεί η αναφορά του συνολικού αριθμού ημερών τέτοιας απασχόλησης.

Στοιχεία για το χαρακτηρισμό μισθωτού ως ταμία ή υπαλλήλου πρατηρίου υγρών καυσίμων.

{...} III. Από τη διάταξη του άρθρου 1 του Ν 3514/1928, προκύπτει ότι με τη στράτευση του υπαλλήλου που εργάστηκε πλέον του εξαμήνου δεν λύεται η σύμβαση εργασίας, αλλά ο μισθωτός, απολυόμενος εκ των τάξεων του στρατεύματος εντός μηνός οφείλει να δηλώσει στον εργοδότη του εάν προτίθεται να επαναλάβει την εργασία του και να προσέλθει εντός 15 ημερών από τη δηλώση του. Εφόσον προβεί στην παραπάνω δηλώση και προσέλθει για ανάληψη εργασίας, δεν επιτρέπεται η απόλυτη του ούτε και η απόκρουση των υπηρεσιών του επί ένα έτος, παρά μόνο για δικαιολογημένη αιτία που κρίνεται κυριαρχικά από την επιτροπή του άρθρου 7 του ΑΝ 214/1936. Εάν όμως α-

ποκρουσθούν οι υπηρεσίες του ή απολυθεί μετά την επανάληψη της εργασίας του εντός έτους και θεωρήσει έγκυρη την καταγγελία, δικαιούται να λάβει τόσο την εκ του Ν 2112/1920 προβλεπόμενη αποζημίωση απολύσεως, όσο και την πρόσθετη αποζημίωση εκ του άρθρου 4 του Ν 3514/1928, που ισούται με τις αποδοχές έξι μηνών, τους οποίους ελάμβανε προ της στρατεύσεως του. Δια του άρθρου 11 παρ. 2 εδαφ. β' α.ν.547/1937 επεκτάθηκε η ισχύς του ν. 3514/1928 και επί του εν γένει εργατοτεχνικού προσωπικού των πάσης φύσεως επιχειρίσεων. (ΑΠ 1022/1992 ΕλλΔν 35,1049, ΑΠ 1338/1990 ΕΕργΔ 50, 182, ΕφΠειρ 318/2000 ΔΕΝ 2001, 893, ΕφΘεσ 421/1995 ΕλλΔν 37,169 με τη σημείωση I. Κατρά, ΕφΑθ 4062/1992 ΕλλΔν 34,226 και ΕφΑθ 5939/1991 ΕλλΔν 34,226).

Εξάλλου η εκούσια ή εξαναγκασμένη παροχή εργασίας κατά την ημέρα της εβδομαδιαίας ανάπαυσης (Κυριακή) ή για την ταυτότητα του νομικού λόγου και κατά την ημέρα της υποχρεωτικής ανάπαυσης (Σάββατο), λόγω εξαντλήσεως της πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας, όπου ισχύει η τελευταία και απαγορεύεται από κανόνες δημοσίας τάξεως, και τούτο συμβαίνει, κατ άρθρο 17 της ΣΣΕ της 20-1-1981 “Για τους όρους αμοιβής και εργασίας του προσωπικού των πάσης φύσεως επιχειρίσεων πετρελαίων και υγραερίων όλης της χώρας”, που κηρύχθηκε υποχρεωτική με την 12922/1981 απόφαση Υπουργού Εργασίας (ΦΕΚ 221 Β'15-4-1981) και για το υπαλληλικό και εργατοτεχνικό προσωπικό των πρατηρίων υγρών καυσίμων είναι άκυρη και γεννά απάίτησην απόδοσης της ωφέλειας του εργοδότη από την παροχή τέτοιας εργασίας κατά τις αρχές του αδικαιολόγητου πλουτισμού (904 ΑΚ). Η ωφέλεια αυτή συνίσταται στις

αποδοχές τις οποίες ο εργοδότης θα πλήρωνε σε άλλον μισθωτό, που θα απασχολούσε με έγκυρη σύμβαση εργασίας κατά τις πιο πάνω μέρες, υπό τις ίδιες συνθήκες εργασίας με τον ακύρως κατ' αυτές εργασθέντα μισθωτό (ΑΠ 1017/95 ΔΕΝ 1995,1346, ΕφΘεσ 101/2001, ΕφΑθ 1454/2000, Νόμος,).

IV. Στην κρινόμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση... πλήρως αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η ΕΠΕ με την επωνυμία “Ε.Ε. Ε. ΕΠΕ Εμπόριο Πετρελαιοειδών” και με τον διακριτικό τίτλο “AS OIL” δραστηριοποιούταν στον τομέα εμπορίας λιπαντικών και υγρών καυσίμων και διατηρούσε στη Λ. σχετική επιχείρηση (πρατήριο) πωλήσεως των προϊόντων αυτών, το οποίο διέθετε τις γνωστές αντλίες εφοδιασμού των οχημάτων με υγρά καύσιμα, τις λοιπές εγκαταστάσεις, που, κατά δίδαγμα κοινής πείρας, διαθέτουν οι επιχειρίσεις αυτές, όπως λ.χ. για αντικατάσταση των λιπαντικών και πλύσιμο των οχημάτων, όπως και κατάστημα όπου αποθηκεύονται τα λιπαντικά και λοιπά είδη, τα οποία και πωλούνται στους πελάτες, κατά κύριο λόγο οδηγούς διερχομένων οχημάτων. Η εταιρία αυτή στη συνέχεια από 20-4-2001 μετετράπι σε ανώνυμη εταιρία, η οποία εξακολούθησε την ίδια επιχειρηματική δραστηριότητα στις αυτές εγκαταστάσεις και υπό την επωνυμία, με την οποία φέρεται ως εναγομένη. Δυνάμει προφορικής συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας που καταρτίσθηκε μεταξύ του νομίμου εκπροσώπου της ΕΠΕ και του ενάγοντος στις 22-10-1997 ο δεύτερος προσλήφθηκε από την πρώτη για να εργασθεί ως υπάλληλος στην επιχείρηση της. Ο ενάγων ισχυρίζεται και τον ισχυρισμό του αυτόν αμφισβητεί η εναγομένη, καθολική διάδοχος της ΕΠΕ, ότι προσλήφθηκε τον Σεπτέμβριο

του 1996, ενώ η εναγομένη τοποθετεί τον χρόνο της προσλήψεως του για την 22-10-1997. Για πρόσληψη του ενάγοντος τον 9/1996 καταθέτει ο μάρτυρας του, που χρημάτισε και αυτός υπάλληλος της εταιρίας, μάλιστα πήταν αυτός που τον συνέστησε στην ΕΠΕ, όταν έφυγε για να εργασθεί στη θέση του, ενώ η μάρτυρας της εναγομένης, βοηθός λογιστού, η οποία προσλήφθηκε μεταγενεστέρως το έτος 1998 και δεν έχει ιδίαν αντίληψη του χρόνου προσλήψεως του ενάγοντος, πλην όμως, λόγω της εργασίας της στο λογιστήριο της επιχειρήσεως, αντλεί τις περί τούτου γνώσεις της, όπως καταθέτει, από τις καταστάσεις του επιδοτούμενου από τον ΟΑΕΔ προσωπικού της επιχειρήσεως, λέγει ότι προσλήφθηκε τον Οκτώβριο 1997. Η πρόσληψη του όμως κατά τον μήνα Οκτώβριο του 1997 και δη στις 22/10/1997 προκύπτει από την προσκομιζόμενη με επίκληση από την εναγομένη δήλωση αναγγελίας προσλήψεως που υποβάλλεται στον Ο.Α.Ε.Δ., στην οποία αναφέρεται ως χρόνος προσλήψεως του η 22/10/1997. Την δήλωση αυτή υπογράφει και ο ενάγων, που δεν αμφισβητεί την γνωστότητα της υπογραφής του, ο οποίος έτσι επιβεβαιώνει την αναγραφόμενη πληροχρονολογία της προσλήψεως του, την οποία ήδη αμφισβητεί, μεταθέτοντας προς τα οπίσω, κατά ένα χρόνο περίπου την πρόσληψή του, διότι έτσι μπορεί να θεμελιώσει υπέρτερες αξιώσεις και επιπλέον ασφαλιστικές εισφορές ενός χρόνου, όπως έκανε με την καταγγελία που υπέβαλε στο ΙΚΑ στις 21-6-2001, με την οποία διεκδίκησε επιπλέον χρόνο ασφάλισης 339 ημερών, για την οποία θα γίνει λόγος κατωτέρω. Ο ίδιος βέβαια ισχυρίζεται ότι υπέγραψε την δήλωση αυτή, που επιβλήθηκε για την εκμετάλλευση προγραμμάτων επιδοτήσεως του ΟΑΕΔ, για να αποφύγει την απόλυσή του. Δεν δίδει

όμως απάντηση σε σειρά ευλόγων ερωτημάτων και δη, γιατί δεν θα μπορούσε να προσβάλλει μία τέτοια ενδεχομένη απόλυση ως άκυρη, αφού θα ήταν αντίθετη προς την διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ, ως γενομένη από λόγους εκδικήσεως του εργαζομένου, διότι διεκδίκησε νόμιμα δικαιώματά του, σε κάθε δε περίπτωση γιατί δεν ανέφερε τον προγενέστερο ως άνω χρόνο της προσλήψεως του και δεν διεκδίκησε, με την οικεία καταγγελία προς το ΙΚΑ, τον επιπλέον αυτό χρόνο ασφάλισης των 339 ημερών, όταν στις 20/11/1999 έπαυσε να απασχολείται στην επιχείρηση, διότι στρατεύθηκε (βλ. από 22/10/1999 σημείωμα κατάταξης Σ.Γ. Λαρίσης), αφού μία τέτοια ενέργεια του, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στη μείζονα σκέψη, δεν θα μπορούσε, ενόψει των αναφερθέντων εκεί συνεπειών για την εναγομένη, να αποτρέψει την άσκηση του δικαιώματός για επανάληψη της εργασίας του και την ικανοποίησή του από την εναγομένη, μετά την απόλυσή του από τις τάξεις του στρατεύματος στις 22/5/2001 (βλ. ειδικό φύλλο πορείας στρατιωτικής μονάδας ... ΕΤΠ), αλλ έπραξε τούτο μετά ένα μήνα από της απολύσεως και αφού είχε προηγηθεί, όπως θα λεχθεί, καταγγελία στην Επιθεώρηση Εργασίας για μη ικανοποίηση του δικαιώματός του για επανάληψη της εργασίας, καταγγελία για την οποία θα γίνει λόγος κατωτέρω.

Περαιτέρω δεν δίδεται πειστική εξήγηση και στην εύλογη απορία, κατά ποία λογική, το μεν ο ενάγων θα δεχόταν να εργάζεται επί ένα χρόνο χωρίς ασφάλιση και ασφαλιστική κάλυψη, τόσο περισσότερο καθόσον η ανωτέρω αντίδρασή του, όταν έκρινε ότι η εναγομένη είχε πρόθεση να μην ικανοποιήσει τη νόμιμη αξιώση του για επανάληψη της εργασίας του, (άμεση προσφυγή στην Επιθεώρηση Εργασίας), καταδεικνύει ότι δεν ανέχεται να

προσβάλλονται τα νόμιμα δικαιώματά του, το δε ο ΕΠΕ θα απασχολούσε εργαζόμενο χωρίς να τον ασφαλίσει στο ΙΚΑ και θα εκτίθετο στον κίνδυνο ανακαλύψεως της παραλείψεως αυτής κατά τη διάρκεια ενός πολύ πιθανού τυχαίου ελέγχου και στην επιβολή πολλαπλασίων των οφειλομένων εισφορών προσαυξήσεων. Αποδεικνύεται λοιπόν ότι η σύμβαση εργασίας μεταξύ του ενάγοντος και της ΕΠΕ καταρτίσθηκε, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η εναγομένη, στις 22/10/1997.

Ο ενάγων προσλήφθηκε για να απασχοληθεί, όπως και οι άλλοι υπάλληλοι του πρατηρίου, με τον κειρισμό των αντλιών υγρών καυσίμων, με τις πωλήσεις λιπαντικών, διαφόρων αξεσουάρ αυτοκινήτων και λοιπών ειδών που διαθέτουν οι επικειρήσεις αυτού του είδους και εν γένει με την παροχή υπηρεσιών στους διερχόμενους οδηγούς των αυτοκινήτων. Βέβαια η εκτέλεση των εργασιών αυτών συνεπαγόταν είσπραξη του αντιτίμου των χορηγουμένων καυσίμων και πωλουμένων ειδών, την έκδοση τιμολογίων, στις πολύ λίγες περιπτώσεις, που, για επαγγελματικούς λόγους, θα αξίωνε ο συγκεκριμένος πελάτης, διότι αποδείξεις πωλήσεως προς τους ιδιοκτήτες των IXE αυτοκινήτων, για τα χορηγούμενα καύσιμα, δεν εκδίδουν οι επικειρήσεις αυτές. Η ασκηση και των παρεπομένων της κυρίας ως άνω ενασχολήσεως αυτών καθηκόντων δεν μπορεί να του προσδώσει την ιδιότητα του ταμία της επικειρήσεως, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται αυτός. Τούτο δε διότι και τούτο αποτελεί δίδαγμα κοινής πείρας, κατά κανόνα, οι επικειρήσεις αυτού του είδους δεν απασχολούν ειδικώς υπαλλήλους με την εκτέλεση καθηκόντων αποκλειστικώς ταμία, αλλά τα καθηκόντα αυτά τα εκτελούν όλοι οι υπάλληλοι που ασχολούνται με τις αυτές ως άνω, όπως και ο ενάγων, εργασίες και μετά το πέ-

ρας της βάρδιας τους αποδίδουν τις εισπράξεις στον εκπρόσωπο της εταιρίας ή στον επιχειρηματία, όταν πρόκειται για ατομική επιχείρηση. Δεν αποδείχθηκε δε ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν εξαιρετικοί λόγοι που επέβαλαν στην ΕΠΕ να έχει οργανωμένη υπηρεσία Ταμείου και να απασχολεί έναν υπάλληλο με την ασκηση, κατά κύριο λόγο, καθηκόντων ταμία, αλλά αντιθέτως η μάρτυρας της εναγομένης καταθέτει ότι δεν υπήρχε στην επιχείρηση ιδιαίτερη θέση ταμία, αλλά τα καθηκόντα αυτά ασκούσαν παρεμπιπόντως οι λοιποί υπάλληλοι και ότι ο ενάγων εκτελούσε τις ανωτέρω αναφερόμενες εργασίες. Βέβαια ο μάρτυρας του ενάγοντος καταθέτει τα εντελώς αντίθετα και λέει ότι και αυτός ασκούσε καθηκόντα ταμία, πλην όμως ο ενάγων, εξετάζομενος χωρίς όρκο, στο πρωτόδικο Δικαστήριο, πάνω στο zήτημα αυτό, καταθέτει, παραθέτοντας τα καθηκόντα του, ότι εξέδιδε τιμολόγια, παραλάμβανε τις φορτωτικές, τοποθετούσε στα ράφια τα λάδια και τα αξεσουάρ, παραδέχεται δε ότι εργαζόταν και στις αντλίες καυσίμων, προσθέτει όμως, για ευνόητους λόγους, και δη για να μη επιβεβαιώσει τον ισχυρισμό της εναγομένης περί απασχολήσεως του κυρίως με τον κειρισμό των αντλιών, αλλά μόνον παρέργως, ότι αυτό γινόταν μόνον όταν δεν υπήρχε άλλος υπάλληλος για να κάνει τη δουλειά αυτή, πλην όμως τον διαφεύδει ο δεύτερος μάρτυρας της εναγομένης, συνάδελφός του, ο οποίος καταθέτει από ίδια αντλίες και παρεμπιπόντως έκοβε τιμολόγια.

Πρέπει να σημειωθεί όμως ότι ουδέν αναφέρει περί διενεργείας εισπράξεων και πληρωμών, που είναι, ως γνωστόν, το κύριο καθήκον του ταμία, ούτε για ενημέρωση βιβλίων ταμείου, που πρέπει να διαθέτει η επιχείρηση, όταν έχει ξεχωρι-

στή θέση ταμία, η τίρηση των οποίων δικαιολογεί την καταθολή του επιδόματος λαθών. Άλλωστε, όπως προκύπτει από το ανωτέρω φύλλο πορείας του ενάγοντος, κατά τη διάρκεια της θητείας του είχε την ειδικότητα του οδηγού αυτοκινήτου, το γεγονός δε αυτό σε συνδυασμό με τις γραμματικές του γνώσεις (απόφοιτος ΙΕΚ), δεν πείθουν ότι διέθετε ιδιαίτερα προσόντα και γνώσεις που να δικαιολογούν την ανάθεση σ' αυτόν, αποκλειστικώς, καθηκόντων ταμία και μάλιστα όπως ο ίδιος ισχυρίζεται σε επικείρωση που διέθετε σύστημα μηχανοργάνωσης, ούτε βέβαια μπορεί να συναχθεί κάτι τέτοιο από την φωτογραφία που προσκομίζει και επικαλείται στην οποία απεικονίζεται καθήμενος με άλλους υπαλλήλους στο εσωτερικό του καταστήματος. Αβάσιμα λοιπόν ισχυρίζεται ο ενάγων ότι, κατά τη διάρκεια της ως άνω απασχολήσεως του στην εργοδότρια του ΕΠΕ, ασκούσε καθήκοντα ταμία της επιχειρήσεως και βέβαια δεν δικαιούταν το εκ 5% επί του βασικού μηνιαίου μισθού του επίδομα λαθών, που, με το άρθρο 10 των κατωτέρω από 10/7/1996 και 24/7/1998 ΣΣΕ (βλ και άρθρο 9 της 35/1981 απόφασης του ΔΔΔΑ Αθηνών, που κηρύχθηκε εκτελεστή με την 14110/1981 απόφαση του Υπουργού Εργασίας - ΦΕΚ 220 Β' /20-5-1981), χορηγείται στους ταμίες που έχουν ως αποκλειστική και μόνη απασχόληση την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών, ως και την τίρηση των απαραίτητων βιβλίων του ταμείου τα επιχειρήσεως, είτε μεμονωμένως, είτε από κοινού με τους άλλους ταμίες, καθήκοντα τα οποία ουδόλως, όπως λέει ο προσλήψεως του μέ-

χρι τις 20-11-1999, όταν, κατά τα ανωτέρω, κλήθηκε να εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις. Η στράτευσή του διήρκεσε μέχρι τις 22-5-2001, όταν και απολύθηκε από τις τάξεις του Στρατού. Μετά την απόλυσή του, ασκώντας το αναφερόμενο στη μείζονα σκέψη δικαίωμα για επανάληψη της εργασίας του με τους αυτούς όπως και μέχρι της στρατεύσεως του όρους, απευθύνθηκε στην εναγομένη η οποία, όπως λέει ο προσλήψεως της εργοδότριας του ΕΠΕ, και ζήτησε να αναλάβει εργασία. Η εναγομένη, επειδή η εμφάνιση του ενάγοντος δημιουργούσε προβλήματα στις σχέσεις της με το προσωπικό, αφού, όπως καταθέτει η μάρτυρά της, είχε προσλάβει μετά την στράτευση άλλο υπάλληλο, δια του νομίμου εκπροσώπου της Θ.Π. αντέδρασε και δεν έδειξε διάθεση ικανοποίησεως του νόμιμου αιτήματος του ενάγοντος. Για το λόγο αυτό ο ενάγων στις 29-5-2001 προσέφυγε στην Επιθεώρηση Εργασίας Λαρίσης, η οποία κάλεσε τον ως άνω νόμιμο εκπρόσωπο της εναγομένης, για την 5-6-2001, προκειμένου να συντηθεί και διευθετηθεί το ζήτημα που ανέκυψε. Πράγματι στις 5-6-2001 έγινε συνάντηση στο Γραφείο του Επιθεωροπτή Εργασίας μεταξύ του ενάγοντος και του ως άνω νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης και επίλθε συμφωνία των μερών ο ενάγων να επιστρέψει στην εργασία του στις 2-7-2001, συμφωνία η οποία καταχωρήθηκε στο .../29-5-2001 δελτίο εργατικής διαφοράς, που υπογράφηκε και από τα τρία μέρη, το οποίο προσκομίζεται με επίκληση από τον ενάγοντα. Ο τελευταίος όμως, μετά από την συμφωνία αυτή, πριν επαναλάβει την εργασία του στην εναγομένη και διαπιστώσει αν αυτή θα τηρούσε τα υπεσχημένα, προέβη σε ενέργεια που δυναμίζει τις σχέσεις του με την εργοδότρια του και

καθιστούσε προβληματική, αν όχι αδύνατη, την επανέναρξη της συνεργασίας τους, πριν ακόμη αυτή επαναληφθεί, ταυτόχρονα δε καταδεικνύει ότι δεν είχε πρόθεση να εργασθεί εκ νέου στην επιχείρηση της εναγομένης, αφού με την ενέργεια του αυτή δεν δημιουργούσε το κατάλληλο για την επανάληψη της εργασίας του κλίμα. Ειδικότερα έσπευσε, όπως λέχθηκε, να υποβάλλει στις 21/6/2001 στο Υποκ/μα του ΙΚΑ Λαρίσης δήλωση απασχόλησης - καταγγελία, που έλισθε αριθμό πρωτοκόλλου ..., με την οποία, που προσκομίζεται με επίκληση από τον ίδιο, δήλωσε, ανακριθώς, όπως λέχθηκε, ότι είχε προσληφθεί στις 4-9-1996 και μέχρι τις 21-10-1997 η τότε εργοδότρια του ΕΠΕ, που προαναφέρθηκε, τον απασχολούσε χωρίς να τον ασφαλίσει και ζήτησε την πρόσθετη ασφάλιση του, πέραν εκείνης από 22/10/1997 - 20/11/1999 και για το χρονικό αυτό διάσπορα των 339 ημερών.

Στη συνέχεια την καθορισμένη ως άνω ημερομηνία, χωρίς βέβαια ο νόμιμος εκπρόσωπος της εναγομένης να γνωρίζει την ως άνω καταγγελία, προσέλθε στην επιχείρηση της εναγομένης και απαίτησε να εργασθεί ως ταμίας, αίτημα βέβαια που, για όλους τους λόγους που αναφέρθηκαν, δεν ήταν δυνατόν να γίνει αποδεκτό και βέβαια και τούτο δεικνύει ότι η προσέλευσή του για ανάληψη εργασίας ήταν προσχηματική, δεν συζήτησε καν την προσφορά της εναγομένης να εργασθεί, όπως και προηγουμένως, στις αντίλεις υγρών καυσίμων και στις λοιπές ως άνω εργασίες, αλλά έσπευσε και αποχώρησε από το πρατήριο. Ο παριστάμενος κατά την προσέλευση και αποχώρηση του ενάγοντος από την επιχείρηση μάρτυρας της εναγομένης, επιβεβαιώνει πλήρως την ανωτέρω συμπεριφορά του και τον ισχυρισμό της εναγομένης περί του χρόνου της προσδίψεως του και του είδους της εργασίας που εκτελούσε πριν της στρατεύσεως του και της απαιτήσεως του να του ανατεθούν καθίκοντα ταμία, αλλ' άσκησε την κρινόμενη αγωγή. Κατ' ακολουθία τού-

γων αρνήθηκε να εργασθεί στις αντίλεις υγρών καυσίμων και ότι απομακρύνθηκε από τις εγκαταστάσεις της, μόλις του υποδείχθηκε να εργασθεί εκεί που προηγουμένως, όπως από ίδια αντίληψη γνωρίζει ο μάρτυρας, εργαζόταν. Τα ίδια καταθέτει, από ίδια αντίληψη, αφού βρισκόταν στην επιχείρηση την ώρα εκείνη, για το ζήτημα αυτό και η μάρτυρας της εναγομένης, ενώ αντιθέτως ο μάρτυρας του ενάγοντος ουδέν γνωρίζει από ίδια αντίληψη για την διαδικασία επανάληψης της εργασίας από τον ενάγοντα, αλλά περιορίζεται να μεταφέρει αυτά που πληροφορίθηκε για το ζήτημα αυτό από τον ίδιο. Αμέσως μετά την άρνηση του ενάγοντος να εκτελέσει την ίδια όπως και προηγουμένως εργασία και την αποχώρησή του από την επιχείρηση η εναγομένη του απεύθυνε εξώδικη δήλωση μετά διαμαρτυρίας και πρόσκληση, η οποία επιδόθηκε στον στις 5-7-2001 (βλ./5-7-2001 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Ν. Σ.), με την οποία αφού εξέθεσε όλη την ανωτέρω πορεία και εξέδιξη του ζητήματος της επανάληψης της εργασίας του και στιγμάτισε το γεγονός της αποχώρησής του τον κάλεσε όπως εντός 5 ημερών από της επιδόσεως της εξώδικου να προσέλθει στην επιχείρηση και να αναλάβει την ίδια όπως και πριν από την στράτευσή του εργασία, δηλώνοντάς του ότι η μη ανταπόκρισή του στην πρόσκλησή της θεωρείται ως καταγγελία της συμβάσεως και θα επέφερε την λύση της. Στην εξώδικη αυτή πρόσκληση δεν ανταποκρίθηκε ο ενάγων, ούτε απάντησε για να αντικρούσει τον ανωτέρω ισχυρισμό της εναγομένης περί του χρόνου της προσδίψεως του και του είδους της εργασίας που εκτελούσε πριν της στρατεύσεως του και της απαιτήσεως του να του ανατεθούν καθίκοντα ταμία, αλλ' άσκησε την κρινόμενη αγωγή. Κατ' ακολουθία τού-

των η εναγομένη δεν απέκρουσε τις υπορεσίες του ενάγοντα, ούτε δεν δέχθηκε να τον επαναπροσλάβει, αλλ' αρνήθηκε να ικανοποιήσει την μη νόμιμη αξίωση του να του ανατεθούν καθήκοντα διαφορετικά εκείνων που ασκούσε προ της στρατεύσεως του και τον κάλεσε να αναλάβει την εργασία του ασκώντας τα ανωτέρω, όπως και προηγουμένων, καθήκοντά του, στην άσκηση των οποίων και ενέμεινε, κατά νόμο, ευρεθείσα προ της ως άνω αρνήσεως του, και τον κάλεσε προς τούτο, του έθεσε δε και εύλογη προθεσμία, πρόσκληση στην οποία αυτός δεν ανταποκρίθηκε. Συνεπώς, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στην μείζονα σκέψη, η εναγομένη δεν θεωρείται ότι κατάγγειλε τη σύμβαση εργασίας, αλλ' αντιθέτως εκείνος που την κατάγγειλε ήταν ο ενάγων και έτσι δεν δικαιούται τις εκεί αναφερόμενες αποζημιώσεις του Ν. 2112/1920 και του Ν. 3514/1928.

Ο ενάγων όμως, κατά το ως άνω χρονικό διάστημα της απασχολήσεως του στο πρατήριο υγρών καυσίμων της ΕΠΕ, εργαζόταν επί 6 μέρες την εβδομάδα, παρότι, όπως λέχθηκε και για τα πρατήρια υγρών καυσίμων καθιερώθηκε το σύστημα της 5νθήμερης εργασίας. Βέβαια οι μάρτυρες της εναγομένης καταθέτουν ότι άλοι οι υπάλληλοι εργαζόντουσαν επί 5 ημέρες την εβδομάδα, παρότι τα πρατήρια υγρών καυσίμων λειτουργούν και τις ημέρες των αργιών, όπως είναι το Σάββατο υπό καθεστώς 5νθήμερης εργασίας, (άρθρο 46 παρ.2 Ν. 2224/1994). Πρέπει να σημειωθεί όμως ότι η μάρτυρας της εναγομένης καταθέτει ότι ο ενάγων εργαζόταν επί 25 ημέρες τον μήνα, απασχόληση η οποία προϋποθέτει βίημερη εργασία, ενώ σε 5νθήμερη εργασία η μηνιαία απασχόληση του εργαζομένου ανέρχεται σε 20 ημέρες. Ο μάρτυρας βέβαια του ενάγοντος καταθέτει για βίημερη απασχόλη-

ση όλου του προσωπικού, όπως και του ίδιου όταν εργαζόταν στο πρατήριο, κατάθεση που είναι σύμφωνη και με την κατά τα άνω εβδομαδιαία λειτουργία των πρατηρίων υγρών καυσίμων, αλλά και με τη διάταξη του άρθρου 20 της κατωτέρω από 24/10/1998 ΣΣΕ, που προβλέπει υποχρεωτική για το προσωπικό των επιχειρήσεων αυτών την εκ περιπροπής εργασία και την έκτη ημέρα της εβδομάδας υπό τους όρους που αναφέρονται σ αυτήν. Συνεπώς ο ενάγων δικαιούται, για την απασχόληση αυτή, την αναφερόμενη στην μείζονα σκέψη αποζημίωση, όπως αιτείται με την αγωγή, χωρίς, για το ορισμένο του οικείου κονδυλίου, να απαιτείται, όπως αβάσιμα υποστηρίζει η εναγομένη, ο προσδιορισμός ημεροχρονολογιακώς της έκτης ημέρας, αλλ' αρκεί η αναφορά του συνολικού αριθμού ημερών τέτοιας απασχόλησεως κατά μήνα (Ντάσιος, Εργατικό Δικονομικό Δίκαιο, έκδοση Τετάρτη παρ.321 και εκεί παραπομπές). Συνεπώς, κατ' ορθή ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου η εκκαλούμενη έκρινε ορισμένη την αγωγή κατά το κεφάλαιο αυτό και ο πρώτος λόγος της εφέσεως που υποστηρίζει τα αντίθετα τυγχάνει αβάσιμος και απορριπτέος.

Ο ενάγων απασχολήθηκε 10 ημέρες επιπλέον κατά το διάστημα από 22/10-31/12/1997, 26 ημέρες για το διάστημα από 1/1-30/6/1998, 13 ημέρες για καθένα των διαστημάτων από 1/7-30/9 και 1/10-31/12/1998, 26 ημέρες στο διάστημα από 1/1-30/6/1999 και 21 ημέρες από 1/7-20/11/1999. Το ποσό της αποζημιώσης που δικαιούται, για την αιτία αυτή, ο ενάγων, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του ίδιου, ως προς το ύψος των νομίμων αποδοχών του, οι οποίες και υπολείπονται αυτών που, κατά νόμο και δη τις ΣΣΕ από 10/7/1996 και 24/7/1998, “για τους όρους αμοιβής και εργασίας του προσω-

πικού των πάσης φύσεως επιχειρήσεων πετρελαίου και υγραερίων όλης της χώρας”, σε συνδυασμό με ΥΑ 13529/29-11-1996 και 12925/25-11-1998, αντίστοιχα, που τις κήρυξαν εκτελεστές, δικαιούταν, ανέρχεται στα κατωτέρω ποσά. Ειδικότερα, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 των ως άνω ΣΣΕ, οι βασικοί μισθοί του υπαλληλικού και βοηθητικού προσωπικού των πρατηρίων υγρών καυσίμων, για την κρινόμενη περίοδο, ανέρχονταν σε 162.942 δραχμές για το έτος 1997 και 180.188 (α' εξάμηνο 1998), 183.792 (β' εξάμηνο 1998 και έτος 1999) με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 8 αυτών αναπροσαρμογές, λόγω δε του ότι αυτές με τις οποίες, κατά τα κατωτέρω, υπολογίζει την αποζημίωση του για την αιτία αυτή, είναι κατώτερες των ως άνω νομίμων, δεν αφαιρείται το εκ ποσοστού 5% επίδομα διαχειριστικών λαθών, που το συνυπολογίζει ο ενάγων, κωρίς βέβαια να το δικαιούται, όπως λέχηται, ανέρχεται στα ακόλουθα ποσά, με το νόμιμο τόκο, κατά τις κατωτέρω διακρίσεις, ως προς το χρονικό σημείο ενάρξεως της τοκοφορίας, που είναι μεταγενέστερο του νομίμου, σύμφωνα με το αίτημά του. Συνεπώς, με βάση τους υπολογισμούς του, που είναι δεσμευτικοί για το Δικαστήριο, ο ενάγων δικαιούται: {...} Συνολικά δε δικαιούται ποσό (62.435 + 166.780 + 85.725 + 89.743 + 183.076 + 150.382) 738.141 δραχμές η το ισόποσο από 2.166,22 Ευρώ, με το νόμιμο τόκο από τα πιο πάνω χρονικά σημεία για καθένα από τα επί μέρους κονδύλια που απαρτίζουν το εν λόγω ποσό.

Εφόσον η εκκαλουμένη έκρινε αντίθετα και θεώρησε, ότι ο ενάγων προσλήφθηκε στις 4/9/1996, ασκούσε καθήκοντα ταμία, τα οποία και αρνήθηκε η εναγομένη να του αναθέσει μετά την απόλυσή του από το Στρατό και θεωρείται ότι κατάγγειλε την σύμβαση εργασίας και υ-

ποχρεούταν να καταβάλλει την αναφερόμενη στην μείζονα σκέψη αποζημίωση των 3 και 6 μηνών αποδοχών, όπως το ύψος αυτών είχε διαμορφωθεί κατά τον χρόνο της καταγγελίας, συνολικού ποσού (674.177 + 1.100.700) 1.774.877 δραχμών, επιπλέον δε επιδίκασε αποζημίωση για την απασχόληση επί 6 ημέρες την εβδομάδα συνολικού ποσού 1.093.015 δραχμών εσφαλμένα εκτίμησε τις αποδείξεις και εφάρμοσε τις αναφερόμενες στη μείζονα σκέψη διατάξεις.

Συνεπώς πρέπει, κατά παραδοχή των 2ου και 3ου λόγων της εφέσεως, με τους οποίους πλήπτεται η εκκαλουμένη για, κατά κακή εκτίμηση των αποδείξεων, τον μεν παραδοχή ως χρόνου προσλήψεως την 4/9/1996, παροχή εργασίας επί δύμερο και επιδίκαση αποζημιώσεως κατά τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλούτισμού (1ος), το δε παραδοχή απόκρουσης από την εναγομένη της προσφερθείσης από τον ενάγοντα εργασίας με τους αυτούς ως και προ της στρατεύσεως του όρους, στην οποία (παραδοχή) εμπεριέχεται, ως αναγκαίο προαπαιτούμενο, και η κρίση περί της ασκήσεως προ της στρατεύσεως του καθηκόντων ταμία, η οποία ωσαύτως πλήπτεται, κωρίς να είναι αναγκαίο, όπως επισημαίνει ο ενάγων, να αναφέρεται ρητώς στην έφεση, και αξιώσεως εκ του λόγου αυτού του ενάγοντος για καταβολή της κατά νόμο αποζημιώσεως, λόγω καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας από την εναγομένη (2ος), να εξαφανισθεί και, αφού κρατηθεί η υπόθεση για κατ ουσία έρευνα να γίνει δεκτή η αγωγή, ως βάσιμη κατ ουσία κατά ένα μέρος και να υποχρεωθεί η εναγομένη να καταβάλλει στον ενάγοντα το ανωτέρω ποσό με το νόμιμο τόκο...

127/2004
Πρόεδρος: Διανέλλος Διανελλάκης
Εισηγήτρια: Αγλαΐα Κωτούλα

**Δικηγόροι: Σταμάτης Παπαγελής, Στεφ.
Καραγεώργος**

Η πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου από το δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, τα λοιπά υπδδ, τα δημοτικά νομικά πρόσωπα και τις αποκλειστικά αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις, που έχουν δόλα τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου, επιτρέπεται μόνο για την κάλυψη απρόβλεπτων και επειγουσών ή παροδικών αναγκών και είναι εκ του νόμου ορισμένης διάρκειας. Μη μετατροπή σε αορίστου χρόνου, έστω και αν γίνονται διαδοχικές ανανεώσεις.

Στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου η μη καταβολή αποζημίωσης δεν καθιστά άκυρη την καταγγελία αυτής, εφ' όσον οι δ/ξεις του ν. 2112/20 εφαρμόζονται μόνο στη σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου.

Η αγωγή του αδικαιολογήτου πλουτισμού είναι επιβοηθητική και ασκείται μόνον δια των λείποντων οι προϋποθέσεις της αγωγής από τη σύμβαση ή την αδικοπραξία, εκτός αν θεμελιώνεται σε περιστατικά διαφορετικά ή πρόσθετα από εκείνα στα οποία στηρίζεται η αγωγή.

Η ενάγουσα με την από 12-12-2001 αγωγή της (υπ' αριθμ. κατ. 117/2001), ίστορησε ότι συνήψε σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, δωδεκάμηνης διάρκειας, στις αρχές του έτους 1990 με τον εναγόμενο "Καλλιτεχνικό Οργανισμό Δήμου Β.", ο οποίος είναι ΝΠΙΔ, με την οποία προσελήφθη από τον τελευταίο ως υπάλληλός της και προσέφερε τις υπηρεσίες της στο Κέντρο Τέχνης (Μουσείο Δάμτσα) Τ. Ν. Κ. μέχρι το Νοέμβριο του 1999. Την 3-11-1999 ο εναγόμενος οργανισμός διά του νομίμου εκπροσώπου του συνήψε σύμβαση εργασίας ορισμέ-

νου χρόνου (ενός έτους), η οποία παρατάθηκε μέχρι την 30-6-2001. Οι εν λόγω συμβάσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων κάλυπτε πάγιες και διαρκείς ανάγκες του εναγόμενου, συνεπεία των συνεχών ανανεώσεών τους, θεωρούνται ως μία και ενιαία σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου και συνεπώς η προφορική απόλυτη αυτής, την 1-10-2001, χωρίς την καταβολή της νομίμου αποζημίωσεως είναι άκυρη. Ζίτησε δε: α) να αναγνωριστεί ότι οι προαναφερόμενες συμβάσεις εργασίας της, όπως παρατάθηκαν, συνιστούν μία ενιαία σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, β) να αναγνωριστεί ότι η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας την 1-10-2001, χωρίς την καταβολή της νομίμου αποζημίωσεως είναι άκυρη, γ) να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να της καταβάλει μισθούς υπερημερίας, από 26-10-2001 μέχρι τη συζήτηση της ένδικης αγωγής, άλλως και επικουρικά να υποχρεωθεί ο τελευταίος στην καταβολή των διαφορών δεδουλευμένων, ανερχομένων σε 2.194 ευρώ κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-2000 έως 31-6-2001, κατά τις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού. Επί της αγωγής αυτής, εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, που την απέρριψε. Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονείται ήδη η ενάγουσα-εκκαλούσα, με την υπό κρίση έφεση της, για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων από το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο και ζητεί την εξαφάνιση της εκκαλούμενης και την εν συνεχείᾳ εξ ολοκλήρου αποδοχή της ένδικης αγωγής.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 περ. β' και γ' του π.δ 410/1988, με το οποίο κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις του ν.993/1979 μαζί με άλλες διατάξεις, η πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου από το δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής

αυτοδιοικήσεως και τα λοιπά Ν.Π.Δ.Δ, επιτρέπεται μόνο για την κάλυψη απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών και για την κάλυψη παροδικών αναγκών, που δεν είναι απρόβλεπτες και επείγουσες. Στα άρθρα 57, 65 και 72 του ιδίου ως ανωτέρω π.δ ορίζεται, αφενός μεν ότι η διάρκεια απασχόλησης του προσωπικού, που προσλαμβάνεται για την κάλυψη απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί τους οκτώ (8) μήνες από το χρόνο εμφάνισης της ανάγκης, οπότε οι εργαζόμενοι αποχωρούν αυτοδικαίως από την εργασία τους, αφετέρου δε ότι ο χρόνος διάρκειας της σύμβασης εργασίας, για την κάλυψη εποχιακών ή περιοδικών αναγκών, δεν μπορεί να υπερβεί τους πέντε (5) μήνες ή το σύνολο των εκατό ημερομισθίων ετησίως, αν η απασχόληση είναι διακεκομμένη. Η προαναφερομένη πεντάμηνη διάρκεια της σύμβασης εργασίας, για την αντιμετώπιση εποχιακών αναγκών, επιτρέπεται να παρατείνεται με απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μέχρι τρεις (3) ακόμη κατ' ανώτατο όριο μήνες, εφ' όσον η συγκεκριμένη εποχιακή ανάγκη επιβάλλει την παράταση αυτή. Μετά τη λήξη του κατ' άρθρ. 65 χρόνου απασχόλησης, η σύμβαση εργασίας λύεται αυτοδικαίως και το προσωπικό αποχωρεί από την υπηρεσία, δίχως καμία αποζημίωση για την αιτία αυτή και χωρίς καμία διατύπωση.

Περαιτέρω, κατά το άρθρ. 12 παρ. 1 του Ν.1835/1989 συμβάσεις εργασίας 1-διωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου του δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ για κάλυψη α) εποχιακών ή περιοδικών αναγκών, β) πρόσκαιρων αναγκών και γ) απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών, μπορεί, με απόφαση του οικείου Υπουργού, εφ' όσον οι ανάγκες της υπηρεσίας

συνεχίζονται και μετά από πρόταση του αρμοδίου οργάνου και εφ' όσον υπάρχουν οι αναγκαίες πιστώσεις, να παρατείνονται για χρονικό διάστημα πέντε μηνών, ενός έτους και οκτώ μηνών αντιστοίχως, από τη λήξη τους και πάντως όχι πέραν του έτους από την ισχύ του νόμου αυτού. Επίσης στις παρ. 1,7 και 8 του άρθρ. 44 του Ν.1882/1990 ορίστηκε, ότι οι κατά την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού (23-3-1990) υφιστάμενες συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου εκτάκτου προσωπικού που υπηρετεί στο Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και τα ΝΠΙΔ του Δημόσιου τομέα, παρατείνονται αυτοδικαίως ως τις 30-9-1990, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν.1735/1987, 1835/1989 και 1874/1990, με εξαίρεση το προσωπικό που έχει προσληφθεί με συμβάσεις ορισμένου χρόνου για την κάλυψη εποχιακών αναγκών, οι οποίες παρατείνονται μέχρι τις 30-5-1990 και ότι η παράταση αυτών δεν τις μετατρέπει σε αορίστου χρόνου, αλλά μετά τη λήξη της ισχύος τους λύονται αυτοδικαίως, χωρίς άλλη διατύπωση και δίχως καμία αποζημίωση.

Από όλες τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι το έκτακτο προσωπικό (υπαλληλικό) που υπηρετεί στα ΝΠΔΔ με σύμβαση εργασίας διωτικού δικαίου προσλαμβάνεται για ορισμένο χρόνο, κατά τις ανωτέρω διακρίσεις και ότι δεν επιτρέπεται, ούτε είναι νομικά δυνατή η προσληψη του έκτακτου αυτού προσωπικού για αόριστο χρόνο, αφού από τις ως άνω διατάξεις δεν προβλέπεται, ούτε κατ' εξαίρεση, η πρόσληψη εποχιακού προσωπικού με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου.

Εξάλλου, η διάταξη του άρθρου 671 ΑΚ, η οποία ορίζει ότι “η σύμβαση εργασίας που συνομιλογήθηκε για ορισμένο χρόνο λογίζεται πως ανανεώθηκε για αόριστο χρόνο, αν μετά τη λήξη του χρόνου

της ο εργαζόμενος εξακολουθεί την εργασία χωρίς να εναντιώθει ο εργοδότης” δεν μπορεί να εφαρμοστεί στη σύμβαση εργασίας του έκτακτου προσωπικού του εκκαλούντος οργανισμού (ΟΔ.ΑΠ 1807/1986 Νοβ 35.1610), ούτε τεκμαίρεται πρόθεση καταστρατήγησης των διατάξεων περί καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αόριστης διάρκειας, η σύναψη αλλεπάλληλων συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, εφόσον αυτή επιβάλλεται από τον ίδιο το νόμο (ΑΠ 1316/94 ΔΕΝ 51, 1266), Γία το αυτό η σύμβαση δεν μετατρέπεται σε σύμβαση αορίστου χρόνου, έστω και αν γίνουν διαδοχικές ανανεώσεις στη σύμβαση έκτακτου υπαλλήλου, αφού ο νόμος επιβάλλει την πρόσληψη του προσωπικού αυτού μόνον με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου (ΑΠ 1807/1996, ΑΠ 1427/1998 ΔΕΝ 56,194).

Περαιτέρω, σε σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, η μη καταβολή αποζημίωσης δεν καθιστά άκυρη την καταγγελία της σύμβασης εργασίας, εφόσον οι σχετικές διατάξεις του ν. 2112/20 εφαρμόζονται μόνο στη σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου (ΑΠ 1089/93 ΔΕΝ 50,447), όπου η μη καταβολή της καθιστά άκυρη την καταγγελία και μόνον εφόσον είναι έγκυρη η σύμβαση εργασίας, διότι άλλως ο εργαζόμενος δικαιούται την αποζημίωση του Ν. 2112/20 και όχι μισθίους υπερομερίας. (ΑΠ 348/86 ΝοΒ 35, 34, Εφθεσ. 2291/98 Αρμ. 53 401).

Τέλος, με το ν. 2527/1997, άρθρ. 1 παρ. 3, 6, οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ υπήκθησαν στο σύστημα προσλήψεων του Ν. 2190/1994, ως προς την πρόσληψη τακτικών και με σύμβαση ορισμένου χρόνου διοικητικών υπαλλήλων των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ. Οι επιχειρήσεις αυτές προσλαμβάνουν πλέον τη μη διοικητικό προσωπικό, καθώς και το εργατοτεχνικό προσωπικό ΥΕ, βάσει των διατάξεων του

κανονισμού τους ή αν δεν υπάρχει κανονισμός βάσει προκηρύξεως, σε κάθε όμως περίπτωση η πρόσληψη κάθε είδους προσωπικού ελέγχεται από το ΑΣΕΠ, από την άποψη τίπρωσης των διατάξεων του οικείου κανονισμού και των αρχών της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας (Εφθεσ. 1762/1999 Αρμ. 2000, 519).

Στην προκειμένη περίπτωση, από την επανεκτίμηση των αποδεικτικών μέσων ... αποδείχθηκαν τα ακόλουθα: Η ενάγουσα συνήψε σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, δωδεκάμηνης διάρκειας, στις αρχές του έτους 1990 με τον εναγόμενο “Καλλιτεχνικό Οργανισμό Δήμου Β.”, ο οποίος είναι ΝΠΙΔ, λειτουργών ως αμιγής δημοτική επιχείρηση, ανήκουσα στους ΟΤΑ, με την οποία προσελήφθη από τον τελευταίο, ως υπαλληλός της και προσέφερε τις υπηρεσίες της στο Κέντρο Τέχνης (Μουσείο Δ.) Τ. Ν. Κ. μέχρι το Νοέμβριο του έτους 1999. Την 3-11-1999, ο εναγόμενος οργανισμός διά του νομίμου εκπροσώπου του, ήτοι του αρμοδίου Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου συνήψε σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου με την ενάγουσα (ενός έτους), η οποία τελικά παρατάθηκε μέχρι της 30-6-2001. Οι εν λόγω συμβάσεις, δεν μετατράπηκαν σε σύμβαση αορίστου χρόνου, παρόλο που έγιναν διαδοχικές ανανεώσεις, αφού ο νόμος επιβάλλει την πρόσληψη της υπαλλήλου αυτής μόνο με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, η οποία κατά τα προαναφερόμενα δεν καθίσταται αορίστου χρόνου από τις διαδοχικές ανανεώσεις της. Εφόσον λοιπόν πρόκειται για σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου και όχι αορίστου χρόνου, δεν απαιτείται για την καταγγελία της από τον εφεσίβληπτο εργοδότη, η καταβολή της αποζημίωσης του άρθρου 7 του Ν.2112/20, διότι αυτή αποτε-

λεί νόμιμην προϋπόθεσην μόνον στη διαφορετική περίπτωση της καταγγελίας της συμβάσεως αορίστου χρόνου (έγκυρης ή άκυρης), ούτε δημιουργείται ακυρότητα της καταγγελίας, εάν δεν έχει καταβληθεί αποζημίωση.

Περίπτωσην έρευνας της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 281 ΑΚ δεν υπάρχει, προεχόντως γιατί δεν ιστορείται άσκηση των νομίμων δικαιωμάτων της ενάγουσας που απορρέουν από τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου που κατάρτισε με τον εναγόμενο. Γίνεται δε λόγος για εφαρμογή της 1999/70/ΕΚ οδηγίας του Συμβουλίου της ΕΕ, της 28 Ιουνίου 1999, η οποία αναφέρεται στην κατάρτιση συμφωνίας πλαισίου για την εργασία ορισμένου χρόνου, γιατί στο παράρτημα αυτής προβλέπεται η καθιέρωση από τα υπογράφοντα την οδηγία μέρη νομοθετικού πλαισίου αποτροπής της κατάχρησης που προκαλείται από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων ή εργασιακών σχέσεων ορισμένου χρόνου, χωρίς να γίνεται επίκληση ότι παραβιάζεται συγκεκριμένος κανόνας δικαίου, που έχει θεσπιστεί κατ' επιταγή της ανωτέρω οδηγίας. Συνεπώς, ο ισχυρισμός της εκκαλούσας, ότι τη συνδέει με τον εναγόμενο Καλλιτεχνικό Οργανισμό ενιαία σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, κρίνεται απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος, ως και πρωτοδίκως, καθώς απορριπτέος κρίνεται και ο σχετικός λόγος εφέσεως, ως αβάσιμος.

Περαιτέρω, η ενάγουσα-εκκαλούσα, ισχυρίζεται, με τον πρώτο λόγο εφέσεώς της, ότι κακώς η εκκαλούμενη εφήρμοση τις διατάξεις του άρθρ. 1 περ. β και γ. του Π.Δ 410/1989 στην προκειμένη περίπτωση, εφ' όσον αυτές εφαρμόζονται για την πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου από το Δημόσιο, του ΟΤΑ και τα λοιπά ΝΠΙΔΔ, ενώ ο εναγόμενος

Καλλιτεχνικός Οργανισμός είναι ΝΠΙΔ. Ο ισχυρισμός αυτός, που αποτελεί και τον πρώτο λόγο της κρινομένης εφέσεως, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένου ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 304 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ 410/1995), αλλά και τις διατάξεις των άρθρ. 3 και 4 του Ν.Δ 31/1968, τα δημοτικά νομικά πρόσωπα και οι αποκλειστικά αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις (όπως εν προκειμένω ο εναγόμενος Οργανισμός, που λειτουργεί ως αμιγής δημοτική επιχείρηση ΝΠΙΔ), έχουν όλα ανεξαιρέτως τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου. Επομένως πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος, και ο σχετικός πρώτος λόγος της κρινομένης εφέσεως.

Επίσης, ισχυρίζεται ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14 περ. 1δ του Ν. 2190/1994, ξειταιρίζεται το προσωπικό των αμιγών δημοτικών επιχειρήσεων από το σύστημα προσλήψεως του Ν.2190/1994, ο οποίος σημειωτέον απαγορεύει τη μετατροπή της συμβάσεως εργασίας ορισμένου χρόνου σε αορίστου. Ο εν λόγω όμως ισχυρισμός κρίνεται επίσης απορριπτέος, εφ' όσον η ανωτέρω διάταξη του άρθρ. 14 περ. 1δ του ν. 2190/1994, έχει ήδη καταργηθεί με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 6 του Ν.2527/1997, και επομένως οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ υπόκεινται, σχετικά με τις προσλήψεις του προσωπικού, στις διατάξεις του Ν.2190/1994, καθώς και ο σχετικός δεύτερος λόγος εφέσεως.

Τέλος, δεν είναι επιτρεπτή ούτε η διεκδίκηση των επιδίκων διαφορών δεδουλευμένων επικουρικώς με τις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού, εφ' όσον η αγωγή του αδικαιολογήτου πλουτισμού είναι επιβοηθητικής φύσεως και μπορεί να ασκηθεί μόνο όταν ελλείπουν οι προϋποθέσεις της αγωγής από τη σύμ-

βαση ή την αδικοπραξία, εκτός αν θεμελιώνεται σε διαφορετικά πραγματικά περιστατικά ή πρόσθετα από εκείνα στα οποία στηρίζεται η αγωγή. Στην προκειμένη δε περίπτωση υπό τα εκτιθέμενα στην αγωγή πραγματικά περιστατικά, είχαν καταρτιστεί έγκυρες συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου μεταξύ των διαδίκων και συνεπώς απορριπτέος κρίνεται ο τέταρτος λόγος της υπό κρίση εφέσεως. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο έκρινε όμοια και απέρριψε την ένδικη αγωγή, ως μη νόμιμη, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε το νόμο και σωστά εκτίμησε τις αποδείξεις που προσήκθησαν ενώπιον του και συνακόλουθα τα αντίθετα που υποστηρίζει η ενάγουσα με την υπό κρίση έφεσή της, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα. Κατόπιν αυτών, πρέπει να απορριφθεί η κρινομένη έφεση, ως αβάσιμη κατ' ουσίαν...

145/2004

Πρόεδρος: Διανέλλος Διανελλάκης

Εισηγήτρια: Άννα Τσέτσου

Δικηγόροι: Γεωρ. Δήμου, Αριστ. Τσακαλέας-Χρ. Γεωργίου

Οι λόγοι ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης ανάγονται σε άρνηση της απαίτησης (ή του μεγέθους της), που κατατάχθηκε πριν από την απαίτηση του ανακόπτοντα ή αντ' αυτής, ή σε αμφισβήτηση του προνομιακού χαρακτήρα της απαίτησης και της τάξης κατάταξης, ή σε αμφισβήτηση των εξόδων εκτέλεσης που προαφαίρεσε από το πλειστηριασμά την επί του πλειστηριασμού υπάλληλος, η εκκαθαριστική πράξη του οποίου αποτελεί διανομή του πλειστηριασμάτος.

Εννοια και περιεχόμενο εξόδων εκτέλεσης. Συμφωνίες μεταξύ οφειλέτη και επισπεύδοντος δανειστή για αναστολή του πλειστηριασμού, και χωρίς δικαστική α-

πόφαση, εμπίπτουν στη διαδικασία του πλειστηριασμού και οι δαπάνες έκδοσης επαναληπτικών προγραμμάτων συνιστούν έξοδα εκτέλεσης.

Δε θεωρούνται έξοδα εκτέλεσης τα γενόμενα από υπερβολική πρόνοια ή προς το αποκλειστικό συμφέρον του επισπεύδοντος ή των αναγγελθέντων δανειστών.

Επί υποκατάστασης του ίδιου μέχρι τώρα επισπεύδοντος, για διαφορετική απαίτηση από εκείνη για την οποία έγινε η κατάσχεση, προαφαιρούνται τα έξοδα των δικαστικών πράξεων της προγενέστερης διαδικασίας που στηρίζουν την υποκατάσταση.

Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής προτείνονται μόνο με αυτοτελές δικόγραφο, πρέπει να αφορούν στους δανειστές, των οποίων προσβλήθηκε η κατάταξη με την ασκηθείσα ανακοπή, εντός των υποκειμενικών και αντικειμενικών ορίων αυτής και δεν μπορούν να προταθούν το πρώτον με τις προτάσεις στον πρώτο βαθμό ή κατά την έκκληση δίκης, με το εφετήριο ή τις προτάσεις.

{...} Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 979 παρ. 2, 972 παρ. 1 στοιχ. β', 933 και 585 παρ. 2 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι η καταταγέσια στο σχετικό πίνακα απαίτηση είναι δυνατόν να εισαχθεί για εκδίκαση κατόπιν ανακοπής άλλου δανειστή, που επιδιώκει να λάβει τη θέση εκείνου που κατατάχθηκε, οπότε το περιεχόμενο της ανακοπής αυτής μπορεί να ανάγεται: α) σε απλή άρνηση της απαίτησης ή του μεγέθους της απαίτησης, που κατατάχθηκε πριν από την απαίτηση ή αντί της απαίτησης του ανακόπτοντος, η οποία άρνηση αποτελεί λόγο ανακοπής, παραδεκτό και ορισμένο, ο δε καθού η ανακοπή φέρει το βάρος αποδείξεως των παραγωγικών της απαίτησής του και του μεγέθους αυτής γεγονότων (ΑΠ 1541/2000

ΕλλΔν 2001-1300, ΑΠ 1722/1998 ΕλλΔν 1999-603,ΑΠ 484/1989 ΕλλΔν 1990-1438, ΕφΑθ 8501/2000 ΕλλΔν 2001-1663, ΕφΑθ 5099/1998 ΕλλΔν 1999-392) και β) σε αμφισβήτηση του προνομιακού χαρακτήρα της ίδιας απαίτησης και την τάξη της κατάταξης αυτής.

Εξάλλου, όπως γίνεται δεκτό, η ανακοπή του άρθρου 979 παρ 2 ΚΠολΔ μπορεί να έχει ως περιεχόμενο την αμφισβήτηση των εξόδων εκτέλεσης που προαφαιρέσει από το πλειστηρίασμα ο υπάλληλος του πλειστηριασμού, γιατί ναι μεν αυτά δεν κατατάσσονται στο σχετικό πίνακα, πλην όμως η εκκαθαριστική πράξη του υπάλληλου του πλειστηριασμού αποτελεί διανομή του πλειστηριασμάτος και προσθάλλεται μόνο με την εν λόγω ανακοπή (ΑΠ 1541/2000 ό.π., ΑΠ.627/1994 ΕλλΔν 1995-842, ΕφΑθ 8501/2000 ό.π.). Κατά συνέπεια, και στην περίπτωση αυτή η άρνηση της απαίτησης του καθού η ανακοπή ή του μεγέθους της, που αφορά προαφαιρεθέντα εξόδα εκτέλεσης, αποτελεί παραδεκτό και ορισμένο λόγο ανακοπής, στον καθού δε εναπόκειται να αποδείξει τα παραγωγικά της απαίτησης του και του μεγέθους της περιστατικά (ΑΠ 1722/1998 ό.π., Εφ.Αθ 8501/2000 ό.π.).

Εξάλλου, κατά το άρθρο 932 ΚΠολΔ, που αποτελεί συνέχεια των γενικών διατάξεων των άρθρων 175 επ. του ίδιου Κώδικα, τα εξόδα της αναγκαστικής εκτέλεσης βαρύνουν εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και προκαταβάλλονται από εκείνον που την επισπεύδει. Όπως δε προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 975 ΚΠολΔ η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα γίνεται αφού αφαιρέθουν τα εξόδα της εκτέλεσης που ορίζονται αιτιολογημένα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Από τη διατύπωση της τελευταίας αυτής διάταξης, όπου γίνεται διάκριση μεταξύ “αφαίρεσης” των εξό-

δων και “κατάταξης” των προνομιακών απαιτήσεων, προκύπτει, ότι υπέγγυο στους δανειστές είναι το μετά την αφαίρεση των εξόδων εκτέλεσης ποσό από το πλειστηρίασμα καθώς και ότι τα έξοδα εκτέλεσης δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των προνομίων, ούτε κατατάσσονται στον πίνακα, αλλά προαφαιρούνται προκειμένου να γίνει η κατάταξη των δανειστών και προσδιορίζονται με τον πίνακα κατάταξης ή με ιδιαίτερη πράξη, με την οποία ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος θα δικαιολογήσει τα σχετικά κονδύλια, προκειμένου να αφαιρέσει αυτά από το πλειστηριασμά. Σε αυτά, που κατά τη διάταξη του άρθρου 975 ΚΠολΔ, ορίζει αιτιολογημένα και προαφαιρεί ο υπάλληλος του πλειστηριασμού αυτεπαγγέλτως και χωρίς αναγγελία του δικαιούχου από το εκπλειστηριασμά, για να κατατάξει στο υπόλοιπο αυτού τις απαιτήσεις των δανειστών εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, εμπίπτουν όλες οι δαπάνες που αποβλέπουν στο γενικό συμφέρον όλων των δανειστών και αφορούν τόσο την εκτέλεση καθεαυτήν, όσο και την όλη διαδικασία της από την έναρξη μέχρι την περάτωση της.

Ειδικότερα, στα έξοδα αυτά περιλαμβάνονται τα αναγκαία έξοδα για την έναρξη, κίνηση και γενικά τη διαδικασία της εκτέλεσης, βάσει της οποίας επιτεύχθηκε το εκπλειστηριασμά, το οποίο διανέμεται στους πιστωτές με αφετηρία τα έξοδα και δικαιώματα για την έκδοση απογράφου, τη σύνταξη αντιγράφου και επιταγής προς εκτέλεση. Έτσι, συμφωνίες μεταξύ οφειλέτη και επισπεύδοντος δανειστή για την αναστολή κλπ του πλειστηριασμού και χωρίς την έκδοση δικαστικής απόφασης εμπίπτουν στην γενική διαδικασία του πλειστηριασμού ως τείνουσες στη διευκόλυνση του οφειλέτη για την ικανοποίηση όλων των δανειστών και οι εντεύθυν δαπάνες για την έκδοση επαναληπτικών

προγραμμάτων είναι δαπάνες που έγιναν προς το συμφέρον όλων των δανειστών (ΑΠ 419/1998 αδημοσίευτη στο νομικό τύπο, ΕφΑθ 4896/1999 ΕλλΔν 2000-490, ΕφΑθ 10130/1991 ΕλλΔν 1992-889). Αντίθετα, δεν θεωρούνται έξοδα εκτέλεσης αυτά που έγιναν από υπερβολική πρόνοια, και εκείνα που δημιουργήθηκαν προς το αποκλειστικό συμφέρον του επισπεύδοντος ή των αναγγελθέντων δανειστών, όπως π.χ. τα έξοδα για τη δικαστική επιδίωξη της απαίτησης, για την απόκτηση του εκτελεστού τίτλου, ήτοι τα αναφερόμενα στη δίκη, κατά την οποία εκδόθηκε η εκτελούμενη απόφαση, τα έξοδα αναγγελίας, τα οποία βαρύνουν τον αναγγελλόμενο δανειστή (άρθρο 972 παρ. 1 εδάφ. τελευταίο ΚΠολΔ), καθώς και τα έξοδα εκδόσεως περιήληψης της κατακυρωτικής έκθεσης (ΑΠ 1359/1998 ΕλλΔν 1999-307, ΑΠ 1578/1995 ΕλλΔν 1997-1087, ΕφΑθ 6854/1999, 4896/1999 ΕλλΔν 2000-160 και 490, ΕφΑθ. 4388/1998 ΕλλΔν 1999-1371, ΕφΑθ. 5038/1996 ΕλλΔν 1998-432). Προκειμένου δε περί υποκαταστάσεως του ίδιου μέχρι τώρα επισπεύδοντος την εκτέλεση για διαφορετική όμως απαίτηση από εκείνη για την οποία έγινε η κατάσκεψη (άρθρο 973 ΚΠολΔ) προαφαιρούνται μόνο τα έξοδα των διαδικαστικών πράξεων της προγενέστερης διαδικασίας που στηρίζουν την υποκατάσταση, ήτοι των πράξεων στις οποίες θεμελιώνεται η δηλώση για τη συνέχιση και η εξακολούθηση της περαιτέρω διαδικασίας μέχρι του πλειστηριασμού (ΕφΑθ. 11081/1996 ΕλλΔν 1997-1630, Μπρίνια, Αναγκαστική Εκτέλεση, έκδ. Γ', άρθρο 975, σελ. 1077, Σταθέα, Αναγκ. εκτέλ., έκδ. 1978, τ. 2ος, παρ. 509, σελ. 707).

Στην εξεταζόμενη περίπτωση, το παράπονο του ανακόπτοντος και ήδη εκκαλούντος, με τον πρώτο λόγο της έφεσης του, τοποθετείται στο γεγονός ότι κακώς

και παρά το νόμο ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος συμπεριέλαβε στα έξοδα εκτέλεσης και προαφαίρεσε από το εκπλειστηριασμα ποσό 422.100 δραχμών, το οποίο αφορούσε έξοδα των διαδικαστικών πράξεων που έχουν σχέση με την εκτέλεση τίτλου διαφορετικού από αυτόν δυνάμει του οποίου τελικά πραγματοποιήθηκε ο πλειστηριασμός και συντάχθηκε ακολούθως ο ανακοπόμενος πίνακας κατάταξης. Πλην, όμως, όπως ανωτέρω εκτίθεται, σε περίπτωση υποκατάστασης, πράγμα το οποίο συμβαίνει και όταν ο επισπεύδων επιθυμεί να συνεχίσει τη διαδικασία του ματαιωθέντος ή ματαιωθούμενου πλειστηριασμού για άλλη απαίτηση του, αναγγελθείσα ή όχι (βλ. Μπρίνια, δ.π. άρθρο 973, σελ. 1010-1013 και την παρατιθέμενη ειδική βιβλιογραφία), όπως στην παρούσα περίπτωση, προαφαιρούνται μόνο τα έξοδα των διαδικαστικών πράξεων της προγενέστερης διαδικασίας που στηρίζουν την υποκατάσταση και όχι εκείνα που έχουν σχέση μόνο με την εκτέλεση του τίτλου βάσει του οποίου τελικά διενεργήθηκε ο πλειστηριασμός. Έτσι, τα έξοδα που αφορούν την έκδοση επαναληπτικής περιήληψης κατασκετήριας έκθεσης του κατασκεθέντος ακίνητου εμπίπτουν στις δαπάνες που αποβλέπουν στο γενικό συμφέρον όλων των δανειστών και στηρίζουν την υποκατάσταση που οδήγησε στον πλειστηριασμό το κατασκεθέν ακίνητο, ώστε να περιλαμβάνονται οπωσδήποτε στα προαφαιρούμενα έξοδα εκτέλεσης. Κατόπιν όλων αυτών, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο, με την εκκαλούμενη απόφασή του κατέληξε, έστω και με ελλιπή κατά ένα μέρος αιτιολογία, στο ίδιο, ως άνω, πόρισμα, δεν υπέπεσε σε σφάλμα σχετικά με την ερμηνεία και εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων της διαδικασίας εκτέλεσεως και κατά συνέπεια ο λόγος αυτός

της έφεσης ελέγχεται μη νόμιμος και, ως εκ τούτου, απορριπτέος.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 979 παρ. 2, 933 και 585 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι το δικόγραφο της ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης πρέπει να περιέχει τα γενικά στοιχεία των δικογράφων, που αναφέρονται στα άρθρα 118 και 120 ΚΠολΔ, και τους λόγους αυτής. Πρόσθετοι (νέοι) λόγοι ανακοπής μπορούν να προταθούν μόνο με πρόσθετο δικόγραφο κατ' εφαρμογή του άρθρου 585 παρ. 2 εδαφ. 2. Οι πρόσθετοι αυτοί λόγοι που ασκούνται με δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου απευθύνεται η ανακοπή και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση πρέπει να αναφέρονται στους δανειστές, των οποίων προσβλήθηκε με την ανακοπή η κατάταξη, και γενικά να βρίσκονται εντός των υποκειμενικών και αντικειμενικών ορίων, όπως αυτά προσδιορίζονται κυρίως με το αίτημα της ασκηθείσας ανακοπής (ΑΠ 1541/2000 ΕλλΔν 2001-1300). Ούτε δε από τις πιο πάνω διατάξεις, ούτε από κάποια άλλη διάταξη προβλέπεται ότι, αν πρόκειται για ανακοπή γενικά ή για ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης, οι νέοι λόγοι μπορούν να προταθούν για πρώτη φορά με τις προτάσεις στον πρώτο βαθμό ή κατά την έκκληση δίκη, είτε με το εφετήριο είτε με τις προτάσεις. Κατά συνέπεια, προτεινόμενοι έτσι είναι απαράδεκτοι και, ως εκ τούτου απορριπτέοι (ΑΠ 390/1999 ΕλλΔν 1999-1317, ΑΠ 129/1994 ΕλλΔν 1995-1093, ΕφΑθ 109/1996 Αρμ. 1996-1372, ΕΑ 4872/1984 ΝοΒ 1984-875).

Στην προκείμενη περίπτωση το εκκαλούν με το δεύτερο λόγο της έφεσης του, τον οποίο αναπτύσσει διεξοδικά με τις έγγραφες προτάσεις του της παρούσας συζήτησης, υποστηρίζει ότι η εργασιακή α-

παίτηση του δεύτερου εφεσίβληπτου, δικηγόρου, ύψους 3.450.511 δραχμών, δεν έπρεπε να καταταγεί προνομιακά στον πίνακα κατάταξης, γιατί δεν προέκυψε μέσα στην τελευταία διετία πριν από την ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού. Όμως, όπως προκύπτει από το δικόγραφο της ανακοπής του, στην οποία εκδόθηκε η εκκαλουμένη, πέραν της αρνήσεως της απαίτησης και του μεγέθους αυτής, δεν διαλαμβανόταν σ' αυτό τέτοιος λόγος ακυρότητας του πληπτομένου πίνακα κατάταξης, ο οποίος αποτελεί άρνηση του προνομιακού χαρακτήρα της απαίτησης και προτείνεται για πρώτη φορά στην έκκληση δίκη, γεγονός που τον καθιστά απαράδεκτο και, ως εκ τούτου, απορριπτέο, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην παραπάνω νομική σκέψη. Κατ' ακολουθίαν τούτων, η έφεση, που δεν περιέχει κανένα άλλο λόγο για έρευνα, δεδομένου ότι το δικαστήριο τούτο δεν μπορεί να εξετάσει τα παραγωγικά της απαίτησης του δεύτερου εφεσίβληπτου και του μεγέθους αυτής γεγονότα, γιατί δεν υπάρχει ως προς το σχετικό κεφάλαιο παράπονο με την έφεση, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της...

146/2004

Πρόεδρος: Διανέλλος Διανελλάκης

Εισηγήτρια: Άννα Τσέτσου

Δικηγόροι: Ιωαν. Τζιάνης, Λεων. Τσιάρας

Επί πλειστων αντιδίκων του εκκαλούντα στην πρωτόδικη δίκη, η έφεση στρέφεται μόνον εναντίον εκείνων, ως προς τους οποίους ο εκκαλών θέλει να εξαφανιστεί η απόφαση, εκτός αν πρόκειται για αναγκαστική ομοδικία.

Η δίκη μεταξύ συνιδιοκτητών πολυκατοικίας για διαφορές της οροφοκτησίας και του κανονισμού δε δημιουργεί αναγκαία ομοδικία, έστω και αν ένας από αυτούς

είναι συγχρόνως διαχειριστής της οικοδομής.

Η απαγόρευση, με δρόμο κανονισμού, μεταβολών ή ορισμένης χρήσης των κοινόχρηστων πραγμάτων, ισχύει έστω και αν δεν παραβλάπτεται η χρήση, ή δε θίγονται τα δικαιώματα και η ασφάλεια των άλλων ιδιοκτητών ή διαμερισμάτων, μήτε μεταβάλλεται ο συνθήτης προορισμός τους. Αντίθετα, εν ελλείψει συμφωνίας μεταξύ όλων των συνιδιοκτητών ως προς τον τρόπο χρήσης, κάθε ιδιοκτήτης έχει όλα τα εκ της κυριότητας δικαιώματα, εφόσον η άσκησή τους δεν παραβλάπτει τη χρήση ή ασφάλεια των άλλων ιδιοκτητών ή ιδιοκτησιών.

Κοινόχρηστα πράγματα αποτελούν και η πρασιά (προκήπιο), η αυλή, ο ακάλυπτος χώρος.

Η απαγορευόμενη από τον κανονισμό κατάληψη πρασιάς ή άλλων κοινοχρήστων χώρων με αντικείμενα και μηχανήματα, που δημιουργούν κίνδυνο για την ασφάλεια της οικοδομής και προκαλούν ουσιώδη μεταβολή βλαπτική της αισθητικής εμφάνισης της πρόσωψης, συνιστά παράβαση, ανεξάρτητα αν θίγονται ή μη τα δικαιώματα των συνιδιοκτητών στους κοινόχρηστους χώρους.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 517 ΚΠολΔ η έφεση απευθύνεται κατά εκείνων που ήταν διάδικοι στην πρωτόδικη δίκη ή των καθολικών διαδόχων ή των κληροδόχων τους. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, αν οι αντίδικοι του εκκαλούντος στην πρωτόδικη δίκη είναι πολλοί, δεν είναι απαραίτητο η έφεση να στρέφεται εναντίον όλων, αλλά εναντίον εκείνων ως προς τους οποίους ο εκκαλών θέλει να εξαφανιστεί η απόφαση, εκτός αν πρόκειται για αναγκαστικά ομοδικία (ΕφΑθ. 2921/1998 ΕΣυγκΔ 2003-272, ΕφΘ 386/1999 Αρμ.2000-1218, ΕφΑθ

1075/1986 ΕλλΔν 1986-822, Σ. Σαμουνίλ, η έφεση κατά τον ΚΠολΔ, Δ' έκδοση, σελ. 112 επ. και την παραπιθέμενη νομολογία). Στην κρινόμενη περίπτωση η από 16-10-2002 έφεση κατά της υπ' αριθ. 327/2002 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων, που εκδόθηκε κατά την ειδική διαδικασία των μισθωτικών διαφορών και διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους (άρθρα 647 επ. ΚΠολΔ), στρέφεται κατά των αντιδίκων του εκκαλούντος στην πρωτόδικη δίκη, ήτοι τόσο κατά του διαχειριστή της αναφερόμενης πολυνώροφης οικοδομής, όσο και κατά της συνιδιοκτήτριας Α. Ν. Φ. Όπως, όμως προκύπτει από την εκκαλούμενη απόφαση, ως προς αυτή απορρίφθηκε η αγωγή ως απαράδεκτη, για έλλειψη εννόμου συμφέροντος, για το λόγο ότι, εφόσον είναι μέλος της κοινωνίας των συνιδιοκτητών, τους οποίους εκπροσωπεί δικονομικά ο διαχειριστής, δεν έχει αυτοτελές έννομο συμφέρον να ασκήσει αγωγή με ίδιο περιεχόμενο και αιτήματα. Κατά συνέπεια, η υπό κρίση έφεση, κατά το μέρος που στρέφεται εναντίον της, και με δεδομένο ότι η δίκη μεταξύ συνιδιοκτητών πολυνώροφης οικοδομής, για παραβάσεις του νόμου περί οριζόντιας ιδιοκτησίας και του κανονισμού, δεν δημιουργεί αναγκαία ομοδικία μεταξύ όλων των συνιδιοκτητών ή των εναγμένων, έστω και αν ένας από αυτούς συμβαίνει να είναι συγχρόνως διαχειριστής της οικοδομής (ΑΠ 612/1999, αδημοσίευτη στο νομικό τύπο, ΑΠ 392/1997 ΕλλΔν 1997-1840, ΑΠ 168/1987 ΕΔΠ 1988-172, ΕφΑθ.1703/1998, ΕφΑθ.3973/1996 αδημοσίευτες στο νομικό τύπο, Εφ.Αθ 1479/1993 ΕΔΠ 1994-33, Ι.Κατράς, Πανδέκτης μισθώσεων και οροφοκτησίας, έκδ. 2000, σελ. 553), πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 73 και 532 ΚΠολΔ, για έλλειψη εννόμου

συμφέροντος, να μην επιδικαστούν όμως υπέρ αυτής δικαστικά εξόδα γιατί δεν υποθίλθηκε σε τέτοια εξαιτίας της έφεσης αυτής. Κατά τα λοιπά η έφεση έχει ασκηθεί σύμφωνα με τις νόμιμες διατυπώσεις και είναι εμπρόθεσμη (άρθρα 495 παρ. 1, 511, 513, 516, 652 παρ. 1 ΚΠολΔ). Τούτο, ειδικότερα, καθόσον η μεν εκκαλουμένη απόφαση επιδόθηκε στον εναγόμενο στις 2-10-2002 (βλ. επισημείωση της δικαστικής επιμελήτριας Μ. Α. στο επιδοθέν αντίγραφο της, ως άνω, απόφασης), η δε κρινόμενη έφεση κατατέθηκε στη γραμματεία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου στις 17-10-2002 (βλ. υπ' αριθ. 140/17-10-2002 πράξη κατάθεσης στο τέλος του δικογράφου της έφεσης), μέσα, δηλαδή στην προθεσμία των δεκαπέντε (15) ημερών του άρθρου 652 παρ. 1ΚΠολΔ, από την επίδοση της εκκαλουμένης. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτή κατά το τυπικό της μέρος και να ερευνηθεί, περαιτέρω, κατά την ίδια διαδικασία, ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της (άρθρο 533 παρ. 1 ΚΠολΔ).

Οι ενάγοντες και ήδη εφεσίθλητοι, ο πρώτος διαχειριστής και η δεύτερη ιδιοκτήτρια διαμερίσματος πολυυροφης οικοδομής υποκειμένης στη ρύθμιση του Ν.3741/1929, με την από 9-2-2002 (αριθ. κατάθ. 125/2002) αγωγή, επικαλέστηκαν ότι ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών, ιδιοκτήτης καταστήματος της ίδιας οικοδομής, παραβιάζοντας το νόμο και τον ισχύοντα κανονισμό της συνιδιοκτησίας, ο οποίος καταρτίστηκε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και μεταγράφηκε νόμιμα, κατέλαβε τμήματα των κοινοχρήστων χώρων της εν λόγω οικοδομής, όπως ειδικότερα αναφέρονται. Ότι από τις αυθαίρετες αυτές ενέργειες παραβλάπτεται το εξ αδιαιρέτου δικαίωμα της συγκυριότητας των λοιπών συνιδιοκτητών στους χώρους αυτούς, ενώ παράλληλα τίθεται σε κίνδυνο

η ασφάλεια της όλης οικοδομής και θίγεται η αρμονία, η αισθητική και η εξωτερική εμφάνιση αυτής. Ενόψει των πραγματικών αυτών περιστατικών, ζήτησαν να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να απομακρύνει όλα τα αναφερόμενα αντικείμενα από τους κοινόχρηστους χώρους της πολυκατοικίας, διαφορετικά να επιτραπεί σ' αυτούς τούτο με δαπάνες του αντιδίκου τους, υποχρεωμένου να ανεχθεί τις εργασίες των συνεργείων. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, με την προαναφερόμενη απόφασή του, αφού απέρριψε ως απαράδεκτη την αγωγή ως προς την δεύτερη ενάγουσα, όπως εκτέθηκε ήδη, δέχτηκε κατά τα λοιπά την αγωγή, ως βάσιμη και κατ' ουσίαν. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται, με την κρινόμενη έφεση, ο εναγόμενος, για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και πλημμελή εκτίμηση των αποδείξεων, ζητώντας την εξαφάνιση της και την απόρριψη της αγωγής.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1,2 παρ. 1,3 παρ. 1,2, 4 παρ. 1,5 και 13 παρ. 1,3 του νόμου 3741/1929 “περί ιδιοκτησίας κατ’ ορόφους”, που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ με το άρθρο 54 του ΕισΝΑΚ, όπως και εκείνων των άρθρων 1002 και 1117 ΑΚ, προκύπτει ότι οι ιδιοκτήτες της οικοδομής που υπάγεται στο καθεστώς του νόμου αυτού, μπορούν να ρυθμίσουν ελεύθερα με σύμβαση που καταρτίζεται συμβολαιογραφικά με τη σύμπραξη όλων και μεταγράφεται, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους τόσο ως προς τα αναγκαστικά αδιαίρετα (κοινά) μέρη της οικοδομής, όσο και ως προς τις χωριστές οριζόντιες ιδιοκτησίες σε ορόφους ή διαμερίσματα και μάλιστα κατά παρέκκλιση από τις ενδοτικού δικαίου διατάξεις του ανωτέρω νόμου και του ΑΚ. Οι περιορισμοί της κυριότητας, που δημιουργούνται κατά τον τρόπο αυτό, έχουν το χαρακτήρα

δουλείας, οι οποίοι μπορούν να μεταβληθούν ή να καταργηθούν στο σύνολό τους ή κατά ένα μέρος με συμφωνία όλων των συνιδιοκτητών, που υποβάλλεται στον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και μεταγράφεται και δεσμεύουν και τους διαδόχους των αρχικά συμβληθέντων ή εκείνων που προσχώρησαν μεταγενέστερα στον καταρτισθέντα με τη σύμβαση κανονισμό. Κατά συνέπεια, με τον κανονισμό έγκυρα καθιερώνονται περιορισμοί και απαγορεύσεις στη χρήση των ανωτέρω πραγμάτων και πέραν των αναφερομένων στα άρθρα 3 παρ. 2 και 5 στοιχ. α' του ν.3741/1929.

Από αυτά προκύπτει, ότι, αν με κάποιο όρο απαγορεύεται σε συνιδιοκτήτη η ενέργεια μεταβολών σε κάθε περίπτωση ή ορισμένη χρήση των πραγμάτων αυτών, η απαγόρευση ισχύει και όταν από την απαγορεύμενη πράξη δεν παραβλάπτεται η χρήση, ούτε θίγονται τα δικαιώματα των άλλων συνιδιοκτητών, ούτε μειώνεται η ασφάλεια των ιδιοκτησιών τους ή του όλου οικοδομήματος, ούτε μεταβάλλεται ο συνήθης προορισμός του. Έτσι δεν απαιπείται στη συγκεκριμένη περίπτωση η έρευνα, αν συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις του νόμου, για να κριθεί αν έλαβε χώρα ανεπίτρεπτη, ως αντικείμενο στον κανονισμό, ενέργεια συνιδιοκτήτη (ΑΠ 941/2000 ΕλλΔν 2001-150, ΑΠ 599/1995 ΕλλΔν 1996-347, ΑΠ 481/1993 ΕλλΔν 1994-1562, ΑΠ 1713/1991 ΕλλΔν 1993-340, ΑΠ 622/1990 ΕΕΝ 1991-190, ΑΠ 732/1989 ΕλλΔν 1991-341, ΑΠ 1184/1986 ΝοΒ 1987-899, ΕφΑθ 2162/2001 ΕλλΔν 2001-1415, ΕφΑθ 2281/1997 ΕλλΔν 1997-1918). Αντίθετα, αν δεν υπάρχει ειδική συμφωνία μεταξύ όλων των συνιδιοκτητών αναφορικά με τον τρόπο χρήσεως των διηρημένων ιδιοκτησιών και των εξ αδιαιρέτου μερών της οικοδομής, καθένας από τους διαμερισματούχους έχει όλα τα δικαιώματα που ανή-

κουν στον κύριο, εφόσον, όμως, η άσκηση αυτών δεν παραβλάπτει τη χρήση των άλλων ιδιοκτητών ή δεν μειώνει την ασφάλεια αυτών ή του οικοδομήματος. Έτσι δικαιούται σε απόλυτη χρήση του διαμερίσματός του και των κοινών πραγμάτων, και μπορεί να επιχειρήσει μεταβολές ή προσθήκες στα αδιαιρέτως κοινά μέρη του οικοδομήματος, καθώς και να προβαίνει στην επισκευή ή ανανέωση αυτών, υπό τον όρο να μη βλάπτει το δικαίωμα των λοιπών συνιδιοκτητών, να μη μεταβάλλει το συνήθη προορισμό αυτών και να μην παραβλάπτει τη χρήση των άλλων ιδιοκτητών και την ασφάλεια αυτών ή του οικοδομήματος. Η ενάσκηση του δικαιώματος κάθε συνιδιοκτήτη για απόλυτη χρήση του διαμερίσματός του και των κοινών μερών του οικοδομήματος πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μη βλάπτονται τα δικαιώματα των λοιπών συνιδιοκτητών. Αυτός ο περιορισμός δεν αφορά απλώς μόνο βλάβη του δικαιώματος τους συγχρίσεως των κοινών. Δηλαδή δεν διασφαλίζει μόνο την ίση και όμοια χρήση των κοινών αλλά απαιτεί η χρήση να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε με αυτόν όχι μόνο να μη βλάπτεται η χρήση των κοινών από τους λοιπούς, αλλά οποιοδήποτε δικαίωμα αυτών από το δεσμό της οροφοκτοσίας (βλ. ΑΠ 861/1994 ΕλλΔν 1996-138, ΑΠ 1177/1986 ΝοΒ 1987-895, ΕφΑθ 2161/2001 ο.π.).

Εξάλλου, από τις ίδιες παραπάνω διατάξεις κοινόκτητα ή κοινόχρηστα μέρη της όλης οικοδομής, που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαιρετής (αποκλειστικής) ιδιοκτησίας, είναι εκτός από τα ενδεικτικά αναφερόμενα από αυτές (παραπάνω διατάξεις) πράγματα, και εκείνα που έχουν από την κατασκευή τους προοριστεί για κοινή χρήση όλων των συνιδιοκτητών, ανεξάρτητα από το αν πράγματι γίνεται ή όχι χρήση τους από τους συνιδιοκτήτες ή δεν προσφέρονται σ' αυ-

τούς για τον πιο πάνω σκοπό (ΟλομΑΠ 5/1991 ΕλλΔν 1991-750, ΑΠ 477/1993 ΕλλΔν 1994-1350, ΕφΑθ.8316/1992 ΕλλΔν 1993-1648). Έτσι έχει κριθεί ότι μεταξύ των κοινοχρήστων πραγμάτων της οικοδομής περιλαμβάνεται η πρασιά της (προκόπιο), που αποτελεί ανοικτή αυλή μεταξύ οικοδομικής γραμμής (πεζοδρομίου) και ρυμοτομικής (τοίχου ακινήτου) ομοίας (ΑΠ 10038/1990 ΕλλΔν 1993-1649, Εφ.Αθ 228/1987 ΕλλΔν 1987-186), η αυλή της ή ακάλυπτος χώρος της, η στέγη, τα θεμέλια, οι πρωτότοικοι κά. Παρεμβάσεις, παρά τις ρυθμίσεις του κανονισμού, συνιδιοκτίτη, με αυθαίρετες προσθήκες σε κοινόχρηστους χώρους, που μεταβάλλουν τον προορισμό τους και έχουν επιπτώσεις στην αισθητική του κτιρίου αποκλείονται και είναι αντίθετες στην έννοια της προστίκουσας χρήσης των κοινών από μέρους των οροφοκτητών (ΑΠ 1349/1990 ΕλλΔν 1992-324, ΑΠ 419/1985 ΝοΒ 24-189).

Τέλος, η αξίωση για την άρση της, κατά παράβαση του κανονισμού, μεταβολής στα παραπάνω μέρη της οικοδομής (κοινά και χωριστές ιδιοκτησίες), απαγορεύεται ως καταχρηστική όταν η άσκηση της υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Είναι δε η υπέρβαση αυτή προφανής, όταν προκαλεί την έντονη εντύπωση αδικίας σε σχέση με το όφελος του δικαιούχου από την άσκηση του δικαιώματός του (ΑΠ 599/1995 ο.π, ΕΑ 2281/1997 ο.π.).

Στην εξεταζόμενη περίπτωση, από τις καταθέσεις των μαρτύρων... αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο εναγόμενος-εκκαλών, δυνάμει του υπ' αριθ. 12620/2000 συμβολαίου της συμβολαιογράφου Ε. Μ.-Τ., που νόμιμα μεταγράφηκε, είναι κύριος αυτοτελούς

και διαιρεμένου χώρου, που βρίσκεται στην επί της συμβολής των οδών Η. Ρ., Ν. και Μ. της πόλης των Τρικάλων πολυώροφη οικοδομή. Συγκεκριμένα του υπό στοιχεία Κ-Α-Τ ισογείου καταστήματος, καθαρού εμβαδού 88,8 τ.μ, στο οποίο αντιστοιχεί ποσοστό συνιδιοκτησίας 73/1000 εξ αδιαιρέτου σε όλο οικόπεδο και τους λοιπούς κοινόχρηστους και κοινόκτητους χώρους. Το κατάστημα αυτό συνορεύει γύρω στο σύνολό του με ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου και πέραν αυτού με την ιδιοκτησία Α., με πρασιά και πέραν αυτής με την οδό Η. Ρ., με ακάλυπτο χώρο της οικοδομής και πέραν αυτού με την οδό Ν., με την είσοδο της οικοδομής και με το κλιμακοστάσιο. Της εν λόγω πολυκατοικίας η ενάγουσα και ήδη εφεσίβληπτη είναι ιδιοκτήτρια όπως και διαχειρίστρια, η οποία εκλέχθηκε με την απόφαση από 20-9-2003 της γενικής συνέλευσης των οροφοκτητών, παρίσταται δε νομίμως στη δίκη στη θέση του πρώην διαχειριστή και διαδίκου πρωτοδίκως Δ. Ο. και συνεχίζει για λογαριασμό της συνιδιοκτησίας τη δίκη (βλ. σχετ. ΑΠ 941/2000 ΕλλΔν 2001 σελ. 150) με ρητή δήλωσή της στις έγγραφες προτάσεις της. Κατά της παράστασης αυτής δεν διατυπώθηκε αντίρρηση από μέρους του εναγομένου. Η οικοδομή στην οποία βρίσκεται η προαναφερόμενη οριζόντια ιδιοκτησία διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 1002, 1117 ΑΚ καθώς και εκείνων του ν.3741/1929 και την 12466/1999 πράξη συστάσεως οριζόντιας ιδιοκτησίας της ίδιας, ως άνω, συμβολαιογράφου, η οποία περιλαμβάνει και τον κανονισμό της πολυκατοικίας και έχει μεταγραφεί νόμιμα.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού, ο οποίος συντάχθηκε την 1 Δεκεμβρίου 1999, οι χώροι της οικοδομής διακρίνονται σε κοινόχρηστους ή α-

διαιρετες ιδιοκτησίες, οι οποίες ανίκουν εξ αδιαιρέτου σε όλες τις αυτοτελείς οριζόντιες ιδιοκτησίες και προορίζονται για τη χρήση αυτών και χώρους διηρημένης ιδιοκτησίας που θα ανίκουν κατά δικαίωμα κυριότητας, νομής και κατοχής, στον κάθε συνιδιοκτήτη. Στο ίδιο άρθρο, στο οποίο απαριθμούνται ενδεικτικά οι κοινόχρηστοι χώροι, ορίζεται, όπι, μεταξύ άλλων, “κοινόχρηστος χώρος είναι και ο ποιοσδήποτε άλλος χώρος, ο οποίος δεν περιγράφεται παραπάνω σαν αυτοτελής και ανεξάρτητη οριζόντια ιδιοκτησία και θεωρείται κατά το νόμο ή κατά το εθιμικό δίκαιο κοινόχρηστος χώρος”. Περαιτέρω, με το άρθρο 3 του κανονισμού ορίζεται ότι “οι κοινόχρηστοι χώροι πρέπει πάντοτε να είναι ελεύθεροι, απαγορεύεται δε η πέραν του αναγκαίου χρόνου χρησιμοποίηση αυτών και πάντοτε για το σκοπό για τον οποίο προορίζονται, απαγορεύεται δε επίσης η τοποθέτηση αντικειμένων σε αυτούς”. Επίσης, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 του ίδιου κανονισμού, “απαγορεύεται γενικά κάθε μεταβολή της εξωτερικής εμφάνισης της οικοδομής ή των κοινότητων και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και κάθε χρήση, η οποία θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια της οικοδομής ή βλάπτει την ποσικία των ενοίκων αυτής ή προκαλεί ασυνθίστους θορύβους, δυσοσμίες ή εκπέμπει καπνούς και αναθυμιάσεις ή αντίκειται στους νόμους και τις αστυνομικές διατάξεις και τα χρηστά ήθη”. Οι παραπάνω περιορισμοί του κανονισμού της οικοδομής απαγορεύουν σε κάθε συνιδιοκτήτη αυτής να προβαίνει στις πιο πάνω ενέργειες, έστω και αν δεν παραβλάπτεται η χρήση των λοιπών και δεν μειώνεται η ασφάλειά της, ούτε θίγεται η εξωτερική της εμφάνιση, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στη νομική σκέψη της παρούσας.

Παρόλα, όμως, αυτά ο εναγόμενος,

κατά παράβαση των, ως άνω, όρων του εκτεθέντος κανονισμού, στον οποίο είχε προσχωρίσει και αυτός, με ρπτή δίλλωσή του στο συμβόλαιο, με το οποίο απέκτησε το αναφερόμενο εμπράγματο δικαιώμα, για την εξυπηρέτηση των αναγκών της επιχείρησής του <σούπερ-μάρκετ>, που ασκεί, από κοινού με τους γονείς του Γ. και Γ. Κ., στο παραπάνω ισόγειο κατάστημά του έχει τοποθετήσει: α) έξω από αυτό και ειδικότερα στην πρόσοψή του, αριστερά της εισόδου και μέσα στον κοινόχρηστο χώρο-προκήπιο, προς την οδό Ν. ψυγείο παγωτών, το οποίο καταλαμβάνει επιφάνεια 1,5 τ.μ (ήτοι 1,5X 1). β) Στην πρόσοψη του καταστήματός του και άρα άλλης της οικοδομής, δεξιά της εισόδου του και μέσα στον ίδιο, όπως αμέσως παραπάνω, κοινόχρηστο χώρο προκήπιο, προς την οδό Ν., σιδερένια υποστηρίγματα, σε επιφάνεια 2 τ.μ περίπου, επάνω στα οποία τοποθετεί τελάρα με φρούτα και λαχανικά, τα οποία και εκθέτει για πώληση, καταλαμβάνοντας αντίστοιχη επιφάνεια. γ) Έξω από το κατάστημά του, στην ίδια κοινόχρηστη πρασιά ή προκήπιο, που κείται δεξιά αυτού και της άλλης οικοδομής και εκτείνεται μεταξύ της γραμμής δόμησης και της ρυμοτομικής γραμμής της οδού Η. Ρ., δεκαπέντε (15) περίπου φιάλες υγραερίου, εφαπτόμενες του εξωτερικού τοίχου του ισογείου της πολυκατοικίας, οι οποίες καταλαμβάνουν επιφάνεια ενός (1) τ.μ περίπου και εκπέμπουν αναθυμιάσεις θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την ασφάλεια της οικοδομής. δ) Στον ακάλυπτο κοινόχρηστο χώρο της οικοδομής, που εκτείνεται στην πίσω πλευρά της και κατά μήκος των εξωτερικών τοίχων άλλης της πίσω πλευρά του καταστήματός του, έχει τοποθετήσει διάφορα παλιά και άχροντα αντικείμενα, όπως άδεια χαρτοκιβώτια τροφίμων, πλαστικές σακκούλες, άδεια πλαστικά και ξύλινα τε-

λάρα φρούτων και λαχανικών, άδεια βαρέλια τυριών, παλιές καρέκλες και άλλα είδη σκουπιδότοπου, (βλ. τις προσκομιζόμενες φωτογραφίες των οποίων δεν αμφισθίτεται η γνωσιότητα) καταλαμβάνοντας επιφάνεια (10) τ.μ περίπου και δημιουργώντας, πλέον της αντιαισθητικής εικόνας εστίες μικροβίων και κίνδυνο για την υγεία των ενοίκων της πολυκατοικίας. Και ε) Τέλος, στον ίδιο ακάλυπτο χώρο, που εκτείνεται στην πίσω πλευρά της οικοδομής και του καταστήματός του, έχει τοποθετήσει τέσσερα (4) μηχανήματα - μοτέρ ψύξεως και εξαερισμού των επαγγελματικών του ψυγείων, που διατηρεί μέσα στο κατάστημά του, εφαπτόμενα στο εξωτερικό τοίχο της οικοδομής και γύρω από αυτά κιγκλίδωμα, ύψους ενός (1) μέτρου περίπου, τα οποία, πλέον του ότι καταλαμβάνουν επιφάνεια δύο (2) τ.μ περίπου του κοινόχροστου χώρου, προκαλούν, με την επί 24ώρου βάσης λειπουργία τους θόρυβο πέραν του συνήθους και άρα όχλοντος στους ενοίκους της πολυκατοικίας και ιδιαίτερα αυτών των διαμερισμάτων των πρώτου και δεύτερου πάνω από το κατάστημα ορόφων.

Επιπρόσθετα, τα εν λόγω μηχανήματα με τα πλεκτροφόρα καλώδια τους είναι εκτεθειμένα στο εξωτερικό περιβάλλον και κάτω από συνθήκες με προφανή κίνδυνο της πλεκτρικής εγκαταστάσεως της οικοδομής όσο και της ασφάλειας της οικοδομής και των ενοίκων της, από πιθανό βραχυκύκλωμα. Οι καταλήψεις, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, με τα πραναφερόμενα αντικείμενα, μηχανήματα και κατασκευές, που δημιουργούν κίνδυνο για την ασφάλεια της οικοδομής και συγχρόνως συνιστούν ουσιώδη μεταβολή θλαπτική της δύνης αρχιτεκτονικής και αισθητικής εμφάνισης της οικοδομής και μάλιστα στην πρόσοψή της, συνιστούν παράβαση του ισχύοντος κανονισμού της

πολυκατοικίας και πρέπει από μόνο το λόγο αυτό, τον οποίο επικαλέστηκε αυτοτελώς η ενάγουσα για τη στήριξη της αγωγής της, να αρθούν, ανεξάρτητα περαιτέρω του αν προσέβαλαν ή μη τα δικαιώματα των άλλων συνιδιοκτητών επί των κοινοχρήστων και κοινοκτήτων χώρων, όπως είναι το προκήπιο και ο ακάλυπτος χώρος της πολυκατοικίας.

Εξάλλου, υπό τα παραπάνω δεδομένα, δεν μπορεί να γίνει λόγος για καταχρηστική άσκηση του ένδικου δικαιώματος από μέρους της ενάγουσας, γιατί στην παρούσα περίπτωση δεν υπήρξε ούτε αδράνεια ούτε συμπεριφορά των άλλων συνιδιοκτητών, η οποία να υπερακοντίζει και μάλιστα κατά τρόπο που να προκαλεί έντονη εντύπωση αδικίας, τα όρια του άρθρου 281 ΑΚ (βλ. και ΑΠ 1472/2001 ΕλλΔν 2003-978). Κατά συνέπεια, η ένσταση αυτή, που είχε προτείνει ο εναγόμενος στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, επαναφέρει δε νόμιμα και στο βαθμό αυτό είναι απορριπτέα ως αβάσιμην κατ' ουσίαν. Με τα δεδομένα αυτά, εφόσον το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, με την εκκαλουμένη απόφασή του, δέχθηκε τα ανωτέρω, ορθά το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε και όσα αντίθετα υποστηρίζονται από τον εκκαλούντα με την έφεσή του είναι αβάσιμα. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει να απορριφθεί η έφεση στο σύνολό της...

154/2004

Πρόεδρος: Γεώργιος Μπαρμπάτσος

Εισηγητής: Ελευθ. Παπαγιάννης

Δικηγόροι: Βάνα Παπακωνσταντίνου, Αρετή Πρίντζου-Εμμανουηλίδου

Στα προαφαιρούμενα έξοδα εκτέλεσης περιλαμβάνεται και η αμοιβή των διορισμένων φυλάκων, μεσεγγυούχων, πραγματογνωμόνων ή άλλων βοηθητικών οργάνων της εκτέλεσης.

Για την κάλυψη κατά την τάξη και τη σειρά της υποθήκης και των καθυστερουμένων τόκων ενός έτους πριν την κατάσχεση, από οποιονδήποτε και αν ενεργήθηκε αυτή, καθώς και των τόκων μετά την κατάσχεση έως την πληρωμή του χρέους ή μέχρι να γίνει αμετάκλητος ο πίνακας της κατάταξης, πρέπει η απαίτηση να έχει εγγραφεί στο βιβλίο υποθηκών ως τοκοφόρος, χωρίς να απαιπείται και μνεία του ποσοστού του τόκου. Εάν οι ως άνω τόκοι μαζί με το κεφάλαιο υπερβαίνουν το ποσό για το οποίο εγγράφηκε η υποθήκη, δεν απολαμβάνουν, κατά το υπερβάλλον ποσό, του ενυπόθηκου προνομίου, εκτός αν, κατά ρητή συμφωνία, η εγγραφή σα υποθήκη καλύπτει το κεφάλαιο και άλλα συναφή κονδύλια και πέραν του ανωτέρω χρηματικού ποσού και για την εξασφάλιση των τόκων του 1289 ΑΚ.

{...} Επειδή, από την διάταξη του άρθρου 975 εδ. α' ΚΠολΔ, προκύπτει ότι η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα κατατάξεων γίνεται, αφού προηγουμένως αφαιρεθούν τα έξοδα εκτέλεσης, που ορίζονται αιτιολογημένα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού (ΑΠ 987/1986 ΕΕΝ 1987, 350, ΕφΑΘ 1750/1993 ΕλλΔ/vn 35,678). Η εκκαθάριση των εξόδων εκτελέσεως γίνεται με τον πίνακα κατατάξεως, με τον οποίο ο υπάλληλος του πλειστηριασμού προσδιορίζει τον δικαιούχο και αφαιρεί αυτά από το πλειστηριασμα (ΑΠ 987/1986 ενθ. ανωτ., Εφ.ΑΘ. 2984/1999 ΕλΔ/vn 42,200). Στα προαφαιρούμενα έξοδα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων και η αμοιβή των διορισμένων φυλάκων, μεσεγγυούχων, πραγματογνωμόνων ή άλ-

λων βοηθητικών οργάνων της εκτέλεσης, καθ' όσον και αυτή είναι δαπάνη που τείνει στο γενικό συμφέρον απάντων των δανειστών. (βλ. Β. Βαθρακοκοίλη Πολ.Δικ. υπ' αρθρ. 975 αρ. 16 και παραπομπές).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα έγγραφα, αποδεικνύεται ότι η επί του πλειστηριασμού υπάλληλος Σ.Ψ. στον υπ' 18523/2001 πίνακα κατατάξεως των δανειστών και διανομής πλειστηριασμάτος που συνέταξε, προέβη στην προαφαίρεση και ποσού 23.600 δραχμών υπέρ της καθής ως έξοδα εκτέλεσεως δι' αμοιβή μηχανικού διά την σύνταξη εκθέσεως εκτιμήσεως της αξίας του κατασχεθέντος ακινήτου. Η ανωτέρω πρόσφατη λεπτομερής περιγραφή του εκπλειστηριασθέντος ακινήτου από μηχανικό της καθής και η λεπτομερής εκτίμηση της αξίας του έγινε διά την εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος των δανειστών και ήταν αναγκαία, λόγω του ότι πολλάκις ο καθορισμός της αξίας των ακινήτων, γενομένη από τους δικαστικούς επιμελητές, που στερούνται ειδικών γνώσεων, απέχει από την πραγματική αξία αυτών. Επομένως ορθά η επί του πλειστηριασμού υπάλληλος προέβη στην προαφαίρεση του ως άνω κονδυλίου και η εκκαλούμενη απόφαση απέρριψε ως αβάσιμο τον ανωτέρω ισχυρισμό του ανακόπτοντος και όσα αντίθετα υποστηρίζονται με τον πρώτο λόγο εφέσεως είναι αβάσιμα.

Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 1289 και 1269 ΑΚ, προκύπτει ότι διά την κάλυψη κατά την τάξη και τη σειρά της υποθήκης και των καθυστερουμένων τόκων ενός έτους πριν από την κατάσχεση, από οποιονδήποτε και αν ενεργήθηκε αυτή, καθώς και των τόκων μετά την κατάσχεση ως την πληρωμή του χρέους ή μέχρι να γίνει αμετάκλητος ο πίνακας της

κατατάξεως, πρέπει η απαίτηση να έχει εγγραφεί στο βιβλίο υποθηκών ως τοκοφόρος, χωρίς να απαιτείται διά την τίτρηση της αρχής της δημοσιότητος και μνεία του ποσοστού του τόκου, αφού αυτό καθορίζεται από τον νόμο και όταν οι τόκοι που προαναφέρθηκαν προστιθέμενοι στο κεφάλαιο υπερβαίνουν μαζί με αυτό τη χρηματική ποσότητα διά την οποία εγγράφηκε η υποθήκη δεν ασφαλίζονται κατά το υπερβάλλον ποσό αυτών από την υποθήκη και, συνεπώς, δεν απολαμβάνουν κατά το ποσό αυτό του προνομίου των άρθρων 1007 παρ. 1 και 976 αρ. 2 ΚΠολΔ. Υπέρβαση όμως τέτοιου είδους δεν υπάρχει όταν, σε αρμονία με την σύμβαση, η υποθήκη εγγράφεται διά ορισμένο χρηματικό ποσό, που καλύπτει το κεφάλαιο και άλλα συναφή κονδύλια και πέραν του ανωτέρω χρηματικού ποσού και διά την εξασφάλιση των τόκων του κεφαλαίου στα χρονικά πλαίσια του άρθρου 1289 ΑΚ, αφού στην περίπτωση αυτή το συνολικό χρηματικό ποσό, διά το οποίο εγγράφεται η υποθήκη ισούται με το άθροισμα της ορισμένης χρηματικής ποσότητος και των τόκων του αναφερομένου στο άρθρο 1289 ΑΚ περιορισμένου χρονικού διαστήματος (ΑΠ 1126/1997 ΕλΔ/vn 1999, 348, Εφ/Λαρ. 227/1998, Εφ/Λαρ 184/1999 αδ.).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα εγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με επίσπευση της καθ' ης η ανακοπή πλειστηριάσθηκε κατά την 7-3-2001 αναγκαστικά ενώπιον της συμβολαιογράφου Σ.Ψ. διά την ικανοποίηση χρηματικής απαιτήσεως συνολικού ποσού 3.705.353 δραχμών, πλέον τόκων και εξόδων, ένα (1) διαμέρισμα εμβαδού 110,60 τμ, κειμένου επί της διασταυρώσεως των οδών Ν. Μ. και Μ. Μ. στην πόλη του Β.,, ιδιοκτησίας της οφειλέτιδος Α.Π., το ανωτέρω κατασχεμέ-

νο ακίνητο πλειστηριάσθηκε δημόσια στις 7-3-2001 ενώπιον της ως άνω συμβολαιογράφου και κατακυρώθηκε στον V.N. αντί πλειστηριάσματος από 9.410.000 δραχμών. Στην υπάλληλο του πλειστηριασμού αναγγέλθηκαν νομότυπα μεταξύ άλλων το Ελληνικό Δημόσιο διά απαιτήσεις του κατά της καθ' ης η εκτέλεση ποσού 3.705.353 δραχμών και η καθ' ης η ανακοπή, ως ενυπόθηκη δανείστρια διά απαιτησή της συνολικού ποσού 4.715.746 δραχμών, προερχομένης από τοκοχρεωλυτικό δάνειο προς την οφειλέτρια, που συμφωνήθηκε με την καθ' ης η ανακοπή με σύμβαση, που καταρτίσθηκε με το υπ' αρ./26-2-1992 δανειστικό συμβόλαιο, ποσού 1.870.000 δραχμών. Το ανωτέρω δάνειο συμφωνήθηκε να εξοφληθεί κατά το σύστημα της σύνθεσης τοκοχρεωλυσίας με τόκο 24% μέσα σε προθεσμία 10 ετών με είκοσι (20) εξαμηνιαίες δόσεις. Σε ασφάλεια της καθ' ης η ανακοπή διά την απαίτηση κατά της οφειλέτριας από το δάνειο, δηλ. από το κεφάλαιο, τους τόκους, τους τόκους υπερημερίας και ανατοκισμού και τα έξοδα η οφειλέτρια παραχώρησε στην δανείστρια τράπεζα το δικαίωμα εγγραφής πρώτης υποθήκης στο αυτοκίνητο που πλειστηριάστηκε με την ροπή συμφωνία ότι η υποθήκη θα ασφαλίζε με την ίδια τάξη εγγραφής και τους προβλεπομένους από το άρθρο 1289 ΑΚ τόκους του δανείου και εγγράφηκε νομότυπα στα βιβλία του Υποθηκοφυλακέρου Β. στις 26-2-1992. Η υπάλληλος του πλειστηριασμού, διά τον λόγο ότι το πλειστηριάσμα δεν αρκούσε διά την ικανοποίηση των δανειστών που αναγγέλθηκαν, συνέταξε τον προσβαλλόμενο υπ' αρ. 18523/2001 πίνακα κατατάξεως, με τον οποίο, αφού αφαιρέσε τα πάσης φύσεως έξοδα από 607.390 δραχμές κατέταξε (α) το ανακόπτον Ελληνικό Δημόσιο προνομιακά στο 1/3 του πλειστηριάσματος, ήτοι

στο ποσό των 2.934.203 δραχμών (β) την καθ' ης η ανακοπή (αα) προνομιακά διά το ποσό των 2.278.056 δραχμών, αναλυόμενο στο ποσό του 1.592.402 δραχμών δι' υπόλοιπο κεφαλαίου και στο ποσό των 685.654 δραχμών διά τόκους του χρονικού διαστήματος από 25-10-99 μέχρι 7-3-2001 και (ββ) προνομιακά και τυχαία διά το ποσό των 2.100.000 δραχμών και (γ) τον Ε. Ν. προνομιακά και τυχαία διά το ποσό των 1.490.351 δραχμών. Βεβαίως το ανακόπτων ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα κατατάχθηκε η καθ' ης η ανακοπή οριστικά και προνομιακά διά το ποσό των 2.278.056 δραχμών, ενώ έπρεπε να καταταγεί μόνο διά το ποσό των 1.870.000 δραχμών, που αντιστοιχεί στο κεφάλαιο της απαιτήσεως της και όχι και διά το υπόλοιπο ποσό των 408.056 δραχμών, καθ' όσον το κεφάλαιο της απαιτήσεως δεν έχει ασφαλισθεί ως τοκοφόρο. Όμως, όπως προαναφέρθηκε, με την υποθήκη της καθ' ης η ανακοπή ασφαλίσθηκε το κεφάλαιο του δανείου, τα χρεώλυτρα, οι συμβατικοί τόκοι, οι τόκοι υπερημερίας και ανατοκισμού, πέραν του άρθρου 1289 ΑΚ, κατά ροτή συμφωνία των συμβαλλομένων.

Επομένως, με την ανωτέρω υποθήκη ασφαλίζονταν και αποδάμβωναν του προνομίου των άρθρων 1007 παρ. 1, 976 αρ. 2 ΚΠολΔ, πέραν του υπόλοιπου κεφαλαίου της απαιτήσεως ποσού 1.592.402 δραχμών και οι εμπίπτοντες στα χρονικά πλαίσια του άρθρου 1289 ΑΚ τόκοι του δανείου ποσού 685.654 δραχμών και εκ τούτου ορθά η υπάλληλος του πλειστηριασμού προέβη στην ανωτέρω κατάταξη των διαδίκων στον υπ' αρ. 18523/2001 πίνακα κατατάξεως. Τα ανωτέρω δεχθέν και το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο ορθά τον νόμο ερμήνευσε και τις αποδείξεις εκτίμησε και όσα αντίθετα υποστηρίζει το εκκαλούν Ελληνικό Δημόσιο με τον δεύτερο

λόγο της εφέσεώς του είναι αβάσιμα. Κατ' ακολούθιαν πρέπει να απορριφθεί η κρινούμενη έφεση...

156/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδη

Εισηγήτρια: Σοφία Καραχάλιου

Δικηγόροι: Αθαν. Φώτος, Παντελής Φωτάκης

Η τριτανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης απευθύνεται κατά δανειστή και οφειλέτην.

Η ασκούμενη από αναγκαίο ομόδικο έφεση δεν απευθύνεται και κατά των ιδίων αυτού ομοδίκων, που πρέπει όμως να καλούνται, με ποινή απαραδέκτου, στη συνίτηση.

Ο αναδασμός αφορά όλες τις αγροτικές ιδιοκτησίες και όχι μόνο τα κληροτεμάχια και με αυτόν δε μεταβάλλεται το νομικό καθεστώς των αγροτεμαχίων αλλά η θέση τους. Με τον αναδασμό η κυριότητα περιέρχεται αυτοδικαίως στους εγγεγραμμένους στους κτηματολογικούς πίνακες ως δικαιούχους, με την κύρωση των πινάκων από τον Υπουργό Γεωργίας και τη δημοσίευσή τους στην ΕτΚ, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης στ' όνομα τους του παραχωρητηρίου, ενώ η νομιμή περιέρχεται στους δικαιούχους συγχρόνως με την εγγραφή τους στον πρόσχειρο κτηματολογικό πίνακα.

Μεταβίβαση ακινήτου με προσύμφωνο και παράδοση της νομίς στον εκ προσυμφώνου αγοραστή, ο οποίος, κατά το χρόνο κατάσχεσης, είχε αποκτήσει κυριότητα με χρησικότησία. Ακυρώτητα κατάσχεσης σε βάρος του εκ προσυμφώνου πωλητή.

Επειδή, κατά την διάταξη του άρθρου 517 "Η έφεση απευθύνεται κατά εκείνων που ήσαν διάδικοι στην πρωτόδικη δίκη ή

των καθολικών διαδόχων ή των κληροδόχων τους. Αν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία η έφεση πρέπει να απευθύνεται κατά όλων των ομοδίκων”. Κατά την αληθή έννοια της διατάξεως αυτής, εις περίπτωσην αναγκαστικής ομοδικίας (άρθρ. 76 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ), η από κάποιον ομόδικο ασκηθείσα έφεση πρέπει να απευθύνεται εναντίον όλων “των αντιδίκων του” της πρωτοδίκου δίκης. Εν όψει, όμως, της διατάξεως του άρθρου 76 παρ. 4 του Κ.Πολ.Δ. κατά την οποία, επί αναγκαστικής ομοδικίας “η άσκηση των ενδίκων μέσων από κάποιον από τους ομόδικους έχει αποτελέσματα και για τους άλλους”, υπό την έννοια ότι θεωρούνται από τον νόμο ως ασκούντες αυτά και οι ομόδικοι εκείνου, παρ’ όλον ότι ηδράνησαν, δεν απαιτείται από τον νόμο όπως η ασκούμενη από κάποιον από τους αναγκαίους ομόδικους έφεση απευθύνεται, επί ποινή απαραδέκτου, και κατά των ιδίων αυτού ομοδίκων, εφ’ όσον εις αντίθετον περίπτωση, ο αναγκαστικός ομόδικος του εκκαλούντος θα εμφανίζεται να έχει ταυτοχρόνως την ιδιότητα του εφεσιβλήτου και του εκκαλούντος, το οποίο είναι λογικώς και νομικώς απαραδεκτό (ολ.Α.Π 63/1981, ΝοΒ 29, 1257). Εις την περίπτωση δηλαδή αυτή, ο αναγκαίος ομόδικος του εκκαλούντος καθίσταται διάδικος (ακόμη και αν έχει παρέλθει ως προς αυτόν η προθεσμία του ενδίκου μέσου ή κατ’ άλλον τρόπο έχει επέλθει απώλεια τούτου) και επομένως πρέπει να καλείται εις την συζήτηση, κατ’ άρθρ. 110 Κ.Πολ.Δ άλλως αυτή είναι απαραδεκτός προς όλους (ΑΠ 1405/1983 Δίκη 13, 924, Εφ.Αθ.10148/1982 Ελ.Δ/vn 24, 286).

Εξ άλλου περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας, εις την οποία ισχύουν τα ανωτέρω, καθιερούνται και διά της διατάξεως του άρθρου 936 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ, διά της

οποίας ορίζεται ότι η (κατά την παράγραφο 1 αυτού) ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως, εκείνου του οποίου προσβάλλεται δικαίωμα επί του αντικειμένου της αναγκαστικής εκτελέσεως, το οποίο δικαιούται να αντιτάξει κατά του καθ’ ου η εκτέλεση “πρέπει να απευθύνεται κατά του δανειστού και του οφειλέτου”. (Ολ.ΑΠ 63/1981 όπου ανωτ.).

Εις την παρούσα περίπτωση, φέρεται προς συζήτηση, ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, η από 20-11-2000 (υπ’ αριθμ. 409/2000) έφεση κατά της υπ’ αριθμ. 335/2000 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, η οποία εξεδόθη κατά την τακτική διαδικασία. Διά της αποφάσεως αυτής έγινε δεκτή η από 8-6-1999 (υπ’ αριθμ. 818/1999) ανακοπή, εκ του άρθρου 936 Κ.Πολ.Δ, των ήδη εφεσιβλήτων κατά της ήδη εικαλούσης (“ΕΤΕ Α.Ε”), ως επισπευδούσης την αναγκαστική εκτέλεση δανειστρίας, κατά της οφειλετρίας-καθ’ ης η εκτέλεση (β’ καθής η ανακοπή) Α. συζ. Χ. Π., διά της οποίας αυτοί, επικαλούμενοι ότι έχουν δικαίωμα κυριότητος επί του αντικειμένου της εκτελέσεως, που απέκτησαν κατά τον αναφερόμενο εις αυτή τρόπο, εζήτησαν να κηρυχθή άκυρος η υπ’ αριθμ. 2644/1999 περιληψη κατασκευηρίας εκθέσεως του Δικαστικού επιμελητού Β. Α. Η έφεση ησκήθη εμπροθέσμως, συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 518 Κ.Πολ.Δ, ήτοι εντός μηνός από της επιδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. από 24-10-2000 επισημείωση του Δικαστικού Επιμελητού Ε. Ν. Π., επί του επιδοθέντος εις την εκκαλούσα αντιγράφου της προσβαλλομένης αποφάσεως, εν συνδυασμώ προς την υπ’ αριθμ. 409/22-11-2000 θεβαίωση του αρμόδιου γραμματέως του Πρωτοδικείου Λαρίσης, περί της καταθέσεως του δικογράφου της εφέσεως), μόνον από την ε-

πισπεύδουσα την εκτέλεση δανείστρια και στρέφεται κατά των ανακοπόντων -τρίτων. Το γεγονός ότι αυτή δεν στρέφεται και κατά της αναγκαίας ομοδίκου της εκκαλούσσης, καθ' ης η εκτέλεση, Α συζ. Χ. Π., δεν την καθιστά απαράδεκτο, συμφώνως προς όσα εκτίθενται εις την μείζονα σκέψη, αλλά αρκεί η κλήτευση της τελευταίας εις την παρούσα συζήτηση. Όπως δε αποδεικνύεται από την προσκομιζομένη υπ' αριθμ..../19-2-2001 έκθεση επιδόσεως του Δικαστικού Επιμελητού Β.Α., ακριβές αντίγραφο της κρινομένης εφεσεως, μετά της υπ' αυτήν πράξεως του αρμοδίου γραμματέως του Δικαστηρίου τούτου, διά της οποίας ωρίσθη δικάσιμος η 22-3-202, κατά την οποία η συζήτηση της υποθέσεως ανεβλήθη δί' επισημειώσεως επί του πινακίου, που επέχει θέση κλητεύσεως (άρθρ. 226 παρ. 4 Κ.Πολ.Δ), διά την δικάσιμο που αναφέρεται εις την αρχή της παρούσης, και κλήσεως προς παράσταση κατ' αυτή της καθ' ης η εκτέλεση -θ' καθ' ης η ανακοπή επεδόθη νομίμως και εμπροθέσμως προς αυτήν, η οποία και δεν παρέστη κατά την συζήτηση της υποθέσεως. Επί τη βάσει τούτων, πρέπει η έφεση να γίνη τυπικώς δεκτή και να ερευνηθή περαιτέρω, ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της, κατά την τακτική διαδικασία, κατά την οποία εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφαση.

Επειδή, από την διάταξη του άρθρου 936 παρ. 1 εδ. α' και β' Κ.Πολ.Δ, συνάγεται ότι τρίτος δικαιούται να ασκήσει ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως, εφ' όσον προσβάλλεται δικαίωμα αυτού επί του αντικειμένου της εκτελέσεως, το οποίο δικαιούται να αντιτάξει κατά του καθ' ου η εκτέλεση και ιδίως: α) εμπράγματο δικαίωμα που αποκλείει ή περιορίζει το δικαίωμα του καθ' ου η εκτέλεση και β) απαγόρευση διαθέσεως που έχει ταχθεί υπέρ αυτού και συνεπάγεται κατά νόμο

ακυρότητα της διαθέσεως. Βάση, επομένως, της ανακοπής αυτής, με την οποία προσβάλλεται η αναγκαστική εκτέλεση, είναι το δικαίωμα του τρίτου και η προσβολή του δικαιώματός του αυτού με την εκτέλεση, αίτημα δε της ανακοπής είναι η αναγνώριση του τοιούτου δικαιώματος του τρίτου και του ανισχύρου της εκτελέσεως (οδ.ΑΠ 63/1981 ΝοΒ 29, 1257, ΑΠ 751/2001 Ελ. Δ/νη 2000, 1393).

Περαιτέρω, από την διάταξη του άρθρου 1045 ΑΚ, εν συνδυασμώ προς αυτή του άρθρου 1051 του αυτού Κώδικος, συνάγεται ότι προς κτίση κυριότητος επί ακινήτου, δί' εκτάκτου χρησικησίας, αρκεί μόνον νομή με διάνοια κυρίου επί εικοσαετία, προς συμπλήρωση της οποίας ο καθολικός ή ειδικός διάδοχος δικαιούται να προσμετρήσει εις τον χρόνο της ιδίας αυτού νομής και τον χρόνο της ιδίας αυτού νομής και τον χρόνο της, με τα ίδια προσόντα, νομής που ήσκησε ο δικαιοπάροχός του (ΑΠ 36/1998 ΕλΔ/νη 39, 1333). Από τις διατάξεις δε των άρθρων 6, 7 παρ. 1 και 8 του Α.Ν 821/1948 "Περί αναδιανομής αγροτικών κτημάτων", που εκυρώθη διά του άρθρου μόνου του Ν.1110/1949, όπως ετροποιήθη διά του Ν.2258/1952 και το άρθρο 7 αντικατεστάθη διά του άρθρου 23 του Ν.Δ 3621/1956 (υπό την ισχύ του οποίου έλαβε χώρα ο κατωτέρω αναφερόμενος αναδασμός), συνάγεται ότι ο αναδασμός δεν αφορά μόνον τα κληροτεμάχια (από αγροτική αποκατάσταση γηγενών και προσφύγων) αλλά όλες τις αγροτικές ιδιοκτησίες, δί' αυτού δε δεν μεταβάλλεται το νομικό καθεστώς των αγροτεμαχίων αλλά απλώς η θέση των. Εξ άλλου, διά του αναδασμού επέρχεται νέος πρωτότυπος τρόπος κτίσεως κυριότητας (ΑΠ 120/1981 ΝοΒ 29, 1279), η κυριότητα δε περιέρχεται αυτοδικαίως εις τους εγγεγραμμένους εις του κτηματολογικούς πίνακες ως δικαιού-

χους, με την κύρωση των πινάκων από τον Υπουργό Γεωργίας και την δημοσίευσή των εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ενώ η νομί η περιέρχεται εις του δικαιούχους συγχρόνως με την εγγραφή των εις τον πρόχειρο κτηματολογικό πίνακα. Μετά την κύρωση της αναδιανομής εκδίδονται παραχωρητήρια υπέρ των εις τον κυρωθέντα πίνακα αναδιανομής εγγεγραμμένων δικαιούχων, που αποτελούν τίτλο κυριότητος, η μεταγραφή του οποίου γίνεται με την επιμέλεια της Διευθύνσεως Γεωργίας. (ΑΠ 701/1980 ΝοΒ 28,2202, Εφ.Θεσ. 1499/1997 ΕΔ.Δ/ν 39, 445, Εμ. Καραμανώλη “Μελέτες Αγροτικής Νομοθεσίας” σελ. 39-43).

Εις την παρούσα περίπτωση, από την δέουσα εκτίμηση της καταθέσεως του μάρτυρος που προτάθηκε από τους ανακόπτοντες και εξητάσθη ενόρκως ενώπιον του Πρωτοδίκου Δικαστηρίου, της περιεχομένης εις τα ταυτάριθμα προς την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά συνεδριάσεως αυτού (οι καθ' ων η ανακοπή δεν πρότειναν την εξέταση μάρτυρος), καθώς και από πάντα τα έγγραφα τα οποία προσκομίζουν νομίμως και επικαλούνται οι διάδικοι, αποδεικνύονται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα κατωτέρω πραγματικά περιστατικά: Με την επίσημη σημείωση της ίδια εκκαλούσης-α' καθ' ης η ένδικος ανακοπή (“ΕΤΕ Α.Ε.”) και εις εκτέλεση της υπ' αριθμ. 1181/1998 διαταγής πληρωμής του Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, κατεσχέθη αναγκαστικώς, διά της υπ' αριθμ. 2633/6-5-1999 εκθέσεως αναγκαστικής κατασκέσεως του Δικαστικού Επιμελητού Β. Α., το κατωτέρω ακίνητο, ως ανήκον εις την κυριότητα της οφειλετρίας-καθ' ης η εκτέλεση (β' καθ' ης η ανακοπή), Α. συζ. Χ. Π., επί τη βάσει του υπ' αριθμ. 24694/1988 τίτλου κυριότητος της Διευθύνσεως Γεωργίας της Νομαρχίας Λαρίσης, που μετε-

γράφη εις τόμο ... και αριθμ. ... των Βιβλίων Μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λαρίσης και ειδικότερον το υπάριθμ. 249 αγροτεμάχιο, εκτάσεως 8.912 m², το οποίο κείται εις θέση “Γαλατάδικα” της κτηματικής περιφερείας Μ. Λαρίσης και συνορεύει γύρωθεν με χάνδακα, με όμοιο αγροτεμάχιο ιδιοκτησίας Δ. Σ. και από τις δύο πλευρές του με αγροτικούς δρόμους. Το ανωτέρω αγροτεμάχιο προϊόνθη από την αναδιανομή του αγροκτήματος Μ. η οποία έλαβε χώρα συμφώνως προς τις διατάξεις του ΑΝ 821/1948 (που εκυρώθη με το Ν.Δ 1110/1949 όπως ετροποποιήθη, κατά τα προρροθέντα, με το Ν.2258/1952), διά της εγγραφής ως δικαιούχου της ρηθείσης Α. συζ. Χ. Π., εις τον οικείο Κτηματολογικό Πίνακα Αναδασμού, ο οποίος εκυρώθη διά της υπ' αριθμ. .../1-7-1977 αποφάσεως του Νομάρχου Λαρίσης και εδημοσιεύθη εις το υπ' αριθμ. .../21-7-1977 ΦΕΚ. Από του, ως άνω, χρόνου της κυρώσεως του κτηματολογικού πίνακος και δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η ρηθείσα οφειλετρια-καθ' ης η εκτέλεση κατέστη κυρία του προαναφερούμενου ακινήτου, ανεξαρτήτως του χρόνου εκδόσεως επ' ονόματι αυτής του οικείου παραχωρητηρίου. Όμως, η τελευταία, διά του επακολούθησαντος υπ' αριθμ. .../7/16-1-1978 προσυμφώνου πωλήσεως του Συμβ/φου Β. Δ. Γ., κατόπιν συμφωνίας με τον σύζυγο και πατέρα των ανακοπόντων, Α. Ε. του Κ. ανέλαβε την υποχρέωση να πωλήσει και μεταβιβάσει εις αυτόν κατά πλήρη κυριότητα το, κατά τα ανωτέρω, περιελθόν εις αυτή αγροτεμάχιο, αντί τιμήματος 130.000 δραχμών, το οποίο και της κατεβλήθη, κατά τον αυτό χρόνο, ενώπιον του Συμ/φου. Διά του αυτού προσυμφώνου και κατά τον αυτό χρόνο, η ίδια παρέδωσε και ο ρηθείς Α. Ε. παρέλαβε “την κατοχή και χρήση του πω-

ληθησομένου εις αυτόν αγροτεμαχίου”, όχι κατά παράκληση ή λόγω χρησιδανείου “αλλά κατόπιν ειδικής περί τούτου συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων”, όπως ειδικώς μνημονεύεται εις αυτό.

Ο τελευταίος, παραλαβών το αγροτεμάχιο αυτό εις την φυσικήν του εξουσία ήσκει, από τον ανωτέρω χρόνον, όλες τις προσδιαίζουσες εις την φύση του διακατοχικές πράξεις, διανοία κυρίου, μέχρι του θανάτου του, που επισυνέβη την 28-4-1996. Ειδικότερον, αυτός εκαλλιέργει αυτό με σιτηρά και βαμβάκι, έχοντας κατασκευάσει γεώτρηση επί αυτού, επέβλεψε αυτό και εδίλωνε την από αυτό παραγωγή βάμβακος, εις τον Οργανισμό Βάμβακος, επί ονόματί του. Μετά τον θάνατο αυτού, η νομίη του ρηθέντος ακινήτου περιήλθε εις τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους του και ειδικότερον εις την πρώτη ανακόπουσα (ως σύζυγο αυτού), κατά ποσοστό 2/8 εξ αδιαιρέτου και εις έκαστον των δευτέρου και τρίτου των ανακοπόντων (ως τέκνα αυτού), κατά ποσοστό 3/8 εξ αδιαιρέτου. Οι τελευταίοι (οι οποίοι απεδέχθησαν την κληρονομία τούτου, διά της υπ' αριθμ. .../23-10-1996 δηλώσεως των ενώπιον της Συμβ/φου Ε. Ρ. -Κ., που μετεγράφη εις τόμο ... και αριθμό ... των Βιβλίων Μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λ.), συνέκισαν τις αυτές, ως άνω, διακατοχικές πράξεις επί του επιδίκου ακινήτου, με την πεποίθηση ότι είναι κύριοι αυτού.

Περί των ανωτέρω πραγματικών περιστατικών καταθέτει με σαφήνεια ο προταθείς από τους ανακόποντες και εξετασθείς ενώπιον του Πρωτοδίκου Δικαστηρίου μάρτυς, Α.Α., κατά τον οποίο “.....Ο πατέρας των ανακοπόντων, Α. Ε., είχε αγοράσει το χωράφι από την Π. εδώ και πάνω από 20 χρόνια... έπαιρνε εμένα, που είχα σπαρτική μπχανή και του καλλιεργούσα το χωράφι με σιτάρι και

βαμβάκι μέχρι που πέθανε. Ξέρω ότι αυτός ήταν ιδιοκτήτης... όταν πέθανε αυτός το χωράφι το πήραν τα παιδιά του... είχε κάνει πριν 15 χρόνια γεώτρηση στο χωράφι... στον οργανισμό βάμβακος επί τόσα χρόνια το δηλώνε ο Ε... Η Π. δεν είχε καμιά σχέση με αυτό...”. Επί τη βάσει τούτων, οι ανακόποντες, διά της προσμετρήσεως και της προηγηθείσης νομής του δικαιοπαρόχου των, ασκώντας συνεχή νομή διανοία κυρίου, επί χρόνο μεγαλύτερο της εικοσαετίας, επί του επιδίκου ακινήτου, απέκτησαν μέχρι της, κατά τα ανωτέρω, κατασκέσεώς του (6-5-1999), κυριότητα επί αυτού δί εκτάκτου χρονικησίας. Το ρηθέν δηλαδή αγροτεμάχιο, κατά τον χρόνο της προαναφερθείσης κατασκέσεώς του (6-5-1999) δεν ευρίσκετο εις την κυριότητα της οφειλετρίας-καθ' ης η εκτέλεση, Α Π και επομένως η κατάσχεση αυτή και η υπ' αριθμ. .../24-5-1999 περιληφτη σκοπεύεται εκθέσεως του Δικαστικού Επιμεληπτού Β. Α., διά της οποίας επισπεύδεται πλειστηριασμός αυτού, είναι άκυρος.

Ο ισχυρισμός της εκκαλούσης -α' καθ' ης η ανακοπή ότι η ρηθείσα Α. Π. μέχρι την 22-11-1988, ότε εξεδόθη υπέρ αυτής το προαναφερόμενο παραχωρητήριο, δεν είχε την φυσική εξουσία του ρηθέντος ακινήτου ούτε εξουσία διαθέσεως αυτού κρίνεται απορριπτέος. Και τούτο διότι η τελευταία από της κυρώσεως του οικείου κτηματολογικού πίνακος, εις τον οποίο είχε εγγραφή ως δικαιούχος, και της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (που έλαβε χώρα την 21-7-1977), απέκτησε αυτοδικαίως κυριότητα επί του επιδίκου αγροτεμαχίου και είχε εξουσία διαθέσεως, ανεξαρτήτως του χρόνου που εξεδόθη υπέρ αυτής το παραχωρητήριο, συμφώνως προς όσα εκτίθενται εις την μείζονα σκέψη.

Κατ' ακολουθίαν πάντων όσων εξετέ-

θησαν, η κρινομένη ανακοπή, η οποία φέρει τον χαρακτήρα τοιαύτης εκ του άρθρου 936 και παραδεκτώς στρέφεται κατ' αμφοτέρων των καθ' αν αυτή, πρέπει να γίνη δεκτή ως κατ' ουσίαν βάσιμος, να αναγνωρισθούν οι ανακόπτοντες κύριοι του, ως άνω, αγροτεμαχίου και να κηρυχθή άκυρος η προαναφερομένη περιήληψη κατασκευής εκθέσεως αναγκαστικού πλειστηριασμού αυτού. Το Πρωτοβάθμιο, σθεν, Δικαστήριο, το οποίο, διά της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, έκρινε ομοίως και εδέχθη την ανακοπή, δεν έσφαλε περί την εφαρμογή του νόμου και την εκτίμηση των αποδείξεων, που ετέθησαν υπό την κρίση του και πρέπει όλοι οι λόγοι της εφέσεως και αυτή εις το σύνολό της να απορριφθούν, ως κατ' ουσίαν αβάσιμοι...

162/2004

Πρόεδρος: Γεωρ. Μπαρμπάτος
Εισηγητής: Γεωρ. Μπατζαλέζης
Δικηγόροι: Ευαγγελία Νεύρα, Βασ. Διβάνης

Μετά την καταγγελία του χρησιδανείου ακινήτου και την πάροδο της ταχθείσας προς απόδοσην προθεσμίας ο χρησάμενος καθίσταται κακόπιστος νομέας.

Αν ο νομέας κατά το χρόνο κατάληψης του πράγματος ήταν κακόπιστος, δηλ. γνώριζε ή από βαριά αμέλεια αγνοούσε ότι δε δικαιούται στη νομή ή έμαθε ότι δε δικαιούται στην έκταση που την ασκούσε, υπέχει από τότε, ως προς τα ωφελήματα, την ίδια ευθύνη που έχει και για το μετά την επίδοση της αγωγής χρόνο, ενεχόμενος σε απόδοση των ωφελημάτων που πραγματικά, έστω και κατά παράβαση των κανόνων της τακτικής διαχείρισης, εισέπραξε και εκείνων, που από υπαιτόπτα του δεν εισέπραξε.

Ωφελήματα είναι οι φυσικοί καρποί και

κάθε πρόσοδος που αποφέρει το πράγμα δυνάμει έννομης σχέσης, δηλ. οι πολιπικοί καρποί, όπως το μίσθωμα ως και κάθε δύναμης από την ενοίκηση ή την κατάλληλη χρήση του πράγματος, συνεπεία των οποίων ο νομέας εξοικονομεί δαπάνη, στην οποία θα υποβαλλόταν αν μίσθωνε άλλο δύμοιο πράγμα.

Η ευθύνη του νομέα για τα ωφελήματα ισχύει όχι μόνον όταν ενάγεται με διεκδικητική αγωγή, αλλά και με ιδιαίτερη τοιμή.

Επί αξιώσης ωφελημάτων αγροτικού ακινήτου πρέπει, εκ του ποσού που εισέπραξε ο νομέας από τη διάθεση των φυσικών καρπών, να αφαιρούνται τα έξοδα καλλιέργειας, αφού αυτά θα πραγματοποιούσε και ο κύριος του ακινήτου για να αποκομίσει τους καρπούς που ζητά, καθώς αλλιώς θα καθίστατο αδικαιολογήτως πλουσιότερος σε βάρος του κακόπιστου νομέα.

Τα έξοδα αυτά είναι διάφορα από τις αναγκαίες δαπάνες που έγιναν στο πράγμα για να διατηρηθεί κατάλληλο για τακτική εκμετάλλευση, τις οποίες ο κακόπιστος νομέας μπορεί να αξιώσει κατά τις δ/ξεις περί διοίκησης αλλότριων, χωρίς για το ορισμένο του ισχυρισμού του να απαιτείται η μνεία των επί μέρους δαπανών, αρκούσης της εξειδίκευσης κατ' είδος των επί μέρους καλλιεργητικών εργασιών.

{...} III. Από τις διατάξεις των άρθρων 1096 και 1098 του ΑΚ προκύπτει ότι, αν ο νομέας ήταν κακόπιστος κατά το χρόνο που κατέλαβε το πράγμα, γνώριζε δηλαδή ή από βαριά αμέλεια αγνοούσε ότι δεν δικαιούται στη νομή του πράγματος ή αν έμαθε ότι δεν δικαιούται στην έκταση που την ασκούσε, υπό την έννοια ότι όσα περιήλθαν σε γνώση του τον υποχρεώνουν να πιστέψει ότι δεν δικαιούται στη νομή του πράγματος, υπέχει από τότε, ως

προς το πράγμα και τα εξ αυτού ωφελήματα την ίδια ευθύνη που έχει και για το χρόνο μετά την επίδοση της αγωγής, δηλαδή ενέχεται σε απόδοση των ωφελημάτων που πραγματικά, έστω και κατά παράβαση των κανόνων της τακτικής διαχειρίσεως, εισέπραξε και εκείνων, που από υπαιτιόπτη του δεν εισέπραξε, ενώ μπορούσε να εισπράξει κατά τους κανόνες της τακτικής διαχείρισης (ΑΠ 1223/1993 ΕλλΔν 1995, 171, ΕφΑθ 2653/2000 ΕλλΔν 42, 216 και εκεί παραπομπές). Ωφελήματα του πράγματος, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, σε συνδυασμό και με εκείνες του άρθρου 961 παρ.1 και 3 του ΑΚ, είναι οι φυσικοί καρποί, δηλαδή τα φυσικά προϊόντα του πράγματος (ΑΠ 1223/1993 ο.π.) και καθετί που πορίζεται αυτός από το πράγμα σύμφωνα με τον προορισμό του, αν και δεν είναι προϊόν αυτού, καθώς και κάθε πρόσοδος που αποφέρει το πράγμα δυνάμει κάποιας έννομης σχέσης δηλαδή οι πολιτικοί καρποί, όπως π.χ. το μίσθωμα (ΕφΑθ 2653/2000 ο.π.), όπως και κάθε όφελος που έχει ο νομέας από την ενοίκηση ή την κατ' άλλο τρόπο χρήση του πράγματος από τον ίδιο, συνεπεία των οποίων εξοικονομεί τη δαπάνη στην οποία θα υποβαλλόταν αν μίσθωνε άλλο όμοιο πράγμα, οπότε η ωφέλεια συνίσταται στην εξοικονόμηση της σχετικής δαπάνης για τα μισθώματα (ΑΠ 540/2002 ΕλλΔν 43, 1667, ΕφΑθ 2653/2000 ο.π. και εκεί παραπομπές, βλ. και για την περίπτωση αποκλειστικής χρήσεως από τον ένα συγκοινωνό της μερίδος του άλλου ΑΠ 440/2000, Νόμος, όπου και προϋποθέσεις θεμελιώσεως της αξιώσεως και στις διατάξεις περί αδικοπραξιών).

Εξάλλου, εφόσον ο νόμος δεν κάνει καμιά διάκριση, η ευθύνη του νομέα προς απόδοση των ωφελημάτων που προκύπτουν υπέρ αυτού από τη χρήση

του πράγματος, ισχύει, όχι μόνο όταν ενάγεται με τη διεκδικητική αγωγή, αλλά και με ιδιαίτερη τοιαύτη (ΕφΑθ 3653/2000 ο.π., ΕφΑθ 11392/1990 ΕλλΔν 1991, 1651 και εκεί παραπομπές). Όταν βέβαια αιτούνται, ως ωφελήματα, με την ανωτέρω έννοια, οι φυσικοί καρποί τους οποίους, κατά τις ανωτέρω διακρίσεις, απεκόμισε ή όφειλε κατά τους κανόνες της τακτικής διαχειρίσεως να αποκομίσει, ο νομέας από την εκμετάλλευση αγροτικού ακινήτου, η ωφέλεια την οποία υποχρεούται να αποδώσει στον κύριο του ακινήτου συνίσταται, όχι στο ποσό που εισέπραξε από την διάθεση των φυσικών καρπών (προϊόντα καλλιέργειας του ακινήτου), αλλά απ' αυτό πρέπει να αφαιρεθούν τα ποσά που δαπάνησε για την καλλιέργεια του ακινήτου, προκειμένου να επιτευχθεί η απόδοση των συγκεκριμένων καρπών, τα οποία πρέπει να προτείνει και αποδείξει, αποτελούν δε τα έξοδα της καλλιέργειας, μετά την αφαίρεση των οποίων προκύπτει και η, κατά τα άνω αποδοτέα ωφέλεια που απεκόμισε, αφού τα ίδια έξοδα θα πραγματοποιούσε και ο κύριος του ακινήτου για να το καλλιέργησει και να αποκομίσει τους καρπούς που ζητά, σε περίπτωση δε μη αφαιρέσεως των θα καθίστατο αδικαιολογήτως πλουσιότερος σε βάρος της περιουσίας του κακής πίστεως νομέως. Τα έξοδα δε αυτά δεν έχουν σχέση με τις αναγκαίες δαπάνες, δηλαδή αυτές που έγιναν στο πράγμα για να διατηρηθεί κατάλληλο για τακτική εκμετάλλευση (άρθρο 1101 ΑΚ), τις οποίες μπορεί να απαιτήσει ο κακής πίστεως νομέας μόνον υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 1102 ΑΚ δηλαδή κατά τις διατάξεις περί διοικήσεως αλλοτρίων (άρθρο 719 ΑΚ- ΕφΛαρ 557/2003, αδημοσίευτη, που προσκομίζει και επικαλείται ο εναγόμενος).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση ... πλήρως αποδείχθηκαν,

κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει του .../15-10-1977 πωλητηρίου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Β. Π., που μεταγράφηκε νόμιμα, ο ενάγων απέκτησε, κατά κυριότητα νομίμη και κατοχή, παρά της Ε. Χας Π. Ν. ή Τ., στην οποία είχε περιέλθει, δυνάμει του νομίμως μεταγραφέντος ...28/25-5-1968 οριστικού τίτλου κυριότητος μετά διενεργηθέντα αναδασμό του Υπουργείου Γεωργίας, έκταση 12 στρεμμάτων εξ αδιαιρέτως, που αντιστοιχεί σε εξ αδιαιρέτου ποσοστό 120/225, του 12 αγροτεμαχίου, συνολικής εκτάσεως 22.500 τ.μ., που βρίσκεται στη θέση "Μαυροΐα" της κτηματικής περιφέρειας της τότε Κοινότητας Ν. Τ.. Στην συνέχεια, ο ενάγων, που είναι εγκατεστημένος οικογενειακώς στην Αθήνα όπου διατηρεί βιοτεχνία υποδημάτων, δυνάμει απύπως καταρτισθείσης συμβάσεως χρησιδανείου αορίστου χρόνου και με τον ειδικότερο όρο να του το αποδώσει στην πρώτη ζήτηση, παρέδωσε, άνευ ανταλλάγματος, την χρήση της εκτάσεως αυτής των 12 στρεμμάτων, στον εναγόμενο αδελφό του, που διαμένει στο χωριό Κ. Κ. και ασχολείται με την γεωργία, προκειμένου να τον ενισχύσει οικονομικώς, εκ των εισοδημάτων που θα απεκόμιζε από την καλλιέργεια του, λόγω των εξαιρετικών σχέσεων που διατηρούσαν. Η δυνάμει της σχέσεως αυτής χρήση του αγροτεμαχίου από τον εναγόμενο συνεχίσθηκε μέχρι τον Οκτώβριο του 1992, οπότε ο ενάγων με την από 9-10-1992 εξώδικη δίλωση κατάγγειλε την σύμβαση χρησιδανείου και κάλεσε τον εναγόμενο να του αποδώσει την χρήση του αγροτεμαχίου το αργότερο μέχρι 31-12-1992. Ο εναγόμενος όμως αρνήθηκε να του το αποδώσει, επικαλούμενος, αβασίμως, άσκηση ιδίας νομίμης επ' αυτού από την έτους 1967, η οποία του παραδόθηκε από την ως άνω δι-

καιοπάροχο του ενάγοντος και κτήση επ' αυτού ιδίου δικαιώματος κυριότητος με έκτακτη χρησικότητα.

Τα ανωτέρω δέχθηκε, μετά δυνάμεως δεδικασμένου, η αναφερόμενη στην πρώτη σκέψη 726/2001 οριστική απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, με την οποία, μετά από εξαφάνιση της πρωτόδικης αποφάσεως, έγινε δεκτή η εκεί αναφερόμενη διεκδικητική αγωγή που άσκησε ο ενάγων κατά του εναγόμενου και απορρίφθηκε ο ισχυρισμός του τελευταίου περί ασκήσεως νομίμης επ' αυτού με τα προσόντα της έκτακτης χρησικότητας. Συνεπώς, από την απόφαση αυτή, παράγεται δεδικασμένο περί του δικαιώματος κυριότητος του ενάγοντος επί της εκτάσεως αυτής, της, δυνάμει συμβάσεως χρησιδανείου χρήσης τούτου μόνον και όχι ασκήσεως νομίμης επ' αυτού από τον εναγόμενο, ο οποίος, τυγχάνει, μετά την καταγγελία της συμβάσεως χρησιδανείου και την πάροδο της προθεσμίας που του τέθηκε για απόδοση της χρήσης αυτού, δηλαδή από 1/1/1993, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, κακής πίστεως νομέας, με την δοθείσα ανωτέρω έννοια, αφού, λόγω ακριβώς της συμβατικής αυτής σχέσεως, ήξερε ότι δεν υπήρξε ποτέ νομέας, ούτε δικαιούταν σε νομίμη αυτού, που καθιστά αβάσιμους και απορριπτέους τους 1ο και 2ο λόγους της εφέσεως, με τους οποίους παραπονείται για την, όπως ισχυρίζεται, κατά κακή εκτίμηση των αποδείξεων και εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, αντίθετη κρίση της εκκαλουμένης. Συνεπώς ο ενάγων, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον εναγόμενο την απόδοση των αφελημάτων που απεκόμισε, άλλως μπορούσε να αποκομίσει, κατά τους κανόνες της τακτικής διαχειρίσεως από την καλλιέργεια της εκτάσεως αυτής, και δεν το έκανε από

υπαιτιότητά του, κατά τα καλλιεργητικά έτη 1993 και 1994, όπως και αιτείται με την κρινόμενη αγωγή.

Σημειωτέον ότι η άσκηση της αξιώσεως αυτής εκ μέρους του ενάγοντος, αμέσως μετά την λήξη του χρονιδανείου, με την κρινόμενη αγωγή, ενόψει της συμβατικής σχέσεως που, κατά τα άνω τους συνέδεε, δεν τυγχάνει καταχρηστική εκ του λόγου ότι επί τόσα χρόνια από το 1977 δεν πρόβαλε ανάλογες αξιώσεις, αφού καθόλο αυτό το διάστημα πάντα ενεργός η σύμβαση χρονιδανείου και η ένσταση εκ του άρθρου 281 ΑΚ, που παραδεκτά πρόβαλε, με τις πριν την συζήτηση στο πρωτόδικο δικαστήριο κατατεθείσες προτάσεις του, στο περιεχόμενο των οποίων και αναφέρθηκε κατά την συζήτηση (βλ. ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη πρακτικά και αντίγραφο των πρωτόδικων προτάσεων, που προσκομίζει και επικαλείται), τυγχάνει μη νόμιμη και απορριπτέα. Συνεπώς, κατ' ορθή ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, την απέρριψε η εκκαλούμενη, ως μη νόμιμη, και πρέπει να απορριφθεί ο 4ος λόγος της εφέσεως που υποστηρίζει τα αντίθετα, ως αβάσιμος.

IV. Από τα αυτά ως άνω αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκε περαιτέρω ότι, κατά τα ως άνω καλλιεργητικά έτη, ο εναγόμενος καλλιέργησε, άλλως θα μπορούσε να καλλιεργήσει, κατά τους κανόνες της τακτικής διαχείρισης, την ανωτέρω έκταση με βαμβάκι και θα συγκόμιζε 300 κιλά ανά στρέμμα και συνολικά (12X300) 3.600 κιλά. Και ναι μεν με την 557/2003 απόφαση του δικαστηρίου τούτου, που εκδόθηκε επί μεταγενέστερης αγωγής του ενάγοντος (αριθ. εκθ. καταθ. 73/7-5-1997), που αφορούσε απόδοση καρπών, για τα επόμενα όμως δύο καλλιεργητικά έτη (1995-1996), έγινε δεκτό ότι η στρεμματική απόδοση των αγρών, κατά τα έτη εκείνα, ανήλθε σε 250 κιλά, πλην όμως,

όπως δέχθηκε το δικαστήριο, οι στρεμματικές αποδόσεις, κατά τα άνω καλλιεργητικά έτη, ήταν περιορισμένες σε σχέση με τα αμέσως προηγούμενα έτη, που αφορά η κρινόμενη αγωγή. Την στρεμματική αυτή απόδοση των αγρών, δεν αμφισβητεί ο μάρτυρας του εναγομένου, καλλιεργητής και αυτός βάμβακος, που γνωρίζει εξ ίδιας αντιλήψεως τις συνθήκες καλλιέργειας, τις αποδόσεις, τις τιμές πωλήσεως και τις δαπάνες καλλιέργειας, του εν λόγω αγροτικού προϊόντος, με εκτίμηση δε των στοιχείων αυτών αναβιβάζει την καθαρή χρηματική απόδοση κάθε στρέμματος σε 30.000 δραχμές. Η μάρτυρας του ενάγοντα σύνυγός του, τα όσα καταθέτει για τα ζητήματα αυτά δεν τα γνωρίζει από ίδια αντιληψη, αλλά μεταφέρει συζητήσεις. Την ποσότητα αυτή διέθεσε, άλλως θα μπορούσε να διατεθεί, το μεν το έτος 1993 αντί 290 δραχμών/κιλό και το έτος 1994 αντί 265 δραχμών/κιλό, όπως καταθέτει και η μάρτυρας του ενάγοντος, όσον αφορά το έτος 1993. Τιμή πωλήσεως 265 δραχμών/κιλό, για το έτος 1995, δέχθηκε και η ανωτέρω 557/2003 απόφαση του δικαστηρίου τούτου. Τα συνολικά λοιπόν ακαθάριστα έσοδα από την διάθεση του καλλιεργηθέντος και συγκομισθέντος βάμβακος ανήλθαν, για μεν το έτος 1993 σε (3.600X290) 1.044.000 δραχμές, για δε το έτος 1994 σε (3.600X265) 954.000 δραχμές.

Για να επιτύχει όμως τις στρεμματικές αυτές αποδόσεις ο εναγόμενος, όπως παραδεκτά επικαλέσθηκε κατά τη συζήτηση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο με τις πριν απ' αυτή κατατεθείσες προτάσεις, στις οποίες και, όπως λέχθηκε, αναφέρθηκε, χωρίς για το ορισμένο του σχετικού ισχυρισμού του να απαιτείται η αναφορά των επί μέρους δαπανών, αρκεί ότι εξειδίκευε κατ' είδος τις επί μέρους καλλιεργητικές εργασίες, όπως αναφέρονται κατωτέρω και προσδιόρισε το συνολικό, κατά

στρέμμα, ποσό αυτών, σε 50.000 δραχμές και για τα 12 στρέμματα σε 600.000 δραχμές, κατά καλλιεργητικό έτος, προέβη στις ακόλουθες δαπάνες: Για άροση, σβάρνισμα, αγορά σπόρου και σπορά, ποτίσματα, λιπάσματα, περιποίηση φυτών και συλλογή του βάμβακος 30.000 και 25.000 δραχμές ανά στρέμμα, για κάθε ένα από τα έτη 1993 και 1994, αντίστοιχα. Η ανωτέρω απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, για τα επόμενα ως άνω καλλιεργητικά έτη, δέχθηκε έξοδα καλλιέργειας 25.000 και 20.000 δραχμών/στρέμμα, αντίστοιχα, πλην όμως η τιμή πωλήσεως, κατά το έτος 1996, ήταν πολύ μικρότερη (220 δραχμές/κιλό) και αναλόγως περιορίσθηκαν και τα έξοδα καλλιέργειας. Ο μάρτυρας του εναγομένου αναβιβάζει το ποσό αυτό σε 40.000-50.000 δραχμές/στρέμμα, κατ' έτος, ποσό το οποίο κρίνεται υπερβολικό, ενώφει της ανωτέρω στρεμματικής αποδόσεως και τιμής πωλήσεως ανά κιλό. Η μάρτυρας του ενάγοντος καταθέτει περί τούτου μόνον για το έτος 1993, λέγοντας ότι από τις 290 δραχμές που θα εισέπραττε για κάθε κιλό το καθαρό ποσό που θα απέμενε στον εναγόμενο θα ανερχόταν σε 200 δραχμές.

Συνεπώς οι συνολικές δαπάνες καλλιέργειας για κάθε ένα από τα ανωτέρω καλλιεργητικά έτη ανιτάθαν σε (12X30.000) 360.000 και (12X25.000) 300.000 δραχμές, αντίστοιχα. Τα ποσά αυτά, κατά παραδοχή της παραδεκτώς κατά τα άνω προβληθείσης ενστάσεως συμψηφισμού του εναγομένου, η οποία και τυχάνει, όπως λέχθηκε πλήρως ορισμένη, εσφαλμένως δε την έκρινε η εκκαλουμένη αόριστη, πρέπει να εκπεσθούν από το επιτευχθέν η δυνάμενο να επιτευχθεί, κατά τα άνω τίμημα πωλήσεως, με αποτέλεσμα η καθαρή ωφέλεια που αποκόμισε, άλλως μπορούσε να αποκομίσει, κατά τους κανόνες της τακτικής

διαχειρίσεως, ο εναγόμενος από την καλλιέργεια της εκτάσεως αυτής, την οποία και υποχρεούται να αποδώσει στον ενάγοντα, ανιτάθε, για κάθε ένα από τα ανωτέρω έτη, σε (1.044.000 - 360.000) 684.000 και (954.000-300.000) 654.000 δραχμές, αντίστοιχα, συνολικά δε σε (684.000+654.000) 1.338.000 δραχμές ή το ισόποσο από 3.926,63 Ευρώ. Εφόσον η εκκαλουμένη έκρινε αντίθετα και θεώρησε ότι η ωφέλεια αυτή ανέρχεται στο συνολικό ποσό του 1.988.000 (ορθώς 1.998.000) δραχμών, καθόσον απέρριψε, ως απαράδεκτη, λόγω αοριστίας, την ένσταση του εναγομένου για έκπτωση από το τίμημα πωλήσεως του βάμβακος των δαπανών καλλιέργειας, εσφαλμένα τις ανωτέρω διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε και πρέπει, κατά παραδοχή, ως βάσιμου, του 5ου λόγου της εφέσεως να εξαφανισθεί, κατά το κεφάλαιο υπολογισμού της αποδοτέας ωφέλειας και αφού κρατηθεί η υπόθεση για και ουσία έρευνα κατά το τμήμα αυτό (άρθρο 535 παρ.1 ΚΠολΔ), να γίνει εν μέρει δεκτή η αγωγή και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να καταβάλλει τα ανωτέρω ποσά στον ενάγοντα, με το νόμιμο τόκο...

191/2004

Πρόεδρος: Διανέλλος Διανελλάκης

Εισηγητής: Παν. Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι: Δέσποινα Μήγα-Κατσογιάννη,
Τρυφ. Τσάτσαρος

Για την πληρωμή της επιταγής πρέπει ο νόμιμος κομιστής να την εμφανίσει στην νόμιμη προθεσμία, στον προσίκοντα τόπο πληρωμής και στο κατάστημα της πληρώτριας τράπεζας, δίκως να υποχρεούται να θέσει την υπογραφή του επ' αυτής.
Από την απόδοση του χρεωστικού εγγράφου τεκμαίρεται εξόφληση του χρέους.
Ο πληρώσας την επιταγή ή ο κατά το 424 εδ. Β ΑΚ τεκμαιρόμενος ως εξοφλήσας

αυτήν, μπορεί να απαιτήσει από τους έναντι αυτού ευθυνόμενους το πληρωθέν ποσόν, ως και τόκους προς 6% από τη μέρα που κατέβαλε το ποσό, αλλιώς από τη μέρα που αποδόθηκε σε αυτόν το σώμα της επιταγής από τον κομιστή της, αφού από την ημεροχρονολογία αυτή τεκμαίρεται διάτονος εξόφληση.

{...} Κατά το άρθρο 19 εδ. α του Ν. 5960/1933 ο κάτοχος οπισθογραφοσίμου επιταγής θεωρείται νόμιμος κομιστής, εάν στηρίξει το δικαίωμά του επί αδιακόπου σειράς οπισθογραφίσεων. Εξ άλλου κατά το άρθρο 28 του ίδιου ως άνω νόμου η επιταγή είναι πληρωτέα εν όψει. Πάσα αντίθετος μνεία θεωρείται μη γεγραμμένη. Η επιταγή εμφανιζομένη προς πληρωμήν προ της ημέρας της σημειουμένης ως χρονολογίας της εκδόσεως αυτής είναι πληρωτέα κατά την ημέραν της εμφανίσεως.

Από τις παραπάνω διατάξεις σαφώς προκύπτει ότι για την πληρωμή της επιταγής απαιτείται όπως ο νόμιμος κομιστής αυτής, ήτοι ο στηρίζων το δικαίωμά του επί αδιακόπου σειράς οπισθογραφίσεων, ή ο αντιπρόσωπος αυτού, εμφανίσει - προσκομίσει το σώμα αυτής εντός της υπό του νόμου προβλεπομένης προθεσμίας, στον προσίκοντα τόπο πληρωμής και στο κατάστημα της πληρώτριας τράπεζας κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας του (Ηλία Αναστασιάδου: Πιστωτικοί τίτλοι Τόμος Β' § 68 σελ. 293 επ. I. Μάρκου δίκαιο επιταγής β' έκδοση κάτω από το άρθρο 28 σελ. 191 επ.). Από ουδεμία διάταξη προκύπτει ότι ο νόμιμος κομιστής της επιταγής κατά την εμφάνιση αυτής προς πληρωμήν υποχρεούται να θέσει την υπογραφή του επί του σώματος αυτής.

Περαιτέρω κατά μεν το άρθρο 47 εδ. α του ίδιου ως άνω νόμου πας υπόχρεως

κατά του οποίου ασκείται αναγωγή ή όστις υπόκειται εις αναγωγήν, δύναται να απαιτήσει κατά την πληρωμήν την προς αυτόν παράδοσιν της επιταγής μετά του διαμαρτυρικού ή της ισοδυνάμου βεβαιώσεως και εξωφλημένου λογαριασμού, κατά δε το άρθρο 424 εδ. β' ΑΚ από την απόδοση του χρεωστικού εγγράφου τεκμαίρεται η εξόφληση του χρέους.

Από τις διατάξεις αυτές σαφώς προκύπτει ότι χρεωστικό έγγραφον είναι το φέρον την υπογραφήν του οφειλέτου ή του δικαιοπαρόχου του, δι' ου αποδεικνύεται η ύπαρξης του χρέους, αδιαφόρως αν τούτο συνετάγη μόνον προς απόδειξην του χρέους ή και προς σύστασιν αυτού ως λ.χ. επί γραμματίου ή συναλλαγματικής ή τραπεζιτικής επιταγής (βλ. I. Καποδίστρια εις Ερμ. Α.Κ. Τόμος II Β, κάτω από το άρθρο 424 § VI υπό Α1 και Δ Ηλία Αναστασιάδου: Πιστωτικοί Τίτλοι τόμος Β' § 74 σελ. 315 ΑΠ 213/1966 ΝοΒ 25.4).

Τέλος κατά τα άρθρα 44, 45 και 46 του Ν. 5960/1933 πάντες οι εξ επιταγής υπόχρεοι ευθύνονται αλληλεγγύως προς τον κομιστήν. Ο κομιστής δικαιούται να εναγάγη πάντα τα πρόσωπα ταύτα ατομικώς ή ομαδικώς μη υποχρεούμενος να τηρήσῃ την σειράν, καθ' ην είναι ούτοι υπόχρεοι. Το αυτό δικαίωμα έχει πας υπογραφεύς της επιταγής, ο οποίος επλήρωσεν αυτήν. Η αγωγή, η εγερθείσα καθ' ενός των υποχρέων δεν κωλύει την αγωγήν κατά των άλλων, καίτοι επομένων του αρχικώς εναχθέντος. Ο κομιστής δύναται να απαιτήσει παρά του καθ' ου ασκεί αναγωγήν: 1) Το ποσόν της μη πληρωθείσης επιταγής. 2) Τους τόκους προς 6% από της ημέρας της εμφανίσεως... Ο πληρώσας την επιταγήν δύναται να απαιτήσει παρά των προς αυτόν ευθυνομένων: 1) Ολόκληρον το υπ' αυτού πληρωθέν ποσόν. 2) Τους τόκους του ειρημένου ποσού, υπολογιζομένους προς 6% από της

ημέρας καθ' την κατέβαλε το ποσόν, τηρουμένης της ειδικής περιπτώσεως του αριθμού 2 του προηγουμένου άρθρου...

Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι ο πληρώσας την επιταγήν ή ο κατ' άρθρον 424 εδ. β ΑΚ τεκμαιρόμενος ως εξοφλήσας την επιταγήν, δύναται να απαιτήσει παρά των προς αυτόν ευθυνομένων το υπ' αυτού πληρωθέν ποσόν ως και τόκους αυτού υπολογιζομένους προς 6% από της ημέρας καθ' την κατέβαλε το ποσό, αλλιώς από της ημέρας που αποδόθηκε σε αυτόν το σώμα της επιταγής εκμέρους του κομιστού αυτής, αφού από της ημεροχρονολογίας αυτής τεκμαίρεται ότι αυτός εξώφλουσε τον κομιστή της επιταγής.

Στην προκειμένη περίπτωση εκ των νομίμως προσκομιζομένων και επικαλούμενων εγγράφων προκύπτουν τα εξής: Η Ε. Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. κατέστη νόμιμη εξ οπισθογραφίσεως κομίστρια των υπ' αριθμούς ...837 - 3 και ...839 - 5 μεταχρονολογημένων επιταγών, ποσού 3.000.000 και 4.497.000 δραχμών αντιστοίχως, που φέρονται ότι εκδόθηκαν την 15.2.2000 και 28.2.2000 αντιστοίχως από την πρώτη ανακόπτουσα στη Λάρισα, πληρωτέες επί της ΑΤΕ ΑΕ καταστήματος Λάρισας, σε διαταγή του δεύτερου ανακόπτοντος συζύγου της Γ Τ.Π., ο οποίος οπισθογράφησε και παρέδωσε αυτές στην καθ' ης η ανακοπή Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία "Γ. ΑΕ", η οποία οπισθογράφησε και παρέδοσε αυτές στην Ε. Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. Η Ε.Τ.Ε. Α.Ε. εμφάνισε εγκαίρως προς πληρωμήν την πρώτη από τις ως άνω επιταγές κατά την 17.2.2000, η οποία και δεν πληρώθηκε λόγω ανεπαρκούς υπολοίπου (βλ. σχετική βεβαίωση περί μη πληρωμής αυτής λόγω ανεπαρκούς υπολοίπου κατά την 17.2.2000 με ημεροχρονολογία υπογραφής την 21.2.2000) το σώμα της οποίας

και απέδωσε κατά την 27.2.2000 στην οπισθογράφο αυτής Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία "Γ. Α.Ε." (βλ. την από 17.2.2000 απόδειξη παραλαβής επιταγών βάσει της οποίας η "Γ. Α.Ε." παρέλαβε από την ΕΤΕ Α.Ε. την πρώτη από τις ως άνω επιταγές ποσού 3.000.000 δραχμών), και την δεύτερη από αυτές κατά την 1.3.2000, η οποία επίσης δεν πληρώθηκε ελλείψει υπολοίπου (βλ. σχετική βεβαίωση περί μη πληρωμής αυτής την 1.3.2000 με ημεροχρονολογία υπογραφής της την 1.3.2000), το σώμα της οποίας και απέδωσε κατά την 3.3.2000 στην οπισθογράφο αυτής Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία "Γ. Α.Ε." (βλ. την από 3.3.2000 απόδειξη παραλαβής επιταγών βάσει της οποίας η "Γ. Α.Ε." παρέλαβε από την ΕΤΕ Α.Ε. τη δεύτερη από τις ως άνω επιταγές ποσού 3.000.000 δραχμών).

Με βάση τα παραπάνω περιστατικά καθίσταται σαφές ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 977 ΑΚ η "Γ. Α.Ε" επανέκτησε τη νομίμη της πρώτης από τις παραπάνω επιταγές ευθύς μετά την κατάρτιση της από 17.2.2000 απόδειξης παραλαβής επιταγών μεταξύ αυτής και της ΕΤΕ ΑΕ, έστω και αν η "ΕΤΕ ΑΕ" παρέμεινεν στην κατοχή αυτής βάσει ωρισμένης άλλως εννόμου σχέσεως (προκειμένου να συνταχθεί βεβαίωση περί μη πληρωμής της κατά την 21.2.2000). Εντεύθεν καθίσταται φανερά ΠΡΩΤΟΝ: Ότι η ΕΤΕ ΑΕ ετύγχανεν νόμιμη κομίστρια των ενδίκων ως άνω επιταγών αφού εστήριζε τα δικαιώματά της επ' αυτών επί αδιακόπου σειράς οπισθογραφήσεων και μηδόλως απαιτείτο προς τούτο να έχει τεθεί στην οπίσθια πλευρά αυτών η επωνυμία της και η υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου της πριν από την βεβαίωση της μη πληρωμής αυτών τα αντίθετα ισχυριζόμενα με τον υπ' αριθμόν 4 λόγο της ένδικης ανακοπής των εκκαλούντων δεν επιστηρίζο-

νται, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο νόμο. ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Ότι η “Γ. ΑΕ” και ευθύς μετά την απόδοση σαυτήν των ενδίκων επιταγών εκμέρους της ΕΤΕ ΑΕ τεκμαιρέται σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 424 εδ. 8' ΑΚ ως εξοφλήσασα αυτές προς την ΕΤΕ ΑΕ και εντεύθεν ενομιμοποιείτο ενεργητικώς να ζητίσει την έκδοση διαταγής πληρωμής σε βάρος των ανακοπόντων, αφού επύγχανεν υπογραφεύς αυτών, και ουδεμίαν αοριστίαν έπασχεν η σχετική αίτησή της στην οποία ανέφερε αυτή ότι αφού η Ε. Τράπεζα ικανοποιήθηκε πλήρως και ολοσχερώς στην αξίωσή της από τις εν λόγω επιταγές εκμέρους της αιτούσας εταιρείας (“Γ. ΑΕ”) προς την οποία και μεταβίβασε στις 17.2.2000 και 3.3.2000 αντίστοιχα με απλή παράδοση, αυτή (αιτούσα) κατέστη κατά το άρθρο 44 § 2 Ν. 5960/1933 δικαιούχος της αξίωσης των επιταγών σε βάρος των καθ’ ων, παρά το ότι δεν επικαλείτο ούτε προσκόμιζε εξοφλητικήν απόδειξην που να κορηγήθηκε σ’ αυτήν εκμέρους της ΕΤΕ ΑΕ τα αντίθετα με τους υπ’ αριθμούς 1 και 2 λόγους της ένδικης ανακοπής, περί μη εξοφλήσεως εκμέρους της αιτούσας της ΕΤΕ ΑΕ, περί αόριστης επίκλησης της “ικανοποίησης της αξίωσης της ΕΤΕ ΑΕ” και περί ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησεως της αιτούσας (ως μη πληρωσάσης την “ΕΤΕ ΑΕ”), ισχυριζόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα κατ’ ουσίαν. και ΤΡΙΤΟΝ: Νομίμως διατάχθηκαν οι ανακόπτοντες να καταβάλουν στην καθ’ ης η ανακοπή τόκους από της επομένης της 17.2.2000 και της επομένης της 3.3.2000, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 46 § 2 του Ν. 5960/1933 και αφού κατά τα προεκτεθέντα αυτή κατά νόμον, άρθρα 424 εδ. 8 και 997 ΑΚ, τεκμαιρέται ότι κατέβαλε τα ποσά των ως άνω επιταγών στην ΕΤΕ ΑΕ κατά τις ως άνω ημεροχρονολογίες αντι-

στοίχως κατά τις οποίες και απεδόθησαν τα σώματα αυτών σαυτήν: Ως εκ τούτου τα αντίθετα υποστηριζόμενα με τον υπ’ αριθμόν 3 λόγο της ανακοπής των ανακοπότων, ότι δηλαδή κακώς διατάχθηκαν να καταβάλουν τόκους για την πρώτη από τις ως άνω επιταγές από τις 18.2.2000 (ενώ θα έπρεπε η καταδίκη τους αυτή να αναφέρεται στο χρονικό διάστημα από της 22.2.2000 και εφεξής) είναι απορριπτέα ως μη νόμιμα. Ως εκ τούτου απορρίφασα η εκκαλουμένη απόφαση τους ως άνω 1-σχυρισμούς των ανακοπόντων, ως μη νομίμους και αβασίμους κατ’ ουσίαν, σωστά τις προσκομισθείσες αποδείξεις εκτίμησε και σωστά τις προαναφερθείσες διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε και τα αντίθετα με την ένδικη έφεση υποστηριζόμενα, πρέπει να απορριφθούν κατ’ ουσίαν.-

Περαιτέρω από τις καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως οι οποίοι εξετάσθηκαν ενόρκως ενώπιον του ως άνω πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη απόφαση πρακτικά συνεδριάσεώς του, από τα έγγραφα που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, μεταξύ των οπίων και οι υπ’ αριθμούς 7035 και 7036 από 25.9.2000 ένορκες βεβαιώσεις του Μ Α του Α (Μ Α του Α.) και της Μ Δ του Δ (Μ Ν του Δ), Ρουμάνων υπηκόων, που συντάχθηκαν ενώπιον του συμβολαιογράφου Λάρισας Α Β. Α., αποδείχθηκαν τα εξής: Οι ανακόπτοντες είναι σύζυγοι και ασκούν και οι δύο το επάγγελμα του μεσίτη. Με το από 1.6. 1999 ιδιωτικό συμφωνητικό που καταρτίσθηκε μεταξύ αυτών και του νομίμου εκπροσώπου της Ανόνυμης Εταιρείας με την επωνυμία “Γ. ΑΕ”, Ν. Γ., συμφωνήθηκε όπως αυτοί με την ιδιότητά τους των εκπροσώπων εντολοδόχων και πληρεξουσίων της εμπορικής εταιρείας περιω-

ρισμένης ευθύνης με την επωνυμία “G. ΕΠΕ” που εδρεύει στο Βουκουρέστι, η οποία και θα προέβαινε σε αγορές νωπών προϊόντων όπως καρπουζιών, σταφυλιών κλπ από την “Γ. Α.Ε.”, θα προέβαιναν οι ίδιοι ατομικώς στην έκδοση επιταγών σε διαταγή της ως άνω Ανώνυμης Εταιρείας προς εξόφληση του τιμήματος των υπ’ αυτής πωλουμένων στην “G. ΕΠΕ” εμπορευμάτων. (Φαινόμενον σωρευτικής αναδοχής χρέους, προβλεπομένης από το άρθρο 477 ΑΚ). Με τη μεσίτευση δε των εναγόντων πράγματι η “Γ. ΑΕ” πουλήσε κατά το φθινόπωρο του έτους 1999 στην “G. ΕΠΕ” δύο ποσότητες νωπών σταφυλιών, που φορτώθηκαν σε φορτηγά αυτοκίνητα της “G. ΕΠΕ”, συνολικής αξίας 3.000.000 και 4.497.000 δραχμών, χάριν της εξοφλήσεως των οποίων η πρώτη ανακόπτουσα εξέδωσε σε διαταγή του συζύγου της δύο ένδικες μεταχρονολογημένες επιταγές, ποσού 3.000.000 δραχμών και 4.497.000 δραχμών αντιστοίχως, με πιμεροχρονολογίες 15.2.2000 και 28.2.2000 αντιστοίχως, πληρωτέες επί της ΑΤΕ ΑΕ, καταστήματος Λάρισας, τις οποίες και παρέδωσε σ’ αυτόν, ο οποίος στη συνέχεια οπισθογράφησε και παρέδωσε αυτές στην “Γ. ΑΕ”, χάριν της εξοφλήσεως των ως άνω φορτίων εμπορευμάτων. Ως εκ τούτου ο εκμέρους των ανακοπτόντων προβληθείς ισχυρισμός περί εκδόσεως και οπισθογραφήσεως των ως άνω επιταγών εκμέρους των χάριν ευκολίας της “Γ. ΑΕ” και χωρίς την ύπαρξη βασικής σχέσεως μεταξύ αυτών, δια του οποίου προσπαθούν να θεμελιώσουν ένσταση αδικαιολογήτου πλουτισμού της “Γ. ΑΕ” σε βάρος τους, επιστριζομένης στις διατάξεις των άρθρων 904 επ. ΑΚ, έπρεπε να απορριφθεί ως αβάσιμος κατ’ ουσίαν, αφού κατά τα προεκτεθέντα προέκυψε ότι συνέτρεχε νόμιμος λόγος ευθύνης αυτών (σωρευτική υπ’ αυτών αναδοχή χρέους της “G. Ε-

ΠΕ”). Ως εκ τούτου κρίνασα η εκκαλούμενη απόφαση ότι οι παραπάνω επιταγές δεν εκδόθηκαν χάριν ευκολίας της “Γ. ΑΕ”, αλλά χάριν της εξοφλήσεως των ως άνω οφειλών της “G ΕΠΕ” προς την “Γ. ΑΕ”, σωστά τις προσκομισθείσες αποδείξεις εκτίμησε και τα αντίθετα με την ένδικη έφεση υποστηριζόμενα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα κατ’ ουσίαν.-

Κατ’ ακολουθίαν όλων των παραπάνω και αφού δεν υπάρχει άλλος λόγος της ένδικης έφεσης προς έρευνα, πρέπει να απορριφθεί αυτή στο σύνολό της ως αβάσιμη κατ’ ουσίαν...

199/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδην

Εισηγητής: Βασ. Σταυράκης

Δικηγόροι: Νικ. Εμμανουηλίδης, Νικ. Παπαποστόλου

Η επίδοση δικογράφου με θυροκόλληση είναι άκυρη όταν στην έκθεση επίδοσης, με βάση τη συνταχθείσα από το δικαστικό επιμελητή απόδειξη της βεβαίωσης του γεγονότος της παράδοσης αντιγράφου του επιδιδόμενου εγγράφου στο οικείο αστυνομικό τμήμα, βεβαιώνεται ότι, επειδή απουσίασε ο διοικητής του αστυνομικού τμήματος, τούτο παραδόθηκε στον αστυφύλακα υπηρεσίας, χωρίς να βεβαιώνεται ότι αυτός εκτελούσε χρέον αξιωματικού υπηρεσίας ή σκοπού του αστυνομικού τμήματος, δηλαδή απαιτείται.

I. Η κρινόμενη από 26-5-2002 έφεση του εν μέρει πτητηθέντος πρωτοδίκως εναγομένου (Φ. Π.) κατά της 483/2001 οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βόλου, που εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία και με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή η από 5-3-1996 αγωγή περί αποδόσεως δανείου της ενάγουσας και ήδη εφεσίθλητης Μ. Έ. Ρ., ασκήθηκε νο-

μότυπα εμπρόθεσμα και παραδεκτά (άρθρα 495 παρ. 1, 516 παρ 1 και 518 παρ. 2), αφού η επικαλούμενη με θυροκόλληση επίδοση της προσβαλλόμενης απόφαση στον εκκαλούντα, για την οποία συντάχθηκε η με αριθμό .../6-2-2002 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελοπτή του πρωτοδικείου Βόλου Ν.Σ. είναι άκυρη, διότι δεν τηρήθηκαν οι διατυπώσεις του άρθρου 128 του ΚΠολΔ. Ειδικότερα, στην ως άνω έκθεση επιδόσεως, με βάση την συνταχθείσα από τον ίδιο δικαστικό επιμελοπτή απόδειξη της θεβαιώσεως του γεγονότος της παραδόσεως αντιγράφου του επιδιδόμενου εγγράφου (δηλ. της εφέσεως) στο οικείο αστυνομικό τμήμα, θεβαιώνεται ότι, επειδή απουσίαζε ο διοικητής του αστυνομικού τμήματος, το αντίγραφο της έφεσης παραδόθηκε στον Δ.Ν., αστυφύλακα υπηρεσίας, χωρίς να θεβαιώνεται ότι αυτός εκτελούσε χρέον αξιωματικού υπηρεσίας ή σκοπού του αστυνομικού τμήματος, όπως απαιτείται από τη διάταξη του άρθρου 128 παρ. 4 εδ. β' του ΚΠολΔ (βλ. ΑΠ 22/1994, Ελλ.Δ/νη 36-347). Συνεπώς, η έφεση πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξεταστεί περαιτέρω ως προς το βάσιμο των λόγων της (άρθρο 533 παρ. 1 του ΚΠολΔ).

227/2004 (5μελές)

Πρόεδρος: Γεώργιος Μπαρμπάτσος
Εισογητής: Ελευθ. Παπαγιάννης
Δικηγόροι: Δανιηλ Γάλλος, Εμμαν. Αμανάκης-Κών. Κυριακάκης - Μανώλης Κοκκινάκης

Δημόσια έργα. Αν ο κύριος του έργου καταστεί υπερήμερος ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, ο ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση μόνο για τις θετικές του ζημιές, που προκαλούνται μετά την επίδοση από αυτόν έγγραφης δικλησης και δχι για προ-

γενέστερο αυτής χρόνο. Η δικληση πρέπει να έχει περιεχόμενο ακριβές και σαφές και να αναφέρεται στην οφειλομένη παροχή, αλλιώς δεν έχει νομική ενέργεια και δεν μπορεί ο δανειστής να την επικαλεσθεί.

Επειδή, επί αναλήψεως κατασκευής δημοσίου έργου, από την διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 νομ. 1418/1984, προκύπτει ότι αν ο κύριος του έργου καταστεί υπερήμερος ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, ο ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση μόνο διά τις θετικές του ζημιές, που προκαλούνται μετά την επίδοση από αυτόν σχετικής εγγράφου οχλίσεως και δχι διά προγενέστερον της οχλίσεως χρόνον. Τούτο επιβάλλεται από το νόμο διά να μη αιφνιδιάζεται ο κύριος του έργου από αξιώσεις του αναδόχου διά θετικές ζημιές του, λόγω υπερημερίας αυτού (κυρίου) ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, υποβαλλομένας εκ των υστέρων και διά να υφίσταται η δυνατότης ελέγχου των ζημιογόνων γεγονότων και του ύψους των ζημιών κατά τον χρόνο επελεύσεως των. Συνακόλουθα ο ανάδοχος στην αίτησή του δύναται να περιλάβει παραδεκτά μόνον τις θετικές ζημιές οι οποίες προκληθηκαν σ' αυτόν μετά την επίδοση οχλίσεως στον κύριο του έργου Δ.ΕφΑθ 303/2000 Διοικ. Δ/νη 2000, 1246, ΕφΑθ 500/1998 Διοικ. Δ/νη 1998, 995). Η δικληση πρέπει να έχει περιεχόμενο ακριβές και σαφές και να αναφέρεται στην οφειλομένη παροχή, αλλιώς δεν έχει νομική ενέργεια και δεν μπορεί ο δανειστής να την επικαλεσθεί (ΑΠ 72/2001 ΕλΔ/νη 42, 943, ΑΠ 330/2001, ΕλΔ/νη 42, 1359, ΑΠ 1511/2000 ΕλΔ/νη 42, 1351).

Στην προκειμένη περίπτωση υπόκειται προς εκδίκαση η υπ' αρ. 1516/21-12-

2001 προσφυγή της εταιρίας με την επωνυμία "Κ. Α.Ε" κατά της εταιρίας "Ε. Ο. Α.Ε", στην οποία η προσφεύγουσα ιστορεί ότι δυνάμει της από 6-12-1999 συμβάσεως, που καταρτίσθηκε μεταξύ των διαδίκων, αυτή (προσφεύγουσα) ανέλαβε την υποχρέωση κατασκευής του δημοσίου έργου "Κατασκευή Άνω Διαβάσεως Κουλούριου Λαρίσης" διά λογαριασμό της καθ' ης, με τους ειδικότερους όρους που αναφέρονται στην εν λόγω σύμβαση και τα συνοδεύοντα αυτήν τεύχη. Ότι συνεπεία υπερημερίας της κυρίας του έργου - καθ' ης η προσφυγή περί την παράδοση ελευθέρων των ακινήτων προς εκτέλεση του αναλειφθέντος έργου και καθυστερήσεως ενάρξεως των εργασιών, η προσφεύγουσα υπέστη θετική ζημία, που αναφέρεται αναλυτικά στην προσφυγή της κατά το από 7-2-2000 μέχρι 12-10-2000 περιλαμβανόμενο χρονικό διάστημα, ανερχομένη συνολικά στο ποσό των 94.564.079 δραχμών και ότι περί τούτου προέβη σε όχλοση της καθ' ης την 8-12-2000. Με το ανωτέρω περιεχόμενο και αίτημα η κρινομένη προσφυγή κρίνεται μη νόμιμη και απορριπτέα, λαμβανομένου υπ' όψη ότι, όπως προαναφέρθηκε, η κυρία του έργου καθ' ης ευθύνεται σε αποζημίωση της προφευγούσης - αναδόχου διά θετικές ζημίες, που προκλήθηκαν σ' αυτήν μόνο μετά την επίδοση της οχλίσεως και ουχί διά το χρονικό διάστημα πριν από την 8-12-2000, στο οποίο αφορούν οι ένδικες αξιώσεις της προσφευγούσης.

Βεβαίως η τελευταία ισχυρίζεται περαιτέρω ότι κατά το ως άνω χρονικό διάστημα προέβη σε επί μέρους εγγράφους οχλίσεις της καθ' ης η προσφυγή διά των υπ' αρ. ... επιστολών της. Όμως οι εν λόγω επιστολές στο σύνολό τους αποτελούσαν ενημέρωση της κυρίας του έργου ότι η ανάδοχος συναντούσε διάφορα εμπόδια στην έναρξη και εκτέλεση των εργα-

σιών, ώστε να επιτύχει παράταση των προθεσμιών παραδόσεως του έργου και σε καμία απ' αυτές, όπως το περιεχόμενό τους εκτίθεται στην προσφυγή, δεν διατύπωσε, έστω και συγκεκαλυμμένα αξιώση αποζημίωσεως διά τυχόν θετική ζημία που ήθελε υποστεί και αξιώσει μελλοντικά. Κατ' ακολούθιαν, πρέπει να απορριφθεί η κρινομένη προσφυγή και συμψηφισθεί συνολικά η δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων, λόγω ευλόγου αμφιβολίας της προσφευγούσης περί την έκθαση της δίκης, λόγω του δυσερμηνεύτου των διατάξεων του ν. 1418/1984 (άρθρ. 179, 183 ΚΠολΔ).

228/2004

Πρόεδρος: Αλίκη Αντωνακούδη

Εισηγήτρια: Σοφία Καραχάλιου

Δικηγόροι: Κων. Λέρας, Αντ. Μαργαρίτης

Αγωγή αδικοπραξίας για θετικές ζημίες από εμπροσμό με πρόθεση καταστήματος.

Για το ορισμένο αγωγής καταβολής διαφυγόντος κέρδους, λόγω αδικοπραξίας, πρέπει να εκτίθενται με σαφήνεια και πληρότητα και όλα τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία πιθανολογούν, κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων, την πραγματοποίηση του κέρδους αυτού και προσδιορίζουν το ύψος τούτου, δηλαδή του "καθαρού" κέρδους που θα απεκδίμιζε ο ενάγων εάν δε συνέβαινε το ζημιογόνο γεγονός.

{...} Επειδή, κατά την διάταξη του άρθρου 298 "η αποζημίωση περιλαμβάνει την μείωση της υπάρχουσας περιουσίας του δανειστού (θετική ζημία) καθώς και το διαφυγόν κέρδος. Τέτοιο κέρδος λογίζεται εκείνο που προσδοκά κανείς με πιθανότητα, σύμφωνα με τη συνθισμένη πορεία των πραγμάτων ή τις ειδικές περι-

στάσεις και ιδίως τα προπαρασκευαστικά μέτρα που έχουν ληφθεί". Από το συνδυασμό της διατάξεως αυτής προς την διάταξη του άρθρου 216 του Κ.Πολ.Δ, συνάγεται ότι, διά να είναι ωρισμένη η αγωγή, διά της οποίας διώκεται η καταβολή διαφυγόντος κέρδους, λόγω αδικοπραξίας, πρέπει να εκτίθεται εις αυτή με σαφήνεια και πληρότητα, εκτός από τα στοιχεία της αδικοπραξίας και όλα τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία πιθανολογούν, κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων, την πραγματοποίηση του κέρδους αυτού και προσδιορίζουν το ύψος τουτου, δηλαδή του "καθαρού" κέρδους που θα απεκόμισε ο ενάγων εάν δεν συνέβαινε το ζημιογόνο γεγονός (Α.Π 154/1994, Ελ. Δικ/vn 36 (1995), 1055).

Εις την παρούσα περίπτωση, διά της κρινομένης αγωγής, ιστορείται ότι, την 30-7-2000 και περί ώρα 06.10, ο εναγόμενος έθεσε από πρόθεση φωτιά εις το διατηρούμενο από τον ενάγοντα εις την πόλη M. Καρδίσας κατάστημα "καφετέριας", υπό τον διακριτικό τίτλο "Ν. - Καφέ Ηλεκτρονικά", με αποτέλεσμα να καταστραφούν οι εξωτερικοί και εσωτερικοί χώροι αυτού καθώς και τα αντικείμενα διακοσμήσεως και διαμορφώσεώς του, που προσδιορίζει εις την αγωγή. Από την ενέργεια αυτή του εναγομένου, ο ενάγων υπέστη την αναφερομένη εις την αγωγή θετική ζημία, συνχρόνως δε, λόγω του ότι κατέστη ανέφικτος η λειτουργία της επιχειρήσεως, διά το χρονικό διάστημα από 30-7-2000 έως 30-8-2000, κατά το οποίο έλαβε χώρα η αποκατάσταση των ζημιών, που προξενήθηκαν εις το κατάστημά του, αυτός απώλεσε το ποσό των 6.000.000 δραχμών, το οποίο, μετά πιθανότητος και κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων, θα απεκόμιζε, εάν δεν συνέβαινε το ζημιογόνο γεγονός, εφ' όσον θα εξυπρετούσε 200 πελάτες περίπου ημεροσίως,

από έκαστο των οποίων θα εισέπραττε 2000 δραχμές, μετά δε αφαίρεση 1000 δραχμών διά τα έξιδα θα είχε καθαρό κέρδος 1000 δραχμών από έκαστο τούτων (200 πελάτες X 30 ημέρες) X 1000 δραχμές). Διώκεται δε διά της αγωγής να υποχρεωθή ο εναγόμενος να καταβάλη εις τον ενάγοντα το ποσό των 12.448.000 δραχμών, εντόκως νομίμως από της επιδόσεως της αγωγής μέχρις εξοφλήσεως και ειδικότερον: α) ποσό 3.448.000 δραχμών, διά την αναφερομένη εις την αγωγή θετική ζημία, β) ποσό 6.000.000 δραχμών, διά διαφυγόντα κέρδον και γ) ποσό 3.000.000 δραχμών, ως χρηματική ικανοποίηση αυτού διά την ηθική βλάβη που υπέστη από την εις βάρος του αδικοπραξία, να απαγγελθή δε κατά του εναγόμενου προσωπική κράτηση, ως μέσον αναγκαστικής κατ' αυτού εκτελέσεως της αποφάσεως που θα εκδοθή.

Υπό το ανωτέρω περιεχόμενο και αίτημα, η αγωγή, ως προς την υπό στοιχείο Β' ως άνω αξίωση, που αφορά εις διαφυγόντα κέρδον του ενάγοντος, παρίσταται ως αόριστος και ως τοιαύτη πρέπει να απορριφθή, εφ' όσον δεν εκτίθενται εις αυτή με σαφήνεια και πληρότητα τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία πιθανολογούν το κέρδος και προσδιορίζουν το ύψος αυτού. Ειδικότερον, δεν προσδιορίζονται εις αυτή αφ' ενός μεν οι υπηρεσίες τις οποίες θα προσέφερε ο ενάγων, ώστε να έχει είσπραξη 2000 δραχμών από έκαστο των 200 πελατών ημεροσίως, αφ' ετέρου δε πώς προκύπτει "το καθαρό κέρδος" των 1000 δραχμών από έκαστον τούτων και 6.000.000 δραχμών συνολικώς. Συνεπεία των ελλειψών αυτών, δεν δύναται ο μεν εναγόμενος να αμυνθή το δε Δικαστήριο να τάξει τις δέουσες αποδείξεις και να προβή εις την κατ' ουσίαν έρευνα της αγωγής, ως προς την ανωτέρω αξίωση της.

238/2004

Πρόεδρος: Διανέλλος Διανελλάκης
Εισηγητής: Βασ. Σταυράκης
Δικηγόροι: Αθαν. Σιάτρας

Εάν ο εκκαλών πτώχευσε και το αντικείμενο της διαφοράς περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία, πρέπει να κλητεύεται στη δίκη από τον επισπεύδοντα εφεσίβληπτο, ο νόμιμος αντιπρόσωπός του, δηλ. ο σύνδικος της πτώχευσης.

Αν ο πτωχεύσας-εκκαλών άσκησε την έφεση και ως νόμιμος αντιπρόσωπος και για λογαριασμό ανηλίκου τέκνου του, για να είναι νόμιμη η κλήτευση του ανηλίκου πρέπει να γίνεται στον εν λόγω αντιπρόσωπο - γονέα του και όχι στο σύνδικο του τελευταίου, διότι ο σύνδικος δε θεωρείται νόμιμος αντιπρόσωπος του ανηλίκου.

Η πτώχευση του γονέα δεν αποτελεί λόγο έκπτωσης από τη γονική μέριμνα, ούτε παύσης αυτής.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 524 παρ.παρ. 1 και 3 εδ. α', 271 παρ. 1 και 272 παρ. 2 του ΚΠολΔ προκύπτει, ότι επί ερημοδικίας του εκκαλούντος κατά τη συζήτηση ενώπιον του δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου, αν η συζήτηση γίνεται με επιμέλεια του εφεσίβληπτου και ο εκκαλών κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, απορρίπτεται η έφεση (βλ. ΑΠ 717/1989 ΕλλΔ/vn 31 σελ. 1444 επόμ., ΑΠ 218/1973 ΝοΒ 21 σελ. 1068). Αν δεν προκύπτει τέτοια κλήτευση του εκκαλούντος από τον επισπεύδοντα τη συζήτηση εφεσίβληπτο κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση της έφεσης. Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 126 παρ. 1 του ΚΠολΔ η επίδοση του σχετικού δικογράφου, με το οποίο επισπεύδεται η συζήτηση της έφεσης από τον εφεσίβληπτο, πρέ-

πει να γίνεται προσωπικά στον εκκαλούντα προς τον οποίο απευθύνεται τούτο, ή σε περίπτωση που αυτός (εκκαλών) δεν έχει ικανότητα δικαστικής παράστασης στο νόμιμο αντιπρόσωπό του. Έτσι, σε περίπτωση που ο εκκαλών έχει περιελθεί σε πτώχευση και το αντικείμενο της διαφοράς περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία, πρέπει να κλητεύεται στη δίκη από τον επισπεύδοντα αυτήν εφεσίβληπτο, ο νόμιμος αντιπρόσωπός του, δηλαδή ο σύνδικος της πτωχεύσεως (άρθρο 534 του EN), ο οποίος και μόνον νομιμοποιείται να παραστεί στο Δικαστήριο και να διεξαγάγει τη δίκη. Αν, όμως, ο πτωχεύσας-εκκαλών άσκησε την έφεση και για λογαριασμό ανηλίκου τέκνου του, του οποίου φέρεται ως νόμιμος αντιπρόσωπος, τότε η κλήτευση του ανηλίκου για να είναι νόμιμη και παραδεκτή πρέπει να γίνεται στον εν λόγω αντιπρόσωπο του και όχι προς τον σύνδικο της πτώχευσης του τελευταίου, ο οποίος σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως νόμιμος αντιπρόσωπος του ανηλίκου, αφού κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται από το νόμο. Αντίθετα, αν κάποιος από τους γονείς ή και οι δύο πτωχεύσουν εξακολουθούν να ασκούν τη γονική μέριμνα του τέκνου τους. Δηλαδή, η πτώχευση, κατά το v.1329/1983, δεν αποτελεί λόγο έκπτωσης από τη γονική μέριμνα (άρθρ. 1537 ΑΚ) ούτε λόγο παύσης αυτής (άρθρο 1538 ΑΚ) (βλ. Λ. Κοτσίρην), πτωχευτικό Δίκαιο, 6η έκδοση 1998, σελ. 221) και συνεπώς η εκπροσώπησή του ανηλίκου στη δίκη γίνεται από τους γονείς του, οι οποίοι και πρέπει να καλούνται σ' αυτήν (δίκη).

Στην προκειμένη περίπτωση, η συζήτηση της κρινόμενης από 30-10-2001 έφεσης κατά της 375/2001 οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βόλου, που εκδόθηκε κατά την τακτική

διαδικασία, επισπεύδεται από την εφεσί-
βλητη τράπεζα, η οποία επικαλείται και
προσκομίζει α) την με αριθμό 4938/13-6-
2003 έκθεση επίδοσης της αρμόδιας δι-
καστικής επιμελήτριας Α.Α. και β) κεκυ-
ρωμένο αντίγραφο της με αριθμ. 41/2001
οριστικής απόφασης του Πολυμελούς
Πρωτοδικείου Βόλου (εκουσίας δικαιο-
δοσίας). Από την απόφαση αυτήν
(41/2001) προκύπτει ότι η εκκαλούσα
Φ.Κ., συζ. Γ. Γ. και ο σύζυγός της Γ. Γ.
κηρύχθηκαν σε κατάσταση πτωχεύσεως,
με ημερομηνία παύσεων των πληρωμών
τους την 1-9-1999 και ότι διορίσθηκε
προσωρινή σύνοικος της πτωχεύσεως αυ-
τής η Α. Τ., δικηγόρος Βόλου. Από την
παραπάνω δε έκθεση επίδοσης αποδει-
κνύεται, ότι επικυρωμένο αντίγραφο της
κρινόμενης έφεσης, με την κάτω απ' αυ-
τήν πράξη της αρμόδιας γραμματέα ορι-
σμού δικασίμου αυτής για τη δικάσιμο
της 19-9-2003 και κλήση για συζήτηση
της, επιδόθηκε στην άνω σύνδικο της
πτωχεύσεως της εκκαλούσας Φ. Κ. δικη-
γόρο, για την ίδια ατομικά (δηλ. την εκ-
καλούσα) και για λογαριασμό του απ' αυ-
τήν εκπροσωπούμενου ανήλικου τέκνου
της Σ.-Ν. Γ. Η εν λόγω επίδοση, κατά το
μέρος της που αφορά την άνω πτωχεύσα-
σα εκκαλούσα, εγκαίρως και παραδεκτώς
έγινε προς την σύνδικο της πτωχεύσεως
της, ως νομίμου αντιπροσώπου της και ε-
πομένως, εφόσον η εν λόγω σύνδικος
δεν εμφανίσθηκε κατά την παραπάνω δι-
κάσιμο κατά την οποία η υπόθεση εκφω-
νήθηκε κατά τον προσήκοντα τρόπο από
τη σειρά του πινακίου που ήταν γραμμέ-
νη, ούτε κατέθεσε έγγραφη δίλωση ότι
δεν θα παραστεί κατά την εκφώνηση της
υποθέσεως αυτής σύμφωνα με το άρθρο
242 παρ. 2 του ΚΠολΔ, όπως αντικατα-
στάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 4 του ν.
1649/1986, πρέπει ν' απορριφθεί η έφε-
ση ως προς την εν λόγω εκκαλούσα.

Η ίδια επίδοση, όμως, κατά το μέρος
της που αφορά το εκκαλούν ανήλικο τέ-
κνο (Σ. Ν. Γ.), γενομένη προς την αυτήν
σύνδικο της πτωχεύσεως και όχι προς την
νόμιμη αντιπρόσωπό του και μπτέρα του,
που φέρεται ότι ασκεί τη γονική μέριμνα
επ' αυτού, είναι άκυρη και επομένως πρέ-
πει να κηρυχθεί απαράδεκτη η συζήτηση
της κρινόμενης εφέσεως ως προς τον
διάδικο αυτόν (ανήλικο τέκνο).

Περαιτέρω, πρέπει να ορισθεί παρά-
βολο για την περίπτωση ασκήσεως αιτιο-
λογημένης ανακοπής ερημοδικίας κατά
της παρούσας από την ερημοδικασθείσα
ως άνω πρώτη εκκαλούσα (άρθρ. 501 Κ-
ΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρ-
θρο 9 παρ. 1 το ν. 2145/1993 και 505
παρ. 2 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με
το άρθρο 3 παρ. 18 του ν. 2207/1994).
Ως προς τον ανήλικο εκκαλούντα, ως
προς τον οποίο κηρύσσεται απαράδεκτη
η συζήτηση, δεν ορίζεται παρόμοιο παρά-
βολο, αφού αυτός δεν έχει έννομο συμ-
φέρον προς την ασκηση ανακοπής κατά της
παρούσας...

279/2004

Πρόεδρος: Γεώργιος Μπαρμπάτσος

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατζαλέξης

Δικηγόροι: Κων. Θεογιάννης, Ιγνάτιος
Παππάς

Η εκμίσθωση αλλότριου, κινητού ή ακινή-
του, πράγματος είναι έγκυρη.

Για την άσκηση αγωγών εκ της μισθωτι-
κής σχέσης νομιμοποιείται μόνον ο εκμι-
σθωτής (έστω και μη κύριος) και όχι ο
κύριος ή ο επικαρπωτής του μισθίου (μη
εκμισθωτές), οι οποίοι έχουν μόνον τις α-
γωγές από την κυριότητα ή νομή.

Επί επαγγελματικής μίσθωσης παρά μη
κύριου, δέσμευση του κυρίου ή νομέα
του μισθίου, εφ' δόσον ο μεν μισθωτής εί-
ναι καλής πίστης, αγνοών τα δικαιώματα

τρίτων στο μίσθιο, ο δε κύριος δε διαμαρτυρίθηκε εγγράφως στο μισθωτή σε τρεις μήνες, αφότου έλαβε γνώση της εκμίσθωσης. Η “δέσμευση” του κυρίου δε σημαίνει υπεισέλευσή του στη μίσθωση, αλλ’ ότι δεν μπορεί να λάβει μέτρα εμποδίζοντα τη χρήση του μισθίου από το μισθωτή. Επί εγκατάλειψης του μισθίου από τον μισθωτή πριν τη λήξη του συμβατικού χρόνου, χωρίς νόμιμο ή συμβατικό δικαίωμα, η μίσθωση δε λύνεται και ο μισθωτής υποχρεούται να καταβάλει το μίσθιο για ολόκληρο τον υπολειπόμενο συμβατικό χρόνο, έστω και αν δεν κάνει χρήση του μισθίου για λόγους που αφορούν τον ίδιο, αφού το μίσθιο καταβάλλεται όχι για την πραγματική χρήση, αλλά για την παρεκόμενη δυνατότητα άσκησής της. Ισχυρή η αντισυμφωνία για λύση εμπορικής μίσθωσης, μετά τη σύναψή της. Επί πραγματικού ελαπτώματος του μισθίου ο μισθωτής έχει πρόσθετο δικαίωμα καταγγελίας της μίσθωσης, αφού προηγούμενα τάξει στον εκμίσθωτή εύλογη προθεσμία για αποκατάστασή του, εκτός εάν δεν έχει πλέον συμφέρον στην εκτέλεση της σύμβασης. Για την καταγγελία της μίσθωσης η ζημία του μισθωτή πρέπει να είναι σημαντική και όχι ασήμαντη ή επουσιάδης, εκτός αν παραβλάπτεται ιδιαίτερο συμφέρον του μισθωτή, όπως όταν λείπει υπεσκημένη από τον εκμίσθωτή ιδιότητα του μισθίου.

{...}II. Από τη διάταξη του άρθρου 574 Α.Κ., που ορίζει ότι με τη σύμβαση της μίσθωσης πράγματος ο εκμίσθωτής έχει υποχρέωση να παραχωρήσει στο μισθωτή τη χρήση του πράγματος για όσο χρόνο διαρκεί η σύμβαση και ο μισθωτής να καταβάλει το συμφωνημένο μίσθιο, σαφώς προκύπτει ότι η εκμίσθωση αλλοτρίου πράγματος, κινητού ή ακινήτου είναι καθ’ όλα έγκυρη, διότι η μίσθωση εί-

ναι ενοχική σχέση και δεν ασκεί επιρροή στην ισχύ και λειτουργία της σύμβασης αυτής η κυριότητα ή οποιοδήποτε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του μισθίου, ανεξαρτήτως αν αυτό είναι κινητό ή ακίνητο. Η σχετικότητα της μισθωτικής σχέσης έχει ως αποτέλεσμα να ανήκουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις από αυτή μόνο στα συμβαλλόμενα μέρη, δηλαδή στον εκμίσθωτή και στο μισθωτή, οι οποίοι και νομιμοποιούνται αντιστοίχως στις σχετικές (μισθωτικές) δίκες. Απ’ αυτά έπειτα ότι ο εκμισθωτής, καίτοι δεν είναι κύριος του μισθίου, έχει το δικαίωμα (μόνο αυτός) να αξιώσει το μίσθιο ή να ασκήσει τις συναφείς αγωγές απόδοσης του μισθίου και ότι ο κύριος (πλήρης ή ψιλός) ή ο επικαρπωτής του μισθίου δεν δικαιούνται (αν δεν είναι και εκμισθωτές) να ασκήσουν οιαδήποτε αγωγή από τη μίσθωση για καταβολή μισθωμάτων ή απόδοση του μισθίου, ακόμη κι αν έληξε η μίσθωση, αλλά μόνο τις αγωγές από την κυριότητα ή νομί. Τα παραπάνω ισχύουν και στην επαγγελματική μίσθωση με μόνες τις αναφερόμενες στο άρθρο 14 του π.δ. 34/95 (άρθρ. 7 παρ. 2 v. 813/78) παρεκκλίσεις, κατά τις οποίες, επί εκμίσθωσης αλλοτρίου ακινήτου η μίσθωση δεσμεύει τον κύριο ή νομέα του μισθίου, εφ’ όσον ο μεν μισθωτής είναι καλής πίστης (δηλαδή αγνοεί τα δικαιώματα τρίτων στο μίσθιο), ο δε κύριος δεν διαμαρτυρήθηκε εγγράφως στο μισθωτή μέσα σε τρεις μήνες, αφότου έλαβε γνώση της εκμίσθωσης. Η κατά τη διάταξη αυτής “δέσμευση” του κυρίου δεν σημαίνει την υπεισέλευσή του στη μίσθωση, αλλά ότι δεν μπορεί αυτός να λάβει κατά τη διάρκεια της μίσθωσης μέτρα που εμποδίζουν τη χρήση του μισθίου από το μισθωτή (ΑΠ 108/2003, Νόμος).

Στην συγκεκριμένη περίπτωση η ενάγουσα επικαλέσθηκε με την κρινόμενη α-

γωγή (αριθ. εκθ. καταθ. 37/21-1-2002) ότι, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως, που καταρτίσθηκε εγγράφως στις 23/5/1994, με τους εναγομένους, εκμίσθωσε σ αυτούς για μία 10ετία που άρχισε στις 1/6/1994, το περιγραφόμενο στην αγωγή κατάστημα, για την άσκηση σ αυτό επιχειρήσεως zaxaropilaステーイ. Ότι οι εναγόμενοι οφείλουν τα μισθώματα των μνών Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2001 και Ιανουαρίου 2002, την καταβολή των οποίων και ζήτησε. Οι εναγόμενοι, μεταξύ των άλλων, πρόσβαλλαν και τον ισχυρισμό ότι η ενάγουσα δεν νομιμοποιείται ενεργυητικώς σε άσκηση της αγωγής, διότι με την υπ αριθ. 988/1996 πράξη συστάσεως οριζοντίου ιδιοκτησίας και διανομής ακινήτων του συμβολαιογράφου Α. Κ., που μεταγράφηκε νόμιμα, η κυριότητα νομή και κατοχή του μισθίου περιήλθε στην κόρη της Χ. Κ., που εξετάσθηκε και ως μάρτυρας της, η οποία και μόνον νομιμοποιούνταν σε έγερση της αγωγής. Ο ισχυρισμός αυτός, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, τυγχάνει μη νόμιμος, αφού, όπως λέχθηκε, νομιμοποιείται ενεργυητικώς σε έγερση της αγωγής η φέρουσα την ιδιότητα της εκμισθώτριας ενάγουσα, είναι δε αδιάφορο αν μεταγενέστερα η κυριότητα, νομή και κατοχή του μισθίου περιήλθε σε τρίτο άτομο και δη στην κόρη της εκμισθώτριας. Ταύτα ανεξάρτητα του ότι με την εν λόγω πράξη η εκμισθώτρια παρακράτησε την επικαρπία του μισθίου. Εφόσον και η εκκαλούμενη έτσι έκρινε και απέρριψε σιγή τον ισχυρισμό αυτό των εναγομένων, ορθώς τις ανωτέρω διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε και πρέπει, αφού συμπληρωθεί η αιτιολογία της ως άνω, να απορριφθεί ως αβάσιμος ο τρίτος λόγος της εφέσεως, που υποστηρίζει τα αντίθετα.

III. Κατά το άρθρο 574 ΑΚ, με τη σύμβαση της μισθώσης πράγματος ο εκμι-

σθωτής έχει υποχρέωση να παραχωρήσει στο μισθωτή τη χρήση του πράγματος για όσο χρόνο διαρκεί η σύμβαση και ο μισθωτής να καταβάλει το συμφωνημένο μίσθωμα. Κατά δε το άρθρο 596 ΑΚ, ο μισθωτής δεν απαλλάσσεται από το μίσθωμα, αν εμποδίζεται να χρησιμοποιείται το μίσθιο από λόγους που αφορούν τον ίδιο. Έχει δικαίωμα όμως να αφαιρέσει από το μίσθωμα καθετί που ωφελήθηκε ο εκμισθωτής, χρησιμοποιώντας το μίσθιο με άλλο τρόπο. Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι, επί μισθώσεως ορισμένης διάρκειας, ο μισθωτής έχει υποχρέωση να καταβάλει το συμφωνημένο μίσθωμα στον εκμισθωτή, και αν ακόμη αδυνατεί από λόγους που αφορούν τον ίδιο, ή δε θέλει να κάνει χρήση του μισθίου. Έτσι, αν ο μισθωτής εγκαταλείψει το μίσθιο, πριν από τη λήξη του συμφωνημένου χρόνου, χωρίς νόμιμο ή συμβατικό δικαίωμα, η μισθώση δεν λύνεται και ο μισθωτής είναι υποχρεωμένος να καταβάλει το μίσθωμα για ολόκληρο το, μέχρι τη λήξη, υπόλοιπο χρόνο της μισθώσης, έστω και αν δεν κάνει χρήση του μισθίου για λόγους που αφορούν τον ίδιο, ενώπιε ότι το μίσθωμα καταβάλλεται όχι για την πραγματική χρήση του μισθίου, αλλά για την παρεχόμενη δυνατότητα άσκησης της χρήσης, την οποία παρέχει ο εκμισθωτής (ΑΠ 760/2000 ΕλλΔν 42,141, ΑΠ 617/2000 ΕλλΔν 42,140, ΑΠ 497/1999, ΑΠ 585/1997 ΕλλΔν 39,113, ΕφΛαρ 96/2002 Νόμος και εκεί παραπομπές ΕφΑΘ 6267/2000, Νόμος και εκεί παραπομπές).

Περαιτέρω, κατά άρθρο 43 ΠΔ 34/1995, ο μισθωτής μπορεί, μετά την πάροδο διετίας από την έναρξη της μισθώσεως, να καταγγείλει τη μισθώση. Η καταγγελία γίνεται εγγράφως και τα αποτελέσματά της επέρχονται μετά πάροδο έξι μνών από την καταγγελία. Στην περί-

πτωση αυτή ο μισθωτής οφείλει στον εκμισθωτή, ως αποζημίωση, το καταβαλλόμενο, κατά τον χρόνο της καταγγελίας, μίσθιμα τεσσάρων μηνών. Σκοπός της ειδικής αυτής ρυθμίσεως είναι η προστασία του εκμισθωτή από τον κίνδυνο πρώωρης και αιφνίδιας λύσης της μισθώσεως για αυτό και ο νομοθέτης άριστε τα αποτελέσματα της καταγγελίας να επέρχονται μετά παρέλευση έξη μηνών από αυτή, με συνέπεια, κατά το χρονικό αυτό διάστημα ο μισθωτής να υπέχει υποχρέωση καταβολής του μισθώματος (Χ.Παπαδάκης, Σύστημα εμπορικών μισθώσεων, αριθ. 5196-5205 και εκεί παραπομπές). Η διάταξη αυτή βέβαια δεν αποκλείει στους συμβαλλόμενους με νεώτερη της συνάψεως της μισθώσεως κοινή συμφωνία, που πρέπει να αποδεικνύεται με έγγραφο βέβαιης χρονολογίας, όπως ορίζει η διάταξη του άρθρου 4 παρ1 Ν.813/1978 (ίδην άρθρο 5 παρ. 1, 4 ΠΔ 34/2995), να λύσουν τη μίσθωση, οπότε δεν εφαρμόζεται η παραπάνω διάταξη του άρθρου 43 του ΠΔ 34/1995 Χ. Παπαδάκης ο.π. αριθ. 5207 και εκεί παραπομπές). Ο λόγος που επιβάλλει τον παραπάνω τρόπο απόδειξης της αντισυμφωνίας για λύση της μίσθωσης έγκειται στην αποφυγή καταστρατηγήσεως, σε βάρος του μισθωτή, της διατάξεως ως προς την διάρκεια της μίσθωσης, με την ταυτόχρονη (κατά τη σύναψη της μισθώσεως) κατάρτιση μεταχρονολογημένης συμφωνίας για λύση της μίσθωσης. Έτσι ο πιο πάνω περιορισμός, ως προς την απόδειξη της αντισυμφωνίας για λύση της μίσθωσης, δεν ισχύει, όταν η συμφωνία γίνεται μετά την σύναψη της μίσθωσης και σε εκτελεση της ο μισθωτής αποδίδει το μίσθιο στον εκμισθωτή και αυτός το παραλαμβάνει με σκοπό τη λύση της μίσθωσης (βλ. για τις προϋποθέσεις και τα αποτελέσματα της καταγγελίας αυτής ΕφΑθ 1993/2001,

ΕφΑθ 9973/2000 ΕλλΔν 42, 955 και 1669 αντίστοιχα, ΕφΛαρ 589/2001 ΕλλΔν 43, 834 και εκεί παραπομπές, ΕφΑθ 2935/1999 ΕλλΔν 41, 838, Παπαδάκης, Σύστημα Εμπορικών Μισθώσεων, έκδοση δεύτερη, τόμος δεύτερος, παραγ. 5196-5205 και 5210-5220 και εκεί παραπομπές).

Τέλος πραγματικό ελάττωμα είναι κάθε ελάττωμα, έστω και αν αναφανεί κατά τη διάρκεια της μισθώσεως, λόγω της υπάρξεως του οποίου παρακώλυεται ολικά ή μερικά η συμφωνημένη χρήση. Σε περίπτωση υπάρξεως τέτοιου ελαττώματος ο μισθωτής έχει πρόσθετο δικαίωμα να καταγγείλει τη μίσθωση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 585 ΑΚ και μάλιστα άσκεται από το εάν το ελάττωμα εμφανίστηκε πριν ή μετά την παραχώρηση της χρήσεως, οφείλει όμως ο μισθωτής να τάξει στον εκμισθωτή εύλογη προθεσμία για να αποκαταστήσει τη χρήση, εκτός εάν εξ αιτίας του λόγου της καταγγελίας, ο μισθωτής δεν έχει συμφέρον να εκτελέσει τη σύμβαση. (ΑΠ 1099/2000 Νόμος, ΕφΑθ 1099/2000, Νόμος και εκεί παραπομπές). Παρά την διατύπωση της ή διάταξη εφαρμόζεται όταν είναι σημαντική η ζημία του μισθωτή από την μη παραχώρηση της χρήσης, με αποτέλεσμα να μη παρέχεται στον δικαιώμα καταγγελίας, αν η παρακώλυση της χρήσεως του μισθίου είναι ασήμαντη ή επουσιώδης. Πότε συμβαίνει τούτο, δεν μπορεί να καθορισθεί γενικώς εκ των προτέρων, αλλά το ζήτημα κρίνεται κάθε φορά με βάση τα περιστατικά της συγκεκριμένης περιπτώσεως. Λαμβάνονται ιδίως υπόψη το αντικείμενο της μισθώσεως, η έκταση της συμφωνημένης χρήσεως και η χρονική διάρκεια της μισθώσεως. Όμως και όταν η παρακώλυση της χρήσεως του μισθίου είναι επουσιώδης, χωρεί καταγγελία της μισθώσεως κατά το άρθρο 585 ΑΚ, αν

παραβλάπτεται ιδιαίτερο συμφέρον του μισθωτή. Τούτο συμβαίνει, μεταξύ άλλων, όταν λείπει υπεσχημένη από τον εκμισθωτή ιδιότητα του μισθίου. Γιατί στην περίπτωση αυτή υπάρχει η απόδειξη, ότι μισθωτής αποδίδει στην υπόσχεση αυτή ιδιαίτερη αξία και συνεπώς έχει ιδιαίτερο συμφέρον στην ύπαρξή της (ΑΠ 633/2003, Νόμος).

Ο ισχυρισμός του εναγομένου για καταβολή μισθωμάτων ορισμένης χρονικής περιόδου μισθωτού, ότι το μίσθιο έφερε πραγματικά ελαττώματα και ότι συνεπεία αυτών, τηρώντας τις ανωτέρω προϋποθέσεις που τάσσει ο νόμος, κατάγγειλε τη μισθωση πριν την έναρξη ή κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου που αφορά η αγωγή, αποτελεί ένσταση καταλυτική ενόψει της αγωγής.

Στην κρινόμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση και αξιολόγηση των ενόρκων καταθέσεων των εξετασθέντων μαρτύρων των διαδίκων, που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά συνεδριάσεως, το περιεχόμενο όλων των εγγράφων, που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, μερικά των οποίων μνημονεύονται παρακάτω, χωρίς όμως κάποιο από αυτά να παραληφθεί για την κατ ουσία διάγνωση της διαφοράς, και όσα οι ίδιοι οι διάδικοι, με τις προτάσεις εκθέτουν και ομολογούν, πλήρως αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει της από 23-5-1994 συμβάσεως, που καταρτίσθηκε εγγράφως μεταξύ της εναγούσας και των δευτέρου και τρίτου εναγομένων, που ενεργούσαν ως διαχειριστές και νόμιμοι εκπρόσωποι της πρώτης από αυτούς ομόρρυθμης εταιρίας, η πρώτη εκμίσθωση στην εναγομένη εταιρία για μία 10ετία που άρχισε από τις 1/6/1994, ένα κατάστημα, κυριόττης, νομής και κατοχής της, προκειμένου να α-

σκηθεί σ το αυτό επιχείρηση σαχαροπλαστείου. Το μίσθωμα για την πρώτη 2ετία συνομολογήθηκε στο ποσό των 130.000 δραχμών μνησιώς, για το επέκεινα δε χρονικό διάστημα θα αναπροσαρμοζόταν κατ έτος κατά ποσοστό 12%. Κατόπιν διαδοχικών αναπροσαρμογών, τον μήνα Αύγουστο του έτους 2001 το καταβαλλόμενο μίσθωμα ανερχόταν στο ποσό των 180.000 δραχμών, μαζί με το χαρτόσημο (βλ. αντίγραφο της τελευταίας αποδείξεως που εκδόθηκε στις 6/9/2001 και αφορά το μίσθωμα τον μηνός Αυγούστου 2001, από το προσκομιζόμενο και επικαλούμενο από την εναγούσα οικείο μπλόκ εκδιδομένων αποδείξεων για τις καταβολές των ενοικίων). Καταβολή έκτοτε μισθώματος δεν έλαβε χώρα. Βέβαια η μάρτυρας των εναγομένων, κόρη του τρίτου απ αυτούς κατέθεσε, επιβεβαιώντας τον σχετικό ισχυρισμό τους, ότι το μίσθωμα του μηνός Σεπτεμβρίου και μέρος του μηνός Οκτωβρίου καλύφθηκαν με την αξίας 235.000 δραχμών γαμήλια τούρτα και λοιπών γλυκισμάτων που προσφέρθηκαν στο γάμο της κόρης της εκμισθώτριας Α. και το υπόλοιπο καταβλήθηκε σε μετρητά και έτσι, δεδομένου ότι τον μήνα Νοέμβριο εγκατέλειψαν το μίσθιο, διότι η επιχείρηση μεταφέρθηκε σε άλλο κατάστημα, δεν οφείλουν μισθώματα. Για την με τον τρόπο αυτό καταβολή των δύο μισθωμάτων, την οποία βέβαια αρνείται η εναγούσα, πρέπει να λεχθεί ότι η κατάθεση της μάρτυρος δεν κρίνεται πειστική, διότι σε τέτοια περίπτωση θα είχαν εκδοθεί, όπως γινόταν μέχρι τότε, οι σχετικές αποδείξεις, με την έκδοση των οποίων, κατά την σύμβαση, θα αποδεικνύοταν, κατ αποκλεισμό κάθε άλλου αποδεικτικού μέσου, η καταβολή του ενοικίου, δεν επικαλούνται δε οι εναγόμενοι κάποιο λόγο αποκλίσεως από την πρακτική αυτή, ως προς τα επίμαχα ενοίκια.

Ούτε περαιτέρω δίδουν απάντηση στο εύλογο ερώτημα γιατί δεν εκδόθηκαν, επί πιστώσει βέβαια, τα σχετικά παραστατικά έγγραφα (τιμολόγιο ή Δ. Λ.Π.), για την πώληση των γλυκισμάτων αυτών, για να προκύψει ασφαλώς η πώληση και η σημαντική αξία των πωληθέντων γλυκών και η πληρωμή ή όχι της αξίας τους, ενόψει του ότι η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι ο λογαριασμός των γλυκών του γάμου εξοφλήθηκε αμέσως και δεν υπήρχε εκκρεμότητα οικονομικής φύσεως. Συνεπώς ο ισχυρισμός περί εξοφλήσεως των μισθωμάτων των μηνών αυτών δεν αποδείχθηκε και η οικεία ένσταση των εναγμένων, την οποία πρότειναν κατά τη συζήτηση και καταχωρίθηκε στα πρακτικά, την ανέπτυξαν δε με τις προτάσεις τους τυχάνει αβάσιμη και απορριπτέα.

Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι οι εναγόμενοι στις 11-12-2001 επέδωσαν στην ενάγουσα την από 5-12-2001 εξώδικη δίλωση - πρόσκληση, με την οποία, αφού διαμαρτυρήθηκαν για το γεγονός της συμφωνθείσης ετήσιας αναπροσαρμογής του μισθώματος κατά 12%, δηλαδή σε ποσοστό που ήταν πλέον κατά πολύ υπέρτερο του ετήσιου πληθωρισμού, γεγονός που κατέληξε να διαμορφωθεί το ύψος του μισθώματος το έτος 1999 σε ποσό 194.880 δραχμών, το οποίο πολύ απείχε από το ύψος των μισθωμάτων που είχαν διαμορφωθεί από τις μισθωτικές συνθήκες της περιοχής και για καταστήματα όπως το μίσθιο δεν υπερέβαιναν τις 100.000 δραχμές μηνιαίως, και αδυνατούσαν πλέον να καταβάλλουν, ισχυρίσθηκαν ότι ήδη από τις αρχές του έτους, λόγω “ακραίας μεταβολής των οικονομικών συνθηκών της αγοράς”, κατάγγειλαν την μίσθωση και δίλωσαν ότι θα αποχρωρούσαν από το μίσθιο μετά πάροδο 6 μηνών, πλην όμως, παρότι παρήλθε πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από τότε

που κατάγγειλαν τη μίσθωση, η ενάγουσα αρνήθηκε να παραλάβει τα κλειδιά του καταστήματος, την κάλεσαν να τα παραλάβει και της δίλωσαν ότι αυτά θα βρισκόταν στη διάθεση της στα χέρια του δευτέρου από αυτούς. Όταν επιχείρησε όμως ο δικαστικός επιμελητής να της παραδώσει το κλειδί αυτή αρνήθηκε να το παραλάβει, όπως αρνήθηκε να παραλάβει και την εξώδικη δίλωση, η οποία και θυροκολλήθηκε (βλ. .../11-12-2001 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητού στο Πρωτοδικείο Χ. Φ., που προσκομίζουν και επικαλούνται οι εναγόμενοι). Με τις προτάσεις που κατέθεσαν οι εναγόμενοι πριν τη συζήτηση της αγωγής και στις οποίες αναφέρθηκαν κατά την συζήτηση (βλ. πρακτικά συζητήσεως στο πρωτόδικο Δικαστήριο), επικαλέσθηκαν, παραδεκτά, το πρώτον, ότι το μίσθιο, όπως διαπιστώθηκε, μετά την εγκατάσταση της επιχείρησεως τους στο μίσθιο, τούτο έφερε πραγματικό ελάττωμα και δη το σύστημα αποχετεύσεως δεν λειτουργούσε κανονικά, με αποτέλεσμα να υπερχειλίζει από τα λύματα, τα οποία κατάκλυζαν το κατάστημα και οι αναθυμιάσεις δημιουργούσαν επικίνδυνη κατάσταση για το προσωπικό και τους πελάτες, κατάστασην η οποία εγκυμονούσε κίνδυνο ανακλήσεως της αδείας λειτουργίας της επιχείρησεως τους. Ότι για την κατάσταση αυτή ειδοποίησαν την ενάγουσα και την κάλεσαν να φροντίσει για την αποκατάσταση του ελαπτώματος του συστήματος αποχετεύσεως, πλην όμως αυτή αδιαφορούσε. Κατόπιν τούτου τον μήνα Σεπτέμβριο του 2001 δίλωσαν στην ενάγουσα ότι, ενόψει του ελαπτώματος αυτού του μισθίου και του υπερβολικού για τις μισθωτικές συνθήκες της περιοχής μισθώματος, αδυνατούσαν να συνεχίσουν τη μίσθωση και στις 6-11-2001 παρέδωσαν το ακατάλληλο για την συμφωνθείσα χρήση μίσθιο

στην ενάγουσα, η οποία, χολωθείσα από το γεγονός αυτό άσκησε την κρινόμενη αγωγή, το δε δικαίωμα που ασκείται με αυτήν αντίκειται στη διάταξη του άρθρου 281 Α.Κ., την εκ του οποίου ένσταση καταχροστικής ασκήσεως του δικαιώματος και πρότειναν κατά τη συζήτηση και καταχωρίθηκε στα πρακτικά.

Οι ισχυρισμοί αυτοί των εναγομένων, τους οποίους επιβεβαιώνει και η μάρτυράς τους, αλλά και, όσον αφορά το επικαλούμενο πραγματικό ελάττωμα, ο εξετασθείς, στο πλαίσιο άλλης δίκης επί μεταγενέστερης αγωγής καταβολής μισθωμάτων (αριθ. εκθ. καταθ. 395/19-4-2002), Η. Δ. (βλ. 461/2002 πρακτικά συνεδριάσεως του Πρωτόδικου Δικαστηρίου), σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στην μείζονα σκέψη, καταρχάς δεν μπορούν να θεμελιώσουν ένσταση εκ του άρθρου 281 Α.Κ, διότι δεν περιέχεται σ αυτούς κανένα από τα απαιτούμενα προς θεμελίωσή της στοιχεία (βλ. τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να τυγχάνει καταχροστική η άσκηση του δικαιώματος σε Α.Π.Ο.λ.1/1997 ΕλλΔν 38,535, Α.Π.Ο.λ.17/1995 ΝοΒ 44,410 Α.Π. 1125/1999 ΕλλΔν 41. 379, Α.Π. 492/1999 ΕλλΔν 40, 1082).

Περαιτέρω δεν μπορεί να θεμελιώθει ισχυρισμός περί λύσεως της συμβάσεως με μεταγενέστερη συμφωνία, αφού, όπως συνομολογείται, από τους εναγομένους, κατατίθεται δε και από τους μάρτυρές τους, προκύπτει όμως και από την ανωτέρω έκθεση επιδόσεως, η ενάγουσα δεν παρέλαβε τα παραδοθέντα κλειδιά του μισθίου καταστίματος, με σκοπό τη λύση της μισθώσεως, αλλά αντιθέτως αρνήθηκε να τα παραλάβει, οπότε, δεδομένου ότι δεν επικαλέσθηκαν έγγραφη κατάρτιση της συμφωνίας αυτής, δεν λύθηκε με τον τρόπο αυτό η σύμβαση. Βέβαια δεν μπορεί να γίνει λόγος για καταγγελία της συμβάσεως εκ μέρους των εναγομένων

κατά άρθρο 43 ΠΔ 34/1995, διότι δεν επικαλούνται οι εναγόμενοι καταγγελία κατά την εν λόγω διάταξη, και τίρηση των προϋποθέσεων που θέτει αυτή, όπως αναλύθηκαν στη μείζονα σκέψη, για την εγκυρότητά της, ούτε προκύπτει κάτι τέτοιο από τα αποδεικτικά στοιχεία.

Τέλος όσον αφορά τον περί καταγγελίας της συμβάσεως, λόγω πραγματικού ελαττώματος, που παρακάλυπτε ουσιωδώς την συμφωνθείσα χρήση του μισθίου, ίσχυρισμό πρέπει να λεχθούν τα ακόλουθα: Κατ αρχάς δεν επικαλούνται οι εναγόμενοι ότι, όπως απαιτείται, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, από τη διάταξη του άρθρου 585 Α.Κ, έθεσαν στην ενάγουσα εύλογη προθεσμία για να άρει το ελάττωμα και να αποκαταστήσει τη χρήση του μισθίου, η οποία και παρήλθε άπρακτη, για να μπορούν στη συνέχεια να καταγγείλουν τη μίσθωση. Ανεξάρτητα όμως απ αυτό δεν αποδείχθηκε η ύπαρξη, στην έκταση και με τις συνέπειες, που κατά τα άνω επικαλούνται, του ελαττώματος του συστήματος αποκετεύσεως. Σημειωτέον ότι ο Επόπτης Δημόσιας Υγείας, τον οποίο οι ίδιοι κάλεσαν, στην από 11-11-02, μεταγενέστερο κατά ένα χρόνο, κατά τον οποίο το κλειδί του μισθίου εξακολούθησαν να κατέχουν αυτοί, έκθεση αυτοφίας του διαπίστωσε ότι ήταν βούλωμένος ο σωλήνας αποχέτευσης, από την ύπαρξη εντός αυτού ενδεχομένως ξένου σώματος, γεγονός που εμπόδιζε την άμεση απομάκρυνση των υδάτων εντός της λεκάνης της του αλέτας, χωρίς να αναφέρει ότι υπερχείλιζε η λεκάνη και πλημμύριζε από τα λύματα ο χώρος. Πρέπει πάντως να παρατηρηθεί ότι η αυτοφία έγινε σε πολύ μεταγενέστερο χρόνο και ενώ τα κλειδιά του μισθίου κατείχαν οι εναγόμενοι, οι οποίοι ήσαν οι μόνοι που είχαν πρόσβαση σ αυτό, σε κάθε πάντως περίπτωση για την ύπαρξη ξένου σώματος στο σωλήνα αποκετεύσεως

υπεύθυνος είναι ο χρήστης του συστήματος και η μη επιμελής χρήση αυτού και αυτοί βέβαια είναι οι εναγόμενοι. Περί της μη επιμελούς χρήσεως του συστήματος αποχέτευσης εκ μέρους της μισθώτριας εταιρίας και των εναγομένων εκπροσώπων της συνηγορεί και αυτό που κατέθεσαν, στο πλαίσιο προανακρίσεως που διενεργήθηκε κατόπιν υποβολής εγκλήσεως εκ μέρους των εναγομένων για ψευδορκία σε βάρος της μάρτυρος της ενάγουσας, οι δύο υδραυλικοί, που επιλέγθηκαν της αποκαταστάσεως του προβλήματος της αποχετεύσεως, ο μεν ένας τον Ιανουάριο του 2000, κατόπιν προσκλήσεως των εναγομένων (βλ. από 20-9-2002 έκθεση ένορκης εξέτασης Ι Κ), ο δε άλλος τον χειμώνα του 2001, κατόπιν εντολής της ενάγουσας, η οποία, σε αντίθεση με αυτά που ισχυρίζονται οι εναγόμενοι εξεδίλλωσε ενδιαφέρον για την αντιμετώπιση του προβλήματος (βλ. από 20-9-2002 έκθεση εξέτασεως Ε Κ), οι οποίοι καταθέτουν για απόφραξη του σωλήνα αποχέτευσης και αντικατάστασή του.

Περαιτέρω, η μάρτυρας των εναγομένων καταθέτει, σε αντίθεση με τους υδραυλικούς που επιλέγθηκαν κατά τα άνω, ότι έσπασαν οι σωλήνες, πλην όμως δεν δίδει απάντηση στο εύλογο ερώτημα, αφού υπήρχε τόσο σοθαρό, για τη λειτουργία επιχειρήσεως υγειονομικού ενδιαφέροντος, ελάττωμα του συστήματος αποχετεύσεως, πώς κατέστη δυνατόν να δειπουργήσει η επιχείρηση επί 5 έτη (οι μάρτυρες των εναγομένων καταθέτουν για εμφάνιση του προβλήματος μετά διετία από της ενάρξεως της μισθώσεως), δηλαδή επί πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, γεγονός ενδεικτικό του ότι η εξ αυτού παρακώλυση της συμφωνημένης χρήσεως του μισθίου ήταν επουσιώδης, οπότε, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, δεν παρέχεται δικαίωμα καταγγε-

λίας της μισθώσεως και η εκ του λόγου αυτού τυχόν γενομένη δεν έχει έννομα αποτελέσματα και δη δεν επέφερε τη λύση της συμβάσεως μισθώσεως. Υπέρ της μη υπάρξεως του επικαλούμενου ελαπτώματος, τουλάχιστον στην έκταση που το επικαλούνται και του επουσιώδους χαρακτήρα αυτού, συνηγορεί και το γεγονός ότι οι εναγόμενοι, στην προαναφερθείσα εξώδικη δίλωση τους, δεν κάνουν λόγο για ελαπτωματικότητα του συστήματος αποχετεύσεως, που παρακώλυε ουσιωδώς την χρήση του μισθίου, αλλ οπικαλούνται το πολύ υψηλό, για τα μισθωτικά δεδομένα της περιοχής για κατάστημα, όπως το μίσθιο, μνησιά μίσθωμα, ως λόγο αδυναμίας συνεχίσεως της χρήσεως του μισθίου και της επικαλούμενης καταγγελίας της συμβάσεως μισθώσεως σε διαφορετικό βέβαια χρονικό σημείο (αρχές του 2001, λόγω του υψηλού και ασύμφορου μισθώματος και Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, λόγω του πραγματικού ελαπτώματος). Συνεπώς, καταρχάς δεν αποδείχθηκε ότι η απόφραξη των σωλήνων αποχετεύσεως οφειλόταν σε ελάπτωμα του δύλου συστήματος αποχέτευσης, σε κάθε όμως περίπτωση ότι, η, συνεπεία της αποφράξεως των σωλήνων αποχέτευσης, παρακώλυση της χρήσεως ήταν ουσιώδης, με αποτέλεσμα να μη παρέχεται, στη μισθώτρια εταιρία, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, δικαίωμα καταγγελίας της συμβάσεως.

Κατ ακολουθία τούτων, εφόσον η μίσθωση δεν λύθηκε κατά κάποιο νόμιμο τρόπο, αλλά η μισθώτρια εγκατέλειψε αυθαιρέτως το μίσθιο, προκειμένου να εγκαταστήσει την επιχείρησή της σε κοντινό και καλύτερο λόγω θέσεως (γωνιακό) κατάστημα, που είχε μισθώσει προς τούτο (βλ προσκομιζόμενες από την ενάγουσα φωτογραφίες αυτού, η γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβητείται), δεν απαλλάσ-

σεται από την υποχρέωση καταβολής του συνομολογημένου κατά τα άνω μισθώματος, για το υπόλοιπο μέχρι την λίξη ή την κατά κάποιο από τους αναφερθέντες στη μείζονα σκέψη τρόπους λύσην της συμβάσεως χρονικό διάστημα, υποχρέωσην η οποία βαρύνει σε ολόκληρο και τα συνεναγόμενα ομόρρυθμα μέδινη της. Συνεπώς η διώκουσα την εκπλήρωση της υποχρεώσεως αυτής και την ικανοποίηση της αντίστοιχης αξιώσεως της ενάγουσας, για το αναφερόμενο σ αυτήν, ως άνω χρονικό διάστημα, αγωγή τυχάνει βάσιμη.

Εφόσον η εκκαλούμενη, έστω και με διαφορετική αιτιολογία, έτσι έκρινε, και έκανε δεκτή την αγωγή, ορθώς τις διατάξεις που αναφέρονται στη μείζονα σκέψη ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε και πρέπει, αφού αντικατασταθούν οι αιτιολογίες της ως άνω, να απορριφθούν οι πρώτος δεύτερος και τέταρτος λόγοι της εφέσεως, που υποστηρίζουν τα αντίθετα (άρθρο 534 ΚΠολΔ)...

305/2004

Πρόεδρος: Διανέλλος Διανελλάκης

Εισηγητής: Παν. Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι: Σωτηρία Χατζηδημητρίου, Μιχ. Παπαγεωργίου - Κων. Γεωργοσούλης, Νικ. Παπαπέτρου, Ηλιάνα Νάνου - Διον. Μπάστας.

Υπόθεση δικασθείσα πρωτοδίκως κατά τη μη προσήκουσα τακτική διαδικασία μπορεί να δικασθεί στο εφετείο κατά την προσήκουσα ειδική.

Απαράδεκτη η έφεση κατά απλών ομοδίκων, εάν η εκκαλούμενη δεν περιέχει διάταξη υπέρ αυτών και σε βάρος του εκκαλούντα.

Στοιχείο της αγωγής δεν αποτελεί ο χρόνος γένεσης του ένδικου δικαιώματος, εφόσον δεν επηρεάζει την γένεση, ή την απόσθεσή του (παραγραφή).

Δεν αποτελεί ουσιώδες αιγαγικό στοιχείο ο τόπος κατάρτισης της εξ ης απορρέει το δικαίωμα δικαιοπραξίας ή ο τόπος τέλεσης της αξιόποινης πράξης, εάν δεν επηρεάζεται η τοπική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

Η αξιώση για ψυχική οδύνη της οικογενείας του θανατωθέντος, λόγω εργατικού ατυχήματος, μισθωτού υπόκειται στην πενταετή παραγραφή του ΑΚ και όχι στην τριετή του ν. 551/1915.

Δε δικαιούνται χρηματική ικανοποίηση οι από αδελφή γαμβρός και ανεψιός του θανόντος.

Ανάθεση σε εργολάβο εκτέλεσης έργου ΟΤΕ. Ύπαρξη πρόστισης εάν ο Οργανισμός επεφύλαξε για τον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη του έργου διά των προστιθέντων υπαλλήλων του.

Θανατηφόρος πλεκτροπληξία εναερίως εργαζομένου. Υπαιτιόπτη ΟΤΕ, αναδόχου και προστιθέντων προσώπων, λόγω μη λήψης αναγκαίων μέτρων, ως τοπιθέτης την προσέγγιση προς τα πλεκτροφόρα καλώδια και μη ειδοποίηση της ΔΕΗ για διακοπή ρεύματος.

Απαράδεκτος ισχυρισμός στηριζόμενος σε δικαίωμα τρίτου, εάν δε γίνεται επίκληση νόμιμης περίπτωσης που να επιτρέπει την προβολή του.

Συνυπαιπότητα του παθόντος διότι ανέλαβε εκτέλεση επικίνδυνης εργασίας, χωρίς να λάβει απαραίτητες προφυλάξεις για την προσωπική του ασφάλεια.

Κατά της υπ' αριθμόν 363/2002 (τακτική 303/2001) οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας η οποία εκδόθηκε, κατ' αντιμωλίαν των διαδίκων, κατά την τακτική διαδικασία στην από 16-2-2001 αγωγή που άσκησαν ενώπιον του ως άνω πρωτοβάθμιου δικαστηρίου οι Γ.Σ., Ε. συζ. Γ. Σ., Β. συζ. Α. Κ. το

γένος Γ. Σ. και Α. Κ., ασκήθηκαν νομοτύπως και εμπροθέσμως Α) n από 24-12-2002 έφεσον των ως άνω εναγόντων στρεφομένη καθ' όλων των εναγομένων, Β) n από 8-1-2003 έφεσον του πρώτου εναγομένου Χ. Κ. του Β. στρεφομένη κατά των εναγόντων και των συνεναχθέντων ομοδίκων του, Γ) n από 16-12-2002 έφεσον του δευτέρου εναγομένου Κ. Σ. του Α. στρεφομένη κατά των εναγόντων, Δ) n από 2-1-2003 έφεσον του τρίτου εναγομένου Ν. Μ. του Κ., στρεφομένη κατά των εναγόντων και Ε) n από 16-12-2002 έφεσον του τέταρτου εναγομένου οργανισμού με την επωνυμία "ΟΤΕ ΑΕ", αφού ουδείς διάδικος επικαλείται επίδοση της εκκαλουμένης απόφασης, από την ημεροχρονολογία δημοσιεύσεως της οποίας (: 12-9-2002) και μέχρι την ημεροχρονολογία κατάθεσης των ως άνω εφέσεων (:30-12-2002, 14-1-2003, 24-12-2002, 3-1-2003 και 24-12-2002 αντιστοίχως) δεν είχε παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της τριετίας, και ως εκ τούτου είναι τυπικά δεκτές και πρέπει να ερευνηθούν ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 518 § 2 και 533 § 1 Κ.Πολ.Δ., διατασσομένης προς τούτο της ένωσης και συνεκδίκασής τους σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 246 Κ.Πολ.Δ., αφού αφορούν τους ίδιους διαδίκους, υπάγονται στην ίδια διαδικασία και δη την τοιαύτην των εργατικών διαφορών (Χ. Γκούτου: Χρηματική ικανοποίηση λόγω εργατικού ατυχήματος ΔΕΝ 60, 398 επ. ιδίως σελ. 402 Εφ. Αθ. 5610/1998 Επ.Εργ.Δ. 58.421) καθ' πν θέλει εκδικασθεί αυτή υπό του παρόντος Δικαστηρίου καίτοι πρωτοδίκως η υπόθεση εκδικάσθηκε κατά την τακτική διαδικασία, και επιταχύνεται έτσι η διεξαγωγή της δίκης, εξαιρουμένης μόνο της εφέσεως του Χ. Κ., κατά το μέρος που αυτή στρέφεται κατά των συνεναγομένων ο-

μοδίκων του Κ. Σ., Ν. Μ. και Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία "ΟΤΕ ΑΕ", ως προς τους οποίους αυτή παρίσταται ως απαράδεκτος για προφανή έλλειψη οικείου του εκκαλούντος εννόμου συμφέροντος, εφόσον η εκδοθείσα απόφαση δεν περιέλαβε κάποια διάταξη υπέρ αυτών που να βλάπτει τον εκκαλούντα (ΑΠ 990/1973 ΝοΒ 1974 σελ. 513 ΑΠ 732/1973 ΝοΒ 1974 σελ. 209). Τα δικαστικά έξοδα μεταξύ του ως άνω εκκαλούντος και των ως άνω εφεσιβλήτων του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας πρέπει να συμψφισθούν στο σύνολό τους λόγω της εύλογης αμφιβολίας του εκκαλούντος ως προς την έκβαση της κατ' αυτών δίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 183 και 179 Κ.Πολ.Δ.

Οι ενάγοντες και με την προαναφερθείσα αγωγή τους όπως αυτή παραδεκτώς βελτιώθηκε με προφορική δήλωση του πληρεξούσιου δικηγόρου τους που καταχωρίθηκε στα πρακτικά συνεδριάσεως του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, εζήτησαν την σε ολόκληρο υποχρέωση των εναγομένων και δη του Ο.Τ.Ε. Α.Ε. ως κυρίου του σε αυτή αναφερομένου έργου και ως προστήσαντος δυνάμει συμβάσεως εργολαβίας τον πρώτο εναγόμενο Χ. Β. Κ. στην εκτέλεση αυτού και ως επιφυλάξαντος στον εαυτό του την επίβλεψη και διεύθυνση του έργου την οποία και πραγματοποιούσε διά των υπαλλήλων του δευτέρου εναγομένου Κ.Σ., ως εργοδηνού και Ν. Μ., ως επιβλέποντος μηχανικού, να τους καταβάλουν, εις ολόκληρον ο καθένας τα σε αυτή αναφερόμενα χρηματικά ποσά για χρηματική ικανοποίησή τους λόγω της ψυχικής οδύνης που αυτοί υπέστησαν, ως γονείς, αδελφή και επ' αδελφή γαμβρός του κατά την 24-8-1998 και στη θέση Λ. της Ν. Α., από υπαιτιότητα των εναγομένων φυσικών προσώπων, προκληθέντος θανάτου, του Κ. Σ., νομι-

μοτόκως από της επελεύσεως του θανάτου του ως άνω παθόντος αλλιώς από της επιδόσεως της αγωγής μέχρις εξοφλήσεως. Στην αγωγή αυτή εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση με την οποία αφού κρίθηκε ως νόμιμη έγινε εν μέρει δεκτή ως βάσιμη και κατ' ουσίαν. Κατ' αυτής παραπονούνται οι ενάγοντες με την ως άνω έφεσή τους αιτούμενοι την εξαφάνισή της προς τον σκοπό της παραδοχής ως βάσιμης κατ' ουσίαν καθ' ολοκληρίαν της παραπάνω αγωγής τους. Κατ' αυτής επίσης παραπονούνται οι εναγόμενοι με τις ως άνω εφέσεις τους, και για τους σε αυτήν αναφερομένους λόγους, αιτούμενοι την εξαφάνισή της προς το σκοπό της απόρριψης της ως άνω αγωγής.

Ναι μεν κατά τη διάταξη του άρθρου 216 § 1 Κ.Πολ.Δ. η αγωγή πρέπει να περιέχει, πλην ἀλλών και α) σαφή ἐκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την ἀσκοσή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, γ) ορισμένο αίτημα, τοιαύτα όμως στοιχεία δεν αποτελούν ούτε ο χρόνος γενέσεως του δικαιώματος, εξού προκύπτουν οι αξιώσεις του ενάγοντος, αφού αυτός, εάν λόγω ειδικών περιστάσεων δεν επηρεάζει την γέννεσιν του δικαιώματος (τοκοδοσίαν, χρησικτησίαν), ή την απόσβεσίν του (παραγραφήν αυτού), δεν αποτελεί ουσιώδες στοιχείον τούτου, ούτε ο τόπος καταρτίσεως της εξ ης απορρέει το δικαιώμα δικαιοπραξίας ή ο τόπος που τελέσθηκε η αξιόποιντη πράξη, εάν εκ τούτου δεν επηρεάζεται η τοπική αρμοδιότητα του μέλλοντος να κρίνει επί της αγωγής δικαστηρίου (Α.Π. 1479/1984 Ελλ.Δ/νη 26.646). Ως εκ τούτου σωστά με την εκκαλούμενη απόφαση απορρίφθηκαν σιωπηρά οι ισχυρισμοί του εναγομένου Χ. Κ. περί αοριστίας της ένδικης ως άνω αγω-

γής ως εκ της μη αναφοράς σ' αυτήν του χρόνου επελεύσεως του θανάτου του Κ. Σ., αφού δεν επηρέασε τον χρόνον παραγραφής της ένδικης αδικοπραξίας, ως και τον τόπον όπου έλαβε χώραν αυτήν, αφού δεν επηρέασε την τοπική αρμοδιότητα του δικάσαντος πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, δοθέντος ότι ο ως άνω εναγόμενος έχει την κατοικία του στη Λάρισα, όπως ρητώς αυτός συνομολογεί και εντεύθεν το δικάσαν δικαστήριο ήταν αρμόδιο κατά τόπου προς εκδίκαση της κατ' αυτού αγωγής κατ' άρθρον 22 Κ.Πολ.Δ. Βάσει της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου αυτού. Ως εκ τούτου απορρίφασα σιωπηρά η εκκαλούμενη απόφασή τους περί αοριστίας της ως άνω αγωγής ως και περί τοπικής αναρμοδιότητας του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ισχυρισμούς του ως άνω εναγομένου, σωστά τις διατάξεις των άρθρων 216 § 1 και 22 Κ.Πολ.Δ. ερμήνευσε και εφάρμοσε και τα αντίθετα με την ένδικη έφεση του ως άνω εκκαλούμενος υποστηριζόμενα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα κατ' ουσίαν.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 932 Α.Κ. σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδιάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Αυτό ισχύει ιδίως για εκείνον που έπαθε προσβολή της υγείας, της τιμής ή της αγνείας του ή στερήθηκε την ελευθερία του. Σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου η χρηματική αυτή ικανοποίηση μπορεί να επιδικαστεί στην οικογένεια του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης. Εξάλλου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 937 του ίδιου Κώδικα. Η απαίτηση από αδικοπραξία παραγράφεται μετά πενταετία, αφότου ο παθών έμαθε τη ζημία και τον υπόχρεο σε αποζημίωση. Σε κάθε όμως περίπτωση η απαίτηση παραγράφεται

μετά την πάροδο είκοσι ετών από την πράξη. Αν η αδικοπραξία αποτελεί συνάμα κολάσιμη πράξη που κατά τον ποινικό νόμο υπόκειται σε μακρότερη παραγραφή, αυτή ισχύει και για την απαίτηση αποζημίωσης. Έτσι, αν η πράξη είναι πλημμέλημα, το οποίο παραγράφεται κατά τα άρθρα 111 § 3 και 112 Π.Κ. μετά πενταετία από την τέλεση αυτού, τότε δεν εφαρμόζεται η παραγραφή αυτή αλλά εκείνη του άρθρου 937 § 1 Α.Κ. ως μακρότερη. Επομένως η απαίτηση για χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από αξιόποινη πράξη που συνιστά πλημμέλημα, υπόκειται σε πενταετή παραγραφή, αρχόμενη αφ' ότου ο παθών έλαβε γνώση της πράξης και του προς αποζημίωση υπόχρεου. (ΑΠ 779/2002 Ελλ.Δ./vn 43.1687).

Περαιτέρω ο νόμος 551/1915 ρυθμίζει τα της περιουσιακής αποζημιώσεως του μισθωτού επί εργατικού ατυχήματος το δε άρθρον 932 Α.Κ. αξιόι προπαντός αδικοπραξίαν εν γένει και ορίζει ότι η χρηματική ικανοποίηση δι' ηθικήν βλάβην ή ψυχικήν οδύνην παρέχεται ανεξαρτήτως της αποζημιώσεως. Ως εκ τούτου σαφώς συνάγεται ότι η αξίωσις διά ψυχικήν οδύνην της οικογενείας του θανατωθέντος μισθωτού εν τη εκτελέσει της εργασίας του, διάφορος ούσα της περιουσιακής αποζημιώσεως του v. 551/1915, έρεισμα έχει το άρθρον 932 Α.Κ. και συνεπώς, τα της παραγραφής της αξιώσεως ταύτης ρυθμίζονται υπό του άρθρου 937 Α.Κ. το οποίο ορίζει τα προεκτεθέντα (Πρ. Ηρ. 47/1961 ΝοΒ 10.111 επ. ιδίως σελ. 112 ΑΠ 51/1976 ΝοΒ 24.594). Στην προκειμένη περίπτωση οι εναγόμενοι και προς απόκρουση της ένδικης ως άνω αγωγής προέβαλαν ισχυρισμόν περί παραγραφής αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του v. 551/1915 και λόγω της παρόδου τριετίας από της 14-8-1998,

ημεροχρονολογίας κατά την οποία έλαβαν γνώση αυτού οι ενάγοντες, του οποίου και εχώρησε εμπρόθεσμη αναγγελία στην αρμοδιά αρχή, και μέχρι την άσκηση της ένδικης αγωγής. Με την εκκαλούμενη απόφαση απορρίφθηκε σιωπηρά η παραπάνω ένσταση προδίλως ως μη νόμιμη. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα σωστά η παραπάνω ένσταση απορρίφθηκε ως μη νόμιμη αφού η ένδικη αξίωση των εναγόντων δεν υπαγόταν στην τριετή παραγραφή που προβλέπεται από το άρθρο 17 του v. 551/1915 αλλ' υπαγόταν στην πενταετή παραγραφή που προβλέπεται από το άρθρο 937 Α.Κ., τη συνδρομή των προϋποθέσεων της οποίας δεν επεκαλούντο οι εναγόμενοι, και τα αντίθετα με τις ένδικες εφέσεις των εναγομένων υποστηριζόμενα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα κατ' ουσίαν.

Κατά το άρθρο 932 εδ. 3 Α.Κ., σε περίπτωση θανατώσεως προσώπου, η χρηματική ικανοποίηση μπορεί να επιδιασθεί στην οικογένεια του θύματος, λόγω ψυχικής οδύνης. Στη διάταξη αυτή δεν γίνεται προσδιορισμός της έννοιας του όρου οικογένεια του θύματος, προφανώς γιατί ο νομοθέτης δεν θέλησε να διαγράψει δεσμευτικώς τα όρια ενός θεσμού, ο οποίος, ως εκ της φύσεώς του, υφίσταται αναγκαίως τις επιδράσεις εκ των κοινωνικών διαφοροποιήσεων κατά τη διαδρομή του χρόνου. Κατά την αληθή, όμως, έννοια της εν λόγω διατάξεως, που απορρέει από τον σκοπό της θεσπίσεως της, στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται οι εγγύτεροι και στενώς συνδεόμενοι συγγενείς του θανατωθέντος, που δοκιμάσθηκαν ψυχικά από την απώλειά του και προς ανακούφιση του ηθικού πόνου αυτών στοχεύει η διάταξη αυτή, αδιαφόρως αν συζούσαν μαζί του ή διέμεναν χωριστά. Υπό την έννοια αυτή, μεταξύ των προσώπων τούτων δεν περιλαμβάνονται

ο σύζυγος και ο γιος της αδελφής του θανόντος, ήτοι οι από αδελφή γαμβρός και ανεψιός του - δεύτερος βαθμός συγγενείας εξ αγχιστείας και τρίτος βαθμός εξ αίματος εκ πλαγίου αντιστοίχως - ανεξαρτήτως αν υπάρχουν και άλλοι εγγύτεροι συγγενείς ή αν αυτοί είναι οι μόνοι τοιούτοι του θανατωθέντος, το πόρισμα δε τούτο ενισχύεται από τις διατάξεις των άρθρων 57 εδ. 2 και 59 Α.Κ., που εγγύτερα προσεγγίζουν το ζήτημα και με τις οποίες καθορίζονται περιοριστικώς τα πρόσωπα, που δικαιούνται να ζητήσουν την προστασία της προσωπικότητας του αποθανόντος προσώπου και την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνονται οι από αδελφή γαμβρός και ανεψιός νεκρού εκ μόνης της συγγενικής των σχέσεων, ενώ, σημειωτέον, η επιδίκαση της από το άρθρο 932 εδ. 3 Α.Κ. προβλεπομένης χρηματικής ικανοποίησης στα δικαιούμενα πρόσωπα, τελεί υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, που συνιστά πραγματικό ζήτημα, της ύπαρξης, κατ' εκτίμηση του δικαστή της ουσίας, μεταξύ αυτών και του θανατωθέντος, όταν ο τελευταίος ζούσε, αισθημάτων αγάπης και στοργής, η διαπίστωση της ανυπαρξίας των οποίων μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό, είτε όλων των προσώπων αυτών, είτε κάποιων είτε κάποιου από αυτούς από την επιδίκαση της εν λόγω χρηματικής ικανοποίησης (Β' Τακτικής Ολομέλειας ΑΠ 21/2000 Ελλ.Δ/vn 42.55 επ.).

Στην προκειμένη περίπτωση ο τέταρτος ενάγων Α. Κ. και με την ιδιότητά του του γαμβρού επ' αδελφή του αποβιώσαντος Κ. Σ., ήτοι ως συζύγου της αδελφής του αποβιώσαντος Β. το γένος Γ. Σ. (τρίτης ενάγουσας), zήτησε την σε ολόκληρο υποχρέωση των με αυτήν εναγομένων να του καταβάλουν το ποσό των 9.985.000 δραχμών ως χρηματική ικανοποίηση του

λόγω της ψυχικής οδύνης που αυτός υπέστη από τον κατά την 24-8-1998 στη Θέση Λ. της Ν. Α. επισυμβάντα θάνατο του κουνιάδου του Κ. Σ., ο οποίος προκλήθηκε από αμέλεια του υπό του Ο.Τ.Ε. προσπιθέντος στην εκτέλεση πλεκτροδοτικού έργου προσωπικού κλπ. Η αγωγή του ενάγοντος αυτού παρίστατο σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή της παρούσας μη νόμιμη, για έλλειψη ενεργητικής νομιμοποίησεώς του, αφού αυτός δεν περιλαμβάνεται στην οικογένεια του ως άνω αποβιώσαντος. Με την εκκαλούμενη όμως απόφαση η παραπάνω αγωγή εκρίθηκε ως νόμιμη και ως εν μέρει βάσιμη κατ' ουσίαν και επιδικάσθηκε στον ως άνω ενάγοντα το ποσό των 2.935 Ευρώ. Εντεύθεν ερευνωμένου αυτεπαγγέλτως του νόμω βασίμου της ως άνω αγωγής, αφού με τις ένδικες εφέσεις των εναγομένων ζητείται η εξαφάνιση της εκκαλούμενης απόφασης προς το σκοπό της απόρριψης της ως άνω αγωγής ως αβάσιμης κατ' ουσίαν, πρέπει να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση κατά το μέρος που αποφάνθηκε επί της ως άνω αγωγής κατά παραδοχήν ως βάσιμων κατ' ουσίαν των ενδίκων εφέσεων των εναγομένων, κρατουμένης δε έπειτα και εκδικαζομένης αυτής από το Δικαστήριο αυτό, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 535 § 1 Κ.Πολ.Δ., απορριφθεί η αγωγή αυτή ως μη νόμιμη. Τα δικαστικά έξοδα μεταξύ του ενάγοντος αυτού και των εναγομένων και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας, πρέπει να συμψηφιστούν στο σύνολό τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 183 εδ. α' και 179 Κ.Πολ.Δ., λόγω εύλογης αμφιβολίας του ενάγοντος αυτού ως προς την έκβαση της όλης δίκης. Παραπέρα και για τον ίδιο ως άνω λόγο πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσίαν η έφεση του Α. Κ., συμψηφιστούν όμως όλα τα δικαστικά έξοδα μεταξύ αυτού και των υπ' αυτού εφεσι-

βληθέντων του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, λόγω της εύλογης αμφιβολίας που αυτός είχε ως προς την έκβαση της δίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 183 και 179 Κ.Πολ.Δ.

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων αποδειχεώς και ανταποδειχεώς οι οποίοι εξετάσθηκαν ενόρκως ενώπιον του ως άνω πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά συνεδριάσεώς του, και από όλα τα έγγραφα που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, μεταξύ των οποίων και φωτογραφίες του τόπου του ατυχήματος των οποίων δεν αμφισβητείται η γνησιότητα απεδείχθησαν τα εξής: Δυνάμει συμβάσεως εργολαβίας που καταρτίσθηκε στο Βόλο την 19-1-1998 μεταξύ του Ο.Τ.Ε. νομίμως εκπροσωπουμένου ως εργοδότη και του πρώτου εναγόμενου μηχανικού Χ. Κ. ως εργολάβου, αναδειχθέντος ως τελευταίου μειοδότη σε μειοδοτικό διαγωνισμό που έγινε την 7-1-1998, ο Ο.Τ.Ε. ανέθεσε στον ως άνω εργολάβο την εκτέλεση του σε αυτή ως και των προσαρτημένων σε αυτή εγγράφων (όπως “Εποπτικό σχέδιο του ‘Έργου”, “Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων”, “Τεχνική Περιγραφή” κλπ.) αναφερομένου έργου με την ονομασία “Σποραδικές Μικροεπεκτάσεις Εναερίου Δικτύου (προετοιμασία Ν.Σ.) και ποιοτική αναβάθμιση έτους 1998 Ν. Μαγνησίας πλην Νήσων” που συνίστατο στην αντικατάσταση παλαιού εναερίου δικτύου του Ο.Τ.Ε. στην περιφέρεια του Ν. Μαγνησίας και την επέκταση αυτού, με υλικά (ξύλινες κολώνες μπίκους 7 μέτρων η καθεμιά, καλωδιώσεως κλπ.) του Ο.Τ.Ε. Ο εναγόμενος εργολάβος ρητώς ανέλαβε την υποχρέωση λήψεως υπ’ αυτού των αναγκαιούντων μέτρων προστασίας του υπ’ αυτού χρησιμοποιηθησαν έργα τεχνικού προσωπικού, της ειδοποιήσεως των αρμοδίων

Υπηρεσιών άλλων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (ΔΕΦΑ - ΔΕΗ - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ -ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΣ κλπ.) για τη λίψη μέτρων προς αποφυγή βλαβών και ατυχημάτων, ως και εμπήξεως των κολωνών σε βάθος 1,40 μέτρων επί του εδάφους.

Ο Ο.Τ.Ε. ρητώς επιφύλαξε για τον εαυτό του το δικαίωμα της επίβλεψης του εκτελεσθησανένου έργου διά μηχανικού της αρεσκείας του στον οποίο παρείχετο η εξουσία να δίδει τις απαραίτητες οδηγίες, εντολές ή διαταγές προς τον ανάδοχο του έργου ο οποίος ήταν υποχρεωμένος, από τη σύμβαση, να συμμορφώνεται σ’ αυτές και μόνο σε περίπτωση προκλήσεως κινδύνου ζημίας ή βλάβης μπορούσε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του με έγγραφο που θα παρέδιδε στον επιβλέποντα μηχανικό. Κατόπιν αυτού με την από 26-1-1998 απόφαση του Προϊσταμένου του Τηλεπικοινωνιακού Διαμερίσματος Μαγνησίας, Β. Σ., ορίστηκαν ο Ν. Μ., τρίτος εναγόμενος, ως επιβλέπων μηχανικός του ως άνω έργου, με αναπληρωτή του τον Κ. Π., και οι Κ. Σ., δεύτερος εναγόμενος, Θ. Δ. και Χ. Α. ως επιστάτες του ως άνω έργου, όλοι τους υπάλληλοι του Ο.Τ.Ε. Ο Ο.Τ.Ε. είχε την υποχρέωση να παραδίδει προοδευτικά στον ανάδοχο τα κατασκευαστικά σχέδια του έργου για κάθε τμήμα, τουλάχιστον 5 ημέρες πριν από την έναρξη της κατασκευής του τμήματος. Ο ανάδοχος είχε την υποχρέωση να εφαρμόζει πιστά τα συμβατικά σχέδια και να συμμορφώνεται με τις έγγραφες οδηγίες του Ο.Τ.Ε. για την πλήρη και τέλεια αποπεράτωση του έργου.

Κατά τη διάρκεια της εκτελέσεως του έργου ο επιβλέπων μηχανικός μπορούσε να δίνει οδηγίες, εντολές ή διαταγές προς τον ανάδοχο, ο οποίος από την εργολαβική ως άνω σύμβαση ήταν υποχρεωμένος να συμμορφώνεται σ’ αυτές και

μόνο αν κατά την εκτέλεση αυτών επρόκειτο να προκύψει κίνδυνος ζημίας ή βλάβης μπορούσε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του με έγγραφο που θα παρέδιδε στον επιβλέποντα μηχανικό. Έτσι ο πρώτος εναγόμενος εργολάβος ετύχανε προστιθείς του Ο.Τ.Ε. Α.Ε. κατά την εκτέλεση του ως άνω έργου αφού ο Ο.Τ.Ε. Α.Ε. είχε επιφυλάξει για τον εαυτό του την διεύθυνση των εργασιών ως και την επίβλεψη της εκτελέσεως του παρέχοντας στον ανάδοχο αυτού οδηγίες, εντολές και διαταγές διά των προς τούτο προστιθέντων ως άνω υπαλλήλων του (μηχανικών και επιστατών) (θλ. ΑΠ 1048/1999 Ε.Ε.Δ. 59,232). Τα σκαριφήματα στα οποία απεικονίζοντο οι θέσεις εκσκαφής και τοποθετήσεως νέων στύλων ως και των αντιδίκων μερικών εξ αυτών, όπου αυτές ήσαν αναγκαίες, συνετάσσοντο από τον επιστάτη Κ. Σ. ο οποίος και παρέδιδε καθένα από αυτά το πρώτο κάθε εργάσιμης ημέρας είτε στον ανάδοχο του έργου είτε στον επικεφαλής (ενδεχομένως εργοδηγό) του συνεργείου των εργατοτεχνικών που αυτός είχε συμπήξει, το οποίο αποτελείτο από 4 άτομα και δη τους Χ. Σ., ως επικεφαλής, τον Κ. Σ., τον Μ. Α. και τον Κ. (αγνώστων λοιπών στοιχείων). Ενώ όμως στην περιοχή που εκτελείτο το ως άνω έργο του Ο.Τ.Ε. Α.Ε. και δη στη θέση “Λ.” της κτηματικής περιοχής Α., υπήρχε εγκατεστημένο παράλληλα με το αντικαθιστώμενο σύστημα του Ο.Τ.Ε. Α.Ε. και εναέριο δίκτυο της Δ.Ε.Η. Α.Ε., το οποίο ήταν εν ενεργείᾳ ισχύος 400 V, χωρίς όμως να έχει τηρηθεί η ύπαρξη μεταξύ αυτών απόστασης ασφαλείας μήκους 90 εκατοστών του μέτρου, που προβλέπεται από τον Κανονισμό της Δ.Ε.Η, σε συνθήκες άπνοιας και θερμοκρασίας 16 C, ο προαναφερθείς Κ. Σ. από αμέλεια του κατά την απεικόνιση των νέων θέσεων των στύλων του Ο.Τ.Ε. στα ως άνω σκαριφήματα

ματα τοποθέτησε αυτές επί της παλαιάς οδεύσεως - κατευθύνσεως των υπαρχόντων παλαιών στύλων με συνέπεια τα άτομα του παραπάνω συνεργείου που θα ειργάζοντο εναερίως (που θα ανερριχώντο στους στύλους του Ο.Τ.Ε. για να προσθέσουν καλώδια στην κορυφή αυτών) να είναι εκτεθειμένα από άμεσο ή έμμεσο επαφή ή προσέγγιση προς το υπό τάσιν ως άνω δίκτυο της Δ.Ε.Η., και εντεύθεν σε κίνδυνο ηλεκτροπληξίας, λαμβανομένου υπ' όψη ότι ούτε αυτός ούτε ο ανάδοχος εργολάβος ούτε ο επιβλέπων μηχανικός (Ν. Μ.) προέβαιναν στην λίψη επιβαλλομένων μέτρων προς προστασίαν της ζωής των εναερίως εργαζομένων, ως η τοποθέτηση ξυλίνου διαφράγματος αποτρέποντος την προσέγγιση του εργαζομένου προς τα ηλεκτροφόρα καλώδια, ούτε ο ανάδοχος ειδοποιούσε εγγράφως τη Δ.Ε.Η. για τη λίψη μέτρων ασφαλείας από κοινού υπό της Δ.Ε.Η., του εκτελούντος το έργον και του επιβλέποντος τούτο μηχανικού.

Από ασυνείδητη αμέλεια του ο Κ. Σ. υπεδείκνυε στο ως άνω συνεργείο να προβαίνει σε επανατοποθέτηση νέου δικτύου του Ο.Τ.Ε. κατά παράβασιν του κανονισμού της Δ.Ε.Η. (μη τίρηση της απόστασης ασφαλείας των 90 εκατοστών του μετρου μεταξύ των δύο δικτύων) και χωρίς να υποδεικνύει τη λίψη μέτρων ασφαλείας ώστε να αποτρέπεται η προσέγγιση των εργαζομένων σε ηλεκτροφόρους αγωγούς ή στοιχεία (παράβαση άρθρου 78 του Π.Δ. 1073/1981). Το πρωί της 24-8-1998 ο εναγόμενος εργολάβος μετέφερε δι' αυτοκινήτου το ως άνω συνεργείο του στη θέση “Λόγγος” της κτηματικής περιφέρειας Αγχιάλου, προκειμένου του τούτο να ασχοληθεί με την εκτέλεση του ως άνω έργου, πλην όμως από αμέλειά του δεν έλαβε γνώση του σκαριφήματος του ως άνω επιστάτη και έτσι δεν α-

ντέλεξε με έγγραφό του που θα απούθυνε προς τον επιβλέποντα μηχανικό για τον κίνδυνο πλεκτροπληξίας στον οποίο θα εξετίθεντο οι άνδρες του συνεργείου του, ούτε ειδοποίησε εγγράφως τη Δ.Ε.Η. για τη λίψη μέτρων ασφαλείας και στη συνέχεια απόλθε χωρίς να παρευρίσκεται στον τόπο των εργασιών του ως άνω συνεργείου με συνέπεια να μην επιμεληθεί για τη λίψη μέτρων ασφαλείας κλπ. Ομοίως προσήλθε στον τόπο εργασιών του ως άνω συνεργείου και ο επιστάτης Κ. Σ. ο οποίος ενεκείρισε το σχετικό σκαρίφημά του στον επικεφαλής αυτού Χ. Σ. και παρέσκε στο ως άνω συνεργείο τα απαραίτητα για την εκτέλεση του έργου του υλικά (Κολώνες ξύλινες μίκους 7 μέτρων, καλωδιώσεως κλπ.). Ο Χ. Σ. αφού είδε το ως άνω σκαρίφημα αντιλήφθηκε αμέσως τον κίνδυνο πλεκτροπληξίας τον οποίον θα διέτρεχαν οι εναερίως εργαζόμενοι άνδρες του συνεργείου του και γι' αυτό το λόγο αφ' ενός μεν επέστησε στον Κ. Σ. τον ως άνω κίνδυνο αφ' ετέρου δε προέτρεψε αυτόν να μεταβάλει το ως άνω σκαρίφημά του ούτως ώστε διά της μεταβολής της οδεύσεως του νεοκατασκευαζόμενου δικτύου να απετρέπετο ο ως άνω κίνδυνος. Καίτοι όμως εμφιλοχώρησε το ως άνω περιστατικό ο Κ. Σ. επέμενε στην εκτέλεση του έργου σύμφωνα με το σκαρίφημά του και χωρίς να ενδιαφερθεί για τη λίψη μέτρων ασφαλείας.

Ο επιβλέπων μηχανικός Ν. Μ. κατά την ως άνω ημεροχρονολογία από υπαιτιότητά του δεν μετέβη στον τόπο εργασιών του ως άνω συνεργείου προκειμένου να διευθύνει την πρόσδο των εργασιών αυτού, όπως ώφειλε εκ των συμβατικών υποχρεώσεών του με τον Ο.Τ.Ε. να πράξει, και εντεύθεν παρέλειψε να τροποποιήσει τον τρόπο εκτέλεσης του ως άνω έργου (μετατόπιση των κολωνών του Ο.Τ.Ε. ώστε να απέχουν απόσταση 90 ε-

κατοστών του μέτρου από τις καλωδιώσεις της Δ.Ε.Η.), και ακόμη να δώσει οδηγίες για τη λίψη μέτρων ασφαλείας προς αποτροπή του κινδύνου πλεκτροπληξίας μελών του ως άνω συνεργείου. Έτσι κατά την μεσημβρίαν της ως άνω πημεροχρονολογίας και ενώ είχε απέλθει από τον τόπο των ως άνω εργασιών και ο Κ. Σ., το ως άνω συνεργείο είχε εμπήξει επί του εδάφους και σε βάθος 90 εκατοστών αντί του συμφωνηθέντος των 140 εκατοστών του μέτρου μίαν νέα κολώναν την οποία είχε περιτάσσει και στην οποία είχε αναρριχηθεί, φορώντας πέδιλα και ζώνη ασφαλείας ο Κ. Σ., ο οποίος αφού είχε προβεί στην ανάρτηση διαφόρων καλωδίων (με στοιχεία 1, 2, 3 και 4) και προσπαθούσε να καρφώσει επί της κολώνας το τέταρτο κολλάρο στηρίζεως του καλωδίου διατομής 5 ζευγών που κατέβαλε κατά μίκος του στύλου, η πλάτη του ήλθε σε επαφή με τα πλεκτροφόρα καλώδια της Δ.Ε.Η. και έτσι να υποστέσει πλεκτροπληξίαν που είχε σαν αποτέλεσμα το θάνατό του. Ο θάνατος του ως άνω εργατοτεχνήτη οφείλεται στις προαναφερθείσες συγκλίνουσες αμελείσι συμπεριφορές, πράξεις ή παραλείψεις, των Χ. Κ., εργολάθου, Κ. Σ., επιστάτη του έργου και Ν. Μ., επιβλέποντος μηχανικού.

Ο εκ μέρους του Ν. Μ. εγκαίρως προβληθείς ισχυρισμός περί επιφυλάξεως υπό του Ο.Τ.Ε. διακριτικής ευχερείας σε αυτόν (Ο.Τ.Ε.) σχετικά με την διεύθυνση και την επίβλεψη της εκτέλεσεως του ως άνω έργου και την παροχή οδηγιών κλπ. και ότι ο Ο.Τ.Ε. ακολούθως επέλεξε την μη άσκηση της ως άνω διεύθυνσης με συνέπεια αυτός να μην υπέχει υποχρέωση επίβλεψης του ως άνω έργου, ανεξαρτήτως της ουσιαστικής αβασιμότητάς του αφού κατά τα προεκτεθέντα ο Ο.Τ.Ε. μερίμνησε για την επίβλεψη και επιστασία του ως άνω έργου, είναι προεχόντως απορρι-

πτέος ως απαράδεκτος ως στηριζόμενος σε δικαίωμα τρίτου, αφού αυτός δεν επικαλείται συνδρομή νόμιμης περίπτωσης που να επιτρέπει σε αυτόν την προσβολή της ως άνω ενστάσεως που στηρίζεται σε δικαίωμα τρίτου (βλ. άρθρο 262 § 2 Κ.Πολ.Δ.). Ο ισχυρισμός του Κ. Σ. περί αποκλεισμού της ευθύνης του ως εκ του ότι από αποκλειστική υπαιτίωτη του εργολάβου και των ανδρών του ως άνω συνεργείου δεν εμπίκθηκε η κολώνα, στην οποία επισυνέβη το ως άνω ατύχημα, στο προσκόν βάθος των 1.40 μέτρων, ώστε το ύψος αυτής να ανέρχεται σε 5,60 μέτρα, αλλά σε τοιούτο 90 εκατοστών του μέτρου, με συνέπεια το ύψος αυτής να ανέρχεται σε 6,10 μέτρα, δεν ανταποκρίνεται στην αληθεία, καθόσον, λαμβανομένου υπόψη ότι ο χαμηλότερος πλεκτροφόρος αγωγός της Δ.Ε.Η. απείχεν εκ του εδάφους απόστασην 5,5 μέτρων (βλ. την έκθεση αυτοφίας που συνέταξε ο Α. Κ., Προϊστάμενος του Κ.Ε.Π.Ε.Κ.) και αν ακόμη η ως άνω κολώνα είχε εμπικθεί σε βάθος 1,40 μέτρων, το ύψος αυτής θα ανήρχετο σε 5,60 μέτρα και μεταξύ της κορυφής αυτής και του χαμηλοτέρου πλεκτροφόρου αγωγού της Δ.Ε.Η. θα εξακολουθούσε να παρεμβάλλεται η μη σωστή απόσταση των 60 εκατοστών του μέτρου αντί της προσκούσης τοιαύτης των 90 εκατοστών του μέτρου, και εντεύθεν δεν απεκλείετο ο κίνδυνος ατυχήματος.

Ο εκ μέρους του εναγομένου εργολάβου εγκαίρως προβληθείς ισχυρισμός ότι λόγω της μη υπ' αυτού ασκήσεως της διεύθυνσης και επιβλεψης του ενδίκου έργου και της ασκήσεως τουναντίον αυτής υπό του Ο.Τ.Ε. και διά των προς τούτο προστιθέντων υπαλλήλων του, Ν. Μ., επιβλέποντος μηχανικού και Κ. Σ., επιστάτη, και της προκλήσεως του ως άνω ατυχήματος κατ' εκτέλεσιν ρητών και συγκεκριμένων οδηγιών του προστίσαντος,

αίρεται ο άδικος χαρακτήρας της οποιασδήποτε πράξης ή παράλειψή του και εντεύθεν δεν υποχρεούται αυτός εις αποζημίωσιν του παθόντος, παρίστατο ως μη νόμιμος αφού τα ανωτέρω ισχύουν μόνον σε περίπτωση αστικής αδίκου πράξεως και όχι και σε περίπτωση τελέσεως ποινικώς αξιόλογης αδικοπραξίας, ως εν προκειμένω ανθρωποκτονίας εξ αμελείας, κατ' άρθρον 302 § 1 Π.Κ. και μόνο για την περίπτωση που ήθελε γίνει δεκτός ως βάσιμος κατ' ουσίαν λόγος που να αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξεως του προστιθέντος, την συνδρομή του οποίου στην προκειμένη περίπτωση δεν επικαλείται ο εναγόμενος αυτός. (Για τις προϋποθέσεις προβολής του ως άνω ισχυρισμού βλ. Μιχαήλ Σταθόπουλο σε Αστικό Κώδικα Απ. Γεωργιάδη - Mix. Σταθόπουλου τόμος IV κάτω από το άρθρο 922 υπό III 2 σελ. 754 αρ. 42 ως και την διαφορετική γνώμη του Κ. Κανκά Ενοχικόν Δίκαιον Ειδικόν Μέρος τόμος Β κάτω από το άρθρο 922 § 5 σελ. 811).

Για την πρόκληση όμως του ως άνω ατυχήματος και τον εντεύθεν επελθόντα θάνατο του Κ. Σ. συνέβαλε και αμελής συμπεριφορά του ίδιου του παθόντος, ο οποίος, κατά παράβαση του άρθρου 114 § 4 του Π.Δ. 1073/1981 ορίζοντος ότι “έκαστος εργαζόμενος πρέπει να εφαρμόζει μεθόδους εργασίας ασφαλείας, να λαμβάνει τας απαραίτητους προφυλάξεις διά την προσωπικήν του ασφάλειαν και διά την ασφάλειαν οιουδήποτε άλλου ατόμου και να απέχει από οποιαδήποτε πράξην η οποία ενδέχεται να θέσει εις κίνδυνον τον ίδιον ή οιοδήποτε άλλο άτομον”, ανέλαβε την εκτέλεση της προεκτεθείσης εργασίας χωρίς να λάβει απαραίτητες προφυλάξεις για την προσωπική του ασφάλεια, και δεν απέσχεν από την εκτέλεση αυτής, η οποία ήταν ευεπίφορος να θέσει σε κίνδυνο και τον ίδιο αλλά και τα

άλλα μέλη του ως άνω συνεργείου, του συντρέχοντος πταίσματος αυτού στην πρόκληση του ως άνω θανάτου του ανελθόντος σε ποσοστό 30%.

Κατ' ακολουθίαν θέven όλων των παραπάνω πραγματικών περιστατικών έπρεπε απορριπτομένων όλων των προαναφερθέντων ισχυρισμών των εναγομένων, για τους προαναφερθέντες λόγους και κατά παραδοξόνι ως εν μέρει βάσιμης κατ' ουσίαν της εκ μέρους των εναγομένων X. K. και N. M. προβληθείσης ενστάσεως περί συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος K. Σ. στην πρόκληση του κατά τα άνω επισυμβάντος θανάτου του, στηριζομένης στη διάταξη του άρθρου 300 Α.Κ., και λαμβανομένων υπ' όψη των συνθηκών επελεύσεως του ως άνω ατυχήματος της συγκλίνουσας υπαιτιότητος των εναγομένων φυσικών προσώπων στην πρόκληση αυτού, το ποσοστό της συντρέχουσας υπαιτιότητος του παθόντος στην πρόκληση του ως άνω θανάτου του, το νεαρό της ηλικίας του θανόντος K. Σ. ο οποίος κατά τον χρόνο του επισυμβάντος ως άνω θανάτου του ήταν ηλικίας 26 ετών και άγαμος, την κακή οικονομική και κοινωνική κατάσταση του ως άνω παθόντος, εργατοτεχνίτης ο οποίος εργαζόταν πάνω σε κολώνες, σε αντίθεση με την καλή οικονομική και κοινωνική κατάσταση των εναγομένων, έπρεπε να γίνει καθ' ολοκληρίαν δεκτή η ένδικη αγωγή ως προς τους εναγομένους K. Σ. και O.T.E. A.E. οι οποίοι δεν πρόβαλαν ένσταση συνυπαιτιότητος του παθόντος και κατεδικάζοντο, εις ολόκληρον έκαστος να καταβάλουν το ποσό των 14.985.000 δραχμών σε καθένα από τους γονείς του ως άνω παθόντος και το ποσό των 9.985.000 δραχμών στην αδελφή του παθόντος B. συνz. A. K. το γένος Γ. Σ., νομιμοτόκως από της επιδόσεως της αγωγής μέχρις εξοφλήσεως, για χρηματική ικανοποίηση

τους λόγω της φυσικής οδύνης που αυτοί υπέστησαν από τον θάνατο του ως άνω τέκνου και αδελφού αυτών, και ακόμη έπρεπε να γίνει εν μέρει δεκτή η ένδικη αγωγή ως προς τους εναγομένους X. K. και N. M., κατά παραδοξόνι ως εν μέρει βάσιμης κατ' ουσίαν της εκ μέρους των εγκαίρως προβληθείσης ένστασης περί συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος K. Σ. στην πρόκληση του ως άνω θανάτου του και κατεδικάζοντο οι εναγόμενοι αυτοί, εις ολόκληρον μεταξύ τους και μεταξύ των ως άνω εναγομένων K. Σ. και O.T.E. A.E., να καταβάλουν το ποσό των 11.985.000 δραχμών σε καθένα από τους γονείς του ως άνω παθόντος και το ποσό των 7.985.000 δραχμών στην αδελφή του παθόντος B., νομιμοτόκως από της επιδόσεως της αγωγής μέχρις εξοφλήσεως για την ίδια ως άνω ιστορική και νομική αιτία.

Ως εκ τούτου απορρίφασα η εκκαλούμενη απόφαση σιωπηρά την εκμέρους των εναγομένων X. K. και N. M. εγκαίρως προβληθείσα ένσταση περί συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος K. Σ. στην πρόκληση του ως άνω θανάτου του, δεκθείσα την ένδικη ως άνω αγωγή ως εν μέρει βάσιμη κατ' ουσίαν και επιδικάσασα σε έκαστον γονέα του ως άνω θανόντος μόνο το ποσό των 29.347 Ευρώ και στην αδελφή αυτού B. μόνο το ποσό των 14.637 Ευρώ, νομιμοτόκως κλπ., εσφαλμένα τις προσκομισθείσες αποδείξεις εκτίμησε και γι' αυτό πρέπει κατά παραδοξόνι ως βάσιμων και κατ' ουσίαν των οικείων λόγων των ενδίκων εφέσεων των X. K., N. M. και των γονέων και της αδελφής του παθόντος, να εξαφανιστεί αυτή, κρατουμένης δε έπειτα και εκδικαζομένης της αγωγής των ως άνω εναγόντων από το δικαστήριο αυτό, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 535 § 1 Κ.Πολ.Δ., γίνει καθ' ολοκληρίαν και εν μέρει δεκτή

αυτή ως βάσιμη κατ' ουσίαν κατά την προαναφερθείσα διάκριση...

342/2004

Πρόεδρος: Διανελλος Διανελλάκης
Εισηγητής: Γεωρ. Μπατζαλέξης
Δικηγόροι: Παύλος Ντόκας, Κων. Λέρας-Γεωρ. Βλάχος

Ευθύνη εκ διαπραγματεύσεων. Επί συμβάσεων καταρτιζομένων, εκ του νόμου, εγγράφως το στάδιο των διαπραγματεύσεων διαρκεί μέχρι τη νομότυπη κατάρτιση της σύμβασης ή την οριστική της ματαίωση.

Η αποζημίωση δεν περιλαμβάνει το διαφέρον εκπλήρωσης ή διαφυγών κέρδος, αλλά το αρντικό διαφέρον ή διαφέρον εμπιστοσύνης, δηλαδή κάθε ζημία θετική (δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε ο πιστεύσας στην κατάρτιση της σύμβασης), ή αποθετική (λόγω απόκρουσης άλλης ευκαιρίας προς σύναψη παρόμοιας σύμβασης με τους ιδίους ή ευνοϊκότερους δρους από τη ματαιωθείσα), που θα αποφευγόταν αν ο άλλος τηρούσε αρντική στάση ως προς την κατάρτιση της σύμβασης.

Πενταετής παραγραφή της αξίωσης αποζημίωσης εκ προσυμβατικής ευθύνης. Ευθύνη από τις διαπραγματεύσεις σε περίπτωση αυθαίρετης ματαίωσης τυπικής σύμβασης σε χρόνο που οι διαπραγματεύσεις είχαν ολοκληρωθεί και απέμενε μόνον η περιαφή του νόμιμου τύπου αυτής, για την οποία ο υπαίτιος της ματαίωσης είχε παράσκει στον αντιδιαπραγματεύμενο διαβεβαιώσεις για τη βέβαιη κατάρτιση της.

Το προκαταβληθέν τίμημα αναζητείται βάσει της προσυμβατικής ευθύνης, εκτός αν δεν είναι αποτέλεσμα του προσυμβατικού πταίσματος, οπότε αξιώνεται με βάση τις δ/ξεις αδικαιολόγητου πλουτισμού.

Συρροή ενδοσυμβατικής και αδικοπρατικής ευθύνης αν η υπαίτια πράξη ή παράλειψη, που συνιστά συμβατική αθέτηση, και χωρίς τη συμβατική σχέση θα πάταν καθεαυτή παράνομη. Υπό τις αυτές προϋποθέσεις προσυμβατική αθέτηση υποχρέωσης μπορεί να θεμελιώσει και αδικοπρατική ευθύνη.

Η αξίωση του 919 ΑΚ απαιτεί πρόθεση του υπαιτίου.

Το εφετείο εξετάζει αυτεπαγγέλτως το νόμω βάσιμο και ορισμένο της αγωγής και μπορεί να την απορρίψει, εφόσον ο εκαλών πντεί την απόρριψή της, έστω και για άλλο λόγο.

Δεν απαιτείται υποχρέωση γνωστοποίησης των μαρτύρων που πρόκειται να βεβαιώσουν ενόρκως και δε λαμβάνονται υπόψη οι ένορκες βεβαιώσεις που υπερβαίνουν τον αριθμό των τριών.

{...}II. Από τις διατάξεις των άρθρων 197, 198, 158 και 159 του ΑΚ, προκύπτει, ότι, επί των συμβάσεων, οι οποίες κατά το νόμο πρέπει να καταρτίζονται με έγγραφο, όπως η σύμβαση για τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου (άρθ. 369 και 1033 ΑΚ), το στάδιο των διαπραγματεύσεων, για το οποίο τα δύο πρώτα άρθρα επιβάλλουν υποχρεώσεις και ευθύνες στους διαπραγματευόμενους, διαρκεί μέχρι τη νομότυπη κατάρτιση της σύμβασης ή την οριστική της ματαίωση (ΑΠ 261/1996 ΕλλΔν 37, 1560, Α.Π. 309/1996 Ελλ.Δ/νη 38, 83, Α.Π. 1324/1994 Ελλ.Δ/νη 37.639, ΑΠ 1303/84 ΝοΒ 33.993, ΕφΠειρ 1219/2000, Νόμος, Εφθεσ 65/1994 Αρμ. ΜΗ', 1134 και εκεί παραπομπές). Κατά το στάδιο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 197 Α.Κ., τα μέρη οφείλουν αμοιβαία να τηρούν τη συμπεριφορά που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Και σύμφωνα με το άρθρο 198 παρ. 1, όποιος κατά τις διαπραγματεύσεις από

πταίσμα του προξενήσει στον άλλο zημιά, υποχρεούται να την ανορθώσει και αν δεν καταρτίσθηκε η σύμβαση (βλ. Α.Π. 309/1996 ανωτ., Α.Π. 1303/1984 ο.π.). Ως πταίσμα, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, νοείται η μη τίրηση της συμπεριφοράς που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη (βλ. Α.Π. 1303/1984 ο.π., ΕφΠειρ 1219/2000, Νόμος, ΕφΑΘ.7315/1998 Ελλ.Δ/vn 40,190 και εκεί παραπομπές) Στην περίπτωση αυτή η αποζημίωση δεν περιλαμβάνει το διαφέρον εκπληρώσεως ή διαφυγόν κέρδος από τη μη πραγματοποίηση και ματαιώση της συμβάσεως, αφού τα μέρη δεν έχουν νομική υποχρέωση για τη σύναψη της, αλλά το αρνητικό της συμβάσεως διαφέρον ή διαφέρον εμπιστοσύνης, δηλαδή κάθε zημία που θα αποφευγόταν αν ο άλλος τηρούσε αρνητική στάση ως προς την κατάρτιση της συμβάσεως και η οποία βρίσκεται σε πρόσφορο αιτιώδη σύνδεσμο με την ως άνω γενεσιονγό αιτία. Μπορεί δε η zημία αυτή να είναι είτε θετική, όπως είναι οι δαπάνες στις οποίες υπεβλήθη ο πιστεύσας στην κατάρτιση της συμβάσεως, είτε αποθετική, λόγω αποκρύσεως άλλης ευκαιρίας προς σύναψη παρομοίας συμβάσεως με τους ίδιους ή ευνοϊκότερους όρους από εκείνης που ματαιώθηκε (Α.Π. 628/95 ΝοΒ 45-598, ΑΠ 1505/88 ΝοΒ 38-62, ΑΠ 1303/1984 ο.π. ΕφΑΘ 9538/1998, Νόμος και εκεί παραπομπές). Η ευθύνη εκ των διαπραγματεύσεων είναι ευθύνη από αθέτηση ειδικής εκ του νόμου ενοχής (βλ. ΕφΠειρ 1219/2000 ο.π. και εκεί παραπομπές). Η εκ της προσυμβατικής ευθύνης αξίωση αποζημίωσεως παραγράφεται μετά πενταετία αφ' ης ο zημιώθεις έλαβε γνώσην της zημίας και του υπόχρεου προς αποζημίωση, σε κάθε δε περίπτωση μετά πάροδο εικοσαετίας από της εκδολώσεως της συμπεριφοράς, η οποία προκάλεσε τη zημία

(Εφθεσ 3/1994 Αρμ. 1994. 1132, Κουμάντος, ΕρμΑΚ, άρθρα. 197-198 αριθ. 65). Κατά την έννοια των άνω διατάξεων ευθύνη από τις διαπραγματεύσεις υπάρχει και σε περίπτωση αυθαίρετης ματαιώσεως της καταρτίσεως τυπικής συμβάσεως καθόν χρόνο οι διαπραγματεύσεις είχαν ολοκληρωθεί και απέμενε μόνο η περιβολή του νόμιμου τύπου στην υπάτιος της ματαιώσεως της είχε παράσχει στον αντιδιαπραγματευόμενο διαβεβαιώσεις περί του ότι η σύναψη της πρέπει να θεωρείται βέβαιη (ΑΠ 309/1996 ΕλλΔνη ο.π.). Έτσι, σε περίπτωση που ματαιώνεται η σύμβαση πώλησης, μεταξύ των δαπανών, στις οποίες υποβλήθηκε ο αγοραστής, διότι ευλόγως πίστεψε ότι η υπό κατάρτιση σύμβαση θα συναφθεί, οι οποίες περιλαμβάνονται στην με την ανωτέρω έννοια αποζημίωση, που δικαιούται, είναι και η δαπάνη προκαταβολής όλου ή μέρους του τιμήματος (ΕφΑΘ.6431/1993 ΑρχΝομ ΜΔ', 593). Αν η προκαταβολή δεν είναι αποτέλεσμα του προσυμβατικού πταίσματος, μπορεί να αναζητηθεί, όχι ως μέρος της αποζημίωσης, αλλά με βάση τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό των άρθρων 904 επ. του ΑΚ (ΕφΑΘ. 1778/1987 Ελλ. Δνη 28.1458, με σημ. Σ.τ. Ματθία).

Περαιτέρω, υπαίτιος πράξη ή παράλειψη, η οποία συνιστά συμβατική αθέτηση και γεννά ενδοσυμβατική ευθύνη του οφειλέτη, μπορεί να θεμελιώσει και αδικοπρατική ευθύνη του, εάν και χωρίς τη συμβατική σχέση η ενέργεια του (πράξη ή παράλειψη) θα ήταν καθεαυτή παράνομη κατά την έννοια του άρθρου 914 Α.Κ. (βλ. Α.ΠΟλ. 967/1973 ΝοΒ 22.505, Α.Π. 532/1999 Ελλ.Δ/vn 41,87, Α.Π. 217/2000 Ελλ.Δ/vn 41, 754, Α.Π. 1015/1999 ΕλλΔ/vn 41, 344, Α.Π. 1709/1999 Ελλ.Δ/vn 41, 1035, Α.Π. 47/1996 ΕλλΔ/vn 37,1316, Α.Π. 1268/1994

Ελλ.Δ/vn 37/1360). Υπό τις αυτές προϋποθέσεις μπορεί να θεμελιώσει και αδικοπρακτική ευθύνη, υπαίτια πράξη παράλειψη συνιστώσα προσυμβατική αθέτηση υποχρεώσεως (ΕφΠειρ 1219/2000 ο.π.). Τέλος, από τις διατάξεις των άρθρων 522, 524 παρ. 1, 525 και 526 Κ.Πολ.Δ., προκύπτει ότι, το εφετείο, όταν επιλαμβάνεται της διαφοράς, εξετάζει αυτεπαγγέλτως το νόμω βάσιμο και ορισμένο της αγωγής, σύμφωνα με όσα εκτίθενται σ' αυτή και την απορρίπτει, όταν δεν στηρίζεται στο νόμο ή δεν περιέχει τα απαραίτητα για θεμελίωση της στοιχεία, αρκεί ο εκκαλών να ζητεί την απόρριψή της έστω και για άλλο λόγο (ΑΠ 1216/1997 ΕλλΔvn 39,573, ΑΠ 389/1994 Νοβ 43,251, ΕφΠειρ 1219/2000 ο.π. και εκεί παραπομές, ΕφΑθ 1713/1996 ΕλλΔvn 38,152 και εκεί παρατηρήσεις Κ.Βαλμαντών, όπου και περαιτέρω παραπομές, ΕφΛαρ 847/1996 Δ 29,298 με ενημερωτικό σημείωμα Κ.Ε.Μ., Αγ. Μπακόπουλος: "Εξουσίες του Εφετείου μετά την εξαφάνιση της εκκαλουμένης ΕλλΔvn 30,264 επ. ιδία σελ.270 και εκεί παραπομές.).

Στην κρινόμενη περίπτωση με την ανωτέρω αγωγή η ενάγουσα επικαλέσθηκε ότι ο αποβιώσας σύζυγός της, του οποίου τυχάνει εκ διαθήκης καθολική διάδοχος, αποδεχθείσα την κληρονομία που περιήλθε σ' αυτήν, συμφώνησε, ατύπως, με τον εναγόμενο αδελφό του, τον Φεβρουάριο του 1992, να του μεταβιβάσει το εξ ½ εξ αδιαιρέτου κληρονομικό μερίδιο του επί του περιγραφομένου στην αγωγή οικοπέδου εκτάσεως 4 στρεμμάτων μετά της επ' αυτού οικίας, το οποίο (οικόπεδο) περιήλθε σ' αυτόν και τον σύζυγό της και ισομοιρία, εκ κληρονομικής εκ διαθήκης διαδοχής του αποβιώσαντος στις 19-3-1989 πατέρα τους, αντί τιμήματος 3.000.000 δραχμών, έναντι του οποίου καταβλήθηκε τότε ποσό 1.500.000

δραχμών. Ότι μετά ταύτα ο σύζυγός της ασθένησε και απεβίωσε στις 29-9-1994. Ότι τον Φεβρουάριο του 1995 επιβεβαίωσε μετά του εναγομένου την συμφωνία αυτή στο όνομά της πλέον και σε εκτέλεση της νεώτερης αυτής συμφωνίας του κατέβαλε το υπόλοιπο του συμφωνηθέντος τιμήματος από 1.500.000 δραχμές, με την συμφωνία να μεταβιβάσει, κατά κυριότητα, το κληρονομικό του μερίδιο, σ' αυτήν και τις δύο κόρες της, που κατοικούσαν ήδη στην οικία και χρησιμοποιούσαν τα παραπτήματα αυτής και το οικόπεδο. Ότι, παρά τις υποσχέσεις και διαβεβαιώσεις του περί καταρτίσεως της οικείας συμβάσεως πωλήσεως, ο εναγόμενος συνεχώς ανέβαλε τούτο επί σειρά ετών, με παρελκυστική αντίθετη προς την καλή πίστη και τα χροστά συναλλακτικά ήθη, τακτική, με αποτέλεσμα, από υπαιτιόπτη του, να ματαιώθει η κατάρτιση αυτής και, κατόπιν τούτου στις 30-12-1998 του ζήτησε να της αποδώσει το ποσό του προκαταβληθέντος τιμήματος των 3.000.000 δραχμών. Ότι, μετά την ματαίωση της καταρτίσεως της συμβάσεως πωλήσεως και μεταβιβάσεως της κυριότητας του ως ιδινικού μεριδίου επί του ακινήτου, επειδή για να καταστεί κατοικήσιμη η οικία από αυτήν και τις κόρες της έπρεπε να διενεργήσει εκτεταμένες επισκευές και προσθήκες και να υποβληθεί σε σημαντικές δαπάνες, που θα αφορούσαν ακίνητο που δεν της ανήκε καθοκληρία, μετοίκησε από την Κοινότητα Δασοχωρίου στην Καρδίτσα, όπου και μίσθωσε διαμέρισμα αντί μνηματίου μισθώματος 85.000 δραχμών για το χρονικό διάστημα από 1-9-1998 μέχρι 31-3-2000 και κατέβαλε για μισθώματα το συνολικό ποσό 1.615.000 δραχμών, το οποίο και αποτελεί την εκ του λόγου αυτού ζημία του. Ότι, από την παρανομη και υπαίτια ως άνω συμπεριφορά του εναγομένου, δοκίμασε θλίψη στενο-

χώρια, ανασφάλεια και αβεβαιότητα, ως προς την δυνατότητα κάλυψης των στεγαστικών της αναγκών, με αποτέλεσμα να υποστεί ηθική βλάβη, προς αποκατάσταση της οποίας δικαιούνται το εύλογο ποσό των 400.000 δραχμών. Κατ ακολουθία του ιστορικού αυτού ζήτησε να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να της καταβάλλει συνολικό ποσό (3.000.000 + 1.615.000 + 400.000) 5.015.000, με το νόμιμο τόκο το μεν ποσό των 3.000.000 δραχμών από της κατά τα άνω οχλήσεως του εναγομένου προς απόδοσή του στις 30-12-1998, άλλως αυτό και τα υπόλοιπα κονδύλια από της επιδόσεως της αγωγής, κυρίως κατά τις διατάξεις της ευθύνης από τις διαπραγματεύσεις, επικουρικώς δε κατά τις διατάξεις περί αδικοπραξιών, άλλως δε κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού και να απαγγελθεί σε βάρος του εναγομένου προσωπική κράτηση διαρκείας 6 μηνών, λόγω της αδικοπραξίας, ως μέσο αναγκαστικής εκτελέσεως της αποφάσεως που θα εκδοθεί.

Η με το παραπάνω ιστορικό και αίτημα αγωγή, κατά μεν την κυρία βάση της, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στη μείζονα σκέψη, όσον αφορά το κονδύλιο των 3.000.000 δραχμών, είναι πλήρως ορισμένη και νόμιμη και στηρίζεται στις εκεί αναφερόμενες διατάξεις και σ εκείνες των άρθρων 345 και 346 ΑΚ, όπως ορθώς έκρινε και η εκκαλούμενη και δεν χρειαζόταν για το ορισμένο αυτής να αναφέρεται ο χρόνος λίξης των διαπραγματεύσεων, αφού η ευθύνη από αυτές, όπως λέχθηκε, διαρκεί μέχρι την κατάρτιση του συμβολαίου μεταβιβάσεως της κυριότητος του ιδανικού μεριδίου του εναγομένου ή την ματαίωση της καταρτίσεως της μεταβιβαστικής συμβάσεως, ούτε συνιστά κατάρτιση της εν λόγω συμβάσεως, οπότε η αγωγή τυγχάνει μη νόμιμην η παράδοση το έτος 1992 από τον εναγόμενο

στο σύνυγο της ενάγουσας της νομίμης του εξ αδιαιρέτου ποσοστού επί του ακινήτου. Συνεπώς ο πρώτος λόγος της εφέσεως, κατά το πρώτο και δεύτερο σκέλος του, τυγχάνει αβάσιμος και απορριπτέος. Ο ίδιος λόγος, κατά το τέταρτο σκέλος του, με τον οποίον προσβάλλεται το μη νόμιμο της επί του αδικαιολόγητου πλουτισμού στηριζομένης επικουρικής βάσεως της αγωγής αλυσιτελώς προβάλλεται, αφού η εκκαλούμενη απέρριψε την επικουρική αυτή βάση της αγωγής. Το κεφάλαιο όμως της αγωγής, που αφορά το κονδύλιο του 1.615.000 δραχμών, τυγχάνει μη νόμιμο αφού η επικαλούμενη ζημία εκ του λόγου αυτού, δεν είναι εξ εκείνων που, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, εμπίπτουν στην έννοια της ζημίας που μπορεί να αποκατασταθεί, αφού, κατά τα εκτιθέμενα στην αγωγή, η ζημία αυτή δεν συνδέεται αιτιωδώς με την ματαίωση της κατάρτισης της συμβάσεως, που, όπως λέχθηκε, δεν αποκαθίσταται. Πρέπει, συνεπώς, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, ως προς τη διάταξη με την οποία έκρινε νόμιμο και βάσιμο το κεφάλαιο αυτό της αγωγής και χωρίς ειδικό παράπονο από τον εκκαλούντα, αφού αυτός ζητεί την απόρριψη αυτής με τον 4α λόγο της εφέσεως, έστω για άλλους λόγους, μεταξύ των οποίων και η κακή εκτίμηση των αποδείξεων. Στη συνέχεια, πρέπει να κρατηθεί η υπόθεση, ως προς το μέρος αυτό, από το παρόν Δικαστήριο και να απορριφθεί η αγωγή ως προς το κεφάλαιο τούτο, ως μη νόμιμη.

Περαιτέρω η αγωγή, κατά το κεφάλαιο της που στηρίζεται στις διατάξεις περί αδικοπραξιών, με τις οποίες αιτιώθηκε και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, ποσού 400.000 δραχμών και επιδικάσθηκε ποσό 150.000 δραχμών, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στη μείζονα

σκέψη, τυγχάνει μη νόμιμη και απορριπτέα, αφού, κατά τα ως άνω εκτιθέμενα δεν μπορεί να θεμελιώθει αδικοπρακτική ευθύνη του εναγομένου - εκκαλούντα, όπως ισχυρίζεται η ενάγουσσα, διότι οι υπαίτιες πράξεις που αυτή του αποδίδει, ήτοι άρνηση να προέλθει σε κατάρτιση της μεταβιβαστικής συμβάσεως του ακινήτου την πώληση του οποίου διαπραγματεύσταν με αυτόν, και άρνηση αποδόσεως του προκαταβληθέντος τιμήματος, συναρτώνται κατ' ανάγκη με τη μη εκπλήρωση των ως άνω προσυμβατικών υποχρεώσεων αυτού, των επιβαλλόμενων από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, και δεν μπορούν να νονθούν χωρίς την ύπαρξη της ειδικής αυτής εκ του νόμου ενοχής (βλ. Α.Π. 1268/1994 ο.π.).

Σημειωτέον ότι το κεφάλαιο αυτό της αγωγής δεν μπορεί να θεμελιώθει επί της διατάξεως του άρθρου 919 ΑΚ, στις οποίες την στήριξη η εκκαλουμένη, προεχόντως διότι η ενάγουσσα δεν αποδίδει πρόθεση στον εναγόμενο. Συνεπώς η βάση αυτή της αγωγής και η αξίωση επιδικάσεως χρηματικής ικανοποίησεως, λόγω ηθικής βλάβης, είναι νομικά αβάσιμη. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο έκανε εν μέρει δεκτό το ως άνω κεφάλαιο της χρηματικής ικανοποίησεως με την εκκαλουμένη, αφού έκρινε νόμιμη την αγωγή και ως προς αυτό έσφαλε. Πρέπει, συνεπώς, να εξαφανισθεί η εκκαλουμένη απόφαση ως προς τη διάταξη αυτή, κατά τον βάσιμο πρώτο λόγο της εφέσεως κατά το τρίτο σκέλος του και τον 4θ λόγο αυτής. Στη συνέχεια, πρέπει να κρατηθεί η υπόθεση ως προς το εν λόγω κεφάλαιο από το παρόν Δικαστήριο και να απορριφθεί η αγωγή ως μη νόμιμη κατά το κεφάλαιο της που στηρίζεται στις περί αδικοπραξιών διατάξεις και το αίτημα επιδικάσεως χρηματικής ικανοποίησεως λόγω ηθικής βλάβης.

III. Από την επανεκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων των διαδίκων, που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά, των 12470, 12471 και 12472/1-10-2003 ενόρκων βεβαιώσεων των μαρτύρων του εναγομένου, που δόθηκαν ενώπιον της συμβολαιογράφου Α. Λ., μετά προηγουμένη κλίτευση της ενάγουσσας, χωρίς να πάσχουν από ακυρότητα οι 12471 και 12472/2003, όπως ισχυρίζεται η ενάγουσσα εκ του ότι εξετάσθηκαν άλλοι μάρτυρες από εκείνους που της γνωστοποιήθηκαν με την κλίση για να παραστεί κατά την εξέτασή τους, αφού, με την διάταξη του άρθρου 270 παρ.2 ΚΠοΔΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 2915/2001, που εφαρμόζεται εν προκειμένω ως εκ του χρόνου εκδόσεως της εκκαλουμένης, δεν καθιερώνεται υποχρέωση γνωστοποιήσεως των μαρτύρων που πρόκειται να βεβαιώσουν ενόρκως, δεν λαμβάνονται όμως υπόψη οι 14088 και 14089/15-5-2002, που δόθηκαν ενώπιον της συμβολαιογράφου Ε. Γ., καθώς και η 11104/6-2-2002, που δόθηκε ενώπιον της αυτής ως άνω συμβολαιογράφου Λ., που επίσης επικαλείται και προσκομίζει ο εναγόμενος, διότι, προεχόντως, υπερβαίνουν τον αριθμό των τριάν, που, κατά την ως άνω διάταξη, μπορεί να προσκομίσει κάθε διάδικος, ανεξάρτητα του ότι δεν δόθηκαν μετά προηγουμένη νόμιμη κλίτευση της ενάγουσσας, όλα τα προσκομίζομενα και επικαλούμενα από τους διαδίκους έγγραφα, ορισμένα από τα οποία μνημονεύονται κατωτέρω, χωρίς κάποιο απ αυτά να παραληφθεί κατά την ουσιαστική διερεύνηση της υποθέσεως, αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

Δυνάμει της 387361/1989 δημόσιας διαθήκης που συντάχθηκε από τον συμ-

βολαιογράφο Α. Κ. και δημοσιεύθηκε νόμιμα, ο Χ. Τ. κατέλιπε, μεταξύ των άλλων, στους γιούς του, σύζυγο της ενάγουσας Κ.Τ. και στον εναγόμενο ένα οικόπεδο έκτασης τεσσάρων στρεμμάτων, μετά της επί αυτού οικίας, ευρισκόμενο στο Δ. Καρδίτσας, κοινώς και κατ' ισομοιρία και εξ αδιαιρέτου. Στις αρχές του έτους 1992 οι δύο ως άνω κληρονόμοι συμφώνησαν, απύπως, ο εναγόμενος να μεταβιβάσει, κατά κυριότητα νομή και κατοχή, το ιδανικό μερίδιο του, στο σύζυγο της ενάγουσας, αντί τιμήματος 3.000.000 δραχμών, έναντι το οποίου ο τελευταίος, μέχρις ότου απεβίωσε στις 29-9-1994, κατέβαλε ποσό 1.500.000 δραχμών. Με την 2137/1994 δημόσια διαθήκη του συμβολαιογράφου Η. Μ., που δημοσιεύθηκε νόμιμα, ο αποβιώσας όρισε ως κληρονόμο σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία του, εκτός από τα ακίνητα που κατέλιπε στις ανήλικες θυγατέρες του, την ενάγουσα, η οποία αποδέχθηκε την επαχθείσα σ' αυτήν και τις ανήλικες κόρες της κληρονομία με την 2395/28-12-1994 δίλωση αποδοχής που συνέταξε ο αυτός ως άνω συμβολαιογράφος και μεταγράψκε. Τον Φεβρουάριο του 1995 η ενάγουσα και ο εναγόμενος επιβεβαίωσαν την ανωτέρω συμφωνία και συμφώνησαν, επίσης απύπως, ο εναγόμενος να μεταβιβάσει σ' αυτήν, με την ανωτέρω ιδιότητά της, το ιδανικό του μερίδιο επί του ανωτέρω ακινήτου και η ενάγουσα να του καταβάλλει το υπόλοιπο του τιμήματος. Συνεπής προς την συμφωνία αυτήν η ενάγουσα κατέβαλε στον εναγόμενο το ποσό του 1.500.000 δραχμών.

Ο εναγόμενος όμως, στις επανειλημμένες οχλήσεις της ενάγουσας για μεταβίβασην του ακινήτου και κατάρτισην της οικείας απαραίτητης, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη μείζονα σκέψη, συμβολαιογραφικώς, συμβάσεως για την με-

ταβίβαση του ως άνω ιδανικού μεριδίου επί του προαναφερθέντος ακινήτου, ακολουθούσε παρελκυστική τακτική και επιτύχανε την επί σειρά ετών αναβολή της καταρτίσεως της συμβάσεως, με την οποία βέβαια δεν μπορεί να εξομοιωθεί η επικαλούμενη από αυτόν από το έτος 1992 παράδοση της νομής του ιδανικού μεριδίου του επί της οικίας και του οικοπέδου της στον αδελφό του, αφού από το ως άνω έτος απεχώρησε από το πατρικό σπίτι και έκτοτε το νεμόταν ο αδελφός του και στη συνέχεια μετά το θάνατό του η ενάγουσα με τις ανήλικες κόρες της, η οποία, επειδή έπρεπε να προβεί σε εκτεταμένες επισκευές προσθήκες και διαρρυθμίσεις της οικίας προκειμένου να την καταστήσει στοιχειωδώς κατάλληλη για την διαβίωση αυτής και των θυγατέρων της, οι οποίες απαιτούσαν σημαντικές δαπάνες, επιθυμούσε διακαώς την τακτοποίηση της εκκρεμότητας αυτής και την εκκαθάριση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του ακινήτου και ενοχλούσε διαρκώς τον εναγόμενο. Ο τελευταίος όμως ακολουθώντας την προαναφερθείσα παρελκυστική τακτική, κατά τρόπο αντίθετο εκείνου που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα υγιή συναλλακτικά ήθη, απαντούσε στις εκκλήσεις αυτές με συνεχείς υποσχέσεις και διαβεβαιώσεις περί της καταρτίσεως της μεταβιβαστικής συμβάσεως του ιδανικού του μεριδίου επί του ακινήτου, τις οποίες όμως και δεν υλοποιούσε.

Η τακτική του αυτή που συνεχίσθηκε επί τετραετία περίπου από της κατά το έτος 1995 καταρτίσεως μεταξύ των διαδίκων της νεώτερης ως άνω συμφωνίας, ανάγκασε την ενάγουσα να του απευθύνει την από 30-12-1998 εξώδικη δίλωση, πρόσκληση και διαμαρτυρία, που επιδόθηκε νόμιμα σ' αυτόν αυθημερόν (βλ. .../30-12-1998 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητού Σ. Μ.), με την ο-

ποία, αφού του υπενθύμισε τις με το ανωτέρω περιεχόμενο συμφωνίες, τις δια την ανωτέρω αιπία δύο ως άνω καταβολές συνολικού ποσού 1.500.000 δραχμών, καθώς και την επίμονη άρνησή του να προβεί σε κατάρτιση του πωλητηρίου συμβολαίου, παρά τις περί του αντιθέτου διαβεβαιώσεις του, όπως και την άρνησή του να επιστρέψει το ληφθέν προκαταβολικώς τίμημα, τον κάλεσε να της γνωρίσει, εντός 5νθημέρου από την επιδόσεως της εξωδίκου, αν είχε την πρόθεση να της επιστρέψει το καταβληθέν ποσό των 3.000.000 δραχμών. Στην εξώδικο αυτήν ο εναγόμενος ουδεμία απάντησε έδωσε, ούτε προέβη σε κατάρτιση της οικείας συμβάσεως περί μεταβιβάσεως του ιδιαίτερου του μεριδίου σ αυτήν, την κατάρτιση της οποίας και από δική του υπαιτιότητα, με την αναφερομένη στην ανωτέρω μείζονα σκέψη έννοια, ματαίωσε με την συμπεριφορά του αυτήν, ούτε βέβαια επέστρεψε το ποσό των 3.000.000 δραχμών, εκδηλώνοντας έτσι την βούληση του να μη το επιστρέψει, με αποτέλεσμα μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, ενώφει της προηγηθείσας ως άνω οχλήσεως και ματαιώσεως της καταρτίσεως της συμβάσεως μεταβιβάσεως, να καταστεί υπερήμερος περί την καταβολή του ποσού των 3.000.000 δραχμών που αποτελεί, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη μείζονα σκέψη, την ζημία του, που, κατά τις διατάξεις της ευθύνης από τις διαπραγματεύσεις, υποχρεούται να αποκαταστήσει.

Την υποχρέωσή του αυτή δεν αίρει το γεγονός ότι με την από 24/1/2002 εξώδικη δίλωσή του που επιδόθηκε την επόμενη στην ενάγουσα (βλ. .../25-1-2002 έκθεση επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας Ε. Γ.) κάλεσε την ενάγουσα να προσέλθει στην αναφερόμενη συμβολαιογράφο Α. Λ., προς κατάρτιση της μεταβιβαστικής δικαιοπραξίας, διότι η πρόσκλη-

ση αυτή, που έγινε μετά την άσκηση της κρινόμενης αγωγής, στις 11-4-2001, ενόψει της, μετά από αναβολή κατά την αρχικώς ορισθείσα δικάσιμη της 10-10-2001, συζήτηση αυτής κατά τη δικάσιμη της 6-2-2002, είναι προσχηματική και δεν ανταποκρίνεται στην πραγματική βούληση του, που ήταν η μη κατάρτιση της μεταβιβαστικής συμβάσεως και η ματαίωσή της δια της τακτικής των συνεχών αναβολών, η οποία ενθυμίζει τη γνωστή ρήση “η αναβολή οδηγεί σε ματαίωση”, γι' αυτό και η ενάγουσα δεν προσήλθε στην ορισθείσα συμβολαιογράφο, συνταχθείσης της .../29-1-2002 πράξεως μη εμφανίσεως της ανωτέρω συμβολαιογράφου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ενδεικτικό του προσχηματικού χαρακτήρα της προσκλήσεως αυτής και της διαθέσεως του εναγομένου να ταλαιπωρήσει την ενάγουσα αποτελεί το γεγονός ότι επί σειρά ετών αρνιόταν πεισμόνως να της επιτρέψει την χρήση των κατ ισομοιρία αντικόντων σ αυτήν ως κληρονόμο του αδελφού του και στον ίδιο γεωργικών μηχανημάτων, όπως αυτά περιγράφονται στο σκεπτικό της 361/2003 αποφάσεως του Δικαστηρίου τούτου (βλ. 4η σελίδα αυτής), με αποτέλεσμα να αδυνατεί να καλλιεργήσει τους αγρούς της και να αρχίσουν μεταξύ τους από το έτος 1998 διενέξεις ως προς το ζήτημα αυτό, που κατέληξαν σε δικαστικούς αγώνες, στο πλαίσιο των οποίων τοποθετείται και η έγερση από την ενάγουσα της 84/11-2-2000 αγωγής προς καταβολή αποζημιώσεως για την χρήση από τον εναγόμενο και του ανίκοντος σ αυτήν ποσοστού εξ αδιαιρέτου επί των μηχανημάτων, η οποία έγινε δεκτή για ποσό 3.075.000 δραχμών, με την 201/2000 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίσας, η κατά της οποίας έφεση απορρίφθηκε με την 361/2003 ανωτέρω απόφαση, κατά της ο-

ποίας ο εναγόμενος áσκησε την από 4-9-2003 (αριθ. εκθ. καταθ. 64/4-9-2003) αίτηση αναιρέσεως.

Όλα τα ανωτέρω προκύπτουν, πέραν από τα προαναφερθέντα έγγραφα και από την κατάθεση του αδελφού της ενάγουσας, ο οποίος, από ίδια αυτήν ψηφι, γνωρίζει τα της εξελίξεως της υποθέσεως, η οποία δεν αναιρείται από την κατάθεση της μάρτυρος του εναγομένου συζύγου του, η οποία επιβεβαιώνει την συμφωνία την καταβολή του ποσού των 3.000.000 δραχμών και προσθέτει ότι η ενάγουσα δεν προσερχόταν στην κατάρτιση του μεταβιβαστικού συμβολαίου, παρά τις προτούτο προσκλήσεις του συζύγου της, επιβεβαιώνοντας τον ισχυρισμό του τελευταίου, ο οποίος δεν δίδει πειστική απάντηση στο εύλογο ερώτημα, γιατί η ενάγουσα να μη συμπράττει στην κατάρτιση της προτεινόμενης απ' αυτόν σύμβασης, ενώ είχε προπληρώσει το τίμημα και έτσι θα τακτοποιούσε το ιδιοκτησιακό καθεστώς του ακινήτου και της οικίας στην οποία διέμενε, αλλά αντιθέτως θα παρέτεινε μια εκκρεμότητα, για την τακτοποίηση της οπίας βεβαίως και επειγόταν, αφού δεν της επέτρεπε να προβεί στις δέουσες ανακαινίσεις της οικίας στην οποία κατοικούσε με τα παιδιά της, προκειμένου να εξασφαλίσει μια στοιχειωδώς άνετη διαμονή και τελικά την ανάγκαση στην εγκατάλειψη της και στην εγκατάσταση στην Καρδίτσα, όπου και μίσθωσε διαμέρισμα, καταβάλλοντας μίσθωμα 77.500 δραχμών αναπροσαρμοζόμενο κατά 10% για το δεύτερο έτος της μισθώσεως (βλ. το από 12-8-1998 μισθωτήριο). Συνεπώς ο εναγόμενος, κατά τρόπο αντίθετο προς την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, δηλαδή από υπαιτιόπτη του, ματαίωσε την σύναψη της συμβάσεως μεταβιβάσεως του ιδανικού του μεριδίου επί του ακινήτου που αναφέρεται ανωτέρω στην ενά-

γουσα και υποχρεούται, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη μείζονα σκέψη, σε αποζημίωση της ενάγουσας, η οποία περιλαμβάνει, κατά τα εκεί εκτεθέντα, το προκαταβληθέν τίμημα των 3.000.000 δραχμών, ή το ισόποσο από της 5-1-1999, αφότου και, κατά τα προεκτεθέντα, κατέστη υπερήμερος περί την καταβολή αυτού, η δε διώκουσα την ικανοποίηση της αξιώσεως αυτής ένδικη αγωγή τυγχάνει βάσιμη και σαν τέτοια πρέπει να γίνει δεκτή.

Σημειωτέον ότι η αξιώση αυτή δεν υπέκυψε, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο εναγόμενος, στην, κατά τα εκτιθέμενα στην ανωτέρω μείζονα σκέψη, 5ετη παραγραφή, διότι, από τον χρόνο της οριστικοποιήσεως της ματαιώσεως της καταρτίσεως της συμβάσεως, αφότου η ενάγουσα έλαβε γνώση του υποχρέου προς αποζημίωση και του ύψους αυτής και τον όχληση προς καταβολή του ως άνω ποσού (30-12-1998) μέχρι την κατά τα άνω áσκηση της αγωγής (11-4-2001), η οποία και επέφερε διακοπή της παραγραφής (261 ΑΚ), δεν είχε συμπληρωθεί ο χρόνος αυτής.

Συνεπώς εφόσον η εκκαλουμένη έτσι έκρινε και απέρριψε σιγή την ένσταση παραγραφής του εναγομένου ορθώς τις διατάξεις που αναφέρονται ανωτέρω ερμήνευσε και εφάρμοσε και πρέπει ο Ζος λόγος της εφέσεως, που υποστηρίζει τα αντίθετα, να απορριφθεί ως αβάσιμος. Κατ' ακολουθία τούτων, εφόσον η εκκαλουμένη έτσι έκρινε και έκανε δεκτό το εν λόγω κεφάλαιο της αγωγής και υποχρέωσε τον εναγόμενο να καταβάλλει στην ενάγουσα το ανωτέρω ποσό με το νόμιμο τόκο από της 31-12-1998, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ανωτέρω διατάξεις και τις αποδείξεις εκτίμησε, όσον αφορά το ύψος του επιδικασθέντος ποσού και ο Ζος λόγος της εφέσεως που

υποστηρίζει τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος, εσφαλμένα όμως εκτίμησης της αποδείξεις ως προς τον χρόνο αφότου κατέστη υπερήμερος ο εναγόμενος προς καταβολή του ποσού αυτού και της ενάρξεως της τοκοφορίας και πρέπει, κατά παραδοχή του 4^η λόγου της εφέσεως, ως βάσιμου, κατά ένα μέρος, να εξαφανισθεί, για την ενότητα της εκτελέσεως, στο σύνολό της, κατά το κεφάλαιο της αυτό και αφού κρατηθεί η υπόθεση για κατ ουσία έρευνα κατά το μέρος αυτό (535 παρ.1 ΚΠολΔ), να γίνει δεκτή η αγωγή, κατά το κεφάλαιο της αυτό, ως βάσιμη κατ ουσία κατά ένα μέρος και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να καταβάλλει στην ενάγουσα τα ανωτέρω ποσό με το νόμιμο τόκο από 5-1-1999...

665/2004

Πρόεδρος: Γεωρ. Μπαρμπάτσος

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατζαλέξης

Δικηγόροι: Δημ. Κρήτσανος, Νικ. Μπραζιώτης

Προσβολή προσωπικότητας με δυσφήμηση. Ο ισχυρισμός του δυσφημιστικού γεγονότος μπορεί να γίνει και με κατάθεση αγωγής από το δράστη στη γραμματεία του δικαστηρίου.

Άρση του άδικου χαρακτήρα της απλής δυσφήμησης και εξύθρισης, αν οι εκδηλώσεις έγιναν για τη διαφύλαξη δικαιώματος ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον, εφ' όσον αποτελούν το επιβαλλόμενο και αντικειμενικά αναγκαίο μέτρο και ο δράστης ενήργησε προς το σκοπό αυτό, δίκως πρόθεση εξύθρισης.

Μνεία σε αγωγή ακύρωσης γάμου λόγω διγαμίας γεγονότων μη συνδεομένων με το αντικείμενο της αγωγής. Κρίση ότι περιλήφθηκαν με σκοπό μείωσης του εναγόμενου και η επίκληση τους, που υπερβαίνει, έστω και κατά μεγάλη ανοχή, το ε-

πιρεπτό μέτρο προστασίας, δεν ήταν αναγκαία για τη διαφύλαξη εννόμου συμφέροντος, προκύπτοντος σκοπού εξύθρισης.

{...}II Από τα άρθρα 57 εδαφ. α', 59 εδαφ. α' και 932 ΑΚ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 361, 362 και 363 ΠΚ, συνάγονται τα εξής: Όποιος παράνομα προσβάλλεται στην προσωπικότητά του, νοούμενη ως το προστατευόμενο από το Σύνταγμα (άρθρ. 2 παρ.1) σύνολο των αξιών που απαρτίζουν την ουσία του ανθρώπου, και ειδικότερα προσβάλλεται στην προστατευόμενη από το Σύνταγμα (άρθρ. 5 παρ.2) τιμή ή υπόληψή του, προσβάλλεται δε με συκοφαντική δυσφήμηση ή απλή δυσφήμηση ή εξύθριση, έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Σε περίπτωση δε που η προσβολή υπήρξε και υπαίτια, όπως τούτο συνάγεται εκ του ότι το άρθρ. 57 παρ. 2 παραπέμπει στις διατάξεις περί αδικοπραξιών (914 επ. ΑΚ), το δικαστήριο μπορεί, επιπλέον, αφού λάβει υπόψη το είδος της προσβολής, να καταδικάσει τον προσβολέα να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη εκείνου που έχει προσβληθεί (ΑΠ 72/2004, ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 6/2004). Περαιτέρω κατά το άρθρο 362 παρ. 1 Π.Κ, όποιος με οποιοδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται η διαδίδει για κάποιον άλλο γεγονός που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψή του τιμωρείται κ.λ.π., ενώ κατ' άρθρ. 363 παρ. 1 Π.Κ αν στη περίπτωση του 362, το γεγονός είναι ψευδές και ο υπαίτιος γνώριζε ότι αυτό είναι ψευδές πιμωρείται κ.λ.π. Με τις διατάξεις αυτές προβλέπονται και τιμωρούνται τα αδικήματα της απλής και συκοφαντικής δυσφημίσεως. Η συκοφαντική δυσφήμηση διαπράτεται είτε με ισχυρισμό του δράστη ενώπιον τρίτου περί ψευδούς γεγονότος, το οποίο μπορεί να βλάψει την

τιμή ή την υπόληψη άλλου, είτε με τη διάδοση από αυτόν προς τρίτον τέτοιου γεγονότος το οποίο ανακοινώθηκε προηγουμένως από άλλον.(βλ για τα στοιχεία που απαιτούνται προκειμένου να στοιχειοθετιθούν υποκειμενικά και αντικειμενικά τα αδικήματα αυτά ΑΠ 633/2000, ο.π.). Ο ισχυρισμός του δυσφημιστικού γεγονότος μπορεί να γίνει και με την κατάθεση στη γραμματεία του δικαστηρίου αγωγής επι ονόματι του δράστη, οπότε γνώση του ισχυρισμού αυτού, που περιέχεται στην αγωγή, λαμβάνουν οι υπάλληλοι της γραμματείας του δικαστηρίου, οι δικαστές ή και άλλα πρόσωπα. Για την υποκειμενική θεμελίωση του εγκλήματος αυτού απαιτείται άμεσος δόλος συνιστάμενος στην ηθελημένη ενέργεια του ισχυρισμού ή της διάδοσης ενώπιον τρίτου του ως άνω γεγονότος εν γνώσει του δράστη ότι αυτό είναι ψευδές και είναι δυνατόν να βλάψει την τιμή και την υπόληψη άλλου (ΑΠ 1362/2000 ΝΟΜΟΣ). Αν το γεγονός είναι αληθές ή ο δράστης αγνοεί το ψευδές αυτού τότε διαπράττεται το αδίκημα της απλής δυσφημίσεως και με τα δύο δε αδικήματα συντελείται, όπως λέχθηκε, η προβολή της προσωπικότητας. Ως γεγονός, κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, θεωρείται κάθε πράξη και παράλειψη και γενικότερα κάθε συγκεκριμένο συμβάν του εξωτερικού κόσμου, παρελθόν ή παρόν, που υποπίπτει στις αισθήσεις και είναι δεκτικό απόδειξης αλλά και κάθε συμπεριφορά η συγκεκριμένη σχέση, αναφερόμενη στο παρελθόν ή το παρόν και υποπίπτουσα στις αισθήσεις, αντικείμενη στην ηθική και την ευπρέπεια, η οποία ανακοινούμενη σε τρίτον μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη του άλλου. Ως γεγονός νοείται και η έκφραση γνώμης η αξιολογική κρίση καθώς και ο χαρακτηρισμός, όταν η έκφραση συνδέεται και σχετίζεται με το

γεγονός, ώστε με την σύνδεση και τη σχέση τους, μ αυτό ουσιαστικά να προσδιορίζουν την έκταση της ποσοτικής και ποιοτικής βαρύτητάς του. Το τελευταίο αυτό δεν συμβαίνει όταν οι χαρακτηρισμοί εκφράζονται αυτοτελώς και ασχέτως με τέτοιο "γεγονός". Απλές μόνο κρίσεις η γνώμης που εκφράζει κάποιος χωρίς να αναφέρει συγκεκριμένα γεγονότα δεν αρκούν προς ύπαρξη δυσφήμησης. Το γεγονός σύμφωνα με την έννοια των παραπάνω διατάξεων πρέπει να είναι πρόσφορο, για να βλάψει την τιμή και την υπόληψη του άλλου.(ΑΠ 1252/2003 ΝΟΜΟΣ). Κατά δε το άρθρο 367 παρ.1 γ' του ΠΚ δεν αποτελούν άδικη πράξη οι εκδηλώσεις που γίνονται για την εκτέλεση νομίμων καθηκόντων, την άσκηση νόμιμης εξουσίας ή για τη διαφύλαξη (προστασία) δικαιώματος, ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται κατά την παρ.2 β' του ίδιου άρθρου, όταν από τον τρόπο της εκδηλώσης, ή από τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη, προκύπτει σκοπός εξύβρισης. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις προκύπτει ότι αίρεται ο άδικος χαρακτήρας της απλής δυσφήμησης και εξύβρισης, αν οι σχετικές εκδηλώσεις έγιναν για τη διαφύλαξη δικαιώματος του δράστη ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον με τον απαραίτητο όμως όρο, ότι η εκδήλωση αυτή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, αποτελεί το επιβαλλόμενο και αντικειμενικά αναγκαίο για τη διαφύλαξη του δικαιώματος ή την ικανοποίηση του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος μέτρο, χωρίς τη χρήση του οποίου δεν θα ήταν δυνατή η προστασία τους με άλλον τρόπο και ότι ο δράστης κινήθηκε στην προσθλητική εκδήλωση αποκλειστικά προς το σκοπό αυτό και δεν προκύπτει, από τον τρόπο της εκδήλωσης, σκοπός εξύβρισης, δηλαδή σκοπός κατευθυνόμενος ειδικά

στην προβολή της τιμής του άλλου (ΑΠ 688/2003 ΑΠ 633/2003 ΝΟΜΟΣ). Ο ειδικός αυτός σκοπός εξύβρισης υπάρχει στον τρόπο εκδήλωσης της εξυβριστικής συμπεριφοράς, όταν δεν ήταν πραγματικά αναγκαίος ο τρόπος αυτός για να αποδοθεί όπως έπρεπε αντικειμενικά το περιεχόμενο της σκέψης του δράστη για την προστασία του δικαιολογημένου ενδιαφέροντός του, και που ενώ αυτός (ο δράστης) το γνώριζε, ωστόσο τον χρησιμοποίησε για να προσβάλλει την τιμή του άλλου. Για τον λόγο αυτόν, το δικαστήριο της ουσίας που δέχεται ότι, από τον τρόπο της εκδήλωσης της συκοφαντικής ή εξυβριστικής συμπεριφοράς, προκύπτει η ύπαρξη ειδικού σκοπού εξυβρίσεως, πρέπει να αναφέρει τα πραγματικά περιστατικά από τα οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο τρόπος αυτός δεν ήταν αναγκαίος για να εκφραστεί ο δράστης και γενικότερα για να προστατεύσει το δικαιολογημένο ενδιαφέρον του (ΑΠ688/2003 ΝΟΜΟΣ).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση ... αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά σε σχέση με τα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο της παρούσης δίκης: Ο εναγόμενος άσκησε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου εναντίον της ενάγουσας και του Χ. Β. ή Μ. την από 22-3-2000 (αριθ. εκθ. καταθ. 241/29-3-2000) αγωγή, με την οποία, επικαλούμενος έννομο συμφέρον, ζήτησε να κηρυχθεί άκυρος ο γάμος του αδελφού του Ι. Β. με την ενάγουσα, που είχε τελεσθεί στις 7-9-1941 στη Γ. Λ., λόγω διγαμίας του αδελφού του, γνωστής στην ενάγουσα, συνισταμένης στο ότι ο αδελφός του είχε τελέσει πρώτο νόμιμο θρησκευτικό γάμο, στις 15-10-1933, στα Τ. με την Β. Χ., ο οποίος δεν είχε ακυρωθεί ή λυθεί αμετάκλητα πριν την τέλεση του

δεύτερου θρησκευτικού γάμου. Όπως προκύπτει λοιπόν από το δικόγραφο της αγωγής αυτή είχε ως αντικείμενο την ακύρωση του γάμου, λόγω της επικληθείσης διγαμίας (άρθρο 1354, 1372, 1376 και 1378 ΑΚ). Σημειωτέον βέβαια ότι η αγωγή εκείνη δεν συντηθήκε, δεδομένου ότι ο ενάγων παραιτήθηκε του δικογράφου, κατά την δικάσιμο της 3-4-2001 και εκδόθηκε, λόγω προβληθεισών από την εναγομένη στη δίκη εκείνη αντιρρίσεων, η 236/2001 απόφαση που κήρυξε καταργημένη τη δίκη. Η εκκαλουμένη έκρινε ότι ο ανωτέρω αγωγικός ισχυρισμός τύγχανε αβάσιμος, διότι ο πρώτος γάμος είχε λυθεί αμετακλήτως με την 474/1940 απόφαση του Πρωτοδικείου, πλην όμως, όπως έκρινε στη συνέχεια, ο ενάγων στη δίκη εκείνη αγνοούσε δικαιολογημένα το γεγονός της λύσεως του γάμου και έτσι δεν τέλεσε το αδίκημα της συκοφαντικής δυσφημίσεως, ούτε με τον τρόπο αυτό προσβολή της προσωπικότητας της ενάγουσας, ενόψει δε του ότι η έγερση της αγωγής έγινε για προστασία δικαιολογημένου συμφέροντος και δεν υπήρχε σκοπός εξύβρισης, και με τις παραδοχές αυτές δέχθηκε ως βάσιμο, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, τον εκ του άρθρου 367 παρ. 1 γ' ΠΚ ισχυρισμό του εναγομένου περί άρσεως του άδικου χαρακτήρα της πράξεως της απλής δυσφημίσεως και κατ' ακολούθια της μη προσβολής της προσωπικότητας της ενάγουσας με το περιεχόμενο αυτό της αγωγής και κατ' ακολούθια της απαλλαγής του από την υποχρέωση αποκαταστάσεως της ηθικής βλάβης της ενάγουσας. Η κρίση αυτή της εκκαλουμένης δεν προσβλήθηκε από την ενάγουσα και έτσι δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσης δίκης.

Ο ενάγων όμως ισχυρίσθηκε με το δικόγραφο της αγωγής του και τα ακόλουθα, που αποτελούν γεγονότα με την ανω-

τέρω έννοια, χωρίς ν επίκληση αυτών να είναι αναγκαία προς θεμελίωση της με το ανωτέρω αντικείμενο αγωγής. Ειδικότερα ισχυρίσθηκε ότι, δυνάμει του 966/27-10-1965 συμβολαίου πώλησης του τότε συμβολαιογράφου Δ. Κ., που μεταγράφηκε νόμιμα, η ενάγουσα, εκμεταλλευόμενη τον σοβαρά ασθενή Χ.Β. ή Μ., εξώγαμο τέκνο του αδελφού του, που είχε αναγνωρίσει εκουσίως, κατάφερε να του αποσπάσει με εικονική πώληση, χωρίς καταβολή τιμήματος, επειδή τον έπεισε ότι θα τον γιοθετήσει και έτσι θα γινόταν μοναδικός κληρονόμος της, εξ αδιαθέτου, το κληρονομικό του μερίδιο εκ ποσοστού 6/16 εξ αδιαιρέτου, επί του περιγραφόμενου στην αγωγή ακινήτου, του άνευ διαθήκης αποβιώσαντος στις 16/2/1964 αδελφού του. Επίσης ισχυρίσθηκε ότι η εναγμένη στη δίκη εκείνη και ενάγουσα στην παρούσα, καθ όλη τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης με τον αδελφό του, επέδειξε απρεπή στάση, αφού διατηρούσε εξωσυζυγικές σχέσεις με περισσότερους άνδρες, γεγονός το οποίο γνώριζε ο αδελφός του και επιθυμούσε για το λόγο αυτό τη λύση του γάμου τους, πλην όμως επήλθε ο θάνατός του και δεν μπόρεσε να υλοποιήσει την επιθυμία του αυτή.

Επί των ισχυρισμών αυτών πρέπει να λεχθούν τα εξής: Από το ίδιο το πωλητήριο συμβόλαιο προκύπτει ότι, για την πώληση του κληρονομικού μεριδίου του Χ.Β., στην ενάγουσα καταβλήθηκε τίμημα 20.000 δραχμών. Όπως μάλιστα βεβαιώνει στο συμβόλαιο ο συντάξας αυτό συμβολαιογράφος η καταβολή του τιμήματος έγινε ενώπιον αυτού και των συμπραξάντων στο συμβόλαιο μαρτύρων. Περί του γεγονότος λοιπόν αυτού παράγεται πλήρης απόδειξη και δεν χωρεί ανταπόδειξη παρά μόνον με την προσβολή του συμβολαίου ως πλαστού (άρθρο 438 ΚΠολΔ). Εφόσον λοιπόν ο ενάγων δεν προσέβαλε

το συμβόλαιο ως πλαστό, η περί του αντιθέτου κατάθεση της μάρτυρός του - συζύγου του Χ.Β., δεν μπορεί να αξιολογηθεί. Κατ ακολουθία, αφού, για την μεταβίβαση αυτή, συμφωνήθηκε και καταβλήθηκε τίμημα, δεν μπορεί να γίνει λόγος για εικονική σύμβαση πωλήσεως, ούτε άλλωστε αποδείχθηκε ότι η σύμβαση αυτή έγινε φαινομενικά, αφού από κανένα αποδεικτικό στοιχείο προέκυψε κάτι τέτοιο, ούτε άλλωστε ο ενάγων επικαλείται κάποιο συγκεκριμένο λόγο καταρτίσεως εικονικής συμβάσεως, ο δε ισχυρισμός του ότι η ενάγουσα εκμεταλλεύθηκε την κακή κατάσταση της υγείας του πωλητή και τον έπεισε ότι θα τον γιοθετήσει και θα καταστεί μοναδικός κληρονόμος της και έτσι θα αποκτούσε ολόκληρο το ακίνητο, πέραν του ότι δεν μπορεί να αιτιολογήσει την κατάρτιση εικονικής συμβάσεως πωλήσεως, τυγχάνει αβάσιμος, διότι, όπως ο ίδιος συνομολογεί, η ενάγουσα όντως το 1979 γιοθέτησε τον πωλητή και μάλιστα κατάρτισε με αυτόν το 21762/29-8-1979 προσύμφωνο δωρεάς του εν λόγω ακινήτου του αυτού ως άνω συμβολαιογράφου, στον οποίο παρέδωσε την νομί και κατοχή του ακινήτου, περί της εκμεταλλεύσεως δε της καταστάσεως της υγείας του πωλητή ουδέν αποδεικτικό στοιχείο προσκομίζεται, αφού ούτε η σύζυγός του καταθέτει κάτι περί του ζητήματος αυτού. Τα ως άνω φευδόν γεγονότα ήταν πρόσφορα να βλάψουν την τιμή και την υπόληψη της ενάγουσας, το φευδές δε αυτών γνώριζε ο εναγόμενος, αφού από μόνη την ανάγνωση του συμβολαίου διαπίστωσε ότι τίμημα συμφωνήθηκε και καταβλήθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου και εν τούτοις τα περιέλαβε στην αγωγή του εκείνη, γνωρίζοντας ότι θα λάβουν γνώση αυτών μέση της γραμματείας του Δικαστηρίου, οι δικηγόροι που κειρίσθηκαν την υπόθεση, ο δικαστής που την μελέτησε ενόψει

της εκδικάσεως της, ο δικαστικός επιμελητής που την επέδωσε.

Στον με τον τρόπο αυτό ισχυρισμό τους προέβη με σκοπό αποκλειστικά και μόνον να βλάψει την τιμή και την υπόληψη της ενάγουσας, σκοπός ο οποίος συνάγεται εκ του ότι τα διέλαβε στην αγωγή, χωρίς να απαιτούνται, ενόψει του ανωτέρω αντικειμένου της, προς θεμελίωσή της, με αποτέλεσμα να πραγματώσει, όπως λέχθηκε στη μείζονα σκέψη, το αδικημα της συκοφαντικής δυσφημίσεως σε βάρος της, με το οποίο προσβάλλεται, όπως λέχθηκε, η προσωπικότητά της, με αποτέλεσμα να υπέχει, κατά τα λεχθέντα στη μείζονα σκέψη, υποχρέωση καταβολής στην ενάγουσα χρηματικής ικανοποιίσεως προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που αυτή υπέστη. Ενόψει του ότι ο ισχυρισμός των ψευδών αυτών γεγονότων συνιστά, όπως λέχθηκε, συκοφαντική δυσφήμηση, δεν δύνανται, όπως λέχθηκε στη μείζονα σκέψη, να εύρει έδαφος εφαρμογής η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 367 παρ.1 γ' ΠΚ, την οποία επικαλείται ο εναγόμενος προς άρσην του άδικου χαρακτήρα της πράξεως του και απαλλαγή του από την υποχρέωση καταβολής της αιτουμένης χρηματικής ικανοποιίσεως.

Περαιτέρω, για τον έτερο ισχυρισμό περί εξώγαμης ερωτικής δραστηριότητας της ενάγουσας καθόλη τη διάρκεια της έγγαμης σχέσης, πρέπει να λεχθεί ότι η εκκαλουμένη δέχθηκε ότι δεν αποδείχθηκε η αναλήθεια του και έκρινε ότι δεν συνιστά η ενέργεια του ενάγοντος να τον διαλάβει στην αγωγή συκοφαντική δυσφήμιση, αλλά απλή δυσφήμιση, με την οποία προσβλήθηκε η προσωπικότητα της ενάγουσας και στη συνέχεια ασχολήθηκε με την βασιμότητα ή μη του ισχυρισμού του εναγομένου περί εφαρμογής της προαναφερθείσης διατάξεως του άρθρου

367 παρ.1 γ' ΠΚ, τον οποίο και απέρριψε ως αβάσιμο. Για την κρίση της εκκαλουμένης, περί μη υπάρξεως συκοφαντικής δυσφημίσεως, δεν διατυπώθηκε παράπονο από την ενάγουσα και έτσι το Δικαστήριο θα περιορισθεί στην έρευνα της ορθότητας ή όχι της κρίσεως περί προσβολής της προσωπικότητας της ενάγουσας με απλή δυσφήμιση και αβασιμότητας του ισχυρισμού περί εφαρμογής του άρθρου 367 παρ.1 γ' ΠΚ, για την οποία και διατυπώνεται παράπονο με την έφεση.

Επί του σητήματος αυτού πρέπει να λεχθούν τα ακόλουθα: Κατ αρχάς ο ισχυρισμός αυτός συνιστά γεγονός, με την έννοια που έχει εν προκειμένω, όπως αυτή αναλύθηκε στη μείζονα σκέψη και όχι αξιολογική κρίση που δεν συνδέεται με γεγονότα, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο εναγόμενος, αφού και η μάρτυρά του για συγκεκριμένες ερωτικές σχέσεις της ενάγουσας με κατονομαζόμενα πρόσωπα και για ανεύρεσή της από το σύνυγο σε στιγμή ερωτικών περιπτύξεων καταθέτει. Το γεγονός αυτό είναι πρόσφορο, αναμφισβήτητα, να πλήξει την τιμή και την υπόληψη της ενάγουσας, με το σκοπό δε αυτό και μόνον το ισχυρίσθηκε ο ενάγων με την αγωγή του, γνωρίζοντας την προσφρότητά του αυτή και ότι θα λάβουν γνώση αυτού όλα τα ανωτέρω αναφερθέντα πρόσωπα, με αποτέλεσμα να συνιστά δυσφήμιση της ενάγουσας, με την οποία προσβάλλεται η προσωπικότητά της, όπως λέχθηκε ανωτέρω και γεννά υποχρέωση του εναγομένου προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη η ενάγουσα, εκ του λόγου αυτού. Περαιτέρω, εκ του ότι το γεγονός αυτό ουδόλως συνδέεται και είναι παντελώς άσχετο με το αντικείμενο της αγωγής, στο ιστορικό της οποίας και περιλήφθηκε, με τον ανωτέρω σκοπό, ούτε η επίκλησή του και δη με την ανωτέρω διατύπωση, που υπερβαίνει σε κάθε

περίπτωση το αναγκαίο και έστω κατά μεγάλη ανοχή επιτρεπτό μέτρο περιλήψεως σε δικόγραφο ασχέτων με το αντικείμενο της δίκης ισχυρισμών, ήταν αναγκαία για την θεμελίωσή της και την διαφύλαξη οποιουδήποτε εννόμου συμφέροντος του εκεί ενάγοντος, συνάγεται, αναμφισβήτητα, με τον ισχυρισμό αυτού σκοπός εξυθρίσεως της ενάγουσας, όπως η έννοια αυτού αναλύθηκε στη μείζονα σκέψη, η ύπαρξη του οποίου αποκλείει την εφαρμογή εν προκειμένω της διατάξεως του άρθρου 367 παρ.1 γ' ΠΚ και την άρση του αδίκου χαρακτήρα της πράξεως της δυσφημίσεως και κατ' ακολούθια την απαλλαγή του εναγομένου από την υποχρέωση αποκαταστάσεως της ηθικής βλάβης που υπέστη η ενάγουσα, από την με τον τρόπο αυτό προσβολή της προσωπικότητάς της, τα όσα δε ισχυρίζεται περί του ζητήματος αυτού ο ενάγων τυγχάνουν αβάσιμα.

Περαιτέρω, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, το εύλογο ποσό της χρηματικής ικανοποίησεως που δικαιούται η ενάγουσα, προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη, εκ της προσβολής της προσωπικότητάς της με τους ανωτέρω αγωγικούς ισχυρισμούς του εναγομένου, που συνιστούν συκοφαντική και απλή δυσφήμιση αυτής, αντίστοιχα, πρέπει, αφού εκτιμηθεί η βαρύτητα και σοβαρότητα της προσβολής, ο βαθμός του πταίσματος του εναγομένου και η περιουσιακή και κοινωνική κατάσταση των μερών, ανέρχεται σε 6.000 Ευρώ. Εφόσον η εκκαλούμενη, έστω και με διαφορετικές εν μέρει αιτιολογίες έτσι έκρινε και υποχρέωσε τον εναγόμενο να καταβάλλει το ανωτέρω ποσό στην ενάγουσα, ορθώς τις διατάξεις που αναφέρονται στη μείζονα σκέψη ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε και πρέπει, αφού συμπληρώθουν οι αιτιολογίες της ως άνω (άρθρο

534 ΚΠολΔ), να απορριφθεί η έφεση, που υποστηρίζει τα αντίθετα

671/2004

Πρόεδρος: Γεωρ. Μπαρμπάτος

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατζαλέξης

Δικηγόροι: Ιωαν. Σιάτρας, Αργυρούλα Τσακανίκα

Η εγγυητική επιστολή δημιουργεί τριμερή σχέση μεταξύ οφειλέτη, εγγυητή και δανειστή, αποτελούσα ιδιόμορφη σύμβαση, διεπόμενη από τις διατάξεις περί εγγύησης. Με αυτήν η εγγυητήρια Τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει στο δανειστή οφειλή τρίτου. Η ρίτρα κατά την οποία ο εγγυητής θα καταβάλει το ποσό της εγγύησης σε πρώτη ζήτηση ή με απλή ειδοποίηση, ή απροφασίστως και χωρίς αντίρρηση, δίκως δυνατότητα ελέγχου της ύπαρξης και νομιμότητας του χρέους και προβολής της ένστασης διζήσεως, επιφέρει αποσύνδεση της εγγυητικής επιστολής από τη βασική σχέση, αλλά δεν τη μετατρέπει σε αφορημένη υπόσκεψη χρέους.

Ελευθέρωση εγγυητή λόγω απόσθεσης της οφειλής. Εγγύηση ορισμένου χρόνου υπάρχει όταν, συμβατικά, η υποχρέωση του εγγυητή θα αποσθεοθεί σε ορισμένο χρονικό σημείο. Δεν είναι ορισμένου χρόνου η εγγύηση από μόνο το λόγο ότι η κύρια οφειλή έχει ορισμένη λήξη, εφόσον οι εγγυημένες απαιτήσεις δεν έχουν αποσθεσθεί.

Ερμηνεία της δίλωσης βούλησης σύμφωνα με 173 και 200 ΑΚ. Η πρώτη διάταξη εξαίρει το υποκειμενικό στοιχείο της δίλωσης, η δε δεύτερη το αντικειμενικό, κατά την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Η ερμηνεία των δικαιοπραξιών γίνεται όταν το δικαστήριο, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά κρίση του, διαπιστώσει στη σύμβαση κενό ή αμφιβολία.

Κατάρτιση εμπορικής μίσθωσης με την εκ μέρους του μισθωτή χορήγηση εγγυητικής επιστολής Τράπεζας, αυτοτελούς για κάθε συμβατικό έτος της μίσθωσης, προς διασφάλιση των όρων αυτής και δη της καταβολής των μισθωμάτων. Αδυναμία του εκμισθωτή προς είσπραξη εγγυητικής επιστολής που δόθηκε για μισθωτικό έτος διαφορετικό εκείνου, στο οποίο αφορούν τα οφειλόμενα μισθώματα.

{...} II. Η δημιουργούμενη με την έκδοση της εγγυητικής επιστολής τριμερής σχέσην μεταξύ του οφειλέτη, του εγγυητή και του δανειστή, αποτελεί ιδιόμορφη σύμβαση που καταρτίζεται στο πλαίσιο της ελευθερίας των συμβάσεων (άρθρο 361 ΑΚ) και διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 847 επ. ΑΚ, εφόσον οι διατάξεις για την εγγύηση συμβιβάζονται με την εν λόγω σχέσην. Με τη σύμβαση αυτή ο εγγυητής (συνήθως Τράπεζα) αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι του δανειστή να του καταβάλει οφειλή τρίτου, λόγω δε του ενδοτικού χαρακτήρα των περί εγγυήσεως διατάξεων δεν αποκλείεται, να περιληφθεί στη σύμβαση ρύτρα, κατά την οποία ο εγγυητής θα καταβάλει το ποσό της εγγυήσεως σε πρώτη ζήτηση ή με απλή ειδοποίηση, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να ελέγχει το υπαρκτό και το νόμιμο του χρέους και να προβάλει την ένσταση διζήσεως (ΑΠ 1433/1998, ΝΟΜΟΣ). Πάντως η εγγυητική επιστολή δεν παύει να είναι εξασφαλιστική της βασικής σχέσεως που συνδέει τον οφειλέτη και τον δανειστή και συνεπώς, όταν η κύρια οφειλή αποσβεσθεί, ελευθερώνεται ο εγγυητής (ΑΠ 983/1999 ΕλλΔν 40, 1721). Έτσι στην περίπτωση κατά την οποία περιελήφθη τέτοια ρύτρα στην σύμβαση χορηγήσεως εγγυητικής επιστολής, που συνήθως διατυπώνεται στο κείμενο της επιστολής με τη φράση ότι το εγγυημένο ποσό θα

καταβληθεί “σε πρώτη ζήτηση” ή “μετά από απλή ειδοποίηση” ή ότι η Τράπεζα υπόσχεται “ανεπιφύλακτα και ανέκκλητα” να πληρώσει “απροφασίστως και άνευ αντιρρήσεως τινός”, επέρχεται μεν ευρεία αποσύνδεση της εγγυητικής επιστολής και της εξ αυτής υποχρεώσεως από την βασική σχέση, δεν μεταπίπτει όμως η εγγυητική επιστολή σε αφηρημένη υπόσχεση χρέους, ούτε αποβάλλει τον παραπάνω χαρακτήρα της ως συμβάσεως εξασφαλιστικής των δικαιωμάτων του δανειστή από τη βασική σχέση, η δε εγγυήτρια Τράπεζα δεν υποχρεούται να καταβάλει στο δανειστή για απαίτηση (ποσό) που δεν καλύπτεται από την εγγυητική επιστολή (Εφθεσ 2516/2001 Εφθεσ 104/2001, ΕφΠατρ 380/1999, ΝΟΜΟΣ και εκεί παραπομπές).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 866 ΑΚ, εκείνος που εγγυήθηκε για ορισμένο μόνο χρόνο ελευθερώνεται από την εγγύηση, αν ο δανειστής δεν επιδιώξει δικαιστικά την απαίτηση του μέσα σε ένα μήνα από την πάροδο αυτού του χρόνου και δεν συνεχίσει τη σχετική διαδικασία χωρίς υπαίτια καθυστέρησην. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, εγγύηση για ορισμένο χρόνο υπάρχει όταν, κατά τη συμφωνία δανειστή και εγγυητή, η υποχρέωση του εγγυητή θα αποσβεσθεί κατά ορισμένο χρονικό σημείο το οποίο προσδιορίζεται είτε ημερολογιακώς είτε κατ' άλλο τρόπο. Η δήλωση του εγγυητή για την χρονικώς περιορισμένη ευθύνη του πρέπει να είναι ρητή και σαφής. Πάντως δεν θεωρείται ορισμένου χρόνου η εγγύηση από μόνο το λόγο ότι η κύρια οφειλή, για την οποία δόθηκε, έχει ορισμένη λίξη, εφόσον οι απαιτήσεις, την πληρωμή των οποίων εγγυήθηκε, δεν έχουν αποσβεσθεί (ΑΠ 80/2004 ΝΟΜΟΣ). Τέλος, οι διατάξεις των άρθρων 173 και 200 ΑΚ, αποσκοπούν στην ερμηνεία της δη-

λώσεως βουλήσεως και καθεμιά απ' αυτές συμπληρώνει την άλλη. Και η μεν πρώτη εξαίρει το υποκειμενικό στοιχείο της δηλώσεως, δηλαδή την άποψή του δηλούντος και απαιτεί η ερμηνεία να μην προσκολλάται στις λέξεις της δηλώσεως, αλλά να αναζητεί την αληθινή βούληση, η δε δεύτερη διάταξη εξαίρει το αντικειμενικό στοιχείο, δηλαδή την άποψη των συναλλαγών και επιβάλλει η δηλώση να ερμηνεύεται όπως απαιτεί η καλή πίστη, για τον προσδιορισμό της οποίας και μόνο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα συναλλακτικά ήθη. Έτσι κάθε δηλώση βουλήσεως θα πρέπει να ληφθεί με την έννοια που απαιτεί στη συγκεκριμένη περίπτωση η συναλλακτική ευθύτητα και κατά τους κανόνες της οποίας θα μπορούσε να γίνει αντιληπτή η δηλώση βουλήσεως και από τον τρίτο. Οι ερμηνευτικοί αυτοί κανόνες των δικαιοπραξιών των άρθρων 173 και 200 ΑΚ εφαρμόζονται όταν το δικαστήριο της ουσίας κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά, ως προς αυτό, κρίση του, διαπιστώσει έστω και εμμέσως ότι υπάρχει στη σύμβαση κενό ή αμφιβολία ως προς τη δηλώση της βουλήσεως των συμβαλλομένων (ΑΠ 80/2004 ο.π.).

Στην κρινόμενη περίπτωση ... αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει του από 31-5-1993 ιδιωτικού συμφωνητικού καταρτίσθηκε μεταξύ της ενάγουσας και της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία "Σ. Γ. και Σια Ο.Ε.", στο Β., σύμβαση μισθώσεως, δυνάμει της οποίας η πρώτη εκμίσθωση στη δεύτερη για το διάστημα που άρχιζε στις 1-6-1993 και έληγε στις 20-10-1995, δηλαδή για τρεις θερινές περιόδους των ετών 1993, 1994 και 1995, κοινόχρονη έκταση 21.298 τ.μ., που αποτελεί την ακτή (πλαζ) Α. Β., η εκμετάλλευση της οποίας παραχωρήθηκε στην ενάγουσα με την ΜΠ 91/15-10-1991 απόφαση του Νομάρ-

χη Μ. Το μίσθωμα ορίσθηκε για το πρώτο έτος της μισθώσεως σε 6.000.000 δραχμές και θα αναπροσαρμοζόταν κάθε έτος κατά ποσοστό 12%, θα καταβαλλόταν σε δύο δόσεις την 1/6 και 1/9 κάθε έτους, εκτός από εκείνο του πρώτου έτους που ήταν καταβλητέο στις 1/9/1993. Με τον υπό στοιχείο 4 όρο της συμβάσεως ορίσθηκε ότι για την εξασφάλιση της έγκαιρης και απρόσκοπτης καταβολής των μισθωμάτων κατά την υπογραφή του συμφωνητικού η μισθώτρια υποχρεούταν να καταθέσει εγγυητική επιστολή ελληνικής Τράπεζας χρονικής διάρκειας ενός (1) έτους και ποσού αντίστοιχου του μισθώματος ενός έτους. Η μισθώτρια αναλάμβανε την υποχρέωση δύο μήνες πριν την λήξη κάθε εγγυητικής επιστολής να προσκομίζει νέα εγγυητική επιστολή που θα εκδιδόταν σύμφωνα με τους προηγούμενους όρους. Στον επόμενο δε υπό στοιχείο 5 όρο της συμβάσεως ορίσθηκε ότι η εγγυητική επιστολή θα καταπίπτει αμέσως και αυτοδικαίως υπέρ της εκμισθώτριας και για τους εξής λόγους: α) για μη έγκαιρη καταβολή, κατά τις ανωτέρω ημερομηνίες του μισθώματος, β) για κακή χρήση του μισθίου, γ) για παράβαση οποιουδήποτε όρου της συμβάσεως, δ) για την μη έγκαιρη ανανέωση, κατά τα ανωτέρω της εγγυητικής επιστολής.

Μετά την υπογραφή της συμβάσεως η χρήση της εκμισθωθείσας έκτασης παραδόθηκε στην μισθώτρια εταιρία, η οποία και έκανε ακώλυτη χρήση αυτής και κατέβαλε, όπως συνομολογείται, κατά την συμφωνηθείσα ημερομηνία (1-9-2003), το μίσθωμα της πρώτης θερινής περιόδου, για την οποία και δεν κατέθεσε εγγυητική επιστολή. Εγγυητική επιστολή κατατέθηκε βέβαια για το μίσθωμα της επομένης θερινής περιόδου, το οποίο, αναπροσαρμοσθέν κατά το συμφωνηθέν κατά τα άνω ποσοστό 12%, ανήλθε σε

6.720.000 δραχμές, ποσό το οποίο ήταν καταβλητέο κατά το ήμισυ στις 1/6/1994 και το άλλο ήμισυ στις 1/9 του ίδιου έτους. Πριν την ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσεως η τότε Ι. Τράπεζα, καθολικός διάδοχος της οποίας δι εξαγοράς τυγχάνει η εναγομένη, εξέδωσε υπέρ της μισθώτριας εταιρίας, την Α 10255370/26-5-1994 εγγυητική επιστολή για ποσό 6.720.000 δραχμές, όσο και το μίσθωμα της δεύτερης θερινής περιόδου, η οποία απευθυνόταν προς την εκμισθώτρια-ενάγουσα. Στην εγγυητική επιστολή ορίσθηκε ότι κορηγείται για την καλή εκτέλεση των όρων της υπογραφοσύμβασης (ορθόν υπογραφείσης, αφού η υπογραφή της είχε λάβει ήδη χώρα) από 31/5/1993 συμβάσεως μισθώσεως Α. Α. Β. (πλας Α). Στην ίδια επίσης επιστολή υπάρχει ο έντυπος όρος: "Το ποσό αυτό τηρούμε στη διάθεσή σας και θα το καταθέσουμε χωρίς αντίρρηση σε όποιον θα μας υποδείξει μέσα σε τρεις μέρες από τη σχετική ειδοποίησή σας, θεωρούμενο ως δημόσιο έσοδο. Η παρούσα ισχύει μέχρις ότου μας επιστραφεί ή μέχρις ότου λάβουμε έγγραφη δήλωσή σας ότι μας απαλλάσσετε από κάθε υποχρέωση και ευθύνη που προκύπτει από αυτήν". Όπως προκύπτει από το ανωτέρω περιεχόμενο της επίμαχης εγγυητικής επιστολής αυτή φέρει τον χαρακτήρα εκείνης "σε πρώτη ζήτηση", αφού περιέχει όλα τα σχετικά προς τούτο στοιχεία που αναφέρθηκαν στην μείζονα σκέψη. Παρότι στην επιστολή αναφέρεται ότι παρέχεται για την εκτέλεση των όρων της από 31/5/1993 συμβάσεως μισθώσεως, η αληθής θούληση των συμβληθέντων στην, με την ανωτέρω έννοια και λειτουργία, σχετική σύμβαση, ήταν με αυτήν να εγγυηθεί η κορηγός αυτήν Τράπεζα την έγκαιρη και απρόσκοπτη καταβολή του μισθώματος της δεύτερης θερινής περιόδου (δεύτερο έτος κατά τη σύμ-

βασην), όπως άλλωστε προβλεπόταν και στο υπό στοιχείο 4 προαναφερθέντα όρο της συμβάσεως μισθώσεως, με το οποίο καθιερώθηκε υποχρέωση της μισθώτριας να καταθέτει κατ' έτος εγγυητική επιστολή επίσιας διάρκειας, για αυτόν δε ακριβώς τον λόγο και το ποσό της επιστολής κάλυπτε επακριβώς το μίσθωμα της εν λόγω περιόδου.

Βέβαια όπως συνομολογείται η μισθώτρια δεν φρόντισε για την επόμενη θερινή περίοδο (έτος) να καταθέσει νέα εγγυητική επιστολή, που θα κάλυπτε το νέο αναπροσαρμοσμένο μίσθωμα, παράλειψη η οποία, κατά τον προαναφερθέντα όρο της συμβάσεως, παρείχε στην εκμισθώτρια το δικαίωμα καταπτώσεως της επίμαχης επιστολής, δικαίωμα το οποίο δεν άσκησε αυτή, διότι οι σχέσεις των συμβαλλομένων εξελίσσονταν ομαλώς και η μισθώτρια εταιρία εκπλήρωνε τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Η επιστολή λοιπόν, κατά την αληθή θούληση των συμβαλλομένων, ερμηνευομένη όπως απαιτεί η καλή πίστη και λαμβανομένων υπόψη των συναλλακτικών ηθών, ήταν, όχι αόριστης χρονικής διάρκειας, όπως υποστηρίζει η ενάγουσα, η οποία και σε καμιά περίπτωση μπορούσε να την θεωρήσει ως τέτοια, αφού ήταν αντισυμβαλλόμενη στην σύμβαση μισθώσεως και γνώριζε καλά το περιεχόμενο του ανωτέρω όρου που προέβλεπε την επίσια διάρκεια της επιστολής και την έκδοση της για εξασφάλιση της έγκαιρης και απρόσκοπτης καταβολής του αντίστοιχου μισθώματος, αλλά ορισμένης και δη κάλυπτε την θερινή περίοδο (έτος) 1994, κατά την οποία, όπως συνομολογείται, η μισθώτρια εκπλήρωσε την υποχρέωσή της προς καταβολή του ανωτέρω μισθώματος, με αποτέλεσμα να έχει εκλείψει ο λόγος εκδόσεως της και να έχει απολέσει την ισχύ της. Την άποψη αυτή δεν ανατρέπει ο του

ανωτέρω περιεχομένου έντυπος όρος της επιστολής και δη η αναφορά ότι: "Η παρούσα ισχύει μέχρις ότου μας επιστραφεί νί μέχρις ότου λάβουμε έγγραφη δήλωσή σας ότι μας απαλλάσσετε από κάθε υποχρέωση και ευθύνη που προκύπτει από αυτήν", διότι η αναφορά αυτή εντελώς τυπικά περιλήφθηκε στο περιεχόμενό της και δεν διαγράφηκε, αφού αναιρεί τον ανωτέρω υπό στοιχείο 4 όρο της συμβάσεως μισθώσεως, για την καλή εκτέλεση των όρων της οποίας, όπως ρητώς αναφέρεται σ αυτήν, χορηγήθηκε η εγγυητική επιστολή.

Την ίδια υποχρέωσή της προς καταβολή του μισθώματος εκπλήρωσε η μισθώτρια, όπως συνομολογείται και κατά την επόμενη μισθωτική περίοδο (θέρος 1995), για αυτό και οι συμβαλλόμενοι, με το από 28-6-1995 ιδιωτικό συμφωνητικό, παρέτειναν την σύμβαση μισθώσεως επί μια 2ετία δηλαδή μέχρι τις 20-10-1997. Με το ίδιο συμφωνητικό καθόρισαν το επίσιο μίσθιμα, για το πρώτο έτος της παρατάσεως, σε 9.520.000 δραχμές και για το δεύτερο σε 10.462.000 δραχμές, ταυτόχρονα δε διατίρποσαν σε ισχύ όλους τους λοιπούς όρους της αρχικής συμβάσεως, μεταξύ των οποίων βέβαια και ο υπό στοιχείο 4 που προβλέπει την κατάθεση κατέστησε επιστολής προς εξασφάλιση της καταβολής του μισθώματος της αντίστοιχης περιόδου. Και για τον χρόνο της παρατάσεως, η εκμισθώτρια δεν απαίτησε, όπως είχε δικαίωμα, να κατατεθεί επίσιας διάρκειας εγγυητική επιστολή για την εξασφά-

λιση της έγκαιρης και απρόσκοπτης καταβολής του αντίστοιχου μισθώματος. Η μισθώτρια όμως κατά το έτος 1997 δεν κατέβαλε το ανωτέρω μίσθιμα και η ενάγουσα ζήτησε από την εναγομένη, με την προαναφερθείσα ιδιότητά της, την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής και την καταβολή του ποσού των 6.720.000 δραχμών, καταβολή την οποία και αρνήθηκε αυτή ισχυριζόμενη, βασίμως, ότι η εγγυητική επιστολή έπαυσε να ισχύει.

Κατ ακολουθία τούτων η ενάγουσα δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής προς μερική ικανοποίηση της αξιώσεώς της κατά της μισθώτριας εταιρίας υπέρ της οποίας εκδόθηκε η επίμαχη εγγυητική επιστολή, για καταβολή του μισθώματος του έτους 1997, 10.662.400 δραχμών, η δε διώκουσα την καταβολή του ποσού της εγγυητικής επιστολής αγωγή τυγχάνει αβάσιμη και απορριπτέα. Εφόσον η εκκαλούμενη έκρινε αντίθετα και έκανε δεκτή την αγωγή, διότι θεώρησε ότι η επιστολή ήταν αόριστης διάρκειας, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις που αναφέρονται στην μείζονα σκέψη και τα αποδεικτικά μέσα εκτίμησε και πρέπει, κατά παραδοχή της εφέσεως ως βάσιμης κατ ουσία, να εξαφανισθεί και αφού κρατηθεί η υπόθεση για κατ ουσία έρευνα (535 παρ1 ΚΠολΔ) να απορριφθεί η αγωγή ...

ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

183/2004

Πρόεδρος: Γεωρ. Μαντζαβίνος

Εισηγήτρια: Φωτεινή Μήτρακα

Δικηγόροι: Μιχ. Παπαγεωργίου - Μιχ. Πουλάκος, Ιωαν. Βράκας

Υποχρέωση για λογοδοσία μπορεί να γεννηθεί από οποιαδήποτε έννομη σχέση ενοχικού ή εμπράγματου ή άλλου δικαιώματος. Στην αγωγή λογοδοσίας αρκεί το γεγονός της διαχείρισης ξένης περιουσίας και δεν είναι αναγκαία η παράθεση του λογαριασμού, δηλ. των κατ' ιδίαν εισπράξεων και δαπανών, αφού αυτά είναι κατ' αρχήν άγνωστα στον ενάγοντα και θα προκύψουν από τους λογαριασμούς, που θα υποβληθούν. Η δίκη λογοδοσίας διέρχεται δύο στάδια καθώς και ένα άλλο, που μεσολαβεί μεταξύ των δύο τούτων, ως προπαρασκευαστικό του δεύτερου σταδίου. Κατά το πρώτο στάδιο ερευνάται αν ο εναγόμενος έχει υποχρέωση λογοδοσίας και εκδίδεται μη οριστική απόφαση, με την οποία υποχρεώνεται ο δοσιλογος, όπως σε ορισμένη προθεσμία, καταθέσει έγγραφο λογαριασμό και τις σχετικές αποδείξεις.

Ο ασκών αγωγή λογοδοσίας μπορεί να περιλάβει σε αυτήν και αίτημα περί καταβολής του καταλοίπου του λογαριασμού, χωρίς να το προσδιορίζει στην αγωγή ή περί καταβολής ορισμένου ελλείμματος για την περίπτωση μη κατάθεσης του λογαριασμού.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 473 ΚΠολΔ και 303 ΑΚ προκύπτει ότι όποιος από οποιαδήποτε αιτία, είτε από το νόμο είτε από σύμβαση (π.χ. εντολή, εταιρία) ή από οιονεί σύμβαση (διοίκηση αλλοιτρίων) ή από διάταξη τε-

λευταίας βουλήσεως, διαχειρίστηκε ξένη, ολικά ή μερικά, περιουσία (ή έστω και μια υπόθεση) ή οποία συνεπάγεται εισπράξεις και δαπάνες, υποχρεώνεται σε λογοδοσία προς εκείνον την περιουσία ή την υπόθεση του οποίου διαχειρίστηκε. Υποχρέωση δηλ. για λογοδοσία μπορεί να γεννηθεί από οποιαδήποτε σύννομη σχέση (ενοχικού ή εμπραγμάτου ή άλλου δικαιώματος). Εάν δε ο δοσιλογος δεν πείθεται εκουσίως να προθεί σε λογοδοσία, εξαναγκάζεται σ' αυτό υπό του δικαστηρίου με αγωγή, για την οποία όμως δεν είναι απαραίτητο στοιχείο ούτε η κατάθεση του λογαριασμού, δηλαδή των κατ' ιδίαν εισπράξεων και δαπανών, αφού αυτά είναι κατ' αρχήν άγνωστα στον ενάγοντα, θα προκύψουν δε από τους λογαριασμούς, παρατηρήσεις και αντιπαρατηρήσεις που θα υποβληθούν, αλλά αρκεί το γεγονός της DE FACTO διαχειρίσεως ξένης περιουσίας (βλ. Γ. Μπαλής Ενοχ. Δ. παρ. 35, Α. Λιτζερόπουλος στην Ερμ.ΑΚ. άρθρ. 303 αριθ. 3, Ευκλείδης Πολ.Δικ. παρ. 296 σελ. 3, Β. Μπένης, Αι διαδικασίαι ενώπιον του Μον. Πρωτοδικείου τ.β' σελ. 187 επ., ΑΠ 1184/1980 Νοβ 29.543, Εφ. Πατρών 321/1984 Νοβ 1985. 137, Εφ.Α, 4433/1976 Νοβ. 25.210). Η σχετική δε δίκη λογοδοσίας διέρχεται δύο στάδια καθώς και ένα άλλο, που μεσολαβεί μεταξύ των δύο τούτων, ήποι το προπαρασκευαστικό του δευτέρου σταδίου. Κατά το πρώτο στάδιο ερευνάται απ' το δικαστήριο αν ο εναγόμενος έχει υποχρέωση λογοδοσίας και αν μεν τούτο συνομολογείται, εκδίδεται μη οριστική απόφαση, με την οποία υποχρεώνεται ο δοσιλογος (εναγόμενος) όπως εντός ορισμένης προθεσμίας, καταθέσει α) έγγραφο λογαριασμό που θα παράσκει αντιπαράθεση των

εσόδων και εξόδων της υπόθεσης που διαχειρίστηκε, ως και το από την αντιπαράθεση αυτή προκύπτουν καθώς 8) και τις σχετικές με αυτά (έσοδα-έξοδα) δικαιολογητικές αποδείξεις, εφόσον τούτο συνθίζεται από τον τόπο, όπου γίνεται η διαχείριση. Η κατάθεση δε αυτών γίνεται στη Γραμματεία του Δικαστηρίου και συντάσσεται σχετική έκθεσην. Ενώ συγχρόνως, με την απόφαση απαγγέλλονται και εξαναγκαστικά μέτρα σε βάρος του εναγομένου (διαχειριστού), κατάρθρο 946 παρ. 1 ΚΠολΔ, χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης, για την περίπτωση απειθείας του, αν δηλαδή δε συμμορφωθεί με την απόφαση και δεν καταθέσει εντός της προθεσμίας που τάχθηκε, τον λογαριασμό με τα δικαιολογητικά που τον συνοδεύουν (Π.Πρ.Θεσ 3026/1990 ΕλΔν 22.568).

Ακόμη εκείνος που ασκεί αγωγή λογοδοσίας, μπορεί να περιλάβει σ' αυτήν και αίτημα περί καταβολής του καταδοίπου του λογαριασμού, χωρίς να προσδιορίζει αυτό στο δικόγραφο της αγωγής ή περί καταβολής ωρισμένου ελλείμματος για την περίπτωση της μη καταθέσεως του λογαριασμού ή του καταλόγου μετά των δικαιολογητικών (άρθρ.473 ΚΠολΔ). Ενώ αν έχει ζητηθεί η καταβολή ορισμένου ελλείμματος και πιθανολογείται αυτό, το δικαστήριο, με την απόφαση που διατάζει τη λογοδοσία, μπορεί να καταδικάσει τον εναγόμενο, για την περίπτωση που δεν καταθέσει λογαριασμό, στην καταβολή του κατά την κρίση του ελλείμματος, δυνάμενο όμως, αν το κρίνει αναγκαίο, να διατάξει και αποδείξει για το πιθανό έλλειμμα (άρθρο 477 παρ. 2 ΚΠολΔ). (πρ.βλ. Πολ.Πρ.Πειρ. 367/1990 αδημ.).

Στην προκειμένη περίπτωση με την από 20-3-2003 κλήση της εναγούσας εταιρίας νόμιμα επαναφέρεται για περαιτέρω συζήτηση η (από 16-5-1996) ένδικη αγω-

γή περί λογοδοσίας των εναγομένων, επίδειξη και παράδοση εγγράφων και παροχή πληροφοριών καθώς και η (από 14-10-1996) παρεμπίπουσα αγωγή περί αποδόσεως του καταλοίπου, μετά τη διεξαγωγή των αποδείξεων, που τάχθηκαν με την 146/1997 προδικαστική απόφαση αυτού του Δικαστηρίου.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεων... αποδείκτηκαν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Μεταξύ της ενάγουσας εταιρείας και της εναγομένης ομορρύθμου εταιρίας της οποίας ομόρρυθμα μελήν είναι ο δεύτερος και τρίτη των εναγομένων, καταρτίστηκε το Δεκέμβριο του έτους 1989 σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας. Δυνάμει της σύμβασης αυτής η ενάγουσα ανέθεσε στην πρώτη των εναγομένων την επ' ονόματι και λογαριασμό της (ενάγουσας) πώληση, τοις μετρητοίς και επί πιστώσει, των υπ' αυτής (ενάγουσας) παραγομένων ζαχαρωδών προϊόντων και τσικλών στην περιοχή της Θεσσαλίας, αντί προμηθείας της εκ ποσοστού 8% επί των πραγματοποιουμένων πωλήσεων. Οι εναγόμενοι ήταν υποχρεωμένοι να εισπράττουν το τίμημα των πωλουμένων απ' αυτούς προϊόντων, για λογαριασμό της ενάγουσας, να συντάσσουν μηνιαίως εκκαθαρίσεις προϊόντων με αναλυτικές περιγραφές του είδους των προϊόντων που πώλησαν, των ποσοτήτων, του τιμήματος κλπ και να αποδίδουν στην ενάγουσα, το τελικό, μετά την αφαίρεση της προμηθείας τους και του αντιστοιχούντος Φ.Π.Α, ποσό του τιμήματος κάθε μηνιαίας εκκαθαρίσεως, εντός δύο μηνών από το τέλος του μήνα εκείνου στον οποίο αναφέρεται η εκκαθάριση. Η συνεργασία των δύο εταιριών συνεχίστηκε μέχρι το τέλος του έτους 1994, οπότε η ενάγουσα με την από 19-12-1994 επιστολή της προς την πρώτη των ε-

ναγομένων τους έκανε γνωστή την πρόθεσή της να διακοπεί η συνεργασία τους για λόγους που ανάγονταν στη μη ικανοποιητική, κατά την άποψή της, προώθηση των πωλήσεων των προϊόντων της στην περιοχή της Θεσσαλίας. Με την ίδια επιστολή δόθηκε επτάμηνη προθεσμία για τη διευθέτηση των μεταξύ τους εκκρεμοτήτων, ορίστηκε δε ως καταληκτική της συνεργασίας τους ημερομηνία η 31η Ιουλίου 1995. Οι εναγόμενοι ως εμπορικοί αντιπρόσωποι διαχειρίσθηκαν υποθέσεις της ενάγουσας καθόλο το κρίσιμο χρονικό διάστημα, που συνεπάγεται εισπράξεις.

Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους από το έτος 1990 μέχρι 31-7-1995, τα στοιχεία που έστειλαν οι εναγόμενοι στην ενάγουσα, ήταν η εκκαθάριση πωλήσεων, κάθε μίνα, οι καταστάσεις επιταγών που συνόδευαν τις επιταγές και κατέγραφαν τα στοιχεία των επιταγών, δηλ. όνομα πελάτου, ημερομηνία επιταγής, ποσό επιταγής, αριθμό επιταγής και τράπεζα. Οι καταστάσεις αυτές περιείχαν και επιταγές της ίδιας της εναγομένης εταιρίας που αντιστοιχούσαν σε εξόφληση πελατών εν γένει και όχι σε κατονομαζόμενους πελάτες. (βλ. καταθ. Γ. Κ., λογιστή, οικονομικού διευθυντή της ενάγουσας). Τα παραπάνω δεν αντικρούνται από την κατάθεση του μάρτυρα των εναγομένων Π.Κ., λογιστού της εναγομένης, ο οποίος κατέθεσε ότι η εναγομένη εταιρία ασκούσε και εμπορία για λογαριασμό της και ότι οι προσωπικές επιταγές τις οποίες απέστειλλε ο δεύτερος εναγόμενος (εννοεί στην ενάγουσα) ήταν για κάλυψη της οφειλής του από την άσκηση της εμπορίας που ασκούσε ο ίδιος.

Δυνάμει της από 20-5-1996 αιτήσεως της ενάγουσα εξεδόθη η υπ' αριθμ. 919/1996 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας (διαδικασία α-

σφαλιστικών μέτρων) η οποία διέταξε τη μεσεγγύηση των εκδοθέντων από την πρώτη εναγομένη, νόμιμα εκπροσωπούμενη, δελτίων αποστολής εμπορευμάτων (ζαχαρωδών προϊόντων και τσικλών) της ενάγουσας σε πελάτες της, των εκδοθέντων για λογαριασμό της ενάγουσας τιμολογίων πώλησης εμπορευμάτων της, επί πιστώσει του τιμήματος αυτών, και τις καρτέλλες των πελατών της ενάγουσας οι οποίες εμφανίζαν την αναλυτική κατάσταση δοσοληψιών και το λογαριασμό κάθε πελάτη και υποχρέωσε τους εναγομένους να παραδώσουν τα ανωτέρω έγγραφα στον Συμβολαιογράφο Δ. Λ., που άρισε μεσεγγυούχο. Οι εναγόμενοι, σε εκτέλεση της απόφασης αυτής, κατέθεσαν στις 10-10-1996 στο μεσεγγυούχο τα ανωτέρω έγγραφα και συντάχθηκε η υπ' αριθμ. 7647/10-10-96 πράξη κατάθεσης εγγράφων, ήτοι α) τα τιμολόγια πώλησης-Δελτία αποστολών (Τ.Δ.Α) για τα έτη 1990, 1991, 1992, 1993, 1994 και για το έτος 1995 κατέθεσαν σε φωτοτυπίες τα σχετικά Τ.Δ.Α β) τις καρτέλες πελατών του έτους 1990, 1991, 1992, 1993 και 1994 μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα ονόματα των πελατών που αναφέρονται στην κρινόμενη αγωγή, χωρίς να καταθέσουν τις σχετικές καρτέλες πελατών για το έτος 1995. Τα εν λόγω στοιχεία δεν κατέθεσαν με την αιτιολογία ότι είχαν χαθεί από το κομπιούτερ. Τούτο τυγχάνει απορριπτέο, διότι αφενός τα λογιστήρια των επιχειρήσεως είναι υποχρεωμένα να κρατούν καρτέλες εκτυπωμένες και ισοζύγια για κάθε λογαριασμό αναλυτικά που ονομάζονται “αναλυτικά καθολικά”, αφετέρου οι καρτέλες με τα χρηματικά υπόλοιπα των πελατών είναι δευτερογενή στοιχεία που παράγονται από τα πρωτογενή τα οποία είναι τα τιμολόγια πωλήσεων και οι αποδείξεις εισπράξεων. Επομένως μπορούν να αναπαραχθούν, αν

χουν απωλεσθεί από το κομπιούτερ και είναι υποχρέωση της κάθε εταιρίας να τα αναπαράγει.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο τρόπος σύμφωνα με τον οποίο, κατά τη διάταξη του άρθρου 303 εδ. β του ΑΚ, πρέπει να εκπληρώνεται στην τυπική της μορφή η υποχρέωση λογοδοσίας συνίσταται στην ανακοίνωση γραπτού λογαριασμού, ο οποίος να περιέχει αντιπαράθεση των εξόδων και εσόδων, κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και όσο το δυνατόν λεπτομερή, για όλο το χρονικό διάστημα της διαχειρίσεως, ώστε να παρέχεται στο δεξιλόγιο πλήρης εικόνα της υποθέσεως που διαχειρίσθηκε ο δοσίλογος, προκειμένου να ελέγχει τα κονδύλια του λογαριασμού και νί να τα εγκρίνει ή να τα αμφισβητεί εν όλω ή εν μέρει (βλ. ΑΠ 977/1997 ΝοΒ 46, 347, ΑΠ 934/1995 ΝοΒ 45.1106). Τέτοιο λογαριασμό από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν προέκυψε ότι ανακοίνωσαν οι εναγόμενοι στην ενάγουσα κατά το χρονικό διάστημα που διήρκησε η συνεργασία τους, μη αποδειχθείσης και της ύπαρξης της επικαλούμενης από τους εναγόμενους από 7-7-1995 επιστολής του αρμοδίου διευθυντή του τμήματος πωλήσεων της ενάγουσας με την οποία, κατά τους ισχυρισμούς, ενέκρινε και αναγώρισε εξώδικη λογοδοσία αυτών (εναγομένων).

Κατόπιν των ανωτέρω δεν αποδείχθηκαν και ως εκ τούτου πρέπει ν' απορριφθούν ως αβάσιμες κατ' ουσίαν οι ενστάσεις των εναγομένων ότι η ενάγουσα καθ' όλη τη διάρκεια της διαχειρίσεως ελάμβανε γνώση με κάθε λεπτομέρεια των λογαριασμών συνολικά και κατά πελάτη της με την επίδειξη σ' αυτήν όλων των σχετικών εγγράφων και έτσι ήταν γνωστά σ' αυτήν όλα τα στοιχεία της διαχειρίσεως και δη όλες οι πωλήσεις, τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των αγοραστών

των προϊόντων της, οι εισπράξεις και οι οφειλές καθενός από αυτούς, τα οποία αυτή ανεγνώρισε και ενέκρινε. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή από ουσιαστική άποψη καθώς και η συνεκδικαζομένη παρεμπίπονσα και να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι σε παροχή αναγκαίας λογοδοσίας, όπως ορίζεται στο διατακτικό και εντός της οριζομένης προθεσμίας. Συγχρόνως, για την περίπτωση της μη συμμορφώσεως των εναγομένων στην παραπάνω υποχρέωση τους, πρέπει να απειληθεί σε βάρος εκάστου τούτων, χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση όπως ορίζεται στο διατακτικό (946 ΚΠολΔ). Το δικαιστήριο όμως επιφυλάσσεται στο παρόν στάδιο αναφορικά με τη ζητούμενη καταβολή του καταδοίπου για τα, μετά την πάροδο της οριζομένης στο διατακτικό προθεσμίας, στάδια της δίκης αυτής. Τέλος πρέπει να καταδικασθούν οι εναγόμενοι της κύριας αγωγής στα δικαστικά έξοδα της ενάγουσας (άρθρ. 176 ΚΠολΔ) κατά το διατακτικό.

203/2004

Πρόεδρος: Χρήστος Χρηστίδης

Εισηγήτρια: Χρυσούλα Παπαδοπούλου

Δικηγόροι: Φιλ.Μακρής - Πολ. Καρσαμπάς- Μιχ. Μαρίνος, Αριστ. Παπαχατζόπουλος

Αποκτήματα εκ του γάμου. Η συμμετοχή του ενός συζύγου στην περιουσιακή επαύξηση, μπορεί να γίνει με παροχή κεφαλαίου, αλλά και με παροχή υπηρεσιών αποτιμπών σε χρήμα, οι οποίες παρέχονται στο συζυγικό οίκο και για την επιμέλεια και ανατροφή των τέκνων, όταν και καθό μέτρο αυτές δεν επιβάλλονται από την υποχρέωση συνεισφοράς στην αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών. Η απάτηση του συζύγου είναι κατ' αρχήν ενοχή αξίας. Κατόπιν σχετικού αιτήματος

μπορεί το Δικαστήριο να διατάξει, ενοχικώς πάντοτε, την απόδοση του ποσοστού συμβολής του δικαιούχου συζύγου στην αύξηση της περιουσίας του άλλου συζύγου με αυτούσια απόδοση είτε αναλόγου ποσοστού συγκυριότητας επί των αποκτήμάτων, είτε ορισμένου ή ορισμένων πραγμάτων ίσης αξίας προς το ποσοστό συμμετοχής του δικαιούχου στην αύξηση της περιουσίας του άλλου.

Η αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα είναι αναγκαστικού δικαίου και απαγορεύεται, διαρκούντος του γάμου, αντίθετη συμφωνία των συζύγων με την οποία συνομολογείται ανυπαρξία τέτοιας αξίωσης ή παραίτηση από αυτήν. Κατ εξαίρεση είναι επιτρεπτές τέτοιες συμφωνίες που γίνονται στα πλαίσια ρύθμισης συναινετικού διαζυγίου και ενόψει αυτού, οπότε τελούν υπό την αναθλητική αίρεση της λύσης του γάμου.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 1400 παρ. 1 ΑΚ “Αν ο γάμος λυθεί ή ακυρωθεί και η περιουσία του ενός συζύγου έχει, αφότου τελέσθηκε ο γάμος αυξηθεί, ο άλλος σύζυγος, εφόσον συνέθαλε με οποιονδήποτε τρόπο στην αύξηση αυτή, δικαιούται να απαιτήσει την απόδοση του μέρους της αύξησης το οποίο προέρχεται από τη δική του συμβολή. Τεκμαίρεται ότι η συμβολή αυτή ανέρχεται στο 1/3 της αύξησης, εκτός αν αποδειχθεί μεγαλύτερη ή μικρότερη ή καμία συμβολή”. Από τη διάταξη αυτή, συνάγεται ότι η γέννηση της αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα, η οποία είναι ενοχικής φύσεως, προϋποθέτει αφενός μεν την αύξηση της περιουσίας του άλλου συζύγου κατά τη διάρκεια του γάμου, αφετέρου δε τη συμβολή του ενάγοντος συζύγου στην αύξηση αυτή και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της αύξησης της περιουσία του άλλου συζύγου και της συμβολής του ενάγοντος συζύγου. Ως περιου-

σία νοείται το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που είναι δυνατόν να αποτιμηθούν. Για να διαπιστωθεί αν υπάρχει αύξηση της περιουσίας του συζύγου, θα αφαιρεθεί η αρχική περιουσία από την τελική και το υπόλοιπο θα αποτελεί το απόκτημα. Αν δεν υπάρχει αρχική περιουσία που να αφαιρεθεί, η αποτίμηση θα περιορισθεί στα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του γάμου. Ο δικαιούχος σύζυγος θα πρέπει να αποδείξει την τελική περιουσία, δηλαδή τα επί μέρους στοιχεία που συνθέτουν αυτή και την αξία τους. Το παθητικό της περιουσίας αυτής, ποιο και πόσο είναι, θα πρέπει να το αποδείξει ο εναγόμενος. Η συμμετοχή του ενός συζύγου στην περιουσιακή επαύξηση του άλλου, μπορεί να γίνει όχι μόνο με παροχή κεφαλαίου με οποιαδήποτε μορφή, αλλά και με παροχή υπηρεσιών σε χρήμα αποτιμουμένων, οι οποίες παρέχονται στο συσχυγικό οίκο και για την επιμέλεια και ανατροφή των τέκνων, όταν και καθ’ ο μέτρο αυτές δεν επιβάλλονται από την υποχρέωση συνεισφοράς στην αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών (ΑΠ 3/2003 ΕλλΔν 44.1570, ΑΠ 252/2002 ΕλλΔν 44.130). Η απόδειξη της πραγματικής συμβολής του ενός συζύγου, στην αύξηση της περιουσίας του άλλου είναι ιδιαίτερα δυσχερής και προκειμένου να διευκολυνθεί η απόδειξη, με το δεύτερο εδάφιο της παραπάνω διάταξης καθιερώνεται νόμιμο μακπτό τεκμήριο για το μέγεθος της συμμετοχής του ενός συζύγου στην αύξηση της περιουσίας του άλλου που ανέρχεται στο 1/3 της αύξησης. Για το ποσοστό αυτό ο ενάγων απαλλάσσεται του βάρους απόδειξης. Αν όμως επικαλείται μεγαλύτερο ποσοστό, βαρύνεται να αποδείξει ότι η συμβολή του είναι μεγαλύτερη. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να επικαλεσθεί και αποδείξει τα στοιχεία που προσδιορίζουν τον πραγματικό υπολογισμό της αύξησης

της περιουσίας του άλλου συζύγου και ειδικότερα την αποτίμηση της αξίας των παροχών με τις οποίες ο ενάγων συνέβαλε στην επαύξηση της περιουσίας του άλλου. Η περιουσιακή ωφέλεια θα συναχθεί με σύγκριση της περιουσιακής κατάστασης σε δύο χρονικά σημεία, ήτοι τη στιγμή της τέλεσης του γάμου (αρχική περιουσία) και τη στιγμή που γεννιέται η αξίωση (τελική περιουσία), δηλαδή τη λύση ή την ακύρωση του γάμου με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή κατά τη συμπλήρωση τριετούς διάστασης, εφαρμοζόμενης στην τελευταία περίπτωση αναλογικά της παρ. 1 του άρθρου 1400 ΑΚ (ΕΑ 2614/2000 ΕλλΔν 42.179, ΕΑ 6588/1999 ΑρχΝ 200.798, ΕΑ 3431/1995, ΕΑ 10943/1995 ΕλλΔν 37.1615, ΕΑ 3431/1995 ΕλλΔν 37.1111, ΕΑ 10943/1995 ΕλλΔν 37.1112, ΕΘεσ. 958/1993 ΕλλΔν 35.668).

Περαιτέρω, όπως συνάγεται από την παραπάνω διάταξη, στοιχεία θεμελιωτικά της αγωγικής αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα, τα οποία πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 216 παρ. 1α ΚΠολΔ, να περιέχονται στο δικόγραφο, για το ορισμένο αυτής, είναι 1) στον τεκμαρτό προσδιορισμό : α) η τέλεση εγκύρου γάμου, β) η λύση ή ακύρωση αυτού αμετακλήτως ή ο θάνατος ή η τριετής διάσταση, γ) η απόκτηση της περιουσίας από την τέλεση του γάμου έως τη διάσπαση της συμβίωσης ή η διατήρηση της οικονομικής συνεργασίας των συζύγων, δ) η αξία των περιουσιακών στοιχείων, ε) η επαύξηση της περιουσίας και στ) η διατήρηση της περιουσίας κατά το χρόνο της αγωγής και 2) στον πραγματικό υπολογισμό : α) η τέλεση έγκυρου γάμου, β) η λύση ή ακύρωση ή η τριετής διάσταση, γ) η ύπαρξη και η αξία της αρχικής περιουσίας, δ) η αξία της τελικής περιουσίας (κατά το χρόνο γέννησης της αξίωσης), ε) η αύξηση της περιουσίας, στ) η συμβολή του ενάγοντος,

το είδος της, η αξία της και ο αιτιώδης σύνδεσμός της με την αύξηση της περιουσίας, z) η αξία του καθενός περιουσιακού στοιχείου και π) το δικαιούμενο ποσό (ΑΠ 3/2003 ο.π., ΑΠ 84/2001 ΕλλΔν 42.907, ΑΠ 251/2002 ΕλλΔν 44.129, ΑΠ 1487/2000 ΕλλΔν 42.679, ΑΠ 494/1997 ΕλλΔν 39.91, ΑΠ 1440/1996 ΕλλΔν 39.1554, Βαθρακοκοιλης, Οικογενειακό Δίκαιο, έκδοση 2003, υπό το άρθρο 1400, παρ. 36, σελ. 344). Για το ορισμένο της σχετικής αγωγής απαιτείται ειδικότερα ο προσδιορισμός του ποσού, αν πρόκειται για χρηματική παροχή ή η αποτίμηση σε χρήμα των υπηρεσιών στο συνυγικό οίκο, σε όλο το κρίσιμο διάστημα για την εξεύρεση του ποσοστού συμμετοχής στην επαύξηση της περιουσίας του άλλου συζύγου (ΕΘεσ. 237/2003 Αρμ. 58.355, ΕΑ 3853/1992 ΕλλΔν 34.1625, ΕΚρ 57/1991 ΕλλΔν 33.1258).

Κατά την αληθινή έννοια των ως άνω διατάξεων, η απαίτηση του κάθε συζύγου είναι κατ' αρχήν ενοχή αξίας, δηλαδή χρηματική αποτίμηση της περιουσιακής αύξησης του υπόχρεου συζύγου που πρέρχεται από τη συμβολή του δικαιούχου. Ο κανόνας όμως αυτός δεν αποκλείει την εξουσία του δικαστή να διατάξει, δεχόμενος σχετικό αίτημα του ενός ή του άλλου συζύγου, ενοχικώς δε πάντοτε την απόδοση του ποσοστού της συμβολής του δικαιούχου συζύγου στην αύξηση της περιουσίας του άλλου συζύγου με αυτούσια απόδοση, είτε αναλόγου ποσοστού συγκυριότητας επί των αποκτημάτων, είτε ορισμένου ή ορισμένων πραγμάτων ίσης αξίας προς το ποσοστό συμμετοχής του δικαιούχου στην αύξηση της περιουσίας του άλλου. Τούτο συνάγεται και από την αιτιολογική έκθεση του ν. 1329/1983 (με το άρθρο 15 του οποίου αντικαταστάθηκε το άρθρο 1400 ΑΚ) όπου αναφέρεται ότι τελικά απόκειται στην κρίση του δικαστη-

ρίου “να διατάξει την τυχόν ςπιούμενη απόδοσην αυτούσιου του ανάλογου μέρους των αποκτημάτων”, άποψη που μπορεί, να σπριχθεί και σε αναλογία δικαίου με βάση τις αρχές που συνάγονται τόσο από τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό (άρθρο 908 ΑΚ), ο οποίος συγγενεύει με την αξίωση του άρθρου 1400 ΑΚ, όσο και από τη διάταξη του άρθρου 297 εδ. β' του ιδίου Κώδικα, η οποία ορίζει ότι αντί για χρηματική αποζημίωση το δικαστήριο μπορεί, εκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, να διατάξει την αποκατάσταση της προηγούμενης κατάστασης, εφόσον η αποζημίωση, με τον τρόπο αυτό δεν προσκρούει στο συμφέρον του δανειστή (ΟΔΑΠ 28/1996 ΝοΒ 45.594, ΑΠ 76/1997 ΝοΒ 46.780).

Στην προκειμένη περίπτωση, η ενάγουσα με την κρινόμενη αγωγή, όπως παραδειτά διορθώθηκε με τις προτάσεις της, ισχυρίζεται ότι συνέβαλε κατά ποσοστό 1/3, στην αξίωση της περιουσίας του εναγομένου, με τον οποίο ο γάμος τους λύθηκε συναινετικά με την αριθμ. 674/2000 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας (Διαδικασία Εκούσιας Δικαιοδοσίας), η οποία κατέστη αμετάκλητη στις 23.8.2001. Ειδικότερα, ότι κατά το χρόνο τέλεσης του γάμου τους, ενώ η ίδια στερούνταν περιουσίας, ο εναγόμενος, ο οποίος ήταν Γενικός Διευθυντής στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία “ΑΦΟΙ Μ. Α.Ε” με μηνιαίες αποδοχές 3.000 ευρώ και από την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας του εισέπραττε μηνιαίως το ποσό των 1.500 ευρώ, απέκτησε κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσής τους, 603.296 ονομαστικές μετοχές της ανώνυμης εταιρείας με την νυν επωνυμία “Ι. Α. ΑΕ”, μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ), των οπίων συνολικά η μεν πραγματική αξία ανέρχονταν, κατά μεν το χρόνο της αμετάκλητης λύσης του γάμου τους

(23.8.2001) στο ποσό των 6.595.708,9 ευρώ, η δε ονομαστική αξία στο ποσό των 1.437.528,9 ευρώ (τελική περιουσία). Ότι στην εν λόγω αύξηση της περιουσίας του εναγομένου, αυτή συνέβαλε, κατά το παραπάνω ποσοστό, με την προσωπική της εργασία στη συνυγική οικία, καθώς και τις υπηρεσίες της για ανατροφή, περιποίηση και φροντίδα των τέκνων τους που αποτιμά για ολόκληρο το επίδικο χρονικό διάσπομα στο ποσό των 821,71 ευρώ μηνιαίως. Με βάση τα πραγματικά αυτά περιστατικά, όπει, όπως παραδειτά με τις προτάσεις της περιόρισε το αίτημά της από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό, ν' αναγνωρισθεί ότι α) έχει αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα του εναγομένου από το γάμο τους, κατά ποσοστό 1/3 (νόμιμο τεκμήριο) και β) υποχρεούται ο εναγόμενος να της αποδώσει αυτούσιώς του παραπάνω ποσοστό συγκυριότητάς της στα επίδικα αποκτήματα (ονομαστικές μετοχές), άλλως και σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η αυτούσια απόδοση αυτού, ν' αναγνωριστεί ότι υποχρεούται να της καταβάλει το ισόποσο του 1/3 της αξίας τους, το οποίο ανέρχεται σε 2.198.569,6 ευρώ (πραγματική αξία μετοχών) και δλώς επικουρικώς σε 479.176,3 ευρώ (ονομαστική αξία μετοχών). Επίσης, όπει να κηρυχθεί η απόφαση που θα εκδοθεί προσωρινά εκτελεστή και να καταδικαστεί ο εναγόμενος στη δικαστική της διαπάνη.

Με το περιεχόμενο αυτό και αιτήματα, η κρινόμενη αγωγή αρμοδίως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (άρθρα 18 παρ. 1, 22 ΚΠολΔ), κατά την προκειμένη τακτική διαδικασία. Είναι δε ορισμένη, καθόσον περιέχει όλα τα θεμελιωτικά της σχετικής αγωγικής αξιώσης περιστατικά, κατά τα αναφερόμενα στη μείζονα σκέψη της παρούσας, παρά τα αντιθέτως υποστηριζόμενα από τον εναγόμενο. Είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις δια-

τάξεις των άρθρων 1400 ΑΚ, 70, 191 παρ. 2, 176 ΚΠολΔ, πλην του αιτήματος της κύρυξης της απόφασης που θα εκδοθεί προσωρινά εκτελεστής, το οποίο αλυσιτελώς υποβάλλεται λόγω του περιορισμού του αγωγικού αιτήματος σε αναγνωριστικό. Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, δεδομένου ότι για το παραδεκτό της συζήτησής της έχει προηγηθεί απόπειρα εξώδικης επίλυσης της διαφοράς, η οποία απέτυχε, λόγω μη προσέλευσης του εναγομένου να μετάσχει σ' αυτήν, παρά τη νόμιμη και εμπρόθεσμη κλίτευσή του (βλ. την αριθμ. .../12.1.2004 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Ν. Σ.), όπως προκύπτει από την 6.2.2004 δίλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου της ενάγουσας (άρθρο 214Α παρ. 1 και 7 ΚΠολΔ) και δεν απαιτείται η καταβολή δικαστικού ενσήμου, λόγω του αναγνωριστικού πλέον χαρακτήρα της αγωγής, μετά τον περιορισμό του αιτήματος της αγωγής από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό.

Ο εναγόμενος με τις νομοτύπως κατατεθείσες προτάσεις του, συνομολογεί ότι τελεσεις νόμιμο γάμο με την ενάγουσα, ο οποίος λύθηκε αμετάκλητα στις 23.8.2001 και ότι διέθετε αρχική περιουσία, ενώ η τελική περιουσία του αποτελείται από τα αναφερόμενα στην αγωγή περιουσιακά στοιχεία (ονομαστικές μετοχές ανώνυμης εταιρείας), αρνούμενος όμως, την αξία της τελευταίας, υποστηρίζοντας ότι είναι μικρότερη και μάλιστα με παθητικό ανερχόμενο, σύμφωνα με τον ισολογισμό του έτους 2001, στο ποσό των 202.860.800 δραχμών, το οποίο πρέπει να αφαιρεθεί, γιατί στον όρο περιουσία που χρησιμοποιείται στην διάταξη του άρθρου 1400 ΑΚ, περιλαμβάνεται το ενεργητικό, αλλά και το παθητικό της, για την ύπαρξη και το ύψος του οποίου (παθητικού) το βάρος α-

πόδειξης φέρει ο εναγόμενος. Περαιτέρω, αρνείται ότι η ενάγουσα συνέβαλε καθ' οινοδήποτε τρόπο στην αύξηση της περιουσίας του, ισχυριζόμενος ότι αυτή επήλθε αποκλειστικά με τη δική του συμβολή. Ο ισχυρισμός αυτός, καθόσον διαλαμβάνει επίκληση μηδενικής συμβολής, συνιστά ένταση προς απόκρουση του τεκμηρίου, καθόσον ενεργεί και προς τους δύο συζύγους, το βάρος της οποίας φέρει ο ενιστάμενος (ΑΠ 406/2003 ΕλλΔν 44.1570, Εθεσ. 3004/1990 Αρμ. 44.118, ΕΣ 2571/1991 ΕλλΔν 1992.166, ΕΑ 1/1995 ΕλλΔν 37.1615).

Κατά τα λοιπά, ο εναγόμενος προέβαλε τις ακόλουθες ενστάσεις: Α) Παραγραφή της αξίωσης, καθόσον από την αμετάκλητη λύση του γάμου του με την ενάγουσα έως και την άσκηση (κατάθεση και επίδοση) της κρινόμενης αγωγής έχει παρέλθει διετία και επομένως αυτή είναι απορριπτέα, ως έχουσα η επίδικη αξίωση υποπέσει σε παραγραφή. Η ένταση αυτή είναι νόμιμη, σπριριζόμενη στη διάταξη του άρθρου 1401 εδ. γ' ΑΚ. Β) Παραίτησης της ενάγουσας από την επίδικη αξίωση, αφού με το από 17.2.2000 ιδιωτικό συμφωνητικό που υπέγραψαν αυτός και η ενάγουσα, ενόψει της συμφωνίας τους για την έκδοση του συναινετικού διαζύγιου, η τελευταία παραίτηση από την απαίτηση της για τα αποκτήματα, την οποία επομένως δεν μπορεί να προβάλει με την ένδικη αγωγή. Ο ισχυρισμός αυτός είναι νόμιμος και αποτελεί ένταση από τη διάταξη του άρθρου 454 ΑΚ. Πρέπει να σημειωθεί, ότι η από το άρθρο 1400 ΑΚ αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα συνιστά ρύθμιση αναγκαστικού δικαίου, με συνέπεια να απαγορεύεται οιαδήποτε αντίθετη συμφωνία μεταξύ των συζύγων διαρκούντος του γάμου, όπως εκείνη με την οποία συνομολογείται ότι δεν θα υπάρχει αξίωση συμμετοχής στην περιου-

σιακή επαύξηση ή η παραίτηση από τέτοια αξίωση, εξαιρούνται όμως οι συμφωνίες ή η παραίτηση που γίνονται στα πλαίσια ρύθμισης συναινετικού διαζυγίου και ενόψει αυτού, οπότε τελούν υπό την αναθλητική αίρεση της λύσης του γάμου (ΑΠ 668/2001 ΝοΒ 50.700, ΕΘΕΣ. 1091/2003 Αρμ. 58.541, ΕΘΡ. 202/2000 Αρμ. 55.478, ΕΘΕΣ. 2910/1990 ΕλλΔν 32.1345, ΠΠρ Ξάνθης 62/1999 ΕλλΔν 41.542, Βαθρακοκοίλης, Οικογενειακό Δίκαιο, έκδοση 2003, υπό το άρθρο 1400, σελ. 322, Αν. Γαζή, Προβλήματα από το νέο Οικογενειακό Δίκαιο, ΝοΒ 31.1103, Γεωργιάδης - Σταθόπουλος, ΕρμΑΚ, υπό τα άρθρα 1400-1402, σελ. 294, Π. Νικολόπουλος, Η αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα των συζύγων, έκδοση 1993, σελ. 64-65) και Γ) Καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος (άρθρο 281 ΑΚ), συνιστάμενη στο γεγονός ότι, μετά την προαναφερόμενη παραίτηση της ενάγουσας της αξίωσης συμμετοχής της στα αποκτήματα και αναλαμβάνοντας συγχρόνως ο ίδιος την υποχρέωση, για το μετά τη λύση της έγγαμης συμβίωσής τους διάστημα, όπως προθεί, στην κάλυψη των δαπανών εκπαίδευσης (δίδακτρα ιδιωτικών σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, φροντιστηρίων, γυμναστηρίων κ.λ.π.), ένδυσης περιθαλψης και ψυχαγωγίας των ανηλίκων τέκνων τους, στην αποπληρωμή δόσεων αγοράς και καταβολή ασφαλίστρων του ΙΧΕ αυτοκινήτου, ιδιοκτησίας της ενάγουσας, στην καταβολή ποσού 500.000 δραχμών μηνιαίως, στην παραχώρηση αποκλειστικά σ' αυτήν της χρήσης της οικογενειακής στέγης, ιδιοκτησίας του, που βρίσκεται στη Λάρισα και ειδικότερα ενός διαμερίσματος του πέμπτου ορόφου της επί της οδού Π. αρ. 14 πολυόροφης οικοδομής, επιβαρυνόμενος των κοινοχρήστων και λοιπών λειτουργικών εξόδων αυτού (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΔΕΥΑΛ κ.λ.π.) και στην παραχώρηση οι-

κίας, ιδιοκτησίας του, στον Πλαταμώνα Πιερίας για τις θερινές διακοπές της ενάγουσας και των τέκνων τους, δημιουργήθηκε σ' αυτόν η εύλογη πεποίθηση ότι δεν θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμά της. Επομένως, η συμπεριφορά της ενάγουσας που προηγήθηκε της άσκησης του δικαιώματος και η πραγματική κατάσταση, η οποία διαμορφώθηκε στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, δε δικαιολογούν επαρκώς τη μεταγενέστερη άσκησή του, κατά τρόπο ώστε αυτή να εξέρχεται προφανώς από τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή ο οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Πρέπει, επομένως, να εξετασθούν οι παραπάνω ενστάσεις και ως προς την ουσιαστική τους βασιμότητα.

Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων απόδειξης και ανταπόδειξης που περιέχονται στα ταυταρίθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά και τα έγγραφα που επικαλούνται και νόμιμα προσκομίζουν οι διάδικοι, για να χρησιμεύσουν είτε για άμεση απόδειξη είτε για συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, μεταξύ των οποίων και οι αριθμ. .../30.4.2004 και .../3.5.2004 ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον των συμβολαιογράφων Χ. Μ. και Σ. Ν. αντίστοιχα, οι οποίες λήφθηκαν μετά τη νομότυπη και εμπρόθεσμη κλήπτευση του μεν εναγομένου η πρώτη, της δε ενάγουσας, η δεύτερη (βλ. τις αριθμ. .../27.4.2004 και .../28.4.2004 εκθέσεις επίδοσης των δικαστικών επιμελητών Ν. Σ. και Κ. Α. αντίστοιχα), πλην της αριθμ. .../6.5.2004 προσκομιζόμενης από την ενάγουσα ένορκης βεβαιώσης ενώπιον του συμβολαιογράφου Χ. Μ., καθόσον δεν λήφθηκε μετά από εμπρόθεσμη κλήπτευση του εναγομένου (ούτε αυτός παραστάθηκε κατά τη λήψη αυτής), δηλαδή δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση, κατ' άρθρο

270 παρ. 2 εδ. γ' ΚΠολΔ (βλ. την αριθμ. .../4.5.2004 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελοπτή Ν. Σ.), καθιστάμενης έτσι ανύπαρκτης ως αποδεικτικού μέσου (ΑΠ 1429/1997 ΕλλΔνη 39.823, Βαθρακοκοίλης, Ερμ ΚΠολΔ, υπό το άρθρο 270, παρ. 10, σελ. 239), αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : Οι διάδικοι τέλεσαν μεταξύ τους νόμιμο γάμο, στην Εβραική Συναγωγή της Λάρισας, στις 27.3.1982, από τον οποίο απέκτησαν τρία (3) τέκνα. Ο γάμος τους λύθηκε συναινετικά με την αριθμ. .../2000 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας (Διαδικασία Εκούσιας Δικαιοδοσίας), η οποία κατέστη αμετάκλητη στις 23.8.2001. Στη συνέχεια, η ενάγουσα άσκησε κατά του εναγομένου και ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, την αυξ. αριθμ. καταθ. 458/2003 αγωγή συμμετοχής της στα αποκτήματα. Η αγωγή επιδόθηκε στις 19.8.2003, όπως προκύπτει από την αριθμ. .../19.8.2003 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελοπτή Ν. Σ., δηλαδή αυτή (αγωγή) ασκήθηκε πριν συμπληρωθούν δύο έτη από την αμετάκλητη λύση του γάμου τους. Από την αγωγή αυτή η ενάγουσα παραίτηθηκε με την από 29.10.2003 (αυξ. αριθμ. καταθ. 579/2003) δήλωση παραίτησης από του δικογράφου της αγωγής, τη δε δήλωση αυτή επέδωσε στον εναγόμενο στις 31.10.2003 (βλ. την αριθμ. .../31.10.2003 έκθεση επίδοσης του ιδίου παραπάνω δικαστικού επιμελοπτή). Στις 22.12.2003, άσκησε εκ νέου την αγωγή (κρινόμενη, που στηρίζεται στην ίδια ιστορική και νομική αιτία), η οποία επιδόθηκε στον εναγόμενο στις 12.1.2004 (βλ. την αριθμ. .../12.1.2004 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελοπτή Ν. Σ.). Σημειωτέον, ότι από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 261 και 263 ΑΚ, συνάγεται ότι με την έγερση της αγωγής διακόπτεται η παραγραφή. Η παραγραφή

που διακόπηκε με τον τρόπο αυτό αρχίζει και πάλι από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου, ενώ εάν η παραγραφή διακόπηκε με την έγερση της αγωγής θεωρείται σαν να μη διακόπηκε αν ο ενάγων παραιτηθεί από την αγωγή ή η αγωγή απορριφθεί τελεσίδικα για λόγους μη ουσιαστικούς. Αν ο δικαιούχος, στην περίπτωση αυτή, ασκήσει και πάλι την αγωγή του μέσα σε έξι μήνες από την παραίτηση της αγωγής, τότε θεωρείται ότι η παραγραφή έχει διακοπεί με την προηγούμενη αγωγή. Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, η διετής παραγραφή που προβλέπεται από το άρθρο 1401 εδ. γ' ΑΚ έχει διακοπεί (στις 19.8.2003) με την πρώτη αγωγή, εφόσον η κρινόμενη ασκήθηκε εντός έξι μηνών από την παραίτηση του δικογράφου της τελευταίας και πρέπει, επομένως, κατά παραδοχή της σχετικής αντέντασης της ενάγουσας, περί διακοπής της παραγραφής με τον ως άνω τρόπο (άρθρο 263 ΑΚ), ν' απορριφθεί η ένσταση του εναγόμενου περί παραγραφής της αγωγικής αξίωσης, ως ουσιαστικά αβάσιμη.

Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι οι διάδικοι κατέρτισαν μεταξύ τους, το από 17.2.2000 ιδιωτικό συμφωνητικό, ενόψει της έκδοσης και στα πλαίσια ρύθμισης του συναινετικού τους διαζυγίου και άρα οι σχετικές, περιεχόμενες σ' αυτό, συμφωνίες ή η τυχόν γενόμενη με αυτό παραίτηση της ενάγουσας από την αξίωσή της στα αποκτήματα δεν προσκρούουν στον αναγκαστικού δικαίου κανόνα του άρθρου 1400 ΑΚ, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν. Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί το περιεχόμενο των συμφωνιών αυτών, για να διαπιστωθεί αν η ενάγουσα έχει παραιτηθεί από την ένδικη αξίωση της συμμετοχής στην επαύξηση της περιουσίας του συζύγου της, διαρκούντος του γάμου, όπως ο εναγόμενος ισχυρίζε-

ται. Ειδικότερα, σ' αυτό αναγράφουν ότι αποφάσισαν να προχωρήσουν στη λύση του γάμου τους με τη διαδικασία του συναινετικού διαζυγίου και ενόψει αυτού επιθυμούν να ρυθμίσουν ορισμένα θέματα. Αποφασίζουν λοιπόν ότι η άσκηση της επιμέλειας των ανηλίκων τέκνων τους ανατίθεται στη μπέρα τους και αυτά θα διαμένουν μαζί της, αρχικά στο διαμέρισμα στο οποίο και μέχρι τότε κατοικούσαν (οικογενειακή στέγη) και βρίσκεται στη Λάρισα, στο πέμπτο όροφο της επί της οδού Π. αρ. ... πολυόροφης οικοδομής, σε δε περίπτωση που τυχόν ο εναγόμενος βρίσκεται σε νομική αδυναμία να διαθέτει το διαμέρισμα αυτό ως κατοικία τους, τότε είναι υποχρεωμένος να διαθέτει για την εγκατάστασή τους είτε ιδιόκτητο είτε μισθωμένο διαμέρισμα στη Λάρισα, ανάλογο με τις στεγαστικές ανάγκες τους. Συγχρόνως, ο εναγόμενος, του οποίου ρυθμίσθηκε το δικαίωμα επικοινωνίας με τα τέκνα του, ανέλαβε την υποχρέωση να καταβάλει εξ ολοκλήρου: α) τις δαπάνες εκπαίδευσης (ιδιωτικά σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης, φροντιστήρια, ιδιαίτερα μαθήματα, ιδιωτικά σχολεία ξένων γλωσσών, αδείο, γυμναστήρια κ.λ.π.), περίθαλψης, ψυχαγωγίας και λοιπών αναγκών των ανηλίκων, πλην της διατροφής τους, β) τους λογαριασμούς ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΔΕΥΑΛ και κοινοχρήστων της οικίας όπου θα διαμένουν τα ανήλικα, γ) τις δόσεις αγοράς μέχρι την εξόφληση του ΙΧΕ αυτοκινήτου, εργοστασίου κατασκευής FIAT, τύπου PUNTO, ιδιοκτησίας της ενάγουσας και δ) το ποσό των 500.000 δραχμών στην ενάγουσα, εντός του πρώτου πενθημέρου κάθε μήνα και επί μία διετία, για διατροφή της ίδιας και των τέκνων τους και για την κάλυψη των λοιπών τρεχουσών αναγκών της οικίας τους. Επιπλέον δε, κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών και οποιοδήποτε

Σαββατοκύριακο και αργίες του έτους επιθυμούν, η ενάγουσα και τα τέκνα τους έχουν τη δυνατότητα να διαμένουν στην οικία, ιδιοκτησίας του εναγομένου που βρίσκεται στον Πλαταμώνα Πιερίας. Τέλος, μετά τις παραπάνω συμφωνίες, συναποδέχθηκαν ότι ουδεμία άλλη διαφορά και αξίωση έχουν ή διατηρούν μεταξύ τους που απορρέει από την έγγαμη σχέση τους τόσο ως συζύγων όσο και ως γονέων και καθένας από αυτούς ρυθμίζει στο εξής την προσωπική του ζωή χωρίς την παραμικρή παρέμβαση του άλλου, αφού παύουν και καταργούν μεταξύ τους κάθε σχέση ως συζύγων.

Από την τελευταία αυτή ρύθμιση που περιέχεται στο συμφωνητικό, το Δικαστήριο ερμηνεύοντας τη δίλωση, κατά τις διατάξεις των άρθρων 173 και 200 ΑΚ, δηλαδή αναζητώντας την αληθινή βούληση της δηλώσασας (υποκειμενικό στοιχείο) χωρίς προσήλωση στις δέξεις κατά τρόπο αντικειμενικό, όπως απαιτεί η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, άγεται στην κρίση ότι η ενάγουσα παραιτήθηκε από κάθε ενοχική της απαίτηση εναντίον του εναγομένου, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης που είχε ως αιτία τη δική της συμβολή, στην απόκτηση από τον εναγόμενο, διαρκούντος του γάμου τους, κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας, εφόσον για αυτήν ακριβώς την περιουσία γίνεται στο συμφωνητικό λόγος, όταν αναφέρεται ρητά ότι η ενάγουσα δεν έχει ή διατηρεί ουδεμία διαφορά ή αξίωση απορρέουσα από τη σχέση της με τον εναγόμενο ως συζύγων. Επομένως, η δίλωση αυτή της ενάγουσας και η ρητή αποδοχή της από τον εναγόμενο, ως γενόμενες, μετά τη διάσπαση της έγγαμης συμβίωσής τους, η οποία επήλθε το μίνα Φεβρουάριο του έτους 2000, στα πλαίσια της συμφωνίας τακτοποίησης, πλην των σχετικών θεμάτων περί επιμέλειας, επικοινωνίας, δια-

τροφής των ανηλίκων τέκνων τους επιπλέον και των οικονομικών τους ζητημάτων για την επικείμενη συναινετική λύση του γάμου τους, είναι ισχυρή και στηρίζει την καταλυτική, εκ του άρθρου 454 ΑΚ, ένσταση του εναγομένου κατά της ασκηθείσας κατ' αυτού αγωγής για συμμετοχή της ενάγουσας στα αποκτήματά του.

Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 179 ΑΚ προκύπτει ότι, για το χαρακτηρισμό μίας δικαιοπραξίας ως αντίθετης προς τα χρηστά ήθη (και συνεπώς άκυρης κατά το άρθρο αυτό), απαιτείται αφενός μεν η συνομολόγηση ή λήψη περιουσιακών ωφελημάτων που τελούν κατά το χρόνο της συνομολόγησης σε προφανή δυσαναλογία προς την παροχή, αφετέρου δε η συνομολόγηση ή η λήψη αυτή να έχει γίνει με υπερβολική δέσμευση της ελευθερίας του προσώπου ή με εκμετάλλευση της ανάγκης, κουφότητας ή της απειρίας του άλλου. Ως ανάγκη θεωρείται και η επιτακτική και ανεπίδεκτη αναβολής οικονομική ανάγκη, ως κουφότητα δε η αδιαφορία για τις συνέπειες ή έλλειψη πείρας για τη ζωή ή τις συναλλαγές (ΑΠ 890/1977 ΝοΒ 26.706). Προφανής, τέλος, δυσαναλογία μεταξύ παροχής και αντιπαροχής, κατά την πιο πάνω διάταξη του άρθρου 179 ΑΚ, είναι εκείνη που υποπίπτει στην αντίληψη του λογικού ανθρώπου που έχει πείρα των σχετικών συναλλαγών και υπερβαίνει το μέτρο, κατά το οποίο είναι ανθρωπίνως φυσικό να αποκομίζει κανείς όφελος από οικονομική συναλλαγή σε βάρος άλλου (ΑΠ 882/1986 ΝοΒ 35.1209, ΑΠ 855/1979 ΝοΒ 28.252). Τα στοιχεία αυτά (κατάρτιση δικαιοπραξίας, αξία παροχής και ωφελημάτων, δυσαναλογία αυτών κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης και έκθεση περιστατικών των προϋποθέσεων) είναι αναγκαία για το ορισμένο της αγω-

γής και κατ' αναλογία της σχετικής αντένστασης (ΑΠ 405/1974 ΝοΒ 22.1383, Εθεσ. 237/2003 Αρμ. 58.355).

Οι ισχυρισμοί της ενάγουσας περί μη ύπαρξης εύλογης αντιπαροχής για την παραίτηση από την αξιώση της περί αποκτημάτων, αφού το ύψος της μηνιαίας διατροφής που ανέλαβε ο εναγόμενος να καταβάλει με το εν λόγω συμφωνητικό, για την ίδια και τα ανήλικα τέκνα τους, δεν αποτελεί εύλογο αντιστάθμισμα σε σχέση με την περιουσιακή αξιώση της, αλλά ούτε η ίδια είχε προσωπικούς λόγους να απεμπολίσει την αξιώση της αυτή για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου, την επίσπευση του οποίου άλλωστε δεν επιθυμούσε, δεν μπορούν να εκτιμηθούν από το Δικαστήριο ότι συνιστούν αντένσταση, στηριζόμενη στην προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 179 ΑΚ. Και τούτο, γιατί, δεν αναφέρεται ριτά η ανάγκη της ενάγουσας, την οποία φέρεται ο εναγόμενος ότι εκμεταλλεύτηκε για να την αναγκάσει να υπογράψει το εν λόγω συμφωνητικό, με το οποίο παραιτήθηκε από τις αξιώσεις της από την οικογενειακή περιουσία, ούτε προσδιορίζεται η προφανής δυσαναλογία μεταξύ της δικής της παροχής και της αντίστοιχης του εναγομένου, ούτε υποβάλλεται αίτημα περί ακυρότητας του συμφωνητικού, ως αντίθετου στα χρηστά ήθη, τα οποία είναι αναγκαία κατά νόμο στοιχεία, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αμέσως προηγηθείσα μείζονα σκέψη, για το ορισμένο αυτής (αντένστασης).

Πρέπει, επομένως, γενομένης δεκτής ως ουσιαστικά βάσιμης της σχετικής ένστασης του εναγομένου (παρέλκει η εξέταση της ουσιαστικής βασιμότητας των λοιπών ενστάσεων, οι οποίες τείνουν στο ίδιο αποτέλεσμα, δηλαδή στην απόρριψη της αγωγής), ν' απορριφθεί η κρινόμενη αγωγή....

ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

465/2004 (Ειδική)

Δικαστής: Ελευθερία Κώνστα

Δικηγόροι: Χρ. Γούλας, Κωνσταντίνα Φυτιλή

Κριτήριο για το χαρακτηρισμό διαφοράς ως προερχόμενης από τη σχέση οροφοκτησίας είναι το αν πραγματικά αυτή ανεφύει από την ίδια τη σχέση της κατ' όροφο ιδιοκτησίας, ανεξάρτητα από τη σχέση του ουσιαστικού δικαίου στην οποία στηρίζεται (π.χ. νομή, κυριότητα, εντολή, διοίκηση αλλοτρίων κλπ.) ή από άλλη σχέση, τυχαία και άσκετη προς την ειδική τοιαύτη της οροφοκτησίας.

Οι αγωγές εξ οροφοκτησίας δεν εγγράφονται στα βιβλία διεκδικήσεων, διότι δεν είναι εμπράγματες, μικτές ή περί νομής.

Αν δεν υπάρχει ειδική συμφωνία δύλων των συνιδιοκτητών, ως προς τον τρόπο χρήσης των διηρημένων ιδιοκτησιών και των εξ αδιαιρέτου μερών της οικοδομής, κάθε συνιδιοκτήτης έχει δύλα τα δικαιώματα του κυρίου, εφόσον η άσκησή τους δεν παραβλάπτει τη χρήση των άλλων ιδιοκτητών, ή δε μειώνει την ασφάλεια αυτών ή του οικοδομήματος.

Η εγκατάσταση μονάδας θέρμανσης στον εξώστη διαμερίσματος και η περίφραξη του εξώστη με αλουμινοκατασκευή συνιστούν παράνομη ενέργεια, παραβλάπτουσα τη χρήση των συνιδιοκτητών, αντιβαίνουσα στην καλή πίστη και μεταβάλλουσα την εξωτερική όψη του διαμερίσματος και της οικοδομής.

Μη νομιμότητα αιτήματος χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης, καθ όσον η εκτέλεση της απόφασης περί άρσης της παράνομης εγκατάστασης γίνεται σύμφωνα με το 945 παρ. 1 ΚΠολΔ.

Επειδή κατά το άρθρο 17 παρ. 2 του ΚΠολΔ στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου υπάγονται και οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας, ανεξαρτήτως της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς, και δικάζονται, σύμφωνα με το άρθρο 647 παρ. 2 του ΚΠολΔ, κατά τη διαδικασία των άρθρων 648-657 του ΚΠολΔ. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 του ν. 3741/1929 (που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 54 Εισ.N.AK), 1003-1005 του Α.Κ. το εμπράγματο δικαίωμα κάθε ενός από τους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων δεν περιορίζεται μόνον επι της διαιρεμένης (χωριστής ιδιοκτησίας του αλλά επεκτείνεται εξ αδιαιρέτου επί των κοινοκτήτων και κοινοχρήστων πραγμάτων της οικοδομής. Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 17 παρ. 2 ΠολΔ στην καθ' ύλη αρμοδιότητα των Μονομελών Πρωτοδικείων υπάγονται πάντοτε, χωρίς διάκριση του αντικειμένου της διαφοράς, οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας. Από τη διατύπωση της ως άνω διατάξεως είναι φανερό ότι δύο είναι τα στοιχεία που καθορίζουν την εξαιρετική αρμοδιότητα του δικαστηρίου αυτού: α) διαφορά μεταξύ οροφοκτητών (ή και μεταξύ διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους και στους ιδιοκτήτες ορόφων και διαμερισμάτων) και β) η διαφορά αυτή να προέρχεται από τη σχέση οροφοκτησίας μεταξύ των ιδιοκτητών ορόφων ή διαμερισμάτων, ανεξάρτητα εάν αφορά τις διαιρετές ιδιοκτησίες τους ή τα κοινά της οικοδομής. Σαν τέτοιες πρέπει να νοηθούν εκείνες που αναφέρονται: 1) στην ερμηνεία και εφαρμογή του ν. 3741/1929 "περί της

ιδιοκτησίας κατ' ορόφους'', των άρθρων 1002 και 1117 του ΑΚ, ή του ν.δ. 1024/71, 2) στην εφαρμογή και ερμηνεία των συστατικών της οροφοκτησίας πράξεων και των κατά τα άρθρα 4 παρ. 1 και 13 του Ν. 3741/1929 ειδικών συμφωνιών και του κανονισμού της οροφοκτησίας και 3) στις διενέξεις γενικά μεταξύ των οροφοκτησιών και της ίδιας οροφοκτησίας ως προς τα εκατέρωθεν δικαιώματα και υποχρεώσεις τους (Π. Κωνσταντόπουλος, Η οροφοκτησία εν Ελλάδι, σελ. 443, 451). Δηλαδή, πρέπει οι διαφορές να είναι συναφείς προς την εφαρμογή του ν. 3741/29 και προς την ενάσκηση ή εκπλήρωση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το νόμο αυτό η τον από τον ίδιο νόμο (3741/29) προβλεπόμενο και καταρτισθέντα κανονισμό (βλ. Φ. Τσετσέκου, Η χωριστή ιδιοκτησία, εκδ. 94, σελ. 296-197, Β. Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ, Εκδ. 94 άρθρ. 17, αριθμ. 7, 23, σελ. 192 και 197, ΑΠ 528/87 ΝοΒ 36.1411, 648/78 ΝοΒ 27.512, 1642/76 ΕΕΝ 44.74, ΕφΑθ. 944/94 ΕΔΠ 94.213, 5702/89 ΕλΔ 33.389, 5210/87 ΑρχΗ 38.523). Είναι δυνατό δε να αφορούν οι διαφορές αυτές όχι μόνον τα κοινά πράγματα της αδιαίρετης συνιδιοκτησίας, αλλά και τα πράγματα της αποκλειστικής ιδιοκτησίας καθενός από τους συνιδιοκτήτες (Β. Βαθρακοκοίλης, ο.π., αριθμ. 7, όπου και παραπομπές σε θεωρία, Π. Τζίφρας, Ασφ. Μέτρα, έκδ. 8' σελ. 309, ΑΠ 528/87 ο.π.). Σε κάθε περίπτωση, κριτήριο για το χαρακτηριστικό της διαφοράς ως προερχόμενης από τη σχέση της οροφοκτησίας είναι το εάν πραγματικά η συγκεκριμένη διαφορά ανεφύει απ' αυτή την ίδια τη σχέση της κατ' όροφο ιδιοκτησίας, ανεξάρτητα από τη σχέση του ουσιαστικού δικαίου στην οποία στηρίζεται (π.χ. νομή, κυριότητα, εντολή, διοίκηση αλλοτρίων κλπ.) ή από άλλη σχέση, τυχαία και άσχετη από την

ειδική σχέση της οροφοκτησίας (πρβλ. 526/87 ο.π.).

Έτσι θεωρείται ότι η διαφορά προέρχεται από τη σχέση της οροφοκτησίας, και υπάγεται στην εξαιρετική αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου, όταν συνιδιοκτήτης πολυκατοικίας επεκτείνει τον εξώστη αυτοτελούς ιδιοκτησίας του μέσα στην ιδιοκτησία άλλου συνιδιοκτήτη ή ακόμα, και όταν επέστρωσε με τσιμεντοκονίαμα τμήμα του οικοπέδου επί του οποίου έχει δικαίωμα χωριστής ιδιοκτησίας άλλος συνιδιοκτήτης (ΑΠ 526/87 ο.π.) ή όταν οροφοκτήτης προβαίνει στον εξώστη του διαμερίσματός του στην κατασκευή στεγάστρου με ξύλινο σκελετό και στέγη από κεραμίδια (ΕΑ 1978/93 ΕΔΠ 94.176) ή άλλου διαχωριστικού πλαισίου (ΕΑ 3206/93 ΕΔΠ 94.48, 9924/91 ΕΔΠ 94.27), ή όταν υπάρχει αμφισβήτηση ως προς την τοποθέτηση διαχωριστικού κατασκευάσματος μεταξύ των εξωστών δύο γειτονικών διαμερισμάτων (βλ. ΕΑ 3068/88 ΕΔΠ 88.256, 623/83 ΕΔΠ 83.119, 10433/82 ΕΔΠ 83.34, ΕΠ 480/81 ΕλΔ 22.541, Αντιθέτως ΕΑ 5210/87 ΕΔΠ 87.53, 2552/87 ΕΔΠ 87.302), ή, τέλος, επί τοποθετήσεως προσθηκών επί οικοδομήματος αποκλειστικής κυριότητας ή επί επικοίνων χώρων, που επηρεάζουν δυσμενώς άλλες ιδιοκτησίες (Π. Τζίφρας, ο.π., σελ. 311, περίπτ. 20. ΑΠ 576/66 ΝοΒ 15.500, 736/64, ΝοΒ 13.566).

Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1002, 1117 ΑΚ, 2 παρ. 1, 3 παρ. 1, 4 παρ. 1, 5 και 13 του ν. 3741/1929, που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 54 Εισαγ. Ν. ΑΚ, προκύπτει ότι επί της οροφοκτησίας, η οποία αποτελεί σύνθετο αλλά ενιαίο εμπράγματο δικαιώμα, ιδρύεται, κυρίως μεν χωριστή κυριότητα σε όροφο οικοδομής ή διαμέρισμα ορόφου, παρεπομένως δε και αναγκαστική συγκυριότητα που αποκτάται αυ-

τοδικαίως, κατ' ανάλογη μερίδα, στα μέρη του όλου ακινήτου, που χρησιμεύουν σε κοινή απ' όλους τους οροφοκτίτες χρήση, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται, κατά ενδεικτική στις διατάξεις αυτές απαρίθμηση, το έδαφος, οι αυλές, οι πρωτότοιχοι, το δώμα κ.λ.π. Ο ειδικότερος προσδιορισμός των κοινοκτήτων και κοινοχρήστων αυτών μερών γίνεται είτε με τη συστατική της οροφοκτοσίας δικαιοπραξία, είτε με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των οροφοκτητών, κατά το άρθρο 4 παρ. 1, 5 και 13 του άνω νόμου 1741/1929. (ΟΔΑΠ 8/2002 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΔΣΑ, ΑΠ 179/80 ΝοΒ 28.1472, ΕΑ 3856/88 ΕΔΠολ 1998.262). Στον κύριο ορόφου ή διαμερίσματος ανίκουν όλες οι εξουσίες που απορρέουν από την κυριότητα, μεταξύ των οποίων και εκείνη της μεταβολής ή προσθήκης στον όροφο ή στο διαμέρισμα του, αρκεί κατά την ενάσκηση αυτής να μην παραβλάπτει τη χρήση των άλλων ιδιοκτησιών και να μην μειώνει την ασφάλεια αυτών ή του οικοδομήματος. Στην έννοια της χρήσης από τους άλλους ιδιοκτίτες των κοινόχρηστων μερών περιλαμβάνονται και το δικαιώμα τους στην αισθητική και την αρχιτεκτονική μορφή των μερών αυτών. Η ίδια δέσμευση ισχύει και για τις ενέργειες ενός ιδιοκτήτη στο διαμέρισμά του, όταν από αυτές θίγεται η αισθητική και η καθόλου εμφάνιση της πολυκατοικίας.

Εξάλλου, αν δεν υπάρχει ειδική συμφωνία μεταξύ των συνιδιοκτητών αναφορικά με τον τρόπο χρήσεως των διηρημένων ιδιοκτησιών και των εξ αδιαιρέτου μερών της οικοδομής, καθένας από τους διαμερισματούχους έχει όλα τα δικαιώματα που ανίκουν στον κύριο, εφόσον η άσκηση αυτών δεν παραβλάπτει τη χρήση των άλλων ιδιοκτητών, ή δεν μειώνει την ασφάλεια αυτών ή του οικοδομήματος. Έτσι, δικαιούται σε απόλυτη χρήση του

διαμερίσματός του και των κοινών πραγμάτων και μπορεί να επιχειρήσει μεταβολές ή προσθήκες, καθώς και να προβαίνει στην επισκευή ή ανανέωση αυτών, υπό τον όρο να μην βλάπτει τα δικαιώματα των λοιπών συνιδιοκτητών, να μη μεταβάλλει το συνήθι προορισμό αυτών και να μην παραβλάπτει τη χρήση των άλλων ιδιοκτητών και την ασφάλεια αυτών ή του οικοδομήματος. Η ενάσκηση του δικαιώματος κάθε συνιδιοκτήτη για απόλυτη χρήση του διαμερίσματος του και για σύγχρηση των κοινών μερών του οικοδομήματος πρέπει να γίνεται κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να μη βλάπτονται τα δικαιώματα των λοιπών συνιδιοκτητών. Αυτός ο περιορισμός δεν αφορά απλώς μόνο βλάβη του δικαιώματος τους συγχρήσεως των κοινών. Δηλαδή δεν διασφαλίζει μόνον την ίση και όμοια χρήση των κοινών, αλλά απαιτεί η χρήση να γίνεται κατά τέτοιον τρόπο, ώστε με αυτήν όχι μόνο να μη βλάπτεται η χρήση των κοινών από τους λοιπούς, αλλά οποιοδήποτε δικαίωμα αυτών από το δεσμό της οροφοκτοσίας (ΑΠ 1177/86 ΝοΒ 35.895, Ελαρ. 12/2004 τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΔΣΑ). Δικαιούνται άρα να αντιταχθούν σε κάθε κατασκευή, προσθήκη ή διαρρύθμιση η οποία προσβάλλει την εμφάνιση της όλης οικοδομής, διότι στην περίπτωση αυτή παραβλάπτεται η χρήση των άλλων οροφοκτητών, κατά το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 3741/1929. Προσβολή της χρήσης των άλλων ιδιοκτητών υπάρχει και όταν εξαιτίας προσθήκης ή διαρρύθμισης σε όροφο ή διαμέρισμα επιβαρύνεται η χρήση των λοιπών οριζόντιων ιδιοκτησιών. Κάθε ιδιοκτήτης, όταν προσβάλλονται οι εξουσίες του, οι οποίες απορρέουν είτε από τη χωριστή κυριότητα του επί του ορόφου ή διαμερίσματος είτε από τη συγκυριότητά του επί των κοινών μερών της οικοδομής, δικαιούται να αξιώνει την άρση της προσβολής

(ΟλΑΠ 8/2002 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών του ΔΣΑ, ΑΠ 75/1996, ΕΔΠολ 1997, 117, ΕΑ 1978/1993 ΕΔΠολ 1994, 176, ΕΑ 8731/1999, ΕΔΠολ 2001, 27, ΜονΠρ.Α 1435/1981, ΕΔΠολ 1982, 291).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι είναι κύριος της περιγραφόμενης στο αγωγικό δικόγραφο διαιρετής ιδιοκτησίας πολυώροφης οικοδομής διεπομένης από καθεστώς οροφοκτησίας και ότι ο εναγόμενος, κύριος επίσης οριζόντιας ιδιοκτησίας (διαμερίσματος) στην ίδια οικοδομή, τοποθέτησε αυθαίρετα και παράνομα στη βεράντα της ιδιοκτησίας του μονάδα θέρμανσης (λέβητα - καυστήρα) προβαίνοντας ταυτόχρονα σε κλείσιμο του εξώστη περιμετρικά με σκελετό από αλουμίνιο και υαλοπίνακες, κατά παράθαση των διατάξεων του Ν. 3741/1929 που διέπουν την οριζόντια οροφοκτησία. Ότι εξαιπτίας της αντισυμβατικής συμπεριφοράς του εναγόμενου, από τις αναθυμιάσεις, τους θορύβους και τις δυσοσμίες που εκπέμπονται καθημερινά, καθίσταται αδύνατη η παραμονή του ιδίου και της συζύγου του στο διαμέρισμά τους που βρίσκεται άνωθεν του διαμερίσματος του εναγόμενου και δημιουργείται πρόβλημα υγιεινής. Με βάση τα πραγματικά αυτά περιστατικά, ζητεί να υποχρεωθεί ο εναγόμενος, στην άρση της προσβολής με την αφαίρεση της παραπάνω εγκατάστασης από τον χώρο της βεράντας, διαφορετικά να επιτραπεί τούτο στον ίδιο με δαπάνες του εναγόμενου, να παύσει κάθε μελλοντική διατάραξη και ν' απειλοθεί εναντίον του τελευταίου χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση και να καταδικαστεί ο εναγόμενος στη δικαστική του δαπάνη. Η προκειμένη διαφορά, όπως εκτίθενται τα πραγματικά περιστατικά στο αγωγικό δικόγραφο, σαφώς πηγάζει από τη σχέση της οροφοκτησίας και ανάγεται σε διαφορές μεταξύ ιδιοκτητών της

ιδίας υφισταμένης κοινής οικοδομής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην αρχή της παρούσας, αφού διώκεται η επίλυση της διένεξης μεταξύ ιδιοκτητών οριζοντίων ιδιοκτησιών της πολυώροφης οικοδομής σχετικά με την κατασκευή μονάδος θέρμανσης επί του εξώστη και αυθαίρετο κλείσιμο αυτού, κατά παράθαση της σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας. Με το παραπάνω περιεχόμενο και αίτημα η υπό κρίση αγωγή που είναι πλήρως ορισμένη καθώς δεν απαιτείται για το ορισμένο αυτής να αναφέρονται στο δικόγραφο η ενταση των κραδασμών από την χρήση του καυστήρα, ούτε το είδος των αναθυμιάσεων, εισάγεται αρμόδια και παραδεκτά για να συζητηθεί ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου (άρθρα 17 παρ. 2 και 29 ΚΠολΔ), κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 648 επ. ΚΠολΔ (άρθρο 591 παρ. 2 ΚΠολΔ) και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις αναφερόμενες στην αρχή της παρούσας διατάξεις και εκείνες των άρθρων 1002, 1117 ΑΚ, 945 παρ. 1 και 176 ΚΠολΔ, πλην των αιτημάτων της απειλής κατά της εναγόμενης χρηματικής ποινής υπέρ των εναγόντων και προσωπικής κράτησης, διότι στην προκειμένη περίπτωση η εκτέλεση της εκδοθησομένης απόφασης γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 945 παρ. 1 ΚΠολΔ. Περαιτέρω, η αγωγή δεν απαιτείται να έχει εγγραφεί στα βιβλία διεκδικήσεων του υποθηκοφυλακείου Τυρνάβου, αφού οι αγωγές, με τις οποίες διώκεται η επίλυση των πιο πάνω διαφορών δεν είναι εμπράγματες, μικτές ή περί νομής, γι' αυτό δεν εγγράφονται στα βιβλία διεκδικήσεων κατ' άρθρο 220 ΚΠολΔ (ΑΠ 383/1990 ΕΔΠ 1990.248, ΑΠ 528/1987 ΕΔΠ 1989.96, ΕΑ 2281/1997 ΕλλΔν 38.1917). Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρ-

τύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά, οι οποίες (καταθέσεις) εκτιμώνται καθ' εαυτές αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, κατά το λόγο γνώσης και αξιοπιστίας κάθε μάρτυρα, από τα έγγραφα που επικαλούνται και νόμιμα προσκομίζουν οι διάδικοι και τα οποία λαμβάνονται υπ' όψη είτε για άμεσον απόδειξην (άρθρο 438 του ΚΠολΔ) είτε ως δικαστικά τεκμήρια, εκτός από την προσθήκη - αντίκρουση της ενάγουσας η οποία δεν φέρει σημείωση του χρόνου που κατατέθηκε από την αρμόδια γραμματεία, αποδείχθηκαν τα εξής πραγματικά περιστατικά : Ο ενάγων, δυνάμει του υπ' αριθμ. 15.378/1982 πωλητηρίου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Σ. Τ., νομίμως μεταγραφέντος στα οικεία θιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακέου Τ., κατέστη κύριος του υπό στοιχεία Β-2 διαμερίσματος του δευτέρου υπέρ του ισογείου διαμερίσματος επί πολυωρόφου οικοδομής, κειμένης επί της οδού Π. αριθμός, συνολικής επιφάνειας 103,85 τμ, με ποσοστό συνιδιοκτησίας 106/1000 εξ αδιαιρέτου. Ο εναγόμενος είναι κύριος του υπό στοιχείο Α-2 διαμερίσματος του πρώτου άνω του ισογείου ορόφου διαμερίσματος επί της αυτής οικοδομής, το οποίο απέκτησε δυνάμει του υπ' αριθμ. πωλητηρίου συμβολαίου της συμβολαιογράφου..., νομίμως μεταγραφέντος στα οικεία θιβλία μεταγραφών του Δήμου Τ.. Η πολυκατοικία διέπεται κατά τα οριζόμενα στα ως άνω συμβόλαια από τις διατάξεις του Ν. 3741/1929 "περί ιδιοκτησίας κατ' ορόφους" και των άρθρων 1002 και 1117 του ΑΚ, χωρίς να υφίσταται κανονισμός πολυκατοικίας που να περιλαμβάνει ιδιαιτερες συμφωνίες των συγκυρίων της εν λόγω οικοδομής. Ακολούθως, αποδείχθηκε ότι ο εναγόμενος περί τα μέσα του έτους 2002 χωρίς άδεια της αρμοδίας πο-

λεοδομικής υπηρεσίας, έκλεισε τον εξώστη (βεράντα) που διαθέτει το διαμέρισμα του στο πίσω μέρος της πολυκατοικίας και κατασκεύασε δωμάτιο υαλόφρακτο με σκελετό αλουμινίου, τοποθετώντας εντός αυτού μονάδα θέρμανσης αποτελούμενη από λέβητα - καυστήρα και ντεπόζιτο καυσίμου. Σημειώτεον ότι το εν λόγω κατασκεύασμα έχει κριθεί αυθαίρετο και κατεδαφιστέο από την αρμόδια Πολεοδομική υπηρεσία της Νομαρχίας Λάρισας. Από την λειτουργία δε του καυστήρα κατά τους χειμερινούς μήνες εκπέμπονται αναθυμιάσεις και δημιουργούνται κραδασμοί ενώ ακούγεται ένας διαρκής θόρυβος εκ της λειτουργίας του μηχανήματος, παρενοχλώντας τον ενάγοντα, το διαμέρισμα του οποίου και ιδιαίτερα το υπνοδωμάτιο αυτού και συζύγου του ευρίσκονται άνωθεν του καυστήρα. Η εγκατάσταση τόσο της μονάδας θέρμανσης επί του εξώστη του διαμερίσματος του εναγομένου όσο και το κλείσιμο αυτού αντιβαίνει όχι μόνο στην καλή πίστη και εις τα συνήθως συμβαίνοντα στην πολυκατοικία (ουδείς άλλος συγκύριος δεν έχει προβεί σε ανάλογη κατασκευή), αλλά και στο άρθρο 3 του Ν. 3471/1929 κατά τον οποίο ο κύριος διαμερίσματος δύναται να ασκεί τα δικαιώματά του, μόνο εφόσον η άσκηση αυτών δεν παραβλάπτει την χρήση των άλλων ιδιοκτητών. Η δε κατασκευή στον εξώστη δωματίου από σκελετό αλουμινίου μεταβάλει την εξωτερική όψη του διαμερίσματος του εναγομένου, ανεξαρτήτως εάν η εν λόγω κατασκευή βρίσκεται στο πίσω μέρος της οικοδομής, μεταβάλλοντας την εξωτερική όψη της οικοδομής και του εν λόγω διαμερίσματος, αφού κλείνει τον εξώστη με τρόπο και υλικά που δεν εναρμονίζονται με την όψη των λοιπών διαμερισμάτων.

Ο εναγόμενος ισχυρίζεται ότι λόγω των προβλημάτων υγείας που αντιμετωπί-

ζει το ανήλικο τέκνο, γεγονός που απαιτεί να υπάρχει μια συγκεκριμένη θερμοκρασία καθόλη την διάρκεια της ημέρας εντός του διαμερίσματος του, ενώ η κεντρική θέρμανση της πολυκατοικίας λειτουργεί συγκεκριμένες ώρες την ημέρα. Όπως απεδείχθη, πράγματι το ανήλικο τέκνο του εναγομένου αντιμετωπίζει από την γέννηση του και μετά καρδιακά προβλήματα. Όμως, το γεγονός αυτό δεν αναρεί τον παράνομο χαρακτήρα της πράξης του (αυθαίρετη κατασκευή), ούτε ότι η τοποθέτηση του καυστήρα προκαλεί προβλήματα εκ του θορύβου στους λοιπούς σύνοικους στην οικοδομή και ειδικότερα στον ενάγοντα. Πέραν δε τούτου, δεδομένης και της τεχνολογίας στον χώρο της θέρμανσης, υπάρχει η δυνατότητα να θερμαίνεται το διαμέρισμα του εναγομένου ανεξαρτήτως της κεντρικής θερμάνσεως και με άλλο τρόπο, όπως με πλεκτρικούς συσσωρευτές θέρμανσης.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η αγωγή θα πρέπει να γίνει δεκτή ως και κατ' ουσία βάσιμη και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να αφαιρέσει την μονάδα θέρμανσης που εγκατέστησε στην βεράντα του διαμερίσματος του καθώς και τα μεταλλικά πλαίσια με τους υαλοπίνακες που την περικλείουν. Σε περίπτωση δε που δεν προθεί ο εναγόμενος στην ως άνω αφαίρεση, υποχρεούται να προκαταβάλλει στον ενάγοντα το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ προκειμένου να προθεί ο τελευταίος στην ως άνω αφαίρεση και υπό τον όρο ότι ο εναγόμενος δεν θα εκπληρώσει την υποχρέωση του να ενεργήσει την πράξη...

490/2004 (Ασφ. μέτρα)

Πρόεδρος: Γεώργιος Μαντζαβίνος
Δικηγόροι: Βασ. Σκρίμπας, Γεωρ. Μπαρτζώκης

Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή κατά δ/γής πληρωμής και, μετά τη δεύτερη επίδοσή της ο οφειλέτης ασκήσει ανακοπή σε προθεσμία δέκα εργασίμων ημερών, δε χορηγείται αναστολή εκτέλεσης.

Η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω άσκησης ανακοπής του 933 δεν εμποδίζεται από την εκκρεμότητα του 633 παρ. 2 ΚΠολΔ, αφού η άσκηση της τελευταίας δεν μπορεί να στηρίζει το ίδιο αίτημα.

Στη διάταξη της παραγράφου 1 εδάφιο α) του ΚΠολΔ ορίζεται ότι : Ο οφειλέτης κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή πληρωμής έχει το δικαίωμα μέσα σε δεκαπέντε εργάσιμες ημέρες από την επίδοσή της να ασκήσει ανακοπή, η οποία απευθύνεται στο δικαστήριο το οποίο είναι καθ' ύλην αρμόδιο, ενώ στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ότι : Η άσκηση της ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής. Το Δικαστήριο όμως που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής μπορεί, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. να χορηγήσει αναστολή, με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση, ώσπου να εκδοθεί τελεσδικη απόφαση για την ανακοπή. Τέλος στην παράγραφο 2 του επόμενου άρθρου 633 ορίζεται : Αν δεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή, εκείνος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί διαταγή πληρωμής να επιδώσει πάλι τη διαταγή στον οφειλέτη, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκήσει την ανακοπή μέσα σε προθεσμία δέκα εργασίμων ημερών από τη νέα επίδοση. Στην περίπτωση αυτή δεν χορηγείται η αναστολή εκτέλεσης που προβλέπεται από την παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.

Στην προκειμένη υπόθεση, όπως προκύπτει από τα προσκομιζόμενα έγγραφα και ειδικότερα το από 5-6-2003 ακριβές αντίγραφο του βιβλίου της Γραμματείας του Πρωτοδικείου Λάρισας εκ των κατα-

τεθειμένων δικογράφων, η συζήτηση της από 3-8-1999 ανακοπής των ήδη αιτούντος και του Δ. Π., ομοδίκων τότε, κατά της 1063/1999 διαταγής πληρωμής του Δικαστή του Δικαστηρίου τούτου, κατατεθείσης με την 912/4-8-1999 πράξη του Γραμματέως του Δικαστηρίου εκείνου, ματαιώθηκε. Κατά συνέπεια η κρινόμενη αίτηση, η οποία ασκήθηκε από τον αιτούντα και λόγω της υπ' αυτού άσκησης εκ νέου ανακοπής του κατά της αυτής διαταγής πληρωμής, ήτοι της 1063/1999 του Δικαστηρίου τούτου, με αριθμό πράξης κατάθεσης 691/2-6-2003, δεν δικαιολογεί την χορήγηση της αναστολής εκτέλεσης, την οποία ζητά με αυτήν ο αιτών σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην αρχή της παρούσας. Άλλωστε η έρευνα των επικαλούμενων στη δεύτερη ανακοπή κατά της επιδικής διαταγής πληρωμής λόγων, οδηγεί σε απαράδεκτο κατά τη διάταξην του άρθρου 222 ΚΠολΔ, αφού πρόκειται για την ίδια επιδίκιη διαφορά ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους, οι οποίοι εμφανίζονται με την ίδια ιδιότητα.

Περαιτέρω με το δικόγραφο της δεύτερης ανακοπής του αιτούντος, βάλλεται και το κύρος της αναγκαστικής εκτέλεσης που άρχισε με την από 27-5-2003 επιταγή προς πληρωμή του καθού κάτω από αντίγραφο εξ απογράφου εκτελεστού της 1063/1999 διαταγής πληρωμής του Δικαστή του Δικαστηρίου τούτου. Η αιτουμένη κατά συνέπεια αναστολή της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν αποκλείεται μετά την άσκηση της ανακοπής του άρθρου 933, στο πλαίσιο του άρθρου 938 ΚΠολΔ, όπως να εμποδίζεται η αναστολή αυτή από την εκκρεμότητα του άρθρου 633 παρ. 2 ΚΠολΔ, αφού η άσκηση αυτής (τελευταίας) δεν μπορεί να στηρίζει το ίδιο αίτημα (βλ. Βασιλη Βαθρακοκοίλη Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας Τόμος δ υπ' αρθρ. 633 σελ. 857 και παραπομπές).

Συνεπώς η αίτηση, ως προς το αίτημά της που στηρίζεται στην προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 938 ΚΠολΔ και εισήχθη αρμοδίως προς εκδίκαση στο σύνολό της στο Δικαστήριο αυτό κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (αρθρ. 686 επομ. ΚΠολΔ), πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν, ως προς αυτό.

Με τον μοναδικό λόγο της ανακοπής του αιτούντος κατά του κύρους της εκτελεστικής διαδικασίας που επισπεύδεται με την από 27-5-2003 επιταγή του προς πληρωμή επί τη βάσει της 1063/1999 διαταγής πληρωμής του Δικαστού του Δικαστηρίου τούτου, ισχυρίζεται αυτός ότι αυτή (επιταγή προς πληρωμή) είναι άκυρη, αφού περιλαμβάνει τα κονδύλια της προεπιδοθείσας σ' αυτόν όμοιας από 15-7-1999 επιταγής, η οποία συντάχθηκε επί τη βάσει της ίδιας διαταγής πληρωμής. Από την εκτίμηση όμως των προσκομιζομένων εγγράφων δεν πιθανολογείται η ευδοκίμηση του πιο πάνω λόγου της ανακοπής του αιτούντος, αφού με την από 27-5-2003 επιταγή του ο καθού, λόγω του ανισχύρου, κατ' άρθρ. 926 παρ. 2 ΚΠολΔ, της πρώτης επιταγής, την οποία επέδωσε στον αιτούντα στις 21-7-1999, επί τη βάσει πάντοτε της 1063/1999 Διαταγής Πληρωμής του Δικαστή του Δικαστηρίου τούτου, επιδιώκει την καταβολή των επιδικασθέντων ποσών κεφαλαίου και δικαστικών εξόδων, των εξόδων για τη λήψη του απογράφου (πρώτου) και των νομίμων τόκων που αφορούν αυτά και ειδικότερα του κεφαλαίου από την ημερομηνία που όριζε η διαταγή πληρωμής και των υπολοίπων κονδυλίων από την επίδοση της πρώτης επιταγής προς εκτέλεση μέχρι τη σύνταξη της δεύτερης (προσθαλλόμενης με την ανακοπή) επιταγής. Κατά συνέπεια δεν πιθανολογείται η ευδοκίμηση της ανακοπής του αιτούντος κατά της εκτέλεσης, ούτε ότι αυ-

τός θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη από την επίσπευση εκτέλεσης και θα πρέπει η αίτησή του ν' απορριφθεί, όσον αφορά το σκέλος της αυτό ως αβάσιμη, κατά τα λοιπά δε για τους λόγους που αναφέρθηκαν. Τέλος η δικαστική δαπάνη του καθού πρέπει να επιβληθεί σε βάρος του αιτούντος λόγω της ήπτας του (αρθρ. 176 Κ-ΠολΔ), κατά το διατακτικό.

591/2004 (Ασφ.μέτρα)

Πρόεδρος: Γεώρ. Μαντζαβίνος
Δικηγόροι: Στέλιος Τουρβάτσιος, Κων.
Ευθυμίου

Απόφαση γενικής συνέλευσης ιδιοκτητών πολυκατοικίας περί μη σύνδεσής της με παροχή φυσικού αερίου

Λίψη ασφ. μέτρων για απαγόρευση των εργασιών σύνδεσης διαμερίσματος ένος ιδιοκτήτη με φυσικό αέριο και επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, καθ δύον εκ των παρανόμων αυτών ενεργειών προκαλούνται φθορές και κίνδυνος για την ασφάλεια της οικοδομής, αφού οι εργασίες γίνονται χωρίς την υπαρξη μελέτης.

Με την κρινόμενη αίτησην ο αιτών ιστορεί ότι είναι διαχειριστής της επί των οδών Κ. αρ. 2 και Κ. της πόλης της Λάρισας πολυύφορης οικοδομής στην οποία έχει συσταθεί οριζόντιος ιδιοκτησία νομίμως με την 74591/15-10-1993 συμβολαιογραφική πράξη του συμβολαιογράφου Β. Γ., η οποία έχει μεταγραφεί νόμιμα και ότι με το από 3-2-2004 πρακτικό της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των συνιδιοκτητών αυτής αποφασίστηκε να μην συνδεθεί με παροχή φυσικού αερίου το διαμέρισμα του πρώτου των καθών στρέφεται αυτή (αίτηση) για τους λόγους τους οποίους εκτίθενται στο δικόγραφό της. Ο-

τι η δεύτερη των καθών, αρμόδια για την παροχή φυσικού αερίου στην πόλη της Λάρισας, κατόπιν συνεννοήσεως με τον πρώτο τούτων προέβη στην έναρξη εργασιών για τη σύνδεση του διαμερίσματος αυτού με το φυσικό αέριο και συγκεκριμένα άνοιξε οπές στο κοινόχρονο κλιμακοστάσιο, έσπασε μάρμαρα και τοποθέτησε σωληνώσεις στην πρόσοψη της οικοδομής αυτής, δίπλα από τους εξώστες όλων των διαμερισμάτων των άλλων ορόφων. Ότι εκ των παρανόμων αυτών ενεργειών των καθών επέρχονται φθορές (καταστροφή της αισθητικής) και ανακύπτει κίνδυνος για την ασφάλεια των συγκυρίων της οικοδομής, αφού οι εργασίες αυτές γίνονται χωρίς την ύπαρξη σχετικής μελέτης. Κατόπιν αυτών ο αιτών ζητεί, όπως παραδεκτά συμπλήρωσε την αίτηση του με προφορική δήλωση του που καταχωρίθηκε κατά τη προφορική συζήτηση της υπόθεσης στα πρόχειρα πρακτικά, να γίνει δεκτή αυτή (αίτησή του), να υποχρεωθούν οι καθών να μην συνεχίσουν τις εργασίες σύνδεσης του διαμερίσματος του πρώτου των καθών με φυσικό αέριο, να υποχρεωθούν οι καθών να επαναφέρουν τα πράγματα στην προτέρα τους κατάσταση με δαπάνες τους, να απειληθεί χρηματική ποινή ποσού 10.000 ευρώ για την περίπτωση άρνησης τους να συμμορφωθούν με το διατακτικό της απόφασης και να επιβληθεί σε βάρος τους η δικαστική του δαπάνη.

Με το περιεχόμενο και το αίτημα αυτό η υπόθεση αρμόδια ασκήθηκε στο παρόν Δικαστήριο και φέρεται παραδεκτά προς εκδίκαση κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρ. 686 επομ. ΚΠολΔ). Είναι δε νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων του Ν. 3741/1929, 30 παρ. 4 Ν. 3175/2003, 74, 176, 731, 345 παρ. 1 και 947 του ΚΠολΔ. Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ου-

σία μαζί με την κατά τη προφορική συζήτηση της υπόθεσης προβληθείσα από τον πρώτο των καθών ένσταση περί ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησεως του αιτούντος.

Από την εκτίμηση της ένορκης στο ακροατήριο κατάθεσης των μαρτύρων των διαδίκων και του περιεχομένου των εγγράφων που προσκομίζονται πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα περιστατικά : Με το από 25-9-2003 πρακτικό - απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των ιδιοκτητών της πολυώροφης οικοδομής, η οποία ευρίσκεται στην πόλη της Λάρισας επί των οδών Κ. 2 - Β. 167 διορίσθηκε διαχειριστής αυτής για ένα έτος ο αιτών. Στην οικοδομή αυτή έχουν συσταθεί αυτοτελείς οριζόντιες ιδιοκτησίες σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3741/1929 με το 74591/1983 συμβόλαιο συστάσεως οριζοντίου ιδιοκτησία του Συμβολαιογράφου Β. Γ., το οποίο έχει μεταγραφεί νόμιμα στα οικεία βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας, ενώ έχει συνταχθεί και ο κανονισμός λειτουργίας της οικοδομής αυτής με το 75021/1984 συμβόλαιο του ιδίου πιο πάνω Συμβολαιογράφου, το οποίο επίσης έχει μεταγραφεί νόμιμα.

Περαιτέρω με την από 3-2-2004 απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας αυτής αποφασίστηκε, ομόφωνα από την πλειοψηφία του μισού αριθμού και μιας επί πλέον ψήφων των συνιδιοκτητών (παρ. 5 του άρθρου 2 Π.Δ. 420/87 που προστέθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 3175/2003), η μη σύνδεση με δίκτυο φυσικού αερίου της οικοδομής αυτής. Εξάλλου οι καθών, εκ των οποίων ο πρώτος είναι ιδιοκτήτης αυτοτελούς οριζόντιας ιδιοκτησίας στον τέταρτο όροφο της εν λόγω οικοδομής και η δεύτερη διανομέας φυσικού αερίου στην περιοχή της Θεσσαλίας, παρά την ύπαρξη προαναφερόμενης απόφασης της

Γενικής Συνέλευσης για τη μη σύνδεση με φυσικό αέριο, έστω και μεμονωμένα όλων των αυτοτελών ιδιοκτησιών, προέβησαν σε παραβίαση αυτής, αφού η δεύτερη τούτων στις 3 Φεβρουαρίου 2004 με εργατοτεχνικό προσωπικό και την προτροπή του πρώτου τούτων άνοιξε οπές στο κοινόχρηστο κλιμακοστάσιο, έσπασε μάρμαρα της οικοδομής και τοποθέτησε σωληνώσεις στην πρόσοψη αυτής, αποσκοπώντας στην κατασκευή εγκατάστασης για τη σύνδεση του διαμερίσματος, πάτοι της αυτοτελούς οριζόντιας ιδιοκτησίας του πρώτου των καθών με φυσικό αέριο.

Κατόπιν αυτών η αίτηση που κρίνεται πρέπει να γίνει δεκτή ως και ουσιαστικά βάσιμη και να διαταχθούν τόσο η απαγόρευση της συνέχισης των εργασιών σύνδεσης του ακινήτου του πρώτου των καθών με φυσικό αέριο, όσο και η επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα τους κατάσταση, απορριπτομένης της ενστάσεως του πρώτου των καθών περί ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησεως του αιτούντος...

3072/2004 (Ασφ. μέτρα)

Πρόεδρος: Σοφία Πανουτσακοπούλου.
Δικηγόροι: Ιωαν. Βαϊόπουλος-Γεωρ. Παπαδόπουλος, Μάριος Ντόμαλης

Σύμβαση πώλησης εμπορευμάτων. Παράδοση από τον αγοραστή στον πωλητή, ως εγγύηση εκτέλεσης της συμφωνίας, διγραμμών επιταγών επιστρεπτέων σε περίπτωση μη παράδοσης των εμπορευμάτων στον αγοραστή. Υπαναχώρωση του αγοραστή, λόγω υπαίτιας αδυναμίας του πωλητή προς εκπλήρωση της συμβατικής υποχρέωσής του για παράδοση των πωληθέντων εμπορευμάτων. Δικαστική μεσεγγύηση των άνω επιταγών.

Με την κρινόμενη αίτηση η αιτούσα επικαλούμενη τη συνδρομή επείγουσας πε-

ρίπτωσης και αμέσου κινδύνου ζητεί να τεθούν υπό δικαστική μεσεγγύηση οι αναφερόμενες εκεί δίγραμμες επιταγές της EUROBANK που αξίωσε αυτή σε διαταγή της καθής και παρέδωσε στην τελευταία ως εγγύηση της από μέρους της καθής παράδοσης στην αιτούσα των εκεί αναφερόμενων πωληθέντων νημάτων. Επειδή δε κατά τα εκπιθέμενα στην αίτηση η καθής δεν παρέδωσε τα ως άνω εμπορεύματα, ούτε προβλέπεται να παραδώσει αυτά στην αιτούσα, η τελευταία ζητεί να διορισθεί προσωρινά ως μεσεγγυούχος των άνω επιταγών ο διευθυντής του καταστήματος της EUROBANK στη Λάρισα, μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της τακτικής αγωγής που έχει ασκήσει για την ένδικη διαφοράς κατά της καθής στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Λάρισας.

Η αίτηση αρμοδίως φέρεται προς συντήση στο Δικαστήριο αυτό κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (αρθρ. 686 επ. ΚΠολΔ) και είναι νόμιμη (αρθρ. 725, 726, 727 ΚΠολΔ). Πρέπει λοιπόν να ερευνηθεί και από ουσιαστική άποψη.

Από την κατάθεση του μάρτυρα Λ.Π. που εξετάσθηκε στο ακροατήριο και από τα έγγραφα που προσκόμισαν οι διάδικοι πιθανολογούνται τα ακόλουθα : Δυνάμει σύμβασης που καταρτίσθηκε μεταξύ των διαδίκων την 5-1-2004 η αιτούσα συμφώνησε να αγοράσει από την καθής 100 τόνους νήματος αντί συνολικού τιμήματος 248.000 ευρώ, παραδοτέον μέχρι τον Ιούλιο 2004. Σε εγγύηση της άνω συμφωνίας η αιτούσα παρέδωσε στην καθής τις αναφερόμενες στην αίτηση και στο διατακτικό της παρούσας δίγραμμες επιταγές της EUROBANK έκδοσης της ίδιας, τις οποίες θα έπρεπε να επιστρέψει η καθής στην αιτούσα σε περίπτωση μη παράδοσης των άνω εμπορευμάτων στην τελευταία. Περαιτέρω πιθανολογήθηκε επίσης ότι ουδέποτε μέχρι σήμερα παραδόθηκαν τα ως άνω ε-

μπορεύματα στην αιτούσα από την καθής, η οποία εξαιτίας της κακής οικονομικής κατάστασης αδυνατεί να εκπληρώσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις με αποτέλεσμα η αιτούσα να υπαναχωρίσει από την σύμβαση και να ζητεί με την παρούσα τη δικαστική μεσεγγύηση των άνω επιταγών. Πρέπει λοιπόν εφόσον πιθανολογείται ότι υπάρχει επείγουσα περίπτωση να γίνει δεκτή η αίτηση όπως ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό και να καταδικασθεί η καθής στα δικαστικά έξοδα της αιτούσας (ΚΠολΔ 176).

3345/2004 (Ασφ. μέτρα)

Πρόεδρος: Χρήστος Χροστίδης
Δικηγόροι: Γεωργ. Βέβης, Χρ. Γούλας

Προσβολή προσωπικότητας, στην οποία, πλην άλλων, περιλαμβάνονται η ψυχική υγεία και ο συναισθηματικός κόσμος του ανθρώπου. Δυσμενής επίδραση του συναισθηματικού κόσμου με απειλητικά και υθριστικά τηλεφωνήματα και παρακολουθήσεις, προκαλούσες ανησυχία. Λίγην ασφ. μέτρων προσωρινής ρύθμισης κατάστασης για την παύση τέτοιων ενοχλήσεων.

Από το άρθρο 57 ΑΚ συνάγεται ότι στην προσωπικότητα περιλαμβάνονται όλα τα αγαθά αναποσπάστως, συνδεδεμένα με το πρόσωπο, στο οποίο ανήκουν ως έχον σωματική, ψυχική, πνευματική και κοινωνική ατομικότητα. Ιδιαίτερα στα ψυχικά αγαθά ανήκουν η ψυχική υγεία και ο συναισθηματικός κόσμος, ο οποίος προσβάλλεται τόσο δευτερογενώς συνεπεία άλλης παράνομης πράξης στρεφομένης πρώτα κατ' αυτόν τούτου του προσβαλλομένου και προκαλούσης πόνο σωματικώς ή ψυχικώς, όσον και αυτοτελώς δια παρανόμου πράξεως, όταν ο προσβάλλων περιάγει κάποιον εις τρόμο με απειλή χρήσης βίας. Περαιτέρω ο συναισθηματικός

κόσμος προσθάλλεται με παράνομη πράξη στρεφομένη κατ' άλλου προσώπου, με το οποίο ο συναισθανθείς του ψυχικού πόνου, συνδέεται στενώς (βλ. Γεωργιάδη ΑΚ άρθρο 57 αρ. 1,5).

Στην προκειμένη περίπτωση οι αιτούντες επικαλούνται ότι ο καθού προσέβαλε την προσωπικότητά τους (α) με το να επηρεάσει δυσμενώς τη μπτέρα τους Μ. Κ. σχετικά με το θρησκευτικό της συναίσθημα πεθοντας αυτήν ότι έχει ικανότητα αγίου με συνέπεια την ψυχική διαταραχή της, (β) με το να απευθύνει προς αυτούς τηλεφωνικές κλήσεις απειλητικού και εκφοβιστικού περιεχομένου, περιάγοντάς τους σε τρόμο και ανησυχία στην προσπάθειά τους να προστατεύσουν τη μπτέρα τους και να τον απομακρύνουν από αυτήν ως και (γ) με τη διάδοση συκοφαντικών γι' αυτούς (αιτούντες) φημών σχετικά με τη συμπεριφορά τους απέναντι στην μπτέρα τους. Ζητούν επικαλούμενοι επείγουσα περίπτωση να ληφθούν προσωρινά μέτρα ρυθμίσεως της καταστάσεως προς άρση της ανωτέρω προσβολής τους και προς παράλειψη της στο μέλλον με την απειλή των στην αίτηση αναφερομένων ποινών κατά τα όσα αναφέρονται λεπτομερώς σ' αυτήν. Με το περιεχόμενο αυτό η αίτηση αναφερόμενη σε προσβολή του συναισθηματικού κόσμου τόσο των αιτούντων με απειλές χρήσεως βίας και αυτών και διάδοση συκοφαντικών φημών γι' αυτούς, όσο και της μπτέρας τους με δυσμενή ψυχική επίδραση επ' αυτής εκ μέρους του καθού, είναι νόμιμη στηριζόμενη στο άρθρο 57 ΑΚ σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 682 επ., 731, 947 Κ.Πολ.Δικ., αρμοδίως φερομένη ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου που δικάζει κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 686 επ.) του ίδιου κώδικα πρέπει να εξετασθεί ουσιαστικά.

Από την ένορκη κατάθεση των μαρτύ-

ρων, φιλικώς προσκειμένων προσώπων και στις δύο πλευρές, αντιστοίχως, Δ. Α. και Ε. Σ. κατοίκων Λάρισας, που εξετάσθηκαν στο ακροατήριο, τα έγγραφα τα οποία μετ' επικλήσεως προσκομίζουν οι διάδικοι, τα όσα συνομολογούν στα σπουδειώματα που έχουν καταθέσει το σύνολο της αποδεικτικής διαδικασίας πιθανολογίθηκαν τα εξής : Η μπτέρα των αιτούντων Μ. Κ. πλικίας 40 ετών περίπου έχουσα από ετών εντόνως ανεπιυγμένο το θρησκευτικό συναίσθημα, απασχολούνταν από αρκετό καιρό επ' αμοιβή ως νεωκόρος στον Ιερό Ναό Αγίου Αχιλλείου στη Λάρισα. Εκεί γνωρίσθηκε με τον καθού ηλικίας 39 ετών περίπου, ο οποίος από μικρός ασχολούνταν με θρησκευτικά θέματα, είχε εκκλησιαστικές ενασχολίσεις, ίσως κατά το παρελθόν επιδίωκε να ακολουθήσει τον ιερατικό κλάδο και μάλλον είναι μέλος θρησκευτικής οργανώσεως. Σύχναζε στον ίδιο ναό ενίστε βοηθώντας την μπτέρα των αιτούντων εθελοντικώς προσφέρων τις υπηρεσίες του στο ναό με την ανοχή των υπευθύνων του Ναού.

Αποτέλεσμα της γνωριμίας τους αυτής ήταν πράγματι, το θρησκευτικό συναίσθημα της μπτέρας των αιτούντων να επηρεασθεί εντόνως από αυτόν και τις αντιλήψεις του και να τον ακολουθήσει σε ιεραποστολή, εκτός της Λάρισας όπου αυτή κατοικούσε, με τον σύζυγό της - πατέρα των αιτούντων, φεύγοντας από τη συνυγική οικία. Στην αποχώρηση της αυτή αλλά και στην έντονη επίδραση του καθού επ' αυτής, πλην του προϋπάρχοντος εντόνου θρησκευτικού συναισθήματός της και του συναφούς θρησκευτικού σκοπού της αποχωρίσεως της, συνετέλεσαν στο ότι δεν είχε τη μέριμνα ανηλίκων παιδιών εφόσον αυτά, ήτοι οι αιτούντες, είχαν μεγαλώσει και εργάζοντο εκτός της πόλεως της Λάρισας, ενώ οι σχέσεις της με τον σύζυγό της ήταν μάλλον τυπικές στο βαθμό που επέ-

τρεπει βεβαίως ο πολυετής γάμος τους, πιθανολογείται δε ότι αισθανόταν καταπιεζόμενη και κουρασμένη από την μέχρι τώρα οικογενειακή της ενασχόληση (μεγάλωμα δύο παιδιών - φροντίδα συζύγου κλπ). Εν σφει αυτών γενομένων προφανώς αντιληπτών από τους οικείους της - αιτούντες - σύζυγον, κατεβλήθη υπ' αυτών προς προστασίαν της προσπάθεια απομακρύνσεως από τον καθού.

Ο τελευταίος όμως αντιμετώπισε την εμπλοκή των οικείων της αυτών στην σχέση του μαζί της, εχθρικώς, με τηλεφωνικές κλήσεις απειλητικού περιεχομένου προς εκφοβισμό τους. Ειδικότερα τον Ιούλιο του έτους 2004 η πρώτη των αιτούντων δέχθηκε με τηλεφωνικές κλήσεις του καθού τις απειλές ότι θα πεθάνει, ενώ ο δεύτερος εξ αυτών τον Αύγουστο του ίδιου έτους ότι παρακολούθεται η αδελφή του και ότι θα τον κλείσει στη φυλακή, γιατί λέει διάφορα πράγματα στη μάνα του για τον απειλούντα - καθού. Περαιτέρω εκ της όλης καταστάσεως η οποία προκλήθηκε από την μεταξύ των μερών ένταση, ιδιαίτερα της επεμβάσεως των αιτούντων και του συζύγου της προς απομάκρυνση του καθού παρά την θέληση της εμπεποτισμένης με ισχυρό θροσκευτικό συναίσθημα (ο μάρτυρας του καθού μάλιστα καταθέτει ότι ο σύζυγός της - απόστρατος αστυνομικός την απειλήσεις βάζοντας το περίστροφό του στον κρόταφό της) η ανωτέρω μπτέρα τους ασθένησε ψυχικώς και εγκλείσθηκε εις ψυχιατρική κλινική Α. της οποίας ο ψυχιατρος Γ. Δ. Βεβαιώνει στην από 26-10-2004 βεβαίωση της Κλινικής ότι αυτή πάσχει από ψυχωτική συνδρομή. Εξ όλων αυτών πιθανολογείται συμπεριφορά του καθού προς τους αιτούντες, εμπλακέντες κατά τα ως άνω, η οποία προκάλεσε τρόμο και ανησυχία σ' αυτούς, επηρέασε δυσμενώς το συναισθηματικό τους κόσμο και προσέβαλε την προσωπικότητά τους.

Ακολούθως ως προς αυτούς πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση ως ουσιαστικά βάσιμη και να διαταχθούν τα αφορώντα αυτούς ασφαλιστικά μέτρα της αιτήσεως κατά το διατακτικό πιθανολογηθείσης επειγόντος περιπτώσεως εκ της διατηρήσεως της μεταξύ των μερών εντάσεως και του κινδύνου συνεχίσεως της προσβολής.

Περαιτέρω όμως παρά τον πιθανολογηθεντα ψυχικό επηρεασμό του θροσκευτικού συναισθήματος της μπτέρας των αιτούντων το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν προσεβλήθη η προσωπικότητα της, περιελθούσα στην ως άνω κατάσταση όχι εξ αιτίας μόνο της συμπεριφοράς του καθού, εφόσον πλην των όσων προαναφέρονται, είχε, πριν γνωρίσει τον καθού, εκδήλωση έντονο το θροσκευτικό συναίσθημα ως έχουν συνήθως οι ασχολούμενοι με εκκλησιαστικά θέματα. Ήταν άτομο κατά το παρελθόν εντόνων πνευματικών αναζητήσεων ακόμη και για επαγγελματικούς λόγους, οι οποίες ενδεχομένως δεν επέτυχαν λόγω των οικογενειακών της υποχρεώσεων και θροσκευτικών της απασχολήσεων. Προσκομίζονται ειδικότερα μετ' επικλήσεως αίτηση της με εμπεριστατωμένη συνημμένη περιγραφική έκθεση περί χορηγήσεως σ' αυτήν διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ως και η από 2-4-86 βεβαίωση κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας αφορώσα δέκα τρία τραγούδια της. Ακολούθως το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμο το μέρος του αιτητικού της αιτήσεως που την αφορά. Άλλες προσβολές του καθού, όπως διάδοση συκοφαντικών φημών για τους αιτούντες, εξαγγελίες περί ικανοτήτων αγιοσύνης (μεταφυσικές κ.λ.π.) του καθού, κατακράτηση χρηματικών ποσών από τον καθού δεν έχουν πιθανολογηθεί. Η δικαστική δαπάνη πρέπει να συμψηφισθεί λόγω της κατά ένα μέρος νίκης και ήπτας των διαδίκων.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΩΝ

Ειρην. Ελασσόνας

19/2004

Ειρηνοδίκης: Ευθυμία Κασιδάκη

Δικηγόροι: Εμμαν. Πετρωτός, Βασ. Καρακάσης, Ελένη Χατζούλη

Στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση στον Υπουργό των Οικονομικών, αλλά μόνο στον Οικονομικό Έφορο. Μετά τη λειτουργία των κτηματικών υπηρεσιών η επίδοση της ανακοπής γίνεται όχι στους προισταμένους των ΔΟΥ αλλά των κτηματικών υπηρεσιών, στην αρμοδιότητα των οποίων περιπλέθαν τελικά τα μη φορολογικά αντικείμενα των Οικονομικών Εφοριών.

Στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση αυτής στον Υπουργό των Οικονομικών, αλλά μόνο στον Οικονομικό Έφορο, διότι η δ/ξη του άρθρου παρ. 3 του ν. 263/1968, ως μεταγενέστερη και ειδική κατίργησε σιωπηρά το άρθρο 5 του από 26 Ιουνίου - 10 Ιουλίου 1944 ν.δ. περί δικών Δημοσίου.

Περαιτέρω κατά το άρθρο 146 παρ. 2 του Π.Δ. 284/1988 (ΦΕΚ Α 128), από την έναρξη λειτουργίας των ΔΟΥ τα μη φορολογικά αντικείμενα των αντιστοίχων Οικονομικών Εφοριών περιέρχονται προσωρινά στις ΔΟΥ μέχρι την έναρξη λειτουργίας των Νομ. Κτηματικών Υπηρεσιών. Τελική ημερομηνία έναρξης λειτουργίας των Νομ. Κτηματικών Υπηρεσιών ορίζεται η 31-7-1989. Στην αρμοδιότητα των Υπηρεσιών αυτών σύμφωνα με το άρθρο 9 περ. Β' του Π.Δ. 551/1988 είναι η επιμέλεια, διαχείριση, προστασία και εκκαθάριση της δημόσιας περιουσίας, καθώς και κάθε άλλη ενέργεια σχετική με τα θέματα αυτά, μέχρι δε την έ-

ναρξη λειτουργίας τους, τις αρμοδιότητες τους ασκούν προσωρινά σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3 του ίδιου Π.Δ. οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. Η Νομ. Κτηματική Υπηρεσία Λάρισας ασκεί τις παραπάνω αρμοδιότητες (άρθρο 9) σε ολόκληρη την περιφέρεια της από 1-4-1989 (άρθρο 272 Π.Δ. 551/1988). Επομένως σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, και για τις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν, όπου απαιτείται επίδοση στους Οικονομικούς Εφόρους, πρέπει αυτή από τη λειτουργία των Νομ. Κτηματικών Υπηρεσιών να γίνεται στους προϊσταμένους των Υπηρεσιών αυτών και όχι σ' αυτούς των Δ.Ο.Υ.

Στην προκειμένη περίπτωση, ο ανακόπτων ζητά να ακυρωθεί το με αριθμό 1/2002 Πρωτόκόλλο Διοικητικής αποβολής του Δασάρχη Ελασσόνας, διότι η επίδικη έκταση από την οποία αποβλήθηκε με το παραπάνω πρωτόκολλο είναι δική του κατά κυριότητα, νομή και κατοχή.

Η ανακοπή αυτή, η οποία συνεκδικάζεται με την πρόσθετη παρέμβαση που άσκησε υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ο Κ. Κ., επικαλούμενος έννομο συμφέρον (άρθρο 80 ΚΠολΔ), δεν κοινοποιήθηκε όπως προκύπτει από τα έγγραφα της δικογραφίας στον Προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας Ν. Λάρισας, αλλά στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. Ελασσόνας. Εξάλλου τέτοια επίδοση δεν επικαλείται ούτε ο ανακόπτων.

Κατά συνέπεια, πρέπει να κηρυχθεί άκυρη η συζήτηση της υπό κρίση ανακοπής και της πρόσθετης παρέμβασης, λόγω μη κοινοποίησεως της στον Προϊστάμενο της κτηματικής Υπηρεσίας Ν. Λάρισας κατά παραδοχή και των σχετικών ενστάσεων των καθών η ανακοπή. Η δικαστική δαπάνη των καθών η ανακοπή, πρέπει να επιβληθεί σε βάρος του ανακόπτοντος που ξάνει τη δίκη (άρθρο 176 ΚΠολΔ).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

**Τριμ. Πρωτ. Λάρισας
229/2003**

**Πρόεδρος: Σταυρούλα Μπρούστα
Εισηγητής: Κών. Γιαννάκος
Δικηγόροι: Απ. Γκίνιας, Γεωρ. Καραμανές**

Τα δικόγραφα που απευθύνεται στα διοικητικά δικαστήρια πρέπει κατ' αρχήν να υπογράφονται από τους δικαστικούς πληρεξουσίους των διαδίκων, ανεξάρτητα από το αν αυτοί είναι ιδιώτες ή το Δημόσιο ή υπόδη. Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται, αναφορικά με την υπογραφή των δικογράφων, αφορούν μόνον τους ιδιώτες διαδίκους και, όσον αφορά το Δημόσιο και τα υπόδη, μόνο τις φορολογικές υποθέσεις. Δικόγραφο προσφυγής του Διευθυντή Υποκαταστήματος ΙΚΑ κατά απόφασης ΤΔΕ, που δέχθηκε ένταση του καθού η προσφυγή πρέπει να υπογράφεται από τους προβλεπόμενους νόμιμους δικαστικούς πληρεξουσίους του ΙΚΑ, αλλιώς είναι άκυρο και απαράδεκτο, μη αρκούσης μόνο της υπογραφής του Διευθυντή του Υποκαταστήματος.

Επειδή, το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ), με την κρινόμενη προσφυγή του, η οποία ασκείται ατελώς και χωρίς την καταβολή παραβόλου σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 4 του Ν. 2579/1998 (Α' 31), επιδιώκει την ακύρωση της 144/Β 16/9-2-2000 απόφασης της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής (ΤΔΕ) του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Λάρισας, που δέχθηκε ένταση του καθού η προσφυγή ν.π.δ.δ. με την επωνυμία Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΤΕΙ) Λάρισας κατά της 23244/3-6-1999 Πράξης Επιβολής Προθέτου Τέλους (ΠΕΠΤ) του ως άνω Υπο-

καταστήματος, με την οποία καταλογίστηκε σε βάρος του πρόσθετο τέλος ύψους 14.936.908 δραχμών, λόγω εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών της χρονικής περιόδους 1/9/1997 - 28/2/1999. Με τέτοιο αντικείμενο η προσφυγή αρμοδίως εισάγεται για συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού, πρέπει όμως, να εξεταστεί, καταρχάς, ως προς το τυπικά παραδεκτό της άσκησής της.

Επειδή, στο άρθρο 27 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999) ορίζονται τα εξής : “1. Οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και εκπρόσωποί τους διενεργούν τις διαδικαστικές πράξεις και παρίστανται κατά τη συζήτηση με δικαστικούς πληρεξουσίους. 2. Κατ' εξαίρεση, οι ιδιώτες διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποι ή εκπρόσωποί τους μπορούν να διενεργούν διαδικαστικές πράξεις και να παρίστανται κατά τη συζήτηση χωρίς δικαστικό πληρεξούσιο : α) κατά την εκδίκαση χρηματικών διαφορών όταν το αντικείμενό της δεν υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών, αν πρόκειται δε για φορολογική εν γένει διαφορά που αφορά κύριο και πρόσθετο φόρο, όταν ο κύριος φόρος δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό, β) κατά την εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται κατ' εφαρμογή των νομοθεσιών στις οποίες αναφέρεται η παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 702/1977 και γ) κατά τη διαδικασία λήψης των ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 200 έως και 215. 3. Κατά την εκδίκαση των φορολογικών εν γένει διαφορών, οι εκπρόσωποι του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορούν αν διενεργούν διαδικαστικές πράξεις και χωρίς δικαστικό πληρεξούσιο”. Εξάλλου, στο άρθρο 45 παρ. 5

του ίδιου Κώδικα, ορίζεται: “Τα δικόγραφα και τα υπομνήματα μπορούν να υπογράφονται από τους δικαστικούς πληρεξουσίους των διαδίκων. Κατ’ εξαίρεση στις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 27, τα δικόγραφα και τα υπομνήματα μπορούν να υπογράφονται κατά περίπτωση από τους ίδιους τους διαδίκους ή τους νομίμους αντιπροσώπους ή τους εκπροσώπους τους”. Στο δε άρθρο 46 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι δικόγραφο που δεν περιέχει τα προβλεπόμενα από την παρ. 5 του προηγούμενου άρθρου (45) στοιχεία, είναι άκυρο. Επίσης, στο άρθρο 29 ορίζεται: “1. Οι διατάξεις που ισχύουν για τους δικαστικούς πληρεξουσίους του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου έχουν εφαρμογή και στις δίκες που διέπονται από τον παρόντα Κώδικα 2. Ειδικώς, στις φορολογικές εν γένει διαφορές, εκτός από τους δικαστικούς πληρεξουσίους της προηγούμενης παραγράφου, οι εκπρόσωποι του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορούν να διορίζουν ως δικαστικούς πληρεξουσίους και υπαλλήλους των υπηρεσιών τους, με πράξη, στην οποία καθορίζεται η έκταση της εξουσίας τους...”. Κατά την έννοια της διάταξης της παρ. 1 του τελευταίου αρθρου, ως διατάξεις που ισχύουν για τους δικαστικούς πληρεξουσίους του ΙΚΑ ειδικότερα, είναι τα άρθρα 7,11,12 και 13 του ν.δ. 2698/1953 καθώς και το άρθρο 20 παρ. 11 του ν. 2556/1997, με τις οποίες ορίζεται: “Συνιστάται παρά τα ΙΚΑ γραφείον νομικού συμβούλου. Εις τούτο ανίκουσι: α) η ενώπιον παντός είδους δικαστηρίων ή αρχών υπεράσπισης των συμφερόντων του ΙΚΑ β) η παραλαβή των εις το ΙΚΑ επιδιδομένων πάσης φύσεως δικογράφων” (άρθρο 7). “Δια την ενώπιον πάντων εν γένει των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και δικαστικών ή διοικητικών αρχών,

παράστασιν και εκπροσώπησιν του ΙΚΑ υπό του κατά τα άρθρα 7-8 προσωπικού, ως και δια την υπογραφήν ή κατάθεσιν αγωγών και παντός είδους δικογράφων ή ενδίκων μέσων κέκτηνται εκ του νόμου πληρεξουσίοπτα, αρκούσης της βεβαιώσεως της ταυτόπτος των παρισταμένων δια δελτίου υπογεγραμμένου υπό του Διοικητού του Ιδρύματος. Δια την παράστασιν όμως και υπεράσπισην των υποθέσεων ενώπιον παντός είδους δικαστηρίων απαιτείται ειδική έγγραφος πληρεξουσίοπτης είτε υπό του Διοικητού του Ιδρύματος, ή των προς τούτο δι’ αποφάσεως των εντελαλμένων υπαλλήλων, είτε του Διευθυντού του Υποκαταστήματος επί δικών αυτού...” (άρθρο 11 παρ. 1). “Εις υποκαταστήματα έχοντα ανάγκην αυτοτελούς νομικής υπηρεσίας δύνανται να συνιστώνται δια Β.Δ, τη προτάσσει του Υπουργού Εργασίας και Υπουργού Οικονομικών, δικαστικά γραφεία, δι’ ου τοποθετούνται παρ’ αυτοίς πάρεδροι του Νομικού Συμβουλίου. Σκοπός των δικαστικών γραφείων είναι η εν τη περιφερεία των Υποκαταστημάτων ενάσκησης της εν άρθρω 7 παρ. 2 πλην του εδαφίου γ’ οριζομένης αρμοδιότητος της Νομικής Υπηρεσίας. Προς εξυπηρέτησην την Νομικής Υπηρεσίας και των συνιστωμένων δικαστικών γραφείων δύνανται να ορίζονται δι’ αποφάσεως του Διοικητικού δικηγόροι επί μισθώ οριζομένω δι’ αποφάσεως του Δ.Σ.” (άρθρο 12 παρ. 1 και 2). “Εις ά Υποκαταστήματα, γραφεία ή παραρτήματα του ΙΚΑ δεν συσταθούν δικαστικά γραφεία ορίζεται δι’ αποφάσεως του Διοικητικού του Ιδρύματος μετά γνώμην του Νομικού Συμβούλου εις δικηγόρος, εις ον ανατίθεται η ενώπιον των δικαστηρίων και δικαστικών αρχών εν γένει της έδρας του παράστασις και υπεράσπισης των συμφερόντων του Ιδρύματος επί πασών των δικαστικών υποθέσεων αυτού...” (άρθρο 13). “Οι δικηγόροι που αμείβονται με παγία α-

ντημισθία ως προσωπικό της Νομικής Διεύθυνσης του IKA έχουν, ως εκ της θέσεώς του, την κατά νόμο ειδική πληρεξουσιότητα για την υπογραφή ή κατάθεση δικογράφων, εγκλήσεων, καθώς και για την εκπροσώπηση, παράσταση και υπεράσπιση των υποθέσεων του IKA ενώπιον όλων των δικαστηρίων και αρχών, αρκεί δε γι' αυτό ν' θεβαίωση της ταυτότητας των παρισταμένων δια δελτίου υπογεγραμμένου από το Διοικητή του IKA και δεν απαιτείται η προσκόμιση ενώπιον των Δικαστηρίων της κατά το εδ. Θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν.δ/τος 2698/1953 απόφασης του Διοικητή του IKA ...” (άρθρο 20 παρ. 11 του ν. 2556/1997). Τέλος, στο άρθρο 285 παρ. 1 του Κ.Διοικ.Δικ. ορίζεται ότι από την έναρξη ισχύος του Κώδικα (18-7-1999) καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία αναφέρεται σε θέμα ρυθμιζόμενο από αυτόν.

Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων του Κ.Διοικ.Δικ. συνάγεται ότι τα δικόγραφα που απευθύνονται ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, πρέπει κατ' αρχήν να υπογράφονται από τους δικαστικούς πληρεξουσίους των διαδίκων, ανεξάρτητα από το εάν αυτοί είναι ιδιώτες ή το Δημόσιο ή ν.π.δ.δ. Οι δε εξαιρέσεις που αναφέρονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 27 και στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 45 παρ. 5 του εν λόγω Κώδικα για την υπογραφή των δικογράφων, αφορούν μόνο τους ιδιώτες διαδίκους και, καθόσον αφορά το Δημόσιο και τα ν.π.δ.δ. μόνο τις φορολογικές υποθέσεις. Τα παραπάνω ισχύουν και για τις προσφυγές που ασκούν οι Διευθυντές Υποκαταστημάτων του IKA κατά αποφάσεων της ΤΔΕ, με συνέπεια τα δικόγραφα αυτών να είναι άκυρα, εάν δεν είναι υπογεγραμμένα από τους προβλεπόμενους από τις οικείες διατάξεις δικαστικούς πληρεξουσίους του IKA. Σύμφωνα δε με το άρθρο 285 παρ. 1 του

Κ.Διοικ.Δικ., πρέπει να θεωρηθεί κατηργημένη η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 6 του ν. 1649/1986 (πρβλ. και το προ αυτής νομικό καθεστώς όπως είχε ερμηνευθεί με την ΣτΕ 2963/1990 κ.α.) σύμφωνα με την οποία, η υπογραφή από δικηγόρο οποιουδήποτε δικογράφου που απευθύνεται σε οποιοδήποτε διοικητικό δικαστήριο, δεν είναι υποχρεωτική, αν πρόκειται για το Δημόσιο και τα ν.π.δ.δ.

Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, η κρινόμενη προσφυγή που ασκείται από τη Διευθύντρια του Περιφερειακού Υποκαταστήματος IKA Λάρισας, στρέφεται κατά της 144/B16/9-2-2000 απόφασης της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής (ΤΔΕ) του ίδιου Υποκαταστήματος, που δέχθηκε ένστασην του καθού η προσφυγή (ΤΕΙ Λάρισας) κατά της 23244/3-6-1999 Πράξης Επιβολής Προσθέτου Τέλους (ΠΕΠΤ) με την οποία καταλογίστηκε σε βάρος του πρόσθετο τέλος ύψους 14.936.908 δραχμών, λόγω εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών της χρονικής περιόδου 1/9/97- 28/2/99. Το δικόγραφο όμως της κρινόμενης προσφυγής υπογράφεται μόνο από την οικεία Διευθύντρια, κωρίς να φέρει υπογραφή από δικαστικό πληρεξούσιο του IKA. Σύμφωνα, επομένως, με όσα αναπτύχθηκαν στη μείζονα σκέψη, το υπό κρίση δικόγραφο της προσφυγής είναι άκυρο και για το λόγο αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο. Τέλος, το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι πρέπει να απαλλαγεί το IKA από τη δικαστική δαπάνη του καθού (άρθρο 275 παρ. 1 ΚΔΔ).

**Τριμ. Διοικ. Πρωτ. Βόλου
444/2004**

**Πρόεδρος: Χρ. Χουτόπουλος,
Εισηγήτρια: Ευτυχία Πανακάκη
Δικηγόροι: Ιωαν. Σωτηρίου-Μιχ. Μακατσώρης, Χρ. Φώτου**

Επί άσκησης προσφυγής, παθητικά νομιμοποιείται το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου στο οποίο ανήκει το εκδόν την προσβαλλόμενη πράξη δργανο.

Οι υποκείμενες σε αναδασμό εκτάσεις γης, οι οποίες μπορεί να προέρχονται από παραχώρηση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της εποικιστικής εν γένει νομοθεσίας (κλήροι προς γεωργική αποκατάσταση), είναι δυνατόν, ενδψει αλλεπάλληλων μεταβιβάσεων σε διαφορετικούς από τον αρχικό κληρούχο δικαιούχους, να αποβάλλουν σταδιακά τον κατά προορισμό χαρακτήρα τους (γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση) και να αποκτήσουν οικοπεδικό τοιούτο, αναπτυσσόμενες οικιστικά, με συνέπεια την εξαίρεσή τους από τον αναδασμό.

Η διόρθωση ή ακύρωση τίτλων αναδασμού αποκλείεται εφόσον θίγονται δικαιώματα τρίτων νομίμως κτηθέντα ή παρήλθε τριετία από τη μεταγραφή τους.

Καταχώρηση ιδιοκτησίας στα κτηματολογικά στοιχεία του αναδασμού, αντικείμενο στο νόμο.

Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο, επιδιώκεται, η ακύρωση της ΔΑ-Α4872/4-5-2001 αποφάσεως του Νομάρχη Μαγνησίας, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση των προσφευγόντων περί τροποποίησεως των κτηματολογικών στοιχείων του κυρωθέντος, με την 6621/7-6-1999 (ΦΕΚ Β' 1324/28-6-1999) απόφαση του ιδίου ως άνω Νομάρχη, αναδασμού. Ενόψει όμως του ότι στη δίκη που δημιουργείται ύστερα από άσκηση προσφυγής, παθητικώς νομιμοποιείται το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου στο οποίο ανήκει το δργανο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη (άρθρο 65 παρ. 1 του ΚΔΔ), η κρινόμενη προσφυγή, κατά το μέρος που στρέφεται κατά του Ελληνικού

Δημοσίου, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη λόγω ελλείψεως παθητικής νομιμοποίησεως αυτού, κατά παραδοχή ως βασίμου του σχετικού ισχυρισμού του καθ' ου Ελληνικού Δημοσίου. Κατά συνέπεια, ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, άγεται προς κρίση και πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω στην ουσία, η κρινόμενη προσφυγή, στρεφόμενη, παραδεκτώς, μόνον κατά του νομικού προσώπου της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Μαγνησίας, που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Εξάλλου, στην παρούσα δίκη, παραδεκτώς, παρεμβαίνουν υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξεως, οι Δ. κα Γ. Τ. και οι Α. και Ε. Τ.

Επειδή, με τις διατάξεις του Ν. 674/1977 "Περί αναδασμού της γης και μεγεθύνσεως των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και άλλων τινών διατάξεων" (ΦΕΚ Α' 242) ορίζονται τα ακόλουθα : "Διά την εφαρμογήν του παρόντος Νόμου, αι ακόλουθοι όροι σημαίνουν : 1. Αναδασμός: Η διαμόρφωσις, διάταξις, συγκέντρωσης της εγγείου ιδιοκτησίας φυσικών ή νομικών προσώπων εις ελάσσονα τον αριθμόν και μείζονα εις έκτασιν αγροτεμάχια ή, τουλάχιστον εις αγροτεμάχια των οποίων το σχήμα, η θέσις και η διάταξη των ορίων επιτρέπουν την καλυτέραν παραγωγικήν αυτής αξιοποίησιν και εκμετάλλευσιν. 2. Έγγειος ιδιοκτησία: Εκτάσεις γης, δεκτικαί γεωργικής ή κτηνοτροφικής εκμεταλλεύσεως. 3. Κλήρος: Η έγγειος ιδιοκτησία, η προελθούσα εκ παραχωρήσεως, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων της εποικιστικής εν γένει νομοθεσίας.....7. Στοιχειώδης αναδιανεμητέα περιοχή: Η ελαχίστη περιοχή, εφ' ης δύναται να εφαρμοσθή αναδασμός, κατά τους ορισμούς του παρόντος..." (άρθρο 1), "1. Η έγγειος ιδιοκτησία υπόκειται εις αναδασμόν, κατά τας διατάξεις του παρόντος, προς επωφελεστέραν εκμετάλλευ-

σιν αυτής δια της συγκεντρώσεως και ορθολογικής διατάξεως των κτημάτων, αι οποίαι συνδυάζονται και προς τυχόν κατασκευασθέντα ή υπό κατασκευήν έργα εγγείου βελτιώσεως.... 2. Διά του αναδασμού παραχωρούνται κτήματα ισάξια των αναδιανεμομένων..." (άρθρο 2), "1. Στοιχειώδης αναδιανεμπτέα περιοχή κρύσσεται υπό εκούσιον αναδασμόν δι' αποφάσεως του οικείου Νομάρχου, εφ' όσον υποβληθούν προς αυτόν αιτήσεις 20 τουλάχιστον κτηματιών της περιοχής ταύτης..." (άρθρο 4), "1. Η διενέργεια του αναδασμού ανατίθεται εις Επιτροπήν Αναδασμού..." (άρθρο 7), "1. Αι διά τους αναδασμούς απαιτούμεναι τοπογραφικά εργασίαι εκτελούνται υπό συνεργείων της Τοπογραφικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας...2. Η Επιτροπή Αναδασμού, διά πρακτικού της, καθορίζει τας μη περιληφθοσομένας εις τον αναδασμόν μερικωτέρας θέσεις της αναδιανεμπτέας περιοχής (συνοικισμός, εκτάσεις δι' ας υφίσταται εγκεκριμένον ρυμοτομικόν σχέδιον ή αι οποίαι κατά την κρίσιν της Επιτροπής Αναδασμού, έχουν οικοπεδικόν χαρακτήραν, άλσον, γήπεδα κ.λ.π.). 3. Μετά ταύτα, ενεργείται αποτύπωσις τοπογραφική και κτηματογράφησις της αναδιανεμπτέας περιοχής, καταρτιζομένου σχετικού διαγράμματος και κτηματολογικού πίνακος του υφισταμένου κτηματικού καθεστώτος,... 4. Ειδικώτερον, δια την κτηματογράφησιν των αναδιανεμπτέων κλήρων λαμβάνονται ως βάσις τα κτηματολογικά στοιχεία των οριστικών διανομών..." (άρθρο 9), "1. Από της δημοσιεύσεως εις την Εφημερίδαν της Κυβερνήσεως της κατά το άρθρον 15 του παρόντος αποφάσεως του Νομάρχου η κυριότης των κατά τον αναδασμόν δημιουργηθέντων κτημάτων περιέρχεται αυτοδικίως εις τους εν τω κυρωθέντι κτηματολογικών πίνακι αναγεγραμμένους

ως δικαιούχους αυτών, αποσθεννυμένου, αυτοδικίως επίσης, αντιστοίχως του δικαιώματος κυριότητος επί των προ του αναδασμού κτημάτων των...." (άρθρο 21) και "1. Μετά την κύρωσιν του αναδασμού, ο οικείος Νομάρχης, δι' αποφάσεως του, εκδιδομένης μετά γνώμην τριμελούς Επιτροπής....προθαίνει εις την διόρθωσιν των κτηματολογικών στοιχείων του αναδασμού εις τας κάτωθι περιπτώσεις : α) συνεπεία αμετακλήπου δικαστικής αποφάσεως, β) συνεπεία αντικειμένης εις τον Νόμον ή εσφαλμένης καταχρίσεως, εφ' όσον το τελευταίον τούτο προκύπτει κατ' αναμφισβήτητον τρόπον εκ της όλης διαδικασίας του αναδασμού, γ) επί διαπιστώσεως τεχνικών σφαλμάτων, όσον αφορά τα όρια και το εμβαδόν του αγροτεμαχίου. 2. Μετά την μεταγραφήν των οριστικών τίτλων κυριότητος (παραχωρητηρίων), επιτρέπεται η διόρθωσις ή ακύρωσις τούτων δι' αποφάσεως του οικείου Νομάρχου συνεπεία των διά της προηγουμένης παραγράφου επερχομένων διορθώσεων των κτηματολογικών στοιχείων ή εφ' όσον διαπιστωθή ότι οι τίτλοι ούτοι δεν ανταποκρίνονται εις τα οικεία κτηματολογικά στοιχεία ή εξεδόθησαν παρά αναρμοδίας αρχής..... 3. Εκτός της περιπτώσεως αντιγραφικών σφαλμάτων, η κατά την προηγουμένην παραγραφον διόρθωσις ή ακύρωσις των τίτλων αποκλείεται εφόσον θίγονται δικαιώματα τρίτων νομίμως κτηθέντα ή παρήλθε τριετία από της μεταγραφής των. Αποκλειομένης της διορθώσεως ή ακυρώσεως των τίτλων κατά τα εν τη προηγουμένη παραγράφῳ οριζόμενα πας αξιών δικαίωμα κυριότητος ή άλλο εμπράγματον δικαίωμα δικαιούται μόνον αποζημιώσεως παρά του υπέρ ου εξεδόθη το παραχωρητηρίον..." (άρθρο 22).

Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, οι υποκείμενες σε αναδασμό εκτάσεις

γης, οι οποίες μπορεί να προέρχονται, εκ παραχωρήσεως, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της εποικιστικής εν γένει νομοθεσίας (κλίροι προς γεωργική αποκατάσταση), είναι δυνατόν, ενώψει αλλεπάλληλων μεταβιβάσεων σε διαφορετικούς από τον αρχικό κληρούχο δικαιούχο να αποθάλλουν, σταδιακά, τον κατά προορισμό, χαρακτήρα τους (γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση) και να αποκτήσουν οικοπεδικό χαρακτήρα, αναπτυσσόμενες οικιστικά, με συνέπεια την κατ' άρθρον 9 παρ. 2 του Ν. 674/1977 εξαίρεση των εκτάσεων αυτών από τον αναδασμό.

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας, προκύπτουν τα εξής : Με τη υπ' αριθμ. 45.792/12-2-1980 πωλητήριο συμβόλαιο του Συμ/φου Σ. Μ., το οποίο μεταγράφηκε νόμιμα, στον τόμο ... και με αριθμό ... των βιβλίων μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αλμυρού, οι προσφεύγοντες απέκτησαν, κατά το 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας, την κυριότητα ενός αγροτεμάχιου, εκτάσεως 5.120,70 τ.μ., κειμένου στη θέση "Στούπη" της κτηματικής περιφερείας της τότε Κοινότητας και ήδη Δήμου Ν. Αγχιάλου, όπως αυτό εμφαίνεται με τα κεφαλαία αλφαριθμητικά στοιχεία Α-Β-Γ-Δ-Ε-Ζ-Α στο από 12-2-1980 τοπογραφικό διάγραμμα του αγρονόμου - τοπογράφου - μηχανικού Ν. Ν. Το αγροτεμάχιο αυτό περιήλθε στους προσφεύγοντες από αγορά από τον Α. Σ., το οποίο περιήλθε σε αυτόν εκ κληρονομίας του κατά το έτος 1940 αποβιώσαντος πατρός του Ε. Σ. και της εν συνεχείᾳ ατύπου διανομής μετά των λοιπών συγκληρονόμων, απώτερος δε δικαιοπάροχος των προσφευγόντων ήταν ο Δ. Τ., αρχικός κληρούχος, δεδομένου ότι το ως άνω αγροτεμάχιο, σε έκταση 4.200 τ.μ. είχε περιέλθει σε αυτόν, δυνάμει απαλλοτριώσεως από το Θεσσαλικό Γεωργικό Ταμείο του Τοπά-

λειου κτίματος (Νόμος ΓΣΒ' της 7/7-4-1907 και ΓΘΤ' της 14-5-1908), μέρος του οποίου αποτελεί η ως άνω θέση "Στούπη", προς γεωργική αποκατάσταση των ομογενών προσφύγων της Ανατολικής Ρωμυλίας (βλ. σχετ. και το 2613/1953 παραχωρητήριο).

Ακολούθως, οι προσφεύγοντες, δυνάμει της υπ' αριθμ. 1043/1818/28-5-1980 οικοδομικής άδειας, ανήγειραν επί της ιδιοκτησίας τους αυτής διώροφη οικοδομή, επιφάνειας 198,71 τ.μ., μετά δε τη διαπλάτυνση του αγροτικού δρόμου που υπάρχει νότια της ιδιοκτησίας τους, η έκταση αυτής περιορίστηκε σε 4.916,71 τ.μ. Στη συνέχεια, με την Δ.Γ. 1183/17.2.1990 απόφαση του Νομάρχη Μαγνησίας κηρύχθηκε σε αναδασμό η περιοχή "Στούπη" Νέας Αγχιάλου Μαγνησίας και ο αναδασμός άρχισε με την έκδοση της υπ' αριθμ. Δ.Γ. 4943/16.4.1991 (ΦΕΚ 294/8.5.1991 τ.Β) αποφάσεως του ίδιου Νομάρχη "περί διενέργειας αναδασμού". Η νομίη επί των διά του αναδασμού δημιουργήθηκαν κτημάτων παραδόθηκε στους δικαιούχους από 16.9.1997 (βλ. σχετ. το 23/1997 Πρακτικό της Επιτροπής Αναδασμού) και η διαδικασία του αναδασμού ολοκληρώθηκε με την υπ' αριθμ. 6621/7.6.1999 απόφαση του Νομάρχη Μαγνησίας (ΦΕΚ 1324/28.6.1999 τ.Β'), με την οποία κυρώθηκε ο εν λόγω αναδασμός. Με βάση τη διαδικασία αυτή, εκδόθηκε και μεταγράφηκε, νομίμως, στις 17-1-2001, στον τόμο ... και με αριθμό ... των βιβλίων μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αλμυρού, στο όνομα των προσφευγόντων, ο υπ' αριθμ. 7771/27-1-2000 τίτλος κυριότητας (παραχωρητήριο) της Διευθύνσεως Αγροτικής Αναπτύξεως Μαγνησίας, σύμφωνα με τον οποίο από την ως άνω περιληφθείσα στον αναδασμό ιδιοκτησία των προσφευγόντων περιήλθε στην κυριότητα αυτών, κατ' ισομορία και εξ αδιαιρέτου, γεωργικός κλήρος, εκτάσεως 4.029 τ.μ., ο οποίος αποτε-

λείται από το υπ' αριθμ. 177 τεμάχιο, όπως τα στοιχεία αυτού καθορίζονται στον κτηματολογικό πίνακα του ως άνω Αναδασμού και το επίσημο σχεδιάγραμμα της Διευθύνσεως Τοπογραφικής Υπηρεσίας, δεδομένου ότι, κατόπιν υποβολής σχετικών ενστάσεων, με τα υπ' αριθμ. 3 και 7/ 1995 Πρακτικά της Επιτροπής Αναδασμού αφαιρέθηκε από την προαναφερόμενη ιδιοκτησία των προσφευγόντων και προστέθηκε στην ιδιοκτησία των παρεμβαινόντων, έκταση 707 τ.μ., με συνέπεια να περιέλθει στην κυριότητα των τελευταίων, κατ' ισομορία και εξ αδιαιρέτου, ο υπ' αριθμ. 178 γεωργικός κλήρος, εκτάσεως 2.750 τ.μ. (βλ. σχετ. τον υπ' αριθμ. 781/4-2-2000 τίτλο κυριότητας - παραχωρητήριο, το οποίο μεταγράφηκε νόμιμα, στις 9-2-2001, στον τόμο ... και με αριθμό ...των βιβλίων μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αλμυρού).

Ακολούθως, οι προσφεύγοντες, με την από 20-2-2001 αίτησή τους προς τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μαγνησίας ζήτησαν, κατ' επίκλησην του άρθρου 22 παρ. 1 περ. Β' του Ν. 674/1977, τη διόρθωση των κτηματολογικών στοιχείων του Αναδασμού στην περιοχή "Στούπι", κατά το μέρος που αφορά στην ιδιοκτησία τους, για αντικείμενη στο νόμο και εσφαλμένη καταχώρωση αυτής στα κτηματολογικά αυτά στοιχεία. Ειδικότερα, πρέβαλαν, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή Αναδασμού περιέλαβε στον αναδασμό την ιδιοκτησία τους, κατά παράθαση του άρθρου 9 παρ. 2 του Ν. 674/1977, καίτοι αυτή έχει οικοπεδική αξία, δεδομένου ότι μέσα σε αυτήν υπάρχει, από το έτος 1980, διώροφη οικοδομή, επιφανείας 198,71 τ.μ., με όλες τις βοηθητικές εγκαταστάσεις και διάφορα καρποφόρα και καλλωπιστικά δένδρα. Με τα δεδομένα αυτά, ο Νομάρχης Μαγνησίας, αφού έλαβε υπόψη την από 23-3-2001 γνωμοδότηση της Επιτροπής του άρθρου 22 του Ν.

674/1977 (βλ. σχετ. στη δικογραφία), με την ΔΑΑ4872/4-5-2001 απόφαση (προσθαλλόμενη), απέρριψε το αίτημα αυτό των προσφευγόντων, με την αιτιολογία ότι δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 22 παρ. 1 περ. Β' του Ν. 674/1977, δεδομένου ότι η αναδιανεμηθείσα περιοχή "Στούπι" Νέας Αγχιάλου προέρχεται από οριστική διανομή του Θεσσαλικού Γεωργικού Ταμείου, με συνέπεια, για την κτηματογράφηση των αναδιανεμηθέντων κλήρων, να ληφθούν, ως βάση, τα κτηματολογικά στοιχεία της οριστικής διανομής, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του Ν. 674/1977.

Επειδή, ήδη με την κρινόμενη προσφυγή, όπως αυτή αναπτύσσεται με το παραδεκτώς κατατεθέν υπόμνημα, οι προσφεύγοντες ζητούν την ακύρωση της προσθαλλόμενης πράξεως, ισχυριζόμενοι μεταξύ άλλων, ότι σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του Ν. 674/1977, η Επιτροπή Αναδασμού, κακώς, περιέλαβε στον αναδασμό τη θέση όπου βρίσκεται η ιδιοκτησία τους, διότι, στο μεγαλύτερο μέρος αυτής, υπάρχουν ιδιοκτησίες, όπως η δική τους, μέσα στις οποίες έχουν ανεγερθεί νόμιμες οικοδομές, μεγάλης αξίας, που χρησιμοποιούνται, ως παραθεριστικές κατοικίες, ενώ τα οικόπεδα είναι περιοικισμένα, με εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τους ενοίκους και έχουν φυτευτεί σε αυτά ελαιόδενδρα και καλλωπιστικά φυτά και, ως εκ τούτου, οι ιδιοκτησίες αυτές έχουν αποκτήσει πλέον οικοπεδικό χαρακτήρα. Προς απόδειξη του ισχυρισμού τους αυτού επικαλούνται και προσκομίζουν την από 28-5-1980 άδεια οικοδομής, φωτογραφίες της ιδιοκτησίας τους και την από Φεβρουαρίου 2001 τεχνική έκθεσην του τοπογράφου μηχανικό Ε. Π., στην οποία περιγράφονται, αναλυτικά, τα επικείμενα της ιδιοκτησίας των προσφευγόντων, καθώς και η αξία αυτών, όπως

τριάντα πέντε μεγάλες ελιές, πενήντα καλλωπιστικά φυτά, έξι φοίνικες, μία ροδιά, ηλεκτρικές εγκαταστάσεις φωτισμού κεντρικής εισόδου περιφράξεως και προαυλίου χώρου, γήπεδο μπάσκετ, τσιμεντοστρώσεις μετά κρασπέδων, μανδρότοιχος μέσου ύψους δύο μέτρων, διακοσμητικά κάγκελα, σιδερένια πόρτα εισόδου διακοσμητική μασίφ, προστατευτικά διακοσμητικά λιθόκτιστα παρτέρια κ.α.

Εξάλλου, με το από 15-12-2003 υπόμνημά τους, οι προσφεύγοντες προβάλλουν λόγους, οι οποίοι πλήπτουν τη νομιμότητα της αποφάσεως κηρύξεως του αναδασμού. Οι λόγοι όμως αυτοί, ανεξαρτήτως του ότι οδηγούν σε ανεπίρεπτο παρεμπίποντα έλεγχο της νομιμότητας της ατομικής γενικού περιεχομένου διοικητικής πράξεως, με την οποία κηρύσσεται ο αναδασμός, είναι απορριπτέοι, προεχόντως, ως απαραδέκτως προβαλλόμενοι το πρώτον με το υπόμνημα.

Επειδή, αντιθέτως, η καθ' ης Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μαγνησίας, με το παραδεκτώς κατατεθέν υπόμνημά της, zntά την απόρριψη της κρινόμενης προσφυγής, ισχυριζόμενη εμμένοντας, με τους 1-σχυρισμούς της, στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξεως, ότι αυτή είναι νόμιμη. Από την πλευρά τους οι παρεμβαίνοντες, με την παρέμβασή τους προβάλλουν, μεταξύ άλλων, ότι, νομίμως, περιελήφθη η ιδιοκτησία των προσφευγόντων στον αναδασμό, δεδομένου ότι η αναδιανεμηθέσα περιοχή "Στούπη" N. Αγχιάλου δε βρίσκεται εντός σχεδίου πόλεως, οι δε ιδιοκτησίες που βρίσκονται σε αυτήν δεν είναι οικόπεδα αλλά αγροτεμάχια.

Επειδή, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη μείζονα σκέψη και με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, λαμβάνοντας δε ειδικότερα, υπόψη (πρώτον) ότι σε αναδασμό υπόκεινται μόνον εκτά-

σεις γης, δεκτικές γεωργικής ή κτηνοτροφικής εκμεταλλεύσεως, (δεύτερον) ότι, όπως προκύπτει από τα προσκομισθέντα από τους προσφεύγοντες αποδεικτικά στοιχεία, η ιδιοκτησία τους δε χρησιμοποιείται ούτε για γεωργική ούτε για κτηνοτροφική εκμετάλλευση, δεδομένου ότι η μερικότερη περιοχή στην οποία αυτή ανήκει, έχει αναπτυχθεί οικιστικά, αλλά και διότι, μέσα σε αυτήν, υπάρχουν διώροφη οικοδομή και εγκαταστάσεις που της προσδίδουν οικοπεδικό χαρακτήρα και (τρίτον) ότι από τη μεταγραφή των τίτλων κυριότητας του αναδασμού δεν έχει παρέλθει τριετία, αλλά ούτε επί της ιδιοκτησίας των παρεμβαινόντων έχουν αποκτήσει τρίτοι δικαιώματα (βλ. σχετ. τα προσκομισθέντα από τους προσφεύγοντες .../7-1-2003 πιστοποιητικά της Υποθηκοφύλακα Αλμυρού), το Δικαστήριο κρίνει ότι, μη νομίμως, περιελήφθη στον αναδασμό η ιδιοκτησία των προσφευγόντων, και, ως εκ τούτου, συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 22 παρ. 1 περ. β' του Ν. 674/1977 (αντικείμενη στο νόμο καταχώρηση ιδιοκτησίας στα κτηματολογικά στοιχεία του αναδασμού). Κατά συνέπεια, ο Νομάρχης Μαγνησίας, έσφαλε που έκρινε, αντιθέτως, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, η οποία, για το λόγο αυτόν, πρέπει να ακυρωθεί, κατά παραδοχή ως βασίμου του σχετικού λόγου της προσφυγής και απορριπτομένων ως αβασίμων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της καθ' ης Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως καθώς και των παρεμβαινόντων.

Επειδή, κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη, να απορριφθεί η ασκηθείσα παρέμβαση και να αποδοθεί στους προσφεύγοντες το καταβληθέν παράβολο (άρθρο 277 του ΚΔΔ).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Συμβ. Πλημ. Λάρισας

Αριθμός 439/2004

**Πρόεδρος: Σοφία Πανουτσακοπούλου,
Δικαστές: Χαρίκλεια Λυρίτση, Κωνσταντία
Συροπούλου (Εισηγήτρια)
Εισαγγελέας: Κωνσταντινά Δρεντζίδου**

**Παράταση ή μη προσωρινής κράτησης
πέραν του εξαμήνου.**

Εάν η ανάκριση έχει περαιωθεί, η δικογραφία εισάγεται στο Συμβούλιο Εφετών, εφόσον η υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό κατόπιν έφεσης κατά του παραπεμπικού βουλεύματος ή έχει εισαχθεί στο ακροατήριο του Εφετείου ή αν το Συμβούλιο Εφετών είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση η δικογραφία εισάγεται στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών.

Για τη θεμελίωση της δικαιοδοσίας του Συμβουλίου Εφετών, κατά την κρατήσασα άποψη, η δικογραφία θεωρείται εισαχθείσα στο ακροατήριο με την επίδοση προς τον κατηγορούμενο κλήσης προς εμφάνιση ή κλητηρίου θεσπίσματος και όχι απλώς με την έκδοση του παραπεμπικού βουλεύματος.

Η προσωρινή κράτηση δεν αποτελεί ποινή αλλά σκοπεί στην αντιμετώπιση κινδύνων σχετικών με την επανάληψη της εγκληματικής συμπεριφοράς από το δράστη και τη διαφυγή του, κίνδυνος ο οποίος μπορεί να αντιμετωπισθεί με περιοριστικούς όρους.

Η ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ του Αντεισαγγελέα Νικολάου Δεληδήμου, που έγινε δεκτή, έχει ως εξής:

{...} Εις βάρος του κατηγορούμενου Π. Σ. κατοίκου Κ. και ίδη κρατουμένου

στο Πρεβαντόριο Κρατουμένων Άμφισσας ασκήθηκε ποινική δίωξη για α) απάτη κατά συναυτουργία, κατ' εξακολούθηση, και' επάγγελμα και κατά συνήθεια με προξενθείσα βλάβη άνω των 15.000 (άρθρο 386 παρ. 3 περ. α, 1, 2 ΠΚ σε συνδ. με άρθρα 13 στ', 45, 98 παρ. 1 ΠΚ) β) πλαστογραφία κατ' εξακολούθηση, κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια με όφελος επ' αντιστοίχου βλάβης τρίτου ποσού ανωτέρω των 15.000 (άρθρο 216 παρ. 3β, 1 ΠΚ σε συνδ. με άρθρα 13 στ., 98 παρ. 1 ΠΚ) κατόπιν δε ασκήσεως συμπληρωματικής ποινικής δίωξης στις 17-8-2004 στη δεύτερη κατά σειρά εκ των διωκομένων πράξεων προστέθηκε η επιβαρυντική περίπτωση της χρήσεως των πλαστογραφηθέντων εγγράφων από κοινού αποδοθείσα σε αυτόν ως "πλαστογραφία κατ' εξακολούθηση, κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια, συνολικού οφέλους άνω των 15.000 με την επιβαρυντική περίπτωση της χρήσης των πλαστών εγγράφων από κοινού (άρθρο 216 παρ. 1, 3β σε συνδ. με άρθρα 13 στ., 45, 98 παρ. 1 ΠΚ)" και με το υπ' αρ. .../2004 ένταλμα της Ανακρίτριας Λαρίσης διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση του, αρξαμένη στις 16-5-2004 όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το υπ' αρ. πρωτ. .../16-10-2004 έγγραφο του Πρεβαντορίου Κρατουμένων Άμφισσας, βάσει του οποίου εισάγω τη σκηναπισθείσα δικογραφία στο Συμβούλιο Πλημ/κών Λαρίσης κατά το άρθρο 287 παρ. 18 ΚΠΔ σε συνδ. Με τα άρθρα 32 παρ. 1, 138 παρ. 1, 28, ΚΠΔ και εκθέτω τα κάτωθι :

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 287 παρ. 1 περ. β και 2 περ. α και β ΚΠΔ, εάν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει έξι μήνες προκειμένου για κακουργήματα.....το Δικαστικό Συμβούλιο αποφαί-

νεται αμετακλήτως με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του εάν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτηση του.

Προς το σκοπό αυτό εάν η Ανάκριση έχει περαιωθεί, η δικογραφία εισάγεται ενώπιον του Συμβουλίου Εφετών, εφόσον η υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό συνεπεία εφέσεως, κατά του παραπεμπτικού βουλεύματος ή έχει εισαχθεί στο ακροατήριο του Εφετείου ή εάν το Συμβούλιο Εφετών είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση η δικογραφία εισάγεται ενώπιον του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών.

Ειδικώς ως προς την περίπτωση της εισαγωγής της δικογραφίας στο ακροατήριο του Εφετείου, η οποία είναι θεμελιωτική της δικαιοδοσίας του Συμβουλίου Εφετών, κατά την επικρατήσασα άποψη η δικογραφία θεωρείται εισαχθείσα στο ακροατήριο με την επίδοση προς τον κατηγορούμενο κλήσεως προς εμφάνιση ή κλητηρίου θεσπίσματος (ΑΠ 96/1963, ΠΧρ Γ' σελ. 289, Αγ. Μπουρόπουλος : Ερμ. Κ.Π.Δ., εκδ. Β', τόμος Α', σελ. 388 και 389) και όχι απλώς με την έκδοση του παραπεμπτικού βουλεύματος, δηλ. όπως ακριβώς συμβαίνει και στην περίπτωση της αντικατάστασης της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους (άρθρο 291 ΚΠΔ όπως αντικ. από το άρθρο 2 παρ. 3 ν. 2207/94 - βλ. επίσης σχετικά : Εφετείο Αθηνών 1067/1984, ΠΧρ ΛΔ', σελ. 962, Συμβ. Εφετών Πατρών : 70/1995, Υπερ. 1995, σελ. 895).

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 287 ΚΠΔ ορίζεται ότι : "εάν η προσωρινή κράτηση διαρκεσει έξι μήνες, το δικαστικό Συμβούλιο αποφαίνεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του, εάν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος από τις φυλακές ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτησή του".

Η επιβαλλόμενη από την ανωτέρω διάταξη δεν μπορεί παρά να συμβαδίζει με τις εξαιρετικές περιστάσεις που κατά την παρ. 2 πρέπει να συντρέχουν για να παραταθεί ο χρόνος προσωρινής κράτησης, πέραν του έτους.

Και ναι μεν ως τέτοιες είναι δυνατόν να θεωρηθούν η ιδιαίτερη βαρύτητα της πράξης σε συνδυασμό με τον τρόπο τελέσεως της (ΑΠ 1216/1998, ΠΧρ ΜΘ', σελ. 674) καθώς επίσης τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της (ΑΠ 1139/1998, ΠΧρ ΜΘ', σελ. 657), πλην όμως κατά την εκ του νόμου επιβαλλόμενη αιτιολόγηση του βουλεύματος δεν αρκεί η αναγωγή στους όρους επιβοδής του μέτρου (βλ. επ' αυτού: Γ. Σταθέας : "Άσκηση αναιρέσεως κατά του βουλεύματος με το οποίον κρίνεται ο έλεγχος της προσωρινής κράτησης από τον κατηγορούμενο" Π.Χρ ΜΗ', σελ. 936 - 937) και η δι' αυτής υπέρβαση της αρχής της αναλογικότητας (Βλ. Ολομ. ΑΠ 14/2001, Π.Χρ NB, σελ. 205 όπου παρατηρήσεις Γ. Μητσόπουλου στη σελ. 207).

Ειδικότερα, κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας που περιορίζει συνταγματικά καθιερωμένα δικαιώματα - εν προκειμένω το δικαίωμα της προσωρινής ελευθερίας - πρέπει το μέσο προς επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού να είναι πρόσφορο και αναγκαίο υπό την παραδοχή του ανθρωποκεντρικού χαρακτήρα του δικαίου και σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 5 παρ. 1γ της ΕΣΔΑ (βλ. σχετ. Μ. Σικαλοπούλου: "Οι λόγοι που επιτρέπουν τη διατήρηση του μέτρου της προσωρικής κράτησης" Υπερ. 1994, σελ. 445, 447 επ.).

Εν προκειμένω στον κατηγορούμενο Π. Σ. αποδίδονται οι ως άνω αναφερθείσες αξιόποινες πράξεις περί των οποίων υφίστανται ασφαλώς ιδιαιτέρως επαρκείς ενδείξεις ενοχής, όπως αυτές σαφέστατα διαγράφονται από το σύνολο των αποδει-

κτικών μέσων αλλά και αυτή καθεαυτή την απολογία του κατηγορουμένου ο οποίος ουδεμία πειστική εξήγηση παρείχε έναντι των διωκομένων και αποδιδομένων σε αυτόν πράξεων.

Ανεξαρτήτως όμως αυτού πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι παρά το γεγονός ότι η προσωρινή κράτηση δεν αποτελεί ποινή αλλά αποσκοπεί στην αντιμετώπιση ορισμένων κινδύνων σχετικών με την επανάληψη της εγκληματικής συμπεριφοράς από το δράστη και τη διαφυγή του προς αποφυγή της τιμωρίας, δεν παροράται ότι ο κατηγορούμενος που βιώνει τη στέρηση της προσωπικής του ελευθερίας επί εξάμηνο, εκλαμβάνει αυτή ως ποινή που επιφέρει ειδικοπροληπτικού χαρακτήρα συνέπειες.

Συνεπώς ο κατηγορούμενος Π. Σ., ο οποίος διάγει το 62ο έτος της πλικίας του, δεν είναι πιθανό κατά την κρίση μας, ότι θα διαπράξει νέα εγκλήματα σε περίπτωση που διακοπεί η προσωρινή κράτησή του.

Εξάλλου ούτε η κατ' επάγγελμα τέλεση των αξιόποινων πράξεων καταδεικνύει την ούτως ή άλλως δυσχερώς προσδιορίσιμη, ενδιάθετη ιδιότητα επικινδυνότητας, δεδομένου ότι από το ποινικό του μπτρώο προκύπτει ότι οι υπ' αυτού τελεσθείσες κατά το παρελθόν αξιόποινες πράξεις (έκδοση ακαλύπτων επιταγών, αγορανομικές παραβάσεις) καταδεικνύουν κάποιας μορφής αποτυχημένη επαγγελματική δραστηριότητα και τις εξ' αυτής οικονομικές δυσχέρειες κι όχι εγκληματική ροπή.

Ως προς το κίνδυνο διαφυγής του κατηγορουμένου τονίζεται ότι αφενός μεν δεν προέκυψε ότι κατά τη διάρκεια της προσωρινής κρατήσεώς του προέβη σε προπαρασκευαστικές ενέργειες αποδράσεως, ούτε ότι τέλεσε κάποια αξιόποινη πράξη εντός του σωφρονιστικού καταστή-

ματος (σχετ. Αθ. Κονταξής : Κώδικας Ποινικής Δικονομίας - Ερμηνεία κατ' άρθρον, Τόμος Α', σελ. 1416), αφετέρου δε ο κίνδυνος αυτός, κι αν ακόμη ήθελε θεωρηθεί υπαρκτός, δύναται να αντιμετωπισθεί με την επιβολή περιοριστικών όρων.

Εν όψει των ανωτέρω και επιπροσθέτως των προβλεπομένων σε διεθνή κείμενα σχετικά με τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως της διάταξης του άρθρου 1 της Σύστασης No R (80) 11 του Συμβουλίου της Ευρώπης όπου ορίζεται : “..... Η κράτηση κατά τη διάρκεια της δίκης θα αντιμετωπίζεται ως εξαιρετικό μέτρο και ουδέποτε θα είναι υποχρεωτική, ούτε θα χρησιμοποιείται για τιμωρητικούς λόγους (βλ. Αλεξιάδην - Κουράκη - Κείμενα Αντεγκληματικής Πολιτικής 1993, σελ. 160 επ.)”, είναι φανερό ότι η κάμψη της κατασταλτικής φύσεως της προσωρινής κράτησης με την εισαγωγή προληπτικής στοχεύσεως “Causae arresti”, γίνεται ιδιαίτερα αρνητικά αισθητή με την πάροδο ικανού χρόνου κρατήσεως και, ως εκ τούτου, καθίσταται οριακά αποδεκτή.

Βάσει αυτών θεωρούμε ότι δεν πρέπει να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου Π. Σ. πέραν του εξαμήνου αλλά να αφεθεί ελεύθερος επιβαλλομένων, εις βάρος του περιοριστικών όρων, ήτοι της απαγορεύσεως της εξόδου του από τη χώρα και της περιοδικής εμφανίσεως του την 1η και 15η ημέρα εκάστου μηνός στο Α.Τ. Κ., όπου βρίσκεται ο τόπος της κατοικίας του, προκειμένου να εξασφαλισθεί η παρουσία του στο Δικαστήριο και η υποβολή του σε εκτέλεση της ποινής, σε περίπτωση καταδίκης του.

ΒΟΥΛΕΥΜΑ

Κατά του κατηγορουμένου Π. Σ., κατοίκου Κ. και ήδη προσωρινά κρατουμέ-

νου στο Πρεβαντόριο Κρατουμένων Αμφισσας, ασκήθηκε ποινική δίωξη για : α) απάτη κατά συναυτουργία, κατ' εξακολούθηση, κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια με προξενηθείσα βλάβη άνω των 15.000 ευρώ (άρθρ. 386 παρ. 3 περ. α, 1, 2 ΠΚ σε συνδ. με άρθρα 13 στ, 45, 98 παρ. ΠΚ), β) πλαστογραφία κατ' εξακολούθηση, κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια με όφελος επ' αντιστοίχων βλάβης τρίτου ποσού άνω των 15.000 ευρώ (άρθρ. 216 παρ. 3θ, 1 ΠΚ σε συνδ. με άρθρα 13 στ, 98 παρ. 1 ΠΚ) και κατόπιν ασκήσεως συμπληρωματικής ποινικής δίωξης, στις 17-8-2004, στη δεύτερη ως άνω διώκμενη πράξη, προστέθηκε η επιβαρυντική περίπτωση της χρήσεως των πλαστογραφηθέντων εγγράφων από κοινού, αποδοθείσα σ' αυτόν ως “πλαστογραφία κατ' εξακολούθησην, κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια, συνοδικού οφέλους άνω των 15.000 ευρώ, με την επιβαρυντική περίπτωση της χρήσης των πλαστών εγγράφων από κοινού” (άρθρ. 216 παρ. 1, 3θ ΠΚ σε συνδ. με άρθρα 13 στ, 45, 98 παρ. 1 ΠΚ)”. Μετά την απολογία του κατηγορουμένου εκδόθηκε από την Ανακρίτρια Λάρισας το με αριθμ. .../2004 ένταλμα προσωρινής κράτησης του για τις άνω πράξεις. Η προσωρινή του κράτηση για τις πράξεις αυτές, οι οποίες είναι κακουργήματα, άρχισε από 16-5-2004 και από τότε κρατείται συνεχώς, λήγει δε αυτή στις 16-11-2004. Ήδη, μετά την περάτωση της ανάκρισης, η δικογραφία έχει δια-

βιβαστεί στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Λάρισας και εκκρεμεί η εισαγωγή της στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών με την κατά νόμο πρόταση του αρμόδιου Εισαγγελέα. Επομένως, νόμιμα και εντός των οριζομένων στο άρθρο 287 παρ. 1 εδ. 8' του ΚΠΔ προθεσμιών, εισάγεται η προκειμένη δικογραφία στο παρόν Συμβούλιο, το οποίο είναι αρμόδιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 287 παρ. 2 θ, ΚΠΔ, προκειμένου να αποφανθεί για την παράταση ή μη της προσωρινής κράτησης του ως άνω κατηγορουμένου μέχρι την συμπλήρωση έτους από την έναρξη της.

Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπ' όψη του τα στοιχεία της δικογραφίας, κρίνει, σύμφωνα και με όσα διαλαμβάνονται στην εισαγγελική πρόταση, στην οποία και αναφέρεται προς αποφυγή ασκόπων επαναλήψεων, ώστε οι αιτιολογίες της να αποτελέσουν και αιτιολογίες του βουλεύματός του, ότι δεν συντρέχουν πλέον οι λόγοι για τους οποίους υπεβλήθη στον κατηγορούμενο η προσωρινή κράτηση και γι' αυτό πρέπει να διαταχθεί η απόλυτή του από τη φυλακή, να του επιβληθούν όμως κατ' εφαρμογή του άρθρου 287 παρ. 4 του ΚΠΔ οι περιοριστικοί όροι της εμφάνισης την 1η και τη 15η ημέρα κάθε μήνα στο Αστυνομικό Τμήμα Κοζάνης και της απαγόρευσης εξόδου του από τη χώρα, προκειμένου να εξασφαλισθεί η εμφάνιση του στο Δικαστήριο, οποτεδήποτε αυτός κληθεί και η υποβολή του στην εκτέλεση της απόφασης.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΟΛΙΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Μνημιάτες εισφορές Ταμείου Νομικών

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Νο 393

Με την εγκύκλιο αυτή γνωστοποιείται ο μνημιάτης εισφορά των αμίσθων ασφαλισμένων υπέρ του Ταμείου Νομικών και του ΚΕΑΔ για το έτος 2004.

Η εισφορά αυτή διαμορφώνεται βάσει των διατάξεων των άρθρων 22, 32, 44 και 52 του Ν. 2084/92, των 125/93 και 173/93 Προεδρικών Διαταγμάτων και του Ν 2150/93, αρθ. 19.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΤΟΥΣ 2004 ΑΜΙΣΘΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΝΟΜΙΚΩΝ

- α) Εισφορά ασφαλισμένων προ της 1-1-93 με χρόνο ασφάλισης άνω των πέντε (5) ετών, **124,23 €** μνημιάτης.
- β) Εισφορά ασφαλισμένων προ της 1-1-93 με χρόνο ασφάλισης κάτω των πέντε (5) ετών, **62,12 €** μνημιάτης.
- γ) Εισφορά ασφαλισμένων μετά την 1-1-93, επί του ποσού της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας, με χρόνο ασφάλισης άνω των πέντε (5) ετών, **117,34 €** μνημιάτης.
- δ) Εισφορά ασφαλισμένων μετά την 1-1-93, επί του ποσού της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας, με χρόνο ασφάλισης κάτω των πέντε (5) ετών, **58,67 €** μνημιάτης.

- ### ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΤΟΥΣ 2004 ΑΜΙΣΘΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ Κ.Ε.Α.Δ.
- α) Εισφορά ασφαλισμένων προ της 1-1-93 με χρόνο ασφάλισης άνω των πέντε (5) ετών, **37,27 €** μνημιάτης.
 - β) Εισφορά ασφαλισμένων προ της 1-1-93 με χρόνο ασφάλισης κάτω των πέντε (5) ετών, **18,64 €** μνημιάτης.
 - γ) Εισφορά ασφαλισμένων μετά την 1-1-93, επί του ποσού της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας, με χρόνο ασφάλισης άνω των πέντε (5) ετών, **35,20 €** μνημιάτης.
 - δ) Εισφορά ασφαλισμένων μετά την 1-1-93, επί του ποσού της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας, με χρόνο ασφάλισης κάτω των πέντε (5) ετών, **17,60 €** μνημιάτης.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

1. Από τα παραπάνω ποσά των εισφορών, για τους ασφαλισμένους από χρόνου προ της 1-1-93, θα αφαιρούνται τα ποσά που αποδίδονται με ένσημα από τους δικηγόρους, υποθηκοφύλακες, δικαστικούς επιμελητές και δικολάδους και τα ποσά κράτησης επί των αναλογικών δικαιωμάτων των συμβολαιογράφων. Το ίδιο ισχύει και για τους ασφαλισμένους μετά την 1-1-93, ανεξαρτήτως επιλογής ανώτερης της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας. Συμβολαιογράφοι που δεν συμπληρώνουν την καθοριζόμενη εκάστοτε ασφαλιστική εισφορά με τα ποσά της κράτησης επί των αναλογικών δικαιωμάτων, αποδίδουν τη

διαφορά με κατάθεση στην Εθνική Τράπεζα, εντός του πρώτου διμήνου κάθε έτους για το προηγούμενο, όπως αποδίδουν τη διαφορά ενσήμων και οι λοιποί ασφαλισμένοι.

2. Οι συμβολαιογράφοι, για τον έλεγχο της αποδιδόμενης δια των αναλογικών δικαιωμάτων εισφοράς, από 1-1-93 και εφεξής, θα πρέπει να τηρούν επίσης αναλυτικές καταστάσεις, σύμφωνα με το υπόδειγμα που έχει σταλεί με προηγούμενη εγκύκλιο. Οι καταστάσεις αυτές θα υπογράφονται από τους συμβολαιογράφους, θα τηρούνται στο αρχείο τους και θα αποτελούν δικαιολογητικό στοιχείο για την προώθηση οποιουδήποτε αιτήματος βεβαιώσεως χρόνου ασφάλισης ή απονομής παροχής από το Ταμείο, καθώς και χορήγησης βεβαιώσης ασφαλιστικής ενημερότητας.

3. Τα αναφερόμενα παραπάνω ποσά εισφοράς υπέρ του ΚΕΑΔ ισχύουν ως έχουν και για τους ασφαλισμένους σ' αυτόν υπαλλήλους του ΤΥΔΕ.

4. Η υποβολή υπευθύνου δηλώσεως για επιλογή ασφαλιστικής κατηγορίας, από τους ασφαλισμένους για πρώτη φορά μετά την 1-1-93, γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην 349/93 εγκύκλιο μας.

5. Η εισφορά των δικηγόρων που τελούν σε πλήρη ή μερική **αναστολή** δικηγορίας υπολογίζεται για το Τ.Ν. σε 4% επί του βασικού μισθού ή του ποσού αποζημιώσεως ή εξόδων παραστάσεως. Το ποσόν αυτό, για τους ασφαλισμένους προ της 1-1-93, δεν μπορεί να είναι μηνιαίως μικρότερο του ποσού των **124,23 €**, ούτε μεγαλύτερο του διπλάσιου αυτού. Αντίστοιχα, για τους ασφαλισμένους μετά την 1-1-93 το ποσόν της μηνιαίας αυτής εισφοράς δεν μπορεί να είναι κατώτερο των **176,01 €** χωρίς ανώτερο περιορισμό. Η εισφορά αυτή αποδίδεται κάθε μήνα, με μέριμνα του υπόχρεου δικηγόρου. Για τον Κ.Ε.Α.Δ., η εισφορά των δικηγόρων αυτών αποδίδεται με επικόλληση ολόκληρων ενσήμων στο ασφαλιστικό βιβλιάριο ή ταμειακώς.

6. Η τακτική εισφορά των δικηγόρων που απασχολούνται με έμμισθη εντολή είτε έχουν ασφαλισθεί προ της 1.1.93 ή μετά την ημερομηνία αυτή, αποδίδεται κατά τα 2/3 από τον εντολέα ταμειακώς (εντός του μηνός Ιανουαρίου) και κατά το 1/3 από το δικηγόρο μέχρι τέλους Φεβρουαρίου. Μαζί με το ασφαλιστικό του βιβλιάριο, ο δικηγόρος θα προσκομίζει και βεβαίωση του εντολέα, περί του ποσού της εισφοράς που κατέθεσε ως υπόχρεως ή την απόδειξη πληρωμής της εισφοράς. Πέραν αυτού, οι εντολείς των δικηγόρων αυτών βαρύνονται με επιπλέον μηνιαία εισφορά επί των αποδοχών του δικηγόρου, είτε έχει ασφαλισθεί προ της 1-1-93 ή μετά την ημερομηνία αυτή.

7. Ως συμπληρώσαντες 5ετή συνοδικό χρόνο ασφάλισης στο Τ.Ν. θεωρούνται όσοι ασφαλίσθηκαν σ' αυτό μέχρι 31-12-98.

8. Απαραίτητη προϋπόθεση για κατοχύρωση της απόδοσης του υπολοίπου της εισφοράς κάθε έτους μέσω ΕΤΕ με την ON LINE διαδικασία TR 4300, είναι να γνωρίζετε τα παρακάτω και να συμπληρώνετε ανάλογα το γραμμάτιο κατάθεσης στην Τράπεζα.

- α. Τον αριθμό του λογαριασμού για τα έσοδα του ΤΝ που είναι: 040-546154-57
- β. Τον αριθμό του λογαριασμού για τα έσοδα του ΚΕΑΔ που είναι: 040-546155-31
- γ. Τον αριθμό πελάτη του ΤΝ στην Εθνική Τράπεζα που είναι: 9805690008
- δ. Τον κωδικό αιτιολογίας που είναι 1 για ΤΝ και ΚΕΑΔ, για υπόλοιπο τακτικής εισφοράς

- ε. Τον αριθμό μητρώου του ασφαλισμένου στο ΤΝ
- στ. Τον αριθμό μητρώου του εντολέα στο ΤΝ, στις περιπτώσεις που απασχολεί δικηγόρο με έμμισθη εντολή.

9. Επειδή εξακολουθούν να διατυπώνονται ερωτήματα σχετικά με την απόδοση ασφ/κίς εισφοράς με ενιαία ένσημα (ολόκληρα ή αποκόμματα), διευκρινίζουμε και πάλι ότι η αξία των ενιαίων ενσήμων, όπως και κατά τη δικαστική τους χρήση, ομοίως και για την απόδοση της εισφοράς, επιμερίζεται **ισομερώς** μεταξύ ΤΝ και ΚΕΑΔ και το υπόλοιπο της εισφοράς του κάθε Ταμείου αποδίδεται ταμειακώς στους αντίστοιχους ως άνω λογαριασμούς.

**Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΕΛΕΝΗ ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗ**

**ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ 2004
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2004
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1-1-93 ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ**

A. ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ

B. ΚΕΑΔ

1) 1η ασφαλιστική κατηγορία

(ισχύει όπως στην πρώτη σελίδα της εγκυκλίου)

2) 2η ασφαλιστική κατηγορία

Μνηματία άνω πενταετίας: 144,30 €	Μνηματία άνω πενταετίας : 43,29 €
Μνηματία κάτω πενταετίας : 72,15 €	Μνηματία κάτω πενταετίας : 21,65 €

3) 3η ασφαλιστική κατηγορία

Μνηματία άνω πενταετίας : 171,07 €	Μνηματία άνω πενταετίας : 51,32 €
Μνηματία κάτω πενταετίας : 85,55 €	Μνηματία κάτω πενταετίας : 25,66 €

4) 4η ασφαλιστική κατηγορία

Μνηματία άνω πενταετίας : 197,77 €	Μνηματία άνω πενταετίας : 59,33 €
Μνηματία κάτω πενταετίας : 98,89 €	Μνηματία κάτω πενταετίας : 29,67 €

5) 5η ασφαλιστική κατηγορία

Μνηματία άνω πενταετίας : 223,33 €	Μνηματία άνω πενταετίας : 67,00 €
Μνηματία κάτω πενταετίας : 111,67 €	Μνηματία κάτω πενταετίας : 33,50 €

6) 6η ασφαλιστική κατηγορία

Μνηματία άνω πενταετίας : 242,96 €	Μνηματία άνω πενταετίας : 72,89 €
Μνηματία κάτω πενταετίας : 121,48 €	Μνηματία κάτω πενταετίας : 36,45 €

7) 7η ασφαλιστική κατηγορία

Μνηματία άνω πενταετίας : 268,69 €	Μνηματία άνω πενταετίας : 78,58 €
Μνηματία κάτω πενταετίας : 134,35 €	Μνηματία κάτω πενταετίας : 39,29 €

8) 8η ασφαλιστική κατηγορία

Mννιαία άνω πενταετίας : 297,16 €	Mννιαία άνω πενταετίας : 84,28 €
Mννιαία κάτω πενταετίας : 148,58 €	Mννιαία κάτω πενταετίας : 42,14 €

9) 9η ασφαλιστική κατηγορία

Mννιαία άνω πενταετίας : 325,64 €	Mννιαία άνω πενταετίας : 89,97 €
Mννιαία κάτω πενταετίας : 162,82 €	Mννιαία κάτω πενταετίας : 44,99 €

10) 10η ασφαλιστική κατηγορία

Mννιαία άνω πενταετίας : 354,12 €	Mννιαία άνω πενταετίας : 95,67 €
Mννιαία κάτω πενταετίας : 177,06 €	Mννιαία κάτω πενταετίας : 47,84 €

11) 11η ασφαλιστική κατηγορία

Mννιαία άνω πενταετίας : 382,59 €	Mννιαία άνω πενταετίας: 101,36 €
Mννιαία κάτω πενταετίας : 191,30 €	Mννιαία κάτω πενταετίας : 50,68 €

12) 12η ασφαλιστική κατηγορία

Mννιαία άνω πενταετίας : 411,06 €	Mννιαία άνω πενταετίας: 107,06 €
Mννιαία κάτω πενταετίας : 205,53 €	Mννιαία κάτω πενταετίας: 53,53 €

13) 13η ασφαλιστική κατηγορία

Mννιαία άνω πενταετίας : 439,54 €	Mννιαία άνω πενταετίας: 112,75 €
Mννιαία κάτω πενταετίας : 219,77 €	Mννιαία κάτω πενταετίας : 56,38 €

14) 14η ασφαλιστική κατηγορία

Mννιαία άνω πενταετίας : 468,01 €	Mννιαία άνω πενταετίας: 118,45 €
Mννιαία κάτω πενταετίας : 234,01 €	Mννιαία κάτω πενταετίας : 59,23 €

Οι τυχόν υποβαλλόμενες υπεύθυνες δηλώσεις N. 1599/86 μεταβολής ασφαλιστικής κατηγορίας - **ανάτερης πάντοτε** και όχι κατώτερης της προηγούμενης ασφαλιστικής κατηγορίας, θα παραλαμβάνονται για μεν τους ασφαλισμένους των Συλλόγων Αθηνών από τις υπηρεσίες του Ταμείου (Σωκράτους 53), για δε τους ασφαλισμένους της επαρχίας από τους Συλλόγους Επαρχιών. Τις δηλώσεις αυτές, καταχωρημένες σε ονομαστική κατάσταση διαβιβάζουν άπαξ στο Ταμείο με συστημένο έγγραφο, **αμέσως** μετά την 28/2/2005, ημερομηνία που λήγει η προθεσμία υποβολής τέτοιων δηλώσεων. Η έγκαιρη αποστολή των δηλώσεων είναι απαραίτητη, για να είναι δυνατή και η αναζήτηση της ανάλογης εισφοράς του Κράτους στην ασφάλιση των προσώπων αυτών.

Υπενθυμίζουμε ότι η επιλογή δηλώνεται ιδιαιτέρως για το Τ.Ν. και τον ΚΕΑΔ, αφού υπάρχει ευχέρεια επιλογής διαφορετικής ασφαλιστικής κατηγορίας για κάθε ταμείο, **ισχύει δε από την πρώτη του έτους υποβολής της δηλώσης**.

**ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΑΜΙΣΘΩΝ**

ΠΑΡΑΒΟΛΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΩΝ
Για το έτος 2004

	Τ. Ν.	Κ.Ε.Α.Δ.
1. Διορισμού νέου ασφαλισμένου	264,03	2,93
2. Διορισμού δικηγόρου παρ' Εφέταις	745,44 παλαιοί 1.056,12 νέοι	5,87
3. Διορισμού δικηγόρου παρ' Αρείω Πάγω	1.490,88 παλαιοί 2.112,24 νέοι	8,80
4. Προαγωγή παρ' Εφέταις, ασφ/vou προ της 1/1/93, άνω 5 ετίας	621,15	2,93
5. Προαγωγής παρ' Εφέταις, ασφ/vou προ της 1/1/93, κάτω 5 ετίας	310,60	2,93
6. Προαγωγής παρ' Εφέταις, ασφ/vou μετά τη 1/1/93, άνω 5 ετίας	880,10	2,93
7. Προαγωγής παρ' Εφέταις, ασφ/vou μετά τη 1/1/93 κάτω 5 ετίας	440,05	2,93
8. Προαγωγής παρ' Αρείω Πάγω, ασφ/vou προ της 1/1/93	1.242,30	2,93
9. Προαγωγής παρ' Αρείω Πάγω, ασφ/vou μετά τη 1/1/93	1.760,10	2,93
10. Προαγωγής παρ' Αρείω Πάγω απ' ευθείας, ασφ/vou προ της 1/1/93	1.863,45	5,87
11. Προαγωγής παρ' Αρείω Πάγω απ' ευθείας, ασφ/vou μετά τη 1/1/93	2.640,15	5,87

**ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (ΔΤΚ) ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΜΙΣΘΩΜΑΤΟΣ ΜΗΝΩΝ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2004**

Από τη Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (ΕΣΥΕ) ανακοινώνεται ότι:

1. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κατά τη δωδεκάμηνη περίοδο Αύγουστο 2003 - Ιούλιο 2004, παρουσίασε αύξηση (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 2,9%.
Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η επίσια αναπροσαρμογή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΚΤ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης για το μήνα **ΑΥΓΟΥΣΤΟ 2004** ανέρχεται σε **2,2%** επί του καταβαλλομένου μισθώματος.
2. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κατά τη δωδεκάμηνη περίοδο Σεπτεμβρίου 2003 - Αυγούστου 2004, παρουσίασε αύξηση (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 2,7%.
Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η επίσια αναπροσαρμογή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΚΤ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης για το μήνα **ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ 2004** ανέρχεται σε **2%** επί του καταβαλλομένου μισθώματος.
3. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κατά τη δωδεκάμηνη περίοδο Οκτωβρίου 2003 - Σεπτεμβρίου 2004, παρουσίασε αύξηση (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 2,8%.
Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η επίσια αναπροσαρμογή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΚΤ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης για το μήνα **ΟΚΤΩΒΡΙΟ 2004** ανέρχεται σε **2,1%** επί του καταβαλλομένου μισθώματος.
4. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κατά τη δωδεκάμηνη περίοδο Νοεμβρίου 2003 - Οκτωβρίου 2004, παρουσίασε αύξηση (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 3,2%.
Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η επίσια αναπροσαρμογή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΚΤ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης για το μήνα **ΝΟΕΜΒΡΙΟ 2004** ανέρχεται σε **2,4%** επί του καταβαλλομένου μισθώματος.

**ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΕΤΟΣ 2004 (12ο)
ΕΤΗΣΙΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ**

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΤΟΥΣ 2004

1.	Ευρετήριο άρθρων - μελετών - σχολίων	574
2.	Αλφαριθμητικό ευρετήριο	575
3.	Αριθμητικό ευρετήριο αποφάσεων	
4.	Βιβλιοπαρουσίαση	190
5.	Επαγγελματικά θέματα - Ανακοινώσεις	193, 380, 566

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΡΘΡΩΝ - ΜΕΛΕΤΩΝ - ΣΧΟΛΙΩΝ

Ιωάννη Στ. ΒΟΪΛΑ, ε.τ Προεδρού ΔΣ Τρικάλων:

Μέσα ενημέρωσης και Δικαιούσνη	197
--------------------------------------	-----

Σταμάτη ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ, Εισαγγελέα Πρωτοδικών:

Η προκαταρκτική εξέταση και η άσκηση ποινικής δίωξης κατά το Ν. 3160/2003 - Ο θεσμικός ρόλος του Εισαγγελέα	8
--	---

Ιωάννη ΖΩΗ, Προεδρού Πρωτοδικών:

Δικαστικές αναμνήσεις	3
Τύπος και προστασία της προσωπικότητας	385

Φεραίου ΝΑΝΗ, Προεδρού ΔΣ Λάρισας:

Ομιλία για τον Αγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη	381
---	-----

Χαράλαμπου Δ. ΠΙΤΕΡΩΤΟΥ, Δικηγόρου Λάρισας:

Η ιδιάζουσα θέση του ενεργούντος ως αγγέλου συνηγόρου υπεράσπισης στην ποινική δίκη	389
--	-----

Ιωάννη Τ. ΤΣΙΑΜΠΑ, δικηγόρου LL.M

Αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου (αγροτεμαχίου), με σκοπό την επέκταση επαρχιακής βιομηχανίας (Γνωμ)	225
--	-----

Αποστόλου Ευστ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ, Δικηγόρου Λάρισας-Μεταπυχιακού φοιτητή:

Ένδικα μέσα και αναγκαστική ομοδικία	205
--	-----

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ 2004

ΑΓΡΟΜΙΣΘΩΣΗ

Μείωση μισθώματος, λόγω ουσιώδους ελάττωσης συγκομιδής από ανώτερη βία. Ουσιώδης μείωση της προσόδου όταν υπολείπεται σημαντικά της συνίθους. Ανώτερη βία λόγω ξηρασίας, πλημμύρας, μεγάλων βροχοπτώσεων σε συνδυασμό με καλαζόπτωση, ή φυσικά φαινόμενα που αισκούν σημαντική επιδραση στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων. Εφαρμογή 288 ή 388 ΑΚ όταν δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις του 627 ΑΚ, δίκως αναδρομική ενέργεια. Εφ. Λαρ. 770/03, σ. 256

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Με τον αναδασμό δε μεταβάλλεται το νομικό καθεστώς, αλλά η θέση του αγρού, η δε κληρουχική ιδιότητα διατηρείται και στο νέο τεμάχιο, που τυγχάνει ίδιας νομικής προστασίας (πλασματική καλόπιστη νομή, απαγόρευση κατάτμησης). Εφ. Λαρ. 672/03, σ. 129, Εφ. Λαρ 156/04, σ. 475

Οι υποκείμενες σε αναδασμό εκτάσεις, που προέρχονται από παραχώρηση, κατ' εφαρμογή της εποικιστικής νομοθεσίας (κλήροι προς γεωργική αποκατάσταση), εφόσον, λόγω αλλεπάλληλων μεταβιβάσεων σε διαφορετικούς από τον αρχικό κληρούχο δικαιούχους, απέβαλαν σταδιακά τον κατά προορισμό, γεωργικό ή κτηνοτροφικό, χαρακτήρα και απέκτησαν οικοπεδικό, εξαιρούνται από τον αναδασμό. Διοικ. Πρωτ. Βόλου 444/04, σ. 556

ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Δυντική η χορήγηση επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας στους εργατοτεχνίτες αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων. Εφ. Λαρ. 502/03, σ. 63

Η σύμβαση εργασίας τακτικού προσωπικού αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων είναι ορισμένου χρόνου και καταγγέλλεται για σπουδαίο λόγο, μετά προηγούμενη πειθαρχική διαδικασία και επικύρωση της απόλυτης από το πειθαρχικό συμβούλιο. Δικαστικός έλεγχος των πειθαρχικών αποφάσεων. Εφ. Λαρ. 638/03, σ. 242

Η εκτέλεση έργων αγροτικών συνεταιρι-

στικών οργανώσεων διέπεται από ειδική νομοθεσία, χωρίς να γίνεται παραπομπή στο νόμο περί δημοσίων έργων. Εφ. Λαρ. 45/04, σ. 304

Η σύμβαση πρόσληψης έκτακτου υπαλληλικού προσωπικού από Ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών δεν μπορεί να υπερβαίνει το έτος, ή να είναι αδριότης διάρκειας, απαγορεύομένης της σιωπηρής παράτασης, έστω και αν χρησιμοποιηθεί για μόνιμες υπηρεσιακές ανάγκες. Οι διαδοχικές ανανεώσεις της σύμβασης δεν τη μετατρέπουν σε αορίστου χρόνου, ούτε τεκμαίρεται καταστρατήγηση των δ/ξεων περί καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αριστης διάρκειας. Εφ. Λαρ. 147/04, σ. 336

ΑΓΩΓΗ

Διεκδικητική αγωγή. Αναβλητική ένσταση νομής ή κατοχής. Εφ. Λαρ. 50/03, σ. 14

Μη εγγραφή στα βιβλία διεκδικήσεων καταδολιευτικής αγωγής και μη καταβολή δικ. ενοίμου. Εφ. Λαρ. 178/03, σ. 20

Περιορισμός καταψηφιστικού αιτήματος σε αναγνωριστικό. Διατήρηση ουσιαστικών συνεπιών όχλησης που περιέχεται στην αγωγή. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Αγωγή πραγματικής δουλείας. Εφ. Λαρ. 478/03, σ. 56

Αγωγή καταδίκης σε διπλωση θούλησης. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66, για μεταβίβαση αυτ/ου. Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

Αγωγή δικηγορικής αμοιβής του υποκατάστατου δικηγόρου. Εφ. Λαρ. 561/03, σ. 87

Αγωγή αποζημίωσης για στέρηση υπηρεσιών συνύγου. Εφ. Λαρ. 572/03, σ. 107, για στέρηση υπηρεσιών θανόντος τέκνου. Εφ. Λαρ. 675/03, σ. 139, για στέρηση διατροφής γονέων, λόγω θανάτου τέκνου. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Αγωγή ΙΚΑ, ως υποκατασταθέντος στις έναντι τρίτων αξιώσεις του ασφαλισμένου του. Εφ. Λαρ. 629/03, σ. 117

Αγωγή τόκων. Εφ. Λαρ. 670/03, σ. 121

Ο προσθέτως παρεμβαίνων δεν μπορεί να αρνηθεί την αγωγή, αν ο εναγόμενος κύριος διαδίκος την ομολογεί. Εφ. Λαρ. 597/03, σ. 240

Αγωγή μπχανικού για καταβολή αμοιβής. Εφ. Λαρ. 686/03, σ. 246

Αγωγή δανειστή κατά εγγυητή. Η ένσταση διζησεως είναι γνήσια αναβλητική υπέρ του εγγυητή και οδηγεί σε προσωρινή απόρριψη της αγωγής. Εφ. Λαρ. 747/03, σ. 253

Αγωγή μείσωσης μισθώματος αγρομίσθωσης. Εφ. Λαρ. 770/03, σ. 256

Αγωγή αναστροφής πώλησης επιχείρησης, ως συνόλου. Δικαιοπρακτική και αδικοπρακτική ευθύνη. Εφ. Λαρ. 778/03, σ. 266

Αγωγή από εγγύηση σε αλληλόχρεο λογ/σμό. Εφ. Λαρ. 800/03, σ. 270

Αγωγή αδικοπραξίας από ακάλυπτη επιταγή. Εκκρεμοδικία. Εφ. Λαρ. 822/03, σ. 275

Επί αγωγής κατά νη δεν απαιτείται η μνεία των φυσικών προσώπων που το εκπροσώπησαν στην κατάρτιση της σύμβασης. Αγωγή κατά κοινοπραξίας. Νομιμοποίηση. Εφ. Λαρ. 877/03, σ. 284

Η διαμαρτυρία του εκμισθωτή για παράβαση όρου σύμβασης μπορεί να περιέχεται στην αγωγή απόδοσης του μισθίου, που ισχύει ως καταγγελία. Εφ. Λαρ. 53/04, σ. 305

Στοιχεία αγωγής στηριζόμενης σε πρόστιμο. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Αγωγή καταδολιευτική. Εφ. Λαρ. 104/04, σ. 320, Εφ. Λαρ. 213/04, σ. 342

Αγωγή μισθωτή περί αναπροσαρμογής μισθώματος, κατά το 288 ΑΚ. Εφ. Λαρ. 128/04, σ. 332

Αγωγή με πλείστες βάσεις. Αξίωση αποδοκών εργαζομένου από άκυρη σύμβαση, βάσει αδικ. πλουτισμού. Εφ. Λαρ. 147/04, σ. 336

Αγωγή προσθολής μη χαριστικών δικαιοπραξιών αποβιώσαντος για φρενοβλάβεια. Εφ. Λαρ. 215/04, σ. 347

Αγωγή αδικοπραξίας, λόγω πτώσης αυτ/του σε χάνδακα. Εφ. Λαρ. 274/04, σ. 353

Αγωγή προστασίας του δικαιώματος αποκλειστικής χρήσης χώρων στάθμευσης πιλοτικής. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356

Απλή ομοδικία πλειόνων εναγομένων σε αναγνωριστική αγωγή κυριότητας. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

Αγωγή αναγνώρισης χρέους, ακύρωσης δικαιοπραξίας λόγω απάτης και δανείου. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

Αγωγή ιδιαίτερης αποζημίωσης, λόγω αναπηρίας. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Διαφορές από οροφοκτονία. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413, Εφ. Λαρ. 146/04, σ. 466, Μον. Πρωτ. Λαρ. 465/04, σ. 541

Αγωγή απόδοσης ωφελημάτων. Εφ. Λαρ. 30/04, σ. 426, Εφ. Λαρ. 162/04, σ. 480

Αγωγή εργοδότη από μίσθωση έργου. Εφ. Λαρ. 42/04, σ. 428, Εφ. Λαρ. 66/04, σ. 432

Επί αγωγής που έχει ως βάση την σύμβαση πώλησης δεν υπάρχει δεδικασμένο εκ δ/γής πληρωμής που εκδόθηκε με βάση την εξ επιταγής ενοχή. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

Αγωγή εργατικού ατυχήματος. Εφ. Λαρ. 108/04, σ. 442, Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

Αγωγή από άκυρη απόλυτη. Εφ. Λαρ. 109/04, σ. 445

Αγωγή διανομής. Εφ. Λαρ. 118/04, σ. 450

Αγωγή αδικοπραξίας από εμπροσμό με πρόθεση καταστήματος. Εφ. Λαρ. 228/04, σ. 490

Αγωγή για ευθύνη εκ διαπραγματεύσεων. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

Αγωγή προσθολής προσωπικότητας. Εφ. Λαρ. 665/04, σ. 519

Αγωγή λογοδοσίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 183/04, σ. 529

Αγωγή αποκτημάτων γάμου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 203/04, σ. 532

ΑΓΩΓΗ ΠΛΑΓΙΑΣΤΙΚΗ

Προστασία του τρίτου, που προσυμφώνησε με τον εργολάβο αγορά διαμερίσματος, με εκκάρηση απαίτησης του εργολάβου κατά του οικοπεδούχου, ή με πλαγιαστική αγωγή. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ

Η συμφωνία με ιδιωτικό έγγραφο τιμήματος μεγαλύτερου από το αναγραφόμενο στο συμβόλαιο δεν επάγεται ακυρότητα της όλης σύμβασης, αλλά μόνον ως προς το υπέρτερο και εκτός συμβολαίου τίμημα, το οποίο δεν μπορεί να ζητηθεί από τον πωλητή ούτε με τις δ/ξεις αδικ. πλουτισμού. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Οι διευθύνοντες υπάλληλοι δεν υπόκεινται στις δ/ξεις για τα χρονικά όρια εργασίας και την απασχόληση τις Κυριακές, ούτε έχουν αξίωση αδικ. πλουτισμού για απόδοση της ω-

φέλειας του εργοδότη από την παροχή εργασίας πέρα από το νόμιμο ωράριο. Εφ. Λαρ. 27/04, σ. 293

Στην άκυρη σύμβαση εργασίας, η αξίωση αποδοχών ασκείται κατά τις δ/ξεις αδικ. πλουτισμού. Εφ. Λαρ. 147/04, σ. 336

Απόσθεση υποχρέωσης προς απόδοση πλουτισμού λαμβάνει χώρα και δταν ο ληπτής αναλίσκει το ληφθέν ποσό πραγματοποιώντας συγκεκριμένες δαπάνες στις οποίες δε θα προέβαινε. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 420

Στη μίσθωση έργου, επί υπερημερίας του εργολάθου, αν ο εργοδότης επιλέξει το δικαίωμα υπαναχώρησης, μπορεί να ζητήσει αθροιστικά και απόδοση των παροχών που εκπλήρωσε προς τον εργολάθο, κατά τον αδικ. πλουτισμό. Εφ. Λαρ. 42/04, σ. 428

Η εκούσια ή ξεναγκασμένη παροχή εργασίας κατά τη μέρα εβδομαδιαίας ανάπτυξης είναι άκυρη και γεννά απαίτηση απόδοσης της ωφέλειας του εργοδότη εκ του αδικ. πλουτισμού, για το ορισμένο δε του κονδυλίου δεν απαιτείται ο προσδιορισμός ημεροχρονολογιακώς της έκτης ημέρας, αλλ άρκεί η μνεία του συνολικού αριθμού ημερών τέτοιας απασχόλησης. Εφ. Λαρ. 125/04, σ. 451

Η αγωγή του αδικ. πλουτισμού είναι επιβονθητική και ασκείται όταν λείπουν οι προϋποθέσεις της αγωγής από τη σύμβαση ή την αδικοπραξία, εκτός αν θεμελιώνεται σε περιστατικά διαφορετικά ή πρόσθετα από εκείνα στα οποία στηρίζεται η αγωγή. Εφ. Λαρ. 127/04, σ. 459

Επί αναζήτησης ωφελημάτων αγροτικού ακινήτου, εκ του ποσού που εισέπραξε ο νομέας από τη διάθεση των φυσικών καρπών αφαιρούνται τα έξοδα καλλιέργειας, διότι άλλως ο κύριος θα καθίστατο αδικαιολογήτως πλουσιότερος σε βάρος του κακόπιστου νομέα. Εφ. Λαρ. 162/04, σ. 480

Το προκαταβληθέν τίμημα αναζητείται βάσει της προσυμβατικής ευθύνης, εκτός αν δεν είναι αποτέλεσμα του προσυμβατικού πταίσματος, οπότε αξιώνεται με τον αδικ. πλουτισμό. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ

Επί ανικανότητας προς εργασία εταιρίου ΟΕ., λόγω τραυματισμού του σε αυτ/κό ατύχη-

μα, δικαιούχος της αποζημίωσης λόγω απώλειας εισοδημάτων είναι ο τραυματισθείς εταίρος και όχι η εταιρία, που δεν είναι αμέσως ζημιωθείσα.

Η αποζημίωση λόγω αναπηρίας συνιστά αυτοτελή αξίωση. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Αποζημίωση παθόντος για απώλεια εισοδημάτων από εκμετάλλευση περιπτέρου και αγρών. Εφ. Λαρ. 468/03, σ. 47

Νομιμοποιούμενος στην άσκηση αγωγής αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας, από ακάλυπτη επιπαγή, ως αμέσως ζημιωθείς, είναι ο νόμιμος κομιστής κατά το χρόνο εμφάνισής της, επί δε μεταβίβασης της αξίωσης με εκχώρηση, ο εκδοχέας. Δε νομιμοποιείται ο κομιστής από μετοπισθογράφηση, ή ο εξ αναγωγής οφειλέτης, εκτός αν έγινε εκχώρηση της αξίωσης σε αυτούς. Εφ. Λαρ. 517/03, σ. 80

Αποζημίωση για στέρηση υπηρεσιών συζύγου, λόγω αδικοπραξίας, ισούμενη με το ποσό που θα δαπανηθεί για την αναπλήρωση των υπηρεσιών σε τρίτο πρόσωπο. Σε αγροτική οικογένεια η σύζυγος παρέχει εργασία στους αγρούς του συζύγου συμβατές με το φύλο και τις φυσικές της δυνάμεις, στα πλαίσια της οικιακής οικονομίας. Εφ. Λαρ. 572/03, σ. 107

Επί αναγωγής ασφ. εταιρίας είναι νόμιμο το αίτημα προσωπικής κράτησης του ασφαλισμένου, διότι πρόκειται για αξίωση εξ αδικοπραξίας. Εφ. Λαρ. 671/03, σ. 124

Αξίωση γονέων θανόντος τέκνου, που αποτελούσε μέλος του οίκου και διατρέφοταν από αυτούς, για αποζημίωση λόγω στέρησης υπηρεσιών στην άσκηση του επαγγέλματός τους. Δε δικαιούνται τέτοια αποζημίωσην αν το ανήλικο τέκνο εργάζονταν επαγγελματικά εκτός της οικίας και διατρέφονταν με δικά του εισοδήματα. Η αποζημίωση περιλαμβάνει το ποσό που χρειάζεται να δαπανηθεί για την αναπλήρωση των υπηρεσιών, χωρίς να απαιτείται η πρόσληψη άλλου προσώπου. Για μελλοντική ζημία οφείλεται αποζημίωση αν είναι δυνατή η αξίωση παροχής υπηρεσιών στο εγγύς μέλλον και είναι εφικτός ο προσδιορισμός της έκτασης κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης.

Η ένσταση συντρέχοντος πταίσματος δεν μπορεί να προβληθεί κατά ανηλίκου κάτω των 10 ετών, ή κατά των νομίμων εκπροσώπων γονέων του.

Ένσταση μη άσκησης της προσήκουσας εποπτείας των γονέων. Εφ. Λαρ. 675/03, σ. 139

Τα έξοδα κινδείας έχουν χαρακτήρα αποζημίωσης, δικαιούνται δε να τα αξιώσουν οι κληρονόμοι, κατά λόγο της κληρονομικής μερίδας, ή ο καταβαλών αυτά.

Η οξίωση αποζημίωσης του γονέα, λόγω στέρησης διατροφής από το τέκνο για όλο τον πιθανό χρόνο διάρκειας ζωής του θανόντος τέκνου, είναι γνήσια αποζημιωτική και όχι διατροφής. Μη αναγκαία η μνεία στην αγωγή των επί μέρους αναγκών του δικαιούχου. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Πώληση, ως συνόλου, επικείρωσης λειτουργούσας σε μίσθιο κατάστημα.

Επί έλλειψης συμφωνηθείσας ιδιότητος πωληθέντος πράγματος, για θεμελίωση και αδικοπρακτικής ευθύνης πρέπει η έλλειψη να αποδίδεται σε υπαίθια συμπεριφορά του πωλητή, που με πρόθεση επιδιώκει να παραγάγει, ενισχύει ή διατηρεί πεπλανημένη αντίληψη ή εντύπωση στον αγοραστή, ως προς την έλλειψη. Εφ. Λαρ. 778/03, σ. 266

Επί ακάλυπτης επιταγής τόπος του αδικήματος είναι ο τόπος όπου ο εκδότης παρέλειψε να καταθέσει στην Τράπεζα τα χρήματα, αλλά και ο τόπος όπου επιλήθε η ζημία του παθόντος. Εφ. Λαρ. 822/03, σ. 275

Ευθύνη προστίσαντος από αδικοπραξία προστιθέντος όταν ο τελευταίος τελεί υπό τις εντολές του προστίσαντος, ή η ζημία προκλήθηκε με ευκαιρία ή κατά κατάχρηση της υπηρεσίας. Άρση ευθύνης προστίσαντος, αν ο ζημιώθεις γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την κατάχρηση.

Μη ευθύνη εργοδότη για πταίσμα εργολάβου, εκτός αν ο εργοδότης επιφύλαξε στον εαυτό του την επιβλεψη του έργου.

Υπεξαίρεση από ασφαλιστικό σύμβουλο χρημάτων που απέσπασε με καταχρηστική συμπεριφορά από υποψήφιο επενδυτή, ως τίμημα συμμετοχής σε αμοιβαίο κεφάλαιο χωρίς να τα αποδώσει. Αποκλεισμός αδικοπρακτικής ευθύνης από πρόστιση έναντι του επενδυτή όχι μόνο της εταιρίας διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, αλλά και της αντιπροσώπου της ασφ. εταιρίας, λόγω συντρέχοντος πταίσματος παθόντος, ο οποίος καίτοι είχε διαβάσει και υπογράψει την αίτηση συμμετοχής στο αμοιβαίο κεφάλαιο, που πρόβλεπε την καταβολή του τιμήματος μόνο σε ειδικό τρα-

πεζικό λογ/σμό, κατέβαλε αυτό στον ασφ. σύμβουλο. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Επί αδικοπραξίας προστηθείς είναι ο ασχολούμενος υπό τις οδηγίες του προστίσαντος, αδιαφόρως αν η πρόσδηψή του έγινε από άλλο πρόσωπο, πλην του προστίσαντος. Μη αναγκαία ύπαρξη δικαιοπρακτικής σχέσης, αφού η πρόστιση μπορεί να στηρίζεται σε πραγματικό γεγονός ή να γίνεται ευκαιριακά για μία μόνο πράξη.

Όταν ζημιώσας είναι όργανο του νη, εφαρμόζεται το 71 ΑΚ και όχι το 922 ΑΚ, στο οποίο θεμελιώνεται ευθύνη του νη για πράξεις μη οργάνων του (περαιτέρω προσώπων που προσλαμβάνονται από τα όργανα).

Μη αναγκαία η μνεία στην αγωγή αν την πράξη ή παράλειψη έκανε όργανο του νη ή άλλο πρόσωπο που προσλήφθηκε απ' αυτό, ούτε των συγκεκριμένων προσώπων, που τη διενήργησαν, αφού μπορούν να προκύψουν από τις αποδείξεις.

Πτώση αυτ/του σε κάνδακα που ανοίχθηκε, κατά την κατασκευή οδοποιητικού έργου παράπλευρα στο οδόστρωμα. Αποκλειστική ευθύνη εργολάθου διότι ο κάνδακας παρέμεινε ανοικτός τη νύκτα, χωρίς κάλυψη με προστατευτικό μέσο και δίκιας επισήμανση με προειδοποιητική πινακίδα ή φωτισμό. Εφ. Λαρ. 274/04, σ. 353

Στοιχεία αγωγής ιδιαίτερης αποζημίωσης λόγω αναπηρίας.

Συντρέχον πταίσμα στην επαύξηση της ζημίας, διότι χρησιμοποιήθηκε ταξί για μετακινήσεις, που μπορούσαν να γίνουν με τακτικά δρομολόγια μέσων μαζικής μεταφοράς.

Η παθούσα δε νομιμοποιείται να αξιώσει αποζημίωση από την απασχόλησή της στο κατάστημα του συνύγου της, όχι δυνάμει σύμβασης εργασίας αλλά στο πλαίσιο του οικογενειακού βίου, καθόσον την αξιώση αυτή νομιμοποιείται να ζητήσει ο σύζυγός της, ως στέρηση υπηρεσιών της παθούσας. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Επί καταστροφής αυτ/του δε χρειάζεται να αναφέρονται στην αγωγή οι επί μέρους φθορές ή η δαπάνη αποκατάστασή τους, ούτε αν αυτό ήταν καινούριο ή μεταχειρισμένο, ή τα χιλιόμετρα που διάνυσε, καθόσον μπορούν να προκύψουν από τις αποδείξεις.

Επί αγωγής αποκατάστασης ζημίας, που προκλήθηκε από εκμίσθωση άλλου αυτοκινήτου, σε α-

να πλήρωση του καταστραφέντος, προς εκτέλεση συμβατικού έργου, δεν είναι αναγκαίο να αναφέρονται οι συμβάσεις έργων, ούτε το χρονικό διάστημα εκτέλεσής τους. Εφ. Λαρ. 9/04, σ. 416

Εργατικό απύχνημα. Εφ. Λαρ. 108/04, σ. 442

Αγώνη αδικοπραξίας για θετικές ζημιές από εμπροσμό καταστήματος με πρόθεση. Για το ορισμένο του διαφυγόντος κέρδους πρέπει να εκτίθενται με σαφήνεια όλα τα περιστατικά, που πιθανολογούν την πραγματοποίηση και προσδιορίζουν το ύψος του καθαρού κέρδους. Εφ. Λαρ. 228/04, σ. 490

Συρροή ενδοσυμβατικής (η προσυμβατικής) και αδικοπρακτικής ευθύνης αν η υπαίτια πράξη ή παράλειψη, που συνιστά συμβατική αθέτηση, και χωρίς τη σύμβαση, θα ήταν καθευτή παράνομη.

Η αξιώση του 919 ΑΚ, απαιτεί πρόθεση. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

Προσθολή προσωπικότητας με δυσφρήμπον. Ο ισχυρισμός του δυσφημιστικού γεγονότος μπορεί να γίνει και με κατάθεση αγωγής στη γραμματεία του δικαστηρίου. Εφ. Λαρ. 665/04, σ. 519

Βλ. και Αποζημίωση, Αυτ/τα - απυχήματα.

ΑΙΓΙΑΛΟΣ

Παραχώρηση από το Δημόσιο της χρήσης και εκμετάλευσης κοινόχρηστου χώρου του αιγιαλού σε Δήμο. Δικαίωμα του Δήμου για εκμετάλευση από τον ίδιο, ή με κορήνηση αδειών σε ιδιώτες ή σε Δημοτική Επιχείρηση, αφεκτί να μην ανατρέπεται ο κοινόχρηστος χαρακτήρας. Τοποθέτηση στον αιγιαλό καθισμάτων, κινητών κυλικείων ή θαλάσσιων μέσων. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

ΑΙΡΕΣΗ (Αστ)

Κατάρτιση σύμβασης εργασίας με διαγωνισμό. Η προκήρυξη συνιστά πρόταση του εργοδότη για κατάρτιση σύμβασης, ενώ η υποβολή υποψηφιότητας και η συμμετοχή σε αυτόν επέχει θέση αποδοχής. Από την περιέλευση της δηλώσης του υποψηφίου στον εργοδότη για αποδοχή της πρότασης, θεωρείται ότι καταρτίσθηκε η σύμβαση εργασίας, υπό την αναβλητική αίρεση της επιτυχίας του υποψηφίου στο διαγωνισμό, οπότε πληρώνεται η αίρεση και ο επιτυχών θεωρείται αυτοδικιάς εργαζό-

μενος, εφόσον η συμμετοχή του στο διαγωνισμό ήταν νόμιμη. Εφ. Λαρ. 446/03, σ. 41

ΑΙΤΗΜΑ (ΠολΔικ)

Επί περιορισμού καταψηφιστικού αιτήματος σε αναγνωριστικό, διατηρούνται οι ουσιαστικές συνέπειες της όχλησης που περιέχεται στην αγωγή, όπως η υπερημερία και τοκοφρία. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Το αίτημα της παρεπόμενης αξίωσης των τόκων παραδεκτά υποβάλλεται με τις προτάσεις. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Σώρευση αίτησης μετόχων για έλεγχο αε με αίτηση διορισμού προσωρινού ΔΣ. Εφ. Λαρ. 868/03, σ. 279

Αίτημα καταδολευτικής αγωγής είναι η απαγγελία της ακυρότητας της απαλλοτρίωσης υπέρ του ενάγοντος, χωρίς να απαιτείται και αίτημα αναμεταβίβασης του πράγματος από τον τρίτο στον οφειλέτη, ούτε καταδίκης του τρίτου σε δηλώση βούλησης. Εφ. Λαρ. 104/04, σ. 320

Ο ασκών αγωγή λογοδοσίας μπορεί να περιλαμβεί και αίτημα καταβολής του καταλοίπου του λογ/σμού, χωρίς να το προσδιορίζει, ή περί καταβολής ορισμένου ελλείμματος στην περίπτωση μη κατάθεσης λογ/σμού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 183/04, σ. 529

Επί απόφασης που διατάσσει άρση παράνομης εγκατάστασης μονάδας θέρμανσης σε εξώστη διαμερίσματος, το αίτημα χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης είναι μη νόμιμο, αφού η εκτέλεση γίνεται κατά το 945 παρ. 1 Κ. ΠολΔ. Μον. Πρωτ. Λαρ. 465/04, σ. 541

ΑΚΥΡΩΤΗΤΑ (ΠολΔικ)

Απαγόρευση και αυτοδίκαιη ακυρότητα υπέρ του κατασκόντος και των αναγγελθέντων δανειστών της διάθεσης του κατασχέμένου από τον οφειλέτη. Εννοια αυτοδίκαιης ακυρότητας. Εφ. Λαρ. 555/03, σ. 84

Βλ. και Δίκη-Δικονομία (ΠολΔικ), Εκτέλεση

ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ

Ο αλληλοχρεος λ/σμός καταρτίζεται και με άτυπη σύμβαση. Μόνη η συμφωνία των συμβαλλομένων δεν μπορεί να προσδώσει το χαρακτήρα του αλληλοχρεου λ/σμού, αν δε συντρέχει και δυνατότητα εκατέρωθεν αποστο-

λών, έστω και μη υλοποιθείσα στην πράξη. Μη ύπαρξη αλληλόχρεου λ/σμού όταν ο ένας συμβαλλόμενος γίνεται μόνον πιστωτής και ο άλλος μόνον οφειλέτης.

Μη αλληλόχρεος λ/σμός επί σύμβασης τηματικών πωλήσεων εμπορευμάτων με πίστωση του τιμήματος και τηματικές καταβολές. Εφ. Λαρ. 576/03, σ. 235

Η εγγύηση οφειλής από αλληλόχρεο λ/σμό αφορά τη μελλούσα να προκύψει οφειλή κατά το οριστικό κλείσιμο. Εφ. Λαρ. 800/03, σ. 270

Επί αποχώρησης ομορρύθμου εταίρου κατά τη διάρκεια αλληλόχρεου λ/σμού μεταξύ Τράπεζας και πιστολήπτριας ομόρρυθμης εταιρίας, υπάρχει προσωπική εις ολόκληρον ευθύνη αυτού για το κατά το κλείσιμο (έστω κι αν γίνει σε χρόνο μεταγενέστερο της αποχώρησης) προκύπτον σε βάρος της εταιρίας κατάλοιπο, μέχρις όμως το ύψος του παθητικού υπολοίπου κατά την αποχώρησή του (το οποίο πρέπει να αναφέρεται στην αγωγή). Εφ. Λαρ. 104/04, σ. 320

Η σύμβαση παροχής πίστωσης με ανοικτό λογαριασμό έχει χαρακτήρα σύμβασης αλληλόχρεου λ/σμού. Ειρ. Φαρσάλων, 12/04, σ. 371

ΑΛΟΥΜΙΝΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ

Είναι εργάτης και όχι υπάλληλος. Εφ. Λαρ. 109/04, σ. 445

ΑΜΝΗΜΟΝΕΥΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Βλ. Δουλείες, Κοινόχροστα πράγματα, Κυριότητα, ΟΤΑ

ΑΜΟΙΒΑΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ως αντιπρόσωποι της εταιρίας διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων είναι μόνον τράπεζες, ασφ. εταιρίες ή επενδυτικές επιχειρήσεις, που μπορούν να συνάπτουν περαιτέρω συμβάσεις έργου με πράκτορες ή παραγωγούς, οι οποίοι, ως αντιπρόσωποί τους, διαθέτουν τα μερίδια των αμοιβαίων κεφαλαίων, χωρίς συμβατική σύνδεσή τους με την εταιρία διαχείρισης των κεφαλαίων.

Η εταιρία διαχείρισης ασκεί εποπτεία σε όλο το δίκτυο διάθεσης, επιβάλλοντας στους αντιπροσώπους της την άσκηση ελέγχου των δι-

κών τους αντιπροσώπων σε δεύτερο βαθμό, μη δυνάμενη να επέμβει στους τελευταίους, στους οποίους απαγορεύεται να λαμβάνουν χρήματα από τους επενδυτές, με την αναγραφή στην αίτηση συγκεκριμένων τρόπων καταβολής του αντίτιμου αγοράς μεριδίων.

Οι παραγωγοί ασφαλίσεων (ίδην ασφ. σύμβουλοι) συνδέονται με τις ασφ. επιχειρήσεις με σύμβαση έργου.

Υπεξαίρεση χρημάτων από ασφ. σύμβουλο. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

ΑΝΑΒΟΛΗ (ΠολΔικ)

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Πολ).

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ

Βλ. Ανακοπή, Εκτέλεση, Πτώχευση

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΕΟΥΣ

Δήλωσην αναγνώρισης χρέους μη μνημονεύουσα την αιτία λογίζεται, εν αμφιβολίᾳ, ως αναπιώδης ενοχή ανεξάρτητη από την αιτία. Η αιτιώδης αναγνώριση δεν υποθάλλεται σε συντατικό τύπο. Η επιβεβαιωτική απλώς δήλωση είναι αποδεικτική (εξώδικη ομολογία), μπορεί όμως να επάγεται διακοπή της παραγραφής ή και άλλα έννομα αποτελέσματα. Αν, παρά τη μνεία της αιτίας του χρέους, προκύπτει ερμηνευτικά ότι θελήθηκε η ίδρυση νέας ανεξάρτητης ενοχής, απαιτείται έγγραφος τύπος και ο οφειλέτης μπορεί να προσθάλλει τη δήλωση αναγνώρισης λόγω ελαττωμάτων, όχι όμως να προτείνει εντάσεις από την παλιά σχέση.

Επί αγωγής ερειδόμενης σε αφορημένη αναγνώριση χρέους, απαιτείται η μνεία ότι τα μέρη θέλησαν τη σύσταση ανεξάρτητης ενοχής. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

ΑΝΑΓΩΓΗ

Βλ. Αοριστία, Ασφαλιστική σύμβαση

ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ

Από τη δημοσίευση στην ΕτΚ της απόφασης του Νομάρχη που κυρώνει τον αναδασμό, η κυριότητα των νέων κτημάτων περιέρχεται αυτοδίκαια στους αναγραφόμενους, ως δικαιούχους, στον κυρωθέντα κτηματολογικό πίνακα, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης στο όνο-

μα τους του παραχωρητηρίου και αποσβήνεται η κυριότητα που υπήρχε στα αναδιανεμηθέντα κτήματα. Με τη μεταγραφή των παραχωρητηρίων αποκλείεται (πλην αντιγραφικών σφαλμάτων) η διόρθωση ή ακύρωση τους με απόφαση του Νομάρχη, εφόσον θίγονται νομίμως κτίθεντα δικαιώματα τρίτων, ή παρήλθε ζετία από την μεταγραφή, οπότε ο αξιώνων δικαιώματα κυριότητας επί ακίνητου υπαχθέντος στον αναδασμό δικαιούται να λάβει μόνον αποζημίωση από εκείνον υπέρ του οποίου εκδόθηκε το παραχωρητήριο και όχι να διεκδικήσει το νέο κτήμα, αδιάφορα από όποια άγνοια ή πλάνη του κυρίου του αναδιανεμηθέντος κτήματος, σχετικά με τον αναδασμό.

Αυτοδίκαιη περιέλευση της νομής των εκ του αναδασμού κτημάτων στους δικαιούχους από τη χρονολογία που θα ορίσει η απόφαση της οικείας Επιτροπής.

Με τον αναδασμό δε μεταβάλλεται το νομικό καθεστώς, αλλά η θέση του αγρού, η δε κληρουχική ιδιότητα διατηρείται και στο νέο τεμάχιο, που τυγχάνει της ίδιας νομικής προστασίας. Εφ. Λαρ. 672/03, σ. 129, Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

Οι υποκείμενες σε αναδασμό εκτάσεις, που προέρχονται από παραχώρηση, κατ' εφαρμογή της εποικιστικής νομοθεσίας (κλήροι προς γεωργική αποκατάσταση), εφ όσον, λόγω αλλεπάλληλων μεταβιθάσεων σε διαφορετικούς από τον αρχικό κληρούχο δικαιούχους, απέβαλλαν σταδιακά τον κατά προορισμό, γεωργικό ή κτηνοτροφικό χαρακτήρα και απέκτησαν οικοπεδικό εξαιρούνται από τον αναδασμό.

Διόρθωση ή ακύρωση τίτλων αναδασμού αποκλείεται εφόσον θίγονται δικαιώματα τρίτων νομίμως κτηθέντα ή παρήλθε τριετία από τη μεταγραφή τους.

Μη νόμιμη καταχώρηση ιδιοκτησίας στα κτηματολογικά στοιχεία του αναδασμού. Διοικ. Πρωτ. Βόλου 444/04, σ. 556

ΑΝΑΔΟΧΗ ΧΡΕΟΥΣ

Μον. Πρωτ. Λαρ. 384/03, σ. 163

Επί μεταβιθάσης περιουσίας ή επιχείρησης επέρχεται σωρευτική αναδοχή για τα χέρια του μεταβιθάσοντος μεταξύ αυτού και του αποκτώντος την περιουσία, εφ' όσον ο τελευταίος τελούσε σε γνώση της περιουσιακής κα-

τάστασης του μεταβιθάσοντος και μπορούσε να αντιληφθεί ότι το μεταβιθασθέν αποτελούσε το σύνολο ή το σημαντικότερο μέρος της περιουσίας. Ενστάσεις αντιπασσόμενες και κατά του αποκτώντος. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 420

ΑΝΑΙΡΕΣΗ (ΠολΔικ)

Αν στο εφετήριο δεν υπάρχει ένας ορισμένος λόγος, η έφεση απορρίπτεται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη, αλλιώς υπάρχει λόγος αναίρεσης. Εφ. Λαρ. 561/03, σ. 87

Λόγος αναίρεσης, όταν το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη έγγραφα που προσκομίσθηκαν χωρίς νόμιμη επίκληση κατά τη συνήτηση, ή δε λαμβάνει υπόψη αποδεικτικά μέσα που προσκομίζονται με νόμιμη επίκληση. Εφ. Λαρ. 665/03, σ. 119

ΑΝΑΚΟΠΗ (ΠολΔικ)

Ενστάσεις που καταλύουν τον τίτλο, ή το δικαιώμα του δανειστή αποτελούν λόγους ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής. Προβολή συμψφισμού. Εφ. Λαρ. 434/03, σ. 31

Η ανακοπή κατά αναγκαστικής εκτέλεσης, αν ασκείται μετά την κατακύρωση, απευθύνεται κατά υπερθεματιστή και επισπεύδοντος δανειστή, ως αναγκαίων ομοδίκων.

Ο υπερθεματιστής ενός εκ πολλών εκπλειστηριασθέντων ακινήτων είναι αναγκαίος ομοδίκος με τον επισπεύσαντα τον πλειστηριασμό δανειστή, τον οποίο αντιπροσωπεύει εν μέρει και μόνο για το περιελθόν σε αυτόν ακίνητο, ενώ με τους υπερθεματιστές των λοιπών ακινήτων συνδέεται με απλή ομοδίκια. Εφ. Λαρ. 447/03, σ. 44

Η ανακοπή κατά πρωτοκόλλου Κτηματικής υπηρεσίας περί καθορισμού αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης δημόσιου κτήματος εκδικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά η εκδιδόμενη απόφαση υπόκειται σε ένδικα μέσα. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Η διεκδικητή τριτανακοπή απευθύνεται κατά επισπεύδοντος δανειστή και οφειλέτη και ιδρύει αναγκαστική ομοδικία. Εφ. Λαρ. 555/03, σ. 84

Δικαιώμα ανακοπής για την εξέλεγχη πίστωσης έχουν οι πιστωτές, που δε μετείχαν εμπρόθεσμα στην επαλήθευση των πιστώσεων, αν και αναγγέλθηκαν. Εάν οι υποβληθείσες εμπρόθεσμα για επαλήθευση πιστώσεις απορ-

ρίφθηκαν στην ουσία από τον εισηγητή της πτώχευσης, οι πιστωτές δικαιούνται να ασκήσουν αντιρρήσεις κατά το 585 ΕμπN στο υλικά αρμόδιο Δικαστήριο. Εφ.Λαρ. 606/03, σ. 114

Εάν η δ/γή πληρωμής επιδόθηκε δύο φορές και δεν ασκήθηκε ανακοπή, απόκτησε 1-σχύ δεδικασμένου και δεν είναι δυνατή η προσβολή της κατά την εκτέλεση με αντιρρήσεις που προσκρούουν στο δεδικασμένο. Εφ. Λαρ. 626/03, σ. 116

Το Σάββατο, ως μη εργάσιμη μέρα, δεν υπολογίζεται στην προθεσμία του 633 παρ. 2 ΚΠολΔ.

Η ανακοπή κατά δ/γής πληρωμής επιφέρει αναστολή του χρόνου νέας παραγραφής της αξιώσης, ο οποίος θα άρχισε μετά τη διακοπή που επέρχεται με την επίδοση της δ/γής, καθ' ολόκληρη τη διάρκεια της ανακοπής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης και εμποδίζει την παραγραφή εν επιδικίᾳ, αδιάφορα αν γίνει δεκτή ή απορριφθεί η ανακοπή και ακυρωθεί η επικυρωθεί η δ/γή αντίστοιχα.

Ο ισχυρισμός παραγραφής εν επιδικίᾳ, επιγενόμενης στο διάστημα από την πρώτη επίδοση της δ/γής, κατά της οποίας δεν ασκήθηκε ανακοπή, μέχρι τη δεύτερη επίδοσή της, ο οποίος προβάλλεται με ανακοπή κατά της δ/γής, που ασκείται μετά τη δεύτερη κοινοποίηση της, δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο αυτής αλλά μόνον ανακοπής κατά της εκτέλεσης, κι αν ακόμη απορρίφθηκε τελεσίδικα η ανακοπή κατά της δ/γής, αφού ο ισχυρισμός αυτός δεν μπορούσε να προταθεί στη δίκη της ανακοπής κατά της δ/γής και δεν καλύπτεται από το δεδικασμένο. Εφ. Λαρ. 673/03, σ.135

Μη ύπαρξη εκκρεμοδικίας επί άσκησης ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής, με βάση την ένσταση της δόλιας ενέργειας του κομιστή εξ οπισθογράφησης και άσκησης αγωγής αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας από την ακάλυπτη επιταγή. Εφ. Λαρ. 822/03, σ. 275

Επί έκδοσης επιταγής στο όνομα και για λ/σμό άλλου, η σχέση εκπροσώπησης ή αντιπροσώπευσης πρέπει να προκύπτει από εμφανή εξωτερικά στοιχεία της επιταγής και να περιέχεται σχετική ρήτρα, άλλως ευθύνεται όχι ο φερόμενος ως αντιπροσωπευόμενος, αλλά ατομικά ο υπογραφέας, ο οποίος δεν μπορεί να προτείνει κατά του κομιστή τη σχέση εκπρο-

σώπισης. Εφ. Λαρ. 110/04, σ. 327

Αναγκαστική εκτέλεση υπό της ΑΤΕ βάσει δανειστικού εγγράφου χωρίς άλλη περιαφή τύπου εκτέλεσης, με επίδοση επιταγής προς πληρωμή. Στοιχεία επιταγής, η οποία κηρύσσεται άκυρη μόνο με συνδρομή θλάβης.

Η προνομιακή υπέρ ΑΤΕ δ/ξη του 11 v. 4332/1929, που περιορίζει τους λόγους ανακοπής κατά της εκτέλεσης μόνο στους ισχυρισμούς περί απόσβεσης της απαίτησης και αποκλείει κάθε άλλη αντίρρηση κατά της απαίτησης ή της εκτέλεσης αντίκειται στο Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις. Κατάργηση του άνω άρθρου.

Εφαρμογή και στην ΑΤΕ των δ/ξεων του νδ 17. 7/13. 8. 1923, το οποίο παραπέμπει στο κοινό δικονομικό δίκαιο.

Κατάργηση του 14 παρ. 1 v. 4332/1929, που πρόβλεπε καθ ύλην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου για αντιρρήσεις κατά της υπό της ΑΤΕ επισπευδόμενης εκτέλεσης. Η καθ ύλην αρμοδιότητα τέτοιας ανακοπής κρίνεται πλέον κατά τον ΚΠολΔ. Ειρ. Φαρσάλων 12/04, σ. 371

Οι λόγοι ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης ανάγονται σε άρνηση της απαίτησης, που κατατάχθηκε πριν την απαίτηση του ανακόπτοντα ή αντ' αυτής, ή σε αμφισβήτηση του προνομιακού χαρακτήρα της, ή σε αμφισβήτηση των εξόδων εκτέλεσης.

Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής προτείνονται μόνο με αυτοτελές δικόγραφο και πρέπει να αναφέρονται στους δανειστές, των οποίων προσβλήθηκε με την ανακοπή η κατάταξη, εντός των υποκειμενικών και αντικειμενικών ορίων της ανακοπής. Οι νέοι λόγοι δεν μπορούν να προταθούν το πρώτον με τις προτάσεις στον πρώτο θαθμό ή κατά την έκκληση δίκη, με το εφετήριο ή τις προτάσεις. Εφ. Λαρ. 145/04, σ. 463

Η τριπανακοπή κατά αναγκαστικής εκτέλεσης απευθύνεται κατά δανειστή και οφειλέτη. Μεταβίβαση ακινήτου με προσύμφωνο και παράδοση της νομής στον εκ προσυμφώνου αγοραστή, ο οποίος, κατά το χρόνο κατάσχεσης, είχε αποκτήσει κυριότητα με χρησικότησία. Ακυρότητα κατάσχεσης σε βάρος του εκ προσυμφώνου πωλητή. Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

Επί μη άσκησης ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής, εφόσον γίνει δεύτερη επίδοση, ο

καθ ου έχει δικαίωμα ανακοπής σε δέκα εργάσιμες μέρες, όχι όμως και αναστολής εκτέλεσης.

Η αναστολή αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω ανακοπής του 933 ΚΠολΔ δεν εμποδίζεται από την εκκρεμότητα του 633 παρ. 2 ΚΠολΔ. Μον. Πρωτ. Λαρ. 490/04, σ. 546

Στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοσή της στον Υπουργό Οικονομικών, αλλά στον Οικονομικό Έφορο. Μετά τη λειτουργία των κτηματικών υπηρεσιών η επίδοση γίνεται στους προϊσταμένους των κτηματικών υπηρεσιών. Ειρ. Εδασ. 19/04, σ. 553

ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ιδιαίτερη αποζημίωση λόγω αναπηρίας ή παραμόρφωσης. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

ΑΝΑΣΤΟΛΗ (ΠολΔικ)

Βλ. Ανακοπή, Διαταγή πληρωμής, Δίκη, Εκτέλεση

ΑΝΑΤΟΚΙΣΜΟΣ

Η αγωγή για τόκους τόκων μπορεί να αφορά και χρόνο μεγαλύτερο του έτους, αίτημα δε αυτής είναι η επιδίκαση αυτών από την επίδοσή της (αφού ο ανατοκισμός δεν ανατρέχει στο παρελθόν) ως την εξόφληση του τοκοφόρου ποσού των τόκων, που διακόπτει τον ανατοκισμό. Εφ. Λαρ. 670/03, σ. 121

Η δ/γη πληρωμής αποτελεί εκτελεστό τίτλο μόνο για το κεφάλαιο και τους νόμιμους τόκους αυτού. Αν δεν έχει επιδικάσει και τόκους επί των τόκων δεν αποτελεί, ως προς αυτούς, εκτελεστό τίτλο και ο δανειστής δεν μπορεί να επισπεύσει εκτέλεσή της με αυθαίρετο ανατοκισμό. Μον. Πρωτ. Λαρ. 776/04, σ. 366

ΑΝΗΛΙΚΟΣ

Βλ. Αδικοπραξία, Διατροφή, Τέκνο

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ-ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

Αμοιβαίο κεφάλαιο. Ως αντιπρόσωποι της εταιρίας διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων είναι μόνον τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρίες ή επενδυτικές επιχειρήσεις, που μπορούν να συνάπτουν περαιτέρω συμβάσεις έργου με πράκτορες ή παραγωγούς, οι οποίοι, ως αντι-

πρόσωποί τους, διαθέτουν μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, χωρίς συμβατική σύνδεση με την εταιρία διαχείρισης. Αντιπροσώπευση πρώτου και δεύτερου βαθμού. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Επί έκδοσης επιταγής στο όνομα και για λ/σμό άλλου, η σχέση εκπροσώπησης ή αντιπροσώπευσης πρέπει να προκύπτει από εμφανή εξωτερικά στοιχεία της επιταγής και να περιέχεται σχετική ρήτρα, άλλως ευθύνεται όχι ο φερόμενος ως αντιπροσωπευόμενος, αλλά αποτικά ο υπογραφέας, ο οποίος δεν μπορεί να προτείνει κατά του κομιστή τη σχέση εκπροσώπησης. Εφ. Λαρ. 110/04, σ. 327

ΑΟΡΙΣΤΙΑ

Στην ένσταση ιδίας κυριότητας, που αποκτήθηκε με χρονικησία, απαιτείται έκθεση των περιστατικών και αίτημα απόρριψης της αγωγής. Εφ. Λαρ. 50/03, σ. 14

Στην ένσταση κατάχρησης δικαιώματος πρέπει τα περιστατικά να προβάλλονται κατά την πρώτη σε πρώτο βαθμό συντήτηση, με επίκληση της κατάχρησης και αίτημα απόρριψης της αγωγής για την αιτία αυτή. Εφ. Λαρ. 443/03, σ. 34, Εφ. Λαρ. 506/03, σ. 74

Επί αγωγής του παθόντος τρίτου κατά του ΕΚ αρκεί η μνεία ότι το ζημιογόνο όχημα κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν ανασφάλιστο. Εφ. Λαρ. 465/03, σ. 46

Απόρριψη αγωγής δουλείας διέλευσης, λόγω αοριστίας, και αυτεπαγγέλτως, καίτοι η εκκαλούμενη την απέρριψη ως μη νόμιμη, αφού η αιτιολογία αυτή είναι ευμενέστερη για τον εκκαλούντα. Εφ. Λαρ. 478/03, σ. 56

Επί αγωγής μισθωτού περί καταβολής αποδοχών άδειας στο διπλάσιο, λόγω μη χορήγησής της, πρέπει να αναγράφεται, με ποινή αοριστίας, ότι ο μισθωτός ζήτησε την άδεια και ο εργοδότης δεν τη χορήγησε.

Αοριστία αιτήματος για τοκοδοσία κονδυλίων από την πρώτη μέρα κάθε επόμενου μήνα, που ήταν καταβλητέα, αν δεν αναφέρεται η συγκεκριμένη μέρα, από την οποία έπρεπε να αρχίσει η τοκοδοσία κάθε επιμέρους αγωγικού κονδυλίου. Εφ. Λαρ. 502/03, σ. 63

Η αοριστία λόγων έφεσης δεν μπορεί να συμπληρωθεί με τις προτάσεις, ή με παραπομπή σε άλλα δικόγραφα. Κακέκτυπο εφετήριο

δικόγραφο, με την έννοια ότι στη θέση της τρίτης σελίδας, που περιέχει τον τρίτο και μέρος του τέταρτου λόγου, εκτυπώθηκε η δεύτερη σελίδα, με αποτέλεσμα οι δύο τελευταίοι λόγοι της έφεσης να μην προκύπτουν σαφώς. Στοιχεία αγωγής δικηγορικής αμοιβής υποκατάστατου δικηγόρου. Εφ. Λαρ. 561/03, σ. 87

Επί αγωγής του ΙΚΑ, ως υποκατασταθέντος στις έναντι τρίτων αξιώσεις του παθόντος ασφαλισμένου του για ζημία από αυτ/κό ατύχημα, πρέπει να αναφέρονται η σωματική θλάψη του παθόντος, η ανικανότητα για εργασία κατά ποσοστό και χρονική διάρκεια, τα διαφυγόντα εισοδήματα και η υποχρέωση του ΙΚΑ να χορηγήσει ορισμένες παροχές στον ασφαλισμένο. Εφ. Λαρ. 629/03, σ. 117

Η αναγωγή του ασφαλιστή κατά την υπαίτιου οδηγού του ασφαλισμένου αυτ/του ή των κληρονόμων του, πρέπει να διαλαμβάνει τις συνθήκες του ατυχήματος, τα περιστατικά που θεμελιώνουν ευθύνη του ασφαλισμένου, τη ζημία του τρίτου και τα καταβληθέντα σε αυτόν ποσά, με μνεία του λόγου και της αιτίας καταβολής κάθε κονδυλίου και δεν αρκεί μόνη η αναφορά του συνολικά καταβληθέντος στον παθόντα ποσού.

Η αοριστία της αναγωγής δε θεραπεύεται με παραπομπή σε άλλα εκτός αυτής έγγραφα, ούτε στις μνημονεύμενες σε αυτή δικαστικές αποφάσεις. Εφ. Λαρ. 1/04 σ. 150

Επί αγωγής αποζημίωσης γονέα λόγω στέρησης διατροφής από το τέκνο, μη ανάγκη μνείας των επί μέρους αναγκών του δικαιούχου. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Στην αγωγή δανειστή κατά εγγυητή δεν απαιτείται να διαλαμβάνεται η ύπαρξη ή μη της πρόθεσης του εγγυητή περί παροχής εγγύησης, διότι τούτο εκτιμάται από το Δικαστήριο μαζί με τις περιστάσεις υπό τις οποίες έγινε η δηλώση εγγύησης. Εφ. Λαρ. 747/03, σ. 253

Επί αγωγής κατά υπηρεσίας που το εκπροσώπησαν στην κατάρτιση της σύμβασης. Εφ. Λαρ. 877/03, σ. 284

Στοιχεία αγωγής στηριζόμενης σε πρόστιμο. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Στοιχεία αγωγής αποζημίωσης κατά υπηρεσίας προστιθέντων οργάνων του. Δεν απαιτείται να μνημονεύεται αν την υ-

παίτια πράξη ή παράλειψη έκανε όργανο του υπηρεσίας ή άλλο πρόσωπο που προσλήφθηκε από αυτό, αφού και στης δύο περιπτώσεις είναι ταυτόσημες οι προϋποθέσεις ευθύνης του υπηρεσίας, ούτε ποίο συγκεκριμένο πρόσωπο τη διέπραξε, αφού μπορεί να προκύψει από τις αποδείξεις. Εφ. Λαρ. 274/04, σ. 353

Επί αγωγής ερειδόμενης σε αφηρημένη αναγνώριση χρέους, απαιτείται η μνεία ότι τα μέρη θέλουσαν τη σύσταση αναιτιώδους ενοχής. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

Επί αξιώσης ιδιαίτερης αποζημίωσης λόγω αναπηρίας πρέπει να εκτίθενται συγκεκριμένα στοιχεία αυτής, ο τρόπος με τον οποίον αυτή αποκλείει ή περιορίζει την επαιγγελματική, οικονομική ή κανονική εξέλιξη του παθόντος, καθώς και ποία και πόση είναι η ζημία. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Επί καταστροφής αυτ/του δε χρειάζεται να αναφέρονται στην αγωγή οι επί μέρους φθορές ή η δαπάνη αποκατάστασής τους, ούτε αν αυτό ήταν καινούριο ή μεταχειρισμένο, ή τα χιλιόμετρα που διάνυσε, καθόσον μπορούν να προκύψουν από τις αποδείξεις.

Επί αξιώσης αποκατάστασης ζημίας, που προκλήθηκε από εκμίσθωση άλλου αυτ/του, σε αναπλήρωση του καταστραφέντος, προς εκτέλεση συμβατικού έργου, δεν είναι αναγκαίο να αναφέρονται οι συμβάσεις έργων, ούτε το χρονικό διάστημα εκτέλεσής τους. Εφ. Λαρ. 9/04, σ. 416

Επί απαίτησης εργαζομένου για απόδοση ωφέλειας του εργαζόντος εκ του αδικ. πλούτισμού, λόγω παροχής εργασίας κατά τη μέρα εθδομαδιαίας ανάπαυσης δεν απαιτείται προσδιορισμός ημεροχρονολογιακώς της έκτης ημέρας, αλλ' αρκεί η αναφορά του συνολικού αριθμού ημερών τέτοιας απασχόλησης. Εφ. Λαρ. 125/04, σ. 451

Επί αναζήτησης από τον κακόπιστο νομέα αναγκαίων δαπανών που διενήργησε στο πράγμα για να διατηρηθεί κατάλληλο για τακτική εκμετάλλευση, κατά τις δ/ξεις διοίκησης αλλότριων, δεν απαιτείται μνεία των επί μέρους δαπανών, αλλ' αρκεί εξειδίκευση κατ είδος των επί μέρους καλλιεργητικών εργασιών. Εφ. Λαρ. 162/04, σ. 480

Επί αξιώσης διαφυγόντος κέρδους, λόγω αδικοπραξίας, πρέπει να εκτίθενται με σαφήνεια

όλα τα περιστατικά, που πιθανολογούν την πραγματοποίηση και προσδιορίζουν το ύψος του καθαρού κέρδους. Εφ. Λαρ. 228/04, σ. 490

Στοιχείο της αγωγής δεν αποτελεί ο χρόνος γένεσης του ένδικου δικαιώματος, εφ όσον δεν επηρεάζει την γένεση, ή την απόσθεσή του (παραγραφή).

Δεν αποτελεί ουσιώδες αγωγικό στοιχείο ο τόπος κατάρτισης της εξ ης απορρέει το δικαίωμα δικαιοπραξίας ή ο τόπος τέλεσης της αξιόποινης πράξης, εάν δεν επηρεάζεται η τοπική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ

Αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου (αγροτεμαχίου), με σκοπό την επέκταση επαρχιακής βιομηχανίας (Γνωμ.), σ. 225

ΑΠΑΤΗ (Αστ)

Ακύρωση δικαιοπραξίας λόγω απάτης. Έννοια απάτης. Αναδρομική ανατροπή των παραχθέντων εννόμων αποτελεσμάτων. Αν η δηλώση απευθύνεται σε άλλον και η απάτη έγινε από τρίτον, η ακύρωση μπορεί να ζητηθεί μόνον εφόσον ο προς ον η δηλώση ή ο τρίτος που απέκτησε αμέσως δικαίωμα από αυτή γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την απάτη. Δεν εξετάζεται το καταλογιστό του απατήσαντος, αφού λόγος της ακύρωσης δεν είναι η υπαιτίωτη του, αλλά το ελάττωμα της βούλησης του απατηθέντος, ούτε αν η πλάνη είναι συγγνωστή ή ασύγγνωστη, ουσιώδης ή επουσιώδης. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

ΑΠΟΔΕΙΞΗ (ΠολΔικ)

Βάρος απόδειξης στην καταδολιευτική αγωγή. Το τεκμήριο γνώσης του τρίτου δεν ισχύει αν η αγωγή ασκήθηκε μετά έτος από την απαλλοτρίωση. Δεν απαιτείται γνώση του τρίτου σε χαριστικές συμβάσεις. Επί αγωγής διάρροης γονικής παροχής, αν δε γίνεται επίκληση ότι η γονική παροχή υπερβαίνει το μέτρο και επομένως αποτελεί δωρεά, πρέπει να ταχθεί σε βάρος του ενάγοντος απόδειξη ως προς τη γνώση των τέκνων (και επί ανηλίκων, των εκπροσωπούντων αυτούς γονέων). Εφ. Λαρ. 178/03, σ. 20

Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη μόνον τα

αποδεικτικά μέσα, που νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, κατά τη συζήτηση, ενώ δεν είναι παραδεκτή η επίκληση τουών με προσθήκη μετά τη συζήτηση στο ακροατήριο, ούτε αρκεί η επίκληση τους σε προπούμενες συζητήσεις και η αναφορά σε εκείνες.

Επανάληψη συζήτησης για να διευκρινίσουν οι διάδικοι, με συμπληρωματικές προτάσεις, ποια συγκεκριμένα έγγραφα και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία επικαλούνται και επιθυμούν να ληφθούν υπόψει. Εφ. Λαρ. 665/03, σ. 119

Η έκδοση τραπεζικής επιταγής αποτελεί αρχή έγγραφης απόδειξης και επιτρέπεται μπορεί να αποδειχθεί με μάρτυρες η σύναψη και το περιεχόμενο δανειακής σύμβασης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 384/03, σ. 163

Η συνέξιση διακοπέσας κατάθεσης μάρτυρα πέραν του μήνα, δεν επιφέρει ακυρότητα της κατάθεσης, αφού η προθεσμία αυτή δε συνοδεύεται με κυρώσεις, μπορεί δε να γίνει και μετά την προθεσμία που τάχθηκε με την απόφαση.

Η διεξαγωγή αποδεικτικής διαδικασίας παρά την απουσία διαδίκου, που δεν κλητεύθηκε καθόλου ή νομίμως ή εμπροθέσμως, υπόκειται σε ακύρωση με συνδρομή βλάβης. Εφ. Λαρ. 577/03, σ. 239

Αν ο διάδικος κατά την αυτή συζήτηση της επίκλησης εγγράφου δεν αμφισβητεί τη γνησιότητα με δηλώση σαφή και ειδική (τέτοια δε συνιστά ο ισχυρισμός ότι δεν υπάρχει ή δεν εκδόθηκε έγγραφο ή ότι το περιεχόμενο δεν είναι αληθινό), δημιουργείται νόμιμο τεκμήριο γνησιότητας της υπογραφής, που δεν μπορεί να αμφισβητεί μεταγενέστερα, αφού θεωρείται ομολογημένη. Εφ. Λαρ. 110/04, σ. 327

Το Εφετείο, εφόσον με την έφεση ζητείται η εξαφάνιση της εκκαλούμενης για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων, μπορεί, και χωρίς ειδικό παράπονο, να εξετάσει αν τάχθηκαν τα προσήκοντα θέματα απόδειξης και, σε τυχόν παράλειψη, αναβάλλει την έκδοση της οριστικής απόφασης και τάσσει την προσήκουσα απόδειξη, χωρίς προηγουμένως να εξαφανίσει την εκκαλούμενη απόφαση. Εφ. Λαρ. 14/04, σ. 418

Αντικατάσταση γραφολόγου, ο οποίος α-

πό εύλογη αιτία αδυνατεί να εκτελέσει την πραγματογνωμοσύνη, διότι, πριν την επίδοση της απόφασης, εξέφρασε την άποψή του σε διάδικτο σχετικά με την υπόθεση. Εφ. Λαρ. 50/04, σ. 431

ΑΠΟΔΟΧΗ (ΠολΔικ)

Μη έγκυρη αποδοχή αγωγής, όταν ο εναγόμενος κατά το ουσιαστικό δίκαιο δεν έχει εξουσία διάθεσης έννομης σχέσης, που ρυθμίζεται από κανόνες αναγκαστικού δικαίου, τυχόν δε γενόμενη δεν επάγεται το έννομο αποτέλεσμα της έκδοσης απόφασης σύμφωνα με αυτήν.

Επί αγωγής περί αναγνώρισης ύπαρξης εξαρτιμένης εργασίας αιρίστου χρόνου, λόγω σύναψης διαδοχικών συμβάσεων πρόσληψης έκτακτου προσωπικού ορισμένου χρόνου από ΟΤΑ, ο τελευταίος στερείται εξουσίας αποδοχής της αγωγής, εν όψει του αναγκαστικού χαρακτήρα των δ/ξεων περί διάρκειας αυτών των συμβάσεων. Εφ. Λαρ. 605/03, σ. 111

Η αποδοχή της πρωτόδικης απόφασης, που καθιστά απαράδεκτη την έφεση, μπορεί να γίνει και σιωπηρά με σαφείς πράξεις. Τέτοια πράξη συνιστά η από τον πτιπθέντα καταβολή, χωρίς επιφύλαξη ή και πριν την επίδοση της εκκαλούμενης, μαζί με το προσωρινώς εκτελεστό ποσό, και της δικαστικής δαπάνης, ως προς την οποία η απόφαση δεν κηρύσσεται προσωρινά εκτελεστή. Εφ. Λαρ. 114/04, σ. 449

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

Επί ανικανότητας προς εργασία εταίρου ΟΕ., λόγω τραυματισμού του σε αυτ/κό ατύχημα, δικαιούχος αποζημίωσης λόγω απώλειας εισοδημάτων είναι ο τραυματισθείς εταίρος και όχι η εταιρία, ως μη αμέσως ζημιώθείσα. Η αποζημίωση λόγω αναπτηρίας συνιστά αυτοτελή αξίωση του παθόντος για αποκατάσταση μελλοντικής περιουσιακής του ζημιάς. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Αποζημίωση για απώλεια εισοδημάτων από εκμετάλλευση περιπτέρου και αγρών. Εφ. Λαρ. 468/03, σ. 47

Έννοια και περιεχόμενο αποζημίωσης εξ ελαπτωματικού προιόντος. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Αποζημίωση για στέρηση υπηρεσιών συζύ-

γου, ίση με το ποσό που θα δαπανηθεί σε τρίτο πρόσωπο για την αναπλήρωση των υπηρεσιών. Εφ. Λαρ. 572/03, σ. 107

Καθορισμός αποζημίωσης γονέων λόγω στέρησης υπηρεσιών θανόντος τέκνου στην άσκηση του επαγγέλματός τους με βάση τις πραγματικές συνθήκες κατά το χρόνο θανάτου και τις μελλοντικές τοιαύτες. Περιλαμβάνει το ποσό που απαιτείται να δαπανηθεί για την αναπλήρωση των υπηρεσιών, χωρίς να χρειάζεται πρόσληψη άλλου προσώπου. Για μελλοντική ζημιά οφείλεται αποζημίωση, αν είναι δυνατή η αξίωση παροχής υπηρεσιών στο εγγύς μελλοντικό και είναι εφικτός ο προσδιορισμός της έκτασης κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης. Εφ. Λαρ. 675/03, σ. 139

Τα έξοδα κηδείας έχουν χαρακτήρα αποζημίωσης και όχι απαίτησης της κληρονομίας. Η αξίωση αποζημίωσης του γονέα λόγω στέρησης διατροφής από το θανόν τέκνο είναι γνήσια αποζημιωτική και όχι διατροφής. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Επί καταβολής αποζημίωσης, λόγω καταγγελίας της εργασιακής σύμβασης, μικρότερης της νόμιμης, η καταγγελία δεν είναι νόμιμη, εκτός αν το ελλιπές οφείλεται όχι σε κακοβουλία, αλλά σε συγγνωστή πλάνη και εύλογη αμφιβολία του εργοδότη. Εφ. Λαρ. 10/04, σ. 287, Εφ. Λαρ. 109/04, σ. 445

Επί καταγγελίας εμπορικής μίσθωσης από το μισθωτή ο τελευταίος οφείλει στον εκμισθωτή αποζημίωση 4 μηνιαίων μισθωμάτων, στην οποία δεν υπολογίζεται το χαρτόσημο, που δεν αποτελεί μίσθωμα. Εφ. Λαρ. 37/04, σ. 299

Αν το Δημόσιο δεν ειδοποιήσει πριν 30 μέρες τον εκμισθωτή για πρόωρη λύση της μίσθωσης, ο εκμισθωτής έχει αξίωση για το μίσθωμα του υπόλοιπου χρόνου της μίσθωσης ορισμένης διάρκειας και, σε τυχόν εκμίσθωση σε τρίτο με μικρότερο μίσθωμα, για τη διαφορά παλιού και νέου μισθώματος. Εφ. Λαρ. 111/04, σ. 329

Η υποχρέωση για παράλειψη παρεμπόδισης κρήσης χώρου στάθμευσης πιλοτής δε θίγει το δικαίωμα του δικαιούχου για αποζημίωση κατά το ουσιαστικό δίκαιο. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356

Στοιχεία αξίωσης ιδιαίτερης αποζημίωσης

λόγω αναπηρίας.

Η παθούσα δε νομιμοποιείται να αξιώσει αποζημίωση από την απασχόλησή της στο κατάστημα του συνύγου της, όχι δυνάμει σύμβασης εργασίας αλλά στο πλαίσιο του οικογενειακού τους βίου, καθ όσον την αξιώση αυτή νομιμοποιείται να ζητίσει ο σύνυγός της, ως στέρηση παροχής υπηρεσιών της παθούσας. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Στη μίσθωση έργου, επί υπερημερίας του εργολάθου, αν ο εργοδότης υπαναχωρίσει, μπορεί να ζητήσει αθροιστικά και εύλογη αποζημίωση για την πραγματική ζημία από τη μη εκτέλεση της σύμβασης, ο καθορισμός της οποίας γίνεται με κριτήρια τη βαρύτητα του υπάρχοντος πταίσματος, τη δυνατότητα κάλυψης από άλλη πηγή, την οικονομική κατάσταση των μερών και άλλες ειδικές περιστάσεις. Εφ. Λαρ. 42/04, σ. 428

Αποζημίωση μισθωτού στρατευθέντος, λόγω απόλυτης. Εφ. Λαρ. 125/04, σ. 451

Επί καταγγελίας σύμβασης εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου από τον εργοδότη δεν απαιτείται καταβολή αποζημίωσης. Εφ. Λαρ. 127/04, σ. 459

Στα δημόσια έργα, αν ο κύριος του έργου καταστεί υπερίμερος ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, ο ανάδοχος δικαιούται αποζημίωση για θετικές ζημίες, που προκαλούνται μετά την επίδοση από αυτόν έγγραφης και σαφούς όχλησης και όχι για προγενέστερο διάστημα. Εφ. Λαρ. (5μελές) 227/04, σ. 489

Αγωγή αδικοπραξίας για θετικές ζημίες από εμπροσμό καταστήματος με πρόθεση. Για την αξιώση διαφυγόντος κέρδους πρέπει να εκτίθενται με σαφήνεια όλα τα περιστατικά, που πιθανολογούν την πραγματοποίηση και το ύψωση του καθαρού κέρδους. Εφ. Λαρ. 228/04, σ. 490

Ευθύνη εκ διαπραγματεύσεων. Η αποζημίωση δεν περιλαμβάνει το διαφέρον εκπλήρωσης ή διαφυγόν κέρδος, αλλά το αρντικό διαφέρον ή διαφέρον εμπιστοσύνης, δηλαδή κάθε ζημία θετική ή αποθετική, που θα αποφευγόταν αν ο άλλος τηρούσε αρντική στάση ως προς την κατάρτιση της σύμβασης. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

ΑΠΟΚΤΗΜΑΤΑ

Βλ. Γάμος, Σύζυγοι

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΠολΔικ)

Ο εξώδικος συμβιβασμός δεν καταργεί τη δίκη, αλλά μπορεί να θεμελιώσει ανατρεπτική ένσταση, η οποία, αν αποδειχθεί, υποχρεώνει το δικαστήριο να ρυθμίσει το διατακτικό της απόφασης σύμφωνα με το περιεχόμενό του. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

Όταν το δικαστήριο προβαίνει σε αντικατάσταση πραγματογνώμονα δεν μπορεί να ανακαλέσει προγενέστερη απόφασή του και να κρίνει μη αναγκαίο το διορισμό του πραγματογνώμονα, ως μη έχον στο στάδιο αυτό τέτοια δικαιοδοσία. Εφ. Λαρ. 50/04, σ. 431

Η αποδοχή της πρωτόδικης απόφασης, που καθιστά απαράδεκτη την έφεση, μπορεί να γίνει και σιωπηρά με σαφείς πράξεις. Τέτοια πράξη συνιστά η από τον ηπιθέντα καταβολή, χωρίς επιφύλαξη ή και πριν την επίδοση της εκκαλουμένης, μαζί με το προσωρινώς εκτελεστό ποσό, και της δικαστικής δαπάνης. Εφ. Λαρ. 114/04, σ. 449

Βλ. και Δίκη-Δικονομία (ΠολΔικ), Εφεση

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ (Ποιν)

Παράταση ή μη προσωρινής κράτησης πέραν του εξαμίνουν. Εάν η ανάκριση περαιώθηκε, η δικογραφία εισάγεται στο Συμβούλιο Εφετών, εφόσον η υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό κατόπιν έφεσης κατά του παραπεμπικού βουλεύματος ή έχει εισαχθεί στο ακροατήριο του Εφετείου ή αν το Συμβούλιο Εφετών είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση η δικογραφία εισάγεται στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών.

Η δικογραφία θεωρείται εισαχθείσα στο ακροατήριο του Εφετείου με την επίδοση στον κατηγορούμενο κλήσης προς εμφάνιση ή κληπτήριου θεσπίσματος και όχι απλώς με την έκδοση του παραπεμπικού βουλεύματος. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 439/04, σ. 562

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ (ΠολΔικ)

Η καθ ύλην αρμοδιότητα αγωγής καταδίκης σε δίλωση βούλησης μεταβιβασης οριζόντιας ιδιοκτησίας ευθέως κατά του εργολάθου και πλαγιαστικώς κατά των οικοπεδούχων, με

αίτημα απόδοσης αυτής, κρίνεται αναλόγως ποσού. Επί παροχής αδιαίρετης για τους πλείστους εναγομένους, λαμβάνεται υπόψη η συνολική αξία. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Δωσιδικία διαφορών από σύμβασην. Τόπος εκπλήρωσης της παροχής είναι, κατά σειρά, ο προκύπτων ρητά ή σιωπηρά από τη σύμβαση, άλλως ο συναγόμενος από τις περιστάσεις και τη φύση της ενοχικής σχέσης και τέλος ο καθοριζόμενος από τους ερμηνευτικούς κανόνες των 320 - 322 ΑΚ. Εφ. Λαρ. 576/03, σ. 235

Η πρόβλεψη σε εργαλαβικό συμφωνητικό ότι σύμβαση μη δημόσιου έργου διέπεται συμπληρωματικά από τη νομοθεσία περί δημόσιων έργων, δεν καθιδρύει αρμοδιότητα του 5μελούς Εφετείου, διότι δεν είναι επιτρεπτή η συμβατική παρέκταση της καθ' ύλην αρμοδιότητας, ως προσκρούουσα στη δημόσιας τάξης διάταξη περί δύο βαθμών δικαιοδοσίας και περί μη εισαγωγής της υπόθεσης απ' ευθείας στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 45/04, σ. 304

Η συντρέχουσα αρμοδιότητα του Δικαστηρίου του τόπου κατάρτισης της δικαιοπραξίας ή εκπλήρωσης της παροχής περιλαμβάνει περιοριστικά μόνο τις διαφορές που αφορούν την ύπαρξη ή το κύρος δικαιοπραξίας στην ζωή και όλα τα δικαιώματα που πηγάζουν από αυτήν, καθώς και τις διαφορές προς καταθολή αρνητικού διαφέροντος, ή αποζημίωση λόγω πταίσματος κατά τις διαπραγματεύσεις, όχι όμως και τις διαφορές από τον αδικ. πλουτισμό, έστω κι αν τελούν σε συνάρτηση προς προνιάρχασα σύμβασην, διότι αυτές δεν πηγάζουν από τη δικαιοπραξία, αλλά από το νόμο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 421/03, σ. 365

Κατάργηση του 14 παρ. 1 ν. 4332/1929, που πρόβλεπε καθ' ύλην αρμοδιότητα Ειρηνοδικείου για αντιρρήσεις κατά της υπό της ΑΤΕ επισπευδόμενης εκτέλεσης. Η καθ' ύλην αρμοδιότητα τέτοιας ανακοπής κρίνεται πλέον κατά τον ΚΠολΔ. Ειρ. Φαρσάλων 12/04, σ. 371

Επί συναφών δικών αρμόδιο κατά τόπο είναι το Δικαστήριο που επιλήφθηκε πρώτο. Επί τηλεφωνικά καταρτιζόμενων συμβάσεων τόπος κατάρτισης είναι ο τόπος όπου περιπλέθε στον προτείνοντα η δίληση για αποδοχή της πρότασης σύναψης της σύμβασης. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

Δεν αποτελεί ουσιώδες αγωγικό στοιχείο ο τόπος κατάρτισης της εξ ης απορρέει το δικαίωμα δικαιοπραξίας ή ο τόπος τέλεσης της αξιόποινης πράξης, εάν δεν επηρεάζεται η τοπική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Μη καταθολή εισφορών στο ΤΕΒΕ. Δεν είναι ασφαλιστέος στο ταμείο αυτό ο βιολόγος-ορνιθολόγος, αφού λόγω των χαρακτηριστικών του επαγγέλματός του δεν υπάγεται στην ασφάλιση αυτή. Μον. Πλημ. Λαρ. 2524/03, σ. 172

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Η ανακοπή κατά πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης δημόσιου κτήματος εκδικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά η εκδιδόμενη απόφαση υπόκειται σε ένδικα μέσα, αφού δε λαμβάνεται μέτρο προσωρινής ισχύος αλλά τέμνεται οριστικά η διαφορά. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Κατάσχεση ακινήτου με τη λειτουργούσα σε αυτό παραγωγική βιομηχανική μονάδα, ως οικονομικό σύνολο. Χωριστή εκπλειστηρίαση κινητών πραγμάτων-παραρτημάτων, λόγω μη επίτευξης κατακύρωσης σε δύο πλειστηριασμούς. Μον. Πρωτ. Λαρ. (Ασφ.μ.) 3107/03, σ. 167

Η ρύθμιση κατά την οποία επί ερημοδικίας του εκκαλούντος απορρίπτεται η έφεση ως ανυποστήρικτη ισχύει και στην διαδικασία των ασφ. μέτρων επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης δημόσιου κτήματος. Εφ. Λαρ. 867/03, σ. 278

Απόφαση συνέλευσης ιδιοκτητών πολυκατοικίας περί μη σύνδεσής της με παροχή φυσικού αερίου. Λήψη ασφ. μέτρων για απαγόρευση εργασιών σύνδεσης διαμερίσματος ενός 1-διοκτητή με φυσικό αέριο και επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 591/04, σ. 548

Σύμβαση πώλησης εμπορευμάτων και πάραδοση από τον αγοραστή στον πώλητή, ως εγγύηση της συμφωνίας, δίγραμμων επιταγών, επιστρεπτέων επί μη παράδοσης των εμπορευμάτων. Υπαναχώρηση αγοραστή, λόγω

υπαίτιας αδυναμίας πωλητή προς παράδοση των πωληθέντων. Δικαστική μεσεγγύηση επιταγών. Μον. Πρωτ. Λαρ. 3072/04, σ. 549

Προσβολή προσωπικότητας με απειλητικά, υβριστικά τηλεφωνήματα και παρακολουθήσεις. Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 3345/04, σ. 550

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Mn καταβολή εισφορών στο ΤΕΒΕ από βιολόγο-ορνιθολόγο, ο οποίος λόγω των χαρακτηριστικών του επαγγέλματός του δεν υπάγεται στην ασφαλίσηση αυτής. Μον. Πλημ. Λαρ. 2524/03, σ. 172

Νόμιμη υποχρέωση εργοδότη να παρακρατεί από το μισθό εισφορές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς, ΟΑΕΔ, Εργατική εστία, το φόρο μισθωτών υπηρεσιών και χαρτόσημο εξόφλησης μισθού. Τα ποσά αυτά δεν αποτελούνται αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές και δεν αφαιρούνται από το δικαστήριο που επιδικάζει μισθούς, αλλά παρακρατούνται από τον εργοδότη κατά την εκτέλεση της απόφασης και αποδίδονται στους τρίτους δικαιούχους. Εφ. Λαρ. 61/04, σ. 310

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ως αντιπρόσωποι της εταιρίας διαχείριστος αμοιβαίων κεφαλαίων είναι και ασφ. εταιρίες, οι οποίες μπορούν να συνάπτουν περαιτέρω συμβάσεις έργου με πράκτορες ή παραγωγούς. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Ευθύνη του ΕΚ για ατύχημα προκληθέν από ανασφάλιστο αυτ/το. Τέτοιο θεωρείται το αυτ/το, για το οποίο δε συνάφθηκε σύμβαση ασφαλίσης ή αυτή λύθηκε ή ακυρώθηκε νόμιμα και έγινε γνωστοποίηση στον αντισυμβαλλόμενο ή στον ασφαλισμένο από τον ασφαλιστή της λύσης, λήξης ή ακύρωσης και παρόληθε έκτοτε χρονικό διάστημα 16 ημερών. Αν δεν επακολουθήσει γνωστοποίηση, διατηρείται η ευθύνη του ασφαλιστή έναντι του παθόντος τρίτου.

Επί αγωγής του παθόντος κατά του ΕΚ αρκεί η μνεία ότι το ζημιογόνο όχημα κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν ανασφάλιστο. Εφ. Λαρ. 465/03, σ. 46

Απαλλαγή της ασφ. εταιρίας έναντι του ασφαλισμένου της για ζημία σε τρίτον από φορτίο που μεταφέρεται με το ασφαλισμένο αυτ/το μόνον όταν η ζημία οφείλεται αποκλειστικά στο φορτίο ή, σε αρμέλεια του οδηγού ή άλλου προσώπου κατά τη φόρτωση, όχι δε και σε συντρέχον πταίσμα του οδηγού ως προς την οδηγηση. Αυτ/κό ατύχημα οφειλόμενο σε διαρροή επί του οδοιπρόματος πολτού ελαιοπυρήνα, φορτωθέντος πλημμελώς στο ασφαλισμένο όχημα. Εφ. Λαρ. 468/03, σ. 47

Αυτοδίκαιη υποκατάσταση του ΕΚ στα δικαιώματα του ζημιωθέντος μέχρι το ποσό ευθύνης του υπόχρεου ή του ασφαλιστή του. Κατ' εξαίρεση, μη υποκατάσταση ΕΚ επί πτώχευσης ή ανάκλησης της αδείας ασφ. εταιρίας, ή άκαρπης εκτέλεσης σε βάρος της. Η εξαίρεση της ασφαλιστικής κάλυψης, όταν οδηγός στερείται της νόμιμης αδείας οδηγησης μπορεί να γίνει με ενσωμάτωση στη σύμβαση ασφαλίσης, ή με παραπομπή στους όρους της ΥΑ, ή και μόνο στον αριθμό του ΦΕΚ, χωρίς πρόσθιτη αναφορά και του αριθμού της ΥΑ. Mn αναγκαία η υπογραφή του ασφαλισμένου στο ασφαλιστήριο, αλλά αρκεί η παραλαβή τούτου και η καταβολή των ασφαλίστρων. Εφ. Λαρ. 671/03, σ. 124

Η αναγωγή του ασφαλιστή κατά του υπαίτιου οδηγού του ασφαλισμένου αυτ/του ή των κληρονόμων του, πρέπει να διαλαμβάνει τις συνθήκες του ατυχήματος, τα περιστατικά που θεμελιώνουν ευθύνη του ασφαλισμένου, τη ζημία του τρίτου, τα καταβληθέντα σε αυτόν ποσά, το λόγο και την αιτία καταβολής κάθε κονδυλίου και δεν αρκεί μόνη η αναφορά του συνολικά καταβληθέντος στον παθόντα ποσού. Εφ. Λαρ. 1/04 σ. 150

Κατά την καλή συναλλακτική πίστη, όταν η ασφ. εταιρία συνάπτει συμβίβασμό με το ζημιωθέντα, κατά κανόνα συμβιβάζεται για όλους τους ασφαλισμένους που σχετίζονται με το ασφαλισμένο ζημιογόνο αυτ/το, εκτός αντίθετης συμφωνίας. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

Η ανάκληση της αδείας ασφ. εταιρίας επιφέρει διακοπή δίκης μόνον αν συνέβη κατά τη διάρκειά της και όχι πριν την άσκηση της αγωγής. Υποκατάσταση του ΕΚ στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ασφ. εταιρίας. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Ανίσχυρο, έναντι του ασφαλιστή, δηλώσεων του ασφαλισμένου προς το ζημιωθέντα περί αναγνώρισης οφειλής, ομολογίας, συμβίβασμού ή επανύποσης της ευθύνης. Η υπό του ασφαλιστή επίκληση ακυρότητας συμβίβασμού μεταξύ ασφαλισμένου και παθόντος αντίκειται στην καλή πίστη, αν αυτός μετείχε στον συμβίβασμό κωρίς εναντίωση.

Εγκυρότητα συμβίβασμού ασφαλιστή και παθόντος, με υποκειμενική ενέργεια και μη δέσμευση του ασφαλισμένου.

Mn ευθύνη ασφ. εταιρίας για ζημίες που προκαλούνται σε χρόνο που το αυτ/το χρονιμοποιείται για διαφορετική χρήση από την οριζόμενη στο ασφαλιστήριο και την άδεια κυκλοφορίας, ή όταν ρυμουλκεί άλλο όχημα. Εφ. Λαρ. 28/04, σ. 298 Βλ. και Αυτοκίνητα - Ατυχήματα, EK

ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ

Οι αποφάσεις της Διοίκησης για εξαίρεση από την κατεδάφιση αυθαίρετων κτισμάτων, χρήζουν ειδικής αιτιολογίας, ενώ αντιθέτως οι πράξεις με τις οποίες η Διοίκηση αρνείται να εγκρίνει την εξαίρεση, δε χρειάζονται ειδικότερη αιτιολογία, αλλά αρκεί η περιγραφή της αυθαίρετης κατασκευής και η κρίση ότι ελλείπει μία από τις νόμιμες προϋποθέσεις εξαίρεσης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 767/03, σ. 175

ΑΥΛΗ

Βλ. Κοινόχροστα πράγματα, Οροφοκτοσία

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ-ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Ανασφάλιστο θεωρείται το αυτ/το, για το οποίο δε συνάφθηκε σύμβαση ασφάλισης ή αυτή λύθηκε ή ακυρώθηκε νόμιμα και έγινε γνωστοποίηση στον αντισυμβαλλόμενο ή στον ασφαλισμένο από τον ασφαλιστή της λύσης, λήξης ή ακύρωσης και παρήλθε έκτοτε χρονικό διάστημα 16 ημερών. Αν δεν επακολούθησε γνωστοποίηση, τότε, παρά τη λύση, λήξη ή ακύρωση της σύμβασης ασφάλισης, διατηρείται η ευθύνη του ασφαλιστή έναντι του παθόντος τρίτου. Εφ. Λαρ. 465/03, σ. 46

Απαλλαγή ασφ. εταιρίας έναντι του ασφαλισμένου της για ζημία σε τρίτον από φορτίο που μεταφέρεται με το ασφαλισμένο αυτ/το, όταν οφειλεται αποκλειστικά στο φορτίο ή, σε αμέλεια του οδηγού ή άλλου προσώπου κατά

τη φόρτωση, όχι δε και σε συντρέχον πταίσμα του οδηγού ως προς την οδήγηση.

Αυτ/κό απύχτημα οφειλόμενο σε διαρροή επί του οδοιστρώματος πολιτού ελαιοπυρήνα, φορτωθέντος πλημμελώς στο ασφαλισμένο φορτηγό.

Συνυπαπιότητα τραυματισθέντος οδηγού ως προς τη σωματική βλάβη του, διότι δε φορούσε ζώνη ασφαλείας. Απώλεια εισοδημάτων. Εφ. Λαρ. 468/03, σ. 47

Επί των σιδηροδρομικών οχημάτων εφαρμόζονται οι συμβατοί κανόνες του ΚΟΚ. Σύγκρουση τρένου με αυτ/το σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, που σημαίνεται με ηχοφωτεινή σήμανση, ενεργοποιούμενη με την πίεσην από τη μηχανή του συρμού της ειδικής θαλβίδας (χελώνας) που υπάρχει στις σιδηροτροχιές, πριν τη διάβαση, κατά τη φορά κίνησης της αμαξοστοιχίας.

Αμέλεια οργάνων του ΟΣΕ, διότι μετά τη διενέργεια εργασιών στη διάβαση δε μερίμνησαν ώστε η στάθμη του εδάφους να βρίσκεται στο ίδιο περίπου επίπεδο με τις σιδηροτροχίες, αλλά και διότι λόγω πλημμελούς συντήρησης της θαλβίδας η ηχοφωτεινή σήμανση δεν ενεργοποιήθηκε.

Αμέλεια και οδηγού της αμαξοστοιχίας διότι, ενώ γνώριζε την περιορισμένη ορατότητα των οδηγών στη διάβαση και τη μικρή απόσταση από την οποία ενεργοποιούταν το σύστημα σήμανσης, δεν έκανε προειδοποιητική χρήση των ηχητικών οργάνων, ούτε μείωσε την ταχύτητα του. Εφ. Λαρ. 570/03, σ.101

Αγωγή IKA ως υποκατασταθέντος στις έναντι τρίτων αξιώσεις του παθόντος ασφαλισμένου. Περιεχόμενο αποζημίωσης και στοιχεία αγωγής. Εφ. Λαρ. 629/03, σ. 117

Οι λόγοι αποκλεισμού ευθύνης του ασφαλιστή, εφόσον έχουν καταστεί περιεχόμενο της σύμβασης ασφάλισης, ισχύουν και υπέρ του EK. Η εξαίρεση της ασφαλιστικής κάλυψης, όταν ο οδηγός στερείται της νόμιμης άδειας οδήγησης, μπορεί να γίνει με ενσωμάτωση στη σύμβαση ασφάλισης, ή με παραπομπή στους όρους της YA, ή και μόνο στον αριθμό του ΦΕΚ, χωρίς πρόσθετη μνεία και του αριθμού της YA. Mn αναγκαία η υπογραφή του ασφαλισμένου στο ασφαλιστήριο, αλλά αρκεί η παραλαβή τούτου και η καταβολή των ασφαλίστρων. Εφ. Λαρ. 671/03, σ. 124

Συνυπαιτιότητα οδηγών διότι ο μεν ένας εξήλθε από χώρο προσωρινής στάθμευσης και επιχείρησε κάθετη διάσκιση της οδού, με αριστερή στροφή, παρά την απαγορευτική διπλή διαχωριστική γραμμή, ο δε άλλος δεν είχε άδεια οδηγούσης και οδηγούσε με υπερβολική ταχύτητα.

Αποζημίωση γονέα λόγω στέρησης διατροφής ή παροχής υπηρεσιών από το τέκνο. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Πώληση φορτηγού δημόσιας χρήσης, που θα αποχαρακτηρίζονταν με μέριμνα του πωλητή. Άρνηση πωλητή προς κατάρτιση της εμπράγματης δικαιοπραξίας μεταβίβασης του αυτ/του, λόγω αδυναμίας αποχαρακτηρισμού εκ λόγων αφορώντων τον ίδιο. Υπαναχώρηση του αγοραστή. Εφ. Λαρ. 803/03, σ. 272

Mn ευθύνη ασφ. εταιρίας για ημίες που προκαλούνται σε χρόνο που το αυτ/το χρησιμοποιείται για διαφορετική χρήση από την οριζόμενη στο ασφαλιστήριο και την άδεια κυκλοφορίας, ή όταν ρυμουλκεί άλλο όχημα. Εφ. Λαρ. 28/04, σ. 298

Πτώση αυτοκινήτου σε χάνδακα που ανοίχθηκε κατά την κατασκευή οδοποιητικού έργου παράπλευρα στο οδόστρωμα. Αποκλειστική ευθύνη εργολάβου, διότι ο χάνδακας παρέμεινε ανοικτός και τη νύκτα, χωρίς κάλυψη με προστατευτικό μέσο και δίχως επισήμανση με προειδοποιητική πινακίδα ή φωτισμό.

Ο τραυματισμός οδηγού, λόγω πτώσης του αυτ/του στο χάνδακα, δε συναρτάται αιτιωδώς με το ότι δε φορούσε zώνη ασφαλείας. Εφ. Λαρ. 274/04, σ. 353

Αγωγή καταδίκης σε δηλώση βούληση για μεταβίθασην αυτοκινήτου. Η συμφωνία μεταβίθασης της κυριότητας αυτ/του ή μοτοσικλέτας, κάθετη κατηγορίας και χρήσης, καταχωρίζεται στο βιβλιάριο μεταβολών. Ο συστατικός αυτός τύπος απαιτείται μόνο για την εμπράγματη δικαιοπραξία και όχι για την υποσχετική της πώλησης ή το προσύμφωνο, που καταρτίζονται και άτυπα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

Στοιχεία αξιώσης ιδιαίτερης αποζημίωσης λόγω αναπηρίας.

Υπαιτιότητα οδηγού που σε κατοικημένη περιοχή ανέπτυξε μεγαλύτερη την επιτρεπόμενης ταχύτητα, υπό την επίδραση οινοπνεύματος και, προκειμένου να αποφύγει την πρό-

σκρουση σε ομορρόπως και προ αυτού παρεμβληθέν από πάροδο αυτ/το, εισήλθε στο αντίθετο ρεύμα και συγκρούσθηκε με αντιθέτως κανονικώς κινούμενο.

Αδυναμία χρησιμοποίησης βλαβέντος αυτ/του. Συντρέχον πταίσμα στην επαύξηση της ζημίας, διότι χρησιμοποιήθηκε ταξί για μετακινήσεις, που μπορούσαν να γίνουν με τακτικά δρομολόγια μέσων μαζικής μεταφοράς.

Η παθούσα δεν μπορεί να αξιώσει αποζημίωση από την απασχόληση της στο κατάστημα του συζύγου της, όχι δυνάμει σύμβασης εργασίας αλλά στο πλαίσιο του οικογενειακού τους βίου, καθώς στην αξίωση αυτή νομιμοποιείται να γητίσει ο σύζυγός της, ως στέρηση παροχής υπηρεσιών της παθούσας. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Επί καταστροφής αυτ/του δε χρειάζεται να αναφέρονται στην αγωγή οι επί μέρους φθορές ή η δαπάνη αποκατάστασής τους, ούτε αν αυτό ήταν καινούριο ή μεταχειρισμένο, καθώς και τα χιλιόμετρα που διάνυσε.

Αξιώση αποκατάστασης ημίας, που προκλήθηκε από εκμίσθωση άλλου αυτ/του, σε αναπλήρωση του καταστραφέντος, προς εκτέλεση συμβατικού έργου. Εφ. Λαρ. 9/04, σ. 416

Αποκλειστική υπαιτιότητα οδηγού, ο οποίος, κατά την είσοδο σε στροφή, εν όψει περιορισμένης ορατότητας λόγω ύπαρξης βλάστησης, δε μείωσε την ταχύτητα και δεν μπόρεσε να διακόψει την πορεία του προ ακινητοποιημένου οχήματος, εισελθών στο αντίθετο ρεύμα πορείας.

Mn ευθύνη του οδηγού ακινητοποιημένου εντός του οδοστρώματος αυτ/του, διότι η ακινητοποίηση οφείλονταν σε αιφνίδια μηχανική βλάσθη, χωρίς να προλάβει να το μετακινήσει στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος και να το ποθετήσει τριγωνική πινακίδα.

Η υποχρέωση κίνησης των οχημάτων στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος τέθηκε προς εξασφάλιση της αικόλυτης κυκλοφορίας των κινουμένων στο ίδιο ρεύμα και όχι προς αποφυγή σύγκρουσης με αντιθέτως κινούμενα. Εφ. Λαρ. 99/04, σ. 438

Βλ. και Ασφαλιστική σύμβαση, Επικουρικό κεφάλαιο

ΑΦΕΣΗ ΧΡΕΟΥΣ

Ακυρότητα παραίτησης μισθωτού, έστω και εκ των υστέρων, από το δικαίωμα λήψης

των νόμιμων παροχών, έστω και υπό μορφή άφεσης χρέους. Η δίλωση του εργαζομένου περί εξόφλησης όλων των αξιώσεων και περί μη διατήρησης άλλων κατά του εργοδότη, δε συνιστά έγκυρη σιωπηρή δίλωση άφεσης χρέους ως προς τις απαιτητές αξιώσεις, εάν δεν περιέχει τα ποσά, που καταβλήθηκαν για κάθε απίσια. Εφ. Λαρ. 502/03, σ. 63

Αν ο συμβιβασμός περιέχει καταβολή από τον ένα συνοφειλέπτη ή άφεση χρέους προς αυτόν από το δανειστή, απαλλάσσει και τους λοιπούς συνοφειλέτες, εφόσον συνομολογήθηκε με τέτοιο σκοπό. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Βλ. Ένορκες βεβαιώσεις

ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΝ

Η καταδολευτική αγωγή αυτή, ως ενοχική δεν εγγράφεται στα βιβλία διεκδικήσεων. Εφ. Λαρ. 178/03, σ. 20

Οι αγωγές εξ οροφοκτοσίας δεν εγγράφονται στα βιβλία διεκδικήσεων, διότι δεν είναι εμπράγματες, μικτές ή περί νομίς. Μον. Πρωτ. Λαρ. 465/04, σ. 541

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου (αγροτεμαχίου) με σκοπό την επέκταση επαρχιακής βιομηχανίας (Γνωμ.), σ.225

ΒΟΣΚΗΣΙΜΟΙ ΤΟΠΟΙ

Εθνικοί βοσκήσιμοι τόποι είναι εκείνοι στους οποίους το Δημόσιο είχε μέχρι το 1864 έναντι των ιδιωτών τη νομική κατοχή, την οποία διατήρησε και με τοποθέτηση ποιμνίων. Το Δημόσιο θεωρείται, κατά πλάσμα νόμου, ότι διατήρησε τη νομιμή αυτών και αν ακόμη εξουσιάζονταν από τρίτους, που δεν μπορούσαν να χρησιδεσπόσουν, εκτός αν έχασε την κατοχή με δικαστική απόφαση ή ρητή παραίτηση. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

ΓΑΜΟΣ

Αναφορά σε αγωγή ακύρωσης γάμου λόγω διγαμίας γεγονότων μη συνδεόμενων με το αντικείμενο αυτής, προς το σκοπό δυσφίμησης της εναγόμενης. Εφ. Λαρ. 665/04, σ. 519

Αποκτήματα εκ του γάμου. Η συμμετοχή του

ενός συζύγου μπορεί να γίνει με παροχή κεφαλαίου, αλλά και με παροχή υπηρεσιών αποτιμητών σε χρήμα, οι οποίες παρέχονται στο συζύγο οίκο για την επιμέλεια και ανατροφή των τέκνων, όταν και καθ' ο μέτρο αυτές δεν επιβάλλονται από την υποχρέωση συνεισφοράς στην αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών.

Η απαίτηση του συζύγου είναι ενοχική. Το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει, δεχόμενο σχετικό αίτημα, ενοχικώς πάντοτε, την απόδοση του ποσοστού συμβολής του δικαιούχου συζύγου στην αύξηση της περιουσίας του άλλου συζύγου με αυτούσια απόδοση, είτε αναδόγου ποσοστού συγκυριότητας επί των αποκτημάτων, είτε ορισμένου ή ορισμένων πραγμάτων ίσης αξίας προς το ποσοστό συμμετοχής του δικαιούχου στην αύξηση της περιουσίας.

Η αξιωση συμμετοχής στα αποκτήματα είναι αναγκαστικού δικαίου και απαγορεύεται, διαρκούντος του γάμου, αντίθετη συμφωνία των συζύγων για μη ύπαρξη αυτής ή παραίτηση από αυτήν. Κατ εξαίρεση είναι επιτρεπές τέτοιες συμφωνίες που γίνονται στα πλαίσια συναινετικού διαυγίου και ενόψει αυτού, οπότε τελούν υπό την αναβλητική αίρεση της λύσης του γάμου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 203/04, σ. 532

ΓΕΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Από την ισχύ του ΓΟΚ (v. 1577/1985) καταργούνται οι προϋποτάμενες δουλείες και απαγορεύεται η σύσταση νέων, με εξαίρεση τη δουλεία διόδου, εφόσον αποτελεί τη μοναδική διόδο προς το κοινόχρηστο χώρο, ακόμη και εκτός σχεδίου.

Ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου χωρίς καταβολή αποζημίωσης, εφόσον προβλέπονται από το σχέδιο πόλης και η κοινοχροσία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη, ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο, κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη, οπότε επέρχεται μετάθεση κυριότητας υπέρ του ΟΤΑ, αδιαφόρως αν το ακίνητο είχε τεθεί σε κοινή χρήση πριν ή μετά την έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου, σε περίπτωση δε κατάργησή τους με το σχέδιο πόλης προσκυρώνονται. Εφ. Λαρ. 57/04, σ. 307

Βλ. και Ανθαίρετα, Πολεοδομική νομοθεσία

ΓΕΡΟΝΤΙΚΗ ΑΝΟΙΑ

Βλ. Φρενοβλάβεια

ΓΕΩΤΡΗΣΗ

Σύμβαση μίσθωσης έργου για κατασκευή γεώτρησης. Έλλειψη συμφωνημένων ιδιοτήτων, ως προς την υδροδοτική της δυνατότητα. Οι αξιώσεις του εργοδότη για δαπάνες κατασκευής γεώτρησης, που βάρυναν συμβατικά τον εργολάβο, υπόκεινται σε 10ετή παραγραφή, καθόσον μετά την εμπιγμό της γεώτρησης κατέστη συστατικό του εδάφους και πρόκειται για "ακίνητη εγκατάσταση". Εφ. Λαρ. 66/04, σ. 432

ΓΟΝΕΙΣ

Ένσταση μη άσκησης της προσήκουσας εποπτείας των γονέων. Για το μέτρο της εποπτείας λαμβάνονται υπόψη η ηλικία, η ωριμότητα, ο βαθμός ανάπτυξης του εποπτεύομένου, η μόρφωση αυτού και του εποπτεύοντος και η δυνατότητα άσκησης της εποπτείας. Εφ. Λαρ. 675/03, σ. 139

Η αξίωση του γονέα για αποζημίωση λόγω στέρησης διατροφής ή παροχής υπηρεσιών από το τέκνο είναι γνήσια αποζημιωτική και όχι διατροφής. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Αφαίρεση γονικής μέριμνας ανηλίκου από τον πατέρα και αποκλειστική ανάθεση στη μητέρα. Το δικαίωμα επικοινωνίας δεν αναιρείται από οποιαδήποτε υπαιτίο της γονέα για τη διάσταση. Εφ. Λαρ. 575/03, σ. 233

ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Αφαίρεση γονικής μέριμνας ανηλίκου από τον πατέρα και αποκλειστική ανάθεσή της στη μητέρα, διότι λόγω έντονης αντιδικίας, εχθρότητας και έλλειψης κάθε επαφής μεταξύ τους, θα είναι ιδιαίτερα δυσχερής η συνεννόηση τους για θέματα διοίκησης της περιουσίας και εκπροσώπησή του.

Το δικαίωμα επικοινωνίας δεν αναιρείται από την υπαιτίο της γονέα για τη διάσταση και δεν μπορεί να αποκλειστεί, εκτός κατάχρονης δικαιώματος ή ακραίων καταστάσεων που δικαιολογούν αντίθετη ρύθμιση. Εφ. Λαρ. 575/03, σ. 233

Η πτώχευση του γονέα δεν αποτελεί λόγο έκπτωσης από τη γονική μέριμνα, ή παύσης αυτής. Εφ. Λαρ. 238/04, σ. 492

ΓΟΝΙΚΗ ΠΑΡΟΧΗ

Σε καταδολιευτική διάρρηξη υπόκειται και η γονική παροχή των γονέων προς τα τέκνα, η οποία καθιερώνεται όχι ως νομική υποχρέωση αλλά ως εκδήλωση ηθικού καθήκοντος, επόμενη των ενοχικών υποχρεώσεων του γονέα. Εφ. Λαρ. 178/03, σ. 20

Επί αγωγής διάρρηξης γονικής παροχής μη αναγκαία μνεία στην αγωγή του αν και κατά πόσο η γονική παροχή αποτελεί δωρεά, ούτε των περιστάσεων που προσδιορίζουν το ανάλογο μέτρο, πέρα από το οποίο αποτελεί δωρεά. Εφ. Λαρ. 104/04, σ. 320

ΓΡΑΦΟΛΟΓΟΣ

Βλ. Πραγματογνώμονες, Δίκη

ΔΑΝΕΙΟ

Η εκ της εγγυοδοτικής σύμβασης ευθύνη του οφειλέτη είναι κύρια και όχι παρεπόμενη, όπως στη σύμβαση εγγύησης.

Η αξίωση από τη σύμβαση δανείου είναι ανεξάρτητη από την αξίωση εκ της επιπαγής, που εκδόθηκε βάσει εγγυοδοτικής σύμβασης, προς κάλυψη του δανείου. Οι δύο αξιώσεις διατηρούν τη νομική αυτοτέλεια, ρυθμιζόμενες από διαφορετικούς κανόνες δικαίου (και προθεσμίες παραγραφής) και ο μόνος τρόπος απόσθεσής τους είναι η ικανοποίηση της μιας ή της άλλης απαίτησης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 384/03, σ. 163

Στεγαστικό δάνειο για απόκτηση ή ανέγερση κατοικίας. Απαγόρευση διάθεσης ή εμπράγματης επιβάρυνσης του δανειοδοτηθέντος ακινήτου. Εφ. Λαρ. 20/04, σ. 290

Η εισφορά της αναγκαστικού δικαίου δ/ξης του 1 v. 128/75 βαρύνει τα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα και όχι τους δανειολήπτες, ο παρά των οποίων υπόσχεση ανάληψης καταβολής της είναι άκυρη, αδιαφόρως αν η ρήτρα συνομολογηθεί μετά από διαπραγματεύσεις, ή αποτελεί περιεχόμενο γενικού όρου συναλλαγών εκ των προτέρων διατυπωμένου. Δυνατή η ανάληψη καταβολής της εισφοράς εκ μέρους τρίτου προσώπου με σύμβαση υπόσχεσης ελευθέρωσης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 776/04, σ. 366

Δυνατή η μεταβίβαση του δανείσματος αμέσως ή εμμέσως από το δανειστή ή προς τον οφειλέτη, όπως όταν αντί το δάνεισμα να κατα-

βληθεί αμέσως στον δανειζόμενο, αυτός εκτάσει το δανείζοντα να το καταβάλλει για λογαριασμό του σε τρίτο. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

ΔΑΣΗ

Αμάχτο τεκμήριο κυριότητας του Δημοσίου στις περιλαμβανόμενες στα όρια του Ελληνικού κράτους κατά το 1836 δασικές εκτάσεις, εκτός αυτών που κατά την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα ανήκαν σε ιδιώτες, οι οποίοι ήταν δικαιούχοι της αποζημίωσης δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση του κυρίου ζητήματος, ούτε αρνητικά κατά των εταιρών, εάν αυτοί επικαλούνται με αυτοτελή αγωγή τους τα περιστατικά της αξιώσης τους για αποζημίωση από τους ευθυνούμενους. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Έννοια δάσους. Για την κτήση κυριότητας με έκτακτη χρησικότησία επί δημοσίων κτημάτων και δασών έπρεπε η 30ετής νομή να είχε συμπληρωθεί μέχρι την 11-9-1915.

Εθνικοί βοσκήσιμοι τόποι είναι εκείνοι στους οποίους το Δημόσιο είχε μέχρι το 1864 έναντι των ιδιωτών τη νομική κατοχή, που τη διατήρησε και με τοποθέτηση ποιμνίων. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ (Ποινικό)

Η ποινική δίωξη στην Τουρκία και η καταδίκη από Τουρκικό Δικαστήριο για συμμετοχή σε εμπορία ναρκωτικών δε δημιουργεί δεδικασμένο εμποδίζονταν την ποινική δίωξη για την ίδια πράξη στην ημεδαπή, ακόμη και αν ο κατηγορούμενος έχει εκτίσει την επιβλοθείσα από το αλλοδαπό Δικαστήριο ποινή. Η ερμηνεία αυτή συνάδει προς την επιφύλαξη που διατύπωσε η Ελλάδα με το 3 του 2514/1997 κυρωτικού νόμου της Συμφωνίας Schengen και δεν υπάρχει παράβαση δεδικασμένου, ούτε κατά τη Σύμβαση για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τριμ. Κακ. Λαρ. 91/04, σ. 377

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ (Πολιτικό)

Δεδικασμένο δημιουργείται και όταν το αντικείμενο της δίκης μεταξύ των ιδιων προσώπων είναι διαιφορετικό από αυτό προηγούμενης δίκης, έχει όμως ως αναγκαία προϋπόθεση την ύπαρξη του δικαιώματος που κρίθηκε στη δίκη εκείνη.

Οι εσφαλμένες τελεσίδικες αποφάσεις παράγουν δεδικασμένο.

Επί αντιφατικών δικαστικών αποφάσεων που παράγουν δεδικασμένο, ισχύει το προερχόμενο από τη νεότερη απόφασην.

Το δεδικασμένο σχετικά με την ανυπαρξία δικαιώματος αποζημίωσης της εταιρίας δεν μπορεί να λειπουργήσει ούτε θετικά υπέρ των παθόντων εταιρών, αφού η παρεμπίπουσα κρίση ότι εκείνοι ήταν δικαιούχοι της αποζημίωσης δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση του κυρίου ζητήματος, ούτε αρνητικά κατά των εταιρών, εάν αυτοί επικαλούνται με αυτοτελή αγωγή τους τα περιστατικά της αξιώσης τους για αποζημίωση από τους ευθυνούμενους. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Μη δεδικασμένο όταν οι αιτιολογίες της απόφασης περιέχουν κρίση παραγωγικών του δικαιώματος προϋποθέσεων.

Επί απόφασης που απορρίπτει κατ ουσίαν αγωγή της συνύγουν περί διατροφής της, λόγω διάστασης, η έφεση από το νικίσαντα διάδικο-σύνυγο είναι απαράδεκτη, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, αφού από μεν το διατακτικό της απόφασης δεν προκαλείται βλάβη, από δε την αιτιολογία ότι η ενάγουσα από εύλογη αιτία διέκοψε την έγγαμη συμβίωση δεν ιδρύεται δεδικασμένο, αφού αυτή δεν έχει τα προσόντα του διατακτικού. Εφ. Λαρ. 600/03, σ. 110

Το δεδικασμένο καλύπτει και ενστάσεις που δεν προτάθηκαν αλλά μπορούσαν να προταθούν. Τέτοιες είναι οι καταχρηστικές, οι οποίες στηρίζονται σε γεγονότα που δε θεμελιώνουν αυθύπαρκτο και αυτοτελές δικαιώματα, αλλ' εμποδίζουν τη γέννηση του δικαιώματος που ασκήθηκε, ή το καταργούν, όπως η ένσταση πλαστότητας της τραπεζικής επιταγής, βάσει της οποίας εκδόθηκε δ/γη πληρωμής. Εφ όσον η δ/γη επιδόθηκε δύο φορές και δεν ασκήθηκε ανακοπή, απόκτησε ισχύ δεδικασμένου και δεν είναι πλέον δυνατή η προσβολή της κατά την εκτέλεση με αντιρρίσεις που προσκρούουν στο δεδικασμένο. Εφ. Λαρ. 626/03, σ. 116

Επί αγωγής που έχει ως βάση σύμβαση πώλησης δεν υπάρχει δεδικασμένο εκ δ/γής πληρωμής που εκδόθηκε με βάση την εξ επιταγής ενοχή, ελλείψει ταυτότητας νομικής αιτίας. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

ΔΗΜΟΙ

Βλ. Κοινόχροπτα πράγματα, ΟΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

Με το πδ 361/1991 ο ΟΤΕ έπαυσε να υπάγεται στις δ/ξεις του δημόσιου τομέα και, συ-

νακόλουθα, περί δημοσίων έργων. Οι διαφορές εργολάβων και ΟΤΕ από την εκτέλεση έργων εκδικάζονται όχι από το 5μελές Εφετείο, αλλά από τα αρμόδια τακτικά πολιτικά δικαστήρια. Εφ. Λαρ. (5μελές) 510/03, σ. 79

Σύμβαση εκτέλεσης δημοτικού έργου. Στην περίπτωση διάλυσης της σύμβασης από το Δήμο για δικούς του λόγους, που δεν ανάγονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου, οφείλεται αποζημίωση, για τον προσδιορισμό της οποίας λαμβάνονται υπόψη ιδίως το μέγεθος του έργου, ο χρόνος αποδέσμευσης του αναδόχου και η ωφέλειά του από άλλη εργασία. Διοικ. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 179

Η δικαστική επίλυση όλων των διαφορών από την εκτέλεση δημόσιων έργων και την ανόρθωση ζημίας από ενέργειες ή παραλείψεις των δημόσιων αρχών κατά την εκτέλεση του έργου επιδιώκεται όχι με άσκηση αγωγής αλλά προσφυγής στο αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο, μετά την τήρηση της νόμιμης διοικητικής διαδικασίας. Διοικ. Εφ. Λαρ. 38/04, σ. 185

Δημόσια έργα είναι τα έργα υποδομής, που καλύπτουν βασικές ανάγκες του κοινωνικού συνόλου και εκτελούνται από το δημόσιο, υπδδ, ΟΤΑ και επιχειρήσεις ή Οργανισμούς κοινής ωφελείας.

Τα έργα των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων διέπονται από ειδική νομοθεσία, χωρίς να γίνεται παραπομπή στο νόμο δημόσιων έργων. Η πρόβλεψη στο εργολαβικό ότι σύμβαση μη δημόσιου έργου διέπεται συμπληρωματικά από τη νομοθεσία των δημόσιων έργων, δεν καθιδρύει αρμοδιότητα του 5μελούς Εφετείου, διότι δεν επιτρέπεται η συμβατική παρέκταση της καθύλων αρμοδιότητας των δικαστηρίων, ως προσκρούουσα στη δημόσιας τάξης διάταξη περί δύο βαθμών δικαιοδοσίας και περί μη εισαγωγής της υπόθεσης απ' ευθείας στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 45/04, σ. 304

Στα δημόσια έργα, αν ο κύριος του έργου καταστεί υπερήμερος ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, ο ανάδοχος δικαιούνται να ζητήσει αποζημίωση για θετικές ζημίες, που προκαλούνται μετά την επίδοση από αυτόν έγγραφης και σαφούς όχλησης και όχι για προγενέστερο χρόνο. Εφ. Λαρ. (5μελές) 227/04, σ. 489

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗ

Η δημόσια κατάθεση χρηματικής παροχής επιφέρει απόσβεση της ενοχής όταν υπάρχει υπερημερία του δανειστή ή αδυναμία του οφειλέτη προς ασφαλή εκπλήρωση της παροχής, για νομικό ή πραγματικό λόγο, αναγόμενο στο πρόσωπο του δανειστή ή εξαιτίας ευλόγης αβεβαιότητας ως προς αυτόν. Νομικό λόγο συνιστά και η κληρονομική διαδοχή του δανειστή, όταν οι κληρονόμοι είναι άγνωστοι στον οφειλέτη. Εφ. Λαρ. 215/04, σ. 347

ΔΗΜΟΣΙΟ

Οι δ/ξεις των εμπορικών μισθώσεων εφαρμόζονται και στις μισθώσεις ακινήτων, που καταρτίζονται με υπδδ, ως εκμισθωτή. Εφ. Λαρ. 506/03, σ. 74

Η ανακοπή κατά πρωτοκόλλου αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης δημόσιου κτήματος εκδικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά η απόφαση υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Παραχώρηση από το Δημόσιο της χρήσης και εκμετάλλευσης κοινόχρηστου αιγιαλού σε Δήμο. Δικαιώμα του Δήμου για εκμετάλλευση απευθείας από τον ίδιο, ή με χορήγηση αδειών σε ιδιώτες ή Δημοτική Επιχείρηση, αρκεί να μην αναρέπεται ο κοινόχρηστος χαρακτήρας. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Η προσωποκράτηση οφείλετών Δημοσίου και υπδδ αντίκειται στο Σύνταγμα, καθ όσον αποσκοπεί στο δια της προσωρινής στέρησης της ατομικής ελευθερίας εξαναγκασμό προς εξεύρεση αναγκαίων πόρων για αποπληρωμή του χρέους, γεγονός το οποίο θα δικαιολογούνταν ίσως μόνον αν το Δημόσιο επικαλείται δόλιες ενέργειες απόκρυψης περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ή προσπάθειας εξαγωγής τους στην αλλοδαπή. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Προεδρική) 1/04, σ. 177

Στην ζετή προθεσμία έφεσης κατά το Δημόσιο δεν υπολογίζεται ο χρόνος των δικαστικών διακοπών.

Επί εγγύησης προς το Δημόσιο για ασφάλεια οφειλής του πρωτοφειλέτη, που απορρέει από σχέση δημόσιου δικαιού, όπως από φόρους ή δασμούς, η αναφύμενη διαφορά Δημοσίου και εγγυητή αποτελεί διοικητική διαφορά υπαγόμενη στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων. Εφ. Λαρ. 699/03, σ. 250

Αν το Δημόσιο δεν ειδοποιήσει πριν 30

μέρες των εκμισθωτή για πρόωρη λύση της μίσθωσης, ο εκμισθωτής δικαιούται για αποζημίωση το μίσθωμα του υπόλοιπου χρόνου της μίσθωσης ορισμένης διάρκειας και, σε τυχόν εκμισθωση σε τρίτο με μικρότερο μίσθωμα, τη διαφορά παλιού και νέου μισθώματος. Εφ. Λαρ. 111/04, σ. 329

Αμάχητο τεκμήριο κυριότητας του Δημοσίου στις περιλαμβανόμενες στα όρια του Ελληνικού κράτους κατά το 1836 δασικές εκτάσεις, εκτός αυτών που κατά την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα ανήκαν σε ιδιώτες, οι τίτλοι ιδιοκτησίας των οποίων αναγνωρίσθηκαν εμπρόθεσμα και αρμόδια.

Για την κτήση κυριότητας με έκτακτη χρονικησία επί δημοσίων κτημάτων και δασών έπρεπε η 30ετής νομή να είχε συμπληρωθεί μέχρι 11-9-1915.

Εθνικοί βοσκήσιμοι τόποι είναι εκείνοι στους οποίους το Δημόσιο είχε μέχρι το 1864 έναντι των ιδιωτών τη νομική κατοχή, που την διατήρησε και με τοποθέτηση ποιμνιών. Το Δημόσιο θεωρείται, κατά πλάσμα νόμου, ότι διατήρησε τη νομή και αν ακόμη εξουσιάζονταν από τρίτους, που δεν μπορούσαν να χρησιδεσπόσουν, εκτός αν έχασε την κατοχή με δικαστική απόφαση ή ρητή παραίτηση. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

Κοινόχρονα πράγματα είναι και οι προρισθείσες για την κοινή χρήση οδοί και οι πλατείες, που, εφόσον δεν ανήκουν σε δήμο ή κοινότητα ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο. Εφ. Λαρ. 14/04, σ. 418

Η πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου από το δημόσιο και τα λοιπά υπδ διπτέρεπται μόνο για κάλυψη απρόβλεπτων και επειγουσών ή παροδικών αναγκών και έχει εκ του νόμου ορισμένη διάρκεια. Μη μετατροπή σε αορίστου χρόνου, παρά διαδοχικές ανανεώσεις. Εφ. Λαρ. 127/04, σ. 459

Στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών, αλλά μόνο στον Οικονομικό Έφορο. Μετά τη λειτουργία των κτηματικών υπηρεσιών η επίδοση γίνεται όχι στους προϊσταμένους των ΔΟΥ αλλά των κτηματικών υπηρεσιών, στην αρμοδιότητα των οποίων περιήλθαν τα μη φορολογικά αντικείμενα των Εφοριών. Ειρ. Ελασ. 19/04, σ. 553

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Βλ. Εργασία

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η ανακοπή κατά πρωτοκόλλου αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης δημοσίου κτήματος εκδικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Κατά την ειδική διαδικασία διαφορών από παροχή εξαρτημένης εργασίας μεταξύ εργαζόμενου και εργοδότη, η πληρεξουσία της προς δικηγόρο μπορεί να δοθεί και με ιδιωτικό έγγραφο, δίκως βεβαίωση της υπογραφής. Εφ. Λαρ. 597/03, σ. 240

Στην τακτική διαδικασία η αντέφεση ασκείται με ιδιαίτερο δικόγραφο και όχι με προτάσεις κοινοποιούμενες στον αντίδικο. Εφ. Λαρ. 172/04, σ. 341

Υπόθεση δικασθείσα πρωτοδίκως κατά τη μη προσήκουσα τακτική διαδικασία μπορεί να δικαστεί στο εφετείο κατά την προσήκουσα ειδική. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΔΙΑΔΙΚΟΣ

Θάνατος διαδίκου κατά τη διάρκεια της δίκης, πριν και μετά τη συζήτηση. Εφ. Λαρ. 213/04, σ. 342,

Βίαν διακοπή δίκης, λόγω θανάτου διαδίκου. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

ΔΙΑΚΟΠΗ ΔΙΚΗΣ

Διακοπή δίκης λόγω ανάκλησης άδειας ασφ. εταιρίας. Υποκατάσταση του ΕΚ. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Ο θάνατος διαδίκου κατά τη διάρκεια της δίκης και μέχρι το τέλος της συζήτησης μετά την οποία εκδίδεται οριστική απόφαση, εφ' όσον τηρηθούν οι νόμιμες διατυπώσεις γνωστοποίησης, επιφέρει διακοπή της δίκης και ακυρότητα των μεταγενέστερων διαδικαστικών πράξεων. Αν δε γίνει γνωστοποίηση, δεν επέρχεται διακοπή και η εκδιδόμενη απόφαση είναι υποστατική.

Επί θανάτου διαδίκου μετά τη συζήτηση ή μετά την έκδοση απόφασης δεν υπάρχει εφαρμογή των δ/ξεων περί διακοπής της δίκης και η έφεση απευθύνεται κατά των καθολικών διαδοχών του αποβιώσαντος, εφ' όσον ο εκκαλών έλαβε γνώση του θανάτου του με οποιον-

δίποτε τρόπο. Εφ. Λαρ. 213/04, σ. 342, Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

ΔΙΑΝΟΜΗ

Στην ένσταση επίσχεσης για επωφελείς δαπάνες στο διανεμητέο ακίντο πρέπει να αναφέρεται αν η διενέργεια των δαπανών έγινε με απόφαση παμψηφίας ή πλειοψηφίας των συγκυρίων ή με δικαστική απόφαση, ή λόγω επικείμενου κινδύνου για τη συντήρηση του, ή προς το συμφέρον του καθ ου η ένσταση και σύμφωνα με την πραγματική ή εικαζόμενη βούληση του, ή αν αυξήθηκε με τις δαπάνες αυτές η αξία του ακινήτου. Εφ. Λαρ. 118/04, σ. 450

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

Ευθύνη εκ διαπραγματεύσεων. Επί συμβάσεων καταρτιζομένων εγγράφως, το στάδιο των διαπραγματεύσεων διαρκεί μέχρι την νομότυπη κατάρτιση της σύμβασης ή την οριστική ματαίωση.

Η αποζημίωση δεν περιλαμβάνει το διαφέρον εκπλήρωσης ή διαφυγόν κέρδος, αλλά το αρνητικό διαφέρον ή διαφέρον εμπιστούντος, δηλ. κάθε ζημία θετική (δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε ο πιστεύσας στην κατάρτιση της σύμβασης), ή αποθετική (λόγω απόκρουσης άλλης ευκαιρίας προς σύναψη παρόμοιας σύμβασης με ιδίους ή ευνοϊκότερους όρους της ματαιωθείσας), που θα αποφευγόταν αν ο άλλος τηρούσε αρνητική στάση ως προς την κατάρτιση της σύμβασης.

5ετής παραγραφή της εκ της προσυμβατικής ευθύνης αξιώσης αποζημίωσης.

Ευθύνη από τις διαπραγματεύσεις επί αυθαίρετης ματαίωσης σύμβασης σε χρόνο που οι διαπραγματεύσεις είκαν ολοκληρωθεί και απέμενε μόνον ο πειραιφή του νόμιμου τύπου, για την οποία ο υπαίτιος της ματαίωσης παρέσχε στον αντιδιαπραγματεύμενο διαβεβαιώσεις για τη βέβαιη κατάρτιση. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Ενστάσεις που καταλύουν τον τίτλο, ή το δικαιώμα του δανειστή αποτελούν λόγους ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής. Ανακοπή κατά δ/γής με προβολή συμψηφισμού και ενστάσεων από τη σύμβαση πώλησης. Εφ. Λαρ. 434/03, σ. 31

Η ένσταση πλαστότητας της επιταγής, βάσει της οποίας εκδόθηκε δ/γή πληρωμής συνιστά καταχρηστική ένσταση, καλυπτόμενη από το δεδικασμένο.

Εφ όσον η δ/γή επιδόθηκε δύο φορές και δεν ασκήθηκε ανακοπή, αποκτά ισχύ δεδικασμένου και δεν είναι πλέον δυνατή η προσθολή της κατά την εκτέλεση με αντιρρήσεις που προσκρούουν στο δεδικασμένο. Εφ. Λαρ. 626/03, σ. 116

Το Σάββατο, ως μη εργάσιμη μέρα, δεν υπολογίζεται στην προθεσμία του 633 παρ. 2 Κ.ΠολΔ.

Η ανακοπή κατά δ/γής πληρωμής επιφέρει αναστολή του χρόνου νέας παραγραφής της αξιώσης, ο οποίος θα άρχισε μετά τη διακοπή που επέρχεται με την επίδοση της δ/γής, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης και εμποδίζει την παραγραφή εν επιδικίᾳ, αδιάφορα αν γίνει δεκτή ή απορριφθεί η ανακοπή και ακυρωθεί ή επικυρωθεί η δ/γή αντίστοιχα.

Ο ισχυρισμός παραγραφής εν επιδικίᾳ, επιγενόμενης στο διάστημα από την πρώτη επίδοση της δ/γής πληρωμής, κατά της οποίας δεν ασκήθηκε ανακοπή, μέχρι τη δεύτερη επίδοση της, ο οποίος προβάλλεται με ανακοπή κατά της δ/γής, που ασκείται μετά τη δεύτερη κοινοποίηση της, δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο αυτής αλλά μόνον ανακοπής κατά της εκτέλεσης, κι αν ακόμη απορρίφθηκε τελεσίδικα η ανακοπή κατά της δ/γής, αφού δεν μπορούσε να προταθεί στη δίκη της ανακοπής κατά της δ/γής και δεν καλύπτεται από το δεδικασμένο. Η επιμήκυνση του χρόνου της παραγραφής προϋποθέτει αξιώση, μη υποκύψασα στη μέχρι την τελεσίδικη απόρριψη της ανακοπής βραχύτερη παραγραφή και δεν επιφέρει αναβίωση της αξιώσης, καθ ο μέρος έχει ίδιη αποθεούση, λόγω παραγραφής. Εφ. Λαρ. 673/03, σ. 135

Μη εκκρεμοδικία σε περίπτωση άσκησης ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής από τον εκδότη με βάση την ένσταση της δόλιας ενέργειας του κομιστή εξ οπισθογράφησης και άσκησης αγωγής αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας από την ακάλυπτη επιταγή. Εφ. Λαρ. 822/03, σ. 275

Η δ/γή πληρωμής αποτελεί εκτελεστό τίτλο μόνο για το κεφάλαιο και τους νόμιμους τόκους του. Αν δεν έχει επιδικάσει τόκους επί των τόκων δεν αποτελεί, ως προς αυτούς, ε-

κτελεστό τίτλο και ο δανειστής δεν μπορεί να επισπεύσει εκτέλεσή της με αυθαίρετο ανατοκισμό. Μον. Πρωτ. Λαρ.776/04, σ. 366

Επί αγωγής που έχει ως βάση σύμβαση πληρωμής δεν υπάρχει δεδικασμένο εκ δ/γής πληρωμής που εκδόθηκε με βάση την εξ επιταγής ενοχή. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

Επί μη άσκησης ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής, αν γίνει δεύτερη επίδοση, ο καθ ου δικαιούται σε ανακοπή σε προθεσμία δέκα εργασίμων ημερών, όχι όμως και σε αναστολή εκτέλεσης.

Η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω ανακοπής του 933 ΚΠολΔ δεν εμποδίζεται από την εκκρεμότητα του 633 παρ. 2 ΚΠολΔ. Μον. Πρωτ. Λαρ. 490/04, σ. 546

Βλ. και Ανακοπή.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Στη διατροφή εξώγαμου ανηλίκου τέκνου, που αναγνωρίσθηκε εκουσίως, εφαρμόζονται οι γενικές δ/ξεις περί διατροφής ανηλίκων. Ο ύχων την επιμέλεια γονέας μπορεί να συνυπολογίσει την προσφορά δαπανών του για τις ανάγκες του τέκνου ως και προσωπικών αποτιμήσεων σε χρήμα υπηρεσιών του, που συνδέονται με την συνοίκηση.

Ένταση συνεισφοράς.

Προσδιορισμός διατροφικών αναγκών ανηλίκου. Η δαπάνη διδάκτρων μουσικής, εφόσον δεν αποδεικνύεται ιδιαίτερη κλίση του ανηλίκου στη μουσική, δεν κρίνεται αναγκαία για την μόρφωσή του και δε συνυπολογίζεται στις διατροφικές ανάγκες.

Η δαπάνη για δίδακτρα φροντιστριακών μαθημάτων σε ιδιωτικό φροντιστήριο για όλα τα μαθήματα της τάξης στην οποία φοιτά ο ανηλίκος, δεν κρίνεται αναγκαία για τις ανάγκες της εκπαίδευσής του, διότι δεν απαιτούνται και τέτοια μαθήματα, πέραν των μαθημάτων που παραδίδονται από τους καθηγητές του στο Λύκειο, αν τα παρακολουθεί με επιμέλεια.

Αν ο γονέας, καίτοι μπορεί, παραλείπει να βρει ανάλογη με τα προσόντα και τις επαγγελματικές γνώσεις του εργασία, κατά τρόπο αντίθετο στην καλή πίστη, θα τύχει, για τον προσδιορισμό της συνεισφοράς, μεταχείρισης σα να είχε πραγματικά το εισόδημα από την εργασία αυτή. Εφ. Λαρ. 473/03, σ.51

Περιστατικά που συνιστούν μεταβολή των προσδιοριστικών του ύψους της διατροφής στοιχείων, που προέκυψαν μετά την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης, δεν μπορούν να προταθούν με λόγο έφεσης ή τις προτάσεις στο Εφετείο, καθ όσον συνιστούν νέα περιστατικά που, αν και γεννιθηκαν κατά την εκκρεμοδικία, μπορούν να αποτελέσουν βάση παρεμπίπουσας ή αυτοτελούς μεταρρυθμιστικής αγωγής. Μετοίκηση της ενάγουσας μπτέρας και απαλλαγή της από ποσά διατροφής, που έλαβε υπ όψει η εκκαλουμένη. Εφ. Λαρ. 483/03, σ. 60

Επί απόφασης που απορρίπτει κατ ουσίαν αγωγή της συνύγου περί διατροφής της λόγω διάστασης, η έφεση από το νικίσαντα διάδικο-σύνυγο είναι απαράδεκτη, ελλείφει εννόμου συμφέροντος, αφού από μεν το διατακτικό δεν προκαλείται βλάβη, από δε την αιτιολογία ότι η ενάγουσα από εύλογη αιτία διέκοψε την έγγαμη συμβίωση δεν ιδρύεται δεδικασμένο, αφού δεν έχει τα προσόντα διατακτικού. Εφ. Λαρ. 600/03, σ. 110

Η αξίωση αποζημίωσης του γονέα λόγω στέρησης διατροφής από το τέκνο, προϋποθέτει αποκτημένο δικαίωμα διατροφής. Προϋπόθεση διατροφής ανιόντος είναι η αδυναμία του γονέα να εξασφαλίσει διατροφή από τα εισοδήματα και την περιουσία του, υποχρεούμενον να αναλώσει και κεφάλαια της περιουσίας του, εφόσον είναι μεγάλη και απρόσασθη και όχι μικρή, που η διατήρησή της επιβάλλεται για εξασφάλιση εισοδήματος και λόγους πρόνοιας. Μέτρο, περιεχόμενο και προσδιορισμός ανάλογης διατροφής. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

ΔΙΑΦΕΡΟΝ

Βλ. Αποζημίωση

ΔΙΚΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ

Βλ. Δεδικασμένο (ΠοινΔικ), Συμβάσεις διεθνείς, Σύνταγμα

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ (ΠολΔικ)

Επί αγωγής εξ ελαπτωματικού προϊόντος, υπάρχει δικαιοδοσία του ελληνικού δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί ο ενάγων και έλαβε χώρα το ζημιογόνο γεγονός, καίτοι η εναγόμενη εδρεύει στη Γερμανία. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Επί εγγύησης προς το Δημόσιο για ασφάλεια οφειλής του πρωτοφειλέτη, που απορρέει από σχέση δημοσίου δικαιού, όπως από φόρους ή δασμούς, η αναφυδμένη διαφορά Δημοσίου και εγγυητή αποτελεί διοικητική διαφορά υπαγόμενη στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων. Εφ. Λαρ. 699/03, σ. 250

ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΕΣ

Οι διαφορές από σύμβαση μπορούν να εισαχθούν και στο Δικαστήριο του τόπου κατάρτισης της ή εκπλήρωσης της παροχής. Εφ. Λαρ. 576/03, σ. 235, ποιες διαφορές περιλαμβάνει περιοριστικά η συντρέχουσα αυτή αρμοδιότητα Μον. Πρωτ. Λαρ. 421/03, σ. 365

Στεγαστικά δάνεια για ανέγερση, αγορά ή αποπεράτωση κατοικίας. Απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη κάθε δικαιοπραξία ή προσύμφωνο διάθεσης του δανειοδοτηθέντος ακινήτου, πριν την εξόφληση του δανείου και επί 10ετία από τη λήψη του, εκτός σπουδαίου λόγου, που κρίνεται από το ΔΣ του ΟΕΚ Εφ. Λαρ. 20/04, σ. 290

Η συμβατική απαγόρευση διάθεσης απαλλοτριωτού δικαιώματος έχει ενοχική ενέργεια μόνο μεταξύ των μερών και όχι έναντι τρίτων, η προς τους οποίους διάθεση είναι έγκυρη, ανεξάρτητα από την καλή ή κακή πίστη τους. Προσβολή από τους κληρονόμους για φρεονθλάβεια των μη χαριστικών δικαιοπραξιών αποβιώσαντος, που έγιναν από αυτόν ή προς αυτόν. Έννοια και σχέση των 131 και 1695 ΑΚ, όπως είχαν πριν το ν. 2447/1996, που δεν έχει αναδρομική ισχύ.

Διασευκτική και όχι σωρευτική συνδρομή των τριών προϋποθέσεων προσβολής.

Έννοια έλλειψης συνείδησης πρατιομένων και κρίσης λογικού.

Φρεονθλάβεια συνιστά και η γεροντική άνοια, προερχόμενη από σοβαρές εγκεφαλικές ασθένειες.

Δεν απαιτείται ο κληρονομούμενος να ήταν έγκλειστος σε ψυχιατρική κλινική κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας, αλλά αρκεί η πριν ή μετά από αυτήν νοσηλεία σε τέτοιο κατάστημα, πολύ δε περισσότερο όταν αυτοβούλως το εγκατέλειψε. Εφ. Λαρ. 215/04, σ. 347

Επί μεταβίβασης κυριότητας αυτ/του, η καταχώριση της συμφωνίας στο βιβλιάριο μετα-

βολών του οχήματος, ως συστατικός τύπος, απαιτείται μόνο για την εμπράγματη δικαιοπραξία και όχι για την υποσχετική της πώλησης ή το προσύμφωνο, που καταρτίζονται και ατύπως. Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

Ακύρωση δικαιοπραξίας λόγω απάτης. Αναδρομική ανατροπή των παραχθέντων εννόμων αποτελεσμάτων. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

Ερμηνεία δηλωσης θούλησης. Η δ/ξ 173 ΑΚ εξαίρει το υποκειμενικό στοιχείο της δηλώσης, ενώ η δ/ξ 200 ΑΚ το αντικειμενικό, κατά την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Η ερμηνεία των δικαιοπραξιών γίνεται όταν το δικαστήριο, κατά ανέλεγκτη αναιρετικά κρίση του, διαπιστώσει κενό ή αμφιθολία. Εφ. Λαρ. 671/04, σ. 524

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Μέσα ενημέρωσης και Δικαιοσύνη (Μελ.), σ.197

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ

Αναστολή χρονικούς σε ακίνητα προσώπων υπό δικαιοτική απαγόρευση και όσο διαρκεί αυτή. Η 20ετής παραγραφή της διεκδικητικής αγωγής τρέχει και σε βάρος ανίκανων προσώπων, αλλά δε συμπληρώνεται πριν 6 μήνες αφ ότου έγιναν απεριορίστως ικανά ή απέκτησαν επίτροπο ή αντιλίπτορα. Εφ. Λαρ. 50/03, σ. 14

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ

Δεν εκκαλείται απόφαση μόνον ως προς τη δικαιοτική δαπάνη, αν δεν περιέχεται και ένας λόγος, ως προς την ουσία της υπόθεσης. Εφ. Λαρ. 770/03, σ. 256

Τα δικαιοτικά έξοδα είναι κεφάλαιο αναγκαστικά συνεχόμενο με την ουσία της υπόθεσης. Εφ. Λαρ. 102/04, σ. 319

Η αποδοχή της πρωτόδικης απόφασης μπορεί να γίνει και με την καταβολή, χωρίς επιφύλαξη ή και πριν την επίδοση της εκκαλουμένης, από τον πτηθέντα διάδικο, μαζί με το προσωρινώς εκτελεστό ποσό, και της δικαιοτικής δαπάνης, ως προς την οποία η απόφαση δεν κηρύσσεται προσωρινά εκτελεστή. Εφ. Λαρ. 114/04, σ. 449

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΝΣΗΜΟ

Η καταδολευτική αγωγή αυτή, ως διαπλαστική, δε χρειάζεται δικαστικό ένσημο. Εφ. Λαρ. 178/03, σ. 20

ΔΙΚΗ - ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (Διοικ.)

Η ένορκη βεβαίωση σε Συμβολαιογράφο, εφ όσον δεν έχει συνταχτεί για τη συγκεκριμένη δίκη, εκτιμάται ελεύθερα, έστω κι αν δεν έχει τη μορφή μαρτυρικής κατάθεσης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 32/04, σ. 182

Η δικαστική επίλυση των διαφορών από την εκτέλεση δημόσιων έργων και την ανόρθωση σημίας από ενέργειες ή παραλειψίεις των δημόσιων αρχών κατά την εκτέλεση του έργου επιδιώκεται όχι με άσκηση αγωγής αλλά προσφυγής στο αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο, μετά την τίρηση της νόμιμης διοικητικής διαδικασίας. Οι αξιώσεις του αναδόχου κατά του κυρίου του έργου δε συνιστούν αποζημίωση των 105 και 106 Εισ. Ν.ΑΚ και δε χωρεί η κατ' άρθρο 2 παρ. 2 v. 1406/1983 και 19 παρ. 1 v. 1868/1989 αγωγή αποζημίωσης. Η απόφαση επί της προσφυγής δημόσιουργεί υποχρέωση συμμόρφωσης των διοικητικών αρχών και αποτελεί τίτλο εκτελεστό. Διοικ. Εφ. Λαρ. 38/04, σ. 185

Τα δικόγραφα προς τα διοικητικά δικαστήρια πρέπει να υπογράφονται από τους δικαστικούς πληρεξουσίους των διαδίκων, ανεξάρτητα αν είναι ιδιώτες, Δημόσιο ή νηδός. Οι εξαιρέσεις του νόμου, ως προς την υπογραφή των δικογράφων, αφορούν μόνον τους ιδιώτες διαδίκους και, ως προς το Δημόσιο και τα νηδόδια, μόνον τις φορολογικές υποθέσεις. Το δικόγραφο προσφυγής Διευθυντή Υποκαταστήματος ΙΚΑ κατά απόφασης ΤΔΕ, που δέχθηκε ένσταση, πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να υπογράφεται από τους νόμιμους δικαστικούς πληρεξουσίους του ΙΚΑ, χωρίς να αρκεί μόνη η υπογραφή του Διευθυντή του. Διοικ. Τριμ. Πρωτ. Λαρ. 229/03, σ. 554

Επί άσκησης προσφυγής, παθητικά νομιμοποιείται το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου στο οποίο ανήκει το εκδόν την προσβαλλόμενη πράξη όργανο. Προσφυγή για μη νόμιμη καταχώρηση ιδιοκτησίας στα κτηματολογικά στοιχεία του αναδασμού. Διοικ. Πρωτ. Βόλου 444/04, σ. 556

ΔΙΚΗ-ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (ΠοινΔικ.)

Η προκαταρκτική εξέταση και η άσκηση ποινικής δίωξης κατά το ν. 3160/03, Εισηγότον, σ. 8

Η ποινική δίωξη στην Τουρκία και η καταδίκη από Τουρκικό Δικαστήριο για συμμετοχή σε εμπορία ναρκωτικών δε δημόσιες δεδικασμένο εμποδίζον την ποινική δίωξη για την ίδια πράξη στην πημεδαπή, ακόμη και αν ο κατηγορούμενος εξέτισε την επιβληθείσα από το αλλοδαπό Δικαστήριο ποινή. Η ερμηνεία αυτή συνάδει προς την επιφύλαξη που διατύπωσε η Ελλάδα με το άρθρο 3 του 2514/1997 κυρωτικού νόμου της Συμφωνίας Schengen και δεν υπάρχει παράθαση δεδικασμένου, ούτε κατά τη Σύμβαση για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η αφαίρεση της εκτιμείσας ποινής ανήκει στο Δικαστήριο, όχι όμως και ο προσδιορισμός του χρόνου της προς έκτιση υπόλοιπης ποινής κάθειρξης, διότι η εξουσία αυτή ανήκει στον Εισαγγελέα εκτέλεσης και σε περίπτωση αμφιβολιών ή αντιρρήσεων στο Δικαστήριο Πλημμελειοδικών. Τριμ. Εφ. Κακ. 91/04, σ. 377

Παράταση ή μη προσωρινής κράτησης πέραν του εξαμήνου.

Εάν ο ανάκριση περαιώθηκε, η δικογραφία εισάγεται στο Συμβούλιο Εφετών, εφόσον ο υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό κατόπιν έφεσης κατά του παραπεμπικού θουλεύματος ή έχει εισαχθεί στο ακροατήριο του Εφετείου ή εάν το Συμβούλιο Εφετών είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση η δικογραφία εισάγεται στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών.

Η δικογραφία θεωρείται εισαχθείσα στο ακροατήριον Εφετείου με την επίδοση στον κατηγορούμενο κλήσης προς εμφάνιση ή κληπτήριον θεσπίσματος και όχι απλώς με την έκδοση του παραπεμπικού θουλεύματος. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 439/04, σ. 562

ΔΙΚΗ - ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (ΠολΔικ.)

Επί περιορισμού του καταψηφιστικού αιτήματος σε αναγνωριστικό, διατηρούνται οι ουσιαστικές συνέπειες της όχλησης που περιέχεται στην αγωγή. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Για την επίδειξη εγγράφων απαιτείται η δυνατότητα χρήσης τους ως αποδεικτικών μέ-

σων, πρόσφορων για απόδειξη λυσιτελούς ι- συχρισμού. Εφ. Λαρ. 446/03, σ. 41

Επί παροχής αδιαίρετης για τους πλειόνες εναγόμενους λαμβάνεται υπόψη η συνολική αξία. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Παραδεκτή προσκόμιση εγγράφων το πρώτον στο Εφετείο, αν δεν οφείλεται σε πρόθεση στρεψοδικίας ή βαριά αμέλεια, αλλά στη μη έγκαιρη χορήγηση αντιγράφων από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Μη έγκυρη αποδοχή της αγωγής, όταν ο εναγόμενος κατά το ουσιαστικό δίκαιο δεν έχει εξουσία διάθεσης της έννομης σχέσης, που ρυθμίζεται από κανόνες αναγκαστικού δικαίου. Εφ. Λαρ. 605/03, σ. 111

Η επίκληση των αποδεικτικών μέσων γίνεται κατά τη συζήτηση της υπόθεσης και όχι μετά με προσθήκη, ούτε αρκεί η επίκλησή τους σε προηγούμενες συζητήσεις και η αναφορά σε εκείνες. Επανάληψη συζήτησης για να διευκρινίσουν οι διάδικοι, με συμπληρωματικές προτάσεις, ποια συγκεκριμένα έγγραφα και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία επικαλούνται και επιθυμούν να ληφθούν υπ όψει. Εφ. Λαρ. 665/03, σ. 119

Ο δικαστικός συμβιβασμός που καταρτίζεται στο στάδιο της εκκρεμοδικίας, επιφέρει κατάργηση της δίκης.

Ο εξώδικος συμβιβασμός, κρινόμενος κατά το ουσιαστικό δίκαιο, δεν καταργεί τη δίκη, αλλά μπορεί να θεμελιώσει ανατρεπτική ένσταση, η οποία, αν αποδειχθεί, υποχρεώνει το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση, σύμφωνα με το περιεχόμενό του. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

Διακοπή δίκης λόγω ανάκλησης άδειας ασφ. εταιρίας. Υποκατάσταση του ΕΚ. Ποίοι νομιμοποιούνται να στραφούν κατά του ΕΚ. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Δωσιδικία διαφορών από σύμβασην. Εφ. Λαρ. 576/03, σ. 235, Μον. Πρωτ. Λαρ. 421/03, σ. 365

Η διεξαγωγή αποδεικτικής διαδικασίας παρά την απουσία διαδίκου, που δεν κλητεύθηκε καθόλου ή νομίμως ή εμπροθέσμως, υπόκειται σε ακύρωση με συνδρομή βλάβης. Εφ. Λαρ. 577/03, σ. 239

Αυτοτελής πρόσθετη παρέμβαση. Ο προσθέτως παρεμβαίνων δεν μπορεί να αρνηθεί την αγωγή, αν ο εναγόμενος κύριος διάδικος την ομολογεί. Εφ. Λαρ. 597/03, σ. 240

Αίτηση μετόχων για έλεγχο ανώνυμης εταιρίας σωρευόμενη με αίτηση διορισμού προσωφινού ΔΣ. Εκούσια δικαιοδοσία. Παρέμβαση των εκόντων έννομο συμφέρον. Εφ. Λαρ. 868/03, σ. 279

Επί αγωγής κατά νη, δεν απαιτείται μνεία των φυσικών προσώπων, που το εκπροσώπησαν στην κατάρτιση της σύμβασης. Εφ. Λαρ. 877/03, σ. 284

Κύρος συμβιβασμού ασφαλιστή, ασφαλισμένου και παθόντα. Εφ. Λαρ. 28/04, σ. 298

Η διαμαρτυρία του εκμισθωτή, για παράβαση όρου σύμβασης, μπορεί να περιέχεται στην αγωγή απόδοσης του μισθίου, που ισχύει ως καταγγελία της σύμβασης. Εφ. Λαρ. 53/04, σ. 305

Νόμιμη υποχρέωση εργοδότη να παρακρατεί από το μισθό εισφορές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς κυρίας ή επικουρικής ασφαλίστης. Τα ποσά αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές και δεν αφαιρούνται από το Δικαστήριο, αλλά παρακρατούνται από τον εργοδότη κατά την εκτέλεση της απόφασης. Εφ. Λαρ. 61/04, σ. 310

Η έκταση των ζημιών και η χρηματική ιανυοπόιηση λόγω ηθικής βλάβης ανίκουν στο ίδιο κεφάλαιο με την υπαιτιότητα, τα δε δικαστικά έξοδα αποτελούν αναγκαία συνεχόμενο με την ουσία της υπόθεσης. Εφ. Λαρ. 102/04, σ. 319

Στοιχεία εφετήριου δικογράφου απευθυνούμενου κατά νομίμου αντιπροσώπου φυσικού προσώπου, το οποίο στερείται ικανότητας να παραστεί στο Δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 113/04, σ. 331

Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα έφεσης. Εφ. Λαρ. 147/04, σ. 336

Απαράδεκτη η αντέφεση με προτάσεις στην τακτική διαδικασία. Εφ. Λαρ. 172/04, σ. 341

Θάνατος διαδίκου κατά τη διάρκεια δίκης, πριν και μετά την συζήτηση. Διακοπή δίκης. Εφ. Λαρ. 213/04, σ. 342

Απλή ομοδικία πλειόνων εναγόμενων σε αναγνωριστική αγωγή κυριότητας. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

Επί αλλαγής διαχειριστή πολυκατοικίας, συνέχιση δίκης από το νέο.

Οι αυτοτελείς ισχυρισμοί πρέπει, με ποινή α-

παραδέκτου, να περιέχονται στις προτάσεις της πρώτης συζήτησης, εκτός αν τείνουν στην αντίκρουση προταθέντων ισχυρισμών, οπότε μπορούν να περιληφθούν στην μεταγενέστερη της συζήτησης προσθήκη-αντίκρουση.

Απόρριψη ένστασης κατάκρησης δικαιώματος που προτάθηκε το πρώτον με την προσθήκη - αντίκρουση μετά τη συζήτηση.

Οι νέοι ισχυρισμοί στην κατ'έφεση δίκη είναι απαράδεκτοι, αν δεν αναφέρεται λόγος βραδείας επίκλησης τους. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

Αντικατάσταση γραφολόγου, ο οποίος από εύλογη αιτία αδυνατεί να εκτελέσει την πραγματογνωμοσύνη, διότι πριν την επίδοση της απόφασης, εξέφρασε την άποψή του σε διάδικτο σχετικά με την υπόθεση. Εφ. Λαρ. 50/04, σ. 431

Συνεκδίκαση αγωγών επί ταυτόπτης της διαδικασίας κατ' ανέλεγκτη ευχέρεια δικαστηρίου.

Αρμοδιότητα επί συναφών δικών και επί τηλεφωνικά καταρτιζόμενων συμβάσεων. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

Το κεφαλαίο του συντρέχοντος πταίσματος δε συνέχεται αναγκαίως με το εκκλησθέν τοιούτο για το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης λόγω πιθικής βλάβης. Εφ. Λαρ. 108/04, σ. 442

Ακυρότητα επίδοσης με θυροκόλληση. Εφ. Λαρ. 199/04, σ. 488

Εάν ο εκκαλών πτώχευσε και το αντικείμενο της διαφοράς περιλαμβάνεται στην πτώχευτική περιουσία, πρέπει να κλητεύεται στη δίκη από τον επισπεύδοντα εφεσθλητο ο σύνδικος, ως νόμιμος αντιπρόσωπός του. Αν ο πτώχευσας-εκκαλών άσκησε την έφεση και ως νόμιμος αντιπρόσωπος και για λογαριασμό ανηλικού τέκνου του, η κλήτευση του ανηλίκου πρέπει να γίνεται στον αντιπρόσωπο - γονέα του και όχι στο σύνδικο πτώχευσης του τελευταίου, ο οποίος δε θεωρείται νόμιμος αντιπρόσωπος του ανηλίκου. Εφ. Λαρ. 238/04, σ. 492

Υπόθεση δικασθείσα πρωτοδίκως κατά τη μη προσήκουσα τακτική διαδικασία μπορεί να δικασθεί στο εφετείο κατά την προσήκουσα ειδική.

Στοιχείο της αγωγής δεν αποτελεί ο χρόνος γένεσης του ένδικου δικαιώματος, εφ' όσον δεν επηρέαζει την γένεση, ή την απόσθεσή του.

Δεν αποτελεί ουσιώδες αγωγικό στοιχείο ο τόπος κατάρτισης της εξ ης απορρέει το δικαίωμα δικαιοπραξίας ή ο τόπος τέλεσης της αξιόποινης πράξης, εάν δεν επηρέαζεται η τοπική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

Απαράδεκτος ισχυρισμός στηριζόμενος σε δικαιώματα τρίτου, δίκως επίκληση νόμιμης περίπτωσης που να επιτρέπει την προβολή του. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

Δίκη λογοδοσίας. Αίτημα καταβολής καταλοίπου του λογαριασμού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 183/04, σ. 529

Η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω ανακοπής του 933 ΚΠολΔ δεν εμποδίζεται από την εκκρεμότητα ανακοπής του 633 παρ. 2 ΚΠολΔ. Μον. Πρωτ. Λαρ. 490/04, σ. 546

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Ο εντολοδόχος δικηγόρος, που υπογράφει δικόγραφα, δικαιούται πλήρως τη νόμιμη αμοιβή του Κώδικα Δικηγόρων και δεν αισκεί επιρροή ή σύνταξης τους από άλλο δικηγόρο. Ο υποκατάστατος δικηγόρος, που διορίσθηκε από τον αρχικό εντολοδόχο δικηγόρο, έχει ευθεία αξιώση αμοιβής κατά του κυρίου της υπόθεσης, μόνον αν ο διορίσας αυτόν δικηγόρος (αρχικός εντολοδόχος) έχει δικαίωμα διορισμού υποκαταστάτου ή ο κύριος της υπόθεσης ενέκρινε τον διορισμό ή ο εντολοδόχος εξαναγκάστηκε από τις περιστάσεις ή η υποκατάσταση συντίθεται, άλλως ο πρώτος εντολοδόχος ευθύνεται αποκλειστικά, αν ενήργησε χωρίς δικαίωμα ή αν ανέλαβε προσωπικά την υποχρέωση καταβολής της αμοιβής του υποκατάστατου. Στοιχεία αγωγής δικηγορικής αμοιβής του υποκατάστατου δικηγόρου. Εφ. Λαρ. 561/03, σ. 87

ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ

Κακέκτυπο εφετήριο δικόγραφο με την έννοια ότι στη θέση της τρίτης σελίδας, που περιέχει τον τρίτο και μέρος του τέταρτου λόγου, εκτυπώθηκε η δεύτερη σελίδα, με αποτέλεσμα οι δύο τελευταίοι λόγοι να μην προκύπτουν σαφώς. Εφ.Λαρ. 561/03, σ. 87

Στοιχεία εφετήριου δικογράφου απευθυνούμενου κατά νομίμου αντιπροσώπου φυσικού προσώπου, το οποίο στερείται ικανότητας

να παραστεί στο Δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 113/04, σ. 331

Τα δικόγραφα προς τα διοικητικά δικαστήρια πρέπει να υπογράφονται από τους δικαστικούς πληρεξούσιους των διαδίκων, ανεξάρτητα αν είναι ιδιώτες ή Δημόσιο ή νπδδ. Οι εξαιρέσεις του νόμου, ως προς την υπογραφή των δικογράφων, αφορούν μόνον τους ιδιώτες διαδίκους και, ως προς το Δημόσιο και τα νπδδ, μόνον τις φορολογικές υποθέσεις. Το δικόγραφο προσφυγής Διευθυντή Υποκαταστήματος ΙΚΑ κατά απόφασης ΤΔΕ, πρέπει να υπογράφεται, με ποινή απαραδέκτου, από τους νόμιμους δικαστικούς πληρεξούσιους του ΙΚΑ. Διοικ. Τριμ. Πρωτ. Λαρ. 229/03, σ. 554

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ

Αναζήτηση από τον κακόπιστο νομέα αναγκαίων δαπανών που έκανε στο πράγμα για να διατηρηθεί κατάλληλο για τακτική εκμετάλλευση, κατά τις δ/ξεις διοίκησης αλλότριων, χωρίς για το ορισμένο να απαιτείται μνεία των επί μέρους δαπανών, αλλά μόνον εξειδίκευση κατ είδος των επί μέρους καλλιεργητικών εργασιών. Εφ. Λαρ. 162/04, σ. 480

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Επί εγγύησης προς το Δημόσιο για ασφάλεια οφειλής του πρωτοφειλέτη, που απορρέει από σχέση δημοσίου δικαίου, όπως από φόρους ή δασμούς, η αναφυόμενη διαφορά Δημοσίου και εγγυητή αποτελεί διοικητική διαφορά υπαγόμενη στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων. Εφ. Λαρ. 699/03, σ. 250 Βλ. και Δημόσια έργα, Δίκη - Δικονομία (Διοικ.), Προσφυγή

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Βλ. Δημόσια έργα, Δίκη - Δικονομία (Διοικ.), ΟΤΑ

ΔΟΥΛΕΙΕΣ

Πραγματική δουλεία με έκτακτη χρησικότησία. Ο κύριος του δεσπόζοντος ακινήτου μπορεί να συνυπολογίζει στο δικό του χρόνο και το χρόνο οιονεί νομής του δικαιοπαρόχου του, όχι όμως εναντίον του τελευταίου ή εκείνου στον οποίο ο τελευταίος μεταβιβάσει το ακίντο με μεταγραφήσα συμβολαιογραφική σύμβαση. Η βούληση πα-

ραχώρησης πραγματικής δουλείας μπορεί να εκδηλωθεί και σιωπηρά, όπως όταν ο κοινός κτίτορας δύο συνεχόμενων ακινήτων έχει ήδη καταρτισμένη κάποια υπηρετική σχέση σε ένα από αυτά τα υπέρ άλλου, οπότε εάν μεταβιβάσει το εξυπηρετούμενο σε άλλον μπορεί να συναχθεί σιωπηρή βούληση για σύσταση δουλείας υπέρ του μεταβιβαζόμενου ακινήτου. Εφ. Λαρ. 478/03, σ. 56

Οι περιορισμοί της κυριότητας, που δημιουργούνται με τον κανονισμό πολυκατοικίας, έχουν χαρακτήρα δουλείας και δεσμεύουν τους διαδόχους των αρχικά συμβλοθέντων ή όσων προσχώρησαν μεταγενέστερα στον κανονισμό. Εφ. Λαρ. 12/04, σ. 153

Απόσθετη πραγματικής δουλείας λόγω οριστικής και διαρκούς αδυναμίας άσκησης της, για λόγους πραγματικούς ή νομικούς. Αδυναμία υπάρχει και όταν έπαυσε η παροχή ωφέλειας από το δουλεύον ακίνητο υπέρ του δεσπόζοντος ή εξέλιπε η ανάγκη του δεσπόζοντος λόγω αυτάρκειάς του. Εάν, λόγω μερικής αυτάρκειας, μειώθηκε η άσκηση της δουλείας, αλλά είναι δυνατή η περιορισμένη άσκηση της, διατηρείται ακέραιη η δουλεία λόγω του αδιαιρέτου αυτής.

Από την ισχύ του ΓΟΚ (v. 1577/1985) καταργούνται οι προϋψιστάμενες δουλείες και απαγορεύεται η σύσταση νέων, με εξαίρεση τη δουλεία διόδου, εφόσον αποτελεί μοναδική δίοδο προς κοινόχροστο χώρο, ακόμη και εκτός σχεδίου. Εφ. Λαρ. 57/04, σ. 307

ΔΡΟΜΟΙ

Βλ. Δουλείες, Κοινόχροστα πράγματα, Κυριότητα, ΟΤΑ

ΔΥΣΦΗΜΗΣΗ

Απαράδεκτη έγκληση για συκοφαντική δυσφήμηση υποβληθείσα με πληρεξούσιο έγγραφο στο οποίο δεν εξατομικεύεται επαρκώς το φερόμενο αδίκημα, εφ όσον δεν προσδιορίζονται ο χρόνος και τόπος τέλεσης, το περιεχόμενο της δυσφημηστικής ανακοίνωσης, και οι τρίτοι ενώπιον των οποίων έγινε αυτή. Δ/ξη Εισαγ. Πλημ. Λαρ. ΕΓ4.04/50/1/04, σ. 173

Προσβολή προσωπικότητας με δυσφήμηση μπορεί να γίνει και με κατάθεση αγωγής στη γραμματεία του δικαστηρίου.

Άρση του άδικου χαρακτήρα της απλής δυ-

σφήμποσης και εξύθρισης, αν οι εκδηλώσεις έγιναν για τη διαφύλαξη δικαιώματος ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον, αποτελούν το επιβαλλόμενο και αντικειμενικά αναγκαίο μέτρο και δεν προκύπτει σκοπός εξύθρισης. Αναφορά σε αγωγή ακύρωσης γάμου λόγω διγαμίας γεγονότων μη συνδεόμενων με το αντικείμενο αυτής. Κρίση ότι περιλήφθηκαν με σκοπό μείωσης της εναγόμενης και η επίκλησή τους, που υπερβαίνει, έστω και κατά μεγάλη ανοχή, το επιτρεπό μέτρο προστασίας, δεν ήταν αναγκαία για τη διαφύλαξη εννόμου συμφέροντος. Εφ. Λαρ. 665/04, σ. 519

ΔΩΜΑ

Βλ. Οροφοκτησία

ΕΓΤΡΑΦΑ

Για την επίδειξη εγγράφων απαιτείται δυνατότητα χρήσης τους ως αποδεικτικών μέσων, πρόσφορων για απόδειξη λυσιτελούς ισχυρισμού του αιτούντα. Εφ. Λαρ. 446/03, σ. 41

Αν ο διάδικος κατά την αυτή συζήτηση επίκλησης εγγράφου δεν αμφισβητεί τη γνωστότητα με δίλωση σαφή και ειδική (τέτοια δε συνιστά ο ισχυρισμός ότι δεν υπάρχει ή δεν εκδόθηκε έγγραφο ή ότι το περιεχόμενο δεν είναι αληθινό), δημιουργείται νόμιμο τεκμήριο γνωστότητας της υπογραφής, που δεν μπορεί να αμφισβητηθεί μεταγενέστερα, γιατί θεωρείται ομολογημένη. Εφ. Λαρ. 110/04, σ. 327

Η αιτιώδης αναγνώριση χρέους δεν υποβάλλεται σε συστατικό τύπο.

Αν, παρά τη μνεία της αιτίας, προκύπτει ερμηνευτικά ότι θελήθηκε η ίδρυση νέας ανεξάρτητης ενοκίς, απαιτείται έγγραφος τύπος. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

Από την απόδοση του χρεωστικού εγγράφου τεκμαίρεται εξόφληση του χρέους. Εφ. Λαρ. 191/04, σ. 484

ΕΓΓΥΗΣΗ

Επί εγγύησης προς το Δημόσιο για ασφάλεια οφειλής του πρωτοφειλέτη, που απορρέει από σχέση δημοσίου δικαίου, όπως από φόρους ή δασμούς, η αναφύδημενη διαφορά Δημοσίου και εγγυητή αποτελεί διοικητική διαφορά υπαγόμενη στα διοικητικά δικαστήρια.

Εφ. Λαρ. 699/03, σ. 250

Η δίλωση εγγύησης, με ποινή ακυρότητας, δίνεται εγγράφως, αρκεί δε και επιστολή του εγγυητή προς το δανειστή, ή, ανάλογα με τις περιστάσεις την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, και απλή προσυπογραφή του χρεωστικού εγγράφου του πρωτοφειλέτη από τον εγγυητή.

Η αγωγή κατά του εγγυητή δεν πρέπει να διαλαμβάνει την ύπαρξη ή μη πρόθεσής του περί παροχής εγγύησης, αφού τούτο θα εκτιμήσει το Δικαστήριο μαζί με τις συνθήκες υπό τις οποίες έγινε η δίλωση εγγύησης.

Η ένσταση διζήσεως είναι γνήσια αναβλητική ένσταση υπέρ του εγγυητή, η οποία έχει ως συνέπεια την προσωρινή απόρριψη της αγωγής, εφ' όσον ο δανειστής είναι υποχρεωμένος να επιχειρήσει αναγκαστική εκτέλεση κατά του πρωτοφειλέτη, μετά το απελέσφορο της οποίας μπορεί να ασκήσει νέα αγωγή κατά του εγγυητή (και όχι να επαναφέρει προς συζήτηση την πρώτη που θα έχει απορριφθεί προσωρινά). Εφ. Λαρ. 747/03, σ. 253

Η ευθύνη του εγγυητή δεν εξαρτάται από τα αίτια χορήγησης της εγγύησης ή την ιδιότητα του εγγυητή ως μετόχου της πρωτοφειλέτριας εταιρίας ή συνεργάτη της, η δε παύση αυτών των ιδιοτήτων δεν επιφέρει απόσβεση της εγγύησης.

Δεν προβλέπεται η διά μονομερούς καταγγελίας του εγγυητή προς το δανειστή του πρωτοφειλέτη απόσβεση της εγγύησης.

Η εγγύηση οφειλής από αλληλόχρεο λ/σμό αφορά τη μελλοντική προκύψει οφειλή μετά τη με οποιονδήποτε τρόπο λήξη αυτού. Εφ. Λαρ. 800/03, σ. 270

Ελευθέρωση εγγυητή λόγω απόσβεσης της οφειλής. Εγγύηση για ορισμένο χρόνο υπάρχει όταν, συμβατικά, η υποχρέωση του εγγυητή αποσβέννυται σε ορισμένο χρονικό σπουδείο. Δεν είναι ορισμένου χρόνου η εγγύηση από μόνο το λόγο ότι η κύρια οφειλή έχει ορισμένη λήξη, εφόσον οι εγγυημένες απαιτήσεις δεν έχουν αποσβεσθεί. Εφ. Λαρ. 671/04, σ. 524

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Η εγγυητική επιστολή δημιουργεί τριμερή σχέση μεταξύ οφειλέτη, εγγυητή και δανειστή,

διεπόμενη από τις δ/ξεις περί εγγύησης. Η ρίτρα κατά την οποία ο εγγυητής θα καταβάλει το ποσό της εγγύησης σε πρώτη ζήτηση ή με απλή ειδοποίηση, ή απροφασίστως και χωρίς αντίρρηση, δίχως δυνατότητα ελέγχου της ύπαρξης και νομιμότητας του χρέους και προβολής της ένστασης διζήσεως, επιφέρει αποσύνδεση της εγγυητικής επιστολής από τη βασική σχέση, αλλά δεν τη μετατρέπει σε αφρορμένη υπόσχεση χρέους.

Κατάρτιση εμπορικής μίσθωσης και χορήγηση από το μισθωτή εγγυητικής επιστολής Τράπεζας, αυτοτελούς για κάθε συμβατικό μισθωτικό έτος, προς διασφάλιση καταθολής των μισθωμάτων. Αδυναμία του εκμισθωτή προς είσπραξη εγγυητικής επιστολής που χορηγήθηκε για κάλυψη μισθωμάτων άλλου μισθωτικού έτους, και όχι εκείνου που αφορούν τα ένδικα οφειλόμενα μισθώματα. Εφ. Λαρ. 671/04, σ. 524

ΕΓΓΥΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Η εκ της εγγυοδοτικής σύμβασης ευθύνη του οφειλέτη είναι κύρια και όχι παρεπόμενη, όπως στη σύμβαση εγγύησης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 384/03, σ. 163

ΕΓΚΛΗΣΗ

Η πληρεξουσιότητα προς υποθολή έγκλησης, με ποινή απαραδέκτου αυτής, πρέπει να είναι ειδική.

Απαράδεκτη έγκληση για συκοφαντική δυσφρήμηση υποθηκείσα με πληρεξούσιο στο οποίο δεν εξαπομικεύεται επαρκώς το φερόμενο αδίκημα, αφού δεν προσδιορίζονται ο χρόνος και τόπος τέλεσης, το περιεχόμενο της δυσφρημιστικής ανακοίνωσης, και οι τρίτοι ενώπιον των οποίων έγινε αυτή. Δ/ξη Εισαγ. Πλημ. Λαρ. ΕΓ4.04/50/1/04, σ. 173

ΕΙΚΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

Επί άκυρης, ως εικονικής, σύμβασης προσωπικής εταιρίας δεν μπορεί να γίνει λόγος για δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων ή για διαχείριση εταιρικών υποθέσεων και εταιρικών μερίδων. Εφ. Λαρ. 776/03, σ. 263

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Η αξίωση αποζημίωσης του μισθωτού ασκείται σε 6 μήνες, αφ' ότου κατέστη απαιτη-

τή. Μη διακοπή της αποσβεστικής αυτής προθεσμίας με την υπαγωγή της επιχείρησης στην διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης του 46α ν. 1892/1990, διότι αυτή επιφέρει αναστολή των ατομικών διώξεων κατά την εκτελεστική διαδικασία και όχι σε σχέση με τη διαγνωστική διαδικασία αναγνώρισης ή επιδίκασης απαιτήσεων. Εφ. Λαρ. 569/03, σ. 98

Λύση εταιρίας με καταγγελία και δικαστικός ορισμός εκκαθαριστή. Αν ο αριθμός των εκκαθαριστών δεν ορίζεται στην εταιρική σύμβαση ή σε άλλη απόφαση των εταίρων, το Δικαστήριο δε δεσμεύεται ως προς τον αριθμό αυτών. Εφ. Λαρ. 776/03, σ. 263

ΕΚΚΡΕΜΟΔΙΚΙΑ

Μη εκκρεμοδικία σε περίπτωση άσκησης ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής από τον εκδότη, με βάση την ένσταση δόλιας ενέργειας του κομιστή εξ οπισθογράφησης και άσκησης αγωγής αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας από ακάλυπτη επιταγή. Εφ. Λαρ. 822/03, σ. 275

ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Σάρωσην αίτησης ελέγχου α.ε με τοιαύτη διορισμού προσωρινού Δ.Σ. και εκδίκαση κατά την εκούσια δικαιοδοσία. Εφ. Λαρ. 868/03, σ. 279

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ιδιωτικά εκπαιδευτήρια. Ο ιδιοκτήτης του ιδιωτικού σχολείου επιλέγει το διδακτικό πρωταρικό μόνο μεταξύ των εκπαιδευτικών που είναι γραμμένοι στην επετηρίδα ιδιωτικών εκπαιδευτικών του Υπουργείου Παιδείας, χωρίς δέσμευση από τη σειρά εγγραφής τους, η επιλογή όμως αυτή υπόκειται σε διοικητικό έλεγχο νομιμότητας, οι δε προτεινόμενοι διορίζονται με πράξη του ασκούντος την κρατική εποπτεία οργάνου.

Η σύμβαση εργασίας μεταξύ ιδιοκτήτη και εκπαιδευτικού αρχικά είναι ορισμένου χρόνου και μπορεί να τραπεί σε αορίστου χρόνου, η δε ισχύς της διοικητικής πράξης που εγκρίνει την πρόσληψη διατηρείται μέχρι τη λήξη του συμβατικού χρόνου ή τη λύση της εργασιακής σχέσης. Εφ. Λαρ. 679/03, σ. 143

ΕΚΤΑΞΗ

Στο δάνειο είναι δυνατή η μεταβίβαση του δανείσματος αμέσως ή εμμέσως από το δανειστή ή προς τον οφειλέτη, όπως όταν αντί το δάνειο σα καταβληθεί αμέσως στο δανειζόμενο, αυτός εκτάσσει το δανείζοντα να το καταβάλλει για λογαριασμό του σε τρίτο. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

ΕΚΤΕΛΕΣΗ (Ποιν)

Στο Δικαστήριο που δικάζει την ποινική υπόθεση ανήκει η αφαίρεση της εκτιθείσας ποινής, όχι όμως και ο προσδιορισμός του χρόνου της προς έκτιση υπόλοιπης ποινής κάθειρξης, διότι η εξουσία αυτή ανήκει στον Εισαγγελέα εκτέλεσης και σε περίπτωση αμφιβολιών ή αντιρρίσεων στο Δικαστήριο Πλημμύρας. Τριμ. Εφ. Κακ. 91/04, σ. 377

ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΠολΔικ)

Η ανακοπή κατά αναγκαστικής εκτέλεσης, αν ασκείται μετά την κατακύρωση, απευθύνεται κατά υπερθεματιστή και επισπεύδοντος δανειστή, ως αναγκαίων ομοδίκων.

Ο υπερθεματιστής ενός εκ των πολλών εκπλειστηριασθέντων ακινήτων είναι αναγκαίος ομοδίκος με τον επισπεύσαντα τον πλειστηριασμό δανειστή, τον οποίο αντιπροσωπεύει εν μέρει και μόνο για το περιελθόν σε αυτόν ακίνητο, ενώ με τους υπερθεματιστές των λοιπών ακινήτων συνδέεται με απλή ομοδικία. Εφ. Λαρ. 447/03, σ. 44

Η διεκδικητική τριτανακοπή απευθύνεται κατά επισπεύδοντος δανειστή και οφειλέτη ως αναγκαίων ομοδίκων.

Απαγορεύεται και είναι αυτοδικαίως άκυρη υπέρ του κατασκόντος και των αναγγελθέντων δανειστών η διάθεση του κατασχεμένου από τον οφειλέτη. Η απαγόρευση είναι σχετική, η δε έννοια της αυτοδίκαιης ακυρότητας είναι ότι ο επισπεύδων δανειστής μπορεί να εξακολουθήσει και μετά τη διάθεση πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης στο κατασχεμένο, χωρίς να απευθύνει αυτές κατά του τρίτου, στον οποίο μεταβιβάσθηκε, ο δε υπερθεματιστής μπορεί να το διεκδικήσει από εκείνο, στον οποίο περιπλέθε με την άκυρη διάθεση.

Ως αναγγελθέντες δανειστές νοούνται όχι μόνον οσοι είχαν αναγγελθεί νομότυπα πριν την άκυρη

μεταβιβαστική πράξη και τη μεταγραφή, αλλά και όσοι αναγγέλθηκαν νομότυπα και εμπρόθεσμα μετά από αυτήν. Εφ. Λαρ. 555/03, σ. 84

Εάν η δ/γή πληρωμής επιδόθηκε δύο φορές και δεν αισκήθηκε ανακοπή, αποκτά ισχύ δεδικασμένου και δεν είναι δυνατή η προσβολή της κατά την εκτέλεση με αντιρρίσεις που προσκρούουν στο δεδικασμένο. Εφ. Λαρ. 626/03, σ. 116

Κατάσχεση ακινήτου με τη λειτουργούσα σε αυτό παραγωγική βιομηχανική μονάδα, ως οικονομικό σύνολο. Χωριστή εκπλειστηρίαση κινητών πραγμάτων-παραρτημάτων, λόγω μη επίτευξης κατακύρωσης σε δύο πλειστηριασμούς. Μον. Πρωτ. Λαρ. (Ασφ.μ.) 3107/03, σ. 167

Στεγαστικά δάνεια για ανέγερση, αγορά ή αποπεράτωση κατοικίας. Απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρην κάθε δικαιοπραξία ή προσύμφωνο διάθεσης του δανειοδοτηθέντος ακινήτου, ή σύσταση επ αυτού εμπράγματου θάρους, ως και η επιβολή κατάσχεσης και ο πλειστηριασμός πριν την εξόφληση του δανείου και επί 10ετία από τη λήψη του, εκτός σπουδαίου λόγου, που κρίνεται από το ΔΣ του ΟΕΚ. Εφ. Λαρ. 20/04, σ. 290

Νόμιμη υποχρέωση εργοδότη να παρακρατεί από το μισθό εισφορές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς, τον ΟΑΕΔ, την εργατική εστία, ως και φόρο μισθωτών υπηρεσιών και χαρτόσημο εξόφλησης μισθού. Τα ποσά αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές και δεν αφαιρούνται από το δικαστήριο που επιδικάζει μισθούς, αλλά παρακρατούνται από τον εργοδότη κατά την εκτέλεση της απόφασης και αποδίδονται στους τρίτους δικαιούχους. Εφ. Λαρ. 61/04, σ. 310

Παρεμπόδιση χρήσης δικαιώματος αποκλειστικής χρήσης χώρου στάθμευσης πιλοτίτης. Εφαρμογή 947 παρ. 1 ΚΠολΔ για την περίπτωση μελλοντικής διατάραξης. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356

Η αναγκαστική εκτέλεση βάσει του νδ “περί ειδικών δ/ξεων επί ανωνύμων εταιρειών” γίνεται με μόνη την επίδοση επιταγής προς πληρωμή. Η παραίτηση από το δικαίωμα προσβολής των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης για οποιονδήποτε λόγο και αιτία αφορά διαδικαστικές ακυρότητες των πράξεων εκτέλεσης

και όχι ενστάσεις ουσιαστικού δικαίου. Mov. Πρωτ. Λαρ. 776/04, σ. 366

Η υπό της ΑΤΕ αναγκαστική εκτέλεση ενεργείται βάσει δανειοτικού εγγράφου χωρίς άλλη περιαφή τύπου εκτέλεσης και αρχίζει με επίδοση επιταγής προς πληρωμή.

Αναγκαία στοιχεία της επιταγής, η οποία κρύσσεται άκυρη μόνο με συνδρομή Βλάβης. Η προνομιακή υπέρ ΑΤΕ δ/ξη του 11 v. 4332/1929, που περιορίζει τους λόγους ανακοπής κατά της εκτέλεσης μόνο στους ισχυρισμούς περί απόσθεσης της απαίτησης και αποκλείει κάθε άλλη αντίρρηση κατά της απαίτησης ή της εκτέλεσης αντίκειται στο Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις. Κατάργηση του άρθρου αυτού με το v. 2076/1992. Εφαρμογή και στην ΑΤΕ των διατάξεων του νδ 17. 7/13. 8. 1923, το οποίο παραπέμπει στο κοινό δικονομικό δίκαιο. Κατάργηση του 14 παρ. 1 v. 4332/1929, που πρόβλεπε καθ ύλην αρμοδιότητα Ειρηνοδικείου για αντιρρήσεις κατά της υπό της ΑΤΕ επισπευδόμενης εκτέλεσης. Η καθ ύλην αρμοδιότητα τέτοιας ανακοπής κρίνεται πλέον κατά τις δ/ξεις του ΚΠολΔ. Ειρ. Φαρσάλων 12/04, σ. 371

Για την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση απαιτείται εκτέλεση της απόφασης, αναγκαστική ή εκούσια, εφόσον είναι απότοκη της προσωρινής εκτελεστότητας. Αν η επαναφορά συνίσταται σε απόδοση χρημάτων, είναι αποδοτέοι και οι τόκοι από την επίδοση της απόφασης που διατάσσει την απόδοση τους. Εφ. Λαρ. 885/03, σ. 412

Οι λόγοι ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης ανάγονται σε άρνηση, εν όλω ή εν μέρει, της απαίτησης, που κατατάχθηκε πριν από την απαίτηση του ανακόποντα ή αντ' αυτής, ή σε αμφισθήτηση του προνομιακού χαρακτήρα και της τάξης κατάταξης, ή των εξόδων εκτέλεσης που προαφαίρεσε από το πλειστηρίασμα ο επί του πλειστηρίασμού υπάλληλος.

Έννοια και περιεχόμενο εξόδων εκτέλεσης. Συμφωνίες οφειλέτη και επισπεύδοντος δανειστή για αναστολή του πλειστηρίασμού, και χωρίς δικαστική απόφαση, εμπίπτουν στη διαδικασία του πλειστηρίασμού και οι δαπάνες έκδοσης επαναληπτικών προγραμμάτων συνιστούν έξοδα εκτέλεσης.

Δε θεωρούνται έξοδα εκτέλεσης τα γενόμενα από υπερβολική πρόνοια ή προς το αποκλει-

στικό συμφέρον του επισπεύδοντος ή των αναγγελθέντων δανειστών.

Επί υποκατάστασης του ίδιου μέχρι τώρα επισπεύδοντος, για απαίτηση διαφορετική από εκείνη για την οποία έγινε η κατάσχεση, προαφαιρούνται τα έξοδα των διαδικαστικών πράξεων της προγενέστερης διαδικασίας που στηρίζουν την υποκατάσταση.

Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής προτείνονται μόνο με αυτοτελές δικόγραφο και πρέπει να αναφέρονται στους δανειστές, των οποίων προσβλήθηκε με την ανακοπή η κατάταξη, εντός των υποκειμενικών και αντικειμενικών ορίων αυτής. Οι νέοι λόγοι δεν μπορούν να προταθούν το πρώτον με τις προτάσεις στον πρώτο βαθμό ή κατά την έκκληση δίκη, με το εφετείριο ή τις προτάσεις. Εφ. Λαρ. 145/04, σ. 463

Στα έξοδα εκτέλεσης περιλαμβάνεται η αμοιβή των φυλάκων, μεσεγγυούχων, πραγματογνωμόνων ή άλλων βοηθητικών οργάνων της εκτέλεσης.

Για την κάλυψη κατά την τάξη και τη σειρά της υποθήκης και των καθυστερουμένων τόκων ενός έτους πριν την κατάσχεση, από οποιονδήποτε και αν ενεργήθηκε αυτή, καθώς και των τόκων μετά απ αυτήν έως την πληρωμή του χρέους ή μέχρι να γίνει αμετάκλητος ο πίνακας της κατάταξης, πρέπει η απαίτηση να έχει εγγραφεί ως τοκοφόρος, χωρίς να απαιτείται μνεία του ποσοστού του τόκου. Εάν οι άνω τόκοι μαζί με το κεφάλαιο υπερβαίνουν το ποσό της εγγραφείσας υποθήκης, δεν απολαμβάνουν, κατά το υπερβάλλον, του ευνόθηκου προνομίου, εκτός αν, κατά ρητή συμφωνία, η εγγραφείσα υποθήκη καλύπτει το κεφάλαιο και άλλα συναφή κονδύλια και πέραν του ανωτέρω χρηματικού ποσού και για την εξασφάλιση των τόκων του 1289 ΑΚ. Εφ. Λαρ. 154/04, σ. 472

Η τριτανακοπή κατά αναγκαστικής εκτέλεσης απευθύνεται κατά δανειστή και οφειλέτη.

Μεταβίβαση ακινήτου με προσύμφωνο και παράδοση της νομής στον εκ προσυμφώνου αγοραστή, ο οποίος, κατά το χρόνο κατάσχεσης, είχε αποκτήσει την κυριότητα με χρησικτοσύνα. Ακυρόττητη κατάσχεσης σε βάρος του εκ προσυμφώνου πωλητή. Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

Η εκτέλεση απόφασης που διατάσσει άρση παράνομης εγκατάστασης μονάδας θέρμανσης στον εξώστη διαμερίσματος γίνεται

σύμφωνα με το 945 παρ. 1 ΚΠολΔ. Μον. Πρωτ. Λαρ. 465/04, σ. 541

Επί μη άσκησης ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής, αν γίνει δεύτερη επίδοση αυτής, ο οφειλέτης δικαιούται σε ανακοπή εντός δέκα εργασίμων ημερών, όχι όμως σε αναστολή εκτέλεσης.

Η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω ανακοπής του 933 ΚΠολΔ δεν εμποδίζεται από την εκκρεμότητα του 633 παρ. 2 ΚΠολΔ. Μον. Πρωτ. Λαρ. 490/04, σ. 546

ΕΚΧΩΡΗΣΗ

Η σύμβαση αντιπαροχής μεταξύ εργολάθου και οικοπεδούχου δεν είναι γνήσια υπέρ τρίτου. Η προστασία του τρίτου, που προσυμφώνησε με τον εργολάθο αγορά διαμερίσματος γίνεται με εκκώρωση της απάίτησης του εργολάθου κατά του οικοπεδούχου, ή με πλαγιαστική αγωγή. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

ENNOMO ΣΥΜΦΕΡΟΝ

Δικαίωμα έφεσης έχει και ο νικήσας διάδικος, αν έχει έννομο συμφέρον, η ύπαρξη του οποίου κρίνεται από το διατακτικό και μόνο της εκκαλούμενης, εφ όσον προκαλείται βλάβη, η οποία δε συντρέχει, όταν η κατ' αυτού αγωγή απορρίφθηκε κατ' ουσίαν, από δε τις εσφαλμένες αιτιολογίες της απόφασης, μόνον αν απολήγουν σε βλάβη του και αν από αυτές ιδρύεται δεδικασμένο, το οποίο δε δημιουργείται όταν οι αιτιολογίες εμπειρέχουν κρίσιμη παραγωγικών του δικαιώματος προϋποθέσεων.

Επί απόφασης που απορρίπτει κατ ουσίαν αγωγή της συνύγου περί διατροφής της, λόγω διάστασης, η έφεση από τον νικήσαντα διάδικο-σύνυγο είναι απαράδεκτη, ελλειπεί εννόμου συμφέροντος. Εφ. Λαρ. 600/03, σ. 110

ΕΝΟΡΚΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Η ένορκη βεβαιώση, εφ όσον δεν έχει συνταχτεί για τη συγκεκριμένη δίκη, εκτιμάται ελεύθερα, έστω κι αν δεν έχει τη μορφή μαρτυρικής κατάθεσης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 32/04, σ. 182

Απαράδεκτο ένορκων βεβαιώσεων που λαμβάνονται, μετά τη συντίτηση στο Εφετείο, κατά την 3ήμερη προθεσμία κατάθεσης της

προσθήκης των προτάσεων. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356, έστω και κατόπιν κλήτευσης του αντιδίκου στο ακροατήριο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

Δεν απαιτείται γνωστοποίηση των ονομάτων των μαρτύρων που θα βεβαιώσουν ενόρκως και δε λαμβάνονται υπόψη ένορκες βεβαιώσεις που υπερβαίνουν τον αριθμό των τριών. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

ΕΝΟΧΗ (Αστ)

Ενέργεια συμβίβασμού επί ενοχής εις ολόκληρον. Αν ο συμβίβασμός περιέχει καταβολή από τον ένα συνοφειλέτη ή περιέχει άφεση χρέους προς αυτόν από το δανειστή, τότε απαλλάσσει και τους λοιπούς συνοφειλέτες, εφόσον συνομολογήθηκε με τέτοιο σκοπό. Κατά την καλή συναλλακτική πίστη, όταν η ασφ. εταιρία συνάπτει συμβίβασμό με το ζημιώθέντα από αυτ/κό απύχημα, κατά κανόνα συμβιβάζεται για όλους τους ασφαλισμένους που σχετίζονται με το ασφαλισμένο αυτ/το, εκτός αντίθετης συμφωνίας. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

Η δημόσια κατάθεση χρηματικής παροχής επιφέρει απόσβεση της ενοχής όταν ο δανειστής τελεί σε υπερημερία ή ο οφειλέτης αδυνατεί να εκπληρώσει με ασφάλεια την παροχή, για νομικό ή πραγματικό λόγο, αναγόμενο στο πρόσωπο του δανειστή ή εξαιτίας εύλογης αβεβαιότητας ως προς αυτόν. Νομικό λόγο συνιστά και η κληρονομική διαδοχή του δανειστή, όταν οι κληρονόμοι είναι άγνωστοι στον οφειλέτη. Εφ. Λαρ. 215/04, σ. 347

Δίπλωση αναγνώρισης χρέους μη αναφέρουσα την αιτία του χρέους, λογίζεται, εν αμφιβολίᾳ, ότι έγινε ως ενοχή ανεξάρτητη και αναιπιώδης.

Αν, παρά τη μνεία της αιτίας του χρέους, προκύπτει ερμηνευτικά ότι θελίθηκε η ίδρυση νέας ανεξάρτητης ενοχής, απαιτείται έγγραφος τύπος. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

ΕΝΣΗΜΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ

Βλ. Δικαστικό ένσημο

ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ (ΑστΠολ)

Στην ένσταση ιδίας κυριότητας κτηνθείσας με χρονικησία απαιτείται έκθεση των περιστατικών και αίτημα απόρριψης της αγωγής.

Η αναβλητική ένσταση νομίς ή κατοχής του εναγομένου μπορεί να ερείδεται σε εμπράγματο ή ενοχικό δικαίωμα, βάσει συμφωνίας, έστω και προφορικής.

Η ένσταση παραγραφής της αξιώσης του ενάγοντος προς απόδοση του ακινήτου έχει καρακτήρα γνήσιας ένστασης, η οποία δε στηρίζεται στο αυτοτελές δικαίωμα της επιγενόμενης κυριότητας του εναγομένου, αλλά στο πραγματικό γεγονός της συμπλήρωσης του χρόνου παραγραφής.

Καταχρηστική άσκηση διεκδικητικής αγωγής όταν δημιουργεί αφόρητες συνέπειες για τον εναγόμενο και όχι όταν ο τελευταίος ενήργησε απλές, συνήθεις καλλιεργητικές δαπάνες εκμετάλλευσής του. Η ένσταση αυτή προϋποθέτει ύπαρξη δικαιώματος του ενάγοντος και δεν μπορεί να αφορά χρόνο, στον οποίο ο ενάγων δεν έχει δικαίωμα στο ακίνητο. Εφ. Λαρ. 50/03, σ. 14

Ενστάσεις που καταλύουν τον τίτλο, ή το δικαίωμα του δανειστού αποτελούν λόγους ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής.

Ο συμψφισμός συντελείται με άτυπη μονομερή δήλωση, μη υποκείμενη σε ανάκληση και αποτελεί καταχρηστική ένσταση. Εφ. Λαρ. 434/03, σ. 31

Στην ένσταση κατάχρησης δικαιώματος πρέπει τα περιστατικά να προβάλλονται κατά τη σε πρώτο βαθμό συζήτηση, με επίκληση της κατάχρησης και αίτημα απόρριψης της αγωγής για την αιτία αυτή. Εφ. Λαρ. 443/03, σ. 34, Εφ. Λαρ. 506/03, σ. 74

Ένσταση συνεισφοράς και του άλλου γονέα στη διατροφή του ανήλικου. Αν ο γονέας, καίτοι μπορεί, παραδέπει να βρει ανάλογη με τα προσόντα και τις επαγγελματικές γνώσεις του εργασία, κατά τρόπο αντίθετο στην καλή πίστη, θα τύχει, κατά τον προσδιορισμό της συμμετοχής του στη διατροφή, μεταχείρισης σα να είχε πραγματικά το εισόδημα από την εργασία αυτή. Εφ. Λαρ. 473/03, σ. 51

Το δεδικασμένο καλύπτει και ενστάσεις που δεν προτάθηκαν αλλά μπορούσαν να προταθούν. Τέτοιες είναι οι καταχρηστικές, που εμποδίζουν τη γέννηση του ασκηθέντος δικαιώματος, ή το καταργούν, όπως η πλαστότητα επιταγής, βάσει της οποίας εκδόθηκε δ/γή πληρωμής. Εφ. Λαρ. 626/03, σ. 116

Επί διαταγής πληρωμής, η ένσταση

παραγραφής εν επιδίκια, επιγενόμενης στο διάστημα μεταξύ πρώτης και δεύτερης επίδοσης, μπορεί να προβληθεί με ανακοπή κατά της εκτέλεσης και όχι κατά της δ/γης. Εφ. Λαρ. 673/03, σ. 135

Η ένσταση συντρέχοντος πταίσματος δε προβάλλεται κατά ανηλίκου κάτω των 10 ετών, ούτε κατά των νομίμων εκπροσώπων γονέων του.

Ένσταση μη προσήκουσας εποπτείας των γονέων. Για την κρίση του μέτρου της εποπτείας λαμβάνονται υπόψη η πλικά, η ωριμότητα, ο βαθμός ανάπτυξης του εποπτευόμενου, η μόρφωση αυτού και του εποπτεύοντος και η δυνατότητα άσκησής της. Εφ. Λαρ. 675/03, σ. 139

Ο εξώδικος συμβιβασμός του ουσιαστικού δικαιού, δεν καταργεί τη δίκη, αλλά μπορεί να θεμελιώσει ανατρεπτική ένσταση, η οποία, αν προταθεί και αποδειχθεί, υποχρεώνει το δικαστήριο να ρυθμίσει το διατακτικό της απόφασης σύμφωνα με το περιεχόμενό του. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

Η ένσταση διζήσεως είναι γνήσια αναβλητική ένσταση υπέρ του εγγυητή, η οποία άγει σε προσωρινή απόρριψη της αγωγής, εφ' όσον ο δανειστής υποχρεούται σε αναγκαστική εκτέλεση κατά του πρωτοφειλέτη, μετά το ατελέσφορο της οποίας μπορεί να ασκήσει νέα αγωγή κατά του εγγυητή (και όχι να επαναφέρει προς συζήτηση την πρώτη που θα έχει απορριφθεί προσωρινά). Εφ. Λαρ. 747/03, σ. 253

Επί αναπτιώδους αναγνώρισης χρέους, ο οφειλέτης δεν μπορεί να προτείνει ενστάσεις από την παλιά ενοχική σχέση. Εφ. Λαρ. 773/03, σ. 397

Απόρριψη ένστασης κατάχρησης δικαιώματος που προτάθηκε το πρώτον με την προσθήκη - αντίκρουση μετά τη συζήτηση. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

Ενστάσεις αντιπασσόμενες και κατά του αποκτώντος, επί μεταβιβασης περιουσίας ή επιχείρησης. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 420

Στην ένσταση επίσκεψης για επωφελείς δαπάνες στο διανεμητέο ακίνητο πρέπει να αναφέρεται αν η διενέργεια των δαπανών έγινε με απόφαση παμψφίας ή πλειοψηφίας των συγκυρίων ή με δικαστική απόφαση ή λόγω επικειμένου κινδύνου για τη συντήρηση του, ή

προς το συμφέρον του καθ ου η ένσταση και σύμφωνα με την πραγματική ή εικαζόμενη βούλησή του, ή αν αυξήθηκε με τις δαπάνες αυτές η αξία του ακινήτου. Εφ. Λαρ. 118/04, σ. 450

Απαράδεκτος ισχυρισμός στηριζόμενος σε δικαίωμα τρίτου, δίχως επίκληση νόμιμης περίπτωσης που να επιτρέπει την προβολή του. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΕΝΩΣΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Βλ. Αγροτικοί συνεταιρισμοί

ΕΞΟΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Έννοια και περιεχόμενο εξόδων εκτέλεσης. Συμφωνίες οφειλέτη και επισπεύδοντος δανειστή για αναστολή του πλειστηριασμού, και χωρίς δικαστική απόφαση, εμπίπτουν στη διαδικασία του πλειστηριασμού και οι δαπάνες έκδοσης επαναληπτικών προγραμμάτων συνιστούν έξοδα εκτέλεσης.

Επί υποκατάστασης του ίδιου μέχρι τώρα επισπεύδοντος, για απαίτηση διαφορετική από εκείνη για την οποία έγινε η κατάσχεση, αποτελούν έξοδα εκτέλεσης οι δαπάνες των διαδικασικών πράξεων της προγενέστερης διαδικασίας που στηρίζουν την υποκατάσταση.

Δε θεωρούνται έξοδα εκτέλεσης τα γενόμενα από υπερβολική πρόνοια ή προς το αποκλειστικό συμφέρον του επισπεύδοντος ή των αναγγελθέντων δανειστών. Εφ. Λαρ. 145/04, σ. 463

Στα έξοδα εκτέλεσης περιλαμβάνεται η αμοιβή των διορισμένων φυλάκων, μεσεγγυούχων, πραγματογνωμόνων ή άλλων βοηθητικών οργάνων της εκτέλεσης. Εφ. Λαρ. 154/04, σ. 472

Βλ. και Ανακοπή, Εκτέλεση

ΕΞΟΔΑ ΚΗΔΕΙΑΣ

Τα έξοδα κηδείας έχουν χαρακτήρα αποζημίωσης και όχι απαίτησης της κληρονομίας, δικαιούνται δε να τα αξιώσουν οι κληρονόμοι, κατά το λόγο της κληρονομικής μερίδας, ή ο καταβαλών αυτά. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΠΡΟΤΕΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Για την επαναφορά πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση απαιτείται εκτέλεση της προ-

σβαλλόμενης απόφασης, αναγκαστική ή εκούσια, εφόσον είναι απότοκη της προσωρινής εκτελεστότητας. Αν η επαναφορά συνίσταται σε απόδοση χρημάτων, είναι αποδοτεί και οι τόκοι από το χρόνο επίδοσης της απόφασης που διατάσσει την απόδοσή τους. Εφ. Λαρ. 885/03, σ. 412

ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Βλ. Αμοιβαίο κεφάλαιο

ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

Για την επίδειξη εγγράφων απαιτείται δυνατότητα χρήσης τους ως αποδεικτικών μέσων, πρόσφορων για απόδειξη λυσιτελούς ισχυρισμού του αιτούντα. Εφ. Λαρ. 446/03, σ. 41

ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

Δυνητική χορήγηση επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας στους εργατοτεχνίτες των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων. Εφ. Λαρ. 502/03, σ. 63

Βλ. και Εργασία

ΕΠΙΔΟΣΗ (Διοικ.)

Στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών, αλλά στον Οικονομικό Έφορο. Μετά τη λειτουργία των κτηματικών υπηρεσιών η επίδοση γίνεται όχι στους προϊσταμένους των ΔΟΥ αλλά των κτηματικών υπηρεσιών, στην αρμοδιότητα των οποίων περιήλθαν τα μη φορολογικά αντικείμενα των Εφοριών. Ειρ. Ελασ. 19/04, σ. 553

ΕΠΙΔΟΣΗ (ΠολΔικ.)

Ακυρότητα επίδοσης δικογράφου με θυροκόλληση, αν στην έκθεση επίδοσης, με βάση τη συνταχθείσα από το δικαστικό επιμελητή απόδειξη της βεβαίωσης παράδοσης αντιγράφου του επιδιδόμενου εγγράφου στο αστυνομικό τμήμα, βεβαιώνεται ότι, λόγω απουσίας του διοικητή του αστυνομικού τμήματος, τούτο παραδόθηκε στον αστυφύλακα υπηρεσίας, χωρίς να βεβαιώνεται ότι αυτός εκτελούσε χρέι αξιωματικό υπηρεσίας ή σκοπού του αστυνομικού τμήματος. Εφ. Λαρ. 199/04, σ. 488

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βλ. Γονείς, Γονική μέριμνα, Τέκνου

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ευθύνη ΕΚ για αιτύχημα από ανασφάλιστο αυτοκίνητο. Τέτοιο θεωρείται το αυτ/το, για το οποίο δε συνάφθηκε σύμβαση ασφάλισης ή αυτή λύθηκε ή ακυρώθηκε νόμιμα και έγινε γνωστοποίηση στον αντισυμβαλλόμενο ή στον ασφαλισμένο από τον ασφαλιστή της λύσης, λήξης ή ακύρωσης, παρήλθε δε έκτοτε διάστημα 16 ημερών. Αν δεν επακολουθήσει γνωστοποίηση, τότε, παρά τη λύση, λήξη ή ακύρωση της σύμβασης ασφάλισης, διατηρείται η ευθύνη του ασφαλιστή έναντι του παθόντος τρίτου και δε γεννάται ευθύνη του ΕΚ.

Για την πληρότητα αγωγής του παθόντος τρίτου κατά του ΕΚ αρκεί η μνεία ότι το ζημιογόνο όχημα κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν ανασφάλιστο. Εφ. Λαρ. 465/03, σ. 46

Οι περιπτώσεις ευθύνης ΕΚ συνιστούν αυτοτελή λόγο η καθημεριά. Δεν είναι επιτρεπτή, με τις προτάσεις ή με το εφετήριο, η επίκληση άλλης περίπτωσης ευθύνης του ΕΚ, αντί της αναφερόμενης στην αγωγή.

Αυτοδίκαιη υποκατάσταση ΕΚ στα δικαιώματα του ζημιωθέντος μέχρι το ποσό ευθύνης του υποχρέουν προς αποζημίωση ή του ασφαλιστή. Κατ' εξαίρεσην, επί πτώχευσης ή ανάκλησης της αδείας της ασφ. εταιρίας, ή άκαρπης εκτέλεσης σε βάρος της, το ΕΚ δεν έχει δικαίωμα υποκατάστασης κατά του ασφαλισμένου κυρίου, κατόχου ή οδηγού του ζημιογόνου αυτοκινήτου.

Οι λόγοι αποκλεισμού ευθύνης του ασφαλιστή, εφόσον έχουν καταστεί περιεχόμενο της σύμβασης ασφάλισης, ισχύουν και υπέρ του ΕΚ.

Δυνατή η αγωγή του ΕΚ κατά του υποχρέου προς αποζημίωση και πριν την καταβολή της στο δικαιούχο, με αίτημα την σε αυτό επιδίκαση του ποσού που τυχόν ήθελε υποχρεωθεί να καταβάλλει στο ζημιωθέντα.

Η αξιώση του ΕΚ με βάση την υποκατάσταση υπόκειται στον ίδιο χρόνο παραγραφής της αξιώσης του ζημιωθέντος τρίτου. Διαφοροποιείται όμως η αφετηρία της παραγραφής, αφού το δικαίωμα αναγωγής του ΕΚ γεννάται από την ικανοποίηση του παθόντος. Εφ. Λαρ. 671/03, σ. 124

Η ανάκληση της άδειας ασφ. εταιρίας επιφέρει διακοπή δίκης. Δυνατότητα συνέχισης από το ΕΚ, το οποίο υποκαθιστά την ασφ. εταιρία στο σύνολό των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Η αστική ευθύνη του ΕΚ δεν είναι εγγυητική, αλλά πηγάζει ευθέως από το νόμο και υπάρχει μόνον έναντι του ζημιωθέντος τρίτου. Οι υπόχρεοι προς αποζημίωση του παθόντος (οδηγός, κύριος ή κάτοχος του ζημιογόνου αυτοκινήτου ή ασφ. εταιρία), δε νομιμοποιούνται ενεργητικά να στραφούν κατά του ΕΚ και να πτίσουν απ' αυτό να καταβάλει την αποζημίωση στο ζημιωθέντα τρίτο. Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί δεν υποκαθίστανται στην αξιώση αποζημίωσης του παθόντος ασφαλισμένου τους κατά του ΕΚ. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Βλ. και Ασφαλιστική σύμβαση, Αυτοκίνητα-αυτοκίνητα

ΕΠΙΣΧΕΣΗ

Για επωφελείς δαπάνες στο διανεμητέο ακίνητο. Στοιχεία ένστασης. Εφ. Λαρ. 118/04, σ. 450

ΕΠΙΤΑΓΗ

Νομιμοποιούμενος στην αγωγή αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας από ακάλυπτη επιταγή, ως αμέσως ζημιωθείς, είναι ο νόμιμος κομιστής της επιταγής κατά το χρόνο εμφάνισής της, επί δε μεταβίβασης της αξιώσης με εκκώρωση, ο εκδοχέας. Δεν έχει τέτοια αξιώση ο κομιστής από μετοπισθογράφηση, ούτε ο εξ αναγωγής οφειλέτης, εκτός αν η αξιώση εκκώρηθη σε αυτούς. Εφ. Λαρ. 517/03, σ. 80

Η πλαστότητα της επιταγής, θάσει της οποίας εκδόθηκε η δ/γή πληρωμής, αποτελεί καταχρηστική ένστασην. Εφ. Λαρ. 626/03, σ. 116

Η αξιώση από τη σύμβαση δανείου είναι ανεξάρτητη από την αξιώση εκ της επιταγής, που εκδόθηκε θάσει εγγυοδοτικής σύμβασης, προς κάλυψη του δανείου. Οι δύο αξιώσεις διατηρούν τη νομική τους αυτοτέλεια και η απόσθετη επέρχεται με την ικανοποίηση της μιας εξ αυτών.

Η έκδοση τραπεζικής επιταγής αποτελεί αρχή έγγραφης απόδειξης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 384/03, σ. 163

Επί έκδοσης ακάλυπτης επιταγής τόπος τέλεσης του αδικήματος είναι ο τόπος όπου ο εκδότης παρέλειψε να καταθέσει στην Τράπεζα τα χρήματα, αλλά και ο τόπος όπου επήλθε η ζημία του παθόντος.

Μη εκκρεμοδικία σε περίπτωση άσκησης ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής από τον εκδότη, με βάση την ένσταση δόλιας ενέργειας του κομιστή εξ οπισθογράφησης και άσκησης αγωγής αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας από την ακάλυπτη επιταγή.

Η εντολή ανάκλησης ισοδυναμεί με έλλειψη κεφαλαίων. Εφ. Λαρ. 822/03, σ. 275

Επί έκδοσης επιταγής στο όνομα και για λ/σμό άλλου, η σχέση εκπροσώπησης ή αντιπροσώπευσης πρέπει να προκύπτει από εμφανή εξωτερικά στοιχεία της επιταγής και να περιέχεται σχετική ρήτρα, άλλως ο τίτλος δεν πάσχει ακυρότητα αλλά ευθύνεται όχι ο φερόμενος ως αντιπροσωπευόμενος, αλλά ατομικά ο υπογραφέας, ο οποίος δεν μπορεί να προτείνει κατά του κομιστή τη σχέση εκπροσώπησης. Εφ. Λαρ. 110/04, σ.327

Επί αγωγής που έχει ως βάση σύμβαση πώλησης δεν υπάρχει δεδικασμένο εκ δ/γής πληρωμής που εκδόθηκε με βάση την εξ επιταγής ενοκή. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

Για την πληρωμή της επιταγής πρέπει ο νόμιμος κομιστής να την εμφανίσει στη νόμιμη προθεσμία, στον προσήκοντα τόπο πληρωμής και στο κατάστημα της πληρωτριας τράπεζας, δίκως να υποχρεούται να θέσει την υπογραφή του επ' αυτής.

Εξόφληση του χρέους τεκμαίρεται από την απόδοση του χρεωστικού εγγράφου.

Ο πληρώσας την επιταγή ή ο τεκμαιρόμενος ως εξοφλήσας αυτήν, μπορεί να απαιτήσει από τους έναντι αυτού ευθυνομένους το πληρωθέν ποσόν και τόκους προς 6% από τη μέρα που το κατέβαλε, άλλως από τη μέρα που αποδόθηκε σε αυτόν το σώμα της επιταγής από τον κομιστή της, από την οποία τεκμαίρεται εξόφληση. Εφ. Λαρ. 191/04, σ. 484

Σύμβαση πώλησης εμπορευμάτων και παράδοση από τον αγοραστή στον πωλητή, ως εγγύηση της συμφωνίας, δίγραμμων επιταγών, επιστρεπτέων σε περίπτωση μη παράδοσης των εμπορευμάτων στον αγοραστή. Υπαναχώρηση αγοραστή, λόγω υπαιτίας αδυνα-

μίας του πωλητή προς παράδοση των πωληθέντων. Δικαστική μεσεγγύηση των επιταγών. Μον. Πρωτ. Λαρ. 3072/04, σ. 549

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Η υπαγωγή της επιχείρησης στην ειδική εκκαθάριση του 46α v. 1892/1990 επιφέρει αναστολή των ατομικών διώξεων κατά την εκτελεστική διαδικασία και όχι σε σχέση με τη διαγνωστική διαδικασία αναγνώρισης ή επιδικαστικής απαιτήσεων. Εφ. Λαρ. 569/03, σ. 98

Πώληση, ως συνόλου, επιχείρησης λειτουργόσας σε μίσθιο κατάστημα. Έννοια επιχείρησης. Αναστροφή πώλησης, λόγω αδυναμίας έκδοσης αδείας λειτουργίας, εκ λόγω αναγόμενων στο μίσθιο. Εφ. Λαρ. 778/03, σ. 266

Η εκτέλεση δημόσιου έργου αποτελεί επιχείρηση κειροτεχνίας. Εφ. Λαρ. 877/03, σ. 284

Ως αντιπρόσωποι της εταιρίας διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων είναι μόνον τράπεζες, ασφ. εταιρίες ή επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Μεταβίβαση περιουσίας ή επιχείρησης. Σωρευτική αναδοχή, εκ του νόμου, για χρέη του μεταβιβάζοντος μεταξύ αυτού και του αποκτώντος την περιουσία, εφ' όσον ο τελευταίος τελούσε σε γνώση της περιουσιακής κατάστασης του μεταβιβάζοντος και μπορούσε να αντιληφθεί ότι το μεταβιβασθέν αποτελούσε το σύνολο ή το σημαντικότερο μέρος της περιουσίας. Ενθύνη αποκτώντος μέχρι την αξία της περιουσίας και δι' αυτών των στοιχείων αυτής, εκτός αν δεν υπάρχουν στον αποκτώντα, οπότε υποκαθίσταται σε αυτά το τυχόν ληφθέν τίμημα ή άλλο αντάλλαγμα. Ενσάσεις αντιπασσόμενες και κατά του αποκτώντος. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 420

ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάρτιση σύμβασης εργασίας με διαγωνισμό. Η προκήρυξη συνιστά πρόταση του εργοδότη προς αριθμό προσώπων για κατάρτιση σύμβασης, ενώ η υποβολή υποψηφιότητας και η συμμετοχή σε αυτόν επέχει θέση αποδοχής. Από την περιέλευση της δηλώσης του υποψηφίου στον εργοδότη για αποδοχή της πρότασης, θεωρείται ότι καταρτίσθηκε η σύμβαση εργασίας, υπό την αναβλητική αίρε-

στην επιτυχίας του υποψήφιου στο διαγωνισμό, οπότε πληρώνεται η αίρεση και ο επιτυχών θεωρείται αυτοδικιάς εργαζόμενος, υπό τον όρο νόμιμης συμμετοχής στο διαγωνισμό. Μη πρόσληψη επιτυχόντος σε διαγωνισμό τράπεζας διότι ήταν φοιτητής, κατά το χρόνο του διαγωνισμού, παρά την απαγόρευση. Εφ. Λαρ. 446/03, σ. 41

Δυνητική χορήγηση επιδόματος ανθυγείνης εργασίας στους εργατοτεχνίτες των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

Άδεια μισθωτού. Για το διπλασιασμό των αποδοχών αδείας απαιτείται υπαπιότητα εργοδότη, που υπάρχει όταν ο μισθωτός ζήτησε την άδεια και ο εργοδότης δεν τη χορήγησε, στοιχείο που πρέπει να διαλαμβάνεται, με ποινή αοριστίας, στην αγωγή. Μη πταίσμα εργοδότη όταν ο μισθωτός δεν έκανε χρήση της χορηγηθείσας άδειας ή σκόπιμα απέφυγε να τη πνίξει.

Ο διπλασιασμός των αποδοχών περιορίζεται στις αποδοχές της νόμιμης διάρκειας άδειας και όχι της τυχόν μεγαλύτερης συμβατικής.

Ακυρότητα παραίτησης μισθωτού, ακόμη και εκ των υστέρων, από δικαίωμα νομίμων παροχών, έστω και υπό μορφή άφεσης χρέους. Η δήλωση του εργαζομένου περί εξόφλησης όλων των αξιώσεών του και περί μη διατήρησης άλλων κατά εργοδότη, δε συνιστά έγκυρη σιωπηρή δήλωση άφεσης χρέους ως προς τις απαιτήσεις αξιώσεις, αν δεν περιέχει τα ποσά, που καταβλήθηκαν για κάθε αιτία.

Μόνη η ανοχή του μισθωτού και η μη διαμαρτυρία για μη καταβολή δικαιούμενων αποδοχών, χωρίς επίκληση των δυσθάστακτων συνεπειών, που θα έχει για τον εργοδότη η ικανοποίηση του μισθωτού, δεν καθιστά την υστέρα διεκδίκηση καταχρηστική. Εφ. Λαρ. 502/03, σ. 63

Η πτώχευση του εργοδότη δε επάγεται αυτομάτως λύση των συμβάσεων εργασίας.

Η αξιώση αποζημίωσης του μισθωτού, λόγω απόλυτης, είναι απαράδεκτη, αν δεν ασκηθεί σε εξ μηνές, αφ' ότου κατέστη απαιτητή, το δε απαράδεκτο λαμβάνεται υπ' όψη και αυτεπαγγέλτως σε κάθε στάση της δίκης. Μη διακοπή της αποσθετικής αυτής προθεσμίας με την υπαγωγή της επικείρωσης στην ειδική εκκαθάριση του 46α v. 1892/1990, διότι αυτή επιφέρει αναστολή των ατομικών διώξεων κατά την εκτελεστική διαδικασία και όχι σε σχέση με τη

διαγνωστική διαδικασία αναγνώρισης ή επιδίκασης απαιτήσεων.

Βετίς παραγραφή αξιώσης αποδοχών και επιδόματος άδειας. Εφ. Λαρ. 569/03, σ. 98

Σύναψη διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένης χρονικής διάρκειας, γενόμενη προς καταστρατήγηση των δ/ξεων περί υποχρεωτικής καταγγελίας της σύμβασης, είναι άκυρη ως προς τον καθορισμό της ορισμένης χρονικής διάρκειας και θεωρείται ότι καταρτίστηκε ενιαία σύμβαση εργασίας αόριστης διάρκειας.

Οι ΟΤΑ επιτρέπεται να απασχολούν προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου μέχρι 8 μήνες για αντιμετώπιση εποχιακών, περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών. Προσωρινή πρόσληψη προσωπικού για αντιμετώπιση κατεπειγουσών αναγκών, λόγω απουσίας προσωπικού ή κένωσης θέσεων, για ορισμένο χρόνο μέχρι 4 μήνες. Ακυρότητα της κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος παράτασης ή σύναψης νέας σύμβασης ή μετατροπής σε σύμβαση αορίστου χρόνου. Η σύναψη σύμβασεων εργασίας ορισμένης διάρκειας προσωπικού ΟΤΑ για αντιμετώπιση εποχιακών, πρόσκαιρων ή κατεπειγουσών αναγκών δε συνιστά καταστρατήγηση, αφού η ορισμένη διάρκεια και η μη μετατροπή των διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε σύμβαση αορίστης διάρκειας επιβάλλονται αναγκαστικά από το νόμο και γι αυτό η αποδοχή από τον ΟΤΑ αγωγής για αναγνώριση της ήπαρξης εργασίας αορίστου χρόνου, δεν έχει έννομη επιρροή, αφού ο ΟΤΑ στερείται τέτοιας εξουσίας. Εφ. Λαρ. 605/03, σ. 111

Διαφορά εργασιακής και εταιρικής σύμβασης. Η σύμβαση της εταιρίας δεν αποκλείει την παράλληλη σύναψη σύμβασης εξαρτημένης εργασίας μεταξύ εταιρίας και εταίρου, για παροχή έμμισθης εργασίας, που δεν περιλαμβάνεται στην εταιρική του εισφορά.

Ιδιωτικά εκπαιδευτήρια. Ο ιδιοκτήτης του ιδιωτικού σχολείου επιλέγει το διδακτικό προσωπικό μεταξύ των εκπαιδευτικών που είναι γραμμένοι στην επετηρίδα ιδιωτικών εκπαιδευτικών του Υπουργείου Παιδείας, χωρίς δέσμευση από τη σειρά εγγραφής τους, η επιλογή ούμως αυτή υπόκειται σε διοικητικό έλεγχο νομιμότητας, οι δε προτεινόμενοι διορίζονται

με πράξη του ασκούντος την κρατική εποπτεία οργάνου.

Η σύμβαση εργασίας μεταξύ ιδιοκτήτη και εκπαιδευτικού αρχικά είναι ορισμένου χρόνου και μπορεί να τραπεί σε αιρίστον χρόνου, η δε ισχύς της διοικητικής πράξης που εγκρίνει την πρόσληψη διατηρείται μέχρι τη λήξη του συμβατικού χρόνου ή τη λύση της εργασιακής σχέσης.

Κρίσιν ότι δεν πρόκειται για σύμβαση εργασίας μεταξύ ιδιοκτήτη εκπαιδευτήριου και δασκάλας, αλλά για εταιρική σύμβαση. Εφ. Λαρ. 679/03, σ. 143

Η σύμβαση εργασίας τακτικού προσωπικού αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων είναι εκ του νόμου ορισμένου χρόνου και μπορεί να καταγγελθεί από τον εργοδότη για σπουδαίο λόγο, μετά προηγούμενη πειθαρχική διαδικασία και επικύρωση της περι απόλυτης πειθαρχικής απόφασης από το πειθαρχικό συμβούλιο της ΠΑΣΕΓΕΣ. Δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων του πειθαρχικού οργάνου ως προς τη νομιμότητα, την έκδοσή τους ή μη από αρμόδιο δργανο με νόμιμη σύνθεση, την υπαρξη πειθαρχικού παραπτώματος, ή την τυχόν καταχρηστική άσκηση της πειθαρχικής εξουσίας. Εφ. Λαρ. 638/03, σ. 242

Οι μπχανικοί δικαιούνται τις νόμιμες αμοιβές για εκπόνηση μελετών και επιβλεψη έργων όταν προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ως ελεύθεροι επαγγελματίες με σύμβαση έργου, όχι δε όταν συνδέονται με τον εργοδότη με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ή με σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών, εκτός αν με τη σύμβαση αυτή καταστρατηγούνται οι για τα ελάχιστα όρια αμοιβής των μπχανικών δ/ξεις, οπότε αυτή είναι άκυρη, ή αν ο μπχανικός παρέχει υπηρεσίες πέρα από τις συμβατικές. Εφ. Λαρ. 686/03, σ. 246

Εάν η καταβληθείσα αποζημίωση, λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας, υπολείπεται της νόμιμης, η καταγγελία δεν είναι νόμιμη και ο εργοδότης καθίσταται υπερήμερος, εκτός αν η ελλιπής αποζημίωση οφείλεται όχι σε κακοθουλία, αλλά σε συγγνωστή πλάνη και εύλογη αμφιθολία του εργοδότη.

Περιεχόμενο και τρόπος άσκησης διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη, ο οποίος μπορεί να επιλέξει τον προϊστάμενο τομέα της επικείρωσής

του, ο δε παραλειφθείς δεν μπορεί να αξιώνει την τοποθέτησή του σε διευθυντική θέση, λόγω ουσιαστικών του προσόντων, αφού ο εργοδότης είναι αρμόδιος να οργανώνει κατά το επιχειρηματικό συμφέρον την επικείρωση. Εφ. Λαρ. 10/04, σ. 287

Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας υπάρχει όταν ο εργαζόμενος υποβάλλεται σε έλεγχο και νομική εξάρτηση του εργοδότη, έστω και αν ο τελευταίος δεν ασκεί έμπρακτα το δικαίωμα αυτό ή αφίνει περιθώρια πρωτοβουλιών στον εργαζόμενο. Θεωρείται ότι συμφωνήθηκε μισθός, αν η εργασία παρέχεται κατά τις συνήθεις περιστάσεις μόνον αντί μισθού.

Διευθύνοντες υπάλληλοι οι οποίοι είναι όσοι απολαμβάνουν της εμπιστοσύνης του εργοδότη, κατέχουν θέσεις εποπτείας ή διεύθυνσης και μπορούν να επιπρέψουν την επικείρωση, δεν υπόκεινται δε στις δ/ξεις για τα χρονικά όρια εργασίας και την απασχόληση τις Κυριακές.

Εξαρτημένη εργασία με μισθό μπορεί να παρέχει και μέλος ΔΣ ανώνυμης εταιρίας, όταν προσφέρει υπηρεσίες πέρα από τα διοικητικά του καθήκοντα. Ακυρότητα σύμβασης εργασίας μεταξύ αε και διοικητικού μέλους, εφόσον εξέρχεται των ορίων της τρέχουσας συναλλαγής και έγινε χωρίς προηγούμενη ειδική άδεια της ΓΣ, η οποία δεν παρέχεται αν αντιτάχθηκαν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/3 του παρισταμένου στη ΓΣ μετοχικού κεφαλαίου. Την έλλειψη άδειας δε θεραπεύει η εκ των υστέρων, έστω και ομόφωνη, έγκριση της ΓΣ. Μη εφαρμογή της ρύθμισης αυτής στη μονοπρόσωπη αε. Εφ. Λαρ. 27/04, σ. 293

Νόμιμη υποχρέωση εργοδότη να παρακρατεί από το μισθό εισφορές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς, τον ΟΑΕΔ, την εργατική εστία, ως και φόρο μισθωτών υπηρεσιών και χαρτόσημο εξόφλησης μισθού. Τα ποσά αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές και δεν αφαιρούνται από το δικαστήριο που επιδικάζει μισθούς, αλλά παρακρατούνται από τον εργοδότη κατά την εκτέλεση της απόφασης και αποδίδονται στους τρίτους δικαιούχους. Εφ. Λαρ. 61/04, σ. 310

Η σύμβαση πρόσληψης έκτακτου υπαλληλικού προσωπικού Ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών για εκτέλεση ειδικής ή προσωρινής εργασίας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το έτος, ή

να είναι αόριστης διάρκειας, ούτε να παρατείνεται, έστω και αν το προσωπικό χρησιμοποιούθει για εκτέλεση μόνιμων υπηρεσιακών αναγκών. Οι διαδοχικές ανανεώσεις της σύμβασης δεν τη μετατρέπουν σε αορίστου χρόνου, ούτε τεκμαίρεται καταστρατήση των δ/ξεων περί καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αόριστης διάρκειας.

Στην άκυρη σύμβαση εργασίας, η αξίωση αποδοχών του εργαζομένου ασκείται κατά τις περί αδικ. πλούτισμού δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 147/04, σ. 336

Απόλυτη συνδικαλιστή χωρίς τίρηση νόμιμων διατυπώσεων. Μη ακυρότητα, εφόσον ο εργοδότης ανυπαίτια αγνοεί τη συνδικαλιστική ιδιότητα. Ο αλογυμινοκατασκευαστής είναι εργάτης.

Η καταβολή στον απολυθέντα επουσιωδώς μικρότερης αποζημίωσης, λόγω συγγνωστής πλάνης εργοδότη, δεν καθιστά άκυρη την καταγγελία. Εφ. Λαρ. 109/04, σ. 445

Η στράτευση υπαλλήλου, που εργάστηκε πλέον του εξαμίνου, δε λύει τη σύμβαση. Μετά την απόλυτη εκ του στρατού ο μισθωτός οφείλει, σε ένα μήνα, να δηλώσει στον εργοδότη αν προτίθεται να επαναλάβει την εργασία του και να προσέλθει σε 15 μέρες από τη δηλώση, οπότε δεν επιτρέπεται η απόλυτη του επί ένα έτος, παρά μόνο για δικαιολογημένη αιτία που κρίνεται από την αρμόδια επιτροπή. Αν ο μισθωτός θεωρήσει έγκυρη την καταγγελία, δικαιούται αποζημίωση απόλυτης και πρόσθετη, ίση με τις πριν τη στράτευση αποδοχές 6 μηνών.

Η εκούσια ή εξαναγκασμένη εργασία κατά τη μέρα εβδομαδιαίας ανάπαυσης (Κυριακή ή Σάββατο) είναι άκυρη και γεννά απαίτηση απόδοσης ωφέλειας του εργοδότη εκ του αδικ. πλούτισμού, για το ορισμένο δε του κονδυλίου δεν απαιτείται προσδιορισμός ημεροχρονολογιακώς της έκτης ημέρας, αλλ' αρκεί αναφορά του συνολικού αριθμού ημερών τέτοιας απασχόλησης.

Στοιχεία για το χαρακτηρισμό μισθωτού ως ταμία ή υπαλλήλου πρατηρίου καυσίμων. Εφ. Λαρ. 125/04, σ. 451

Η πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου από το δημόσιο, τους ΟΤΑ, τα υπδδ, τα δημοτικά νομικά πρόσωπα και τις αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις, που έχουν τα δικαστικά, διοικητικά και δικο-

νομικά προνόμια του Δημοσίου, επιτρέπεται μόνο για την κάλυψη απρόβλεπτων και επειγουσών ή παροδικών αναγκών και είναι εκ του νόμου ορισμένης διάρκειας. Μη μετατροπή σε αορίστου χρόνου, παρά τις διαδοχικές ανανεώσεις.

Στην καταγγελία σύμβασης εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου από τον εργοδότη δεν απαιτείται καταβολή αποζημίωσης. Εφ. Λαρ. 127/04, σ. 459

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

Εάν ο παθών σε εργατικό ατύχημα υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, ο εργοδότης απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση για αποζημίωση του, τόσο από το κοινό δίκαιο, όσο και από το ν. 551/1914. Μόνο αν το ατύχημα οφείλεται σε δόλο του εργοδότη ή των προσποθέντων υπάρχει υποχρέωση καταβολής στον παθόντα της διαφοράς μεταξύ του ποσού της κατά το κοινό δίκαιο αποζημίωσης και του ολικού ποσού των από το ΙΚΑ χορηγούμενων παροχών.

Υπαιτιότητα του εργοδότη διότι παρέλειψε να εφοδιάσει με ειδικά γάντια και γυαλιά το προσωπικό, που εργαζόταν σε ασθετοκάμινο, για την προστασία από τις υψηλές θερμοκρασίες, αλλά και αμέλεια του προστιθέντος που παρέλειψε να διακόψει την λειτουργία της ασθετοκαμίνου και επέτρεψε το άνοιγμα της πόρτας, χωρίς να προβλέψει το ενδεχόμενο εκκελίσης της πυρακτωμένης ασβέστου.

Συνυπαπότητα του παθόντος, που, αν και έμπειρος τεκνίτης, άνοιξε την πόρτα χωρίς να λάθει προστατευτικά μέτρα. Εφ. Λαρ. 270/03, σ. 24

Αμελής συμπεριφορά υπευθύνου που δε μερίμνησε για τοποθέτηση προστατευτικών 1-κριωμάτων περιμετρικώς των εξωστών της οικοδομής, δε χορήγησε στον παθόντα προστατευτικό κράνος και δεν του υπέδειξε να προσδεθεί με ζώνη ασφαλείας.

Απορριπτέα ένσταση εναγομένου για έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης ως εκ του ότι δεν είχε προσλάβει αυτός τον παθόντα για να εργασθεί στην οικοδομή με σύμβαση εργασίας, διότι η ευθύνη του δεν είναι δικαιοπρακτική αλλά αδικο-πρακτική. Εφ. Λαρ. 108/04, σ. 442

Η αξίωση για ψυχική οδύνη οικογένειας του θανόντος, λόγω εργατικού ατυχήματος, υ-

πόκειται στην 5ετή παραγραφή του ΑΚ και όχι στην 3ετή του ν. 551/1915.

Ανάθεση σε εργολάθο εκτελέσης έργου ΟΤΕ. Ύπαρξη πρόσποτης αν ο οργανισμός επεφύλαξε τη διεύθυνση και επίβλεψη του έργου διά των προστιθέντων υπαλλήλων του.

Θανατοφόρος πλεκτροπληξία εναερίως εργαζομένου. Υπαιτιόπτη ΟΤΕ, αναδόχου και προσπιθέντων προσώπων, λόγω μη λήψης αναγκαίων μέτρων, ως τοπιθέτηση ξύλινου διαφράγματος, αποτρέποντος προσέγγιση στα πλεκτροφόρα καλώδια και μη ειδοποίηση της ΔΕΗ για διακοπή ρεύματος.

Συνυπαίτιότητα παθόντος διότι εκτέλεσε επικίνδυνη εργασία χωρίς προφυλάξεις για προσωπικό του ασφάλεια. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ

Βλ. Εργασία, Εργατικό ατύχημα

ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑ (ΠολΔικ.)

Η ρύθμιση κατά την οποία, επί ερημοδικίας του εκκαλούντος απορρίπτεται η έφεση ως ανυποστήρικτη, ισχύει και στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης δημόσιου κτήματος. Εφ. Λαρ. 867/03, σ. 278

ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Επί τραυματισμού και ανικανότητας προς εργασία εταίρου προσωπικής εταιρίας δικαιούχος αποζημίωσης λόγω απώλειας εισοδημάτων είναι ο τραυματισθείσας. Η εταιρία δε δικαιούται, ως μη αρμέσως ζημιώθείσα, να αξιώσει τη ζημία από την απώλεια των εισοδημάτων της, λόγω του τραυματισμού των εταίρων της. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Διάκριση εργασιακής και εταιρικής σύμβασης. Η σύμβαση της εταιρίας δεν αποκλείει την παράλληλη σύναψη και σύμβασης εξαρτημένης εργασίας μεταξύ διαχειριστή της εταιρίας και εταίρου, για παροχή έμμισθης εργασίας, που δεν περιλαμβάνεται στην εταιρική του εισφορά.

Κρίση ότι δεν πρόκειται για σύμβαση εργασίας αλλά για εταιρική σύμβαση μεταξύ ιδιοκτήτη εκπαιδευτηρίου και δασκάλας, η οποία ήταν εταίρος και παρείχε διδακτικές υπηρεσίες σε εκπλή-

ρωση της εταιρικής υποχρέωσης. Εφ. Λαρ. 679/03, σ. 143

Ανώνυμες

Έλεγχος αε με αίτηση μετόχων που αντιπροσωπεύουν είτε το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου, εάν πιθανολογείται παραβίαση νόμων, καταστατικού ή αποφάσεων της ΓΣ, είτε το 1/3 του εταιρικού κεφαλαίου, εάν δεν ασκείται χροντή διαχείριση.

Σώρευση της αίτησης με τοιαύτη διορισμού προσωρινού ΔΣ και εκδίκαση κατά την εκούσια δικαιοδοσία. Παρέμβαση των εχόντων έννομο συμφέρον, δίκως να ιδρύεται αναγκαστική οροδικία. Εφ. Λαρ. 868/03, σ. 279

Εξαρτημένη εργασία με μισθό μπορεί να παρέχει και μέλος του ΔΣ ανώνυμης εταιρίας, όταν προσφέρει υπηρεσίες πέρα από τα διοικητικά καθήκοντά του. Ακυρότητα σύμβασης εργασίας μεταξύ αε και διοικητικού μέλους, εφόσον εξέρχεται των ορίων της τρέχουσας συναλλαγής και έγινε χωρίς την προηγούμενη ειδική άδεια της ΓΣ, η οποία δεν παρέχεται αν αντιτάχθηκαν μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/3 του παρισταμένου στη ΓΣ μετοχικού κεφαλαίου. Την έλλειψη άδειας δε θεραπεύει η εκ των υστέρων, έστω και ομόφωνη, έγκριση της ΓΣ. Μη εφαρμογή της ρύθμισης αυτής στη μονοπρόσωπη αε, αφού υπάρχει ταύτιση μετόχου και ΔΣ. Εφ. Λαρ. 27/04, σ. 293

Προσωπικές

Επί άκυρης, ως εικονικής, σύμβασης προσωπικής εταιρίας δεν μπορεί να γίνει λόγος για δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων ή για διαχείριση εταιρικών υποθέσεων και εταιρικών μεριδών.

Λύση εταιρίας με καταγγελία και δικαστικός ορισμός εκκαθαριστή. Αν ο αριθμός των εκκαθαριστών δεν ορίζεται στην εταιρική σύμβαση ή σε άλλη απόφαση των εταίρων, το Δικαστήριο δε δεσμεύεται ως προς τον αριθμό αυτών. Εφ. Λαρ. 776/03, σ. 263

Η κοινοπραξία, με ιδιαίτερη επωνυμία ή με τα ονόματα των μελών της, εφόσον δεν προκύπτει κάτι άλλο, έχει χαρακτήρα ομόρρυθμης εμπορικής εταιρίας, αν δημοσιεύθηκε, άλλως λειτουργεί ως ομόρρυθμη εμπορική εταιρία “εν τοις πράγμασι”, δεν έχει νομική προσωπικότητα και δεν μπορεί να είναι υ-

ποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έχοντας μόνον την ικανότητα να είναι διάδικος. Επί προσφυγής ή αγωγής νομιμοποιούνται μόνον τα μέλη της κοινοπραξίας, που είναι υποκείμενα της επιδίκης ουσιαστικής έννομης σχέσης, όχι δε η μη έχουσα νομική προσωπικότητα κοινοπραξία, που θα μπορούσε να είναι εναγόμενη μόνον αν η αγωγή είχε στραφεί και κατά των μελών της. Εφ. Λαρ. 877/03, σ. 284

Επί αποχώρησης ομόρρυθμου εταιρίου, κατά τη διάρκεια αλληλούχρευν λογ/μού μεταξύ Τράπεζας και πιστολίπτριας ομόρρυθμης εταιρίας, υπάρχει προσωπική εις ολόκληρον ευθύνη του για το κατά το κλείσιμο του λογ/σμού (έστω και αν γίνει σε χρόνο μεταγενέστερο της αποχώρησης) προκύπτον σε βάρος της εταιρίας κατάλοιπο, μέχρις όμως το ύψος του παθητικού υπολοίπου κατά το χρόνο της αποχώρησης του (το οποίο πρέπει να αναφέρεται στην αγωγή), Εφ. Λαρ. 104/04, σ. 320

ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Βλ. Αμοιβαίο κεφάλαιο

ΕΥΘΥΝΗ

Ευθύνη παραγωγού λόγω ελαπτωματικού προϊόντος του, ανεξαρτήτως υπαιτίοτης. Έννοια και περιεχόμενο αποκαταστατέας ζημίας. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Η εκ της εγγυοδοτικής σύμβασης ευθύνη του οφειλέτη είναι κύρια και όχι παρεπόμενη, όπως στην εγγύηση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 384/03, σ. 163

Η ευθύνη του ΕΚ δεν είναι εγγυητική, αλλά πηγάζει ευθέως από το νόμο και υφίσταται μόνον έναντι του ζημιωθέντος τρίτου, όχι δε και έναντι των υποχρέων προς αποζημίωση. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Επί έλλειψης συμφωνηθείσας ιδιότητος πωληθέντος πράγματος, για τη θεμελίωση και αδικοπρακτικής ευθύνης πρέπει η έλλειψη της ιδιότητας να αποδίδεται σε υπαίτια συμπεριφορά του πωλητή. Εφ. Λαρ. 778/03, σ. 266

Ανίσχυρες, έναντι του ασφαλιστή, οι δηλώσεις ασφαλισμένου προς το ζημιωθέντα περί αναγνώρισης οφειλής, ομολογίας, συμβίβασμού ή επαύξησης της ευθύνης.

Μη ευθύνη ασφ. εταιρίας για ζημίες που προκαλούνται σε χρόνο που το αυτοκίνητο χρησιμοποιείται για διαφορετική χρήση από την καθοριζόμενη στο ασφαλιστήριο και την άδεια κυκλοφορίας, ή όταν ρυμουλκεί άλλο όχημα. Εφ. Λαρ. 28/04, σ. 298

Επί μεταβίβασης περιουσίας ή επιχείρησης, ευθύνη του αποκτώντος μέχρι την αξία της περιουσίας και δι' αυτών των στοιχείων αυτής, εκτός αν δεν υπάρχουν στον αποκτώντα, οπότε υποκαθίσταται σε αυτά το τυχόν ληφθέν τίμημα ή άλλο αντάλλαγμα. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 420

Ο κακόπιστος νομέας υπέχει, ως προς τα ωφελήματα, την ίδια ευθύνη που έχει και για το μετά την επίδοση της αγωγής χρόνο. Εφ. Λαρ. 162/04, σ. 480

Ευθύνη εκ διαπραγματεύσεων. Περιεχόμενο αποζημίωσης.

Συρροή ενδοσυμβατικής (ή προσυμβατικής) και αδικοπρακτικής ευθύνης. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

ΕΦΕΣΗ (ΠολΔικ)

Επί αναγκαστικής ομοδίκιας, η έφεση, με ποινή απαραδέκτου, απευθύνεται εναντίον όλων των ομοδίκων, οι δε απολιπόμενοι θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από τους παρισταμένους. Εφ. Λαρ. 447/03, σ. 44

Απόρριψη αγωγής δουλείας διέλευσης λόγω αιριστίας, και αυτεπαγγέλτως, καίτοι η εκκαλουμένη την απέρριψε ως μη νόμιμη, αφού η αιτιολογία αυτή είναι ευμενέστερη για τον εκκαλούντα. Εφ. Λαρ. 478/03, σ. 56

Εφ όσον η έφεση δεν απευθύνεται και κατά της νομιμοποιούμενης παθητικά παρεμπιπόντως εναγόμενης ασφαλιστικής εταιρίας, έναντι της οποίας έχει έννομο συμφέρον ο εκκαλών να μεταρρυθμιστεί η εκκαλουμένη, απαραδέκτως προτείνονται κατά του εφεσιθλίτου-κυρίως εναγόντος οι λόγοι έφεσης που αφορούν το σχετικό με την παρεμπίπτουσα αγωγή αποζημίωσης κεφάλαιο. Εφ. Λαρ. 479/03, σ. 59

Περιστατικά που συνιστούν μεταβολή των προσδιοριστικών του ύψους της διατροφής στοιχείων, τα οποία προέκυψαν μετά την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης, δεν μπορούν να προταθούν με λόγο έφεσης ή τις προ-

τάσεις στο Εφετείο, αλλά αποτελούν νέα περιστατικά που, αν και γεννήθηκαν κατά την εκκρεμοδικία, μπορούν να αποτελέσουν βάση παρεμπίπουσας ή αυτοτελούς μεταρρυθμιστικής αγωγής. Εφ. Λαρ. 483/03, σ. 60

Η ανακοπή κατά πρωτοκόλλου αποζημιώσης αυθαιρέτης χρήσης δημόσιου κτίματος εκδικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά η απόφαση υπόκειται σε ένδικα μέσα, αφού με αυτή δε λαμβάνεται μέτρο προσωρινής ισχύος αλλά τέμνεται οριστικά η διαφορά.

Παραδεκτή η προσκόμιση εγγράφων το πρώτον στο Εφετείο, αν δεν οφείλεται σε πρόθεση στρεψοδικίας ή θαριά αμελεία, αλλά στη μη έγκαιρη χορήγηση αντιγράφων από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Η αοριστία των λόγων έφεσης δεν μπορεί να συμπληρωθεί με τις προτάσεις, ή με παραπομπή σε άλλα δικόγραφα. Αυτεπάγγελτη απόρριψη έφεσης, ως απαράδεκτης, αν δεν περιέχει ένα ορισμένο λόγο.

Κακέκτυπο εφετήριο δικόγραφο, με την έννοια ότι στη θέση της τρίτης σελίδας, που περιέχει τον τρίτο και μέρος του τέταρτου λόγου, εκτυπώθηκε η δεύτερη σελίδα, με αποτέλεσμα οι δύο τελευταίοι λόγοι να μην προκύπτουν σαφώς. Εφ. Λαρ. 561/03, σ. 87

Στην έφεση εναντίον ερήμην απόφασης, αν υπάρχει άρνηση της αγωγής, αυτή εξαφανίζεται και ο εκκαλών εναγόμενος μπορεί να προβάλει με τις προτάσεις όλους τους πραγματικούς ισχυρισμούς, που θα μπορούσε και πρωτοδίκως. Αν όμως, χωρίς να αρνείται την ιστορική βάση της αγωγής, προβάλλει ισχυρισμούς νόμω αθασίμου της αγωγής ή ενστάσεις, η εκκαλούμενη απόφαση εξαφανίζεται μόνον αν γίνει δεκτός κάποιος από τους ισχυρισμούς αυτούς. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Δικαίωμα έφεσης έχει και ο νικήσας διάδικος, αν έχει έννομο συμφέρον, η ύπαρξη του οποίου κρίνεται από το διατακτικό της εκκαλούμενης, και εφ όσον προκαλείται θλάβη, η οποία δε συντρέχει, όταν η κατ' αυτού αγωγή του αντιδίκου απορρίφθηκε κατ' ουσίαν, από δε τις εσφαλμένες αιτιολογίες της απόφασης, μόνον αν απολήγουν σε θλάβη του και παράγουν δεδικασμένο, το οποίο δεν υφίσταται όταν οι αιτιολογίες περιέχουν κρίση παρα-

γωγικών του δικαιώματος προϋποθέσεων. Επί απόφασης που απορρίπτει κατ' ουσίαν αγωγή της συζύγου περί διατροφής της, λόγω διάστασης, η έφεση από το νικήσαντα διάδικο-σύζυγο είναι απαράδεκτη, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, αφού από το διατακτικό δεν προκαλείται θλάβη, από δε την αιτιολογία ότι η ενάγουσα από εύλογη αιτία διέκοψε την ένγαμη συμβίωση δεν ιδρύεται δεδικασμένο, αφού αυτή δεν έχει τα προσόντα του διατακτικού. Εφ. Λαρ. 600/03, σ. 110

Όρια μεταβιβαστικού αποτελέσματος έφεσης. Εφ. Λαρ. 629/03, σ. 117

Ένδικα μέσα και αναγκαστική ομοδικία (Μελ), σ. 205

Ο ασκήσας αυτοτελή πρόσθετη παρέμβαση προς υποστήριξη κύριου διαδίκου, που νικήθηκε πρωτόδικα με την παραδοχή της κατ' αυτού απευθυνόμενης αγωγής, δικαιούται να ασκήσει έφεση, που απευθύνεται και κατά του διαδίκου, υπέρ του οποίου άσκησε την πρόσθετη παρέμβαση, ως αναγκαίου ομοδίκου. Εφ. Λαρ. 597/03, σ. 240

Στην 3ετή προθεσμία έφεσης κατά του Δημοσίου δεν υπολογίζεται ο χρόνος των δικαιοτικών διακοπών. Εφ. Λαρ. 699/03, σ. 250

Ο εφεσίβληπτος, ανεξαρτίτως της ιδιότητάς του στον πρώτο βαθμό, μπορεί να προτείνει νέους πραγματικούς ισχυρισμούς προς υπεράσπιση κατά της έφεσης και στηρίξη του διατακτικού της εκκαλούμενης. Εφ. Λαρ. 747/03, σ. 253

Δεν εκκαλείται απόφαση μόνον ως προς την δικαιοτική δαπάνη, αν δεν περιέχεται και ένας λόγος ως προς την ουσία της υπόθεσης. Εφ. Λαρ. 770/03, σ. 256

Η ρύθμιση κατά την οποία, επί ερημοδικίας του εκκαλούντος απορρίπτεται η έφεση ως ανυποστήρικτη, ισχύει και στη διαδικασία των ασφ. μέτρων επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου αποζημιώσης αυθαιρέτης χρήσης δημοσίου κτίματος. Εφ. Λαρ. 867/03, σ. 278

Επί απλής ομοδικίας η έφεση, δεν απευθύνεται κατά των λοιπών ομοδίκων, εκτός αν η εκκαλούμενη περιέχει διάταξη δυσμενή για τον εκκαλούντα και υπέρ ομοδίκου του. Εφ. Λαρ. 868/03, σ. 279, Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

Η πρόβλεψη σε εργολαβικό συμφωνητικό ότι σύμβαση μη δημόσιου έργου διέπεται συ-

μπληρωματικά από τη νομοθεσία δημόσιων έργων, δεν καθιδρύει αρμοδιότητα του 5μελούς Εφετείου, διότι δεν είναι επιτρεπτή η συμβατική παρέκταση της καθ' ύλην αρμοδιότητας, ως προσκρούουσα στη δημόσιας τάξης διάταξη περί δύο βαθμών δικαιοδοσίας και περί μη εισαγωγής της υπόθεσης απ' ευθείας στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 45/04, σ. 304

Η έκταση των ζημιών και η χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ανίκουν στο ίδιο κεφάλαιο με την υπαιπότητα, τα δε δικαστικά έξοδα είναι αναγκαία συνεχόμενα με την ουσία της υπόθεσης. Εφ. Λαρ. 102/04, σ. 319

Επί εφετιέριου δικογράφου απευθυνομένου κατά νόμιμου αντιπροσώπου φυσικού προσώπου, που στερείται της ικανότητας να παραστεί στο δικαστήριο, εφόσον από το περιεχόμενο και το αιτητικό προκύπτει το όνομα του αντιπροσωπευόμενου ανίκανου προσώπου και η ιδιότητα του καθ' ώστε νόμιμου αντιπροσώπου, δεν είναι άκυρο το δικόγραφο εκ της μη αναγραφής των στοιχείων αυτών στην επικεφαλίδα, ούτε θεωρείται ότι η έφεση ασκείται κατά του εφεσιθλήτου ατομικά για τον εαυτό του και δε γεννάται θέμα παθητικής νομιμοποίησης. Εφ. Λαρ. 113/04, σ. 331

Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα έφεσης. Το Εφετείο, επί παραδοκής της έφεσης και εξαφάνισης της εκκαλουμένης, ερευνά όλα τα πρωτοδίκως υποβληθέντα ζητήματα, εφ' όσον η υπόθεση ερευνήθηκε στην ουσία.

Επί αγωγής με περισσότερες βάσεις, το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα της έφεσης εκτείνεται αυτεπαγγέλτως όχι μόνο στις εκκλησίες δ/ξεις, αλλά και στις μη εξετασθείσες πρωτοδίκως αγωγικές βάσεις, δίκως έφεση ή αντέφεση του ενάγοντος, γιατί δε δικάζεται πλέον η έφεση, αλλά η αγωγή και το Εφετείο υποκαθίσταται στη θέση του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, δυναμένο να καταστήσει και δυσμενέστερη τη θέση του εκκαλούντος.

Αν, επί περισσότερων αγωγικών βάσεων, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε τις επικουρικές και δέχτηκε την κύρια, το Εφετείο που δικάζει έφεση του εναγομένου, που πλήρως την παραδοκή της κύριας βάσης, δεν μπορεί να ερευνήσει τις επικουρικές βάσεις δίκως έφεση ή αντέφεση του ενάγοντος. Εφ. Λαρ. 147/04, σ. 336

Στην τακτική διαδικασία η αντέφεση ασκείται με ιδιαίτερο δικόγραφο και όχι με προτάσεις κοινοποιούμενες στον αντίδικο. Εφ. Λαρ. 172/04, σ. 341

Η έφεση αναγκαίου ομοδίκου δεν απευθύνεται και κατά των ομοδίκων του, αλλά αυτοί, και σε περίπτωση θανάτου κάποιου απ' αυτούς οι κληρονόμοι του, πρέπει, με ποινή απαραδέκτου της συζήτησης, να καλούνται στη δίκη.

Επί θανάτου διαδίκου μετά τη συζήτηση ή μετά την έκδοση απόφασης δεν υπάρχει εφαρμογή των δ/ξεων περί διακοπής της δίκης και η έφεση κατά της οριστικής απόφασης απευθύνεται κατά των καθολικών διαδοχών του αποβιώσαντος, εφ' όσον ο εκκαλών έλαβε γνώση του θανάτου του με οποιονδήποτε τρόπο. Εφ. Λαρ. 213/04, σ. 342

Απαράδεκτο ένορκων βεβαιώσεων που λαμβάνονται, μετά τη συζήτηση στο Εφετείο, στην 3ήμερη προθεσμία κατάθεσης της προσθήκης των προτάσεων. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356

Βίαιη διακοπή δίκης, λόγω θανάτου διαδίκου. Αν κατά την άσκηση έφεσης ο εκκαλών αγνοούσε το θάνατο διαδίκου, η δίκη εγκύρως συνεχίζεται με τους υπεισελθόντες κληρονόμους. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

Απαράδεκτο νέων ισχυρισμών στην κατ' έφεση δίκη, αν δεν αναφέρεται λόγος βραδείας επικλήσης. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα έφεσης. Το Εφετείο, εφόσον με την έφεση πλητείται η εξαφάνιση της εκκαλουμένης για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων, μπορεί, και χωρίς ειδικό παράπονο, να εξετάσει αν τάχθηκαν τα προσίκοντα θέματα απόδειξης και, σε τυχόν πλημμέλεια, αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης και τάσσει την προστίκουσα απόδειξη, χωρίς προηγούμενη εξαφάνιση εκκαλουμένης, γιατί η ουσιαστική έρευνα γίνεται με όλο το αποδεικτικό υλικό που προσκομίζεται σε αυτό. Εφ. Λαρ. 14/04, σ. 418

Απαράδεκτος ο λόγος αντέφεσης που πλήρως την απόρριψε ένστασης συντρέχοντος πταίσματος, διότι τούτο δε συνέχεται αναγκαίως με το εκκλησίεν κεφάλαιο του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης. Εφ. Λαρ. 108/04, σ. 442

Επιτρεπτή υποθολή ισχυρισμού το πρώτον στην κατέψεων δίκην προς απόκρουση της έφεσης. Εφ. Λαρ. 109/04, σ. 445

Η αποδοχή της πρωτόδικης απόφασης μπορεί να γίνει και σιωπηρά με σαφείς πράξεις και καθιστά απαράδεκτη την έφεση. Τέτοια πράξη συνιστά η από τον πιττόθεντα διάδικο καταβολή, χωρίς επιφύλαξη ή και πριν την επίδοση της εκκαλούμενης, μαζί με το προσωρινώς εκτελεστό ποσό, και της δικαστικής δαπάνης, ως προς την οποία η απόφαση δεν κηρύσσεται προσωρινά εκτελεστή. Εφ. Λαρ. 114/04, σ. 449

Ανακοπή κατά πίνακα κατάταξης. Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής προτείνονται μόνο με αυτοτελές δικόγραφο και δεν μπορούν να προταθούν το πρώτον με τις προτάσεις στον πρώτο βαθμό ή κατά την έκκληση δίκην, με το εφετήριο ή τις προτάσεις. Εφ. Λαρ. 145/04, σ. 463

Επί πλειόνων αντιδίκων του εκκαλούντος στην πρωτόδικη δίκη, η έφεση στρέφεται μόνον εναντίον εκείνων, ως προς τους οποίους ο εκκαλών θέλει να εξαφανιστεί η απόφαση, εκτός αν πρόκειται για αναγκαστική ομοδικία. Εφ. Λαρ. 146/04, σ. 466

Η ασκούμενη από αναγκαίο ομόδικο έφεση δεν απευθύνεται κατά των ομοδίκων του, οι οποίοι πρέπει να καλούνται, με ποινή απαραδέκτου, στη συζήτηση. Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

Εάν ο εκκαλών πτώχευσε και το αντικείμενο της διαφοράς περιλαμβάνεται στην πτώχευτική περιουσία, πρέπει να κλητεύεται στη δίκη από τον επισπεύδοντα εφεσίθληπτο ο σύνδικος, ως νόμιμος αντιπρόσωπός του. Αν ο πτώχευτας-εκκαλών άσκησε την έφεση και ως νόμιμος αντιπρόσωπος και για λογαριασμό ανηλίκου τέκνου του, η κλητεύση του ανηλίκου πρέπει να γίνεται στον αντιπρόσωπο - γονέα του και όχι στο σύνδικο πτώχευτης του τελευταίου, ο οποίος δε θεωρείται νόμιμος αντιπρόσωπος του ανηλίκου. Εφ. Λαρ. 238/04, σ. 492

Υπόθεση δικασθείσα πρωτοδίκως κατά την προσήκουσα τακτική διαδικασία μπορεί να δικαστεί στο εφετείο κατά την προσήκουσα ειδική. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

Το εφετείο εξετάζει αυτεπαγγέλτως το νό-

μω βάσιμο και ορισμένο της αγωγής και την απορρίπτει, εφόσον ο εκκαλών ζητεί την απόρριψη της, έστω και για άλλο λόγο. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

ΖΩΝΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Συνυπαιπότητα τραυματισθέντος οδηγού ως προς τη σωματική βλάβη του, διότι δε φορούσε ζώνη ασφαλείας. Εφ. Λαρ. 468/03, σ. 47

Ο τραυματισμός οδηγού, λόγω πτώσης του αυτ/του στον χάνδακα, δε συναρτάται αιτιωδώς με το ότι δε φορούσε ζώνη ασφάλειας. Εφ. Λαρ. 274/04, σ. 353

ΗΘΙΚΗ ΒΛΑΒΗ

Επί αξιώσης ζημιώθέντος κατά παραγωγού ελαττωματικού προϊόντος για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, αρκεί η παραβίαση της συναλλακτικής υποχρέωσης και δεν απαιτείται απόδειξη πταίσματος του ζημιώσαντος, ο οποίος απαλλάσσεται αν αποδείξει ότι δεν τον βαρύνει πταίσμα. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

ΗΛΕΚΤΡΟΠΛΗΞΙΑ

Βλ. Εργατικό απύχημα

ΗΛΙΑΚΟΣ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΑΣ

Τοποθέτηση πληιακού θερμοσίφωνα στην κοινόχρονη ταράτσα, παρά τη ρηπτή απαγόρευση κανονισμού πολυκατοικίας. Μη καταχρηστική αξιώση άρσης της εγκατάστασης, εκ του λόγου ότι δεν εμποδίζεται η χρήση της ταράτσας από τους άλλους ιδιοκτήτες. Εφ. Λαρ. 696/03, σ. 247

ΘΥΡΟΚΟΛΛΗΣΗ

Βλ. Επίδοση (ΠολΔικ)

ΙΚΑ

Επί αγωγής ΙΚΑ, ως υποκατασταθέντος στις έναντι τρίτων αξιώσεις του παθόντος ασφαλισμένου του για ζημία από αυτ/κό απύχημα, πρέπει να αναφέρονται η σωματική βλάβη του παθόντος, η ανικανότητα για εργασία κατά ποσοστό και χρονική διάρκεια, τα διαφυγόντα εισοδήματα και η υποχρέωση του ΙΚΑ να κορηγήσει ορισμένες παροχές στον ασφαλι-

σμένο. Η αξίωση αυτή του IKA αφορά όχι την απόδοση των δαπανών του για παροχές στον ασφαλισμένο, αλλά την αποζημίωση την οποία, χωρίς την υποκατάσταση, θα δικαιούταν ο ίδιος ο παθών. Εφ. Λαρ. 629/03, σ. 117

Το IKA δεν υποκαθίσταται στην αξίωση αποζημίωσης του παθόντος ασφαλισμένου του κατά του EK. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Το δικόγραφο προσφυγής του Διευθυντή Υποκαταστήματος IKA κατά απόφασης της ΤΔΕ, που δέχθηκε ένστασην του καθού, πρέπει να υπογράφεται από τους νόμιμους δικαστικούς πληρεξουσίους του IKA, αλλιώς είναι απαράδεκτο, χωρίς να αρκεί μόνη η υπογραφή του Διευθυντή του. Διοικ. Τριμ. Πρωτ. Λαρ. 229/03, σ. 554

ΚΑΘΕΤΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΒΔ. Οροφοκτοσία

ΚΑΛΗ ΠΙΣΤΗ

Κατά την καλή συναλλακτική πίστη, ο συμβιβασμός ασφ. εταιρίας με σημιωθέντα από αυτ/κό απύχνημα, κατά κανόνα επιφέρει συμβιβασμό για όλους τους ασφαλισμένους που σχετίζονται με το ασφαλισμένο αυτ/το, εκτός αντίθετης συμφωνίας. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

Εφαρμογή 288 ΑΚ και επί αμφοτεροβάρων συμβάσεων, εφόσον δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις 388 ΑΚ, για απρόσοπη και ανυπαίτια μεταβολή των συνθηκών. Δυνατή αναπροσαρμογή μισθώματος, εφόσον επίλθε ουσιώδης αύξηση ή μείωση μισθωτικής αξίας του μισθίου, ώστε, με βάση τις συγκεκριμένες συνθήκες, η εμμονή των συμβαλλομένων στο ίδιο μίσθωμα να είναι αντίθετη προς την συναλλακτική εντιμότητα και επιβάλλεται, κατά την καλή πίστη, η άρση της δυσαναλογίας των εκατέρωθεν παροχών. Εφ. Λαρ. 770/03, σ. 256, Εφ. Λαρ. 128/04, σ. 332

Ερμηνεία δηλώσης θούλησης. Η δ/ξη 173 ΑΚ εξαίρει το υποκειμενικό στοιχείο της δηλώσης, ενώ η 200 ΑΚ το αντικειμενικό, κατά την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Εφ. Λαρ. 671/04, σ. 524

ΚΑΡΠΟΙ

ΒΔ. Κυριότητα, Ωφελήματα

ΚΑΤΑΒΟΛΗ (Αστ)

Αν ο συμβιβασμός περιέχει καταβολή από ένα συνοφειλέτη ή περιέχει άφεση χρέους προς αυτόν από το δανειοτή, τότε απαλλάσσει και τους λοιπούς συνοφειλέτες, εφόσον συνομολογήθηκε με τέτοιο σκοπό. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

ΒΔ. και Δημόσια κατάθεση, Ενοχή

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

ΒΔ. Εργασία, Μίσθωση

ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΣΕ ΔΗΛΩΣΗ ΒΟΥΛΗΣΗΣ

Η αγωγή καταδίκης σε δηλώση θούλησης μεταβίβασης οριζόντιας ιδιοκτησίας ευθέως κατά του εργολάβου και πλαγιαστικώς κατά των οικοπεδούχων, με αίτημα απόδοσης αυτής, ιδρύει αναγκαστική ομοδικία, η δε καθ ύλην αρμοδιότητα κρίνεται αναλόγως ποσού. Επί παροχής αδιαίρετης για τους πλείστονες εναγομένους, λαμβάνεται υπόψη η συνολική αξία.

Η δηλώση προς μεταβίβασην της κυριότητας θεωρείται γενόμενη, κατά πλάσμα δικαίου, με την τελεσιδικία της απόφασης. Διατυπώσεις για τη συντέλεση και ολοκλήρωση της σύμβασης πώλησης και τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Αγωγή καταδίκης σε δηλώση θούληση για μεταβίβαση αυτ/του. Η συμφωνία για μεταβίβαση κυριότητας αυτ/του καταχωρίζεται στο βιβλιάριο μεταβολών. Η τήρηση του συστατικού αυτού τύπου απαιτείται μόνο για την εμπράγματη δικαιοπραξία της μεταβίβασης και όχι για την υποσχετική της πώλησης ή το προσύμφωνο, που καταρτίζονται και ατύπως. Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

ΚΑΤΑΔΟΛΙΕΥΣΗ ΔΑΝΕΙΣΤΩΝ

Σε καταδολιευτική διάρρηξη υπόκειται και η γονική παροχή. Ενάγων είναι ο έχων κατά το χρόνο της απαλλοτρίωσης αξίωση γεγενημένη, η οποία αρκεί να είναι ληξιπρόθεσμη κατά την πρώτη στο ακροατήριο συζήτηση, χωρίς ανάγκη δικαστικής βεβαίωσης ή εξοπλισμού της με εκτελεστό τίτλο. Εάν η απαίτηση προέρχεται από επιταγή, που υπέκυψε στην δημητρ παραγραφή, υφίσταται η εξ αυτής αξίωση, κατά μετατροπή της, ως ομολόγου, εφ' ό-

σον από το σώμα της επιταγής αποδεικνύεται η εμπορική ιδιότητα του εκδότη.

Βάρος απόδειξης. Το τεκμήριο γνώσης του τρίτου δεν ισχύει, αν η αγωγή ασκήθηκε μετά έτος από την απαλλοτρίωση. Δεν απαιτείται γνώση του τρίτου σε χαριστικές συμβάσεις. Επί αγωγής διάρρηξης γονικής παροχής, αν δε γίνεται επίκληση ότι η γονική παροχή υπερβαίνει το μέτρο και αποτελεί δωρεά, πρέπει να ταχθεί σε βάρος του ενάγοντος απόδειξη για τη γνώση των τέκνων (και επί ανηλίκων, των εκπροσωπούντων αυτούς γονέων). Η αγωγή, ως ενοχική, δεν εγγράφεται στα βιβλία διεκδικήσεων, ενώ, ως διαιτλαστική, δε χρειάζεται δικαστικό ένστημα. Εφ. Λαρ. 178/03, σ. 20

Η πρόθεση του καταδολιευτικού οφειλέτη για βλάβη του δανειστή εξακολούθει να υπάρχει, έστω και αν άλλος, εις ολόκληρον οφειλέτης, διαθέτει επαρκή περιουσία για την ικανοποίηση του δανειστή, καθόσον κρίνονται τα στοιχεία αποκλειστικά και μόνο στο πρόσωπο του απαλλοτριούντος.

Επί αγωγής διάρρηξης γονικής παροχής μη ανάγκη μνείας αν και κατά πόσο η παροχή αποτελεί δωρεά, ούτε των περιστάσεων που προσδιορίζουν το ανάλογο μέτρο, πέρα από το οποίο αυτή αποτελεί δωρεά.

Αίτημα είναι η απαγγελία της ακυρότητας της απαλλοτρίωσης υπέρ του ενάγοντος, χωρίς να απαιτείται και αίτημα αναμεταβίβασης του πράγματος από τον τρίτο στον οφειλέτη, ή καταδίκης του τρίτου σε δίλωση θούλησης. Εφ. Λαρ. 104/04, σ. 320

Αναγκαστικά ομοδικία μεταξύ καταδολιευτικού οφειλέτη και τρίτου, στον οποίο διατέθηκε το περιουσιακό στοιχείο. Εφ. Λαρ. 213/04, σ. 342

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Ευθύνη παραγωγού λόγω ελαττωματικού προϊόντος του, ανεξαρτήτως υπαιτίου της. Ο καθορισμός της ελαττωματικότητας γίνεται όχι σε συνάρτηση με τη μη καταλληλότητά του προς χρήση, αλλά με την έλλειψη ασφάλειας του καταναλωτικού κοινού.

Έννοια και περιεχόμενο αποκαταστατέας ζημίας. Για την αξίωση χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, αρκεί η παραβίαση της συναλλακτικής υποχρέωσης και δεν απαιτείται απόδειξη πταισμά-

τος του ζημιώσαντος, ο οποίος απαλλάσσεται αν αποδείξει, ότι δεν τον βαρύνει πταισμα. Διεθνής δικαιοδοσία του ελληνικού δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί ο ενάγων και έλαβε χώρα το ζημιογόνο γεγονός, καίτοι η εναγομένη εδρεύει στη Γερμανία. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΔΙΚΗΣ

Ο δικαστικός συμβιβασμός επιφέρει κατάργηση της δίκης, ενώ ο εξώδικος συμβιβασμός μπορεί να θεμελιώσει ανατρεπτική ένσταση, που αν αποδειχθεί, υποχρέωνται το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση, σύμφωνα με το περιεχόμενό του. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΜΑΤΟΣ

Καταχρηστική άσκηση διεκδικητικής αγωγής όταν δημιουργεί αφόρητες συνέπειες για τον εναγόμενο και όχι όταν ο τελευταίος ενήργυνσε απλές, συνήθεις καλλιεργητικές δαπάνες για την εκμετάλλευση του ακίντηου. Η ένσταση προϋποθέτει ύπαρξη δικαιώματος του ενάγοντος και δεν μπορεί να περιλαμβάνει και το χρόνο, που αυτός δεν είχε δικαίωμα στο επίδικο ακίνητο. Εφ. Λαρ. 50/03, σ. 14

Στην ένσταση κατάχρησης δικαιώματος πρέπει τα περιστατικά να προβάλλονται κατά την πρώτη σε πρώτο βαθμό συζήτηση, με επίκληση της κατάχρησης και αίτημα απόρριψης της αγωγής για την αιτία αυτή. Εφ. Λαρ. 443/03, σ. 34, Εφ. Λαρ. 506/03, σ. 74

Μόνη ν ανοχή του μισθωτού και η μη διαμαρτυρία για μη καταβολή των δικαιούμενων αποδοχών, χωρίς την επίκληση δυσβάστακτων συνεπειών, που θα έχει για τον εργοδότη η ικανοποίηση του μισθωτού, δεν καθιστά την ύστερη διεκδίκηση καταχρηστική. Εφ. Λαρ. 502/03, σ. 63

Μη καταχρηστική άσκηση δικαιώματος, αν η αναγραφή τιμήματος στο προσύμφωνο συμβόλαιο, μικρότερον από το αναγραφόμενο σε ιδιωτικό συμφωνητικό, δεν έγινε από επιθυμία του αγοραστή αλλά του πωλητή για φορολογικούς λόγους. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Μη καταχρηστική αξίωση για άρση παράβασης κανονισμού πολυκατοικίας, εφόσον δεν υπάρχει αδράνεια, ούτε συμπεριφορά προκαλούσα έντονη εντύπωση αδικίας. Εφ. Λαρ. 12/04, σ. 153

Μη καταχρηστική αξίωση άρσης πλιακού θερμοσίφωνα που τοποθετήθηκε στην κοινόχρηστη ταράτσα, παρά την απαγόρευση του κανονισμού πολυκατοικίας, έστω κι αν δεν εμποδίζεται η χρήση της από τους λοιπούς συνιδιοκτήτες. Εφ. Λαρ. 696/03, σ. 247

Ενσωμάτωση κοινόχρηστου χώρου λεβητοστασίου σε διηρημένη ιδιοκτησία. Απόρριψη ένστασης κατάχρησης δικαιώματος που προτάθηκε το πρώτον με την προσθήκη - αντίκρουση μετά τη συζήτηση. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Βλ. Οργανισμός εργατικής κατοικίας

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Τα έξοδα κηδείας έχουν χαρακτήρα αποζημίωσης και όχι απαίτησης της κληρονομίας, δικαιούνται δε να τα αξιώσουν οι κληρονόμοι, κατά λόγο της κληρονομικής μερίδας, ή ο καταβαλόντας αυτά. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Προσθολή από τους κληρονόμους των μη χαριστικών δικαιοπραξιών για φρενοβλάβεια του αποβιώσαντος, που έγιναν από αυτόν εν zωή. Έννοια και σχέση των 131 και 1695 ΑΚ, όπως είχαν πριν το v. 2447/1996, που δεν έχει αναδρομική ισχύ. Διασευτική και όχι σωρευτική συνδρομή των τριών προϋποθέσεων προσθολής.

Φρενοβλάβεια συνιστά και η γεροντική άνοια, προερχόμενη από σοβαρές εγκεφαλικές ασθένειες.

Δεν απαιτείται ο κληρονομούμενος να ήταν έγκλειστος σε ψυχιατρική κλινική κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας, αλλά αρκεί η πριν ή μετά από αυτήν νοσηλεία σε τέτοιο κατάστημα, πολύ δε περισσότερο όταν αυτοβούλως το εγκατέλειψε. Εφ. Λαρ. 215/04, σ. 347

ΚΛΗΡΟΣ

Βλ. Αγροτική νομοθεσία, Αναδασμός, Κυριότητα, Χρησικτοσία, Νομός.

ΚΛΟΠΗ

Αν ο δράστης επεδίωκε κλοπή κανονικής αξίας και πέτυχε αφαίρεση πράγματος ευτελούς αξίας, θα πρέπει να δικαστεί, κατόπιν έγκλωσης, για τελειωμένη προνομιούχα (ευτε-

λούς αξίας) κλοπή, ενώ η συνυπάρχουσα απόπειρα κλοπής βασικής μορφής θα ληφθεί υπόψη στην επιμέτρηση της ποινής. Τριμ. Πλήμ. Λαρ. 6591/03, σ. 171

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ

Η κοινοπραξία, με ιδιαίτερη επωνυμία ή με τα ονόματα όλων των μελών της, εφόσον δεν προκύπτει κάτι άλλο, έχει χαρακτήρα ομόρρυθμης εμπορικής εταιρίας, αν υποθλίθηκε στις διατυπώσεις δημοσιότητας, αλλιώς λειτουργεί ως ομόρρυθμη εμπορική εταιρία "εν τοις πράγμασι", δεν έχει νομική προσωπικότητα και δεν μπορεί να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έχοντας μόνο την ικανότητα να είναι διάδικος.

Επί προσφυγής ή αγωγής νομιμοποιούνται μόνον τα μέλη της κοινοπραξίας, που είναι υποκείμενα της επίδικης ουσιαστικής έννομης σχέσης, όχι δε η μη έχουσα νομική προσωπικότητα κοινοπραξία, η οποία θα μπορούσε να είναι εναγόμενη μόνον αν η αγωγή είχε στραφεί και κατά των μελών της. Εφ. Λαρ. 877/03, σ. 284

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Βλ. Κοινόχρηστα πράγματα, ΟΤΑ.

ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Παραχώρηση από το Δημόσιο της χρήσης και εκμετάλλευσης του κοινόχρηστου αιγιαλού σε Δήμο. Δικαίωμα του Δήμου για εκμετάλλευση απειδείσας από τον ίδιο, ή με την χορήγηση αδειών σε ιδιώτες ή σε Δημοτική Επιχείρηση, αρκεί να μην ανατρέπεται ο κοινόχρηστος χαρακτήρας. Τοποθέτηση στο χώρο του αιγιαλού και της παραλίας καθισμάτων, κινητών κυλικείων, ή θαλάσσιων μέσων. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Κοινόχρηστα μέρη της οικοδομής, που δεν αποτελούν αντικείμενο διαιρετής ιδιοκτησίας, είναι και εκείνα που έχουν από την κατασκευή τους προοριστεί για κοινή χρήση των συνιδιοκτητών, ανεξάρτητα από το αν πράγματι γίνεται ή όχι χρήση τους. Εφ. Λαρ. 12/04, σ. 153

Αν με όρο του κανονισμού απαγορεύεται η ενέργεια ορισμένης χρήσης των κοινόχρηστων πραγμάτων, η απαγόρευση ισχύει και ό-

ταν δεν προσβάλλεται η χρήση, ούτε θίγονται τα δικαιώματα των άλλων συνιδιοκτητών του ή του όλου οικοδομήματος, μήπε μεταβάλλεται ο συνήθης προορισμός τους.

Τοποθέτηση πλιακού θερμοσίφωνα στην κοινόχρηστη ταράτσα, παρά τη ρητή απαγόρευση του κανονισμού πολυκατοικίας. Μη καταχρηστική η αξίωση άρσης της εγκατάστασης, έστω κι αν δεν εμποδίζει τους άλλους ιδιοκτήτες στη χρήση της ταράτσας. Εφ. Λαρ. 696/03, σ. 247

Ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου (δρόμοι, πλατείες κλπ) χωρίς καταβολή αποζημίωσης, εφόσον προβλέπονται, ως κοινόχροστοι, από το σχέδιο πόλης και η κοινοχροισία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη, ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρίθηκε επί μακρό χρόνο, κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη, οπότε επέρχεται μετάθεση της κυριότητας υπέρ του ΟΤΑ, αδιαφόρως αν το ακίντο είχε τεθεί σε κοινή χρήση πριν ή μετά την έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου, σε περίπτωση δε κατάργησής τους με το σχέδιο πόλης προσκυρώνονται. Εφ. Λαρ. 57/04, σ. 307

Μέχρι την εισαγωγή του ΑΚ το χαρακτήρα του κοινοχρήστου σε ακίνητο, πρόσδιδε η πράξη της αρμόδιας διοικητικής αρχής που περιλάμβανε αυτό σε ρυμοτομικό διάγραμμα του σχεδίου πόλης, η δικαιοπρακτική βούληση του ιδιοκτήματος και η παραγραφή του αμνημόνευτου χρόνου.

Αμνημόνευτη αρχαιότητα υπάρχει όταν δύο σε συνέχεια γενιές, καθεμία από τις οποίες νοείται ότι εκτείνεται σε 40 χρόνια, έτσι γνώρισαν την παρούσα κατάσταση, με την προϋπόθεση ότι αυτή (αρχαιότητα) ήταν συμπληρωμένη μέχρι την εισαγωγή του ΑΚ, που δεν την προβλέπει πλέον. Κοινόχροστα πράγματα είναι εκείνα που δικαιούται να χρησιμοποιεί ευρύτερος, αόριστος, αλλά όχι κατ' ανάγκη απεριόριστος, αριθμός προσώπων. Οι προορισθείσες για την κοινή χρήση οδοί και οι πλατείες, εφόσον δεν ανίκουν σε δήμο ή κοινότητα ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανίκουν στο δημόσιο. Εφ. Λαρ. 14/04, σ. 418

Κοινόχροστα πράγματα οικοδομής αποτελούν η πρασιά (προκόπιο), η αυλή και ο ακάλυπτος χώρος. Απαγόρευση κανονισμού για κατάληψη πρασιάς με αντικείμενα και μηχανήματα. Εφ. Λαρ. 146/04, σ. 466

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η ένσταση επίσχεσης για επωφελείς δαπάνες στο διανεμητέο ακίνητο πρέπει να αναφέρει αν η διενέργεια των δαπανών έγινε με απόφαση παμψηφίας ή πλειοψηφίας των συγκυρίων ή με δικαστική απόφαση ή λόγω επικείμενου κινδύνου για τη συντήρηση του, ή προς το συμφέρον του καθ ου η ένσταση και σύμφωνα με την πραγματική ή εικαζόμενη βούληση του, ή αν αυξήθηκε με τις δαπάνες αυτές η αξία του ακινήτου. Εφ. Λαρ. 118/04, σ. 450

ΚΡΑΤΗΣΗ (Ποιν)

Παράταση ή μη προσωρινής κράτησης πέραν του εξαμήνου. Αρμοδιότητα Συμβουλίου Εφετών ή Πλημμελειοδικών. Η προσωρινή κράτηση δεν αποτελεί ποινή αλλά σκοπεί στην αντιμετώπιση κινδύνων από την επανάληψη της εγκληματικής συμπεριφοράς του δράστη και τη διαφυγή του, που μπορεί να αντιμετωπίσθουν με επιβολή περιοριστικών όρων. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 439/04, σ. 562

ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Στην ένσταση ιδίας κυριότητας κτηθείσας με χρησικότησία απαιτείται έκθεση των πραγματικών περιστατικών με πληρότητα και αίτημα απόρριψης της αγωγής.

Διεκδικητική αγωγή. Η αναβλητική ένσταση του εναγομένου περί δικαιώματος για νομή ή κατοχή του πράγματος μπορεί να ερειθεται σε εμπράγματο ή ενοχικό δικαίωμα, βάσει συμφωνίας, έστω και προφορικής.

Η διεκδικητική αγωγή υπόκειται σε 20ετή παραγραφή, η οποία τρέχει και σε βάρος ανικάνων προσώπων, αλλά δε συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες, αφ ότου έγιναν απεριορίστως ίκανοι ή απέκτησαν επίτροπο ή αντιλίπτορα. Η ένσταση παραγραφής της αξίωσης του εναγόντος προς απόδοση του ακινήτου έχει χαρακτήρα γνήσιας ένστασης, η οποία δε στηρίζεται στο αυτοτελές δικαίωμα της επιγενόμενης κυριότητας του εναγομένου, αλλά στο πραγματικό γεγονός της συμπλήρωσης του χρόνου παραγραφής. Εφ. Λαρ. 50/03, σ. 14

Από τη δημοσίευση στην ΕτΚ της απόφασης του Νομάρχη που κυρώνει τον αναδασμό,

η κυριότητα των νέων κτημάτων περιέρχεται αυτοδίκαια στους αναγραφόμενους, ως δικαιούχους, στον κυριοθέντα κτηματολογικό πίνακα, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης στόνομα τους του παραχωρητηρίου, και αποσθένεται το δικαίωμα κυριότητας που υπήρχε στα κτήματα που αναδιανεμίθηκαν. Με τη μεταγραφή των παραχωρητηρίων αποκλείεται (πλην αντιγραφικών σφαλμάτων) η διόρθωση ή ακύρωση τους με απόφαση του Νομάρχη, εφόσον θίγονται δικαιώματα τρίτων, νόμιμα κτηθέντα, ή παρήλθε τριετία από τη μεταγραφή τους, οπότε ο αξιώνων δικαίωμα κυριότητας ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου υπαχθέντος στον αναδασμό δικαιούται να λάβει μόνον αποζημίωση από εκείνον υπέρ του οποίου εκδόθηκε το παραχωρητήριο και όχι να διεκδικήσει το νέο κτήμα. Εφ. Λαρ. 672/03, σ. 129, Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

Ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου χωρίς καταβολή αποζημίωσης, εφόσον προβλέπονται, ως κοινόχρηστοι, από το σχέδιο πόλης και η κοινοχρησία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη, ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο, κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη, οπότε επέρχεται μετάθεση της κυριότητας υπέρ του ΟΤΑ. Εφ. Λαρ. 57/04, σ. 307

Επί μεταβίβασης κυριότητας αυτοκινήτου ή μοτοσικλέτας, η καταχώριση στο βιβλιάριο μεταβολών του οχήματος, ως συστατικός τύπος, απαιτείται μόνο για την εμπράγματη δικαιοπραξία της μεταβίβασης και όχι για την υποσχετική της πώλησης ή το προσύμφωνο, οι οποίες καταρτίζονται και απύπως. Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

Αμάχητο τεκμήριο κυριότητας Δημοσίου στις περιλαμβανόμενες στα δύο του Ελληνικού κράτους κατά το 1836 δασικές εκτάσεις, εκτός αυτών που κατά την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα ανήκαν σε ιδιώτες, οι οποίοι ιδιοκτησίας των οποίων αναγνωρίσθηκαν εμπρόθεσμα και αρμόδια.

Για την κτίση κυριότητας με έκτακτη χρησικότησα επί δημοσίων κτημάτων και δασών έπρεπε η 30ετής νομή να είχε συμπληρωθεί μέχρι την 11-9-1915.

Εθνικοί βοσκήσιμοι τόποι είναι εκείνοι στους

οποίους το Δημόσιο είχε μέχρι το 1864 έναντι των ιδιωτών τη νομική κατοχή, την οποία διατήρησε και με τοποθέτηση ποιμνίων. Το Δημόσιο θεωρείται, κατά πλάσμα νόμου, ότι διατήρησε τη νομή και αν ακόμη εξουσιάζονταν από τρίτους, που δεν μπορούσαν να χρησιδεύσουν, εκτός αν έκασε την κατοχή με δικαιοτική απόφαση ή ρητή παραίτηση. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

Οι προορισθείσες για την κοινή χρήση οδοί και οι πλατείες, εφόσον δεν ανήκουν σε δίμο ή κοινότητα ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο. Εφ. Λαρ. 14/04, σ. 418

5ετής παραγραφή αξιώσης του κυρίου κατά νομέα περί καταβολής ωφελημάτων. Εφ. Λαρ. 30/04, σ. 426

Μεταβίβαση ακινήτου με προσύμφωνο και παράδοση της νομίσης στον εκ προσύμφωνου αγοραστή, ο οποίος, κατά το χρόνο κατάσχεσης, είχε αποκτήσει την κυριότητα με χρησιτηποσία. Ακυρότητα κατάσχεσης σε βάρος του εκ προσύμφωνου πωλητή. Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Συνυπαπιότητα τραυματισθέντος οδηγού ως προς τη σωματική βλάβη του, διότι δε φορούσε zώνη ασφαλείας. Εφ. Λαρ. 468/03, σ. 47

Επί των σιδηροδρομικών οχημάτων εφαρμόζονται οι συμβατοί κανόνες του ΚΟΚ. Σύγκρουση τρένου με αυτοκίνητο σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, που σημαίνεται με πηκυφωτεινή σήμανση, ενεργοποιούμενη με την πίεση από τη μηκανή του συρμού της ειδικής βαλβίδας (χελώνας) που υπάρχει στις σιδηροτροχιές, πριν τη διάβαση κατά τη φορά κίνησης της αμαξοστοιχίας.

Αμέλεια των οργάνων του ΟΣΕ και του οδηγού της αμαξοστοιχίας. Εφ. Λαρ. 570/03, σ. 101

Οδήγηση από άτομο στερούμενο της κατά νόμο και για την κατηγορία του οχήματος προβλεπόμενης άδειας οδήγησης. Αναγωγή ασφ. εταιρίας. Εφ. Λαρ. 671/03, σ. 124

Αναγωγή ασφ. εταιρίας λόγω μέθης οδηγού. Εφ. Λαρ. 1/04, σ. 150

Συνυπαπιότητα οδηγών διότι ο μεν ένας εξήλθε από χώρο προσωρινής στάθμευσης και

επικείρωσε κάθετη διάσχιση της οδού αυτής, με αριστερή στροφή, παρά την απαγορευτική διπλή διαχωριστική γραμμή, ο δε άλλος δεν είχε άδεια οδήγησης και οδηγούσε με υπερβολική ταχύτητα Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Ο τραυματισμός οδηγού, λόγω πτώσης αυτ/του στον χάνδακα, δε συναρτάται αιτιωδώς με το ότι δε φορούσε ζώνη ασφάλειας. Εφ. Λαρ. 274/04, σ. 353

Υπαιτίοττα οδηγού που σε κατοικημένη περιοχή ανέπιυξε μεγαλύτερη της επιτρεπόμενης ταχύτητα, υπό την επίδραση οινοπνεύματος και, προκειμένου να αποφύγει την πρόσκρουση σε ομορρόπως και προ αυτού παρεμβληθέν από πάροδο αυτ/το, εισήλθη στο αντίθετο ρεύμα και συγκρούσθηκε με αντιθέτως κανονικώς κινούμενο. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Αποκλειστική υπαιτίοττα οδηγού, ο οποίος, κατά την είσοδο σε στροφή, εν δψει περιορισμένης ορατότητάς του λόγω ύπαρξης θλάστησης, δε μείωσε την ταχύτητά του και δεν μπόρεσε να διακόψει την πορεία του προ ακινητοποιημένου οχήματος, εισελθών στο αντίθετο ρεύμα πορείας.

Μη ευθύνη του οδηγού του ακινητοποιημένου εντός του οδοστρώματος αυτ/του, αφού η ακινητοποίηση οφείλονταν σε αιφνίδια μπχανική θλάση, χωρίς να προλάβει να το μετακινήσει στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος και να το ποθετείσει τριγωνική πινακίδα.

Η υποχρέωση κίνησης των οχημάτων στο άκρο δεξιό του οδοστρώματος τέθηκε προς εξασφάλιση της ακώλυτης κυκλοφορίας των κινούμενων στο ίδιο ρεύμα και δύτι προς αποφυγή σύγκρουσης με αντιθέτως κινούμενα. Εφ. Λαρ. 99/04, σ. 438

ΛΕΒΗΤΟΣΤΑΣΙΟ

Οροφοκτοσία. Ενσωμάτωση κοινόχροτου χώρου λεβητοστασίου σε διηρημένη ιδιοκτησία. Προσβολή συνιδιοκτητών. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Υποχρέωση για λογοδοσία μπορεί να γεννηθεί από κάθε έννομη σχέση ενοχικού ή εμπράγματου ή άλλου δικαιώματος. Μη αναγκαία η παράθεση στην αγωγή του λογαρια-

σμού, αφού τα στοιχεία είναι κατ' αρχήν άγνωστα στον ενάγοντα και θα προκύψουν από τα παραστατικά, που θα υποβληθούν. Η δίκη λογοδοσίας διέρχεται δύο στάδια καθώς και ένα άλλο, που μεσοδιαβεί μεταξύ των δύο, ως προπαρασκευαστικό του δευτέρου σταδίου. Κατά το πρώτο στάδιο ερευνάται αν ο εναγόμενος έχει υποχρέωση λογοδοσίας και, σε καταφατική περίπτωση, υποχρεώνεται ο δοσιλογός να καταθέσει έγγραφο λογαριασμό και τις αποδείξεις σε ορισμένη προθεσμία.

Ο ασκών αγωγή λογοδοσίας, μπορεί να περιλάβει και αίτημα καταβολής του καταλοίπου του λογαριασμού, χωρίς να το προσδιορίζει ή περί καταβολής ορισμένου ελλειμματος για την περίπτωση μη κατάθεσης του λογαριασμού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 183/04, σ. 529

ΜΑΡΤΥΡΕΣ (ΠολΔικ)

Η έκδοση επιταγής αποτελεί αρχήν έγγραφης απόδειξης και επιτρεπτά μπορεί να αποδειχθεί η σύναψη και το περιεχόμενο της δανειακής σύμβασης με μάρτυρες. Μον. Πρωτ. Λαρ. 384/03, σ. 163

Η συνέχιση διακοπείσας κατάθεσης μάρτυρα πέραν του μήνα, δεν επιφέρει ακυρότητα της κατάθεσης, αφού η προθεσμία αυτή δε συνοδεύεται με κυρώσεις, μπορεί δε να γίνει και μετά την προθεσμία που τάχθηκε με την απόφαση. Η διεξαγωγή αποδεικτικής διαδικασίας παρά την απουσία διαδίκου, που δεν κλητεύθηκε καθόλου ή νομίμως ή εμπροθέσμως, υπόκειται σε ακύρωση με τη συνδρομή θλάσης. Εφ. Λαρ. 577/03, σ. 239

ΜΕΘΗ

Αναγωγή ασφ. εταιρίας λόγω μέθης οδηγού. Εφ. Λαρ. 1/04, σ. 150

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Μέσα ενημέρωσης και Δικαιοσύνη (Μελ), σ. 197

ΜΕΣΕΙΓΥΗΣΗ (ΠολΔικ)

Υπαναχώρηση αγοραστή από τη σύμβαση πώλησης, λόγω υπαίτιας αδυναμίας πωλητή προς εκπλήρωση συμβατικής υποχρέωσης για παράδοση των πωληθέντων εμπορευμάτων. Δικαστική μεσεγγύηση δίγραμμων επιταγών,

που χορηγήθηκαν από τον αγοραστή, ως εγγύηση της συμφωνίας, στον πωλητή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 3072/04, σ. 549

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Βλ. Αναδοχή χρέους, Επικείρωση, Ευθύνη

ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

Οι μηχανικοί δικαιούνται τις νόμιμες αμοιβές για εκπόνηση μελετών και επίβλεψη έργων όταν προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ως ελεύθεροι επαγγελματίες με σύμβαση έργου και όχι όταν συνδέονται με τον εργοδότη με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ή με σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών, εκτός αν με τη σύμβαση αυτή καταστρατηγούνται οι για τα ελάχιστα όρια αμοιβής των μηχανικών δ/ξεις, οπότε αυτή είναι άκυρη, ή αν ο μηχανικός παρέχει υπηρεσίες πέρα από τις συμβατικές. Εφ. Λαρ. 686/03, σ. 246

ΜΙΣΘΟΣ

Θεωρείται ότι συμφωνήθηκε μισθός, αν η εργασία παρέχεται κατά τις συνήθεις περιστάσεις μόνον αντί μισθού. Εφ. Λαρ. 27/04, σ. 293

Οι κάθε μορφής παρακρατήσεις στο μισθό υπέρ τρίτων από τον εργοδότη δεν αποτελούν αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές και δεν αφαιρούνται από το δικαστήριο που επιδικάζει μισθούς, αλλά γίνονται από τον εργοδότη κατά την εκτέλεση της απόφασης και αποδίδονται στους τρίτους δικαιούχους. Εφ. Λαρ. 61/04, σ. 310

ΜΙΣΘΩΣΗ

Η άσκηση, έστω και αόριστης, αγωγής για αποδοση του μισθίου, επέχει θέση καταγγελίας, σε όποιο λόγο κι αν στηρίζεται, εκτός δυστροπίας. Η δήλωση καταγγελίας δε χρειάζεται να διαλαμβάνεται στην αγωγή, εφ' όσον το αποτέλεσμα επέρχεται και χωρίς αυτή (πλασματική καταγγελία). Εφ. Λαρ. 623/03, σ. 115

Εφαρμογή 288 ΑΚ και επί αμφοτεροβαρών συμβάσεων, εφόσον δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις 388 ΑΚ. Δυνατή η αναπροσαρμογή του αρχικού ή αναπροσαρμοσμένου μισθώματος, εφόσον, εξαιτίας προβληπτών ή απρόβληπτων περιστάσεων, επήλθε ουσιώδης αύξηση ή μείωση

της μισθωτικής αξίας του μισθίου, ώστε με βάση τις συγκεκριμένες συνθήκες, η εμμονή των συμβαλλομένων στο ίδιο μισθώμα είναι αντίθετη προς τη συναλλακτική ευθύτητα και επιβάλλεται, κατά την καλή πίστη, η άρση της δυσαναλογίας των εκατέρωθεν παροχών.

Το δικαίωμα αναπροσαρμογής βάσει του 288 ΑΚ είναι διαπλαστικό και δεν έχει αναδρομική ισχύ. Εφ. Λαρ. 770/03, σ. 256 Εφ. Λαρ. 128/04, σ. 332

Αν το Δημόσιο δεν ειδοποιήσει πριν 30 μέρες τον εκμισθωτή για πρόωρη λύση της μίσθωσης, ο εκμισθωτής δικαιούται για αποζημίωση το μίσθωμα του υπόλοιπου χρόνου της μίσθωσης ορισμένης διάρκειας και, σε τυχόν εκμίσθωση σε τρίτο με μικρότερο μίσθωμα, τη διαφορά παλιού και νέου μισθώματος. Εφ. Λαρ. 111/04, σ. 329

Δεν επιτρέπεται η αυτοτελής μίσθωση των χώρων στάθμευσης της πιλοτής σε τρίτους, διότι αποτελούν παρακολούθημα των διαμερισμάτων προς εξυπηρέτηση των ενοίκων και, συνακόλουθα, δεν υπάρχει απώλεια εισοδήματος από τη στέρηση χρήσης και την αδυναμία μίσθωσής τους. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356

Εγκυρότητα εκμίσθωσης αλλότριου, κινητού ή ακινήτου, πράγματος. Για την άσκηση αγωγών εκ της μισθωτικής σχέσης νομιμοποιείται μόνον ο εκμισθωτής, καίτοι μη κύριος, ενώ ο κύριος - μη εκμισθωτής έχει τις αγωγές από την κυριότητα ή νομή. Εφ. Λαρ. 279/04, σ. 493

ΜΙΣΘΩΣΗ ΑΓΡΟΥ

Βλ. Αγρομίσθωση

ΜΙΣΘΩΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι μηχανικοί δε δικαιούνται τις νόμιμες αμοιβές για εκπόνηση μελετών και επίβλεψη έργων όταν προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο πλαίσιο υποχρεώσεών τους ως μηχανικών, που συνδέονται με τον εργοδότη με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ή με σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών. Εφ. Λαρ. 686/03, σ. 246

Σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών υπάρχει όταν ο εργαζόμενος παρέχει αντί μισθού την εργασία του, χωρίς να υπόκειται σε έλεγχο του εργοδότη ως προς τον τόπο, χρόνο και τρόπο της παροχής. Εφ. Λαρ. 27/04, σ. 293

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ

Οι διατάξεις περί εμπορικών μισθώσεων εφαρμόζονται και στις μισθώσεις ακινήτων, που καταρτίζονται με υπδδ, ως εκμισθωτή. Η 20ετία δεν απαιτείται να συμπληρωθεί μέχρι την έναρξη του ν. 2041/92 (4.5.1992), αλλά μπορεί να συμπληρωθεί μέχρι την 31.8.1996, μετά δε τη συμπλήρωσή της, δεν αρχίζει νέα προστατευόμενη μίσθωση, ούτε η μίσθωση εμπίπτει ως προς τη διάρκεια, στο ν. 2741/99, αν είχε λήξις η προστασία της πριν από αυτόν, έχοντας μετατραπεί σιωπηρά σε αόριστου χρόνου.

Αν ο μισθωτής παραμείνει στη χρήση του μισθίου και μετά την 31.8.1996, η μίσθωση μετατρέπεται σε αόριστη διάρκειας και μπορεί να καταγγελθεί από τον εκμισθωτή, εκτός αν προκύπτει ότι συνάφθηκε νέα σύμβαση μίσθωσης.

Η προσθήκη του όρου διάρκειας της μίσθωσης “μέχρι την κατεδάφιση του μισθίου” καθιστά τη σύμβαση ορισμένου χρόνου.

Ερμηνεία της μισθωτικής σύμβασης για το αν συνιστά τροποποίηση υφιστάμενης μίσθωσης ή σύναψη νέας.

Η παραίτηση του μισθωτή από το δικαίωμα αποζημίωσης λόγω ανοικοδόμησης είναι νοητή μόνον επί καταγγελίας εμπορικής μίσθωσης και όχι μετά τη μετατροπή αυτής σε μίσθωση αόριστου χρόνου του κοινού αστικού δικαίου. Εφ. Λαρ. 506/03, σ. 74

Καταγγελία εμπορικής μίσθωσης για ανοικοδόμηση του μισθίου. Αποζημίωση. Η άσκηση, έστω και αόριστης, αγωγής για απόδοση του μισθίου, επέχει θέση καταγγελίας, σε όποιο λόγο κι αν στηρίζεται, εκτός δυστροπίας. Εφ. Λαρ. 623/03, σ. 115

Αναπροσαρμογή μισθώματος. ΔΤΚ μνών Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου, Απριλίου 2004, σ. 193, μνών Μαΐου, Ιουνίου, Ιουλίου, 2004, σ. 380, Αυγούστου, Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου 2004, σ. 571

Η καταγγελία εμπορικής μίσθωσης από το μισθωτή απαιτεί έγγραφο συστατικό τύπο, τα δε αποτελέσματα επέρχονται μετά έξι μήνες και ο μισθωτής οφείλει στον εκμισθωτή ως αποζημίωση μισθώματα 4 μνών, έστω και αν αποδώσει το μίσθιο αμέσως, χωρίς ανάγκη συνδρομής οποιουδήποτε λόγου ζημίας ή μη

του εκμισθωτή. Το χαρτόσημο του μισθώματος δεν υπολογίζεται στην αποζημίωση, διότι δεν αποτελεί μίσθωμα.

Η παραίτηση των συμβαλλομένων από το δικαίωμα ή την προθεσμία καταγγελίας του μισθωτή ή τη νόμιμη αποζημίωση είναι άκυρη, αν συμφωνθεί κατά την κατάρτιση της μίσθωσης, έγκυρη δε αν συμφωνθεί μεταγενέστερα. Εφ. Λαρ. 37/04, σ. 299

Αντισυμβατική μεταβολή χρήσης του μισθίου από κατάστημα εμπορίας σε αποθήκη εμπορευμάτων προς εξυπηρέτηση άλλων καταστημάτων του μισθωτή, με συνέπεια την υποβάθμιση της μισθωτικής του αξίας, λόγω ακροσίας και πλημμελούς συντήρησης. Νόμιμη καταγγελία για παραβίαση ουσιώδους όρου της σύμβασης. Εφ. Λαρ. 40/04, σ. 302

Συμφωνία ότι η παράθαση οποιουδήποτε, ουσιώδους ή μη, όρου της σύμβασης από το μισθωτή παρέχει στον εκμισθωτή το δικαίωμα λύσης της σύμβασης με καταγγελία, χωρίς τη συνδρομή άλλης προϋπόθεσης, ανεξάρτητα αν από την παράθαση τίθεται ή μη σε κίνδυνο ή παραβλάπτεται το μίσθιο. Εάν, ελλείψει ειδικής ρύθμισης των συμβαλλομένων, απαιτείται προηγούμενη διαμαρτυρία, αυτή είναι άτυπη και μπορεί να περιέχεται στην αγωγή απόδοσης του μισθίου, που ισχύει ως καταγγελία της σύμβασης. Εφ. Λαρ. 53/04, σ. 305

Αγωγή μισθωτή περί αναπροσαρμογής μισθώματος, κατά το 288 ΑΚ. Η πιωτική τάση του τιμαρίθμου σε μεγάλο ποσοστό, ιδίως μετά την ένταξη της κάρας στην οικονομική νομισματική ένωση, δε συνιστά έκτακτο και απρόβλεπτο γεγονός μείωσης του μισθώματος, ιδίως στην οικονομία της Ελλάδος, που παρουσιάζει συχνά διακυμάνσεις. Εφ. Λαρ. 128/04, σ. 332

Στην επαγγελματική μίσθωση ο μίσθωση αλλότριου πράγματος δεσμεύει τον κύριο ή νομέα του μισθίου, εφ' όσον ο μεν μισθωτής είναι καλής πίστης, ο δε κύριος δε διαμαρτυρήθηκε εγγράφως στο μισθωτή σε τρεις μήνες, αφότου έλαβε γνώση της εκμίσθωσης. Η δέσμευση του κυρίου δε σημαίνει υπεισέλευσή του στη μίσθωση, αλλ' ότι δεν μπορεί να εμποδίσει τη χρήση του μισθίου από το μισθωτή.

Μη λύση της μίσθωσης επί πρόωρης εγκατάλειψης του μισθίου από το μισθωτή, χωρίς νόμιμο

νή συμβατικό δικαίωμα. Υποχρέωση μισθωτή προς καταβολή των μισθωμάτων του υπολειπόμενου συμβατικού χρόνου, έστω και αν δεν κάνει χρήση του μισθίου για λόγους που αφορούν τον ίδιο. Ισχυρή αντισυμφωνία λύσης εμπορικής μίσθωσης, μετά τη σύναψη της. Επί πραγματικού ελαττώματος του μισθίου ο μισθωτής έχει πρόσθετο δικαίωμα καταγγελίας της μίσθωσης, αφού προηγούμενα τάξει στον εκμισθωτή εύλογη προθεσμία για αποκατάστασή του, εκτός εάν δεν έχει πλέον συμφέρον στην εκτέλεση της σύμβασης. Για την καταγγελία της μίσθωσης η ζημία του μισθωτή πρέπει να είναι σημαντική και όχι ασήμαντη ή επουσιαδής, εκτός αν παραβλάπτεται ιδιαίτερο συμφέρον του μισθωτή, όπως όταν λείπει υπεσχημένη ιδιότητα του μισθίου. Εφ. Λαρ. 279/04, σ. 493

Κατάρτιση εμπορικής μίσθωσης και κορίγηση υπό του μισθωτή εγγυητικής επιστολής Τράπεζας, αυτοτελούς για κάθε συμβατικό μισθωτικό έτος, προς διασφάλιση καταβολής των μισθωμάτων. Αδυναμία εκμισθωτή προς είσπραξη εγγυητικής επιστολής μισθωτικού έτους, διαφορετικού εκείνου που αφορούν τα οφειλόμενα μισθώματα. Εφ. Λαρ. 671/04, σ. 524

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βλ. Εργασία

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΡΓΟΥ

Η σύμβαση αντιπαροχής μεταξύ εργολάθου και οικοπεδούχου δεν είναι γνήσια υπέρ τρίτου. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Οι μηχανικοί δικαιούνται τις νόμιμες αμοιθέσεις για εκπόνηση μελετών και επιβλεψη έργων όταν προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ως ελεύθεροι επαγγελματίες με σύμβαση μίσθωσης έργου, όταν δηλ. σκοπείται από τους συμβαλλομένους η επίτευξη του συμφωνημένου αποτελέσματος, η πραγμάτωση του οποίου επάγγεται την αυτόματη λύση της μεταξύ τους σχέσης. Εφ. Λαρ. 686/03, σ. 246

Οι παραγωγοί ασφαλίσεων (ήδη ασφαλιστικοί σύμβουλοι) συνδέονται με τις ασφ. επιχειρήσεις με σύμβαση έργου. Μη ευθύνη εργοδότη για πταίσμα του εργολάθου, εκτός αν ο εργοδότης επιφύλαξε στον εαυτό του την επίβλεψη του έργου. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Ο εργοδότης καταβάλλει στον εργολάθο το ΦΠΑ βάσει του εκάστοτε καταβαλλόμενου μέρους της εργολαβικής αμοιθής, με βάση τα νόμιμα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών. Αν δεν υπάρχει συμφωνία για το ΦΠΑ ή για το ότι αυτός περιλαμβάνεται στην εργολαβική αμοιθή, τότε ο φόρος βαρύνει τον εργοδότη. Εφ. Λαρ. 214/04, σ. 344

Στη μίσθωση έργου, επί υπερημερίας του εργολάθου, ο εργοδότης, μετά την άπρακτη πάροδο της ταχθείσας εύλογης προθεσμίας, δικαιούται αποζημίωση για μη εκπλήρωση, ή να υπαναχωρίσει. Εάν επιλέξει την υπαναχώρηση μπορεί να ζητήσει αδροιστικά: α) απόδοση των παροχών που εκπλήρωσε στον εργολάθο, κατά τον αδικ. πλουτισμό και β) εύλογη αποζημίωση για την πραγματική ζημία από τη μη εκτέλεση της σύμβασης, ο καθορισμός της οποίας γίνεται με κριτήρια τη βαρύτητα του πταίσματος, τη δυνατότητα κάλυψης από άλλη πηγή και την οικονομική κατάσταση των μερών. Εφ. Λαρ. 42/04, σ. 428

Σύμβαση μίσθωσης έργου για κατασκευή γεωτροποσης. Έλλειψη συμφωνημένων ιδιοτήτων, ως προς την υδροδοτική της δυνατότητα. Οι μετά την κατάρτιση της σύμβασης και την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του εργολάθου διαβεβαιώσεις του δε θεμελιώνουν αναδρομικάς συμβατική ευθύνη για μειωμένη παροχή ύδατος, που οφείλεται σε αστάθμητους παράγοντες.

Οι αξιώσεις εργοδότη για δαπάνες κατασκευής γεωτροποσης, που βάρυναν συμβατικά τον εργολάθο, υπόκεινται σε 10ετή παραγραφή, καθ' όσον μετά τον εμπηγό της γεωτροποσης κατέστη συντατικό του εδάφους και πρόκειται για "ακίνητη εγκατάσταση".

Τα άρθρα 688-690 ΑΚ ρυθμίζουν εξαντλητικά αξιώσεις του εργοδότη για ελαττώματα και ελλείψεις του έργου και δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 374 - 378 ΑΚ, εκτός αν παραδόθηκε τελείως διαφορετικό έργο από το συμφωνηθέν. Εφ. Λαρ. 66/04, σ. 432

Ανάθεση σε εργολάθο εκτέλεσης έργου ΟΤΕ. Ύπαρξη πρόστοπος εάν ο οργανισμός επεφύλαξε στον εαυτό του την διεύθυνση και την επίβλεψη του έργου διά των προστιθέντων υπαλλήλων του. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΜΙΣΘΩΤΟΙ

Βλ. και Εργασία

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Η ποινική δίωξη στην Τουρκία και η κατάδίκη από Τουρκικό Δικαστήριο για συμμετοχή σε εμπορία ναρκωτικών δε δημιουργεί δεδικασμένο εμποδίζον την ποινική δίωξη για την ίδια πράξη στην ημεδαπή, ακόμη και αν ο κατηγορούμενος έχει εκτίσει την επιβληθείσα από το αλλοδαπό Δικαστήριο ποινή. Τριμ. Εφ. Κακ. 91/04, σ.377

ΝΟΜΗ

Αυτοδίκαιη περιέλευση της νομίς των εκ του αναδασμού κτημάτων στους δικαιούχους από τη χρονολογία που θα ορίσει η απόφαση της Επιτροπής Αναδασμού, που τυχόν εκδοθεί, μετά την περάτωση της υπόδειξης επί του εδάφους των νέων αγροτεμαχίων.

Με τον αναδασμό δε μεταβάλλεται το νομικό καθεστώς, αλλά η θέση του αγρού, η δε κληρουχική ιδιότητα διατηρείται και στο νέο τεμάχιο, το οποίο τυχάνει της ίδιας νομικής προστασίας (πλασματική καλόπιστη νομίη, απαγόρευση κατάτμησης). Εφ. Λαρ. 672/03, σ. 129, Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

Για την κτίση κυριότητας με έκτακτη χρονικότησία επί δημοσίων κτημάτων και δασών έπρεπε η 30ετής νομίη να είχε συμπληρωθεί μέχρι και την 11-9-1915.

Εθνικοί βοσκήσιμοι τόποι. Το Δημόσιο θεωρείται, κατά πλάσμα νόμου, ότι διατήρησε τη νομίη τους, κι αν ακόμη εξουσιάζονταν από τρίτους, που δεν μπορούσαν να χρησιδεσπόδουν, εκτός αν έχασε την κατοχή με δικαστική απόφαση ή ρητή παραίτηση. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

Μεταβίβαση ακινήτου με προσύμφωνο και παράδοση της νομίς στον εκ προσυμφώνου αγοραστή, ο οποίος, κατά το χρόνο κατάσχεσης, είχε αποκτήσει την κυριότητα με χρονικότησία. Ακυρότητα κατάσχεσης σε βάρος του εκ προσυμφώνου πωλητή. Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

Μετά την καταγγελία του χρησιδανείου ακινήτου ο χρησάμενος καθίσταται κακόπιστος νομέας.

Αν ο νομέας κατά το χρόνο που κατέλαβε το πράγμα γνώριζε ή από βαριά αμέλεια αγνοούσε ότι δε δικαιούται στην νομίη του πράγματος ή έμαθε ότι δε δικαιούται στην έκταση που την

ασκούσε, υπέχει από τότε, ως προς τα ωφελήματα, την ίδια ευθύνη που έχει και για το μετά την επίδοση της αγωγής χρόνο.

Η ευθύνη του νομέα προς απόδοση των ωφελημάτων ισχύει όχι μόνον όταν ενάγεται με τη διεκδικητική αγωγή, αλλά και με ιδιαίτερη τοι αύτη.

Ο κακόπιστος νομέας μπορεί να αξιώσει, κατά τις δ/ξεις διοίκησης αλλότριων, τις αναγκαίες δαπάνες που έγιναν στο πράγμα για να διατηρθεί κατάλληλο για τακτική εκμετάλλευση. Εφ. Λαρ. 162/04, σ. 480

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ (ΔιοικΔικ)

Προσφυγή κατά τεκμαιρόμενης σιωπηρώς, λόγω παρόδου απράτου του τριμήνου, απόρριψης αίτησης θεραπείας από το ΓΓ Περιφέρειας, που ασκήθηκε εναντίον απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου.

Έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης της αίτησης ως προς το Νομάρχη, αφού, μετά την ισχύ του 8 του π.δ. 30/1996, εξαιρέθηκε από τις αρμοδιότητες των Νομαρχών η εποπτεία των ΟΤΑ, αφετέρου δε ως προς το Διευθυντή της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αφού μόνον η έγκριση από αυτόν της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου δεν τον καθιστά διάδικο. Διοικ. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 179

Επί προσφυγής νομιμοποιείται παθητικά το νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου στο οποίο ανήκει το εκδόν την προσβαλλόμενη πράξη όργανο. Διοικ. Πρωτ. Βόλου 444/04, σ. 556

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ (ΠολΔικ)

Εφ όσον η έφεση δεν απευθύνεται και κατά της νομιμοποιούμενης παθητικά παρεμπίποντως εναγόμενης ασφαλιστικής εταιρίας, έναντι της οποίας έχει έννομο συμφέρον ο εκκαλών να μεταρρυθμισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, απαραδέκτως προτείνονται κατά του εφεσιβλήτου-κυρίως ενάγοντος οι λόγοι έφεσης που αφορούν το σχετικό με την παρεμπίποντα αγωγή αποζημίωσης κεφαλαιο της εκκαλούμενης. Εφ. Λαρ. 479/03, σ. 59

Τα έξοδα κηδείας έχουν χαρακτήρα αποζημίωσης και όχι απαίτησης της κληρονομίας, νομιμοποιούνται δε να τα αξιώσουν οι κληρονόμοι, κατά λόγο της κληρονομικής μερίδας, ή ο καταβαλών αυτά.

Κατά του ΕΚ νομιμοποιείται να στραφεί μόνον ο ζημιωθείς τρίτος, όχι και οι υπόχρεοι προς αποζημίωση του παθόντος, ζητώντας απ' αυτό να καταβάλει την αποζημίωση στο ζημιωθέντα τρίτο. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Επί προσφυγής ή αγωγής κατά κοινοπράξιας μη δημοσιευθείσας, νομιμοποιούνται μόνο τα μέλη αυτής, που έχουν την ικανότητα να είναι διάδικοι και είναι υποκείμενα της επίδικης ουσιαστικής έννομης σχέσης, όχι δε η μη έχουσα νομική προσωπικότητα εμπορική κοινοπράξια, η οποία θα μπορούσε να είναι εναγμένη μόνον αν η αγωγή είχε στραφεί και κατά των μελών της. Εφ. Λαρ. 877/03, σ. 284

Επί εφετήριου δικογράφου απευθυνομένου κατά νομίμου αντιπροσώπου φυσικού προσώπου, που στερείται της ικανότητας παράστασης στο δικαστήριο, εφόσον από το περιεχόμενο και το αιτητικό προκύπτει το όνομα του αντιπροσωπευομένου ανίκανου προσώπου και η ιδιότητα του καθ ου ως νόμιμου αντιπροσώπου, δεν είναι άκυρο το δικόγραφο εκ της μη αναγραφής των στοιχείων αυτών στην επικεφαλίδα, ούτε θεωρείται ότι η έφεση ασκείται κατά του εφεστίθλητου ατομικά για τον εαυτό του και δε γεννάται θέμα παθητικής νομιμοποίησης. Εφ. Λαρ. 113/04, σ. 331

Επί τραυματισμού της συζύγου, αυτή δε νομιμοποιείται να αξιώσει αποζημίωση από την απασχόληση της στο κατάστημα του συζύγου της, όχι δυνάμει σύμβασης εργασίας αλλά στο πλαίσιο του οικογενειακού βίου, καθ όσον την αξίωση αυτή νομιμοποιείται να ζητήσει ο σύζυγός της, ως στέρηση παροχής υπηρεσιών της παθούσας. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Εκπροσώπηση ιδιοκτητών οροφοκτοσίας από τον διαχειριστή. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

Επί εργατικού ατυχήματος, απορριπτέα ένστασην εναγμονέου για έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης ως εκ του ότι δεν είχε προσλάβει αυτός τον παθόντα για να εργασθεί στην οικοδομή με σύμβαση εργασίας, διότι η ευθύνη του δεν είναι δικαιοπρακτική αλλά αδικοπρακτική. Εφ. Λαρ. 108/04, σ. 442

ΟΜΟΔΙΚΙΑ (ΠολΔικ)

Επί αναγκαστικής ομοδικίας, η έφεση, με ποινή απαραδέκτου, απευθύνεται εναντίον όλων των ομοδίκων, οι δε απολιπόμενοι θεω-

ρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από τους παρισταμένους.

Αν η ανακοπή κατά αναγκαστικής εκτέλεσης εγείρεται μετά την κατακύρωση, απευθύνεται κατά υπερθεματιστή και επισπεύδοντος δανειστή, ως αναγκαίων ομοδίκων.

Ο υπερθεματιστής ενός εκ πολλών εκπλειστηριασθέντων ακινήτων είναι αναγκαίος ομόδικος με τον επισπεύσαντα τον πλειστηριασμό του ακινήτου δανειστή, τον οποίο αντιπροσωπεύει εν μέρει και μόνο για το περιελθόν σε αυτόν ακίνητο, ενώ με τους υπερθεματιστές των λοιπών ακινήτων συνδέεται με απλή ομοδικία. Εφ. Λαρ. 447/03, σ. 44

Η αγωγή καταδίκης σε δίλωση βούλησης μεταβίβασης οριζόντιας ιδιοκτησίας ευθέως κατά του εργολάβου και πλαγιαστικώς κατά των οικοπεδούχων, με αίτημα απόδοσης αυτής, ιδρύει αναγκαστική ομοδικία. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Η διεκδικητική τριτανακοπή απευθύνεται κατά επισπεύδοντος δανειστή και οφειλέτη και ιδρύει αναγκαστική ομοδικία. Εφ. Λαρ. 555/03, σ. 84

Ένδικα μέσα και αναγκαστική ομοδικία (Μελ), σ. 205

Ο ασκήσας αυτοτελή πρόσθετη παρέμβασην προς υποστήριξη κύριου διαδίκου, που νικήθηκε πρωτόδικα με την παραδοχή της κατ' αυτού απευθυνόμενης αγωγής δικαιούται να ασκήσει έφεση, η οποία απευθύνεται και κατά του διαδίκου, υπέρ του οποίου άσκησε την πρόσθετη παρέμβαση, ως αναγκαίου ομοδίκου. Εφ. Λαρ. 597/03, σ. 240

Επί απλής ομοδικίας η έφεση, δεν απευθύνεται κατά των λοιπών ομοδίκων, εκτός αν η εκκαλούμενη περιέχει διάταξη δυσμενή για τον εκκαλούντα και υπέρ ομοδίκου του. Εφ. Λαρ. 868/03, σ. 279, Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

Αναγκαστική ομοδικία μεταξύ καταδολιευτικού οφειλέτη και τρίτου, στον οποίο διατέθηκε το περιουσιακό στοιχείο. Η έφεση αναγκαίου ομοδίκου δεν απευθύνεται και κατά των ομοδίκων του, αλλά αυτοί, και σε περίπτωση θανάτου κάποιου απ' αυτούς οι κληρονόμοι του, πρέπει, με ποινή απαραδέκτου της συζήτησης, να καλούνται στη δίκη. Εφ. Λαρ. 213/04, σ. 342

Απλή ομοδικία μεταξύ πλειόνων εναγομέ-

νων σε αναγνωριστική αγωγή κυριότητας. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

Στη δίκη διανομής καθιδρύεται από το νόμο αναγκαστική ομοδικία. Εφ. Λαρ. 118/04, σ. 450

Η δίκη μεταξύ συνιδιοκτητών πολυκατοικίας για διαφορές οριζόντιας ιδιοκτησίας δε δημιουργεί αναγκαία ομοδικία, έστω και αν ένας από αυτούς είναι συγχρόνως διαχειριστής της οικοδομής. Εφ. Λαρ. 146/04, σ. 446

Η τριπανακοπή κατά αναγκαστικής εκτέλεσης απευθύνεται κατά δανειστή και οφειλέτη. Η ασκούμενη από αναγκαίο ομόδικο έφεση δεν απευθύνεται κατά των ιδίων αυτού ομοδίκων, οι οποίοι πρέπει να καλούνται, με ποινή απαραδέκτου, στη συζήτηση. Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Παραχώρηση από το Δημόσιο της χρήσης και εκμετάλλευσης του κοινόχρονου αιγιαλού σε Δήμο. Δικαίωμα του Δήμου για εκμετάλλευση απευθείας από τον ίδιο, ή με χορήγηση αδειών σε ιδιώτες ή σε Δημοτική Επιχείρηση, με την προϋπόθεση να μην αναρέπαι ο κοινόχρονος χαρακτήρας. Τοποθέτηση στο χώρο του αιγιαλού και της παραλίας καθισμάτων, κινητών κυλικείων, ή θαλάσσιων μέσων. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Οι ΟΤΑ επιτρέπεται να απασχολούν πρωτικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου μέχρις 8 μήνες για αντιμετώπιση εποχιακών, περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών. Προσωρινή πρόσληψη για αντιμετώπιση κατεπειγουσών αναγκών, λόγω απουσίας πρωτικού ή κένωσης θέσεων, για ορισμένο χρόνο μέχρι 4 μήνες. Η κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος παράταση ή σύναψη νέας σύμβασης ή μετατροπή σε σύμβαση αορίστου χρόνου είναι άκυρες.

Η σύναψη σύμβασης εργασίας για ορισμένο χρόνο πρωτικού ΟΤΑ προς αντιμετώπιση εποχιακών, ή κατεπειγουσών αναγκών δε θεωρείται καταστρατήγηση, αφού η ορισμένη διάρκεια και η μη μετατροπή των διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε σύμβαση αόριστης διάρκειας επιβάλλονται αναγκαστικά από το νόμο και γι αυτό ο ΟΤΑ στερείται εξου-

σίας προς αποδοχή αγωγής για αναγνώριση ύπαρξης εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου. Εφ. Λαρ. 605/03, σ. 111

Σύμβαση εκτέλεσης δημοτικού έργου. Επί διάλυσης της σύμβασης από το Δήμο για δικούς του λόγους, που δεν ανάγονται σε υπαιτιότητα του αναδόκου, οφείλεται στον τελευταίο αποζημίωση, για τον προσδιορισμό της οποίας λαμβάνονται υπόψη ιδίως το μέγεθος του έργου, ο χρόνος αποδέσμευσης του αναδόκου και η ωφέλεια του από άλλη εργασία. Διοικ. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 179

Ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου (δρόμοι, πλατείες κλπ) χωρίς καταβολή αποζημίωσης, εφόσον προβλέπονται, ως κοινόχρονοι, από το σχέδιο πόλης και η κοινοχροσία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη, ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο, κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη, οπότε επέρχεται μετάθεση της κυριότητας υπέρ του ΟΤΑ, αδιαφόρως αν το ακίντο είχε τεθεί σε κοινή χρήση πριν ή μετά την έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου, σε περίπτωση δε κατάργησης τους με το σχέδιο πόλης προσκυρώνονται. Εφ. Λαρ. 57/04, σ. 307

Κοινόχρονα πράγματα είναι και οι προστιθέσεις για την κοινή χρήση οδοί και οι πλατείες, που, εφόσον δεν ανήκουν σε δήμο ή κοινότητα ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο. Εφ. Λαρ. 14/04, σ. 418

Η πρόσληψη πρωτικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου από τους ΟΤΑ, τα δημοτικά νομικά πρόσωπα και τις αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις, που έχουν όλα ανεξαιρέτως τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου, επιτρέπεται μόνο για κάλυψη απρόθλεπτων και επειγουσών ή παροδικών αναγκών και είναι εκ του νόμου ορισμένης διάρκειας. Μη μετατροπή σε αορίστου χρόνου, παρά τις διαδοχικές ανανεώσεις. Εφ. Λαρ. 127/04, σ. 459

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Οι εισφορές προς τον ΟΑΕΔ δεν αποτελούν αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές και δεν αφαιρούνται από το δικαστήριο που επιδικάζει μισθίους, αλλά παρακρατούνται υπο-

χρεωτικά από τον εργοδότη κατά την εκτέλεση της απόφασης και αποδίδονται στον Οργανισμό. Εφ. Λαρ. 61/04, σ. 310

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Για την παραχώρωση εργατικής κατοικίας απαιτείται έλλειψη ιδιόκτητης κατοικίας. Ως κατοικία θεωρείται και οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, από την εκποίηση του οποίου θα μπορούσε, κατά την αιτιολογημένη κρίση του Δ.Σ. του ΟΕΚ, αναλόγως του αριθμού των προστατευομένων μελών και της αξίας της παραχωρητέας κατοικίας, να αποκτηθεί κατοικία, καλύπτουσα τις στεγαστικές ανάγκες. Δικαιούχοι στεγαστικής συνδρομής είναι μόνον έγγαμοι εργατούπαλλοι οι οποίοι έχουν προστατευόμενα μέλη, που συγκατοικούν με το δικαιούχο. Διοικ. Εφ. Λαρ. 32/04, σ. 182

Στεγαστικά δάνεια για ανέγερση, αγορά ή αποπεράτωση κατοικίας. Απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη κάθε δικαιοπραξία ή προσύμφωνο διάθεσης του δανειοδοτηθέντος ακινήτου, ή σύσταση επ αυτού εμπράγματου βάρους, ως και η επιβολή κατάσχεσης και ο πλειστηριασμός πριν την εξόφληση του δανείου και επί 10ετία από τη λήψη του, εκτός σπουδαίου λόγου, που κρίνεται από το ΔΣ του ΟΕΚ

Κατ εξαίρεση, επιτρέπεται, μετά την εγγραφή της ασφαλίζουσας το δάνειο πρώτης υποθήκης υπέρ του στεγαστικού φορέα, η εγγραφή δεύτερης ή και μεταγενέστερης υποθήκης υπέρ του πωλήσαντος το ακίνητο στο δικαιούχο στεγαστικής συνδρομής, για ασφάλιση του πιστωθέντος τιμήματος. Εφ. Λαρ. 20/04, σ. 290

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΣΟΣ

Με το πδ 361/1991 ο ΟΤΕ έπαυσε να υπάγεται στις δ/ξεις του δημόσιου τομέα και, συνακόλουθα, περί δημόσιων έργων. Οι διαφορές μεταξύ εργολάβων και ΟΤΕ, από την εκτέλεση έργων εκδικάζονται όχι από το 5μελές Εφετείο, αλλά από τα αρμόδια τακτικά πολιτικά δικαστήρια. Εφ. Λαρ. (5μελές) 510/03, σ. 79

Ανάθεση σε εργολάβο εκτέλεσης έργου ΟΤΕ. Ύπαρξη πρόστισης εάν ο Οργανισμός επεφύλαξε τη διεύθυνση και επίβλεψη του έργου διά των προστιθέντων υπαλλήλων του.

Θανατηφόρος πλεκτροπληξία εναερίως εργαζομένου. Υπαπίστητα ΟΤΕ, αναδόχου και προσπιθέντων προσώπων, λόγω μη λήψης αναγκαίων μέτρων. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΟΡΟΦΟΚΤΗΣΙΑ

Οι περιορισμοί της κυριότητας, που δημιουργούνται με κανονισμό πολυκατοικίας, έχουν χαρακτήρα δουλείας και δεσμεύουν τους διαδόχους των αρχικά συμβληθέντων ή όσων προσχώρησαν μεταγενέστερα στον κανονισμό.

Η απαγόρευση, με όρο κανονισμού, μεταβολών ή ορισμένης χρήσης των κοινόχροπτων πραγμάτων, ισχύει έστω και αν δεν παραβλάπτεται η χρήση, ή δε θίγονται τα δικαιώματα και η ασφάλεια των συνιδιοκτητών, μήτε μεταβάλλεται ο συνήθης προορισμός τους. Αντιθέτα, εν ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, καθένας έχει τα εκ της κυριότητας δικαιώματα, εφόσον η άσκηση τους δεν παραβλάπτει τη χρήση ή ασφάλεια των συνιδιοκτητών.

Κοινόχροπτα μέρη της είναι και εκείνα που έχουν από την κατασκευή τους προοριστεί για κοινή χρήση όλων των συνιδιοκτητών, ανεξάρτητα από το αν πράγματι γίνεται ή όχι χρήση τους.

Η ενσωμάτωση σε διαμέρισμα τμήματος του δώματος και η αφαίρεση υποστυλώματος του διαμερίσματος χωρίς οικοδομική άδεια συνιστούν παράβαση του κανονισμού και ουσιώδη μεταβολή βλαπτική της αρχιτεκτονικής και αισθητικής της οικοδομής, ανεξάρτητα αν αποτελούν ή όχι παράβαση της πολεοδομικής νομοθεσίας ή προσβάλουν ή όχι τα δικαιώματα των συνιδιοκτητών. Εφ. Λαρ. 12/04, σ. 153, Εφ. Λαρ. 696/03, σ. 247, Εφ. Λαρ. 146/04, σ. 466, Μον. Πρωτ. Λαρ. 465/04, σ. 541

Τοποθέτηση πλιακού θερμοσίφωνα στην κοινόχροπτη ταράτσα, παρά την απαγόρευση του κανονισμού. Μη καταχρηστική ή αξιώστη άρσης της εγκατάστασης, έστω κι αν δεν εμποδίζεται η χρήση της ταράτσας από τους άλλους ιδιοκτήτες. Εφ. Λαρ. 696/03, σ. 247

Με τη σύσταση οροφοκτησίας μπορεί να παραχωρηθεί η αποκλειστική χρήση των χώρων στάθμευσης της πιλοτής σε ιδιοκτήτη διπρομένης ιδιοκτησίας, ως παρακολούθημα αυτής. Αγωγή προστασίας του εν λόγω δικαιώμα-

τος. Το ίδιο δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης των χώρων στάθμευσης έχουν αυτοτελώς ο ψιλός κύριος και ο επικαρπωτής της ιδιοκτησίας. Εφαρμογή 947 παρ. 1 ΚΠολΔ για την περίπτωση μελλοντικής διατάραξης.

Η υποχρέωση για παράδειψη παρεμπόδισης χρήσης χώρου στάθμευσης δε θίγει το δικαίωμα για αποζημίωση κατά το ουσιαστικό δίκαιο. Δεν επιτρέπεται η αυτοτελής μίσθωση των χώρων στάθμευσης της πιλοτής σε τρίτους, διότι αποτελούν παρακολούθημα των διαμερισμάτων προς εξυπηρέτηση των ενοίκων και δεν υπάρχει απώλεια εισοδήματος από τη στέρηση χρήσης και την αδυναμία μίσθωσής τους. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356

Ενσωμάτωση κοινόχρηστου χώρου λεβητοστασίου σε διηρημένη ιδιοκτησία. Προσβολή συνιδιοκτητών. Αλλαγή διαχειριστή. Συνέχιση δίκης από τον νέο. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

Η δίκη μεταξύ συνιδιοκτητών πολυκατοικίας για διαφορές οριζόντιας ιδιοκτησίας δε δημιουργεί αναγκαία ομοδικία, έστω και αν ένας από αυτούς είναι συγχρόνως διαχειριστής της οικοδομής.

Κοινόχρηστα πράγματα είναι η πρασιά (προκύπιο), η αυλή και ο ακάλυπτος χώρος. Παράθαση συνιστά η απαγορεύση από τον κανονισμό κατάληψη πρασιάς ή άλλων κοινόχρηστων χώρων με αντικείμενα και μπχανίματα, που δημιουργούν κίνδυνο στην ασφάλεια της οικοδομής και συνιστούν ουσιώδη μεταβολή βλαπτική της αισθητικής, ανεξάρτητα αν θίγονται ή μη τα δικαιώματα συνιδιοκτητών. Εφ. Λαρ. 146/04, σ. 466

Για το χαρακτηρισμό διαφοράς ως προερχόμενης εξ οροφοκτησίας, δεν ασκεί επιρροή η σχέση ουσιαστικού δικαίου στην οποία στηρίζεται (νομή, κυριότητα, εντολή κλπ.) αλλά το αν πραγματικά αυτή ανεφύει από την οροφοκτησία, ή από άλλη σχέση, τυχαία και άσχετη από αυτήν.

Οι αγωγές εξ οροφοκτησίας δεν εγγράφονται στα βιβλία διεκδικήσεων.

Η εγκατάσταση μονάδας θέρμανσης στον εξώστη διαμερίσματος και η περίφραξή του με αλουμινοκατασκευή συνιστούν ενέργεια παράνομη, παραβλάπτουσα τη χρήση των συνιδιοκτητών, αντιβαίνουσα στην καλή πίστη και μεταβάλουσα την εξωτερική όψη. Μη νομιμότητα αιτήματος

χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης, καθ όσον η εκτέλεση της απόφασης περί άρσης της παράνομης εγκατάστασης γίνεται κατά το 945 παρ. 1 ΚΠολΔ. Μον. Πρωτ. Λαρ. 465/04, σ.

Απόφαση συνέλευσης ιδιοκτητών πολυκατοικίας περί μη σύνδεσής της με παροχή φυσικού αερίου. Λίψη ασφ. μέτρων για απαγόρευση εργασιών σύνδεσης διαμερίσματος ενός ιδιοκτήτη με φυσικό αέριο και επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, καθ όσον εκ των παρανόμων ενεργειών προκαλούνται φθορές και κίνδυνος για την ασφάλεια της οικοδομής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 591/04, σ. 548

ΟΧΛΗΣΗ

Επί περιορισμού του καταψηφιστικού αιτήματος σε αναγνωριστικό, διατηρούνται οι ουσιαστικές συνέπειες της όχλησης που περιέχεται στην αγωγή, δημοσίευση είναι η υπερημερία και το κοφορία. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Στα δημόσια έργα, αν ο κύριος του έργου καταστεί υπερήμερος ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, ο ανάδοχος δικαιούται αποζημίωση για θετικές ζημιές, που προκαλούνται μετά την επίδοση από αυτόν έγγραφης όχλησης και όχι για προγενέστερο χρόνο. Η όχληση πρέπει να έχει περιεχόμενο ακριβές και σαφές και να αναφέρεται στην οφειλόμενη παροχή, άλλως δεν έχει νομική ενέργεια. Εφ. Λαρ. (5μελές) 227/04, σ. 489

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ (Αστ-Πολ)

Η διεκδικητική αγωγή υπόκειται σε 20ετή παραγραφή, η οποία τρέχει και σε βάρος ανίκανων προσώπων, αλλά δε συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες αφ ότου έγιναν απεριορίστως ικανοί ή απέκτησαν επίτροπο ή αντιλίπτορα. Η ένσταση παραγραφής της αξιώσης του ενάγοντος προς απόδοση του ακινήτου έχει χαρακτήρα γνήσιας ένστασης, η οποία δε στηρίζεται στο αυτοτελές δικαίωμα της επιγενόμενης κυριότητας του εναγομένου, αλλά στο πραγματικό γεγονός συμπλήρωσης του χρόνου παραγραφής. Εφ. Λαρ. 50/03, σ. 14

20ετής παραγραφή της αξιώσης του αγοραστή που πηγάζει από μη εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων του πωλητή και μετατρέ-

ππκε σε απαίτηση καταβολής της συμφωνημένης ποινικής ρίτρας. Εφ. Λαρ. 443/03, σ. 34

Οι αποδοχές και το επίδομα αδείας υπόκεινται σε 5ετή παραγραφή, αρχόμενη από το τέλος του έτους, στο οποίο κατέστη απαιτητή η αξιώση. Εφ. Λαρ. 569/03, σ. 98

Οι τόκοι υπερημερίας και οι δικονομικοί υπόκεινται σε 5ετή παραγραφή, αρχόμενη από την αρχή κάθε επόμενου έτους εκείνου, εντός του οποίου έχουν παραχθεί. Αξιώση βεβαιωθείσα με τελεσίδικη απόφαση ή με δημόσιο εκτελεστό έγγραφο παραγράφεται μετά 20 χρόνια, κι αν ακόμα η αξιώση καθεαυτή υπάγεται σε συντομότερη παραγραφή. Αξιώση περιοδικών παροχών, όπως η περί τόκων, καθιστάμενη ληξιπρόθεσμη μετά την τελεσιδικία της απόφασης που τη βεβαιώνει, υπόκειται στη βραχυπρόθεσμη 5ετή παραγραφή.

Οι τόκοι, ως παρεπόμενη αξιώση, συμπαραγράφονται με την κύρια οφειλή, έστω κι αν δε συμπληρώθηκε η ισχύουσα γι αυτούς παραγραφή. Εφ. Λαρ. 670/03, σ. 121

Η αξιώση του ΕΚ με βάση την υποκατάσταση υπόκειται στην ίδια παραγραφή, όπως η αξιώση του ζημιαθέντος τρίτου. Διαφοροποιείται όμως η αφετηρία, γιατί το δικαίωμα αναγωγής του ΕΚ γεννάται από την ικανοποίηση του παθόντος. Εφ. Λαρ. 671/03, σ. 124

Η ανακοπή κατά δ/γης πληρωμής επιφέρει αναστολή παραγραφής καθ' όλη τη διάρκεια της ανακοπής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης και εμποδίζεται η παραγραφή εν επιδικίᾳ, αδιάφορα αν γίνει δεκτή ή απορριφθεί η ανακοπή και ακυρωθεί ή επικυρωθεί η διαταγή αντίστοιχα.

Ο ισχυρισμός παραγραφής εν επιδικίᾳ, επιγενόμενης στο διάστημα από την πρώτη μέχρι τη δεύτερη επίδοση της δ/γης, προβάλλεται με ανακοπή κατά της εκτέλεσης και όχι κατά της δ/γης. Η επιμήκυνση του χρόνου της παραγραφής προϋποθέτει αξιώση μη υποκύψασα στη μέχρι την τελεσίδικη απόρριψη της ανακοπής βραχύτερη παραγραφή και δεν επιφέρει αναβίωση της αξιώσης, καθ ο μέρος έχει ήδη αποσθεσθεί, λόγω παραγραφής. Εφ. Λαρ. 673/03, σ. 135

5ετής παραγραφή αξιώσης του κυρίου κατά νομέα ακινήτου, περί καταβολής ωφελομάτων. Εφ. Λαρ. 30/04, σ. 426

Οι αξιώσεις εργοδότη για δαπάνες κατασκευής γεώτρησης, που βάρυναν συμβατικά τον εργολάβο, υπόκεινται σε 10ετή παραγραφή, καθ' όσον μετά τον εμπηγμό της γεώτρησης κατέστη συστατικό του εδάφους και πρόκειται για "ακίνητη εγκατάσταση". Εφ. Λαρ. 66/04, σ. 432

Η αξιώση για ψυχική οδύνη της οικογενείας του θανόντος, λόγω εργατικού ατυχήματος, υπόκειται στη 5ετή παραγραφή του ΑΚ και όχι στην 3ετή του ν. 551/1915. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

5ετής παραγραφή της εκ προσυμβατικής ευθύνης αξιώσης αποζημίωσης. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ

Ευθύνη παραγωγού για ελαττωματικά προιόντα, ανεξαρτήτως υπαιπότητας. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Οι παραγωγοί ασφαλίσεων (ήδη ασφαλιστικοί σύμβουλοι) συνδέονται με τις ασφ. επιχειρήσεις με σύμβαση έργου. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

ΠΑΡΑΛΙΑ

Βλ. Αιγιαλός, Δημόσιο, Κοινόχρηστα πράγματα

ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΗΡΙΟ

Βλ. Αγροτική νομοθεσία, Αναδασμός, Κυριότητα

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (ΠολΔικ)

Ο ασκήσας αυτοτελή πρόσθετη παρέμβαση προς υποστήριξη κύριου διαδίκου, ο οποίος νικήθηκε στην πρωτόδικη δίκη με την παραδοχή της κατ' αυτού απευθυνόμενης αγωγής με συνέπεια την απόρριψη και της πρόσθετης υπέρ αυτού παρέμβασης ως απαράδεκτης, δικαιούται να ασκήσει έφεση, η οποία απευθύνεται και κατά του διαδίκου, υπέρ του οποίου άσκησε την πρόσθετη παρέμβαση, ως αναγκαίου ομοδίκου.

Για να χαρακτηριστεί αυτοτελής η πρόσθετη παρέμβαση πρέπει η ισχύς της απόφασης της κύριας δίκης να εκτείνεται και στις έννομες σχέσεις του παρεμβαίνοντα προς τον αντίδικο του, πράγμα που συμβαίνει όταν ανάμεσα στον πρόσθετως παρεμβάντα και τον αντίδικο του δημιουργείται δεδικασμένο και εκτελεστό-

την, ή όταν η πρόσθετη παρέμβαση ασκήθηκε ύστερα από προσεπίκληση του παρεμβαίνοντα, ή όταν η απόφαση έχει άμεση διαπλαστική ενέργεια που θίγει και τις έννομες σχέσεις του παρεμβαίνοντα, ή όταν ο παρεμβαίνων υποκατέστησε ως κύριος διάδικος τον υπέρ ου η πρόσθετη παρέμβαση.

Ο προσθέτως παρεμβαίνων δεν μπορεί, με ποινή αυτοδίκαιας ακυρότητας των πράξεών του, να τηρεί συμπεριφορά αντίθετη προς αυτή του υπέρ ου η παρέμβαση, ούτε να αρνηθεί την αγωγή, αν ο εναγόμενος κύριος διάδικος την ομολογεί. Εφ. Λαρ. 597/03, σ. 240

Σώρευση αίτησης ελέγχου α.ε με αίτηση διορισμού προσωρινού ΔΣ. Παρέμβαση των εκόντων έννομο συμφέρον, δίκως να ιδρύεται αναγκαστική ομοδικία. Εφ. Λαρ. 868/03, σ. 279

ΠΑΡΟΧΗ

Επί παροχής αδιαίρετης για τους πλείστους εναγόμενους, λαμβάνεται υπόψη η συνολική αξία. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

ΠΙΛΟΤΗ

Με τη σύσταση της οροφοκτησίας μπορεί να παραχωρηθεί σε ιδιοκτήτη διηρημένης ιδιοκτησίας η αποκλειστική χρήση κάθερων στάθμευσης της πιλοτής, των οποίων δεν επιτρέπεται η αυτοτελής μίσθωση σε τρίτους, διότι αποτελούν παρακολούθημα των διαμερισμάτων προς εξυπηρέτηση των ενοίκων. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356

ΠΛΑΓΙΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Βλ. Αγωγή

ΠΛΑΣΤΟΤΗΤΑ

Η πλαστότητα της τραπεζικής επιταγής, βάσει της οποίας εκδόθηκε η δ/γή πληρωμής αποτελεί καταχρηστική ένσταση. Εφ. Λαρ. 626/03, σ. 116

ΠΛΑΤΕΙΕΣ

Βλ. Δουλείες, Δημόσιο, Κοινόχρηστα πράγματα, Κυριότητα, ΟΤΑ

ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Βλ. Εκτέλεση, Ανακοπή.

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ (Αστ.Πολ)

Ο συμβιβασμός που καταρτίζεται χωρίς εξουσιοδότηση δεν είναι άκυρος, αλλά ατελής και μετέωρος, το δε κύρος του έναντι του αντιπροσωπευομένου εξαρτάται από την έγκρισή του. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

Κατά την ειδική διαδικασία διαφορών από παροχή εξαρτημένης εργασίας μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη, η πληρεξουσιότητα σε δικηγόρο μπορεί να δοθεί και με ιδιωτικό έγγραφο, δίκως βεβαίωση της υπογραφής του εκδότη. Εφ. Λαρ. 597/03, σ. 240

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ (ΠοινΔικ)

Η πληρεξουσιότητα προς υποβολή έγκλησης, με ποινή απαραδέκτου αυτής, πρέπει να είναι ειδική.

Απαράδεκτη έγκληση για συκοφαντική δυσφριμοποιητική είσαγεις με πληρεξούσιο έγγραφο στο οποίο δεν εξατομικεύεται επαρκώς το φερόμενο έγκλημα, αφού δεν προσδιορίζονται ο χρόνος και τόπος τέλεσης, το περιεχόμενο της δυσφριμοποιητικής ανακοίνωσης, και οι τρίτοι ενώπιον των οποίων έγινε αυτή. Δ/ξη Εισαγ. Πλημ. Λαρ.ΕΓ4.04/50/1/04, σ. 173

ΠΟΙΝΗ (ΠοινΔικ)

Στο Δικαστήριο ανίκει η αφαίρεση της εκπιθείσας ποινής, όχι όμως και ο προσδιορισμός του χρόνου της προς έκπιση υπόλοιπης ποινής κάθειρχης, διότι η εξουσία αυτή ανίκει στον Εισαγγελέα εκτέλεσης και σε περίπτωση αμφιβολιών ή αντιρρήσεων στο Δικαστήριο Πλημμελειοδικών. Τριμ. Εφ. Κακ. 91/04, σ. 377

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΣΗ

Η προκαταρκτική εξέταση και η άσκηση ποινικής δίωξης κατά το ν. 3160/03, Εισήγηση, σ. 8

Η ποινική δίωξη στην Τουρκία και η καταδίκη από Τουρκικό Δικαστήριο για συμμετοχή σε εμπορία ναρκωτικών δε δημιουργεί δεδικασμένο εμποδίζον την ποινική δίωξη για την ίδια πράξη στην ημεδαπή, ακόμη κι αν ο κατηγορούμενος έχει εκτίσει την επιβληθείσα από το αλλοδαπό Δικαστήριο ποινή. Τριμ. Εφ. Κακ. 91/04, σ. 377

ΠΟΙΝΙΚΗ ΡΗΤΡΑ

20ετής παραγραφή της αξίωσης του αγοραστή που πηγάζει από μη εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων του πωλητή και μετατρέπεται σε απαιτούση καταβολής της συμφωνημένης ποινικής ρήτρας. Υπερημερία εργολάβου-πωλητή ως προς την παράδοση του διαμερίσματος και των κοινοχρήστων χώρων πολυκατοικίας, λόγω παρέλευσης της δίnlης ημέρας.

Δικαίωμα του αγοραστή να απαιτήσει τη συμφωνθείσα ποινική ρήτρα και την επί πλέον αποδεικνύμενη ζημία. Η διάταξη του 407 εδ. Β'ΑΚ είναι ενδοτικού δικαιού και μπορεί να συμφωνηθεί οξίωση του δανειστή, σωρευτικώς, για την ποινή και για πλήρη αποζημίωση και όχι μόνο για το ποσό που αυτή υπερβαίνει το ποσό της ποινικής ρήτρας. Συμφωνία όπως ο αγοραστής δικαιούται να απαιτήσει, εκτός από την κατάπτωση της συμφωνημένης ποινικής ρήτρας, και την αποκατάσταση της επί πλέον αποδεικνύμενης θετικής μόνον ζημίας, όχι όμως και της αποθετικής.

Κριτήρια μείωσης της ποινής. Εφ. Λαρ. 443/03, σ. 34

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Οι αποφάσεις με τις οποίες εξαιρείται από την κατεδάφιση αυθαίρετη κατασκευή, χρίζουν ειδικής αιτιολογίας, ενώ αντιθέτως οι πράξεις με τις οποίες η Διοίκηση αρνείται να εγκρίνει, δε χρειάζονται ειδικότερη αιτιολογία, αλλά αρκεί η περιγραφή της αυθαίρετης κατασκευής και η κρίση ότι ελλείπει μία από τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εξαίρεση από την κατεδάφιση. Διοικ. Εφ. Λαρ. 767/03, σ. 175

Βλ. και ΓΟΚ, Δουλείες, Κοινόχροστα πράγματα, ΟΤΑ

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

Εύλογη αιτία αντικατάστασης πραγματογνώμονα συνιστά η εξαίρεση, αποποίηση του διορισμού, ή η αδυναμία διενέργειας απ' αυτόν της πραγματογνωμοσύνης.

Αντικατάσταση γραφολόγου, ο οποίος από εύλογη αιτία αδυνατεί να εκτελέσει την πραγματογνωμοσύνη, διότι, πριν την επίδοση της απόφασης, εξέφρασε την άποψή του σε διάδικτο σχετικά με την υπόθεση. Εφ. Λαρ. 50/04, σ. 431

ΠΡΑΣΙΑ

Βλ. Κοινόχροστα πράγματα, Οροφοκτοσία

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ (Αστ - Πολ)

Η αξίωση του μισθωτού για καταβολή αποζημίωσης λόγω απόλυτης είναι απαράδεκτη, αν δεν ασκηθεί σε εξ μήνες, αφ' ότου κατέστη απαιτητή. Εφ. Λαρ. 569/03, σ. 98

Το Σάββατο δεν είναι εργάσιμη μέρα και δεν υπολογίζεται στην προθεσμία του 633 παρ. 2 ΚΠολΔ. Εφ. Λαρ. 673/03, σ. 135

Στην Ζετή προθεσμία έφεσης κατά του Δημοσίου δεν υπολογίζεται ο χρόνος των δικαιοστικών διακοπών. Εφ. Λαρ. 699/03, σ. 250

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Η προκαταρκτική εξέταση και η άσκηση ποινικής δίωξης κατά το v. 3160/03, Εισήγηση, σ. 8

ΠΡΟΣΟΔΟΙ

Βλ. Κυριότητα, Ωφελήματα

ΠΡΟΣΤΗΣΗ

Ευθύνη προστίσαντος από αδικοπραξία του προστηθέντος, εφ' όσον ο τελευταίος τελεί υπό τις εντολές του, ή η ζημία προκλήθηκε με ευκαιρία ή κατά κατάχρηση της υπηρεσίας. Άρση ευθύνης του προστίσαντος, αν ο ζημιώθεις γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την κατάχρηση.

Υπεξαίρεση από ασφ. σύμβουλο χρημάτων που απέσπασε με καταχρηστική συμπεριφορά από υποψήφιο επενδυτή, ως τίμημα συμμετοχής σε αμοιβαίο κεφάλαιο.

Αποκλεισμός αδικοπρακτικής ευθύνης από πρόστιση έναντι του επενδυτή, όχι μόνο της εταιρίας διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, αλλά και της αντιπροσώπου της ασφ. εταιρίας, λόγω συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος, ο οποίος καίτοι είχε διαβάσει και υπογράψει την αίτηση συμμετοχής στο αμοιβαίο κεφάλαιο, που πρόβλεπε την καταβολή του τιμήματος μόνο σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, κατέβαλε αυτό στον ασφαλιστικό σύμβουλο. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Προστηθείς στην τέλεση αδικοπραξίας είναι ο ασχολούμενος υπό τις εντολές του προστίσαντος, αδιάφορα αν η πρόσληψη του δεν

έγινε από αυτόν αλλά από άλλον. Μη αναγκαία η ύπαρξη δικαιοπρακτικής σχέσης, αφού η πρόστηση μπορεί να στηρίζεται και σε πραγματικό γεγονός ή να γίνεται ευκαιριακά για μία μόνο συγκεκριμένη πράξη.

Όταν ο ζημιώσας είναι όργανο του νη, εφαρμόζεται το 71 ΑΚ ως ειδικότερο ως προς το ενδιάμεσο σημιογόνο πρόσωπο και όχι το 922 ΑΚ, στο οποίο θεμελιώνεται η ευθύνη του νη για πράξεις μη οργάνων του (περαιτέρω προσώπων που προσλαμβάνονται από τα όργανα). Εφ. Λαρ. 274/04, σ. 353

Ανάθεση σε εργοδάβο εκτέλεσης έργου ΟΤΕ. Ύπαρξη πρόστησης εάν ο Οργανισμός επεφύλαξε στον εαυτό του τη διεύθυνση και επιβλεψη του έργου διά των προστιθέντων υπαλλήλων του.

Θανατηφόρος ηλεκτροπληξία εναερίας εργαζομένου. Υπαπόπτη ΟΤΕ, αναδόχου και προστιθέντων προσώπων, λόγω μη λίψης αναγκαίων μέτρων. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΠΡΟΣΥΜΦΩΝΟ

Το προσύμφωνο, αποτελεί καταρτισμένη σύμβαση, με την οποία δημιουργείται τέλεια ενοχή και υπόκειται στους κανόνες που αφορούν όλες τις συμβάσεις ή την ειδική κατηγορία της συγκεκριμένης σύμβασης. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Το προσύμφωνο μεταβίβασης αυτ/του καταρτίζεται άπυπα και δεν απαιτείται καταχώριση στο βιβλίαριο μεταβολών. Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

Μεταβίβαση ακινήτου με προσύμφωνο και παράδοση της νομίς στον εκ προσυμφώνου αγοραστή, ο οποίος, κατά το χρόνο κατάσχεσης, είναι αποκτήσει τη κυριότητα με χρησικότητα. Ακυρότητα κατάσχεσης σε βάρος του εκ προσυμφώνου πωλητή. Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

ΠΡΟΣΦΥΓΗ (Διοικ.)

Προσφυγή κατά τεκμαιρόμενης σιωπηρώς, λόγω παρόδου απράκτου του τριμίνου, απόρριψης αίτησης θεραπείας από το ΓΓ Περιφέρειας, που ασκήθηκε εναντίον απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου.

Έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης της αίτησης ως προς το Νομάρχη, αφού, μετά την ισχύ του

άρθρου 8 του π.δ. 30/1996, εξαιρέθηκε από τις αρμοδιότητες των Νομαρχών η εποπτεία των ΟΤΑ, ως προς δε το Διευθυντή της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αφού μόνον η έγκριση από αυτόν της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου δεν τον καθιστά διάδικο. Διοικ. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 179

Η δικαστική επίλυση των διαφορών από την εκτέλεση δημόσιων έργων και την ανόρθωση ζημίας από ενέργειες ή παραλείψεις των δημοσίων αρχών κατά την εκτέλεση του έργου επιδιώκεται όχι με άσκηση αγωγής αλλά προσφυγής στο αρμόδιο Διοικ. Εφετείο, μετά την τίρηση της νόμιμης διοικητικής διαδικασίας. Διοικ. Εφ. Λαρ. 38/04, σ. 185

Το δικόγραφο προσφυγής του Διευθυντή Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ κατά απόφασης της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής, που δέχθηκε ένσταση του καθού πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να υπογράφεται από τους νόμιμους δικαστικούς πληρεξουσίους του ΙΚΑ και δεν αρκεί μόνο η υπογραφή του Διευθυντή του. Διοικ. Τριμ. Πρωτ. Λαρ. 229/03, σ. 554

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΡΑΤΗΣΗ

Επί αναγωγής ασφ. εταιρίας, νόμιμο το αίτημα προσωπικής κράτησης του ασφαλισμένου, διότι πρόκειται για αξώση εξ αδικοπραξίας. Εφ. Λαρ. 671/03, σ. 124

Η προσωποκράτηση των οφειλετών του Δημοσίου και των υπδ διατίθεται στο Σύνταγμα, καθ όσον αποσκοπεί στο δια της προσωρινής στέρησης της ατομικής ελευθερίας εξαναγκασμό για εξεύρεση αναγκαίων πόρων προς αποπληρωμή του χρέους, γεγονός που θα δικαιολογούνταν ίσως μόνο αν το Δημόσιο επικαλούνταν δόλιες ενέργειες απόκρυψης περιουσιακών στοιχείων ή προσπάθεια εξαγωγής τους στην αλλοδαπή. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Προεδρική) 1/04, σ. 177

Μη απαγγελία προσωπικής κράτησης σε βάρος υπαίτιου οδηγού, διότι η εναγόμενη ασφαλιστική εταιρεία είναι φερέγγυος. Εφ. Λαρ. 99/04, σ. 438

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΡΑΤΗΣΗ

Βλ. Κράτηση (Ποιν)

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Προσβολή προσωπικότητας με δυσφήμηση μπορεί να γίνει και με κατάθεση αγωγής στη γραμματεία του δικαιοπρύτου.

Αναφορά σε αγωγή ακύρωσης γάμου λόγω διγαμίας γεγονότων μη συνδεομένων με το αντικείμενο αυτής. Κρίση ότι περιλήφθηκαν με σκοπό μείωσης της εναγόμενης και η επικλησί τους, που υπερβαίνει, έστω και κατά μεγάλη ανοχή, το επιτρεπτό μέτρο προστασίας, δεν ήταν αναγκαία για τη διαφύλαξη έννομου συμφέροντος. Εφ. Λαρ. 665/04, σ. 519

Στη προσωπικότητα περιλαμβάνονται η ψυχική υγεία και ο συναισθηματικός κόσμος. Προσβολή με απειλητικά, υβριστικά τηλεφωνήματα και παρακολουθήσεις. Ασφ. μέτρα προσωρινής ρύθμισης κατάστασης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 3345/04, σ. 550

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η συζήτηση που επακολουθεί, μετά την επανάληψη, ή την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων και την επανεξέταση των μαρτύρων, αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης και δεν είναι αναγκαία η κατάθεση νέων προτάσεων. Εφ. Λαρ. 561/03, σ. 87

Το αίτημα της παρεπόμενης αξίωσης των τόκων παραδεκτά υποβάλλεται και με τις προτάσεις. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Επανάληψη της συζήτησης για να διευκρινίσουν οι διάδικοι, με συμπληρωματικές προτάσεις, ποια συγκεκριμένα έγγραφα και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία επικαλούνται και επιθυμούν να ληφθούν υπόψει. Εφ. Λαρ. 665/03, σ. 119

Στην τακτική διαδικασία η αντέφεση ασκείται με ιδιαίτερο δικόγραφο και όχι με προτάσεις κοινοποιούμενες στον αντίδικο. Εφ. Λαρ. 172/04, σ. 341

Απαράδεκτο ένορκων βεβαιώσειων που λαμβάνονται, μετά τη συζήτηση στο Εφετείο, κατά την 3ήμερη προθεσμία κατάθεσης της προσθήκης των προτάσεων. Εφ. Λαρ. 412/04, σ. 356

Οι αυτοτελείς ισχυρισμοί πρέπει να περιέχονται, με ποινή απαραδέκτου, στις προτάσεις της πρώτης συζήτησης, εκτός αν τείνουν στην αντίκρουση προταθέντων ισχυρισμών, οπότε μπορούν να περιληφθούν στη μεταγενέστερη της συζήτησης προσθήκη-αντίκρουση.

Απόρριψη ένστασης κατάχρησης δικαιώματος που προτάθηκε το πρώτον με την προσθήκη - αντίκρουση μετά τη συζήτηση. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

Η ανακοπή κατά πρωτοκόλλου αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης δημόσιου κτήματος, εκδικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά η απόφαση υπόκειται σε ένδικα μέσα. Εφ. Λαρ. 528/03, σ. 81

Η ρύθμιση κατά την οποία, επί ερημοδικίας του εκκαλούντος η έφεση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη, ισχύει και στη διαδικασία των ασφ. μέτρων επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης δημόσιου κτήματος. Εφ. Λαρ. 867/03, σ. 278

Στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών, αλλά μόνο στον Οικονομικό Έφορο, μετά δε τη λειτουργία των κτηματικών υπηρεσιών η επίδοση γίνεται όχι στους προϊσταμένους των ΔΟΥ αλλά των κτηματικών υπηρεσιών. Ειρ. Ελασ. 19/04, σ. 553

ΠΤΑΙΣΜΑ

Επί αξίωσης ζημιώθεντος κατά παραγωγού ελαττωματικού προϊόντος για χρηματική ικανοποίηση, λόγω θιθικής ή ψυχικής οδύνης, αρκεί η παραβίαση της συναλλακτικής υποχρέωσης και δεν απαιτείται απόδειξη πταίσματος του ζημιώσαντος, ο οποίος απαλλάσσεται αν αποδειξεί, ότι δεν τον βαρύνει πταίσμα. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Η ένσταση συντρέχοντος πταίσματος δεν προβάλλεται κατά ανηλίκου κάτω των 10 ετών, ούτε κατά των νομίμων εκπροσώπων γονέων του. Εφ. Λαρ. 675/03, σ. 139

Το συντρέχον πταίσμα του θανόντος λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό της χρηματικής ικανοποίησης των οικείων του. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Αρση ευθύνης του προστίσαντος, αν ο ζημιώθεις γνώριζε ή σφειλέ να γνωρίζει την κατάχρηση. Αποκλεισμός αδικοπρακτικής ευθύνης από πρόστηση έναντι του επενδυτή όχι μόνο της εταιρίας διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, αλλά και της αντιπροσώπου της ασφ. εταιρίας, λόγω συντρέχοντος πταίσματος

του παθόντος, ο οποίος καίτοι είχε διαβάσει και υπογράψει την αίτηση συμμετοχής στο αμοιβαίο κεφάλαιο, που πρόβλεπε την καταβολή του τιμήματος μόνο σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, κατέβαλε αυτό στον ασφαλιστικό σύμβουλο, που το ιδιοποιήθηκε. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Αδυναμία χρονιμοποίησης βλαβέντος αυτ/του. Συντρέχον πταίσμα στην επαύξηση της ζημίας, διότι χρονιμοποιήθηκε ταξί για μετακινήσεις, που μπορούσαν να γίνουν με τακτικά δρομολόγια μέσων μαζικής μεταφοράς. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Συνυπαιτότητα θανόντος, λόγω ηλεκτροπληξίας, σε εργατικό απύκνημα, διότι ανέλαβε εκτέλεση επικινδυνής εργασίας χωρίς να λάθει προφυλάξεις για την προσωπική του ασφάλεια. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Η πτώχευση του εργοδότη δεν επάγεται αυτομάτως τη λύση των συμβάσεων εργασίας αφού μπορεί να συνεχισθεί η λειτουργία της επιχείρησης από το σύνδικο ή ενδεχομένως από τον ίδιο τον πτωχό, αν, μετά πτωχευτικού συμβιθασμού, επαναλάβει την εμπορία. Εφ. Λαρ. 569/03, σ. 98

Δικαίωμα ανακοπής για εξέλεγκτη πίστωσης έχουν οι πιστωτές που δε μετείχαν στην επαλήθευση των πιστώσεων, αν και αναγγέλθηκαν εμπρόθεσμα. Εάν οι υποβληθείσες εμπρόθεσμα για επαλήθευση πιστώσεις απορρίφθηκαν στην ουσία από τον εισηγητή της πτώχευσης, οι πιστωτές δικαιούνται να ασκήσουν αντιρρήσεις κατά το 585 Εμπ.Ν στο υλικά αρμόδιο Δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 606/03, σ. 114

Εάν ο εκκαλών πτώχευσε και το αντικείμενο της διαφοράς περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία, πρέπει να κλητεύεται στη δίκη από τον επισπεύδοντα εφεσίθληπο ο σύνδικος, ως νόμιμος αντιπρόσωπος του. Αν, όμως, ο πτωχεύσας-εκκαλών άσκησε την έφεση και ως νόμιμος αντιπρόσωπος και για λογαριασμό ανήλικου τέκνου του, η κλήτευση του ανηλίκου πρέπει να γίνεται στον αντιπρόσωπο - γονέα του και όχι στο σύνδικο πτώχευσης του τελευταίου, ο οποίος δε θεωρείται νόμιμος αντιπρόσωπος του ανηλίκου.

Η πτώχευση του γονέα δεν αποτελεί λόγο έκπτω-

σης από τη γονική μέριμνα, ούτε παύσης αυτής. Εφ. Λαρ. 238/04, σ. 492

ΠΩΛΗΣΗ

Πώληση πράγματος κατά γένος ορισμένου υπάρχει όταν η παροχή καθορίζεται μόνον κατά τα γενικά αφηρημένα χαρακτηριστικά, ώστε οι ατομικές διαφορές μεταξύ των διαφόρων, της ίδιας κατηγορίας, πραγμάτων δε λαμβάνονται υπόψη. Αποζημίωση αγοραστή για μη εκτέλεση της σύμβασης, αν ο πωλητής δολίως απέκρυψε το ελάττωμα ή την έλλειψη της συμφωνημένης ιδιότητας. Επί πώλησης πράγματος κατ είδος ορισμένου παρέχεται αξίωση αποζημίωσης στον αγοραστή, αν ο πωλητής γνωρίζει ή όφειλε να γνωρίζει το ελάττωμα ή την έλλειψη της ιδιότητας. Εφ. Λαρ. 434/03, σ. 31

20ετής παραγραφή αξίωσης του αγοραστή που πηγάζει από μη εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων του πωλητή και μετατράπηκε σε απαίτηση καταβολής της συμφωνημένης ποινικής ρίτρας.

Υπερημερία εργολάβου-πωλητή ως προς την παράδοση διαμερίσματος και κοινοχρήστων χώρων πολυκατοικίας, λόγω παρέλευσης της δύνης ημέρας.

Αξίωση αγοραστή για τη συμφωνηθείσα ποινική ρίτρα και την επί πλέον αποδεικνύμενη ζημία. Εφ. Λαρ. 443/03, σ. 34

Η συμφωνία με ιδιωτικό έγγραφο τιμήματος μεγαλύτερου από το αναγραφόμενο στο συμβόλαιο δεν επάγεται ακυρότητα της όλης σύμβασης αλλά μόνον ως προς το υπέρτερο και εκτός συμβολαίου τίμημα, το οποίο δεν μπορεί να ζητηθεί από τον πωλητή ούτε με τις δ/ξεις του αδικ. πλουτισμού. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Ευθύνη παραγωγού λόγω ελαττωματικού προϊόντος του, ανεξαρτήτως υπαιτιότητας. Έννοια και περιεκόμενο αποκαταστατέας ζημίας. Αξίωση χρηματικής ικανοποίησης καταναλωτή. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Δεν υπάρχει αλληλόχρεος λογαριασμός σε σύμβαση περισσοτέρων τμηματικών πωλήσεων εμπορευμάτων με πίστωση του τιμήματος και τμηματικές εξοφλήσεις τούτου. Εφ. Λαρ. 576/03, σ. 235

Πώληση, ως συνόλου, επιχείρησης λει-

τουργούσας σε μίσθιο κατάστημα. Έννοια επιχείρησης. Αναστροφή πώλησης, λόγω αδυναμίας έκδοσης άδειας λειτουργίας, εκ λόγων αναγομένων στο μίσθιο..

Επί έλλειψης συμφωνθείσας ιδιότητος πωληθέντος πράγματος, για τη θεμελίωση και αδικοπρακτικής ευθύνης θα πρέπει η έλλειψη της ιδιότητας να αποδίδεται σε υπαίτια συμπεριφορά του πωλητή, ο οποίος με πρόθεση, επιδιώκει να παραγάγει, ενισχύει ή διατηρείσει πεπλανημένη αντίληψη ή εντύπωση στον αγοραστή, ανεξάρτητα αν η συμπεριφορά αυτή συνίσταται σε παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθών, ή αποσιώπηση ή ατελή ανακοίνωση των αληθών γεγονότων, των οποίων η αποκάλυψη στον αγοραστή, που τα αγνοεί, ήταν επιβεβλημένη από την καλή πίστη ή την ιδιαίτερη σχέση πωλητή και αγοραστή. Εφ. Λαρ. 778/03, σ. 266

Πώληση φορτηγού δημόσιας χρήσης, που θα αποχαρακτηρίζονταν με μέριμνα του πωλητή. Άρνηση πωλητή προς κατάρτιο της εμπράγματης δικαιοπραξίας μεταβίβασης, λόγω αδυναμίας αποχαρακτηρισμού εκ λόγων αφορώντων τον ίδιο. Υπαναχώρηση αγοραστή. Καταβολή στον αγοραστή του προκαταβληθέντος τιμήματος και των δαπανών που διενήργυσε προς διατήρηση του αυτ/του κατάλληλου προς τακτική εκμετάλλευσην. Εφ. Λαρ. 803/03, σ. 272

Αγωγή καταδίκης σε δίλωση βούλησης για μεταβίβαση αυτ/του. Η καταχώρηση στο βιβλιάριο μεταβολών της συμφωνίας για μεταβίβαση της κυριότητας, ως συστατικός τύπος απαιτείται μόνο για την εμπράγματη δικαιοπραξία της μεταβίβασης και όχι για την υποσχετική της πώλησης ή το προσύμφωνο, που καταρτίζονται και άτυπα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

Επί αγωγής που έχει ως βάση σύμβαση πώλησης δεν υπάρχει δεδικασμένο εκ δ/γής πληρωμής που εκδόθηκε με βάση την εξ επιταγής ενοχή. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

Πώληση ακινήτου με προσύμφωνο και παράδοση της νομίς στον εκ προσύμφωνου αγοραστή, ο οποίος, κατά το χρόνο κατάσχεσης, είχε αποκτήσει τη κυριότητα με χρησικότησία. Ακυρότητα κατάσχεσης σε βάρος του εκ προσύμφωνου πωλητή. Εφ. Λαρ. 156/04, σ. 475

Ευθύνη από τις διαπραγματεύσεις σε περίπτωση αυθαίρετης ματαίωσης σύμβασης πώλησης σε χρόνο που οι διαπραγματεύσεις είχαν ολοκληρωθεί και απέμενε μόνο η περιβολή του νόμιμου τύπου, για την οποία ο υπαίτιος της ματαίωσης είχε παράσκει στον αντιδιαπραγματευόμενο διαβεβαιώσεις για τη βέβαιη κατάρτιση.

Το προκαταβληθέν τίμημα αναζητείται βάσει της προσυμβατικής ευθύνης, εκτός αν δεν είναι αποτέλεσμα του προσυμβατικού πταίσματος, οπότε αξιώνεται κατά τις δ/ξεις αδικ. πλούτισμού.

Συρροϊ ενδοσυμβατικής και αδικοπρακτικής ευθύνης. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

Σύμβαση πώλησης εμπορευμάτων και παράδοση από τον αγοραστή στον πωλητή δίγραμμων επιταγών, ως εγγύηση της συμφωνίας, επιστρεπτέων σε περίπτωση μη παράδοσης των εμπορευμάτων. Υπαναχώρηση αγοραστή, λόγω υπαίτιας αδυναμίας πωλητή προς παράδοση εμπορευμάτων. Δικαστική μεσεγγύηση των επιταγών. Μον. Πρωτ. Λαρ. 3072/04, σ. 549

ΡΥΜΟΥΛΚΗΣΗ

Μη ευθύνη ασφ. εταιρίας για ζημίες που προκαλούνται σε χρόνο που το αυτ/το χρονιμοποιείται για διαφορετική χρήση από την καθοριζόμενη στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο και την άδεια κυκλοφορίας, ή όταν ρυμουλκεί άλλο όχημα. Εφ. Λαρ. 28/04, σ. 298

ΣΑΒΒΑΤΟ

Το Σάββατο δεν είναι εργάσιμη μέρα και δεν υπολογίζεται στην προθεσμία του 633 παρ. 2 ΚΠολΔ. Εφ. Λαρ. 673/03, σ. 135

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ

Επί των σιδηροδρομικών οχημάτων εφαρμόζονται οι συμβατοί κανόνες ΚΟΚ. Σύγκρουση τρένου με αυτοκίνητο σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, που σημαίνεται με πνοφωτεινή σήμανση, ενεργοποιούμενη με την πίεση από τη μηχανή του συρμού της ειδικής θαλβίδας (χελώνας) που υπάρχει στις σιδηροδρομικές, πριν τη διάβαση, κατά τη φορά κίνησης της αμαξοστοιχίας.

Αμέλεια οργάνων ΟΣΕ διότι, μετά τη διενέρ-

γεια εργασιών, δε μερίμνησαν, ώστε η στάθμη του εδάφους να βρίσκεται στο ίδιο περίπου επίπεδο με τις σιδηροτροχιές, αλλά και διότι λόγω πλημμελούς συντήρησης της βαλβίδας η πνοφωτεινή σήμανση δεν ενεργοποιήθηκε. Αμέλεια και οδηγού αμαξοστοιχίας διότι, ενώ γνώριζε την περιορισμένη ορατότητα στην επιδίκη διάβαση και τη μικρή απόσταση από την οποία ενεργοποιούταν το σύστημα σήμανσης, δεν έκανε προειδοποιητική χρήση πνηκτικών οργάνων, ούτε μείωσε ταχύτητα. Εφ. Λαρ. 570/03, σ. 101

ΣΥΓΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Βλ. Κυριότητα.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ (ΠολΔικ)

Η συζήτηση που επακολούθει, μετά την επανάληψη, ή την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων και την επανεξέταση των μαρτύρων, αποτελεί συνέχεια της προηγουμένης και δεν απαιτείται κατάθεση νέων προτάσεων. Εφ. Λαρ. 561/03, σ. 87

Επανάληψη της συζήτησης για να διευκρινίσουν οι διαδίκοι, με συμπληρωματικές προτάσεις, ποια συγκεκριμένα έγγραφα και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία επικαλούνται και επιθυμούν να ληφθούν υπόψει. Εφ. Λαρ. 665/03, σ. 119

Χωρίς έννομην επιρροή η καταχώριση στα πρακτικά προηγούμενης συζήτησης ανακριθών δηλώσεων για διακοπή δίκης από μη δικαιούχους ή ως προς το χαρακτήρα της ομοδικίας μεταξύ των εναγομένων. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

Οι αυτοτελείς ισχυρισμοί πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να περιέχονται στις προτάσεις της πρώτης συζήτησης, εκτός αν τείνουν στην αντίκρουση προταθέντων ισχυρισμών, οπότε μπορούν να περιληφθούν στη μεταγενέστερη της συζήτησης προσθήκη-αντίκρουση. Εφ. Λαρ. 7/04, σ. 413

ΣΥΖΥΓΟΙ

Επί βλάβης του σώματος ή της υγείας ενός συζύγου από αδικοπραξία, ο άλλος δικαιούται αποζημίωση για στέρηση υπηρεσιών, ισούμενη με το ποσό που θα καταβληθεί σε τρίτο για την αναπλήρωση των υπηρεσιών. Σε αγροτική

οικογένεια η σύζυγος παρέχει εργασία στους αγρούς του συζύγου, συμβατές με το φύλο και τις φυσικές της δυνάμεις, στα πλαίσια της οικιακής οικονομίας. Εφ. Λαρ. 572/03, σ. 107

Επί τραυματισμού της συζύγου, αυτή δεν μπορεί να αξιώσει αποζημίωση από την απασχόληση της στο κατάστημα του συζύγου της, όχι δυνάμει σύμβασης εργασίας αλλά στο πλαίσιο του οικογενειακού βίου, καθόσον την αξιώση αυτή νομιμοποιείται να ζητήσει ο σύζυγος της, ως στέρηση παροχής υπηρεσιών της παθούσας. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Αποκτήματα γάμου. Η συμμετοχή του ενός συζύγου στην περιουσιακή επαύξηση, μπορεί να γίνει με παροχή κεφαλαίου, ή με παροχή υπηρεσιών σε χρήμα αποτιμωμένων, οι οποίες παρέχονται στο συζυγικό οίκο για επιμέλεια τέκνων, όταν και καθ' ο μέτρο αυτές δεν επιβάλλονται από την υποχρέωση συνεισφοράς.

Η απαίτηση του συζύγου είναι ενοχική. Το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος, να διατάξει, ενοχικώς πάντοτε, την απόδοση του ποσοστού συμβολής του δικαιούχου συζύγου στην αύξηση της περιουσίας με αυτούσια απόδοση, είτε αναλόγου ποσοστού συγκυρίστητας επί των αποκτημάτων, είτε ορισμένου ή ορισμένων πραγμάτων ίσης αξίας προς το ποσοστό συμμετοχής του δικαιούχου στην αύξηση της περιουσίας.

Η αξιώση συμμετοχής στα αποκτήματα είναι αναγκαστικό δικαίου και απαγορεύεται κάθε αντίθετη συμφωνία των συζύγων, διαρκούντος του γάμου, για ανυπαρξία τέτοιας αξιώσης ή παραίτησης. Κατ εξαίρεση είναι επιτρεπτές τέτοιες συμφωνίες στα πλαίσια ρύθμισης συναινετικού διαζυγίου, οπότε τελούν υπό την αναβλητική αίρεση της λύσης του γάμου. Πολ. Λαρ. 203/04, σ. 532

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βλ. Εργασία

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ (Αστ-Εμπ)

Ερμηνεία μισθωτικής σύμβασης ως προς το αν πρόκειται για τροποποίηση υφιστάμενης μίσθωσης ή για σύναψη νέας. Εφ. Λαρ. 506/03, σ. 74

Σύναψη διαδοχικών συμβάσεων εργασίας

ορισμένης χρονικής διάρκειας. Εφ. Λαρ. 605/03, σ. 111, Εφ. Λαρ. 147/04, σ. 336, Εφ. Λαρ. 127/04, σ. 459

Εγγυοδοτική σύμβαση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 384/03, σ. 163

Σύμβαση αλληλόχρεου λογ/σμού. Διαφορά από σύμβαση διαδοχικών πωλήσεων εμπορευμάτων με πίστωση του τιμήματος και τμηματικές εξοφλήσεις. Εφ. Λαρ. 576/03, σ. 235

Σύμβαση υπόσχεσης ελευθέρωσης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 776/04, σ. 366

Η σύμβαση παροχής πίστωσης με ανοικτό λογαριασμό έχει καρακτήρα σύμβασης αλληλόχρεου λογαριασμού. Ειρ. Φαρσάλων, 12/04, σ. 371

Επί τηλεφωνικά καταρτιζόμενων συμβάσεων τόπος κατάρτισης είναι ο τόπος όπου περιπλήθε στον προτείνοντα η δύναση για αποδοχή της πρότασης. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

Επί συμβάσεων καταρτιζομένων εγγράφως, το στάδιο των διαπραγματεύσεων διαρκεί μέχρι τη νομότυπη κατάρτιση της σύμβασης ή την οριστική της ματαίωση.

Συρροή ενδοσυμβατικής (και προσυμβατικής) με αδικοπρακτική ευθύνη. Εφ. Λαρ. 342/04, σ. 511

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ

Η ποινική δίωξη στην Τουρκία και η κατάδικη από Τουρκικό Δικαστήριο για συμμετοχή σε εμπορία ναρκωτικών δε δημιουργεί δεδικασμένο εμποδίζον την ποινική δίωξη για την ίδια πράξη στην ημεδαπή, ακόμη και αν ο κατηγορούμενος έχει εκτίσει την επιβληθείσα από το αλλοδαπό Δικαστήριο ποινή. Η ερμηνεία αυτή συνάδει προς την επιφύλαξη που διατύπωσε η Ελλάδα με το άρθρο 3 του 2514/1997 κυρωτικού νόμου της Συμφωνίας Schengen και δεν υπάρχει παράβαση δεδικασμένου, ούτε κατά τη Σύμβαση για την πρόσποιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τριμ. Εφ. Κακ. 91/04, σ. 377

Η προνομιακή υπέρ ΑΤΕ δ/ξη του 11 του ν. 4332/1929, η οποία περιορίζει τους λόγους ανακοπής κατά της εκτέλεσης μόνο στους ισχυρισμούς περί απόσθεσης της απαίτησης και αποκλείει κάθε άλλη αντίρρηση κατά της απαίτησης ή της εκτέλεσης προσκρούει στο Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις. Ειρ. Φαρσάλων 12/04, σ. 371

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ

Σύμβαση εκτέλεσης δημοτικού έργου. Διοικ. Εφ. Λαρ. 19/04, σ. 179

ΣΥΜΒΑΣΗ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΟΥ

Η σύμβαση αντιπαροχής μεταξύ εργολάβου και οικοπεδούχου δεν είναι γνήσια υπέρ τρίτου. Η προστασία του τρίτου, που προσυμφώνησε με τον εργολάβο αγορά διαμερίσματος γίνεται με εκχώρηση της απαίτησης του εργολάβου κατά του οικοπεδούχου, ή με πλαγιαστική αγωγή από τον τρίτο. Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

Ο συμβιβασμός που καταρίζεται χωρίς εξουσιοδότηση δεν είναι άκυρος, αλλά απελής και μετέωρος, το δε κύρος του έναντι του αντιπροσωπευομένου εξαρτάται από την έγκρισή του.

Ο δικαστικός συμβιβασμός κατά τη διάρκεια εκκρεμοδικίας επιφέρει κατάργηση της δίκης. Ο εξώδικος συμβιβασμός, κρινόμενος κατά το ουσιαστικό δίκαιο, μπορεί να θεμελιώσει ανατρεπτική ένσταση, η οποία, αν προταθεί και αποδειχθεί, υποχρέωνται το δικαστήριο να ρυθμίσει το διατακτικό της απόφασης σύμφωνα με το περιεχόμενό του.

Ενέργεια συμβιβασμού επί οφειλής εις ολόκληρον.

Αν ο συμβιβασμός περιέχει καταβολή από ένα συνοφειλέτη ή περιέχει άφεση χρέους προς αυτόν από το δανειστή, απαλλάσσει και τους λοιπούς συνοφειλέτες, εφόσον συνομολογήθηκε με τέτοιο σκοπό.

Επί συμβιβασμού ασφ. εταιρίας με το ζημιωθέντα, κατά κανόνα, αυτός επέρχεται για όλους τους ασφαλισμένους που σχετίζονται με το ασφαλισμένο αυτό, εκτός αντίθετης συμφωνίας. Εφ. Λαρ. 171/04, σ. 158

Ανίσχυρες, έναντι του ασφαλιστή, οι δηλώσεις του ασφαλισμένου προς ζημιωθέντα περί συμβιβασμού. Η υπό του ασφαλιστή επίκληση της ακυρότητας του συμβιβασμού αντίκειται στην καλή πίστη, εφόσον μετείχε στον συμβιβασμό χωρίς εναντίωση.

Εγκυρότητα συμβιβασμού ασφαλιστή και παθόντα, με υποκειμενική ενέργεια και μη δέσμευση του ασφαλισμένου. Εφ. Λαρ. 28/04, σ. 298

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ

Ο συμψηφισμός συντελείται με άτυπη μονομερή δηλώση, μη υποκείμενη σε ανάκληση, το δε αποσθετικό αποτέλεσμα επέρχεται αυτόματα. Η πρόταση συμψηφισμού αποτελεί καταχρηστική ένσταση, δεν απαιτεί ρητές δηλώσεις και μπορεί να συνάγεται εμμέσως από το περιεχόμενο δηλώσεων, που δείχνουν σαφώς τέτοια βούληση. Η άρνηση καταβολής χρέους με την επίκληση ύπαρξης ομοειδούς και ληξιπρόθεσμης ανταπάτησης του οφειλέτη κατά του δανειστή, ως και η αφαίρεση αυτής από λογαριασμό που αποστέλλει ο οφειλέτης προς το δανειστή, πρέπει να ερμηνεύονται ως προτάσεις συμψηφισμού. Εφ. Λαρ. 434/03, σ. 31

Μη νομιμότητα συμψηφισμού, εφ όσον η ανταπάτηση (χρηματική) δεν είναι ομοειδής με την κύρια απάτηση (καταδίκη σε δηλώση βούλησης). Μον. Πρωτ. Λαρ. 349/03, σ. 361

ΣΥΝΑΦΕΙΑ(ΠολΔικ)

Συνεκδίκαση αγωγών επί ταυτόπτας διαδικασίας κατ' ανέλεγκτη ευχέρεια δικαστηρίου. Επί συναφών δικών αρμόδιο κατά τόπο είναι το επιληφθέν πρώτο Δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 75/04, σ. 435

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΕΣ

Βλ. Εργασία

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ

Βλ. Αδικοπραξία, Αυτοκίνητα, Γινείς, Διατροφή, Σύζυγοι

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Βλ. Αγροτικοί συνεταιρισμοί, Εργασία

ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Η προσωποκράτηση των οφειλετών του Δημοσίου και των υπδδ αντίκειται στο Σύνταγμα, καθ όσον αποσκοπεί στο δια της προσωρινής στέρησης της ατομικής ελευθερίας εξαναγκασμό προς εξεύρεση των αναγκαίων πόρων για αποπληρωμή του χρέους, γεγονός που θα δικαιολογούτων ίσως μόνο εάν το Δημόσιο επικαλείται δόσιες ενέργειες προς απόκρυψη περιουσιακών στοιχείων ή προσπάθεια εξαγωγής τους στην αλλοδαπή. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Προεδρική) 1/04, σ. 177

Η προνομιακή υπέρ ΑΤΕ δ/ξη του 11 του ν. 4332/1929, η οποία περιορίζει τους λόγους ανακοπής κατά της εκτέλεσης μόνο στους ισχυρισμούς περί απόσθεσης της απαίτησης και αποκλείει κάθε άλλη αντίρρηση κατά της απαίτησης ή της εκτέλεσης προσκρούει στο Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις. Ειρ. Φαρσάλων 12/04, σ. 371

ΣΥΝΤΡΕΧΟΝ ΠΤΑΙΣΜΑ

Βλ. Πταισμά

ΤΑΡΑΤΣΑ

Τοποθέτηση πλιακού θερμοσίφωνα στην κοινόχρηστη ταράτσα, παρά την απαγόρευση του κανονισμού. Η αξιώση άρσης αυτού δεν είναι καταχρηστική, έστω κι αν δεν εμποδίζει τη χρήση της ταράτσας από τους άλλους συνιδιοκτίτες. Εφ. Λαρ. 696/03, σ. 247
Βλ. και Οροφοκτοσία

ΤΕΒΕ

Δεν είναι ασφαλιστέος στο ταμείο ο βιολόγος-ορνιθολόγος, εφ όσον λόγω των χαρακτηριστικών του επαγγέλματος δεν υπάγεται στην ασφάλιση αυτή. Μον. Πλημ. Λαρ. 2524/03, σ. 172

ΤΕΚΝΟ

Διατροφή εξώγαμου ανήλικου τέκνου. Εφ. Λαρ. 473/03, σ. 51

Η αξιώση αποζημίωσης του γονέα λόγω στέρησης διατροφής ή παροχής υπηρεσιών από το τέκνο, προϋποθέτει ύπαρξη αποκτημένου δικαιώματος διατροφής και είναι γνήσια αποζημιωτική αξιώση και όχι διατροφής. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Αφαίρεση γονικής μέριμνας ανηλίκου από τον πατέρα και αποκλειστική ανάθεση στη μητέρα. Το δικαίωμα επικοινωνίας δεν αναιρείται από όποια υπαιτότητα του γονέα στη διάσταση και δεν μπορεί να αποκλειστεί, εκτός κατάχρησης δικαιώματος ή ακραίων καταστάσεων που δικαιολογούν αντίθετη ρύθμιση. Εφ. Λαρ. 575/03, σ. 233
Βλ. και Διατροφή, Αδικοπραξία, Αυτοκίνητα

ΤΙΜΑΡΙΘΜΟΣ

Η πτωτική τάση του τιμαρίθμου σε μεγάλο

ποσοστό, ιδίως μετά την ένταξη της χώρας στην οικονομική νομισματική ένωση, δε συνιστά έκτακτο και απρόβλεπτο γεγονός μείωσης του μισθώματος, ιδίως στην οικονομία της Ελλάδος, που παρουσιάζει συχνά διακυμάνσεις. Εφ. Λαρ. 128/04, σ. 332

TOKOI

Επί περιορισμού καταψηφιστικού αιτήματος σε αναγνωριστικό, διατηρούνται οι ουσιαστικές συνέπειες της περιεχόμενης στην αγωγή όχλησης, όπως είναι η τοκοφορία. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Αριστία αιτήματος τοκοδοσίας των κονδυλίων από την πρώτη μέρα κάθε επόμενου μάνα, που αυτά ήταν καταβλητέα, αν δεν αναφέρεται η συγκεκριμένη μέρα, κατά την οποία έπρεπε να αρχίσει η τοκοδοσία κάθε επί μέρους αγωγικού κονδυλίου. Εφ. Λαρ. 502/03, σ. 63

Το αίτημα της παρεπόμενης αξίωσης των τόκων παραδεκτά υποβάλλεται και με τις προτάσεις. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Η είσπραξη των τόκων μπορεί να επιδιώχθει και με αυτοτελή κύρια αγωγή και μετά την έκδοση απόφασης για την κύρια απαίτηση.

Οι τόκοι υπερημερίας καθώς και οι δικονομικοί υπόκεινται σε δετή παραγραφή.

Η αξίωση περιοδικών παροχών, όπως η περί τόκων, εφόσον κατά την τελεσιδικία της απόφασης που την βεβαιώνει δεν είναι απαιτητή, ως καθιστάμενη μεταγενεστέρως ληξιπρόθεσμη, υπόκειται στη βραχυπρόθεσμη 5ετή παραγραφή.

Οι τόκοι, ως παρεπόμενη αξίωση, συμπαραγράφονται με την κύρια οφειλή, έστω κι αν δε συμπληρώθηκε η ισχύουσα για αυτούς παραγραφή.

Η αγωγή για τόκους τόκων μπορεί να αφορά και χρόνο μεγαλύτερο του έτους, αίτημά της δε είναι η επιδίκασή τους από την επίδοση (αφού ο ανατοκισμός δεν ανατρέχει στο παρελθόν), ως την εξόφληση του τοκοφόρου ποσού των τόκων, που διακόπτει τον ανατοκισμό. Εφ. Λαρ. 670/03, σ. 121

Η δ/γή πληρωμής αποτελεί εκτελεστό τίτλο μόνο για το κεφάλαιο και τους επ αυτού νόμιμους τόκους, όχι δε και για τους τόκους επί των τόκων. Μον. Πρωτ. Λαρ. 776/04, σ. 366

Αν η επαναφορά των πραγμάτων στη προτέρα κατάσταση συνίσταται σε απόδοση χρημάτων, είναι αποδοτέοι και οι τόκοι από την επίδοση της απόφασης που διατάσσει την απόδοσή τους. Εφ. Λαρ. 885/03, σ. 412

Για την κάλυψη κατά την τάξη και τη σειρά της υποθήκης και των καθυστερουμένων τόκων ενός έτους πριν την κατάσχεση, από οποιονδήποτε και αν ενεργήθηκε αυτή, καθώς και των τόκων μετά από αυτήν ως την πληρωμή του χρέους ή μέχρι να γίνει αμετάκλητος ο πίνακας της κατάταξης, πρέπει η απαιτείται η εγγραφή της απαίτησης ως τοκοφόρου, χωρίς να χρειάζεται μνεία του ποσοστού του τόκου. Εάν οι άνω τόκοι μαζί με το κεφάλαιο υπερβαίνουν το ποσό της εγγραφείσας υποθήκης, δεν απολαμβάνουν, κατά το υπερβάλλον, του ενυπόθηκου προνομίου, εκτός αν, κατά ριτή συμφωνία, η εγγραφείσα υποθήκη καλύπτει το κεφάλαιο και άλλα συναφή κονδύλια και πέραν του άνω χρηματικού ποσού και για την εξασφάλιση των τόκων του 1289 ΑΚ. Εφ. Λαρ. 154/04, σ. 472

Ο πληρώσας την επιταγήν ή ο κατά το 424 εδ. Β ΑΚ τεκμαιρόμενος ως εξοφλίσας την επιταγή, μπορεί να απαιτήσει από τους έναντι αυτού ευθυνομένους το πληρωθέν ποσόν και τόκους 6% από τη μέρα που κατέβαλε το ποσό, αλλιώς από τη μέρα που αποδόθηκε σε αυτόν το σώμα της επιταγής από τον κομιστή, αφότου τεκμαίρεται εξόφληση. Εφ. Λαρ. 191/04, σ. 484

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Ως αντιπρόσωποι της εταιρίας διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων είναι και οι τράπεζες, που μπορούν να συνάπτουν περαιτέρω συμβάσεις έργου με πράκτορες ή παραγωγούς, οι οποίοι, ως αντιπρόσωποι τους, διαθέτουν τα μερίδια των αμοιβαίων κεφαλαίων. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

Η εισφορά της αναγκαστικού δικαίου δ/ξης του 1 v. 128/75 θαρύνει τα στην Ελλάδα λειπουργούντα πιστωτικά ιδρύματα και όχι τους δανειολόγους, η παρά των οποίων υπόσχεση ανάληψης καταβολής της είναι άκυρη, αδιάφορα αν η ριτρά συνομολογηθεί μετά από διαπραγματεύσεις, η αποτελεί περιεχόμενο γενικού όρου συναλλαγών εκ των προτέρων

διατυπωμένου. Δυνατή όμως η ανάληψη καταβολής της εισφοράς εκ μέρους τρίτου προσώπου με σύμβαση υπόσχεσης ελευθέρωσης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 776/04, σ. 366

Αναγκαστική εκτέλεση επισπευδόμενη από την ΑΤΕ.

Αντισυνταγματικότητα προνομιακής υπέρ ΑΤΕ δ/ξης του 11 του ν. 4332/1929, ο οποία περιορίζει τους λόγους ανακοπής κατά της εκτέλεσης μόνο στους ισχυρισμούς περί απόσβεσης της απαίτησης και αποκλείει κάθε άλλη αντίρρηση κατά αυτής ή της εκτέλεσης.

Κατάργηση του 11 του ν. 4332/29 με το ν. 2076/1992. Εφαρμογή και στην ΑΤΕ των διατάξεων του νδ 17. 7/13. 8. 1923, το οποίο παραπέμπει στο κοινό δικονομικό δίκαιο.

Κατάργηση του 14 παρ. 1 ν. 4332/1929, που πρόβλεπε καθ ύλην αρμοδιότητα Ειρηνοδικείου για άσκηση αντιρρήσεων κατά εκτέλεσης επισπευδόμενης από την ΑΤΕ. Ειρ. Φαρσάλων 12/04, σ. 371

Η εγγυητική επιστολή δημιουργεί τριμερή σχέσην μεταξύ οφειλέτη, εγγυητή και δανειστή. Ρύτρες, σχέσεις και ενστάσεις στην εγγυητική επιστολή. Εφ. Λαρ. 671/04, σ. 524

ΤΡΕΝΟ

Βλ. Αυτοκίνητα-ατυχήματα, ΚΟΚ, Σιδηρόδρομοι

ΤΡΙΓΩΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΙΔΑ

Βλ. Αυτοκίνητα-Ατυχήματα, ΚΟΚ

ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΠΗ

Βλ. Ανακοπή, Εκτέλεση, Εκούσια δικαιοδοσία.

ΥΠΑΙΤΙΟΤΗΤΑ

Υπαιτιότητα εργοδότη σε εργατικό απύχνημα, διότι παρέλειψε να εφοδιάσει με ειδικά γάντια και γυαλιά το προσωπικό, που εργαζόταν σε ασθεντοκάμινο.

Συνυπαιτιότητα και παθόντος. Εφ. Λαρ. 270/03, σ. 24

Συνυπαιτιότητα τραυματισθέντος οδηγού ως προς τη σωματική βλάβη, διότι δε φορούσε zώνη ασφαλείας. Εφ. Λαρ. 468/03, σ. 47

Ευθύνη παραγωγού λόγω ελαπτωματικού προϊόντος του, ανεξαρτήτως υπαιτιότητας. Εφ. Λαρ. 565/03, σ. 91

Σύγκρουση τρένου με αυτοκίνητο σε ισό-

πεδον σιδηροδρομική διάβαση. Υπαιτιότητα οργάνων ΟΣΕ και οδηγού αμαξοστοιχίας. Εφ. Λαρ. 570/03, σ. 101

Συνυπαιτιότητα οδηγών διότι ο μεν ένας εξήλθε από χώρο προσωρινής στάθμευσης και επιχείρησε κάθετη διάσκιση της οδού, με αριστερή στροφή, παρά την απαγορευτική διπλή διαχωριστική γραμμή, ο δε άλλος δεν είχε άδεια οδήγησης και οδηγούσε με υπερβολική ταχύτητα Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Υπαιτιότητα οδηγού που σε κατοικημένη περιοχή ανέπτυξε μεγαλύτερη της επιτρέπομενης ταχύτητα, υπό την επίδραση οινοπνεύματος και, προκειμένου να αποφύγει την πρόσκρουση σε ομορρόπως και προ αυτού παρεμβληθέν από πάροδο αυτοκίνητο, εισήλθε στο αντίθετο ρεύμα και συγκρούσθηκε με αντιθέτως κανονικώς κινούμενο. Εφ. Λαρ. 801/03, σ. 406

Αποκλειστική υπαιτιότητα οδηγού, ο οποίος, κατά την είσοδο σε στροφή, εν όψει περιορισμένης ορατότητας λόγω ύπαρξης βλάστησης, δε μείωσε την ταχύτητά του και δε μπόρεσε να διακόψει την πορεία του μπροστά από ακινητοποιημένο όχημα. Εφ. Λαρ. 99/04, σ. 438

Θανατηφόρος πλεκτροπληξία εναερίως εργαζομένου. Υπαιτιότητα ΟΤΕ, αναδόχου και προστιθέντων προσώπων, λόγω μη λήψης αναγκαίων μέτρων. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Διευθύνοντες υπάλληλοι είναι όσοι έχουν εξαιρετικά προσόντα, απολαμβάνουν της εμπιστοσύνης του εργοδότη, κατέχουν θέσεις εποπτείας ή διεύθυνσης και μπορούν να επηρεάζουν αποφασιστικά την εξέλιξη της επιχείρησης. Δεν υπόκεινται στις δ/ξεις για τα χρονικά όρια εργασίας και την απασχόληση της Κυριακές, ούτε έχουν αξιώση εκ του αδικ. πλουτισμού για την απόδοση ωφέλειας του εργοδότη από την παροχή εργασίας πέραν του νομίμου ωραρίου. Εφ. Λαρ. 27/04, σ. 293

Ο αλογιμινοκατασκευαστής είναι εργάτης. Εφ. Λαρ. 109/04, σ. 445

Στοιχεία για το χαρακτηρισμό μισθωτού ως ταμία ή υπαλλήλου πρατηρίου υγρών καυσίμων. Εφ. Λαρ. 125/04, σ. 451

ΥΠΑΝΑΧΩΡΗΣΗ

Υπαναχώρηση αγοραστή φορτηγού δημόσιας χρήσης, που θα αποχαρακτηρίζονται με μέριμνα του πωλητή, λόγω άρνησης του τελευταίου για κατάρτιση της εμπράγματης δικαιοπραξίας μεταβίβασης, συνεπεία αδυναμίας αποχαρακτηρισμού εκ λόγων αφορώντων τον ίδιο. Εφ. Λαρ. 803/03, σ. 272

Στη μίσθωση έργου, αν ο εργοδότης υπαναχωρίσει λόγω υπερημερίας του εργολάβου, μπορεί να ζητήσει και εύλογη αποζημίωση για την πραγματική ημία, που υπέστη από τη μη εκτέλεση της σύμβασης. Εφ. Λαρ. 42/04, σ. 428

Υπαναχώρηση αγοραστή από σύμβαση πωλησης, λόγω υπαίνιας αδυναμίας πωλητή προς παράδοση των πωληθέντων εμπορευμάτων. Δικαστική μεσεγγύηση δίγραμμων επιταγών που είχαν παραδοθεί από τον αγοραστή στον πωλητή, ως εγγύηση της συμφωνίας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 3072/04, σ. 549

ΥΠΕΞΑΙΡΕΣΗ

Υπεξαίρεση από ασφαλιστικό σύμβουλο χρημάτων που απέσπασε με καταχροστική συμπεριφορά από υποψήφιο επενδυτή, ως τίμημα συμμετοχής σε αμοιβαίο κεφάλαιο χωρίς να τα αποδώσει σε θεματοφύλακα ή στην εταιρία διαχείρισης.

Αποκλεισμός αδικοπρακτικής ευθύνης από πρόστινο έναντι του επενδυτή όχι μόνο της εταιρίας διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, αλλά και της αντιπροσώπου της ασφ. εταιρίας, λόγω συντρέχοντος πταίσματος παθόντος, ο οποίος καίτοι είχε διαβάσει και υπογράψει την αίτηση συμμετοχής στο αμοιβαίο κεφάλαιο, που πρόβλεπε την καταβολή του τιμήματος μόνο σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, κατέβαλε αυτό στον ασφαλιστικό σύμβουλο. Εφ. Λαρ. 100/04, σ. 311

ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ

Επί περιορισμού καταψφριστικού αιτήματος σε αναγνωριστικό, διατηρούνται οι ουσιαστικές συνέπειες της περιεχόμενης στην αγωγή όχλησης, όπως είναι η υπερημερία. Εφ. Λαρ. 385/03, σ. 26

Υπερημερία εργολάβου-πωλητή ως προς την παράδοση διαμερίσματος και κοινοχρήστων χώρων πολυκατοικίας, λόγω παρέλευσης της δηλητης ημέρας.

Δικαίωμα αγοραστή να απαιτήσει την συμφωνηθείσα ποινική ρίτρα και την επί πλέον αποδεικνυόμενη ημία.. Εφ. Λαρ. 443/03, σ. 34

Υπερημερία δανειστή, λόγω μη σύμπραξης στην εκπλήρωση της παροχής ή μη αποδοχής της πραγματικής και προστίκουσας τοιαύτης, ενώ αρκεί και μη πραγματική προσφορά, αν ο δανειστής δε δέχεται την παροχή. Στη διάρκεια υπερημερίας του δανειστή, ο οφειλέτης δικαιούται να προβεί σε δημόσια κατάθεση του οφειλόμενου ποσού, χωρίς να οφείλει ούτε τους νόμιμους τόκους Εφ. Λαρ. 505/03, σ. 66

Στη μίσθωση έργου, επί υπερημερίας του εργολάβου, ο εργοδότης, αφού τάξει εύλογη προθεσμία εκπλήρωσης, δικαιούται μετά την άπρακτη πάροδό της να ζητήσει αποζημίωση για μη εκπλήρωση, ή να υπαναχωρίσει. Εφ. Λαρ. 42/04, σ. 428

Στα δημόσια έργα αν ο κύριος του έργου καταστεί υπερήμερος ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, ο ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για θετικές ημίες, που προκαλούνται μετά την επίδοση από αυτόν έγγραφης όχλησης και όχι για προγενέστερο χρόνο. Εφ. Λαρ. (5μελές) 227/04, σ. 489

ΥΠΟΘΗΚΗ

Επί στεγαστικού δανείου για ανέγερση, αγορά ή αποπεράτωση κατοικίας, μετά την εγγραφή στο δανειοδοτηθέν ακίνητο της ασφαλίζουσας το δάνειο πρώτης υποθήκης υπέρ του στεγαστικού φορέα, κατ εξαίρεση επιτρέπεται εγγραφή δεύτερης ή και μεταγενέστερης υποθήκης υπέρ του πωλήσαντος το ακίνητο στο δικαιούχο στεγαστικής συνδρομής, για ασφάλιση του πιστωθέντος τιμήματος. Εφ. Λαρ. 20/04, σ. 290

Για την κάλυψη κατά την τάξη και τη σειρά της υποθήκης και των καθυστερούμενων τόκων ενός έτους πριν την κατάσχεση, από οποιονδήποτε και αν ενεργήθηκε αυτή, καθώς και των τόκων μετά απ' αυτήν, έως την πληρωμή του χρέους ή μέχρι να γίνει αμετάκλητος ο πίνακας της κατάταξης, απαιτείται εγγραφή της απαίτησης ως τοκοφόρου, χωρίς ανάγκη μνείας ποσοστού του τόκου. Εάν οι άνω τόκοι μαζί με το κεφάλαιο υπερβαίνουν το ποσό εγ-

γραφής της υποθήκης, δεν απολαμβάνουν, κατά το υπερβάλλον, ευνυπόθηκου προνομίου, εκτός αν, κατά ροπή συμφωνία, η εγγραφείσα υποθήκη καλύπτει το κεφάλαιο και άλλα συναφή κονδύλια και πέραν του ανωτέρω χρηματικού ποσού και για την εξασφάλιση των τόκων του 1289 ΑΚ. Εφ. Λαρ. 154/04, σ. 472

ΥΠΟΣΧΕΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ

Σύμβαση υπόσχεσης ελευθέρωσης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 776/04, σ. 366

ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Ο εργοδότης καταβάλλει στον εργολάθο το ΦΠΑ βάσει του εκάστοτε καταβαλόμενου μέρους της εργολαβικής αμοιβής και του ποσού της τελικής εξόφλησης, με βάση τα νόμιμα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών. Αν δεν υπάρχει καθόλου συμφωνία για το ΦΠΑ ή για το διά της αυτός περιλαμβάνεται στον εργολαβικής αμοιβής, τότε βαρύνει τον εργοδότη. Εφ. Λαρ. 214/04, σ. 344

ΦΟΡΤΙΟ

Απαλλαγή της ασφ. εταιρίας έναντι του ασφαλισμένου της για ζημία σε τρίτον από φορτίο που μεταφέρεται με το ασφαλισμένο αυτ/το, μόνον όταν αυτή οφείλεται αποκλειστικά στο φορτίο, ή σε αμέλεια του οδηγού ή άλλου προσώπου κατά τη φόρτωση, όχι δε και σε συντρέχον πταίσμα του οδηγού στον οδήγηση. Εφ. Λαρ. 468/03, σ. 47

ΦΡΕΝΟΒΛΑΒΕΙΑ

Προσβολή από τους κληρονόμους, για φρενοβλάβεια του θανόντος, των μη καριστικών δικαιοπραξιών που έγιναν απ' αυτόν εν zwāni. Έννοια και σχέση των 131 και 1695 ΑΚ, όπως είχαν πριν το v. 2447/1996, ο οποίος δεν έχει αναδρομική ισχύ. Διασευκτική και όχι σωρευτική συνδρομή των τριών προϋποθέσεων προσβολής.

Φρενοβλάβεια συνιστά και η γεροντική άνοια προερχόμενη από σοβαρές εγκεφαλικές ασθένειες. Δεν απαιτείται ο κληρονομούμενος να ήταν έγκλειστος σε ψυχιατρική κλινική κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας, αλλά αρκεί η πριν ή μετά απ' αυτήν νοσηλεία σε τέτοιο κατάστημα, πολύ δε περισσότερο όταν

αυτοβούλως το εγκατέλειψε. Εφ. Λαρ. 215/04, σ. 347

ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ

Απόφαση συνέλευσης ιδιοκτητών πολυκατοικίας περί μη σύνδεσης της με παροχή φυσικού αερίου. Ασφ. μέτρα για απαγόρευση εργασιών σύνδεσης διαμερίσματος ενός ιδιοκτήτη με φυσικό αέριο και επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, καθ όσον εκ των παρανόμων ενεργειών προκαλούνται φθορές και κίνδυνος για την ασφάλεια των συγκυρίων της οικοδομής. Μον. Πρωτ. 591/04, σ. 548

ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ

Το χαρτόσημο δεν υπολογίζεται στην αποζημίωση λόγω καταγγελίας εμπορικής μίσθωσης από το μισθωτή, διότι δεν αποτελεί μίσθωμα. Εφ. Λαρ. 37/04, σ. 299

Το χαρτόσημο εξόφλησης μισθού δεν αποτελεί αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές και δεν αφαιρείται από το Δικαστήριο, αλλά παρακρατείται νόμιμα από τον εργοδότη κατά την εκτέλεση της απόφασης και αποδίδεται αρμοδίως. Εφ. Λαρ. 61/04, σ. 310

ΧΡΕΟΣ

Το κομίσιμο (χρηματικό) χρέος είναι καταβλητό στην κατοικία του δανειστή. Εφ. Λαρ. 576/03, σ. 235

Από την απόδοση του χρεωστικού εγγράφου τεκμαίρεται εξόφληση του χρέους. Εφ. Λαρ. 191/04, σ. 484

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βλ. Ηθική θλάβη, Ψυχική οδύνη.

ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟ

Μετά την καταγγελία του χρησιδανείου ακινήτου και την πάροδο της ταχθείσας προς απόδοση προθεσμίας ο χρησάμενος καθίσταται κακόπιστος νομέας, υπέχοντας από τότε, ως προς τα ωφελήματα, την ίδια ευθύνη που έχει και για το μετά την επίδοση της αγωγής χρόνο. Εφ. Λαρ. 162/04, σ. 480

ΧΡΗΣΙΚΤΗΣΙΑ

Αναστολή χρησικτησίας επί ακινήτων αντικόντων σε πρόσωπα που τελούν υπό δικαστι-

κή απαγόρευση και όσο διαρκεί αυτή. Εφ. Λαρ. 50/03, σ. 14

Κτίση πραγματικής δουλείας με έκτακτη χρησικότησία. Ο κύριος του δεσπόζοντος ακινήτου μπορεί να συνυπολογίσει στο δικό του χρόνο και το χρόνο οιονεί νομίς του δικαιοπαρόχου του, όχι όμως εναντίον του τελευταίου ή εκείνου στον οποίο ο τελευταίος μεταβίβασε το ακίνητο με μεταγραφείσα συμβολαιογραφική σύμβαση. Εφ. Λαρ. 478/03, σ. 56

Για την κτίση κυριότητας με έκτακτη χρησικότησία επί δημόσιων κτημάτων και δασών έπρεπε η 30ετής νομίνη να είχε συμπληρωθεί μέχρι την 11-9-1915.

Εθνικοί βοσκήσιμοι τόποι. Το Δημόσιο θεωρείται, κατά πλάσμα νόμου, ότι διατήρησε τη νομίνη τους, κι αν ακόμη εξουσιάζονταν από τρίτους, οι οποίοι δεν μπορούσαν να χρησιδεσπόσουν, εκτός αν έχασε την κατοχή με δικαστική απόφαση ή ρητή παραίτηση. Εφ. Λαρ. 700/03, σ. 393

ΨΥΧΙΚΗ ΟΔΥΝΗ

Το συντρέχον πταισμα του θανόντος λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό της χρηματικής ικανοποίησης των οικείων του. Εφ. Λαρ. 509/03, σ. 227

Η αξίωση για ψυχική οδύνη της οικογενείας του θανόντος, λόγω εργατικού ατυχήματος μισθωτού υπόκειται στην 5ετή παραγραφή του ΑΚ και όχι στην 3ετή του ν. 551/1915.

Δε δικαιούνται χρηματική ικανοποίηση οι από αδελφή γαμβρός και ανυψιός του θανόντος. Εφ. Λαρ. 305/04, σ. 501

ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ

Στην έννοια των καθυστερουμένων προσόδων περιλαμβάνονται καρποί, φυσικοί ή πολιτικοί και ωφελήματα από τη χρήση του πράγματος.

5ετής παραγραφή αξιώσης του κυρίου κατά νομέα ακινήτου περί καταθολής ωφελημάτων. Εφ. Λαρ. 30/04, σ. 426

Ευθύνη κακόπιστου νομέα για απόδοση ωφελημάτων που πραγματικά, έστω και κατά παράβαση των κανόνων της τακτικής διαχείρισης, εισέπραξε και εκείνων, που από υπαιτιότητά του δεν εισέπραξε.

Ωφελήματα είναι οι φυσικοί καρποί, πολιτικοί καρποί, όπως το μίσθωμα και κάθε όφελος από την ενοίκηση ή την κατάλληλη χρήση του πράγματος.

Επί αναζήτησης ωφελημάτων αγροτικού ακινήτου, εκ του ποσού που εισέπραξε ο νομέας από την διάθεση των φυσικών καρπών αφαιρούνται τα έξοδα καλλιέργειας, αφού τα ίδια θα πραγματοποιούσε και ο κύριος του ακινήτου, καθώς ούτε άλλως θα καθίστατο αδικαιολογήτως πλουσιότερος σε βάρος του κακόπιστου νομέα.

Οι αναγκαίες δαπάνες που έγιναν στο πράγμα για να διατηρηθεί κατάλληλο για τακτική εκμετάλλευση, αναζητούνται από τον κακόπιστο νομέα κατά τις δ/ξεις διοίκησης αλλότριων. Εφ. Λαρ. 162/04, σ. 480

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ 2004

1. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ		675	σ. 139
		679	σ. 143
Α. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ		686	σ. 246
ΕΤΟΥΣ 2003		696	σ. 247
50	σ. 14	699	σ. 250
178	σ. 20	700	σ. 393
270	σ. 24	747	σ. 253
385	σ. 26	770	σ. 256
434	σ. 31	773	σ. 397
443	σ. 34	776	σ. 263
446	σ. 41	778	σ. 266
447	σ. 44	800	σ. 270
465	σ. 46	801	σ. 406
468	σ. 47	803	σ. 272
473	σ. 51	822	σ. 275
478	σ. 56	867	σ. 278
479	σ. 59	868	σ. 279
483	σ. 60	877	σ. 284
502	σ. 63	885	σ. 412
505	σ. 66		
506	σ. 74		ΕΤΟΥΣ 2004
509	σ. 227	1	σ. 150
510	σ. 79	7	σ. 413
517	σ. 80	9	σ. 416
528	σ. 81	10	σ. 287
555	σ. 84	12	σ. 153
561	σ. 87	14	σ. 418
565	σ. 91	19	σ. 420
569	σ. 98	20	σ. 290
570	σ. 101	27	σ. 293
572	σ. 107	28	σ. 298
575	σ. 233	30	σ. 426
576	σ. 235	37	σ. 299
577	σ. 239	40	σ. 302
597	σ. 240	42	σ. 428
600	σ. 110	45	σ. 304
605	σ. 111	50	σ. 431
606	σ. 114	53	σ. 305
623	σ. 115	57	σ. 307
626	σ. 116	61	σ. 310
629	σ. 117	66	σ. 432
638	σ. 242	75	σ. 435
665	σ. 119	99	σ. 438
670	σ. 121	100	σ. 311
671	σ. 124	102	σ. 319
672	σ. 129	104	σ. 320
673	σ. 135	108	σ. 442

109	σ. 445	Ασφαλιστικά	
110	σ. 327	3107	σ. 167
111	σ. 329		
113	σ. 331	ΕΤΟΥΣ 2004	
114	σ. 449	Ειδική	
118	σ. 450	465	σ. 541
125	σ. 451		
127	σ. 459	Ασφαλιστικά	
128	σ. 332	490	σ. 546
145	σ. 463	591	σ. 548
146	σ. 466	776	σ. 366
147	σ. 336	3072	σ. 549
154	σ. 472	3345	σ. 550
156	σ. 475		
162	σ. 480	Δ. ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΩΝ	
171	σ. 158		
172	σ. 341	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	
191	σ. 484	ΕΤΟΥΣ 2004	
199	σ. 488	19	σ. 553
213	σ. 342		
214	σ. 344	ΦΑΡΣΑΛΩΝ	
215	σ. 347	ΕΤΟΥΣ 2004	
227	σ. 489	12	σ. 371
228	σ. 490		
238	σ. 492		
274	σ. 353	2. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	
279	σ. 493	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ	
305	σ. 501		
342	σ. 511	Α. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ	
412	σ. 356		
665	σ. 519	ΕΤΟΥΣ 2003	
671	σ. 524	767	σ. 175
Β. ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ			
ΛΑΡΙΣΑΣ			
ΕΤΟΥΣ 2004			
183	σ. 529	1 (Προεδρ.)	σ. 177
203	σ. 532	19	σ. 179
		32	σ. 182
		38	σ. 185
Β. ΤΡΙΜΕΛΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΩΝ			
Γ. ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ			
ΛΑΡΙΣΑΣ			
ΕΤΟΥΣ 2003			
Τακτική			
349	σ. 361		
384	σ. 163	ΒΟΛΟΥ	
421	σ. 365	ΕΤΟΥΣ 2004	
		444	σ. 556

3. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ**Α. ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ
ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ****ΕΤΟΥΣ 2004**

91 σ. 377

Β. ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΠΛΗΜ/ΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ**ΕΤΟΥΣ 2003**

6591 σ. 171

Γ. ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΛΗΜ/ΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ**ΕΤΟΥΣ 2003**

2524 σ. 172

**Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ
ΛΑΡΙΣΑΣ****ΕΤΟΥΣ 2004**

439 σ. 562

Ε. ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**ΕΤΟΥΣ 2004**

ΕΓ4.04/50/1/04 σ. 173